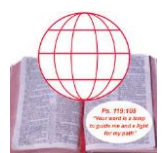

New Testament

Kakwa Language

Kakwa - Bible - New Testament

Matayo	3	
Marako	70	
Luka	112	
Yoane	183	
Konesi	237	
Roma	305	
1 Korinito	334	
2 Korinito	362	
Galatia	380	
Efeso	390	
Filipi	400	
Kolosai	407	
1 Tesalonike	414	
2 Tesalonike	420	
1 Timoteo	424	
2 Timoteo	432	
Tito	438	
Filemona	442	
Ebere	444	
Yakobo	465	
1 Petero	473	
2 Petero	481	
1 Yoane	486	
2 Yoane	493	
3 Yoane	494	
Yuda	496	
Kulia Na Kpeki	498	

Kakwa - Bible - New Testament

Matayo

Matayo 1

- ¹Buku na wuroni merenyezi ti Yesu Kristo, ŋiro lo Dawidi, laga a ŋiro lo Abarahamalo.
- ²Abarahama a monye lo Isaka, Isaka a lo Yakobo, Yakobo a lo Yuda ku luŋaseri ti lepe kilo.
- ³Yuda a monye lasi Perezi seku Zera, (ŋote nasikona a Tamari), Perezi a lo Hezerona, Hezerona a lo Ramu.
- ⁴Ramu a monye lo Aminadaba, Aminadaba a lo Nasona, Nasona a lo Salimona.
- ⁵Salimona a monye lo Boaza (ŋote na Boazana a Rahaba), Boaza a lo Obede (ŋote na Obedena a Ruta), Obede a lo Yese.
- ⁶Yese a monye lo Dawidi laga a matalo. Dawidi a monye lo Solomona (ŋote na Solomonana nyena gbo a kayona a noka na Uriya).
- ⁷Solomona a monye lo Rehoboama, Rehoboama a lo Abiya, Abiya a lo Asa.
- ⁸Asa a monye lo Yehosafata, Yehosafata a lo Yorama, Yorama a lo Uzia.
- ⁹Uzia a monye lo Yotama, Yotama a lo Ahaza, Ahaza a lo Hezekia.
- ¹⁰Hezekia a monye lo Manase, Manase a lo Amona, Amona a lo Yosia.
- ¹¹Yosia a monye lo Yekonia ku luŋaseri ti lepe kilo, i baŋe na zoŋani ŋutulu i ka na Babulona nu.
- ¹²I bo na zoŋani ko Babulona yuna, Yekonia a monye lo Salatieli, Salatieli a lo Zerubabeli.
- ¹³Zerubabeli a monye lo Abiuda, Abiuda a lo Eliyakima, Eliyakima a lo Azori.
- ¹⁴Azori a monye lo Zadoka, Zadoka a lo Akimu, Akimu a lo Eliuda.
- ¹⁵Eliuda a monye lo Eleazari, Eleazari a lo Matana, Matana a lo Yakobo.
- ¹⁶Yakobo a monye lo Yosefa, laga a lale lo Maria, naga a ŋote na Yesu ilo. laga lo luŋu a Kristolo.
- ¹⁷Gbode merenyezi giri i driŋi na Abarahama seku Dawidi ina ko mere gele konye iŋmani. Merenyezi i driŋi na Dawidi yeŋadru tozo i baŋe naga ma ko zoŋani Babulona

yuna ko mere gele konye inmani. 'Bo merenyezi i driŋi na zoŋani ko Babulona yuna yeŋundra ku Kristo ko mere gele ku konye inmani.

¹⁸Nyenaga yuŋe na Yesu Kristona gbo de. Luŋa lo ŋote na lepe naga Maria lo tokuliakini ko seku Yosefa a lale lonye ilo ti inga ko aku mora kugele, lepe arie ti gbo ku pele na Yuka Nakiyena.

¹⁹Igbonaga Yosefa, lale lo lepelo, a ŋutu laga mŋgba ina, 'bo ani nyadru tikindra Maria yukuwe i konye ti ŋutulu ina, lepe ayo'yu i ko'yu na lepeŋa tali.

²⁰Kugbo lepe laga inga ilo yoyo'yu kine kulia de, lepe amedra malaikata lo Matalo i kpeza na mugu kanyeni i rudesi kata, akulia adi, "Yosefa, ŋiro lo Dawidilo, ku kukuze i 'deba na Maria a noka nonu, igbonaga pele naga ma lepe riondri ina de a na Yuka Nakiyena.

²¹Lepe iyuyunundro ŋiro lalale, 'bo do igbizo lepe a Yesu, igbonaga lepe iriritu ŋutulu kanye kilo i torozi kasiko kine ina.

²²Kine kulia de giri ayeŋundra i torumokindro kulia ti Matalo na pupute ku kakeyonilo kine adi.

²³"Metē, ŋiro 'diye iririozu pele, iyuyunundro ŋiro lalale, 'bo lepe igbiyo a Imanuele" trugo adi, Ōun ilo ku yi kugele.

²⁴Ku Yosefa laga apure i toto yu, lepe druga kondra beti malaikata lo Matalo ma takindri lepe kukuzuna, druga 'deba Maria a noka nanye,

²⁵'bo lepe aku 'deba keni lo lepelo yeŋadru tozo i ta'du na lepe na ŋirolō. Druga lepe gbizo lepe a Yesu.

Matayo 2

¹Kugbo Yesu laga ayuŋe i kezi naga Betelehema i ka na Yudayana kata yu, i baŋe na mata laga Herodelona, ŋutu ti totore lo ŋiyu i lupundro na kolona yu kilo ayeŋundra Yerusalemmani, druga piza adi,

²"Ōutu lo yuŋe a mata lo Yahudi kilo ilo yeda ya? 'Bo yi amedra kasirita lo lepelo i lupundro na kolona yu, nyena pondrini yi i teminizo na lepe."

³Kugbo Mata Herode laga ayinga kine kulia de, teili lo lepelo druga 'du'duki, ku ŋutu ti Yeruselema kilo giri.

⁴Kugbo lepe laga atunundra ka'i'ila drumala kilo giri, ku katogolo ti kukuzuna kilo, lepe druga piza ko piri na yuŋeni Kristona.

⁵Ko druga teyitokindro lepe adi, "I Betelehema i ka na Yudayana kata yu igbonaga kakeyonilo awudyo de:

⁶"Do Betelehema i ka na Yudana kata yu ani gbo'da a na'di tro i dridriŋi na mataki ti Yuda kilo, igbonaga ka'depani ilulupundro konuni, lo i'deba zuru lio lo Isiraēli ilo,' ina."

⁷Herode druga tunundra ntu ti totore kilo kanyeni tali, i piza na baŋe na lupundri kasirita nani.

⁸Lepe druga sonyodru ko Betelehema yu, ti atakindra ko adi, “Utita, galeta njiro nani ku teriŋi, kugbo ta laga ario lepe, poota ku takita na, ma na utu i teminizo na lepe itro.”

⁹Kugbo ko laga ayinga kulia ti mata nani kine, ko druga 'depadru kiko laselo, 'bo kasirita nani laga ma ko medri i lupundro na kolona yulo, ti ilo itu kasiko i koŋoni druga lira i piri na gbo'dini njiro lotri nu.

¹⁰Kugbo ko laga ameri kasirita nani ko druga nyonyola koru.

¹¹Kugbo ko laga alubo kadi yu, ko druga medra njiro nani seku nte na lepe naga Maria, ko druga memereke ka i teminizo na lepe. Ku ko laga aŋazu kapazi kase kilo, ko druga tikindra lepe 'doketa, drumo, libani, ku wele na nŋwa sisisi ina.

¹²Igbonaga Dun atogo'yu ko i rudesi kata adi ka'bi ko ku yiyito bo ku Herode yu ina ko druga yitozi bo kase ka yu ku kiko le'de.

¹³Kugbo ko laga autu, malaikata lo Matalo druga puku ku Yosefani i rudesi kata, druga kulia adi, “Dine, 'dumara njiro nani seku nte na lepena, wokinita Ezipeto yu, 'bo sakanita yu de inga ti na aku takindra do, igbonaga Herode ilo ga'yu njirolo i rembu na lepe ina.”

¹⁴Kuwade lepe druga njiyoro kuwazena, druga 'dumadru njirolo ku nte na lepena, druga utu Ezipeto yu,

¹⁵druga saka yu de yeŋadru tozo i luŋa lo tuwani Herode lu, i torumokindro na kulia ti Matalo na pupute ku kakeyonilo kine adi, “Na alungu njiro liolo njiy Ezipeto yu.”

¹⁶Kugbo Herode laga adeni adi ntu ti totore kilo akondra toŋulupa kanyeni, lepe druga nŋoma koru, lepe druga sonyodru ntulu i reremozu na nazi lalalia laga Betelehema yu kilo giri ku laga i mara kilo giri itro, laga ku kiŋazi mure ku laga aku romo kiŋazi mure mure kilo be na driŋi naga ma lepe pizi ntulu ti totore kilona.

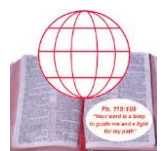
¹⁷I luŋa nani kulia naga ma kakeyoni Yeremia tazini kine atorumokindro 'beri: adi,

¹⁸“Roro ayiŋa Rama yu, gbiye ku luluesi koru, Rakeli ina gbi nazi kanye kilo, ani nyadru suka nanyena tro, igbonaga ko gbo'di 'bayi ina.”

¹⁹'Bo kugbo Herode laga atuwa, malaikata lo Matalo druga puku ku Yosefani i rudesi kata Ezipeto yu, druga kulia adi,

²⁰“Dine, 'dumara njirolo seku nte na lepena, utini i ka na Isiraelina kata yu, igbonaga ntulu lo ga'yu njirolo i tatuwi kilo gbo'di atatuwa ina.”

²¹Kuwade lepe druga ni, druga 'dumadru njiro nani seku nte na lepena, yeŋadri i ka na Isiraelina kata yu.

22'Bo kugbo lepe laga ayinga adi Arikelayo lo gbi'diki a mata lo Yudaya ku monye lo lepe laga Herode i pirini, lepe akuze i utu yu de. Igbonaga Dun atrukokindro lepe i rudesi kata ina, lepe druga 'dotodru mugu i go lo Galili yu.

23'Bo lepe autu, ku saka i kezi naga na luṅu a Nazareta ina kata yu i torumokindro na kulia na ta kakeyo kilo adi, "Lepe iluluṅu a ṅutu lo Nazareta."

Matayo 3

1I nu baṅe de Yoane lo tikindra baputizilo ayeṅundra, i trugo na kulia i diṅo na Yudayana kata yu,

2druga kulia adi, "Lopuketa teiliko, igbonaga tumata na 'dikona gbo'di nyogoṅa ina."

3'Bo ilo de a ṅutu laga ma kakeyoni Isaya tazini kulia ti lepe kinelo adi, "Roro lo ṅutu lo laiza i diṅo yu, adi: Kukuneta kiko lo Matalo, 'bo rineta kikoli ti lepe kilo gbogbo."

4'Bo ti Yoane asozu bongo na kukuna ku kupi ti kamelo, 'bo kapa na muko na lepena a 'beriko, 'bo kapa ti lepe lo nyenyei kilo a maya ku wele na siwa ti droru.

5Dutulu ti Yerusalema ku Yudaya giri, ku pirito giri naga Yorodani i kutu yu kine kilo druga lupodru ku lepe yu.

6Ku ko laga atrugo torozi kase kine, lepe druga tikindra ko baputizilo i kare laga Yorodani ilo kata yu.

7Kugbo Yoane laga amedra ṅutulu rodri ti Farisayo kilo ku ti Sadukayo kilo i pondra i baputizini, lepe druga piza ko adi, "Ḍazi ti 'boro'boro kilo! Ḍa lo trukokindro ta adi wokinita ku ṅoma na ipondra ina ya?"

8Kuwade radanita konye lo romoki kpeza lopuko nasu na teiliko kilo,

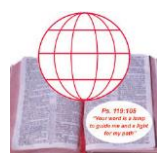
9'bo ku yoyota kuliata kasu teilikoni adi, 'Abarahama a monye lika,' igbonaga na takindra ta, Dun roromoki toṅizu kilo ṅoropo de a ṅazi ti Abarahama ina.

10Tinade tululo a'delaki i kade mukotoni azo. Kade giri laga ani rada konye lo'bu kilo itrotroko ka, ibibiriṅo i kima.

11"A 'diri laga na, na tikindra ta baputizilo ku pio ku kulia ti lopuko na teiliko kine, 'bo le'de ṅutu ilo ipondra kuwe boni, laga lo ilangu na ku teriṅi ilo, 'bo na ani romoki i 'dogu na kamuka ti lepe kine. Lepenṅa itikindra ta baputizilo ku Yaka Nakiyena ku kima itro.

12Sete lo lepelu ilo ku lepe i kenini, lepe irere purugi nanyena a nakiye. Lepe i'bu'bugo konye ti kinyo kilo i gugu, 'bo naga puta kine lepe itotonyoro ku kima naga ani tatuwina."

13Yesu druga ṅiyoro Galili yu kaṅo, druga ku yenga Yorodani yu ku Yoane yu i 'deba na baputizilo ku lepe yu.

¹⁴’Bo Yoane kodro aku nyari, ’bo akulia adi, “Na kedri kodro lo ’deba baputizi ilo konuni, ’bo do pondra kuweni adidinyo ya?”

¹⁵Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Koloki kine kulia de ti gbo’dini de ki’do, ku yi torumoki kulia giri naga ma Dun nyadri kine.” Kuwade nyena rugu lepe.

¹⁶Ku Yesu laga a’deba baputizilo, wuleña gele ku lepe laga alupundro i pio kata yu, ’dikona druga ñakindra mugu ku lepeni, lepe druga medra Yuka na Dun i kiyundra ka beti a’buguti i gbi’diki kanye kini,

¹⁷’bo roro le’de druga kuu i’diko yu, adi, “Ilo de a Diro lio laga ma na nyadrilo, na anyola ku lepe.”

Matayo 4

¹Yuka Nakiyena druga zonga Yesu i diño yu i luluka na lepe ku kاسوبيني lo kulialo.

²’Bo lepe akuga nyosu luña meria inmani tupara ku tukaze, i bo ñanina lepe druga leña ku mago.

³Druga kalulukani lo yeñundra ku lepeni, druga takindra lepe adi, “Ku do laga a Diro lo Dun, taki kine ñoropo de ti ko yeñundri a ’diloto.”

⁴Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Awuro adi, ‘Dutulo ani gbo’da zoru ku nyosu ka’delo, ’bo gele ’du ku kulie gele gele lo lupundro ku Dun i kutunilo.’ “

⁵Kاسوبيني lo kulialo druga zonga lepe i kezi nakiyena kata yu, druga toliraki ndra lepe i ’dongole na kadi na Dun ina ki yu,

⁶druga takindra lepe adi, “Ku do laga a Diro lo Dun, gupara mugu inide ka yu, igbonaga awuro adi, ‘Lepe ititikindra malaika kanye kilo i tizu na do,’ ’bo, ‘Ko ikokomu do ku kenisi kase kilo ki yu i piri, ka’bi do ku zulokindro moko lolu i ñurupi ki.’ “

⁷Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Awuro ’do adi, ‘Ku momoru Mata Dun lolu ilo.’ “

⁸Kاسوبيني lo kulialo druga zonga Yesu ’do i mere laga lozo korulo ki yu, i kpekindra na lepe tumataki naga i kani kine giri, ku ’bu’busi nasikona itro.

⁹Lepe druga takindra lepe adi, “Kilo ño de giri na ititikindra do, ku do aruguno ka i teminizo na na.”

¹⁰Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Lele Satani! igbonaga awuro adi, ‘Teminine Mata Dun lolu ilo, ’bo kuke lepe ’du,’ ina.”

¹¹I bo ñanina kاسوبيني lo kulialo druga kokoloki lepe, ’bo malaika kilo druga yeyeyundra i konakindra na lepe kita.

¹²Kugbo Yesu laga ayinga adi Yoane amokazi, lepe druga ’dotodru mugu Galili yu,

¹³druga n̄iyoro Nazareta yu, druga utu ku saka Kaperinauma yu suburi i kutu yu, i dridriṅi na Zebulunana ku na Nafatalina,

¹⁴i torumokindro na kulia na ta kakeyoni Isaya adi,

¹⁵“Ka na Zebulunana, ku ka na Nafatalina, i kiko lo utuniki suburi yulo, i lu lozo lo Yorodani, i Galili na Monyazi kilo nu,

¹⁶ṅutulu lo saka kazu i mude kilo amedra parara naga a druma. Ḍutulu lo saka i piri naga ku tuwa i laga yu kilo, pararana alupundro kasikoni.”

¹⁷Diyu i luṅa ṅani lu Yesu druga sulukindra trugo na kulia adi, “Lopuketa teiliko, igbonaga tumata na ’dikona gbo’di nyogoṅa ina.”

¹⁸Nyenaga ma Yesu worozini i suburi lo Galililo i kutu yuna, lepe amedra luṅaseri mure, Simona lo luṅu a Petero, ku luṅase lo lepe laga Anderia, ti kulu i biriṅodru na bira na somo suburi kata yu, igbonaga ko a kareka ti somo ina.

¹⁹Yesu druga takindra ko adi, “Keporota na, ma na ku toyeyundra ta a katuna ti ṅutulu.”

²⁰Wuleṅa gele ko druga kolokindro birazi kase kine, druga kepodru lepe.

²¹Lepe druga mizoro ṅero yu, druga medra ku’de luṅaseri mure, Yakobo, ṅiro lo Zebedayolo, ku Yoane laga a luṅase lo lepelo i ki’bo kata yu kasi Zebedayo laga a monye lasikolo kugele, ti ko kulu i trutruguna birazi kase kine, ’bo lepe druga lungu ko.

²²Wuleṅa gele ko druga kolokindro ki’bona, ku monye laselo, druga kepodru Yesu.

²³Yesu druga worozi Galili kata yu giri i trukodru na kulia i kadizi kasiko naga a momoreta kine kata yu, i togo’yu na ṅutulu ku kuu na’bu na tumata na Ḍun ina, i toruzo na tatuwa ka’de ka’de giri, ku ’beri na mimiye ka’de ka’de i dridriṅi na ṅutulu yu.

²⁴Nyenaga kuu na lepena akuworo i dridriṅi na Suria giri, ’bo ko azondra ku lepeni ṅutulu laga ku tuwanezi kilo, ku laga ku tatuwa ka’de ka’de giri ku ’beri na mimiye kilo, laga ku dreria loro kilo, ṅutulu laga ku kpekpiya kilo, ku laga aliwa kilo, lepe druga toruzo ko.

²⁵’Bo mongoyo ti ṅutulu rodri kulu aṅiyoro Galili yu, ku Dekapoli, ku Yerusalema, ku Yudaya, ku ka naga i lu lozo lo Yorodani luna kata yu i kepodru na lepe.

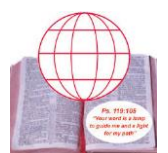
Matayo 5

¹Kugbo Yesu laga amedra mongoyo ti ṅutulu kilo, lepe druga kiyadru i mere ki yu, druga gbi’diki ka, ’bo lotodiniki ti lepe kilo druga pondra ku lepeni.

²Lepe druga sulukindra togo’yu na ko, druga kulia adi:

- 3“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga a lemerika i yukala kilo, igbonaga tumata na ’dikona a nasiko ina.
- 4“Koŋo na’buna ina i ŋutulu lo gbigbiye kilo, igbonaga ko iririondru suka na teiliko ina.
- 5“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga a mukulia kilo, igbonaga ko i’de’deba ina ka de a luma kase ina.
- 6“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga ku kure koru ku kulia ti logbiye lo’bulo kine kilo, igbonaga ko iyiyimo ina.
- 7“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga ku ediyo kilo, igbonaga ko iririondru ediyona.
- 8“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga ku teiliko a lokiye kilo, igbonaga ko imemedra Dun ina.
- 9“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga lo ruruzu teiliko kilo, igbonaga ko iluluŋu a ŋazi ti Dun ina.
- 10“Koŋo na’buna ina i ŋutulu laga lo riozu wowonye ku kulia ti logbiye lo’bulo kine kilo, igbonaga tumata na ’dikona igbo’da a nasiko ina.
- 11“Koŋo na’buna ina kasuni, kugbo ŋutu kilo ’dadru ta, kugbo wowondru ta, kugbo kulia ku kuliata naro giri kasu ’berini ku to’bure ku kulia kuwe kine.
- 12Nyolanita nyola, sakanita ku nyola koru, igbonaga ropeta kasu kilo a drumala i ’diko yu ina, ’bo ko kazu awowondru kakeyo laga kasu koŋo yu kilo de.
- 13“Ta a ’bala na ina ka de. ’Bo kelei ŋanilo kuwa alupodru, ma kelei lo lepelo ŋiyu ku inyo ya? Ani romoki yakiya ’do, lepe gbo’di i’bukozu kaŋo, iriorio ka ka mukuzi ti ŋutulu.
- 14“Ta a parara na ina ka de. Kezi na ’duko i mere kina ani mugo mugu tro.
- 15Dutulu kilo ani mokakindra kima i mugo na lepe ku turu’be, ’bo ko i’delakindra lepe i lororo ki, ma tala ŋanina ku tikindra ŋutulu giri laga kadini kilo parara.
- 16Kuwade parara nasuna ti kobi kobu ku ŋutulu i konyeni, ma ko bongi konesi kasu na’bu kine, ma purani Monye lasu laga i ’diko yulo.
- 17“Ku yoyota adi na apondra i tatuza na kukuzuna, kugbo kulia ti kakeyo kine. Na agbo’da pondra i tatuzani, ’bo i torumokindro na kulia.
- 18’Bo na takindra ta a ’diri, ’dikona ku kana ilelenga, ’bo nukuta lotri gele kugbo gbetita gele na kukuzuna aka lengani, ti kuliata giri aku torumokindro ’beri.
- 19Kuwade kugbo le’de ŋutu laga akokorozu kukuzu ne’de ’baziŋadroo gele lo togo’yu ŋutulu de ’do ilo, lepe iluluŋu a ŋutu laga iloŋadroo i tumata na ’dikona kata yu, ’bo kugbo ŋutu lo kondra kukuzuki kine, lo togo’yu ko itro ilo, lepe iluluŋu a druma i tumata na ’dikona kata yu.

²⁰Bo na takindra ta, kugbo logbiye lasu lo'bulu laga aku langu logbiye lo'bu lo katogolo ti kukuzuna ku lo Farisayo kilolo tro, ta aka lubo i tumata na'dikona kata yuni.

²¹“Ta ayinga atayi ku ntulu ti 'bero kiloni adi, 'Ku reremita ntutu. Karemonilo nyelo injeraki kulia.’

²²'Bo na takindra ta, kugbo ntutulo anoma ku lunase lonye, lepe ilo injeraki kulia. Dutu lo 'dadru lunase lonye, lepe ilo injeraki kulia ku kayolo ti kuliata kilo i kojoni. Kugbo ntutu lo kulia adi, 'Do mamali,' lepe injeraki kulia i kima naga a noketa nu.

²³Kuwade kugbo do autu i piri naga a 'i'ileta nu i tikindra na Dun 'doke lolu, 'bo ku do yo'yu adi lunase lolulo gbo ku kulia konuni,

²⁴koloki 'doke lolulo i piri naga a 'i'ileta nu i kojo yu, uti ku leje nalapa naga i dridriji nasu seku lunosuna a nze, mo do buloni yito ku tikindra 'doke lolulo kuru.

²⁵Nyareta nya 'beri seku katurani lolulo inga ti ta kilo i kiko, kuwade katurani nanilo ka'bi ku tikindra do ku kanerani lo kulialo yu, kaneranilo ka'bi ku tikindra do ku katiyunilo i keni, ka'bi do ku zoja i kadi naga a drodrorena kata yu.

²⁶Na takindra do a 'diri, do aka lupundro yu deni ti inga do aku roba limbi na sentetana.

²⁷“Ta ayinga atayi adi, 'Ku kokonu towute.’

²⁸'Bo na takindra ta, ntutu lo medra noka ne'de ku konye lopi, ntutu nanilo akondra towute ku lepe kanye teilini.

²⁹Kugbo koyita lolu lo lutatelo tikindra do bayi, ku'dutu lepe, gupara lepe kafo, igbonaga troru teliki dridriji nonu na mugu ne'de gele alangu mugu nonuna giri i birihozi i kima naga a noketa nu.

³⁰Kugbo keni lolu lo lutatelo tikindra do bayi, 'dujoro lepe, gupara kafo, igbonaga troru teliki dridriji nonu na mugu ne'de gele alangu mugu nonuna giri i utu i kima naga a noketa nu.

³¹“Akulianiki 'do adi, 'Kugbo ntutu laga lo rikokindro noka nanye, ti lepe tiki waraga naga na rikokini lepena.’

³²'Bo na takindra ta, ntutu laga lo rikokindro noka nanye, kugbo lepe ani gbo'da a ntutu naga ku konye lopi 'bero, lepe atikindra lepe gbo a ntutu naga na towute. 'Bo ntutu gele gele lo 'dumadru noka naga lale lo lepelo ma rikokindrina, ntutu nanilo akondra towute.

³³“Ta ayinga atayi ku ntulu ti 'bero kiloni 'do adi, 'Ku nyonyo milio a 'busa, 'bo torumoki milio nonuna ku Mataloni.’

³⁴'Bo na takindra ta, Ku nyonyota milio gele tro. Ku kokonguta ku kari ti 'diko kine, igbonaga ina de a si'de na Dun ina,

³⁵kugbo ku kari ti ina ka de kine, igbonaga lepe a piri naga ma lepe 'delakindri mukuzi kanye kilona, kugbo ku kari ti Yerusalema kine, igbonaga ina de a kezi na Mata laga a druma ina.

³⁶Ku nyonyo milio ku kuwe nonu, igbonaga do ani romoki lopugo kopure lo kuwe gele tro kuwa a lokpe, kuwa a loruwo.

³⁷'bo kulianita de, 'Iye, iye,' kugbo ' 'Bayi, 'bayi,' igbonaga kulia ku'de kine n̄iyu ku n̄utu lorolo ina.

³⁸"Ta ayinga atayi adi, 'Koyitalo iropa ku koyita, keleilo iropa ku kelei.'

³⁹'Bo na takindra ta, Ku momorota ku n̄utu loro, 'bo kugbo n̄utu laga anangu do i n̄ebi lolu lo lutatelo, yon̄aki lepe le'delo itro.

⁴⁰Kugbo n̄utu lo nyadru zonga na do i piri na n̄erani kulia nu i 'dumadru na bongo nonu na kidona, tiki lepe bongo nonu naga na kaṅona itro.

⁴¹Kugbo le'de n̄utu laga ari'diyadru do i woro kilomita gele seku nye i kiko, utita seku lepe kilometazi mure.

⁴²Tiki n̄utu lo magu kapatio konunilo, ku reredra n̄utu lo magu morilo.

⁴³"Ta ayinga atayi adi, 'Nyare marate lolulo, 'bo n̄mone miriku lolulo.'

⁴⁴'Bo na takindra ta, Nyareta nya mero kasu kilo, maketa Dun ku n̄utulu lo wowondru ta kilo.

⁴⁵Kuwade ta igbo'da a n̄azi ti Monye laga i 'diko yulo, 'bo lepe tikindra kolo nanyena i sa'yu i n̄utulu loro ki ku n̄utulu lo'bu kilo itro, sunyundro kudulo i n̄utulu laga m̄ngba kilo ku n̄utulu laga ani gbo'da m̄ngba kilo itro.

⁴⁶Kugbo ta nyadru n̄utulu lo nyadru ta kilo, ta iriozu rope lasulo a inyo? Kawuro ti mosoro kilo ani kondra de ya?

⁴⁷Ku ta romu ku luṅaseri kasu kilo 'du, ta alangu ku'de kilo n̄utulu ku inyo ya? Monyazi kilo ani kondra de ya?

⁴⁸Kuwade gbo'dita a lo'bu beti naga ma Monye lasu lo 'dikolo gbo'dini a lo'bu ina.

Matayo 6

¹"Gbo'dita go ka'bi ta ku kondra konesi kasu naga na'bu kine ku n̄utulu i konyeni adi ma ta memeta. Ku ta laga akondra de ta aka riozu rope laga ku Monye lasu laga i 'diko yu iloni.

²"Kuwade kugbo do lo tikindra 'doketa kolu kilo, ku kpekpe kulia n̄ani kine beti katoṅulupa ma kondri i kadizi naga a momoreta kine kata yu, ku i kikoli yu ina, adi ma se riondri pura ku n̄utulu kiloni. Na takindra ta a 'diri, ko ariozu rope laselo azo.

- 3'Bo laga do, kugbo do lo tikindra 'doketa kolu kilo, le'de n̄utu ka'bi ku yiyiṅ kulia ṅani kine.
- 4Kuwade 'doketa kolu kilo tolaki tali, 'bo Monye lolu lo bonga tali lu ititikindra do rope.
- 5'Nyenaga ku ta laga mamagu, ku kokonuta beti katoṅulupa kilo, igbonaga ko nyadru koru i lira i magu i kadizi naga a momoreta kine kata yu, i kereto ti kikoli kilo, adi ma se memeta ku ṅutulu. Na takindra ta a'diri, ko ariozu rope laselo azo.
- 6'Bo ku do laga mamagu, lubi konu kadi yu, kine ki kakana, make Monye lolu laga tali lu, 'bo Monye lolu lo bonga tali lu ititikindra do rope.
- 7' 'Bo kugbo ta laga mamagu, ku tatata kuliata rodri rodri a 'busa, beti Monyazi kilo, igbonaga ko yo'yu adi Dun iyinga se ku kuliata naga rodri kase kine ina.
- 8Ku gbogbo'data beti koṅa, igbonaga Monye lasulo adeni kapa laga ma ta miyundri kilo ti inga ki ta aku magu ina.
- 9Kuwade maketa beti ina de: Monye lika laga i 'diko yulo, Kari konu kine ti purani pura.
- 10Tumata nonu ina ti poo, Kulia konu kine ti gbo'dini i kani, Be naga ma gbo'dini i 'diko yuna.
- 11Tiki yi i ilo kolo de nyosu na indikini;
- 12'Dine moriye kaya kine, Be naga ma yi 'dizi moriye ti ṅutulu laga lo nyosu moriye kayani kilona;
- 13Ku 'do'dolara yi i luluka tro, Ritu yi i keni lo ṅutu lorolo.
- 14'Bo kugbo ta laga a'diza kulia naro ti ṅutulu, Monye lasu lo 'dikolo i'di'diza kasu kine itro.
- 15'Bo kugbo ta ani 'diza torozi ti ṅutulu, Monye lasulo aka 'diza kasu kineni.
- 16'Kugbo ta laga kuka kuka, ku gbogbo'data ku koṅo na luṅuli beti katoṅulupa kilo, igbonaga ko kondra koṅosi kase kine de i trukokindro na ṅutulu adi se kilo kukuka ina. Na takindra ta a 'diri, ko ariozu rope laselo azo.
- 17'Bo kugbo do ilo kuka kuka, ṅinye kuwe nonuna ku wele, lalane lala koṅo nonuna.
- 18Kuwade ka'bi do ku puru a ṅutu laga ilo kuka kuka ku ṅutulu i konyeni, 'bo i konye ti Monye lolu lo gbo'da tali lu, 'bo Monye lolu lo bonga tali lu ititikindra do rope.
- 19'Ku 'de'delakita 'beri tokorinena i kani, i piri naga 'de'diya ku kokora ma kokorozina, i piri naga kola ma 'belengi goro i kokoladru nu.
- 20'Bo 'delakita 'beri tokorine i 'diko yu, i piri naga 'de'diya ku kokora ani kokorozu nu, i piri naga kola ani 'belengu goro i kokoladru nu.

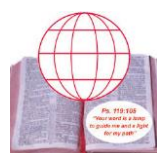
- 21'Bo i piri naga ma tokorine nasuna gbo'dini nu, teiliko kasu kilo kulu gbolojara we yu itro.
- 22"Konye kilo a kima na muguna. Kugbo konye kolu kilo a lo'bu, mugu nonuna giri igbo'da a na'bu 'do.
- 23Kugbo konye kolu kilo a loro, mugu nonuna giri igbo'da a mude. Kugbo parara naga konu katanina gbo a mude, mude njanina ililingo koru.
- 24"Dutu le'de 'baya lo konakindra drumala mure kita, igbonaga nana lepe inmoza le'delo, 'bo inyadru le'de lu, kuwa ko i'depakindra 'beri seku le'delo i 'dadru na lu de. Ta ani romoki konakindra Dun kita seku tokorinena itro.
- 25"Kuwade na takindra ta, ku wiwinyata wiwinya ku kulia ti ru nasuna kine, adi ma ta nyosu inyo, ma ta mozu inyo, kuwa ku kulia ti mugu kine, ma ta sozu inyo ya ina. Runa aku rodru nyosu, muguna aku rodru sozu ya?
- 26Bonjeta kpenya ti 'diko kine, ko ani yeza nyomo, ko ani 'didra, ko ani 'deza kapa i guguwo 'bo Monye lasu lo 'dikolo lo wowoza karaña. Gbore nasuna aku langu ko ya?
- 27Dutulo a na kasu dridriji ni laga roromoki 'durodru ki a dridriji na mita gele kugbo lepe ilo wiwinya wiwinya ya?
- 28Ta wiwinya ku kulia ti bongola kine gbandra ya? Yoleta kulia ti koturo naga i dijo kine, 'duuzo nasikona. Ko ani kondra kita, ani wiwizo pata,
- 29'bo na takindra ta adi Solomona ku mugu, ku 'bu'busi na lepena kpe, aku sozu mugu i kpele be nasiko ne'de.
- 30Kugbo Dun lo zubu drorulo de, laga indikini 'du, 'bo imalu biriñozi i kima, lepe aka langu sozu na ta ku bongolani, ta n̄utulu laga ku rugo a natri kilo?
- 31Kuwade ku wiwinyata wiwinya adi, 'Ma yi ku nyosu inyo?' kugbo 'Ma yi ku mozu inyo?' kugbo 'Ma yi ku sozu inyo?'
- 32Monyazi kilo ga'yu kilo kapazi de giri, 'bo Monye lasu lo 'dikolo adeni adi ta miyundro kilo kapazi de giri.
- 33'Bo galeta tumata na Dun ina a nze ku kulia na nyari lepe kine, 'bo kilo kapazi de lo iyeñundra kasuni giri a 'yaleta.
- 34"Kuwade ku wiwinyata wiwinya ku kulia ti imalu kine, igbonaga imaluna iwiwinya ku kulia kanye kine ina. Ti dreli na kolo gelena romokini kanye koloni.

Matayo 7

- 1"Ku n̄ejerita kulia, ka'bi ta ku n̄eraki kulia.
- 2Be naga ma ta n̄edyi kulia ti n̄utuluna, ta in̄ejeraki kulia, 'do imomoroki ta beti naga ma ta modyinina.

- ³Do medra korodoti naga ku luḡosu i koyitani ayu, ti do ani bonga kedini laga konu koyitani ilo gbandra ya?
- ⁴Kuwagi do roromoki takindra luḡosu adidinyo adi, ‘Ti na ’dumu korodoti naga konu koyitani ina kaḡo,’ ti do ani medra kedini laga konu koyitani ilo ya?
- ⁵Do a lo toḡulupa, ’dotoro kedini laga konu koyitani ilo a nze, mo do buloni medra soso i ’dotodru na korodoti naga ku luḡosu i koyitanina.
- ⁶“Ku titikita ’diozi kapatio lokiye. Ku gugupakita kilia kasu kilo i wuriyo koḡo, ka’bi ko ku rioga ko ku mukuzi kase kilo, ka’bi ko ku lopugo ’beri i kokooza na ta.
- ⁷“Maketa, ititiki ta, galeta. ta iririo, trutruḡeta, iḡaḡaki ta.
- ⁸Ḍutu gele gele lo magulo irurumbi, ’bo lo ga’yulo irurumbi, ’bo lo trutrugolo iḡaḡaki kakana.
- ⁹Da laga kasu dridriḡini laga kugbo ḡiro lo lepe lo magu ’dilo, lepe druga tikindra lepe ḡurupi ya?
- ¹⁰Kuwagi ku lepe magu sumuti, lepe ititikindra lepe munu ya?
- ¹¹’Bo kuwa ta laga a ḡutulu loro kilo de, ku ta adeni tikindra na ḡazi kasu kilo kapa lo’bu de, ta rambu adi Monye lasu lo ’dikolo aka tikindra ḡutulu laga lo magu kilo ’doketa lo’bu arodruni ya?
- ¹²“Kuwade kuliata giri naga na nyari ta ti ḡutulu kone kasuni kine, koneta de kasikoni itro, igbonaga kine kulia de a bo na kukuzu ina ku na kulia ti kakeyo kine itro ina.
- ¹³“Lubita i kaakutu natrina, igbonaga kaakutu nawalana ku kiko lowalalo a lo utuniki i karaki ina ’bo ḡutulu lo lubo kata yu kilo ko rodri.
- ¹⁴’Bo kaakutuna a natri, ’bo kiko lo utuniki i piri na yeḡona kata yu ilo a logo, ’bo ḡutulu lo riondru kilo ’baziḡa.
- ¹⁵“Gbo’dita go ku kakeyo ti to’bure kilo, lo pondra kasuni ku ’beri kase be kebilizi, ’bo kasiko i muguni ko a rarawuki lo riagu ḡutulu.
- ¹⁶Ta idendra ko ku trora na konye kasiko kilo. Konye ti zabibu kilo iya i kedini laga ku kakuwa i mugu ya? Kugbo konye ti koligi kilo i tulala i mugu ya?
- ¹⁷Kuwade kade giri lo’bu kilo rarada konye lo’bu, ’bo kedini lorolo ra konye loro.
- ¹⁸Kedini lo’bu ani romoki rada konye loro, ’bo kedini loro ani romoki rada konye lo’bu.
- ¹⁹Kade giri laga ani rada konye lo’bu kilo, ko itrotroko ka i gugupazi i kima.
- ²⁰Kuwade ta roromoki dendra ko ku trora na konye kasiko kilo.

²¹“Dutulu lo takindra na adi, ‘Mata, Mata,’ kilo, ko aka lubo giri i tumata na ’dikonani, ’bo ntu laga lo kondra beti naga ma Monye lio laga i ’diko yulo ma nyadrinina.

²²I ni luṅa de ntu rodri itakindra na adi, ‘Mata, Mata, yi aku trugo kulia ku kari konu kine ya? Ku kari konu kine yi aku rikodru dreria loro ya? Ku kari konu kine yi aku kondra konesi rodri naga ku teriṅi ya?’

²³’Bo na itakindra ko adi, ‘Na aku deni ta. Utita kuweni kaṅo, ta laga a kakona ti kulia naro kilo.’

²⁴“Kuwade ntu gele gele laga lo yinga kulia kuwe kine, kugbo lepe akondra, lepe gbo be ntu laga a miri, lo ’dugo kadi nanyena i lele ki ilo.

²⁵’Dla kodro ku kudulo laga aziye, lo ’dogu yaṅa, ’dibani kodro ku kobuṅena naga abudya kadina ku teriṅi kpe, kadina aku ’duki, igbonaga a’duko i lele kina.

²⁶Dutu gele gele lo yinga kulia kuwe kine, kugbo aku konu, lepe igbo’da be ntu lo mamali lo ’dugo kadi nanyena i sinyaki ki.

²⁷Kugbo kudulo laga aziye, lo ’dogu yaṅa, kugbo kobuṅena naga abudya kadina ku teriṅi, druga dukadru lepe ka, ’bo ’duki na kadi ṅanina agbo’da a naro.”

²⁸Ku Yesu laga alenga kine kulia de, mongoyo ti ntu kilo druga rambu ’beri koru ku togo’yu na lepena,

²⁹igbonaga lepe atogo’yu be ntu laga ku teriṅi, ani gbo’da be katogolo kasiko ti kukuzuna kilo ina.

Matayo 8

¹Kugbo Yesu laga akiyundra ka i mere ki yu, mongoyo ti ntu rodri akekepodru lepe.

²’Bo ntu lo rima druga pondra, druga ruguṅo ka ku lepe i koṅoni, druga kulia adi, “Mata, ku do anyari, do roromoki toke’ya na.”

³Yesu druga riodru keni lonyelo i ’bo’yu na lepe, druga kulia adi, “Na anyari, gbo’di a lokiye.” Wuleṅa gele rima ti lepe kine druga lili.

⁴Yesu druga takindra lepe adi, “Gbo’di go, ku trtrukoki le’de ntu tro, ’bo utini ku kpene mugu ku ka’i’ilanilo yu, ku tiki ’doke laga ma Mose tazi kukuzu ṅaninalo a kpiye ku ntu kilo yu.”

⁵Kugbo Yesu laga alubo Kaperinauma yu, druma lo katiyu kama gelelo druga pondra ku lepeni, i ma’yu na muga ku lepe,

⁶adi, “Mata, ṅiro lio lo kitalo lu ka ku tuwane kadi yu, mugu na lepena aliwa, muguna mimiye koru.”

⁷Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na iututu i toruzo na lepe.”

⁸Druma lo katiyu kama gelelo druga kulia adi, “Mata, na ani kpele adi do lupundro kuwe kadini, ’bo tane kulie ka’delo, ŋiro liolo itotoruwe.

⁹Na gbo ku druma lio lo yiŋi nalo itro, ku ku’de katiyu lo yinga na itro. Ku na takindra le’delo adi, ‘Uti’, lepe tutu, ’bo ku le’deloni adi, ‘Pondri’, lepe popondra, ’bo ku upiye lioloni adi, ‘Kone ilo de’, lepe kokondra.”

¹⁰Ku Yesu laga ayinga kine kulia de, lepe druga rambu mugu koru, druga takindra ŋutulu lo kepodru nye kilo adi, “Na takindra ta a ’diri, ’dibani ku Isiraeli kilo katani kpe, na aku rio rugo naga beti ina de.

¹¹’Bo na takindra ta ŋutulu rodri iyeŋundra i lupundro na kolona yu, ku i ’doro na kolona yu, i gbi’diki i mesa kutu kasi Abarahama, ku Isaka, ku Yakobo i tumata na ’dikona katani,

¹²’bo ŋazi laga ti tumata kilo iririkozi kaŋo, i mude kata yu. Yu de gbiye ku ŋira na rubi nyena igbo’da.”

¹³Yesu druga takindra druma lo katiyu kama gelelo adi, “Uti konu kiko yu. Kulia kine ti gbo’dini konu yu beti naga mo do rugina.” I lu luŋa de lopunonilo atoruwe.

¹⁴Kugbo Yesu laga alubo ku Petero kadi yu, lepe amedra moke na Peterona nu ka ku yeyenga na mugu naga kamaka.

¹⁵Yesu druga ’bo’yu keni lo lepelo, ’bo mugu na lepe na kamakana druga koko’yu kaŋo, lepe druga ŋiŋiye i konakindra na lepe kita.

¹⁶Ku gbo’dini kotriana, ko azondra ku lepeni ŋutulu rodri laga ku dreria kilo. Lepe druga rikodru yukala kine ku kulie ’du, druga toruzo ŋutulu giri laga ku yeyengaki kilo,

¹⁷i torumokindro na kulia na ta kakeyoni Isaya adi, “Lepe a’dumara tomunye nikana druga ’dumadru tatuwa kaya kine kanye mugu.”

¹⁸Ku Yesu laga amedra mongoyo ti ŋutulu rodri kanye lagani, lepe druga takindra kukuzu i laŋadru i lu lozo.

¹⁹Nyenaga katogoloni le’de lo kukuzunalo apondra, druga takindra lepe adi, “Katogoloni, na ikekeporo do i pirito naga mo do utuni kine giri.”

²⁰Yesu druga teytokindro lepe adi, “Gbagbiya kilo gbo ku drilio kase, kpenya kine kine ku kadizi kase, ’bo Ŋiro lo ŋutulo ’ba piri na topirikini kuwe nanye.”

²¹Lotodinikita le’de druga takindra lepe adi, “Mata, koloro na inga ku na uti i nuga na monye liolo a nze.”

²²’Bo Yesu druga takindra lepe adi, “Keporo na, kolokindri ti opuo kilo nugi opuo kase kilo.”

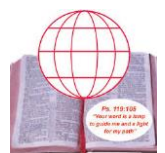
²³Kugbo Yesu laga alubo i ki’bo kata yu, lotodiniki ti lepe kilo druga kepodru lepe.

- ²⁴Druga kobuŋe naga a drumana aŋiye suburi ki yu, pio kine amuluzu ki'bona, 'bo ti Yesu lu i toto.
- ²⁵Ko druga tu ku topurundro lepe, akulia adi, "Mata, ritu yi po! Yi kilo mamanakindra."
- ²⁶Lepe druga piza ko adi, "Ta laga ku rugo a natri kilo de, ta kuze gbandra ya?" Lepe druga ŋi, druga ringa kobuŋena ku suburilo, kana druga yiŋazi lili.
- ²⁷'Bo ŋutulu ŋani kilo druga rambu 'beri koru, druga piza adi, "Ilo ŋutu de a ŋa, laga ma kobuŋena ku suburilo sobini kulia ti lepe kine de?"
- ²⁸Kugbo Yesu laga ayenga i lu lozo, i ka na Gadara yu, ŋutulu mure laga ku dreria loro kilo ti kulu lupundro i gulomo yu, druga momora kasi lepe. Ko a ŋutu laga a riŋiko, kuwade le'de ŋutu aku romoki laŋadru i lu kiko de.
- ²⁹Ko druga resa adi, "Diro lo Dun ilo, kulia kaya kasi do kine a ti nyo ya? Do pondra inide i sasandru na yi ti luŋalo aku yeŋundra ya?"
- ³⁰Ti mongoyo na wuriyo kulu i rata pazo ku ko.
- ³¹Dreria loro kilo druga ma'yu 'beri ku lepe, druga kulia adi, "Kugbo do laga rikodru yi kaŋo sonyoro yi i mongoyo na wuriyo kilona kata yu."
- ³²Lepe druga takindra ko adi, "Utita." Kuwade ko druga lulupodru ku lubo i wuriyo kata yu, 'bo mongoyo na wuriyo kilona giri pu'dozi i du'budu'bu lo karelo, druga ku 'do'doro suburi kata yu, ko druga tatuwara i pio kata yu.
- ³³Kayuku ŋani kilo druga wowoke kezi yu druga kekenadru kulia ŋani kine giri, ku kulia ti ŋutulu laga ku dreria loro kilo.
- ³⁴Nyenaga ŋutulu giri laga kezi yu kilo druga lupundro i momora kasi Yesu, 'bo kugbo ko amedra lepe, ko druga ma'yu 'beri ku lepe adi ti lepe ŋiyoroni i ka nasena katani kaŋo.

Matayo 9

- ¹Ku Yesu laga alubo i ki'bo yu, druga laŋadru i lu lozo, lepe druga yeŋundra kanye kezini.
- ²Ko druga zondra ŋutu laga a liwa ka yu ilo ku lepeni i pari ki. Ku Yesu laga abonga rugo nasikona, lepe druga takindra ŋutu laga a liwalo adi, "Dirolo, gbo'di ku teili logo, torozi konu kine a 'diya."
- ³Katogolo ku'de ti kukuzuna kilo druga kulia kase dridriŋini adi, "Ilo ŋutu de ilo momorozu Dun."
- ⁴'Bo Yesu adeni yoyolozu nasikona, druga kulia adi, "Ta yoyolozu kulia naro kasu teilikoni de gbandra ya?"

- ⁵Kulia naga ya naga gbo pa'de'de ya, ñona i tayi adi, 'Torozi konu kine a'diya', kugbo ñona i tayi adi, 'Ñine, woroni'?
- ⁶'Bo deneta adi Ñiro lo ñutulo gbo ku teriñi i kani na 'diyani torozi.' Kuwade lepe druga takindra ñutu laga a liwalo adi, "Ñine, 'dokoro pari nonuna, yitoni konu 'ba yu."
- ⁷Lepe druga ñiñiye, druga yito bo kanye 'ba yu.
- ⁸Kugbo mongoyo ti ñutulu kilo laga amedra kulia ñani kine, ko druga kukuze, druga pupudya Ñun laga lo tikindra ñutulu kilo ina teriñi denalo.
- ⁹Ma Yesu rosodrini yu dena, lepe amedra le'de ñutu, kari ti lepe kine se naga Matayo, ti lu agbi'diki i piri naga a wure na mosorona i kutu yu. Yesu druga takindra lepe adi, "Keporo bo niona." Lepe druga ñiyoro i kepodru na lepe.
- ¹⁰Ma Yesu gbi'dikini i mesa kutu i kadi kata yuna, kawuro ti mosoro kilo rodri ku katoronya kilo druga pondra, druga ku gbi'diki kasi Yesu kugele ku lotodiniki ti lepe kilo i mesa kutu yu.
- ¹¹Kugbo Farisayo kilo laga amedra kulia ñani kine, ko druga piza lotodiniki ti lepe kilo adi, "Katogoloni lasulo nyosu ku kawuro ti mosoro kilo ku katoronya kilo kugele gbandra ya?"
- ¹²Kugbo Yesu laga ayinga kine kulia de, lepe druga kulia adi, "Ñutulu laga ku 'beri a lo'bu kilo ani miyundro 'buni, 'bo ñutulu laga ku 'beri mimiye kilo se lo miyundro.
- ¹³Utita ku galeta bo na kine kulia de, 'Na nyadru ediyo, agbo'da tiki na 'i'iletanani.' Na agbo'da pondra ku lungu ñutulu laga mngba kiloni, 'bo ñutulu loro kilo."
- ¹⁴Lotodiniki ti Yoane kilo druga pondra ku Yesuni, druga piza adi, "Yi ku Farisayo kilo kukuka, 'bo lotodiniki kolu kilo ani kuka gbandra ya?"
- ¹⁵Yesu druga piza ko adi, "Otalaki laga i tokomona na 'depani noka kilo roromoki gbiye ti ka'depani lo nokalo ilo kasi ko kugele ya? Luña ku'de laga ma ka'de panilo ku 'dumazini kasiko i dridriñini kilo iyeyeyundra, ko bulo kukuka i kulu luña de.
- ¹⁶Le'de ñutu 'bayi lo 'delakindra 'diye na bongo naga aku lalayi i mugu na bongo nañoro, igbonaga 'diyena ikekenyara kaño, kendra ñanina iyeyeyundra a naro koru.
- ¹⁷'Bo, le'de ñutu 'bayi lo tudya suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine i 'dereña loñoro kata. Ku lepe kondra de, 'dereña ñani kilo ikokorozu kokorozu. Suwe ti konye ti zabibu naga a naluduko kine ti turani i 'dereña laga a loluduko kata, kuwade ko more katru iriridra 'beri."
- ¹⁸Kugbo Yesu inga lu kukulia de ku ko, druma le'de apondra, druga ruguño ka ku lepe i koñoni, druga kulia adi, "Ñiro niona a'doro tinañade. 'Bo pondri ku tanye kenisi kolu kilo ku lepe kini ma gbo'da zoru."
- ¹⁹Yesu druga ñi, druga kepodru lepe ku lotodiniki kanye kilo kugele.

- 20'Bo noka ne'de naga اساسanya ku rima na wowonu ku lepe i muguni kine kinjazi mere gele konye murena, apondra ku Yesu i ki'dini, druga 'bo'yu merete lo lepe lo bongolo,
- 21igbonaga lepe ayo'yu kanye teilini adi, "Kugbo na 'bo'yu bongo na lepena ka'delo 'du, na itotoruwe" ina.
- 22Yesu druga lopuke, i medra na lepe, druga kulia adi, "Dirona, ku kukuze, rugo nonuna atoruzo do azo." 'Bo i lu so de nokana atoruwe agbole.
- 23Kugbo Yesu laga ayenga i 'ba lo druma njanilo yu ku amedra ntutulu lo kudra yugezi kilo ku mongoyo na ntutulu lo luluzo kilo,
- 24lepe druga kulia adi, "Yeyeta, igbonaga njirona aku tuwa, lepe ina tototo ina." Ko druga zonya lepe koru.
- 25'Bo ku mongoyo na ntutuluna asonyuzi kano, lepe druga lubo, druga 'deba keni lo lepelo, njiro njanina druga njinye.
- 26Kulia jani kine druga kuworo i nu ka de kata yu giri.
- 27Ma Yesu rosodrini yu dena, ntutulu mure laga ku konye a mudumudu kilo akepodru lepe, druga laiza adi, "Do Diro lo Dawidilo, gbo'di ku ediyo ku yi."
- 28Kugbo lepe laga alubo kadi yu, ntutulu mure kilo de druga pondra ku lepeni. Yesu druga piza ko adi, "Ta arugo adi na iroromoki kondra kine kulia de ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Iye, Mata, yi arugo."
- 29Lepe druga 'bo'yu konye kasiko kilo, druga kulia adi, "Ti gbo'dini kasuni beti rugo nasuna."
- 30Konye kasiko kilo druga njanzu 'beri. Yesu druga takindra ko kukuzu ku teriji adi, "Meteta, le'de ntutu ka'bi ku dedeni kine kulia de tro."
- 31'Bo ko autu, druga ko teririza kuwe na kulia ti lepe kine i nu ka de kata yu giri.
- 32Kasiko i lupodrini, ntutu laga 'ba kutu, laga amoka ku dreri loro ilo druga zuwe ku Yesuni.
- 33Kugbo dreri lorolo laga arikozi kano, ntutu jani laga 'ba kutulo druga poki i tazu na kulia, 'bo mongoyo ti ntutulu kilo druga rambu 'beri koru adi, " 'Bero kuliata naga be kine de kine aku puru Isiraeli katani tro."
- 34'Bo Farisayo kilo akulia adi, "Lepe ilo rikodru dreria loro kilo ku teriji na druma lo dreria loro ilo."
- 35'Bo Yesu aworozi i dridriji na kezino ku 'benjito giri, i togo'yu na ntutulu i kadizi naga a momoreta kine kata yu, i trukodru na kuu na'buna, i toruzo na yeyengaki ka'de ka'de giri ti ntutulu, ku 'beri ti ntutulu na mimiye ka'de ka'de giri kine.

³⁶Bo kugbo lepe laga amedra mongoyo ti ɲutulu kilo, lepe druga gbo ku ediyo ku ko, igbonaga kuliata asandru ko ku teriɲi 'bo ko ateririza 'beri, beti kebilizi naga 'ba kayukuni ina.

³⁷Lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, “Kinyo kilo atrora rodri azo, 'bo kakita kilo 'baziɲa.

³⁸Kuwade maketa Mata lo 'didralo, ti sonyoro kakita ku'de kanye 'didra yu.”

Matayo 10

¹Yesu druga luɲundra lotodi niki kanye laga mere gele konye mure kilo kanyeni, druga tikindra ko teriɲi na rikozini yukala naro kaɲo, ku na toruweni tatuwa giri ku 'beri na mimiye giri.

²Kari ti lososonyo mere gele konye mure kilo se kine de: kayolo a Simona lo luɲu a Petero, ku Anderia laga a luɲase lo lepelu, Yakobo, ɲiro lo Zebedayolo, ku Yoane laga a luɲase lo lepelu,

³Filipo, ku Baritolomayo, Toma, ku Matayo laga a kawuroni lo mosorolo, Yakobo, ɲiro lo Alifayolo, ku Tadayo,

⁴Simona laga a Zelotetalo, ku Yuda laga lo Kariota lo nyokindro lepe mundraralo.

⁵Yesu druga sonyodru ɲutu laga mere gele konye mure kilo ti lepe atakindra ko kukuzu adi, “Ku utututa i pirito ti Monyazi kilo, ku lulubota i ne'de kezi na ɲutu ti Samaria kilo kata yu,

⁶'bo utita i kebilizi ti ketimi na Isiraeli naga aliki kine yu.

⁷Utita, ku truketa kulia kine adi, ‘Tumata na 'dikona gbo'di nyogoɲa.’

⁸Toruneta ɲutulu laga ku 'beri mimiye kilo, toɲineta ɲutulu laga atatuwa kilo, tokeleta ɲutulu ti rima kilo, rikorota dreria loro kilo. Ta atiki kana, tikita kana itro.

⁹Ku zozoɲuta drumo kugbo silingi kugbo sente kasu zebalani,

¹⁰ku zozoɲuta zurua kasu woro i kiko yu, kugbo kotilo mure, kugbo kamuka kasu mukuzini, kugbo turia igbonaga kakitanilo roromoki reki nyosu nanyena ina.

¹¹Ku ta laga alubo i ne'de kezi, kugbo i le'de 'ba, galeta ɲutu laga a lo'bu kata yu, 'bo sakanita ku lepeni yeɲadru tozo i luɲa laga ma ta lupodri lu.

¹²Kasu lubo naga kadi yuna, rometa roma ku ɲutulu ɲani kilo.

¹³Kugbo kadi ɲanina naga a na'bu, teili lo trotro lasulo ti sakani ku ɲutulu ɲani kilo, 'bo kugbo kadina naga ani gbo'da a na'bu tro, ti teili lo trotro lasulo yiteni bo kasuni.

¹⁴Kugbo le'de ɲutu ani nyadru rugo ta, kugbo ani nyadru yinga kulia kasu kine, kasu kolokindro na kadi ɲanina kugbo kezi ɲanina trutruɲeta putru naga kasu mukuzini kine.

- 15Na takindra ta a 'diri, i luṅa lo ṅerani kulia lu, kulia ti ka na Sodoma ku Gomora kine igbogbo'da pa'de'de alangu kulia ti nu kezi de kine.
- 16“Meteta, na asonyodru ta be kebilizi i dridriṅi na rarawuki. Kuwade gbo'dita ku tobodo be na munuo, 'ba toro be na a'bugo.
- 17Gbo'dita go ku ṅutulu kilo. Ko izozoṅu ta ku kayolo ti kuliata kilo i koṅo yu, ko ikpikpinyi ta i kadizi kase naga a momoreta kine kata yu,
- 18ko ipipigo ta ku lo'bizoki ku mataki kilo i koṅo yu ku kulia kuwe kine, i 'dutukindro na ko, ku Monyazi kilo itro bo na kuliana.
- 19Ku ta laga azoṅa, teiliko kasu kilo ka'bi ku 'do'do 'do'do ku kulia naga ma ta ku tazini kine, igbonaga i luṅa ṅani lu kulia naga ma ta ku tazini kine ititiki ta ina,
- 20igbonaga ṅutu laga lo tazulo ani gbo'da a ta ina, 'bo Yuka na Monye lasulo nyena ikulia kasuni.
- 21Luṅase ititiki luṅase i tuwa, monyelo ititiki ṅiro lonye, ṅazi kilo iṅiṅiye i kayuṅo kase kilo kini i tikindra na ko i tatuwa.
- 22Durulu giri iṅmoṅmo ta a loro ku kari kuwe kine. 'Bo ṅutu laga ku teili lo rile yeṅadru tozo i 'dute yu ilo nyelo irite.
- 23Kugbo ko sandru ta i kezi gele, wokita i kezi ne'de kata yu. 'Bo na takindra ta a 'diri, ta aka lenga woro i kezino giri ti Isiraeli kineni, ti inga Diro lo ṅutulo aku yeṅundra.
- 24“Lotodinikita le'de aku rodru katogoloni lonyelo, upiye le'de aku rodru mata lonyelo.
- 25Romoki lotodinikitalo ti gbo'dini be katogoloni lonyelo, ti upiyelo gbo'dini be mata lonyelo. Kugbo kazu monyeni'balo aluṅu a Beelezebuli, ṅutulu ti lepe laga i 'bani kilo ma luṅu adinyo kuru ya?
- 26“ 'Bo ku kukuzeta koṅa, igbonaga le'de ṅo 'baya laga kugbo amuko, druga 'baka puruni, kuwagi le'de ṅo 'baya laga a'dana druga 'baka denani.
- 27Kulia naga ma na takindri ta i mude kata kine, takita i parara, 'bo kulia naga ma ta yingi koyokoyo kine, truketa ku roro laga gboṅa.
- 28Ku kukuzeta ṅutulu lo rembu muguna, laga lo ani romoki i rembu na yukana kilo. 'Bo kuzenita Dun lo romoki tukarakindra yukana ku muguna itro i kima naga a noketa nu kata yu ilo.
- 29Sikinyi mure ani togboro ku senteta gele ya? Ne'de gele ani 'duki ka ti Monye lasu aku deni.
- 30'Bo 'dibani kupi kasu ti kuwe kilo kpe, akena giri.
- 31Kuwade ku kukuzeta. Gbore nasuna arodru gbore na sikinyi naga rodri kine.

- ³²‘Kuwade n̄utu gele gele lo kulia adi nye a n̄utu lio ku n̄utulu kilo i koŋom no, na ’do iko konakindra lepe de ku Monye lio laga i ’diko yulo i koŋo yu.
- ³³’Bo n̄utu lo renya na ku n̄utulu i koŋomlo, na ’do irerenya lepe ku Monye lio laga i ’diko yulo i koŋo yu.
- ³⁴“Ku yoyota adi na pondra i zondra na teili lo trotro i kani. Na agbo’da pondra i zondra na teili lo trotroni, ’bo i zondra na moro.
- ³⁵’Bo na pondra i tokodya dridriŋi na n̄utu seku monye lonye, dridriŋi na ŋiro seku n̄ote nanye, dridriŋi na noka seku moke nanye.
- ³⁶Mero ti n̄utulo kilo igbo’da a n̄utulu ti lepe laga ku lepe i ’bani kilo.
- ³⁷Ɖutu lo nyadru monye kugbo n̄ote alangu nalo, ani zuki na. Ɖutu lo nyadru ŋirolu ku ŋirona alangu nalo, ani zuki na.
- ³⁸Kugbo n̄utulo ani ’dokodru kedini lonye laga a larelo i kepodru na bo niona, lepe ani zuki na.
- ³⁹Ɖutu lo rumbi ru nanyena ilo, iteteliki ru nanyena. ’Bo n̄utu lo itelikindro ru nanyena ku kulia kuwe kinelo, lepe iririo ru nanyena.
- ⁴⁰“Ɖutu lo rukundro talo arukundro na, ’bo n̄utu lo rukundro nalo arukundro lo sunyundro nalo.
- ⁴¹Ɖutu lo rukundro kakeyonilo igbonaga lepe a kakeyoni ina iririo ropeta be na kakeyonina. Ɖutu lo rukundro n̄utu laga m̄ngbalo igbonaga lepe a n̄utu laga m̄ngbalona iririo ropeta be na n̄utu laga m̄ngbalona.
- ⁴²’Bo n̄utu lo tikindra ŋiro gele i dridriŋi na ŋazi lo ’di’diki kilo de siliko na pio na lili igbonaga lepe a lotodinikita liona, na takindra ta a ’diri, n̄utu ŋanilo ’baka teilikindro rope lonyeloni.”

Matayo 11

- ¹Kugbo Yesu laga alenga takindra na lotodiniki kanye laga mere gele konye mure kilo kukuzuki kine, lepe druga lupodru yu de i togo’yu
- ²Nyenaga kugbo Yoane laga ayinga i drodrore yu kulia ti konesi ti Kristo kine, lepe druga sonyodru lotodiniki kanye kilo,
- ³i piza na lepe adi, “Do a n̄utu lo ipopondra ilo, kugbo yi kilo mondru le’de n̄utu ya?
- ⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, “Utita ku trukokindrita Yoane kuliata naga ma ta yingi ku naga ma ta medri kine:
- ⁵adi, n̄utulu laga a mudumudu kilo, kilo bonga kana ’do, n̄utulu laga ababratu kilo, kilo gbo’di woworo, n̄utulu laga ku rima kilo, kilo atokela, n̄utulu laga ku suwo a’ diza kilo, kilo gbo’di yinga kulia, opuo kilo, kilo ŋiŋiye, kuu na’buna ina trukoki lemerika kilo.

- ⁶Dutu laga ani bayi ku kulia kuwe kine ilo, koŋo na lepena a na'bu.”
- ⁷Kugbo lotodiniki ti Yoane kilo laga kilo yitoni yito, Yesu druga poki i takindra na mongoyo ti ŋutulu kilo kulia ti Yoane kine, adi, “Ta kazu lupodru i diŋo yu i medra na inyo? I medra na 'bakuzuti na yiyingo mugu ku kobuŋe ina ya?”
- ⁸Bayi, 'bo ta lupodru gbandra ya? I medra na ŋutu lo sozu bongola naga a namunya lu ya? Ta adeni adi ŋutulu lo sozu bongola naga a namunya kilo kulu ku mataki i kadizi kata yu.
- ⁹'Bo ta alupodru gbandra ya? I medra na kakeyoni ilo ya? Iye, 'bo na takindra ta, lepe alangu kakeyoni.
- ¹⁰Dutu ŋanilo lo wuroni kulia adi, 'Mete, na sonyodru lo'di liolo konu koŋo yu, lo ikukundra kiko lolu konu koŋo yu ilo.’
- ¹¹Na takindra ta a 'diri, i dridriŋi na ŋutulu lo yuŋele ku wate kilo de, lo rodru Yoane lo tikindra baputizilo 'bayi. 'Bo ŋutu laga ilonadruo koru i tumata na 'dikonalo nye laga a druma arodru lepe.
- ¹²Diyu ku Yoane lo tikindra baputizilo yeŋundra tozo tinade tumata na 'dikona ina riariaka, 'bo kariaka kilo riagu lepe ku teriŋi.
- ¹³'Bo kakeyo kilo giri ku kukuzuna atrugo kulia naga na ipopondra kine yeŋundra tozo Yoane.
- ¹⁴'Bo kugbo ta nyadru rugo kine kulia de, Yoane ŋanilo a Eliya lo ipopondralo.
- ¹⁵Dutu laga ku suwolo ti lepe yingi.
- ¹⁶“ 'Bo ma na tuzukindro ina yuŋe na tinadena ku kpiye laga inyo ya? Lepe gbo beti ŋazi lo gbi'diki i piri na togboreni kapazi, lo lungu worisi kase kilo, lo kulia adi,
- ¹⁷'Yi akutakindra ta zelego, 'bo ta aku gboza. Yi aluluzo, 'bo ta aku gbiye.’
- ¹⁸'Bo Yoane ayeŋundra, aku nyosu, aku mozu, 'bo ko druga kulia adi, 'Lepe ilo ku dreri loro.’
- ¹⁹Diro lo ŋutulo ayeŋundra, nyonyosu, momozu, 'bo ko druga kulia adi, 'Meteta, ilo kaginyani, kamerani de, laga a wori lo kawuro ti mosoro kilo ku katoronya kilo itro.’ 'Bo tobodo na Dun ina kpeza mugu a na to'diri ku konesi kanye kine.”
- ²⁰Yesu druga poki i riringa na kezino naga ma lepe kondri konesi kanye rodri naga ku teriŋi kunu kata yu kine, igbonaga ko aku lopugo teilikona.
- ²¹'Bo lepe druga kulia adi, “Dreliana ina a nasu Korazina! Dreliana ina a nasu Betesaida! Kazu kodro ku konesi naga ku teriŋi na kona konuni kine de kona Turo yu ku Sidona, kazu kodro ko alopugo teiliko 'bero i gbi'diki nasiko naga i lopotrotro kata ti ko asozu 'beri ku trekekese nu de.

- 22'Bo na takindra ta, i luḡa lo ḡerani kulia lu, kulia ti Turo ku ti Sidona kine igbogbo'da pa'de'de alangu kulia kasu kine.
- 23Do naga Kaperinauma, do iḡḡiyuzi ki i 'diko yu? Do itetemizozi ka i piri na ḡutulu laga atatuwa nu. Kazu kodro ku konesi naga ku teriḡi na kona konuni kine de kona Sodoma yu, kazu kodro lepe isasaka yeḡundra tozo tinade.
- 24'Bo na takindra ta, i luḡa lo ḡerani kulia lu, kulia ti ka na Sodoma kine igbogbo'da pa'de'de alangu kulia konu kine.”
- 25I lu luḡa de Yesu akulia adi, “Na tikindra do iyete Monye, Mata lo 'dikolo ku lo kalo, igbonaga do a'dandru kine kuliata de i konye ti ḡutulu laga ku totore, ku laga ku dendra kilo, druga do ku kpewundra ko ku ludriko kiloni ina.
- 26Iye, Monye, igbonaga kine de a na'bu konu konyenina.
- 27Monye liolo atikindra kuliata giri kuweni. 'Bo le'de ḡutu aku deni Ŋirolu gele 'du Monyelo, le'de ḡutu aku deni Monyelo gele 'du Ŋirolu ku ḡutu laga ma Ŋirolu nyadri kpekindra lepe kulia kinelo.
- 28Pondrita kuweni ta giri laga akanya kilo, ku laga ku kapa laga tomoni kilo, na ititikindra ta i yuka.
- 29Yekita kiliḡboro liolo kasu kini, deneta kulia kuwe kine, 'bo na a mukulia, laga ani pudya mugu itro, 'bo ta iyuyuka kasu teiliko yu.
- 30'Bo kiliḡboro liolo pa'de'de, 'bo kapa kuwe lo 'do'doko kilo ani gbo'da tomoni.”

Matayo 12

- 1I lu luḡa de Yesu aworo i melesiḡo kata yu i luḡa lo sabatolo. Rumbi derengi lotodiniki ti lepe kilo atika ku mago, kuwade ko apoki i mimirindra na kuweto ti kinyo kine i nyosu.
- 2'Bo kugbo Farisayo kilo laga amedra kine kulia de, ko druga takindra lepe adi, “Mete, lotodiniki kolu kilo kondra kulia naga kukuzuna aku rugo kine i luḡa lo sabatolo.”
- 3'Bo Yesu druga piza ko adi, “Ta aku keni kulia naga ma Dawidi kondri kine, ti lepe gbo ku mago ku ḡutulu laga kasi lepe kilo ya?
- 4Lepe alubo ku Ŋun kadi yu, druga 'dumundra mugati naga na 'delaki ku Ŋun i koḡo yu naga kukuzuna aku rukokindro lepe ku ḡutulu laga kasi lepe kilo i nyosu kine, 'bo bita ka'i'ila ka'delo lo nyosu.
- 5'Bo ta aku keni i kukuzuna katani adi i luḡa lo sabatolo ka'i'ila laga i kadi na Ŋun ina katani kilo kokorozu luḡa lo sabatolo 'bo ko kilo ani sosoyeni kulia kasiko kini ya?
- 6Na takindra ta, ḡo laga a drumu lo rodru kadi na Ŋun inalo ilo inide.

⁷Kugbo ta laga adeni bo na kine kulia de, ‘Na nyadru ediyo, agbo’da tiki na ’i’iletanani,’ ta kedri kodro aku nedya kulia ti ntulu laga ’ba kulia na sosoyi sosoyi kasiko kini i tiga na ko.

⁸’Bo Diro lo ntulo laga a mata lo sabatolo.”

⁹Ku Yesu laga arosodru yu de, druga lubo i kadi nasiko naga a momorena kata yu,

¹⁰ti ntulu le’de lu yu de laga ku keni aliwa. Igbonaga ko nyadru sosozi kulia ku lepe i mugunina, ko druga piza Yesu adi, “Kukuzuna arugo adi ti ntulu toruweni i luja lo sabatolo ya?”

¹¹Lepe druga piza ko adi, “Da laga kasu dridriji, kugbo gbo ku kebilito gele, kugbo kebilito nanina naga a’duki i drili naga a mee kata yu i luja lo sabatolo, lepe aka ’depundra lepe i ’dute kaṅoni ya?”

¹²’Bo gbore na ntuna aku langu na kebilito ya? Gbode kukuzuna arugo adi ti kulia na’bu konani i luja lo sabatolo.”

¹³Lepe druga takindra ntulu nanilo adi, “Rine keni lolu ilo.” Dutulo druga rirodu keni lonyelo, lepe druga toruwe beti le’delo.

¹⁴’Bo Farisayo kilo druga lupodru kaṅo, i tomodya na kutuzi ku Yesu i muguni i tukarandra na lepe.

¹⁵’Bo kugbo Yesu laga adeni kine kulia de, lepe druga ’dotodru mugu i nu ka de. Dutulu rodri kilo akekepodru lepe, lepe druga toruzo ko giri.

¹⁶Lepe druga takindra ko kukuzu adi ka’bi ko ku kpekpe nye.

¹⁷Kine kulia de ayeṅundra i torumokindro na kulia na ta kekeyoni Isaya kine adi,

¹⁸“Ilo de a kalokoni liolo, laga ma na nyumundrilo, ntulu laga ma na nyadrilo, na nyonyola ku lepe. Na i’delakindra Yuka niona ku lepe kini, ’bo lepe itrukodru nera na kuliana ku Monyazi kilo yu.

¹⁹Lepe aka rerenyani, kuwa resani, ’bo ntulu le’de lo iyinga roro lo lepelo i kikoli yu ilo ’bayi.

²⁰Lepe aka ’belengu ’bakuzuti naga a dro’yunani, aka tatuza pata na tala na nyonyoranani, ti inga lepe aku tikindra nera na kulia sosona i rodru.

²¹’Bo monyazi kilo iyeyendru lepe.”

²²Kugbo ko laga azondra ku Yesuni le’de ntulu laga ku dreri loro, laga ku konye a mudumudu, laga ku kutu naga a ’diza ilo, Yesu druga toruzo lepe, gbode ntulu laga ku kutu a ’dizalo apoki i kulia, i bonga na ka itro.

²³’Bo mongoyo ti ntulu kilo giri arambu ’beri koru, ko druga piza adi, “Ilo de ani gbo’da a Dirolo Dawidilo nona?”

- 24'Bo kugbo Farisayo kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga kulia adi, "Ilo ntu de rikodru dreria loro kilo ku teriṅi na Beelezebuli, laga a druma lo dreria loro kilolo 'du."
- 25'Bo ti Yesu adeni yoyolozu nasikona, druga takindra ko adi, "Tumataki giri naga na kodya 'beri kine ikakaraki, 'bo kezino kugbo kadizi giri naga na kodya 'beri kine aka lirani.
- 26'Kugbo Satani rikodru Satani, lepe akodya mugu a mugu. Kuwade tumata na lepena ilira adidinyo ya?
- 27'Bo kugbo na laga ilo rikodru dreria loro kilo ku teriṅi na Beelezebuli ina, kasu kilo kakepo kilo kilo rikodru ko ku teriṅi niṅa? Kuwade ko igbogbo'da a kaṅera kasu ti kulia.
- 28'Bo ku na lo rikodru dreria loro kilo ku Yuka na Dun ina, trugo adi tumata na Dun ina ayeṅundra kasuni azo.
- 29'Le'de ntu roromoki lubo i kadi na ntu laga a riṅilona kata ya, i ninadru na kapa ti lepe kilo adidinyo, ku lepe aku todaya ntu ṅanilo a nze ya? Lepe bulo romoki ninadru kapa ti lepe laga kadini kilo a bo.
- 30'Dutu laga ani saka seku nalo gbo a miriku lio, 'bo ntu laga ani more kuweni ilo pororo a bada.
- 31'Kuwade na takindra ta, torozi giri ku momorozu giri i'di'diya ku ntulu kiloni, 'bo momorozu naga ma ntulu momorozi Yuka Nakiyena kine aka 'diyani.
- 32'Dutu lo tazu kulia naro ku Diro lo ntulo i mugunilo, toro na lepena i'di'diya, 'bo ntu lo tazu kulia naro ku Yuka Nakiyena i mugunilo, toro na lepena aka 'diya i ina baṅe deni kugbo i baṅe na popondra nu de 'do.
- 33'"Kedini lo'bulu konye ti lepe kilo a lo'bu, 'bo kedini lorolo konye ti lepe kilo a loro, 'bo kedinilo dena ku konye kanye lepe kilo.
- 34'Ta laga a ṅazi ti 'boro'boro kilo! Ta roromoki tazu kulia na'bu ti ta a loro adidinyo ya? 'Bo kulia naga ma kutuna tazi kine niyu ku kulia na zore i teili yu kine.
- 35'Dutu lo'bulu tolupundro kulia naga a na'bu kanye tokorine na'bu kine yu, 'bo ntu lorolo tolupundro kulia naga naro kanye tokorine naro kine yu.
- 36'Na takindra ta, kulia giri naga a 'busa 'busa naga ma ntulu tazi kine, ko ikekena i luṅa lo ṅerani kulia lu,
- 37'bo do ikekena mṅgba ku kulia na ta do kine, 'bo ṅera na kuliana ititiga do ku kulia na ta do kine."
- 38'Katologo ku'de ti kukuzuna kilo ku Farisayo kilo druga takindra Yesu adi, "Katogoloni, yi nyadru medra kpiye konuni."

39'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, “Yuŋe naga naro naga 'ba teiliko laga mŋgba ina de ga'yu kpiye, 'bo le'de kpiye aka tiki lepeni, kpiye lo kakeyoni laga Yonalo 'du nyelo igbo'da.

40Beti naga ma Yona gbo'dini i sumuti drumalo kata yu luŋazi musala tupara ku tukaze, gbode Ŋiro lo ŋutulo isasaka luŋazi musala tupara ku tukaze i gulo kata yu de.

41Dutu ti Nineve kilo ma lu iŋiŋiye ki i ŋera na kulia ti ina yuŋe na tinadena i sosozu na lepe, igbonaga ko alopugo teiliko ku trugo na Yona ina, 'bo mete, ŋutu laga alangu Yona ilo ma lo inide.

42Mata na welikina ma lu iŋiŋiye ki i ŋera na kulia ti ina yuŋe na tinadena i sosozu na lepe, igbonaga lepe kazu aniyu i 'dute na ka yu i yinga na tobodo na Solomonana ina, 'bo meteta, ŋutu laga alangu Solomona ilo ma lo inide.

43“Ku yuka naro naga alupodru kaŋo ku ŋutulo i muguni, lepe iwoworozi i ka naga atetiona kata yu, i galadru na piri naga a yuketa, 'bo ku lepe aku rio,

44lepe druga kulia adi, 'Na lu yitozi bo i kadi nio naga ma na lupundri nu.' Kugbo lepe laga apondra, lepe ku rumbi kadina kana, ariya, a'boriya itro.

45Lepe druga tu ku zakindra mugu ku'de yukala burio naga a naro alangu nye, ko druga lubo kata yu, druga si'daki yu. Kuwade gbiyeri lo'bo lo ŋutu ŋanilolo igbogbo'da a loro alangu lo 'berolo. Kine kulia de igbogbo'da de ku ina yuŋe na tinade naga narona itro.”

46Ku Yesu laga inga kukulia ku ŋutulu kilo, ŋote na lepena, ku luŋaseri ti lepe kilo alira kaŋo yu, ko miyundro kulia ku lepe.

47Kuwade le'de ŋutu druga takindra lepe adi, “Ku ŋuti kasi luŋosuro kulu kaŋo yu, ko miyundro kulia ku do.”

48'Bo lepe druga teyitokindro ŋutu laga lo takindra nyelo adi, “Ŋote niona ku luŋaseri kuwe kilo a ku ŋa?”

49Lepe druga riodru keni lonyelo ku lotodiniki kanye kilo yu, druga lepe kulia adi, “Mete, ŋote niona ku luŋaseri kuwe kilo ma kilo de.

50'Bo ŋutu lo kondra be naga ma Monye lio lo 'dikolo nyadrinalo, lepe a luŋase lio, a sase nio, a ŋote nio.”

Matayo 13

1luŋa ŋani lu Yesu druga lupodru kadini, ku gbi'diki suburi i kutu yu.

2'Bo mongoyo ti ŋutulu rodri atunundra 'beri ku lepeni, kuwade lepe druga lubo i ki'bo kata yu, druga gbi'diki yu de, 'bo mongoyo na ŋutulu kilo giri ti alira suburi i kutu yu.

- ³Lepe druga trukokindro ko kuliata kine rodri ku kulia na guguma, akulia adi, “Kazu kawiani lo nyomo alupodru kaŋo i weza na nyomo.
- ⁴Ku lepe iwezani, nyomo ku’de kilo agbadru ’beri i kiko kata, druga kpenya kine na ŋiyu i nyosu na ko.
- ⁵Ku’de kilo agbadru ’beri i lele kutu, i piri naga ko aku rumbi kuzo naga rodri ina, ko druga pu wuleŋa gele igbonaga kuzo kine ani gbo’da a nagululo ina.
- ⁶’Bo kugbo kolona naga alupundro, ko druga ririŋe, ko druga tetio tetio kaŋo igbonaga kukuri kasiko ’bayi ina.
- ⁷Nyomo ku’de kilo agbadru ’beri i kakuwa kata, kakuwa kine druga ’dudyo, druga tikindra ko gbo a wilio wilio.
- ⁸Nyomo ku’de kilo a’do’do i kuzo naga a na’bu kine kata yu, druga troru konye ku’de kilo luŋa kama gele, ku’de kilo meria bukiye, ku’de kilo meria musala.
- ⁹’Dutu laga ku suwolo ti lepe yingi.”
- ¹⁰Lotodiniki kilo druga pondra, druga piza Yesu adi, “Do takindra ko kulia na guguma gbandra ya?”
- ¹¹Yesu druga teyitokindro ko adi, “Kasunina atiki ta adi deneta kulia naga na mumuyi mumuyi ti tumata na ’diko kine, ’bo kasikonina aku tiki ko de.
- ¹²’Bo ŋutu laga ku kapalo ititiki kapa, lepe igbo’da ku kapa laga zore, ’bo ŋutu laga ’ba kapalo, kapa laga ku lepeni kilo i’du’dumazi kaŋo.
- ¹³Ku kine kulia de nyena kuliani na kasikoni ku kulia na guguma kine, igbonaga kasiko i medrani ko ani medra, kasiko i yingani ko ani yinga, ko ani yo’yu bo ŋanina.
- ¹⁴’Bo kulia ti kakeyoni Isaya kine atorumokindro ’beri kasikoni, na kulia adi, ‘Yingana, ta iyiyinga, ’bo ta aka yo’yuni, boŋadrana, ta ibobonga, ’bo ta aka medrani.
- ¹⁵’Bo teili lo ilo zuru delo ayeŋundra a logo. ko yinga kulia kine pori pori ku suwo kase kilo, ko a’ diza konye kase kilo, ka’bi ko ku medra ku konye kase kilo, ka’bi ko ku yinga ku suwo kase kilo, ka’bi ko ku yo’yu ku teiliko kase kilo, ka’bi ko ku lopugo ’beri ma na ku toruzo ko.’
- ¹⁶’Bo koŋo nasuna a na’bu igbonaga ta medra ku konye kasu kilo ina, igbonaga ta ayinga ku suwo kasu kilo ina.
- ¹⁷Na takindra ta a ’diri, kakeyo laga rodri kilo ku ŋutulu laga mŋgba kilo kodro nyadru koru medra na kulia naga ma ta medri kine de, ’bo ko aku meri. Ko kodro nyadru yinga na kuliata naga ma ta yingi kine de, ’bo ko aku yi.
- ¹⁸“Kuwade, yiŋeta kulia na guguma ti kawiani lo nyomolo.

- 19**Kugbo le'de ntu laga ayinga kulia ti tumata kine, 'bo ti aku yo'yu ko tro, ntu lorolo ipondra i ninadru na nyomo laga lo wiya ku lepe i teili yu kilo. Kilo de a nyomo lo wiya i kiko yu kilo.
- 20**Nyomo lo wiya i lele kutu kilo a ntu laga lo yinga kulia kinelo, lepe druga rugo wuleŋa gele ku nyola.
- 21**'Bo lepe gbo 'ba kukuri. Lepe saka luŋa 'baziŋa, 'bo kugbo sasanya kugbo wowonye naga ayeŋundra ku ntu naniŋoni ku kulia ti kulia nani kine lepe druga poki i bayi agbole.
- 22**Nyomo lo wiya i dridriŋi na kakuwa kilo a ntu laga ayinga kulia kinelo, 'bo 'delaki na teili i kulia ti ka kine kini ku toŋulupa na tokorine amuluzu kulia nani kine, 'bo ko igbo'da 'ba konye.
- 23**Nyomo lo wiya i kuzo na'bu kine kata yu kilo se laga a ntu lo yinga kulia kinelo, druga yoyo'yu ko. Lepe troru konye, ku'de kilo luŋa kama gele, ku'de kilo meria bukiye, ku'de kilo meria musala.”
- 24**Yesu druga takindra ko kulia ku'de na guguma de 'do, adi, “Tumata na 'dikona gbo be ntu laga lo weza nyomo laga a lo'bu kanye melesini.
- 25**Kugbo ntu kilo laga atoto, miriku lo lepelo druga pondra druga weza rugi i kinyo katani, lepe druga tutu.
- 26**Kugbo kinyo kilo laga apu, ku atrora konye, rugi kilo druga puru itro.
- 27**Upi ti monye'balo druga pondra, druga piza lepe adi, 'Mata, do aku weza nyomo lo'bu konu melesini ya? Kuwade rugi kilo kulu niyu ya ya?’
- 28**Lepe druga teyitokindro ko adi, 'Miriku lo kondra kine kulia de.' Upi kilo druga piza lepe adi, 'Kuwade do nyadru ma yi uti i 'boza na ko ya?’
- 29**'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, ' 'Bayi, kugbo ta 'boza rugi kilo, ka'bi ta ku 'boza kinyo kilo itro.
- 30**Kolokita inga ti ko 'dudyi kugele, yeŋadru tozo i luŋa lo 'didra lu. I luŋa lo 'didra lu, na itakindra ka'dita kilo adi, A kayona tuneta rugi kilo, toreta a naŋu'du a naŋu'du ma ko ku tonoka kaŋo, 'bo 'diteta kinyo kilo kuwe guguni.’ “
- 31**Yesu druga takindra ko kulia ku'de na guguma de 'do adi, “Tumata na 'dikona gbo beti nyumuti lo mutadi laga ma ntu 'dumadri, ma ku 'udri kanye melesi yulo.
- 32**Lepe a nyumuti laga a lotriŋa koru, nyomo ku'de kilo giri alangu lepe, 'bo kugbo lepe laga a'dudyo, lepe iyenundra a druma arodru 'detilo na wila i melesi kata yu kine giri. Lepe iyeŋundra a kedini, kuwade kpenya kine iniyu, druga ku 'dugo kadizi kase kine ku lepe i keniyani.”

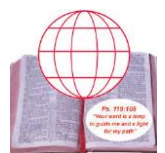
- ³³Lepe druga takindra ko kulia ku'de na guguma de 'do adi, "Tumata na 'dikona gbo be kape laga ma ηutu nonoka 'dumadri druga ku 'dandru i kpokpo ti mugati naga nyakaleta musala kine kata yu yeηadru suu i yuku nasiko giri kilo."
- ³⁴Yesu bita takindra mongoyo kilo kine kuliata de giri ku kulia na guguma. Lepe aku takindra ko ku'de kulia 'ba kulia na guguma.
- ³⁵'Bo kine kulia de ayeηundra i torumokindro na kulia na ta kakeyonilo kine adi, "Na ikulia ku kulia na guguma, na itazu kulia naga na mumuyi mumuyi kine ηiyu i luηa lo 'delakini kana lu."
- ³⁶Yesu druga kolokindro mongoyo kilo, druga lubo kadi yu. Lotodiniki ti lepe kilo druga pondra ku lepeni, i piza na lepe adi, "Trukoki yi bo na kulia na guguma ti rugi laga i melesi kata yu kilo."
- ³⁷Lepe druga teyitokindro ko adi, "Dutu lo weza nyomo lo'bulu a Diro lo ηutulo.
- ³⁸Melesina a ina ka de, nyomo lo'bu kilo a ηazi ti tumata kilo, rugi kilo a ηazi ti ηutu lorolo kilo,
- ³⁹miriku lo weza ko ilo a kاسوبyini lo kulialo, 'didrana a luηa lo 'dutekini baηena lu, ka'dita kilo a malaika.
- ⁴⁰Beti naga ma rugi kilo tunani i tonoka ku kima ina, igbogbo'da de itro i luηa lo 'dutekini baηena lu.
- ⁴¹Diro lo ηutulo isunyundro malaika kanye kilo, ko itunundra i dridriηi na tumata na lepena kuliata giri naga na zondra kulia ti bayi kine, ku ηutulu giri laga lo kondra a loro kilo,
- ⁴²ko igupadru ko i pulo na kimana kata yu. Yu de gbiye ku ηira na rubi nyena igbo'da.
- ⁴³Dutulu laga mηgba kilo druga ikobu be na kolona i tumata na Monye lasikona. Dutu laga ku suwolo ti lepe yingi.
- ⁴⁴"Tumata na 'dikona gbo be tokorine naga a'dana i melesi kata, 'bo ηutu laga ariondrulo a'dandru lepe 'do. I bo ηanina ku kulia ti nyola ηanina, lepe druga tu ku togbodru kapa kanye kilo giri ma nye ku gborundri melesi ηanina.
- ⁴⁵" 'Bo, tumata na 'dikona gbo be katogboroni laga lo galadru kilia laga a lo'bu lo'bu kilo.
- ⁴⁶Kugbo lepe laga ario kiliata gele laga ku gbore naga ki delo, lepe druga utu, druga togbodyu kapa kanye kilo giri ma nye ku gborundri kiliata ηanilo.
- ⁴⁷" 'Bo, tumata na 'dikona gbo be bira na somo, na rereka suburi kata yuna, druga momoga somo kilo ka'de ka'de.
- ⁴⁸Kugbo birana naga azore ko druga pikundro lepe i kutini, druga gbi'diki ka i nyumbo na somo laga a lo'bu kilo i toro'boni, 'bo ko druga 'bukodru laga a loro kilo kaηo.

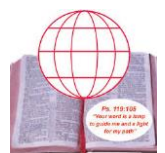
- ⁴⁹Igbogbo'da de i luṅa lo 'dutekini baṅena lu. Malaika kilo ilulupundro, itokodya ṅutulu laga a loro kilo i dridriṅi na ṅutulu laga mṅgba kilo,
- ⁵⁰i gupadru na ko i pulo na kimana kata yu. Yu de gbiye ku ṅira na rubi nyena igbo'da.”
- ⁵¹Yesu druga piza ko adi, “Ta ayo kine kulia de giri ya?” Ko druga teyitokindro lepe adi, “Iye.”
- ⁵²Lepe druga takindra ko adi, “Kuwade katogolo ti kukuzuna giri laga atogolo ku tumata na 'dikona kilo gbo be monye'ba laga lo tolupundro i dridriṅi na tokorine nanyena, kapa loluduko ku ti 'bero kilo itro ilo.”
- ⁵³Kugbo Yesu laga atutuzo kulia na guguma kine de, lepe druga lupodru yu de,
- ⁵⁴druga yeṅadru kanye ka yu, druga togo'yu ṅutulu kilo i kadi nasiko naga a momorena kata yu, kuwade ko arambu 'beri koru, druga piza adi, “Ilo ṅutu de rumbi ina tobodo de ku kine konesi naga ku teriṅi kine de yeda ya?
- ⁵⁵Lepe ani gbo'da a ṅiro lo kakepani lo mbaulo ya? Kari ti ṅote na lepena kine ani gbo'da a Maria ya? Luṅaseri ti lepe kilo ani gbo'da a ku Yakobo ku Yosefa ku Simona ku Yuda ya?
- ⁵⁶Saseri ti lepe kine giri ani gbo'da kasi yi nide ya?” Kuwade ilo ṅutu de rumbi kine kuliata de yeda ya?
- ⁵⁷Ko druga babayi ku kulia ti lepe kine. Yesu druga teyitokindro ko adi, “Kakeyonilo ani zara sopo, 'bo ku kanye ka yu, ku kanye 'ba yu lepe ani sopo.”
- ⁵⁸'Bo lepe aku kondra konesi rodri naga ku teriṅi kine yu de, igbonaga ko 'ba rugona.

Matayo 14

- ¹I lu luṅa de mata laga Herode ayinga kulia ti Yesu na kuworo kine.
- ²Lepe druga takindra lopuno kanye kilo adi, “Ilo de a Yoane lo tikindra baputizilo, lepe aṅiyu i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilo, kuwade kine teriṅito de se na kondra 'beri ku lepeni.”
- ³'Bo ti kazu Herode amoga Yoane, atodya lepe, druga todaya lepe i kadi naga a drodrore nu kata yu, ku kulia ti Herodia, noka na luṅase lonye laga Filipino ina.
- ⁴Ti kazu Yoane atakindra lepe adi, “Kukuzuna aku rugo 'deba nonu na lepe a noka nonu.”
- ⁵Dia kodro ku lepe anyadru rembu na lepe kpe, lepe akuze mongoyo na ṅutuluna, igbonaga kasiko i konyeni Yoane a kakeyonina.
- ⁶'Bo kugbo luṅa lo sopeni yuṅe na Herode laga ayeṅundra, ṅiro na Herodia agboza ku ṅutulu i koṅo yu, druga tikindra Herode nyola.

- ⁷Kuwade lepe anyokindro lepe milio i tikindra na lepe kapatio laga ma lepe magilo kugbo anyo kpe.
- ⁸Igbonaga n̄ote na lepena azuzuza lepe 'berona, lepe druga kulia adi, "Tiki na kuwe lo Yoane lo tikindra baputizilo i senia ki."
- ⁹Matalo druga gbo ku dreliya koru, 'bo ku kulia ti milio nanyena, ku ti komo kanye kilo, lepe atakindra kukuzu adi ti tikini.
- ¹⁰Lepe druga sonyodru n̄utulu kilo i 'dujundro na kuwe lo Yoanelo i kadi naga a drodrorena kata yu.
- ¹¹Ko druga zondra kuwe lo lepelelo i senia ki druga tikindra 'diyena, lepe druga zondra ku n̄oteni.
- ¹²Lotodiniki ti Yoane kilo druga utu i 'dokodru na opulo, druga nuga lepe, druga tu ku trukokindro Yesu.
- ¹³Kugbo Yesu laga ayinga kulia ti Yoane kine, lepe druga n̄iyoro yu de ku ki'bona, druga utu i diño yu, lepe ka'delo. 'Bo kugbo mongoyo ti n̄utulu kilo laga ayinga kulia n̄ani kine, ko druga kekepodru lepe ku mukuzi, n̄iyu i kezino ka'de ka'de.
- ¹⁴Ku lepe ilupodru i ki'bo katani, lepe druga medra mongoyo na n̄utulu rodri. Lepe druga gbo ku ediyo ku ko, druga toruzo n̄utulu kasiko laga ku yeyengaki kilo.
- ¹⁵Ku gbo'dini kotriana, lotodiniki ti lepe kilo apondra ku lepeni, akulia adi, "Na piri de a diño. Kolona gbo'di a'doro, sonyoro mongoyo kilo ma ko ku itu i bejito i gborokindro na 'beri nyosuto."
- ¹⁶Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ani nyadru ti ko utini. Tikita ko nyosuna ta lepe."
- ¹⁷Ko druga teyitokindro lepe adi, "Yi gbo ku 'diloto mukana ku somo mure 'du."
- ¹⁸Lepe druga kulia adi, "Zowuta karaña kuweni."
- ¹⁹Lepe druga takindra mongoyo kilo kukuzu adi ti ko gbi'dikini ka i droru kini. Lepe druga 'deba 'diloto naga mukana kine ku somo laga mure kilo, druga bojadru ki i 'diko yu, druga 'boriza ko, druga n̄onowuzu ko, druga tikindra 'diloto kine ku lotodiniki kilo i kenisini, lotodiniki kilo druga tikindra mongoyo kilo.
- ²⁰Ko giri druga nyosu, druga yiyimotu yiyimotu. Ko druga pependra limbitio ti 'diloto na n̄onoyi kine nyakaleta mere gele konye mure zore zore.
- ²¹Ko laga lo nyosu kilo gbo beti lalia alifu mukana, 'bo wate ku n̄azi aku kena.
- ²²Yesu druga sonyodru lotodiniki kilo i lubo i ki'bo kata yu, i lajadru lozo yu kanye kojo yu inga ti lepe ilo teririza mongoyo kilo boni.
- ²³Kugbo lepe laga ateririza ko boni, lepe druga kiyadru ka'delo i mere ki yu i magu na Dun. Ku gbo'dini kotriana lepe druga gbo ka'delo yu de,

- ²⁴rumbi derengi ki'bona ma nu suburi kide yu, ti pio kine kine igbongu na 'beri ku lepe i muguni, igbonaga kobuṅena nu kasiko i koṅo yu ina.
- ²⁵Ku gbo'dini i wara na kani lepe ayeṅundra kasikoni, i woro suburi kini.
- ²⁶'Bo kugbo lotodiniki kilo laga abonga lepe ilo i woro suburi kini, ko druga zazangu, akulia adi, "Lo ṅo de a mulete!" Ko druga resa ku kuze.
- ²⁷'Bo wuleṅa gele lepe atakindra ko adi, "Gbo'dita ku teiliko logo, ṅolo a na. Ku kukuzeta."
- ²⁸Petero druga teyitokindro lepe adi, "Mata, kugbo ṅolo a do, taki na ti na uti konu yu i pio kini."
- ²⁹Lepe druga kulia adi, "Pondri." Nyena kiyundri Petero i ki'bo kata yu, woroni i pio kini, tuni ku Yesu yu.
- ³⁰'Bo kugbo lepe laga abonga kobuṅena, lepe druga kuze, druga poki i 'diroro ka, aresa adi, "Mata, 'bo na."
- ³¹Wuleṅa gele Yesu druga sodru keni lonyelo, druga 'depundra lepe, akulia ku lepe adi, "Do laga ku rugo a natrilo, do lolopugo mugu de gbandra ya?"
- ³²Kugbo ko laga alubo i ki'bo kata yu, kobuṅena druga gbigbi'diki.
- ³³Dutulu laga i ki'bo kata yu kilo druga teminizo lepe adi, "A 'diri, do a Diro lo Dun."
- ³⁴Ku ko laga alangu i lu lozo, ko druga yeṅadru i ka na Genesareta ina kata yu.
- ³⁵Kugbo ṅutulu laga i nu ka de kilo laga atritimi lepe, ko druga sonyodru ṅutulu i ka naga nyoga yuna, i zondra ku lepeni ṅutulu giri laga ku tuwanezi kilo.
- ³⁶Ko druga ma'yu 'beri ku lepe adi ti ko 'bole kutu na bongo na lepena ka'delo. Dutulu giri laga lo 'bo'yu kilo, 'beri kasiko kine ako'yu.

Matayo 15

- ¹I bo ṅanina katogolo ti kuku zuna kilo ku Farisayo kilo druga ṅiṅiyu Yerusalema yu, druga pondra ku Yesuni, akulia adi,
- ²"Lotodiniki kolu kilo ko kokorozu togoletu ti temezi kilo gbandra ya? Kugbo ko nyonyosu, ko ani lalazu kenisi kase kilo."
- ³Lepe druga piza ko adi, "Ta kokorozu kukuzu na Dun ku togoletu kasu kine gbandra ya?"
- ⁴Dun kazu atazu kukuzu adi, 'Sope so ku munyi seku ṅuti,' 'bo, 'Dutu laga lo 'dadru monye seku ṅotelo ti lepe tuwani kaṅo.'
- ⁵'Bo ta kulia adi, 'Ku ṅutu le'de atakindra monye kuwa ṅote adi, Do laga kodro ma ta rumbini kuwenilo, na atiki Dun,

⁶lepe aka sobu monye lonyeloni.’ Kuwade ta ’delakindra kulia ti Dun kine a ’busa ku togoletu kasu kine.

⁷Ta a katoŋulupa! Isaya kazu atrukokindro kulia kasu kine a na’bu ku lepe atazu adi,

⁸‘Kilo ŋutu de sobu na ku kutuzi ka’delo, ’bo teiliko kasiko kilo ku na pazo;

⁹ko teminizo na a ’busa, ti ko kilo togo’yu togolesi ti ŋutulu kine i piri na kukuzuki ti Dun”

¹⁰Yesu druga lungu ŋutulu kilo kanyeni, druga takindra ko adi, “Yineta, deneta kulia itro,

¹¹ŋo lo lubo i kutu yulo ani kokorozu ŋutu uye, ’bo ŋo lo lupundro i kutunilo, nyelo kokorozu ŋutu.”

¹²Lotodiniki ti lepe kilo druga pondra, druga piza lepe adi, “Do adeni adi ku Farisayo kilo laga ayinga kine kulia de kulia ŋani kine a’doro kasiko i teiliko yu a naro ya?”

¹³Lepe druga teyitokindro ko adi, “Kade giri laga Monye lio lo ’dikolo aku ’udru kilo ko i’doto ku kukuri kine kaŋo.

¹⁴Kolokita ko, igbonaga ko a ka’dola ti kuwe laga ku konye a mudumudu kilona. Kugbo ka’dolani laga ku konye a mudumudulo lo ’do’ya kuwe lo ŋutu laga ku konye a mudumudulo, ko mure katru i’dodo i drili naga a mee kata.”

¹⁵’Bo Petero druga takindra lepe adi, “Trukoki yi kine kulia na guguma de.”

¹⁶Yesu druga piza ko adi, “Ta inga ’ba yo’yu itro ya?

¹⁷Ta aku de adi ŋo lo lubo i kutu yu ilo lu lubo i kubute druga lepe lupodru i piri naga doŋowe ya?

¹⁸’Bo ŋo lo lupundro i kutu kata yulo ŋiyu i teili yu, ’bo nye lo kokorozu ŋutulo.

¹⁹’Bo ŋiyu i teili kata yu, teili loro lo lupundro, rembu, towute, konye lopi, koko’ya kokorozu na ŋutulu ku kulia ti to’bure, momorozu itro.

²⁰Kine kuliata de se na kokorozu ŋutulo, ’bo nyosu na nyei ku kenisi laga aku lalayi kilo ani kokorozu ŋutulo.”

²¹Yesu druga ŋiyoro yu de, i ’dotodru na mugu i ka na Turona ku Sidonana yu.

²²Nyenaga noka naga a Kananatio na ŋiyu i lu go lo nu ka dena, alaiza, akulia adi, “Gbo’di ku ediyo ku na, Mata, Diro lo Dawidilo, ŋiro niona ina sasanya koru ku dreri loro.”

²³’Bo Yesu aku teyitokindro lepe kulia tro. Lotodiniki ti lepe kilo druga pondra i ma’yu na ’beri ku lepe adi, “Sonyoro lepe kaŋo, igbonaga lepe ina woŋoro kaya bonina.”

- ²⁴Lepe druga teyitokindro ko adi, “Na sunye i kebilizi ti ketimito ti Isiraeli naga aliki kine ’du.”
- ²⁵’Bo noka ŋanina druga pondra, druga ruguŋo ka ku Yesu i koŋoni, druga kulia adi, “Mata, loke na po!”
- ²⁶Lepe druga teyitokindro lepe adi, “Ani gbo’da a na’bu i ’dumundra na nyosu na ŋazina i biriŋoki ’dionŋ”
- ²⁷Nokana druga kulia adi, “A ’diri Mata, ’bo ’dionŋozi kilo ko nyosu nyosu na yeyeŋa naga na ’do’do ka i mesa na mata lasikonana.”
- ²⁸Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Nokana, rugo nonuna a druma. Ti konani konu yu be naga mo do nyadrina.” Diro na lepena muguna druga koko’yu agbole ŋiyu i lu so de.
- ²⁹Yesu druga ŋiyoro yu de, druga yeŋadru i suburi lo Galililo yu. Lepe druga kiyadru i mere ki yu, druga gbi’diki yu de.
- ³⁰Mongoyo ti ŋutulu rodri kilo druga yeŋundra ku lepeni, ti ko azondra ŋutulu laga a babatratu kilo, ku laga ku konye a mudumudu kilo, ku laga a liwa kilo, ku laga ku kutuzi a ’diza kilo, ku ku’de ŋutulu rodri kilo, ’bo ko druga topirikindra ko ku lepe i mukuzini, lepe druga toruzo ko.
- ³¹Kuwade mongoyo kilo druga rambu ’beri koru, kugbo ko laga amedra ŋutulu laga ku kutuzi a ’diza kilo, kilo kukulia, ku ŋutulu laga a liwa kilo, kilo yeŋundra ku ’beri na’bu, ŋutulu laga a babatratu kilo kilo woroni woro, ku laga ku konye a mudumudu kilo kilo gbo’di memedra. Kuwade ko druga pudya Dun lo Isiraelilo.
- ³²Yesu druga lungu lotodiniki kanye kilo kanyeni, druga kulia adi, “Na gbo ku ediyu ku mongoyona, igbonaga yi asaka kasi ko tinade luŋazi musala, ’bo ŋo lasiko lo nyenyei ’bayi ina. Na ani nyadru sonyodru ko ku mago, ka’bi ko ku ’do’dorotu i kiko yu.”
- ³³Lotodiniki kilo druga piza lepe adi, “Ma yi riondru nyosu i diŋo katani de yeda naga na romoki ku mongoyo na ŋutulu laga rodri kilo dena ya?”
- ³⁴Yesu druga piza ko adi, “ ’Diloto kasu kine muda ya?” Ko druga teyitokindro lepe adi, “Burio, ku somo lotritriki ku’de.”
- ³⁵Yesu druga takindra mongoyona kukuzu adi ti ko gbi’dikini ka.
- ³⁶Lepe druga ’dumundra ’diloto naga burio kine ku somo ŋani kilo, ku lepe laga atikindra iyete, lepe druga ŋoŋowuzu ko, druga tikindra lotodiniki kilo, lotodiniki kilo druga tikindra mongoyo kilo.
- ³⁷Ko giri anyosu druga yiyimotu yiyimotu, ko druga pependra limbato ti ’diloto na ŋoŋoyi kine i gobela burio zore zore.
- ³⁸Ko laga lo nyosu kilo lalia alifu iŋmani, ’bo wate kine ku ŋazi kilo aku kena.

³⁹Lepe druga sonyodru mongoyo kilo, druga lubo i ki'bo kata yu, druga lajadru utu i ka na Magadana ina yu.

Matayo 16

¹Nyenaga Farisayo kilo ku Sadukayo kilo apondra druga piza Yesu i kpekindra na se kpiye lo njiyu i 'diko yulo i modyu na lepe.

²'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, "Kuwa kotriana ta kulia adi, 'Kana igbo'da a na'bu, igbonaga 'dikona a natroru ina.'

³Kugbo kutumaluni, ta kulia adi, 'Indikinina konye ti ka kilo a loro, igbonaga 'dikona a natroru ku 'dikolo kine na.' Ta roromoki tritrimba kulia ti konye ti 'dikona kilo de, 'bo ta ani romoki tritrimba kpiyeta ti banesi kine gbandra ya?

⁴Yuṅe naga a naro 'ba teiliko naga mṅgbana ga'yu kpiye, 'bo le'de kpiye aka tikini, kpiye laga lo Yonalo 'du nyelo igbo'da." Kuwade lepe akolokindro ko, druga tutu.

⁵Kugbo lotodiniki kilo laga ayenga i lu lozo, ko aboṅoni zonga na nyosuto.

⁶Yesu druga takindra ko adi, "Gbo'dita ku konye, gbo'dita go ku kape ti Farisayo ku Sadukayo kilo."

⁷Ko druga tataazu kulia kase dridriṅini adi, "Yi aku zondra nyosuto."

⁸Yesu ku dendri kine kulia de, lepe druga piza ko adi, "Ta laga ku rugo naga a natrina, ta pipiza 'beri kasu dridriṅini adi ta gbo 'ba nyosuto de gbandra ya?

⁹Ta inga aku meri? Ta aku yo'yu 'diloto naga mukana ti ṅutulu alifu mukana kilo, ku nyakaleta muda laga ma ta tundri kilo ya?

¹⁰Kugbo 'diloto naga burio ti ṅutulu alifu iṅmani kilo, ku gobela muda laga ma ta tundri kilo ya?

¹¹Ta aku deni adi na agbo'da takindra ta kulia ti nyosuni adidinyo ya? Gbo'dita go ku kape ti Farisayo ku Sadukayo kilo."

¹²Ko druga dedeni adi lepe agbo'da trukokindro se i gbo'da go ku kulia ti kape ti mugatini, 'bo ku kulia ti togolesi ti Farisayo ku ti Sadukayo kilo.

¹³Kugbo Yesu laga ayenga i ka naga nyoga ku Kaisaria Filipino ina kata yu, lepe druga piza lotodiniki kanye kilo adi, "Ṫutulu kilo kulia adi Diro lo ṅutulo a ṅa ya?"

¹⁴Ko druga teyitokindro lepe adi, "Ku'de kilo akulia adi do a Yoane lo tikindra baputizilo, ku'de kilo adi Eliya, ku'de kilo adi Yeremia kugbo le'de ṅutu i dridriṅi na kakeyo kilo."

¹⁵Yesu druga piza ko adi, "Laga ta lepe, ta kulia adi na a ṅa ya?"

¹⁶Simona Petero druga teyitokindro lepe adi, "Do a Kristo laga a Diro lo Dun laga zorulo."

¹⁷Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Simona, ŋiro lo Yonalo, koŋo nonuna a na’bu! Agbo’da ŋutulu ti mugu na rima lo kpekindra do kine kulia deni, ŋolo a Monye lio laga i ’diko yulo.

¹⁸’Bo na takindra do, do laga Petero, (trugo adi, lele) ’bo i ilo lele de kini na i’dugo tomore na karuko kuwe kilo, ’dibani kodro teriŋi na tuwana kpe aka tiga tomore ŋaninani.

¹⁹Na ititikindra do ŋayeta ti tumata na ’dikona. Do laga mo do todyi i kani kilo itotora i ’diko yu itro, ’bo ŋo laga mo do lagi i kani kilo ilalaka i ’diko yu itro.”

²⁰Lepe druga kukuzu lotodiniki kilo ku teriŋi ka’bi ko ku trutrukoki le’de ŋutu adi nye a Kristo.

²¹I bo na luŋa ŋani lo Yesu apoki i kpekindra na lotodiniki kanye kilo adi nyadru ti nye utini Yerusalem ya i sasanya ku kuliata rodri ku temezi kilo yu, ku ka’i’ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo, adi ko irerembu nye, ’bo nye itotoŋiye i luŋa lo musala lu.

²²Druga Petero zonga lepe i merete, druga poki i ringa na lepe, akulia adi, “ ’Bayi, Mata! Kine kulia de ka’bi ku kokonu ’beri de konu muguni tro!”

²³’Bo Yesu alopuke, druga takindra Petero adi, “Uti kuwe ki’di yu Satani! Do a kumu lo pupugo na. Do ilo ani yo’yu kulia ti ŋun kine, do lo yo’yu kulia ti ŋutulu.”

²⁴Yesu druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, “Kugbo le’de ŋutu lo nyadru kipundro bo niona, ti lepe pane mugu kaŋo, ti lepe ’dukundri kedini lonye laga a larelo, ku keporo na.

²⁵Kugbo ŋutu lo nyadru ritundro ru nanyenalo, lepe iteteliki ru nanyena. ’Bo ŋutu laga lo telikindro ru nanyena ku kulia kuwe kine ilo, lepe iririo ru nanyena.

²⁶’Bo kugbo ŋutu laga atundra kapazi ti ina ka de kilo giri, ti lepe ilo tukarakindra ru nanyena kaŋo, kilo kapazi de ilogu lepe adidinyo ya? ’Bo ŋutulo itogboza ru nanyena ku inyo ya?

²⁷Kugbo ŋiro lo ŋutulo laga iyeyenundra ku malaika kanye kilo, ku mo’yu na Monye lonyelo i luŋa ŋani lu, lepe iroba ŋutu gele gele beti naga ma lepe kondrinina.

²⁸Na takindra ta a ’diri, ku’de ŋutulu lo lira nide kilo aka wangu tuwani ti inga ko aku medra ŋiro lo ŋutulo i pondra i tumata nanyena.”

Matayo 17

¹I bo na luŋa bukiye Yesu azonga Petero seku Yakobo ku Yoane, luŋase lo lepele, autuni ko i mere laga a lozolo ki yu ka’delo.

²Koŋo na lepena druga wudra mugu ka’de kasiko i koŋoni, ’bo koŋo na lepena amo’yu be kolo, ’bo bongola ti lepe kine ayenundra a nakpe salala.

- ³Mose ku Eliya druga puku kasikoni i kulia kasi lepe.
- ⁴Petero druga takindra Yesu adi, “Mata, a na’bu ti yi sakani inide. Kugbo do nyadru, na i’dugo muruguzi musala inide, gele a nonu, gele a na Mose, gele ne’dena a na Eliya.”
- ⁵Inga ti lepe ilo kukulia, ’diko ne’de na momo’yu ina druga ’diyundra i muluzu na ko, druga roro le’de kuu i ’diko nanina kata yu adi, “Ilo de a Diro lio laga ma na nyadrilo, na anyola kuru ku lepe, yiñeta yiñ lepe.”
- ⁶Kugbo lotodiniki kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga memereke rupu ka, druga poki i kuze kuru.
- ⁷’Bo Yesu apondra, druga ’bo’yu ko, druga kulia adi, “Dineta ki, ku kukuzeta.”
- ⁸Ku ko laga abonadru ki yu, ko aku medra le’de ntu, nolo a Yesu ka’delo.
- ⁹Ma ko kiyundri i mere ki yu kanina, Yesu akukuzu ko adi, “Ku trtrukokita le’de ntu no lo meri ta ilo ti inga Diro lo ntulo aku niyu i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo.”
- ¹⁰Lotodiniki kilo druga piza lepe adi, “Kuwade katogolo ti kukuzuna kilo akulia adi ti Eliya pondri a nze gbandra ya?”
- ¹¹Lepe druga teyitokindro ko adi, “Eliya ipondra a ’diri i ’delakindra na kapazi kilo giri a loluduko.
- ¹²’Bo na takindra ta adi Eliya apondra azo, ’bo ko aku deni lepe, ko a kondra lepe beti naga ma se nyadrinina. Gbode ko isasandru Diro lo ntulo de itro.”
- ¹³Lotodiniki kilo druga dendra adi lepe takindra ko kulia ti Yoane lo tikindra baputizilo.
- ¹⁴Nyenaga ku ko laga ayenga ku mongoyona yu le’de ntu druga pondra ku Yesuni druga ruguño ka ku lepe i koñoni, akulia adi,
- ¹⁵“Mata, gbo’di ku ediyo ku niro liolo, igbonaga lepe gbo ku kpekpe, ’bo lepe sasanya a loro ina. Luña rodri lepe ’do’do i kima kata yu, luña rodri i pio kata yu.
- ¹⁶Na azondra lepe ku lotodiniki kolu kiloni, ’bo ko aku romoki toruzo na lepe.”
- ¹⁷Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ta laga a yuñe naga ’ba rugo, ta laga a ’bureniko kilo de, na isasaka kasi ta luña muda ya? Na isasanyadru mugu ku ta noru da ya? Zowuta lepe kuweni.”
- ¹⁸Yesu druga ringa lepe, druga drerilo lupundro ku lepe i muguni kaño, kuwade nirolo aturuwe agbole.
- ¹⁹Lotodiniki kilo druga pondra ku Yesuni ka’de, druga piza adi, “Yi aku romoki rikodru lepe kaño gbandra ya?”

²⁰Yesu druga teyitokindro ko adi, “Igbonaga rugo nasuna a natrina. Na takindra ta a ’diri, kugbo rugo nasuna gbo be koyita lo nyumuti lo mutadi, ta itakindra ilo mere de adi, ‘Diyoro inide, uti i nu ka de,’ ’bo lepe injinyoro. Kuwade le’de ŋo laga ani romoki ta igbo’da ’bayi.

[²¹’Bo ŋo de ani romoki lupandro gele ’du ku maka na Dun ku kuka na nyosu.]”

²²Kugbo ko laga atunundra ’beri Galili yu, Yesu druga takindra ko adi, “Diro lo ŋutulo ititiki i kenisi ti ŋutulu kilo.

²³Ko irerembu lepe, ’bo i luŋa lo musala lu lepe itotoŋiye.” Ko druga gbo ku luŋuli koru.

²⁴Kugbo ko laga ayeŋadru Kaperinauma yu, kawuro ti mosoro lo kadi na Dun ina kilo druga yeŋundra ku Peteroni, druga piza adi, “Katogoloni lolulo ani roba mosoro ŋanilo ya?”

²⁵Petero druga kulia adi, “Lepe bita roroba.” Kugbo Petero laga ayite i ’bani, Yesu druga piza lepe a kayo adi, “Do rambu adinyo, Simona? Mataki ti ka kilo ko magu mosorolo ku luwalolo ku ŋa ya? Ku ŋutu kase kilo kugbo ku monyazi kiloni ya?”

²⁶Petero druga teyitokindro lepe adi, “Ku monyazi kiloni.” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Kuwade ŋutu kasiko kilo ikokoloki.

²⁷’Bo ka’bi yi ku tikindra kulia i ’doro kasiko i teiliko yu a naro, uti suburi yu ku birinoro golita, ’dumara sumuti lo bitu do a kayolo, ku do laga aŋazu kutu na lepena, do irurumbi sekeli gele. ’Dumu lepe ku tiki a nika seku do.”

Matayo 18

¹I nu baŋe de lotodiniki kilo apondra ku Yesuni, druga piza adi, “Da laga a ŋutu druma koru i tumata na ’dikona ya?”

²Yesu druga lungu ludriŋa kanyeni, druga tolirikindra lepe i driŋi nasikona,

³druga kulia adi, “Na takindra ta a ’diri, kugbo ta aku lopugo ’beri i yeŋundra be ludriko, ta aka lubo i tumata na ’dikonani.

⁴Ku ŋutulo laga atoyongu mugu ’ba pudya na mugu be ilo ludriŋa de, ŋutu ŋanilo igbogbo’da a druma koru i tumata na ’dikona.

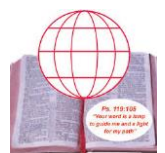
⁵“Dutu lo rukundro ludriŋa le’de be ilo de ku kari kuwe kinelo, ŋolo rukundro na.

⁶’Bo ŋutu lo tikindra ludriŋa le’de gele i dridriŋi na ŋazi lo’di’diki lo rugo na kilo de i bayilo, kedri kodro a na’bu kugbo kizo naga a ziyena munuki ku lepe i muruni, ma lepe ’diroro i ko’bulu na suburina kata yu.

⁷“Dreliana ina a na ina ka de ku kulia ti ŋo laga lo tikindra ŋutulu kilo i ’bayilo! ’Bo ŋo laga lo tikindra ŋutulu kilo i bayilo ani zara i yeŋundra, ’bo dreliana ina a na ŋutu lo zondra ŋo ŋani ilo!

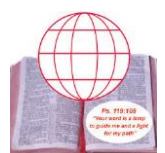
- ⁸Kuwade keni lolulo kugbo moko lolulo laga lo tikindra do i bayi, 'dujoro lepe, gupara kaṅo. Troru lubo nonu i yeṅo kata yu ku keni laga a trutru, kugbo ku moko laga a trutru alangu naga mo do biriṅozini ku kenisi mure kugbo ku mukuzi mure i kima naga ani lengana kata yu.
- ⁹Kugbo koyita lolulo lo tikindra do i bayi, ku'dutu lepe, gupara kaṅo. Troru lubo nonu i yeṅo kata yu ku koyita gele, alangu naga mo do biriṅozini ku konye mure i kima naga a noketa nu kata yu.
- ¹⁰“Gbo'dita ku konye ka'bi ta ku 'dadru ludriṅa gele i dridriṅi na ṅazi lo'di'diki kilo de. 'Bo na takindra ta, yu de i 'diko yu malaika kasiko kilo ko kulu bobonga koṅo na Monye lio laga i 'diko yulo.
- ¹¹'Bo Diro lo ṅutulo apondra i ritundro na ṅo laga alikilo.]
- ¹²Ta rambu adinyo ya? Kugbo le'de ṅutu gbo ku kebilizi kama gele, kuwa ne'de aliki gele, lepe ani kolokindro meria buṅa konye buṅa kine i meria ki yu i galadru na ina naga alikina ya?
- ¹³Kugbo lepe laga ario lepe, na takindra ta a 'diri, lepe gbo ku nyola koru ku lepe, alangu meria buṅa konye buṅa naga aku liki kine.
- ¹⁴Kuwade Monye lasu laga i 'diko yulo ani nyadru ti ludriṅa gele i dridriṅi na ṅazi lo'di'diki kilo de ti karakini kaṅo.
- ¹⁵“Kugbo luṅosu laga akondra do a loro, uti ku taki lepe toro na lepena ta mure 'du. Kugbo lepe laga ayinga do, ta amora seku luṅosu azo.
- ¹⁶'Bo kugbo lepe aku yinga do, zoṅe ṅutu gele, kugbo mure kasi do kugele, ma kulia giri ti lirani ku kulia naga ma ka'doto mure kugbo musala ma 'dodri kine.
- ¹⁷Kugbo lepe a'biye ku yinga na ko, taki tomoro na karuko kilo kulia ṅani kine. Kugbo lepe a'biye ku yinga na tomoro na karuko kilo itro, ti lepe gbo'dini be Monyatio, kugbo be kawuroni lo mosoro konu konyeni.
- ¹⁸Na takindra ta a 'diri, ṅo giri laga ma ta todyi i kani kilo itotora i 'diko yu 'do, 'bo ṅo giri laga ma ta lagi i kani kilo ilalaka i 'diko yu 'do.
- ¹⁹Na takindra ta 'do, ku ṅutulu mure kasu dridriṅini gbo ku teili gele ku kulia ti ṅo laga ma ko magini ilo, Monye lio laga i 'diko yulo ikokondra ṅo ṅanilo kasikoni.
- ²⁰Kugbo ṅutulu mure kugbo musala aependra 'beri ku kari kuwe kine, na lu kasiko i dridriṅi yu.”
- ²¹Ku Petero laga apondra ku Yesuni, druga piza lepe adi, “Mata, luṅase liolo ikondra na a loro luṅa muda, ma na bulo ku 'diza toro na lepena ya? Luṅa burio ya?”
- ²²Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na agbo'da takindra do adi luṅa burioni, 'bo meria burio luṅa burio.

- ²³“Kuwade tumata na ’dikona gbo be mata laga lo nyadru kendra kulia i dendra na moriye naga ma lopuno kanye kilo nyosuni kanyeni kine.
- ²⁴Kugbo lepe laga apoki i kendra, ko druga zondra le’de ntu ku lepeni, mori na lepena a silingi milioni milioni.
- ²⁵Igbonaga lepe aku romoki robana, mata lo lepelu atakindra kukuzu ti lepe togboreni, ku noka na lepena, ku nazi ti lepe kilo, ku kapa ti lepe kilo giri, i roba na morina.
- ²⁶Kuwade lopunonilo druga mereke ka ku lepe i kononi, druga ma’yu mugu ku lepe, akulia adi, ‘Mata, gbo’di ku teili lo mada ku na, na iroroba kapa kilo giri.’
- ²⁷Mata lo lopunoni nanilo druga gbo ku ediyo ku lepeni, druga lakadru lepe, a’ diza mori nanina.
- ²⁸Kugbo lopunoni nanilo laga alupodru kano, lepe druga momora ku lopunoni le’de laga lo kita seku nye lo nyosu mori na silingi kama gele kanyeni, druga moga lepe, a’deba lepe i muruni, druga kulia adi, ‘Rope mori niona.’
- ²⁹Kuwade ntu nanilo druga mereke kani, druga ma’yu mugu ku lepe adi, ‘Gbo’di ku teili lo mada ku na, na iroroba kapa kilo giri.’
- ³⁰’Bo lepe a’biye druga lupodru i toradru lepe i kadi naga a drodrorena kata yu yeadru tozo i luja lo robi lepe morina lu.
- ³¹Kugbo upi ku’de laga lo kondra kita kasi lepe kilo laga abonga kulia naga na kondra ’beri kine de, ko druga gbo ku lujuuli koru, ko druga pondra ku takindra mata laselo kulia giri naga na kondri ’beri kine.
- ³²Mata lo lopunonilo druga lungu lepe, druga takindra lepe adi, ‘Do a lopunoni laga a loro! Na a’ diza mori nonuna giri igbonaga do ama’yu mugu ku nana.
- ³³Kedri kodro a na’bu ku do gbo ku ediyo ku lopunoni lo kita seku dolo beti naga ma na gbo’dini ku ediyo konunina.’
- ³⁴Kuwade mata lo lepelu anoma koru, druga tikindra lepe i kenisi ti ntu lu lo kondra lepe a loro kilo yeadru tozo i luja lo robi lepe mori nanina giri lu.
- ³⁵Monye lio laga i ’diko yulo ikondra de ku ta giri gele gele, ku ta ani ’ diza torozi ti luosuro kasu teilikoni.”

Matayo 19

- ¹I bo nanina, kugbo Yesu laga atutuzo kine kulia de, lepe druga nijoro Galili yu druga lubo i ka na Yudaya naga Yorodani i lu lozo nu.
- ²’Bo mongoyo ti ntulu rodri kilo akekepodru lepe, lepe druga toruzo ko yu de.
- ³Farisayo kilo druga yeadru ku lepeni, i modyu na lepe, druga piza adi, “Kukuzuna arugo adi ti le’de ntu lo rikoro noka nanyena ku kuliata giri ya?”

- ⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ta aku kendra adi Dun lo gbekindra ko kazu i suluki yulo, lepe agbeza ko lalale ku nonoka ya?”
- ⁵’Bo Dun akulia adi, ‘Ku kine kulia de ntutulo ikolokindro monye lonyelo ku note nanyena, ’bo ko imora seku noka nanyena, nyenaga ko mure katru igbo’da a mugu gele.’
- ⁶Kuwade ko ani gbo’da mure ’do uye, ko a mugu gele. Kuwade no laga ma Dun tomodyi kugelelo le’de ntutu ka’bi ku totokoru.”
- ⁷’Bo ko druga piza Yesu adi, “Kugbo gbo de, Mose atakindra kukuzu adi ti ntutu tiki waraga na tokorani drinjina i rikodru na noka gbandra ya?”
- ⁸Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ku teiliko logo kasu kilo nyena rugini Mose rikodru na wate kasu kinena, ’bo niyu i suluki yu, ani gbo’da de.
- ⁹Na takindra ta, ku le’de ntutu arikodru noka nanye kugbo ani gbo’da ku konye lopi, druga zondra ne’de, lepe akondra towute.”
- ¹⁰Lotodiniki ti lepe kilo druga piza lepe adi, “Kugbo kulia ti ntutulo seku noka nanyena gbo de, kedri kodro ntutulo angu azondra nokani.”
- ¹¹’Bo lepe druga teyitokindro ko adi, “Dutulu giri ani romoki rugo ina kukuzu de, gele’du ntutulu laga ma Dun tikindri ko i rugo kilo.
- ¹²’Bo ku’de kilo ntutulu ko a undoa niyu i luja laga ma notela kasiko kine yujozi ko kulu. Ku’de kilo a’delaki a undoa ku kenisi ti ntutulu kilo. Ku’de kilo a’delakindra ’beri a undoa ku kulia ti tumata na ’dikona. Dutu lo romoki rugo kine kulia delo ti lepe rugi.”
- ¹³Ko druga zondra nazi lo’di’diki ku Yesuni ma lepe ku tandri kenisi kanye kilo kasiko kini i magu. ’Bo lotodiniki kilo ariringa ntutulu kilo,
- ¹⁴’bo Yesu akulia adi, “Ti nazi lo’di’diki kilo pondri kuweni, ku gogota ko, igbonaga tumata na ’dikona gbo a na ntutulu laga be kilo de kilo ina.”
- ¹⁵Lepe druga tanyakindra kenisi kanye kilo kasiko kini, druga tutu.
- ¹⁶’Bo le’de ntutu apondra ku Yesuni druga piza adi, “Katogoloni, ma na kondra kone lo’bu laga inyo laga ma na gbo’dini ku ru naga ani lengana ya?”
- ¹⁷Yesu druga piza lepe adi, “Do piza na ku kulia naga a na’bu kine de gbandra ya? Dun laga a lo’bu gele ’du. Kugbo do nyadru lubo i yejo yu, sope so kukuzuki kine.”
- ¹⁸Dutu nanilo druga piza lepe adi, “Kukuzu naga anyo ya?” Yesu druga kulia adi, “Ku reremi ntutu, Ku kokonu towute, Ku koko’ya koko’ya, Ku kokoro kokoro le’de ntutu ku kulia ti to’bure,
- ¹⁹Sope munyi seku ntuti, Nyare ntutulu lo saka konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna.”

- 20** Bulanilo druga teyitokindro lepe adi, “Kine kulia de giri na akonu ko. Inyo laga na aku konu ya?”
- 21** Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Kugbo do laga nyadru gbo’da a lo’bu, uti ku togbore kapazi kolu kilo giri, ku tiki lemerika kilo, do irurumbi tokorine i ’diko yu, ’bo pondri kuru, ku kepodri bo niona.”
- 22** Kugbo ’bulani njanilo laga ayinga kine kulia de, lepe druga utu ku luḡuli, igbonaga kapazi ti lepe kilo rodrina.
- 23** Yesu druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, “Na takindra ta a ’diri, lubo naga i tumata na ’dikona igbogbo’da a nago ku korineko kiloni.
- 24** Na takindra ta ’do, lubo na kamelo i drili na sindani katanina pa’de’de alangu lubo na korineko kilona i tumata na Dun ina kata yu.”
- 25** Kugbo lotodiniki kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga rambu ’beri koru, ko druga piza adi, “Kuwade ḡa lo romoki irite ya?”
- 26** Bo Yesu agbuluzu ko, druga teyitokindro ko adi, “Ku ḡutu kilonina kine kulia de ani romoki, ’bo ku Dun nina kulia kine giri roromoki.”
- 27** Petero druga teyitokindro lepe, akulia adi, “Mete, yi akolokindro kulia kine giri, yi kilo kepodru do, kuwade yi iririondru inyo ya?”
- 28** Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na takindra ta a ’diri, i ka naluduna kata yu, i luḡa laga ma Diro lo ḡutulo gbi’dikini i si’de nanye na todrumana ki yu lu, ta laga lo kebu na kilo ta igbigbi’diki i si’ deta mere gele ku konye mure ki yu i ḡedya na kulia ti ketimito ti Isiraeli naga mere gele konye mure kine.
- 29** Dutulu giri gele gele laga akolokindro kadizi, kuwa luḡaseri, kuwa saseri, kuwa monye, kuwa ḡote, kuwa ḡazi, kuwa melesiḡo, ku kulia kuwe kine kilo, ko iririondru luḡa kama gele, ’bo ko ititiki ru naga ani lengana itro.
- 30** Bo ḡutulu rodri laga a ti ḡero kilo se lo igbo’da a ti bo, ’bo ti bo kilo se lo igbo’da a ti ḡero.

Matayo 20

- 1** “Tumata na ’dikona gbo be monye’ba laga lo lupodru kutumalu ’bero i luluḡudru na kakita lo ku lubo kanye melesi na zabibuna yu kilo.
- 2** Kugbo ko laga akukundra kulia kasi kakita kilo adi irumbi silingita gele i luḡa gele, lepe druga sonyodru ko kanye melesi yu.
- 3** Kugbo lepe laga alupodru kaḡo yu i ’dipundro na kolo, lepe druga medra ku’de ti kulu aliliratu a ’busa i piri na togboreni kapazi nu.
- 4** Lepe druga kulia ku ko adi, ‘Utita melesi yu itro, na iroroba ta ku rope laga soso.’ Kuwade ko autu.

- ⁵Lepe druga lupodru tupara kide inide 'do, ku kulu'balaja itro, 'bo lepe druga kondra be naga a kayona.
- ⁶Ku gbo'dini kotriana, lepe alupodru, druga rumbi ku'de ti aliliratu a 'busa. Lepe druga piza ko adi, 'Ta liliratu inide a 'busa paratra de gbandra ya?'
- ⁷Ko druga teyitokindro lepe adi, 'Igbonaga le'de ntu aku lungu yina.' Lepe druga takindra ko adi, 'Utita melesi yu itro.'
- ⁸Ku gbo'dini kuwazeni monye melesi na zabibulo druga takindra ka'dolani lonye lo kitalo adi, 'Luṅe kakita kilo. Tiki ko ropeta kasiko kilo suluki ku ntulu ti bo kilo yejadru ku ntulu laga a kayo kilo.'
- ⁹Kugbo ntulu laga lo lubo kotria kilo laga apondra, ko gele gele arumbi silingita gele gele.
- ¹⁰Kugbo ko laga a kayo kilo laga apondra ko druga rambu adi se iririondru alangu, 'bo ko gele gele arumbi silingita gele gele itro.
- ¹¹Kugbo ko laga arumbi de, ko druga ngunguruto ngunguruto ku monye'ballo,
- ¹²ko druga kulia adi, 'Dutulu ti bo laga kilo de akondra kitana ku sawa gele 'du, 'bo do akondra ko be yi laga asasandru 'beri paratra ku kitazi naga a riṅi koru kine, laga asala ku kolo koru kilo.'
- ¹³Lepe druga teyitokindro ntu gele kasiko i dridriṅini adi, 'Wori lio, na aku kondra do a loro. Do aku kukundra kulia seku na i rumbi na silingita gele ya?'
- ¹⁴'Dumara rope lolulo, utini. Na nyadru tikindra ntu lo bolo be naga ma na tikindri dona.
- ¹⁵Na ani romoki kondra beti naga ma na nyadrinina ku ṅo laga a liolo ya? Kuwa do somuko konye ku kone lio lo'bullo ya?'
- ¹⁶Kuwade ntu ti bo kilo se lo igbo'da a ti ṅero, 'bo ti ṅero kilo igbo'da a ti bo.'
- ¹⁷Kugbo Yesu laga lu utu Yerusalema yu, lepe druga luṅudru lotodiniki laga mere gele konye mure kilo i merete, druga takindra ko adi,
- ¹⁸"Meteta, yi kilo utu Yerusalema yu. Diro lo ntulo ititiki ku ka'i'ila laga drumala ku katogolo ti kukuzuna kilo, ko iṅerakindra lepe tuwa,
- ¹⁹ko itikindra lepe ku Monyazi kilo, ko i'dadru lepe, ko ikpindra lepe, ko i'begu lepe i kedini mugu. 'Bo i luṅa lo musala lu lepe itotoṅiye."
- ²⁰I bo ṅanina ṅote na ṅazi ti Zebedayo kilona druga pondra ku Yesuni ku ṅazi kanye kilo, druga ruguṅo ka ku lepe i koṅoni, druga magu le'de ṅo ku lepeni.
- ²¹Yesu druga piza lepe adi, "Do nyadru inyo ya?" Nokana druga teyitokindro lepe adi, "Taki kukuzu adi ṅazi kuwe laga mure kilo de ti ku gbi'dikini gelelo i keni lolu lo lutatelo yu, gelelo i keni lolu lo kaduṅelo, i tumata nonuna kata yu."

22'Bo Yesu druga kulia adi, "Ta aku de kulia naga ma ta magini kine. Ta roromoki mozu i drikeri naga ma na ku mozini nu ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Yi iroromoki."

23'Lepe druga takindra ko adi, "Ta imomozu i drikeri naga ma na tu mozini nu kata yu, 'bo gbi'diki naga i keni lio lo lutatelo ku lo kaduŋelo ina ani gbo'da a kulia kuwe naga ma na ku tikindri kine, 'bo nu piri de a na ŋutulu laga ma Monye liolo kukunakindri ko kilo."

24'Kugbo ŋutulu laga mere gele kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga ŋoŋoma ku luŋaseri laga mure kilo de.

25'Bo Yesu druga lungu ko kanyeni, druga takindra ko adi, "Ta adeni adi drumala ti Monyazi kilo bita gbo kasiko i koŋo yu a mataki, drumala kasiko kilo yakiza ko ku teriŋi.

26'Bo kasunina aka gbo'da deni, 'bo ŋutu laga lo nyadru gbo'da a druma kasu dridriŋinilo ti lepe gbo'dini a kalokoni lasu,

27'bo ŋutu laga lo nyadru gbo a kayo kasu dridriŋinilo ti lepe gbo'dini a upiye lasu.

28'Kuwade Ŋiro lo ŋutulo agbo'da pondra i konaki na kitani, 'bo i konakindra na ŋutulu kita, i tikindra na ru nanyena i dakundra na ŋutulu rodri itro."

29'Kasiko i pilara naga Yeriko yuna, mongoyo na ŋutulu rodri akekepodru lepe.

30'Bo ŋutulu mure laga ku konye a mudumudu kilo ti agbi'diki i kiko kutu yu, 'bo kugbo ko laga ayinga adi Yesu lo rosodru, ko druga laiza adi, "Ŋiro lo Dawidilo, gbo'di ku ediyo ku yi po!"

31'Mongoyona druga ringa ko, druga takindra ko adi ti ko yiŋani tali, 'bo ko druga laiza 'do ku teriŋi koru adi, "Mata, gbo'di ku ediyo ku yi, Ŋiro lo Dawidilo!"

32'Yesu druga lira, druga lungu ko i piza na ko adi, "Ta nyadru ku na konaki ta inyo ya?"

33'Ko druga teyitokindro lepe adi, "Mata, ti konye kaya kilo ŋayini ŋayi po!"

34'Yesu druga 'bo'yu konye kasiko kilo ku teili lo ediyo, ko druga medra kana agbole, druga kekepodru lepe.

Matayo 21

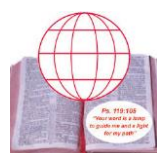
1'Ku ko laga ayenga Yerusalema yu nyogoŋa, ko druga yenga Betefage naga i mere laga Oliva i muko yuna, 'bo Yesu druga sonyodru lotodiniki kanye kilo mure,

2'drugaa takindra ko adi, "Utita i 'beŋi laga kasu koŋo kulu de, ta irumbi drongi naga amunuki seku tore lonyelo. Yukuwuta ko, zikuta ko weni.

3'Ku le'de ŋutu laga lo takindra ta ku'de kulia, ta ikulia adi, 'Matalo lo nyadru ko.' Wuleŋa gele lepe isunyundro ko."

- ⁴Kine kulia de ayeṅundra i torumokindro na kulia na ta kakeyoni kine adi,
- ⁵“Takita kezi na Zionana adi, ‘Meteta, Mata lasulo ilo popoo kasuni, lepe a mukulia, akiza i drongi kini, i tore lo drongi kini.’ “
- ⁶Lotodiniki kilo druga tutu, ’bo ko akondra beti naga ma Yesu takindri kona,
- ⁷ko druga zikundro drongina ku tore lo lepele, ko druga pedra bongola kasiko kine kini, Yesu druga kiza kini.
- ⁸I dridriṅi na mongoyo na ṅutulu kilo, rodri kilo apedra bongola kase kine i kikoni. ’Bo ku’de kilo a’dengu kenya ti kade kine, druga pedra ko i kikoni itro.
- ⁹Dutulu laga lo tu ṅero yu kilo ku laga lo kepodru boni kilo druga laiza adi, “Hosana ku Ḍiro lo Dawidilo! Ḍutu lo pondra ku kari ti Mata kine ilo ti purani pura! Hosana i piri naga ki yuna.”
- ¹⁰Ku Yesu laga alubo Yerusalema yu, ṅutulu giri laga kezi yu kilo druga zazangu, druga piza adi, “Ilo ṅa ya?”
- ¹¹Mongoyo ti ṅutulu kilo druga kulia adi, “Ilo de a kakeyoni laga Yesu, lo ṅiyu Nazareta, naga Galili yunalo.”
- ¹²Ku Yesu laga alubo i kadi na Ḍun ina kata yu druga rikodru ṅutulu laga lo togbodru ku lo gbodru kapazi kadi yu kilo giri, lepe druga dudukuza mesala ti ṅutulu lo togboza sente kilo ku si’deta ti ṅutulu lo togbodru a’bugo kine ka.
- ¹³Lepe druga takindra ko adi, “Awuro adi, ‘Kadi niona iluṅu a kadi naga a maketa,’ ’bo ta alopugo lepe a kugi na kariaka.”
- ¹⁴Nyenaga ṅutulu laga ku konye a mudumudu kilo ku ko laga ku mukuzi laga ababratu kilo ayeṅundra ku lepeni i kadi na Ḍun ina katani, lepe druga toruzo ko.
- ¹⁵’Bo kugbo ka’i’ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo laga amedra wonyesi laga ma lepe kondri kilo, ku ṅazi laga lo laiza i kadi na Ḍun ina kata yu adi, “Hosana ku Ḍiro lo Dawidilo!” kilo, ko druga ṅoṅomatu.
- ¹⁶Ko druga piza adi, “Do ayi kulia naga ma kilo ko de kuliani kine ya?” Yesu druga teyitokindro ko adi, “Iye, na ayi. Ta aku kendra adi, ‘Ku ṅazi lo’di’diki ku ludriko lo nogu kinatazi kilo i kutuni do atolupundro pudya naga sosona’ de, ya?”
- ¹⁷Lepe druga kolokindro ko druga lupodru kezini, druga utu Betania yu, druga ku toto yu de.
- ¹⁸Ku gbo’dini kutumaluna i yitozi na Yesu bo kezi yu, lepe druga tika ku mago.
- ¹⁹Ku lepe laga amedra koligi i kiko kutuni, lepe autu i muko yu, ’bo aku rumbi le’de ṅo i muguni, ṅo kine a koropo kine ka’delo. Lepe druga kulia ku koligilo adi, “Ku rarada konye boni ’do ’do!” Koligilo druga tetio wuleṅa gele.

- 20** Kugbo lotodiniki kilo laga amedra kine kulia de, ko druga rambu 'beri koru, akulia adi, "Koligilo tetio wuleña gele de adidinyo?"
- 21** Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na takindra ta a 'diri, kugbo ta gbo ku rugo, kugbo teiliko kasu kilo ani yoyongu, ta aka kondra kone laga ma kondri mugu ku koligilo i mugulo de ka'deloni, 'bo ku ta 'dibani takindra ilo mere de adi, 'Dotoro mugu, gupara mugu suburi kata yu,' kulia ñani kine ikokonu 'beri de.
- 22** Kulia giri naga ma ta magini kine ku gbo adinyo kpe, ku ta laga gbo ku rugo, ta iririo kulia ñani kine."
- 23** Kugbo Yesu laga alubo i kadi na Dun ina kata yu, ka'i'ila drumala kilo ku temezi ti ñutulu kilo ayeñundra ku lepeni inga ti lepe ilo totogo'yu, druga piza adi, "Do kondra kine kulia de ku teriñi naga ya? Ña lo tikindra do ina teriñi de?"
- 24** Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na ilo 'do ipiza ta ku piye. Kugbo ta ateyitokindro na, na itatakindra ta adi na kondra kine kulia de ku teriñi niña ina.
- 25** Baputizi lo tiki Yoanelo lu ñiyu yeda ya? I 'diko yu, kugbo ku ñutulu kiloni ya?" Ko druga pipiza 'beri kase dridriñini, druga kulia adi, "Kugbo yi kulia adi, 'Diyu i 'diko yu', lepe ipiza yi adi, 'Kuwade ta aku rugo lepe gbandra ya?"
- 26** Kugbo yi kulia adi, 'Diyu ku ñutulu,' yi kuze mongoyo kilo, igbonaga ko giri arugo adi Yoane a kakeyonina."
- 27** Kuwade ko druga teyitokindro Yesu adi, "Yi aku deni." Lepe druga teyitokindro ko adi, "Kuwade na aka trukokindro ta teriñi naga ma na kondri kine kulia de inani.
- 28** "Ta rambu adinyo ya? Le'de ñutu kazu gbo ku ñazi mure. 'Bo lepe autu ku ñiro laga a kayolo yu, druga takindra lepe adi, 'Dirolo, uti ku kone kita kuwe melesi yu.'
- 29** Dirolo druga teyitokindro monye adi, 'Na a'biye,' 'bo i bo ñanina lepe druga lopugo teili, druga utu.
- 30** Monyelo druga utu ku ñiro lo bolo yu, druga kulia drodrogele. Dirolo druga takindra lepe adi, 'A na'bu, Amonye,' 'bo lepe aku utu.
- 31** Ña laga i ñazi laga mure kilo de akondra beti naga ma monye lonyelo nyadrinina?" Ko akulia adi, "Ilo laga a kayolo." Yesu druga kulia ku ko adi, "Na takindra ta a 'diri, kawuro ti mosoro kilo ku wate ti towute kine ko kilo ilubo a nze ku ta i tumata na Dun ina kata yu.
- 32** 'Bo Yoane apondra kasuni i kpekindra na ta kiko lo logbiye lo'bulu, 'bo ta aku rugo lepe, 'bo kawuro ti mosoro kilo ku wate ti towute kine arugo lepe. Ku ta laga amedra kine kulia de kpe, ta aku lopugo teiliko i bo ñanina i rugo na lepe.
- 33** "Yiñeta kulia na guguma ku'de. Monye'ba le'de kazu a'udru zabibu kanye melesi kata, a'begu mari i nyogani, a'boga drili na liyani suwe ti konye ti zabibu kine, a'dugo morogo, druga kolokindro melesi nanyena ku katiyu kiloni ti lepe lu utu i ne'de ka.

³⁴Kugbo luṅa lo trorani konyelo laga ayeṅundra nyogoṅa, lepe druga sonyodru upi kanye kilo ku katiyu ṅani kilo yu i zondra na konye ṅani kilo.

³⁵Katiyu kilo druga momoga upi ti lepe kilo, druga kidro le'delo, arembu le'delo, abibiringo le'delo ku ṅoropo.

³⁶Lepe druga sonyodru upi ku'de 'do laga rodri arodru laga a kayo kilo. Katiyu kilo druga kondra ko drodrogele.

³⁷I bo ṅanina, lepe druga sonyodru ṅiro lonye lepelo kasiko yu, druga kulia adi, 'Ko isosobu ṅiro liolo.'

³⁸'Bo kugbo katiyu kilo laga abonga ṅirolo, ko druga kulia kase dridriṅini adi, 'Ilo de nye laga a kalumelo, ti yi reme lepe kaṅo, ma yi ninundra luma ti lepe kilo.'

³⁹Ko druga moga lepe, druga rikodru lepe kaṅo i melesi katani, druga reremi lepe.

⁴⁰Kuwade kugbo monye melesilo laga ayeṅundra, lepe ikondra inyo ku katiyu ṅani kilo ya?"

⁴¹Ko druga teyitokindro lepe adi, "Lepe itutukaraki ṅutu loro kulu de kaṅo, 'bo lepe ikolokindro melesina i ku'de katiyu laga lo itikindra lepe nyomo kilo mu za'beki kiloni."

⁴²Yesu druga piza ko adi, "Ta aku kendra i kulia na wuwuro kine adi, 'Ḍurupi laga ma ka'duko kilo redriilo, ayeṅundra a ṅurupi laga a druma lo goṅe lo kadilo. Matalo lo kondra ilo kone de, laga kaya konyeni a kulia ti rame na 'beri de, ya?'

⁴³Kuwade na takindra ta, tumata na Ḍun ina i'du'dumazi kasuni, ititiki le'de zuru, laga lo rada konye iloni.

⁴⁴Ḍutu lo 'duki i ilo ṅurupi de kinilo i'be'beleṅo toṅ toṅ. 'Bo ku lepe lo 'duki i le'de ṅutu ki, lepe iṅiṅinyi lepe munyumunyu.]"

⁴⁵Kugbo ka'i'ila drumala kilo ku Farisayo kilo laga ayinga kulia na guguma ti lepe kine, ko adeni adi lepe gumba kulia ṅani kine kase mugu.

⁴⁶'Bo kugbo ko aga'yu moga lepe, ko akuze mongoyo ti ṅutulu kilo, igbonaga ko arugo lepe a kakeyoni ina.

Matayo 22

¹Yesu druga takindra ko kulia na guguma 'do adi,

²"Tumata na 'dikona gbo be mata laga a'delakindra tokomona na 'depani noka na ṅiro lonye.

³Lepe druga sonyodru upi kanye kilo i lungu na ṅutulu lo luṅu i tokomonani kilo, 'bo ko aredra pondra.

- ⁴Lepe druga sonyodru ku'de upi 'do, druga takindra ko adi, 'Takita n̄utulu lo lūnu kilo adi, Meteta, na akukundra nyosu niona, su kuwe laga a 'bāna kilo ku kaazo laga aweleta kilo a'dūño azo, kapa kilo giri gbo'di apeta azo. Pondrita i tokomona na 'depani nokana.'
- ⁵'Bo ko aku yiki, ko druga reki, le'delo kanye melesi yu, le'delo kanye togbodru yu,
- ⁶'bo n̄utulu lo koloki kilo amomoga upi ti lepe kilo, druga tikindra ko yukuwe, druga reremi ko.
- ⁷Matalo druga n̄ōnoma, druga sonyodru kamoro kanye kilo i tukarakindra na karemo n̄ani kilo, druga 'udya kezi nasikona ku kima.
- ⁸Lepe druga takindra upi kanye kilo adi, 'Tokomonana akukuna azo, n̄utulu laga ma na lungi kilo aku zuki.
- ⁹Kuwade utita i tekeri ti kikoli kilo kata yu, ku lūnuta n̄utulu giri laga ma ta riondri kilo i tokomona na 'depani nokanani.'
- ¹⁰Upi n̄ani kilo druga lupodru i porote yu, druga tundra n̄utulu giri laga ma ko riondri kilo, n̄utulu loro ku n̄utulu lo'bu itro. Kuwade piri na 'depani nokana druga zozore ku komo kilo.
- ¹¹“ 'Bo kugbo matalo laga alubo i medra na komo kilo, lepe druga medra le'de n̄utu ti lu 'ba bongo na tokomonana.
- ¹²Kuwade lepe druga piza lepe adi, 'Wori lio, do lupundro inide 'ba bongo na tokomonana adidinyo ya?' 'Bo lepe druga yīna tali.
- ¹³Matalo druga takindra kaloko kilo adi, 'Toreta lepe i kenisi ku mukuzi itro, guparata lepe i mude kāño yu. Yu de gbiye ku n̄ira na rubi nyena igbo'da.'
- ¹⁴'Bo n̄utulu laga lo lūnu kilo ko rodri, 'bo n̄utulu laga lo nyume kilo ko 'bazīna.”
- ¹⁵Farisayo kilo druga utu i tomodya na kutuzi kugele ma se ku momogi Yesu ku kulia naga ma lepe tazini kine.
- ¹⁶Ko druga sonyodru lotodiniki kase kilo ku lepe yu kugele ku n̄utulu ku'de ti Herode kilo, 'bo ko druga kulia adi, “Katogoloni, yi adeni adi do a n̄utu laga m̄ngba, do lo togo'yu kulia ti Ñun kine a 'diri, do ani 'bo'bodya n̄utulu, igbonaga do ani rambu kulia ti todruma na n̄utulu kinena.
- ¹⁷Kuwade taki yi kulia konu na rami do kine. Kukuzuna arugo adi ku yi tiki Kaisari mosorolo kuwa 'bayi?”
- ¹⁸'Bo Yesu adeni rambu naro nasikona druga piza ko adi, “Ta laga a katōn̄ulupa kilo, ta modyu na gbandra ya?
- ¹⁹Kpekita na silingita naga a na mosorona.” Ko druga zondra silingita ku lepeni.
- ²⁰Lepe druga piza ko adi, “Ina kodudo de ku wure laga kinilo a ti n̄a ya?”

- 21Ko adi, “A ri Kaisari.” Lepe druga takindra ko adi, “Kuwade, tikita Kaisari kapazi ti Kaisari kilo, ’bo tikita Dun kapazi ti Dun kilo.”
- 22Kugbo ko laga ayinga kine kulia de, ko druga rambu ’beri, druga kolokindro lepe druga ko tutu.
- 23I luja njanilo Sadukayo lo kulia adi nyiye na ntulu laga atatuwa kilona ’bayi kilo, ayejundra ku Yesuni, druga piza lepe,
- 24adi, “Katogoloni, Mose akulia adi, ‘Kugbo ntulo laga atuwa ’ba njiro, luase lo lepelo ku lupe noka na lepena, ma yujundri nazi ku luase i pirini.’
- 25Kazu luasari burio asaka kaya dridrijini. Kayolo azondra noka, ’bo atuwa, ti inga lepe ’ba njiro, ’bo lepe akolokindro noka nanyena ku luase.
- 26Kuwade togi murelo ku togi musalalo yenjadr tozo i togi buriolo druga kondra de.
- 27I bo nasikona giri, noka njanina druga tutuwa itro.
- 28Kuwade i luja lo nyiye lu lepe igbo’da a noka njana? Igbonaga ko giri a’deba lepe ina.”
- 29’Bo Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ta aliana, igbonaga ta aku de kulia na wuwuro kine ku teriji na Dun ina itro ina.
- 30I luja lo nyiye lu, ko aka lundrani, aka tiki i lunyani, ’bo ko igbo’da beti malaika ti ’diko kilo.
- 31Ku kulia ti nyiye na ntulu laga atatuwa kilo, ta aku kendra kulia naga ma Dun takindri ta kine ya? adi,
- 32’Na a Dun lo Abarahama, Dun lo Isaka, Dun lo Yakobo ilo.’ Lepe ani gbo’da a Dun lo ntulu laga atatuwa kilo, ’bo lo ntulu laga zoru kilo.”
- 33Kugbo mongoyo ti ntulu kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga rambu ’beri koru ku togo’yu na lepena.
- 34Kugbo Farisayo kilo laga ayinga adi Yesu a’ diza kutuzi ti Sadukayo kilo, ko druga tunundra ’beri kugele.
- 35’Bo ntulu gele kasiko i dridrijini, laga adeni kukuzunalo druga piza lepe i modyu na lepe adi,
- 36“Katogoloni, i dridriji na kukuzuki kine naga ya naga a druma?”
- 37Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Nyare Mata Dun lolulo ku teili lolulo giri, ku ru nonuna giri, ku rambu nonuna giri.
- 38Ina de a kukuzu naga a druma naga a kayona.
- 39Togi murena gbo beti lepena adi: Nyare ntulu lo saka konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna.

- ⁴⁰Kukuzuki naga mure kine de a mukuzi ti kulia giri ti kukuzuna ku ti kakeyo kilo.”
- ⁴¹Kugbo Farisayo kilo laga atunundra ’beri kugele, Yesu druga piza ko
- ⁴²adi, “Ta rambu kulia ti Kristo kine adinyo ya? Lepe a ŋiro liŋa?” Ko druga teyitokindro lepe adi, “A ŋiro lo Dawidi.”
- ⁴³Yesu druga piza ko adi, “Kugbo gbo de, Dawidi akulia ku Yuka Nakiyena, i lungu na lepe a Mata adidinyo ya? adi,
- ⁴⁴‘Matalo atakindra Mata liolo adi, Gbi’dikini i keni lio lo lutate ilo, yeŋadru tozo i ’delakindra na na mero kolu kilo konu mukuzini.’
- ⁴⁵Kugbo Dawidi laga alungu lepe a Mata de, lepe lo gbo a ŋiro lo lepelo adidinyo ya?”
- ⁴⁶Le’de ŋutu ’bahi lo romoki teyitokindro lepe kulielo. I bo na luŋa ŋanilo le’de ŋutu ’bahi lo togo’yu teili i piza na lepe ’do.

Matayo 23

- ¹Yesu druga takindra mongoyo ti ŋutulu kilo ku lotodiniki kanye kilo adi,
- ²“Katogolo ti kukuzuna kilo ku Farisayo kilo gbi’diki ku Mose i si’de kini.
- ³Kuwade koneta, sopeta so kulia giri naga ma ko takindri ta kine, ’bo ku kokonuta beti naga ma ko kondrinina, igbonaga ko bita trugo, ’bo ko ani kondra kulia ŋani kine tro ina.
- ⁴Ko bita todaya kapazi lo tomoni laga ani romoki ’dukuzi kilo, ko ’delakindra ko i kidiyo ti ŋutulu ki, ’bo ko ku ’beri ani yo’yu ’dokodru na kapazi ŋani kilo i logini na ko.
- ⁵Ko bita kondra konesi kase kine giri adi ma se memeta ku ŋutulu. Ko bita riba kulia ti Dun naga ma ko pidri kase ’berini a nawalaŋa. Ko kukundra kutu na bongona a nazo itro.
- ⁶Ko nyadru gbi’diki i si’deta naga a na’bu i gbadru yu, ku si’deta naga a na’bu i kadizi naga a momoreta kine kata yu,
- ⁷ko nyadru romaniki koru i pirito na togboreni kapazi kine, ko nyadru ŋutulu kilo ti luŋe se a ‘Katogolo’.
- ⁸Bo ku luluŋuta ’beri a katogolo, igbonaga katogoloni lasulo ilo gele ’du ina, ’bo ta giri a luŋaseri.
- ⁹Ku luluŋuta le’de ŋutu a monye lasu i kani, igbonaga Monye lasulo ilo gele ’du ina, nye laga i ’diko yu ilo.
- ¹⁰Kuwade ku luluŋuta ’beri a mataki, igbonaga mata lasulo gele a Kristo ina.
- ¹¹Dutu laga a druma kasu dridriŋini ilo igbo’da a upiye lasu.

¹²Dutulu giri lo ñijizu 'beri kilo, kilo itetemize ka, 'bo ñutulu giri lo temizundro 'beri ka kilo, kilo injijiyuzi ki.

¹³“Dreliana ina a nasu, ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoñulupa kilo! Igbonaga ta kilo kinikindra ñutulu tumata na 'dikona ina. 'Dia kodro ku ta ku 'beri aku lubo, ta ani nyadru adi ñutulu lo nyadru lubo kilo ti lubi.

¹⁴Dreliana ina a nasu, ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoñulupa kilo! Igbonaga ta kilo dudumuza awuzio ku kadizi kasiko kine, ta kilo magu Dun driñi a lozo adi ma ta metani 'busa. Ta injeraki kulia naga a naro arodru.]

¹⁵Dreliana ina a nasu, ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoñulupa kilo! Igbonaga ta lañadru suburilo ku kana ma ta ku lopukundri ñutu gele kasuni, 'bo kugbo ta laga alopukundro lepe, ta atoyeñundra lepe a ñutu lo zuki kima naga a noketana luña mure alangu ta lepe.

¹⁶“Dreliana ina a nasu, ta laga a ka'dola ti kuwe laga ku konye a mudumudu kilo, ta kulia adi, 'Kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti kadi na Dun kine, kine kulia de a 'busa, 'bo kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti drumo naga i kadi na Dun ina katani kine, lepe gbo ku mori.'

¹⁷Ta laga lo mamali ku konye a mudumudu kilo, inyo laga a druma arodru, drumo ñani kine, kugbo kadi naga na toyeñundra drumo ñani kine a naruruwa ina ya?

¹⁸Ta akulia adi, 'Kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti piri naga a 'i'iletana, kine kulia de a 'busa, 'bo kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti 'doke laga i piri naga a 'i'iletana kini, lepe gbo ku mori.'

¹⁹Ta laga ku konye a mudumudu kilo, inyo laga a druma arodru, 'doke ñanilo, kugbo piri naga a 'i'ileta na toyeñundra 'doke ñanilo a loruruwa ina ya?

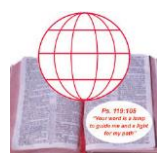
²⁰Kuwade kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti piri naga a 'i'iletana, lepe nyosu milio ku kari ti piri ñanina kine ku kapa kilo giri laga ku lepe kini kilo itro.

²¹Kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti kadi na Dun kine, lepe nyosu milio ku kari ti kadi ñanina kine ku kari ti Dun laga lo saka katanilo itro.

²²Kugbo ñutulo nyosu milio ku kari ti 'diko kine, lepe nyosu milio ku kari ti si'de na Dun, ku lepe lo gbi'diki kinilo itro.

²³“Dreliana ina a nasu, ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoñulupa kilo! Igbonaga ta kilo tikindra dridriñi na mere gele na ingiri na ñmwa wiriwiri ku na zibi ku na kumini, 'bo ta aliaña ku kuliata naga a drumala i kukuzuki i dridriñini, ñera na kulia naga sosona, ku ediyolo, ku rugona. Kedri kodro ku ta akondra kine kulia de a na'bu, ku ta aku liaña ku'de kine.

²⁴Ta laga a ka'dola ti kuwe laga ku konye a mudumudu kilo, laga lo 'dotodru kaduñati kaño, 'bo laga lo wi'yo kamelo kilo!

²⁵“Dreliana ina a nasu ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoŋulupa kilo! Igbonaga ta toke’ya drikerito ku nyakaleta a lo kaŋo ’du, ’bo ti derengi katazi kasiko kine azore ku kapa lo riake ku gagandru kilo, ku tobudruŋa itro.

²⁶Do laga a Farisayota, laga ku konye a mudumudulo, tokele kata na drikerina ku na nyakalena a nze, kaŋona bulo tokela.

²⁷“Dreliana ina a nasu ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoŋulupa kilo! Igbonaga ta gbo be gulomo na ’boriya ku gbu’do, ko puru a nakiye kaŋoni, ’bo katazi kasiko kine atozore ku kuyu ti opuo kilo ku kapa laga a mundri kilo giri.

²⁸Kuwade ta gbo de, i konye ti ŋutulu kiloni ta puru be ŋutulu laga mŋgba, ’bo katazi kasu kine azore ku toŋulupa, ku kulia naro itro.

²⁹“Dreliana ina a nasu ta laga a katogolo ti kukuzuna ku Farisayo kilo, ta laga a katoŋulupa kilo! Igbonaga ta ’dugo gulomo ti kakeyo kilo, ta zubu ziki’dia lo yoloni kulia ti ŋutu laga mŋgba kilo,

³⁰ta kulia adi, ‘Kazu kodro ku yi kulu gbo i baŋe na merenyezi kaya kilo nu, yi aka tomodya kutuzi kaya kine ku ko i ’bugo na rima ti kakeyo kiloni.’³¹Gbode ta lepe akpeza ’beri adi ta a ŋazi ti ŋutulu laga lo reremozu kakeyo kilo.

³²Kuwade tutuneta kulia naga ma merenyezi kasu kilo sulukindri kine.

³³Ta laga a munuo, ta laga a ŋazi ti ’boro’boro, ta iwowoŋe ku ŋera na kulia na ibiriŋozini ta i kima naga a noketa nu kata yu kine adidinyo ya?

³⁴Kuwade na asunyukindro ta kakeyo, ku ŋutulu ti totore, ku katogolo ti kukuzuna kilo. Ta ireremi ku’de kilo, ta i’be’be ku’de kilo i kedini mugu, ku’de kilo ta ikpikpinyi i kadizi kasu naga a momoreta kine kata yu, i sasandru na ko mu kezino.

³⁵Kuwade rima giri ti ŋutulu laga mŋgba kilo na ’bukozu i kani kine itroroki ta, ŋiyu i rima ti Abeli, ŋutu laga mŋgba lu, yeŋundra i rima ti Zakaria, ŋiro lo Barakia laga ma ta rembi i dridriŋi na piri naruruwana ku piri naga a ’i’iletana.

³⁶Na takindra ta a ’diri, kine kulia de giri iyeyenundra i ina yuŋe na tinadena kini.

³⁷“Do Yerusalema, Yerusalema, do na reremozu kakeyo kilo, na bibiringo ŋutulu lo sonyo konu yu ku ŋoropona. Luŋa rodri na kodro nyadru tundra ŋazi kolu kilo kugele, beti sukurina tundra torila kanye kine kanye kopuko kata ina, ’bo do a’biye.

³⁸Meteta, kadi nasuna ikokoloki ta yiŋ a ruba.

³⁹Na takindra ta, ta aka medra nani yeŋadru tozo i luŋa laga ma ku yeŋundri ma ta ku kuliani adi, ‘Dutu lo pondra ku kari ti Mata kine ilo ti purani pura’ lu.”

Matayo 24

- ¹Ku Yesu laga alupodru i kadi na Ɖun ina katani kaŋo, ku lepe iutuni, lotodiniki ti lepe kilo druga pondra ku lepeni i kpekindra na lepe kadizi ti kadi na Ɖun kine.
- ²'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, "Ta ameri kilo kapazi de ya? Na takindra ta a 'diri, ŋurupi gele aka koloki i le'de kini tro, ko giri itrutruro ka."
- ³Ma lepe gbi'dikini i mere laga Oliva ki yuna, lotodiniki kilo apondra ku lepeni ka'delo, druga piza adi, "Trukoki yi, kine kulia de ikondra 'beri nanu ya? Kpiye laga a inyo lo ikpeza adi luŋa lo pondri do ku 'dute na baŋena ayeŋundra ya?"
- ⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, "Gbo'dita go ka'bi le'de ŋutu ku 'do'dolara kuweto kasu kine a bada.
- ⁵Ɖutulu rodri ipondra ku kari kuwe kine, lo ikulia adi, 'Na a Kristo' kilo, 'bo ko i'do'dolara kuweto ti ŋutulu rodri kine a bada.
- ⁶Ta iyiyinga kulia ti moro ku ti nyanjiliza na 'beri. Gbo'dita go ku konye, teiliko kasu kilo ka'bi ku 'do'do 'do'do. Kine kuliata de kine ipupuru, 'bo luŋa lo 'dutekini kanalo inga aku yeŋundra.
- ⁷Zuro kilo iŋiŋiye ku zuro ku'de kilo, tumatana ku tumata ne'de. Magona ku dodonga na kana igbo'da i piritto ka'de ka'de.
- ⁸Kine kulia de a suluwe na dreliesina.
- ⁹"Ko ititikindra ta i sasanya, ko ireremi ta. Zuro kilo giri iŋmoŋmoza ta ku kulia ti kari kuwe kine.
- ¹⁰Ɖutulu rodri ibabayi, inyonyosu mundrara kase dridriŋini, iŋmoŋmoza 'beri kase dridriŋini.
- ¹¹Takeyo rodri laga a 'bureniko kilo iŋiŋiye i 'bo'boliza na ŋutulu rodri.
- ¹²Nyadru na ŋutulu rodrina ililikaki igbonaga kulia naro kine izozorena.
- ¹³'Bo ŋutu laga ku teili lo rile yeŋadru tozo i 'dute yu ilo, nyelo irite.
- ¹⁴Ina kuu na'bu na tumatana de itrutrukozi i kezino giri a kpiye lo kulia ku zuro kilo i koŋo yu. 'Dute na kana bulo ku yeŋundra a bo.
- ¹⁵"Kuwade ku ta laga amedra ŋo laga lo ŋmwa a loro lo tukarakindra kapazi giri laga ma kakeyoni Danieli tazini kulia ti lepe kinelu, ku ta medra ŋo ŋanilo ti alira i piri naruruwana kata yu (ti kakenanilo dene kulia),
- ¹⁶ŋutulu laga Yudaya katani kilo ti woki i meria ki yu.
- ¹⁷Ɖutu lo gbo'da i kadi ki ilo ka'bi ku kikiyundra ka i 'dumundra na kapa laga kanye kadini kilo.
- ¹⁸Ɖutu lo gbo'da melesi yulo ka'bi ku yiyite bo i 'dumundra na bongo nanye na kaŋona.

- ¹⁹Dreliana ina ku wate naga ku pelela kine, kuwa ku wate naga na tunagu nazi kine i kulu luja de.
- ²⁰Mamaleta Dun adi woke nasuna ka'bi ku gbo'da i luja lo katiro kuwa i sabato.
- ²¹Kuwade i lu luja de sasanya druma iyeyenundra, sasanya ne'de naga be ina dena 'bayi nyu i 'delaki na kana nu yenundra tozo tinade 'bo ne'de aka yenundra de 'doni.
- ²²Kedri kodro kugbo luja nazi nani kulu de aku nera 'baziya tro, le'de nutu 'bayi lo ririte. 'Bo ku kulia ti nutulu laga anyume kilo, luja nazi nani kulu de inenera 'baziya.
- ²³I ni luja de ku le'de nutu kulia ku ta adi, 'Meteta, Kristo ma lo!' kuwa 'Lepe ma lu!' ku ruruta.
- ²⁴'Bo Kristo laga a 'bureniko kilo ku kakeyo ti to'bure kilo ininnye i kpeza na kpiyesi kine ku wonyesi kilo i 'bo'boliza na nutulu laga anyume kilo kuwa roromoki.
- ²⁵Bojeta, na atakindra ta a nze.
- ²⁶Kuwade kugbo ko takindra ta adi, 'Meteta, lepe ma lu i diyo yu!' ku lulupodruta. Kugbo ko kulia adi, 'Bojeta, lepe lu i kadi naga a na kata nu kata yu,' ku ruruta ko.
- ²⁷'Bo beti mo'yu na piya na nyu i lupundro na kolona nu i molodru yenadru tozo i 'doro na kolo ina yuna, pondra na Diro lo nutulo igbo'da de.
- ²⁸I piri na 'burala nu, logunusi kilo itundra 'beri kugele yu de.
- ²⁹“Wuleya gele i bo na sasanya naga i kulu luja dena, kolona isosomuko, yapalo aka kpekpezani, kasiri kilo i'do'do 'do'do i 'diko yu ka, terinjo ti 'diko kine idodona dodoja.
- ³⁰I bo nanina kpiye lo Diro lo nutulo ikpekpeza mugu i 'diko yu, zuro kilo giri ti ka kilo igbigbiye, ko imedra Diro lo nutulo i pondra i 'dikolo ti 'diko kine ki yu ku terinjo, ku mo'yu koru.
- ³¹Lepe isonyodru malaika kanye kilo ku kuta na gukia naga koruna i goto ti ka kilo giri kata yu, 'bo ko itundra nutulu laga anyume a ti lepe kilo, nyu i 'dute na kana yenadru tozo i 'dute na kana yu.
- ³²“Deneta togole lo koligilo. Keniya kine kuwa agara, koropo kine kuwa awila, ta roromoki dendra adi za'belo gbo'di nyoga.
- ³³Kuwade kugbo ta laga amedra kine kulia de i kondra na 'berini, ta roromoki dendra adi lepe gbo'di ilo nyogona, i ketimi kutuni.
- ³⁴Na takindra ta a 'diri, yuje na tinadena aka lengani ti inga kine kuliata de giri aku kondra 'beri.
- ³⁵'Dikona ku kana ilelenga, 'bo kulia kuwe kine aka lengani.
- ³⁶“ 'Bo luja nani lu ku baje nani nu, le'de nutu gele aku deni, nona malaika ti 'diko kilo, nona Dirolo, gele'du Monyelo laga adeni.

- ³⁷Be naga ma gbo'dini i baje na Noa kazu nu, pondra na Diro lo ntulona igbo'da de.
- ³⁸Be naga i nu baje de ti inga lorozi kilo aku zore, ko kazu nyonyosu, ko momozu, ko lundra 'beri, ko tiyi i 'depa yejadru tozo i luja lo lubi Noa i ki'bo kata yu lu,
- ³⁹ko aku deni ti inga lorozi kilo aku zore i tukarandra na ko giri kaño ina, pondra na Diro lo ntulona igbo'da de.
- ⁴⁰I lu luja de ntulu mure igbo'da i melesi yu. Gelelo i'du'dumazi, 'bo le'delo ikokoloki.
- ⁴¹Wate mure igbo'da izizo i mere ki. Gelena i'du'dumazi, 'bo ne'dena ikokoloki.
- ⁴²Kuwade gbo'dita ku konye, igbonaga ta aku deni luja lo pondrini Mata lasulo ina.
- ⁴³'Bo deneta kine kulia de, kugbo monye kadilo adeni baje na mude na yejundri kolanilona, kedri kodro lepe igbo'da ku konye gbona, aka tikindra kolanilo i lubo kanye kadi yuni.
- ⁴⁴Kuwade tineta ti 'beri itro, igbonaga Diro lo ntulo ipondra i baje naga ta aku yona katani ina.
- ⁴⁵"Da laga a upiye laga ku teili lo to'diri, laga ku tobodo, laga mata lo lepele akolokindro ntulu kanye laga i 'bani kilo ku lepeni, ma lepe tikindra ko nyosu nasiko i luja laga soso?
- ⁴⁶Koño na'buna ina i upiye laga ma mata lo lepele ku 'bunyekindri ti ilo kondra delo.
- ⁴⁷Na takindra ta a 'diri, lepe i'delakindra lepe a katiyuni lo kapazi kanye kilo giri.
- ⁴⁸'Bo kugbo lu upiye loro de lo kulia kanye teili yu adi, 'Mata liolo a'dutoro,'
- ⁴⁹druga poki i kidro na upi laga ku lepe i kita kilo, druga nyonyosu, momozu kugele ku ntulu lo memera kilo,
- ⁵⁰mata lo lu upiye de iyejundra i luja laga ti lepe aku yuluki, i baje naga ti lepe aku deni nu kata yu,
- ⁵¹'bo lepe idedepe dedepe lepe, itikindra lepe i saka ku katonulupa kilo kugele. Yu de gbiye ku njira na rubi nyena igbo'da.

Matayo 25

- ¹"I luja nani lu tumata na 'dikona igbo'da be ke'diti naga mere gele naga a'dumadru talaki kase kine, utuni i momora kasi ka'depani lo nokalo.
- ²Mukana kasiko i dridriji kine gbo 'ba tobodo, mukana ku'de kine gbo ku tobodo.
- ³'Bo kugbo ko naga 'ba tobodo kine naga a'dumadru talaki kase kine, ko aku zonga weleta itro.
- ⁴'Bo ko naga ku tobodo kine azonga weleta i 'ulu'buwe katani ku talaki kase kine.

- ⁵Ti inga ka'depani lo nokalo a'dutoro, ko giri apoki i luru druga tototo.
- ⁶'Bo i tukaze kideni rorolo druga kuu adi, Bojeta, ka'depani lo nokalo! Lupundrita ku momoranita kasi lepe!'
- ⁷Ke'diti kine giri druga pure pure druga mokakindra talaki kase kine.
- ⁸Ko naga 'ba tobodo kine druga takindra ko naga ku tobodo kine adi, 'Tikita yi weleta kasu kine 'bazi 'bazi po, igbonaga talaki kaya kine kine tatuwa tatuwa.'
- ⁹'Bo ko naga ku tobodo kine druga teyitokindro adi, 'Do laga de, aka romoki yi kasi tani. Utita i ntu lo totogbodru lu, ku gboruta nasuṅa.'
- ¹⁰Ku ko iutu i gboro yu, ka'depanilo druga yeyenundra, ko naga akukundra 'beri kine druga lubo kugele kasi lepe i tokomona na 'depani nokana kata yu. Kakana druga kkinu.
- ¹¹I bo ṅanina ke'diti ku'de kine druga yeyenundra itro, druga kulia adi, 'Mata, Mata, ṅaki yi.'
- ¹²'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, 'Na takindra ta a 'diri, na aku deni ta.'
- ¹³Kuwade gbo'dita ku konye, igbonaga ta aku de luṅalo kugbo baṅena ina.
- ¹⁴'Igbogbo'da be ntu lo pilara i ne'de ka, laga alungu upi kanye kilo, druga tikindra kapazi kanye kilo kasiko i kenini.
- ¹⁵Lepe druga tikindra upiye gele riye alifu mukana, le'delo alifu mure, le'delo alifu gele, atikindra ko giri beti naga ma ko romokinina. Lepe druga tutu.
- ¹⁶Dutu laga lo rumbi alifu mukanalo druga utu agbole, i towudra na kara, lepe druga rumbi ku'de alifu mukana kini.
- ¹⁷Dutu laga ku alifu murelo druga kondra kita de itro, arumbi ku'de mure kini.
- ¹⁸'Bo ntu laga lo rumbi alifu gelelo autu i 'boga na drili, druga 'dandru riye ti mata lonye kine.
- ¹⁹I bo na luṅazi rodri mata lo kulu upi delo druga yeyenundra, druga kendra riye kine kugele kasi ko.
- ²⁰Dutu laga lo rumbi alifu mukanalo druga pondra, druga tikindra alifu mukana ku'de, druga kulia adi, 'Mata, do atikindra na alifu mukana. Mete, na arumbi ku'de alifu mukana kini.'
- ²¹Mata lo lepele druga takindra lepe adi, 'Do akondra a lo'bu do laga a upiye lo'bu, ku teili lo to'diri. Do akondra ku teili lo to'diri ku ṅo laga a lotriilo, na i'delakindra do a mata lo ṅo laga a drumu. Lupundri i nyola na mata lolulona katani.'
- ²²Dutu laga ku alifu murelo druga pondra, druga kulia adi, 'Mata, do atikindra na alifu mure. Mete, na arumbi alifu mure ku'de kini.'

- 23** Mata lo lepelo druga takindra lepe adi, ‘Do akondra a lo’bu, do a upiye lo’bu ku teili lo to’diri. Do akondra ku teili lo to’diri ku ŋo laga a lotrilo, na i’delakindra do a mata lo ŋo laga a drumu. Lupundri i nyola na mata lolulona katani.’
- 24** Dutu laga lo rumbi alifu gelelo druga pondra, druga kulia adi, ‘Mata, na adeni do a ŋutu laga a riŋi, do lo ’didra i piri naga do aku kuruna, do lo tundra i piri naga do aku wezina.
- 25** Kuwade na akuze, na autu i ’dandru na riye konu kine i kuzo kata yu. Mete, riye konu kine ma kine de.’
- 26** Kuwade mata lo lepelo druga teyitokindro lepe adi, ‘Do laga a upiye loro lo tolu’beto! Do ade adi na a ŋutu lo ’didra i piri naga na aku kuruna, lo tundra i piri naga na aku wezina.
- 27** A na’bu kedri kodro kugbo do a’deya riye kuwe kine i zoko yu, kedri kodro i luŋa lo pondri nalo na irumbi riye kuwe kine ku ku’de kugele.
- 28** Kuwade ’dumarata riye ti lepe kine, tikita ku ŋutu laga ku riye alifu mere gele lo.
- 29** ’Bo ku ŋutu laga ku kapalo, ititiki ku’de kini, kapazi ti lepe kilo ilalangu. ’Bo ŋutu laga ’ba kapalo, ŋo laga ma lepe gbo’dinilo ilo i’du’dumazi kaŋo ku lepeni.
- 30** Guparata upiye laga ’ba logulo de i mude kata yu. Yu de gbiye ku ŋira na rubi nyena igbo’da.’
- 31** “Ku Diro lo ŋutulo laga iyeyenundra ku mo’yu nanyena ku malaika kilo giri kugele kasi lepe, lepe igbigbi’diki i si’de nanye na todrumana.
- 32** Zuro kilo giri itundra ’beri ku lepe i koŋoni, ’bo lepe ige’ya ko, beti naga ma kayukuni lo ge’yi kebilizi ku lidina,
- 33** lepe i’gelakindra kebilizi kine i keni lonye lo lutatelo, lidi kine i keni lo kaduŋelo.
- 34** ’Bo Matalo itakindra ko laga i keni lonye lo lutatelo kilo adi, ‘Pondrita, ta ŋutulu laga ma Monye lio tikindri koŋo na’bu kilo, lumeta tumata naga akukunaki ta ŋiyu i luŋa lo gbekini kana luna.
- 35** ’Bo na kazu atika ku mago, ’bo ta atikindra na nyosu, na kazu aleŋa ku kure na pio, ’bo ta atikindra na pio. Na kazu a lege, ’bo ta atikindra na piri,
- 36** na kazu asaka a pilili, ’bo ta asozu na ku bongo. Na kazu asaka ku mugu na mimiye, ’bo ta apondra i medra na na. Na lu saka i kadi naga a drodrorena kata yu, ’bo ta apondra kuweni.’
- 37** Dutulu laga mŋgba kilo ipiza lepe adi, ‘Mata, yi kazu amedra do ku mago, ’bo yi atikindra do nyosu nanu ya? Yi kazu amedra do ku kure na pio, ’bo yi atikindra do pio nanu ya?’
- 38** Yi kazu amedra do a lege, ’bo yi atikindra do piri, kugbo a pilili, ’bo yi asozu do ku bongo nanu ya?’

- ³⁹Yi kazu amedra do ku mugu na mimiye, kugbo i kadi naga a drodrorena kata yu, 'bo yi apondra konuni nanu ya?'
- ⁴⁰'Bo Matalo iteyitokindro ko adi, 'Na takindra ta a 'diri, beti naga ma ta konakindri ntu laga ilonadroo i dridriji na luḡaseri kuwe kilona, ta konakindra na.'
- ⁴¹'Bo lepe itakindra ntuḡulu laga i keni lo kaduḡelo kilo adi, 'Utita kuweni kaḡo, ta ntuḡulu laga alomo! Lubita i kima naga ani lengana, naga akukunak i kاسوبini lo kulialo ku malaika ti lepe kilona kata yu.
- ⁴²'Bo na kazu atika ku mago, 'bo ta aku tikindra na nyosu, na kazu aleḡa ku kure na pio, 'bo ta aku tikindra na pio,
- ⁴³na kazu a lege, 'bo ta aku tikindra na piri, a pilili, 'bo ta aku sozu na ku bongo, ku mugu na mimiye, kugbo i kadi naga a drodrorena kata yu, 'bo ta aku pondra i medra na na.'
- ⁴⁴Ko iteyitokindro lepe adi, 'Mata, yi kazu amedra do ku mago nanu, kugbo ku kure na pio, kugbo a lege, kugbo a pilili, kugbo ku mugu na mimiye, kugbo i kadi naga a drodrorena kata yu, 'bo yi aku logu do nanu ya?'
- ⁴⁵Lepe iteyitokindro ko adi, 'Na takindra ta a 'diri, beti naga ta aku konakindra ntuḡulu laga ilonadroo i dridriji na kilo ntuḡulu dena, ta aku konakindra na.'
- ⁴⁶'Bo ko itutu i lubo i piri na rieni ropeta ti toro naga ani lengana, 'bo ko laga mḡgba kilo ilulubo i yeḡo naga ani lengana kata yu.'

Matayo 26

- ¹Kugbo Yesu laga alenga kine kuliata de giri, lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi,
- ²'Ta ade, i bo na luḡa mure, kolo drumala na soḡoni Rosetona igbogbo'da, Diro lo ntuḡulo ititiki i 'beko i kedini laga a larelo i mugu.'
- ³I bo ḡanina ka'i'ila drumala kilo ku temezi ti ntuḡulu kilo druga tunundra 'beri ku ka'i'ilani laga a leḡbere laga Kayafa i 'bani,
- ⁴ko druga tomodya kutuzi kugele i moga na Yesu ku toḡulupa i tatuza na lepe.
- ⁵'Bo ko akulia adi, 'Ka'bi ku gbogbo'da i luḡa lo kolo drumala ntuḡulu kilo ka'bi ku reresatu.'
- ⁶Kugbo Yesu laga asaka Betania yu, ku Simona laga ku rimalo i 'ba yu,
- ⁷noka ne'de druga pondra ku lepeni ku wele na ḡmwa sisisi naga ku gbore naga ki koruna i ḡese lokpe, druga 'bugo wele ḡanina ku Yesu i kuweni ti lepe agbi'diki i mesa kutu.
- ⁸'Bo kugbo lotodiniki kilo laga amedra kulia ḡani kine, ko druga ḡoḡomatu ḡoḡomatu, druga piza adi, 'Ina wele de kokoreyi de gbandra ya?'

- 9'Bo ina wele de roromoki togboro ku silingi rodri na tiki lemerika."
- 10'Bo Yesu adeni kine kulia de druga teyitokindro ko adi, "Ta sasandru nokana gbandra ya? 'Bo lepe akondra na ku 'bu'busi.
- 11Lemerika kilo gbo kasi ta mu luṅa, 'bo laga na, na ani gbo'da kasi ta mu luṅa.
- 12Ma lepe 'bugi ina wele de kuwe kinina, lepe kpeza nuka na inukani nana.
- 13Na takindra ta a 'diri, mu pirito na trukozini ina kuu na'buna de i kanina, ṅo laga ma nokana kondrilo itrutrukozi itro ma ramani kulia ti lepe kine."
- 14I bo ṅanina le'de ṅutu i dridriṅi na ṅutulu laga mere gele ku konye mure kilo, laga lo luṅu a Yuda lo Kariotalo, druga utu ku ka'i'ila drumala kilo yu,
- 15druga piza ko adi, "Kugbo na tikindra lepe kasu kenini, ta itikindra na inyo ya?" Ko druga kenakindra lepe silingi meria musala druga tikindra lepe.
- 16Ḑiyu i lu luṅa de lepe druga ga'yu kiko lo nyokini Yesu mundrara.
- 17I luṅa laga a kayo lo nyeini mugati naga 'ba kape kinkelo, lotodiniki kilo ayenundra ku Yesuni, druga piza lepe adi, "Do nyadru ti yi ku kukune Rosetona mo do ku nyosu yeda ya?"
- 18Lepe druga teyitokindro ko adi, "Lubita kezi ku ṅo yu, 'bo takita lepe adi, 'Katogoloni akulia adi, Luṅa liolo gbo'di nyogoṅa. Na inyosu Rosetona konu kadi yu kugele kasi lotodiniki kuwe kilo.' "
- 19Lotodiniki kilo druga kondra beti naga ma Yesu takindri sena, ko druga kukundra Rosetona.
- 20Ku gbo'dini kotriana, lepe agbi'diki i mesa kutu yu ku lotodiniki mere gele konye mure kilo.
- 21Ku ko inyosuni lepe druga takindra ko adi, "Na takindra ta a 'diri, le'de ṅutu kasu dridriṅini inyokindro na mundrara."
- 22Ko druga saka ku luṅuli koru, druga poki i pipiza na lepe gele gele adi, "Mata, ilo na ya?"
- 23Lepe druga teyitokindro ko adi, "Ḑutu lo sukindro keni lonye i ta'bu kata seku nalo, nyelo inyokindro na mundrarana.
- 24Ḑiro lo ṅutulo ilo tu i kikoni beti naga ma wurokini lepena, 'bo dreliana ina i ṅutu laga lo nyokindro Ḑiro lo ṅutulo mundraralo! Kazu kodro kugbo ṅutu ṅanilo laga aku yuṅe a na'bu."
- 25Yuda laga lo nyokindro lepe mundraralo druga piza adi, "Katogoloni, ilo na ya?" Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Do akulia 'do."

- ²⁶Ku ko inyosuni, Yesu a'dumundra mugati, 'bo ku lepe laga a'boriza lepe, lepe druga gbegbenyeza katana, druga tikindra lotodiniki kilo, druga kulia adi, " 'Dumarata, nyosunita, ina de a mugu nio."
- ²⁷Lepe druga 'dumundra drikerina, 'bo ku lepe laga atikindra iyetelo, druga tikindra ko, druga kulia adi, "Ta giri mozinita.
- ²⁸'Bo kine de a rima kuwe ti tomore na wonu ku ntulu rodri kine ma torozi kine 'di'diya.
- ²⁹Na takindra ta, na aka mozu kine suwe ti konye ti zabibu de 'doni yejadru tozo i naga ma yi ku mozini a naluduko kasi ta kugele i tumata na Monye liona kata yu nu."
- ³⁰Ku ko laga awe'yu wirilo, ko druga lupodru, druga utu i mere laga Oliva yu.
- ³¹Yesu druga takindra ko adi, "Ta giri ibabayi i ina tukaze de ku kulia kuwe kine, igbonaga awuro adi, 'Na igbugburu kayukunilo, 'bo mongoyo na kebilizi kine irereki,' ina.
- ³²'Bo i bo na niye niona, na itutu kasu ngero Galili yu."
- ³³Petero druga teyitokindro lepe adi, "Kugbo ko giri laga ibabayi ku kulia konu kine, laga na, na aka bayini."
- ³⁴Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Na takindra do a 'diri, i ina tukaze de ti inga sukurilo aku sira, do irerenya na luṅa musala."
- ³⁵Petero druga teyitokindro lepe adi, " 'Dia kodro ku yi tatuwa seku do kugele kpe, na aka renya doni." Lotodiniki kilo giri druga kulia de itro.
- ³⁶Yesu druga tu kasi ko i piri na luṅu a Getesemane nu. Lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, "Gbi'dikinita inide, ti inga na lu utu i magu na Dun."
- ³⁷Lepe druga zonga Petero ku nazi laga mure ti Zebedayo kilo, lepe druga poki i gbo'da ku luṅuli koru ku teili laga tomoni.
- ³⁸Lepe druga takindra ko adi, "Teili liolo ilo gbo ku luṅuli koru be naga na itutuwana. Sakanita inide, gbo'dita ku konye ku na kugele."
- ³⁹Lepe druga utu ngero yu 'baziṅa, druga mereke rupu ka, druga magu adi, "Monye lio, ku roromoki, 'dokoro ina drikeri na kulia na potroru ina de kuweni kaṅo. 'Bo ku kokonu kulia naga ma na lepe nyadrini kine, ti gbo'dini be naga mo do lepe nyadrinina."
- ⁴⁰Kugbo lepe laga apondra ku lotodiniki kiloni, lepe druga ku rumbi ko i toto, druga piza Petero adi, "Ta ani romoki gbo'da ku konye gboṅa ku na sawa gele 'du ya?"
- ⁴¹Gbo'dita ku konye, magita magu, ka'bi ta ku lubo i luluka kata. Teililo gbo ku puso, 'bo muguna gbo 'ba teriṅi."

- ⁴²Lepe druga utu i luḅa laga a togi murelo 'do, druga magu adi, "Monye lio, kugbo ina drikeri de ani romoki 'dotozi tro 'baka na mozu nio na lepena, kulia konu kine ti gbo'dini."
- ⁴³Kugbo lepe laga apondra 'do, lepe druga ku rumbi ko i toto, igbonaga konye kasiko kilo gbo'di tomonina.
- ⁴⁴Kuwade lepe druga kolokindro ko 'do, druga utu, druga magu i luḅa laga a togi musalalo, druga tazu kulia nagele kine.
- ⁴⁵Lepe druga pondra ku lotodiniki kiloni, druga piza ko adi, "Ta itoto, ta iyuyuka 'duu ya? Boḅeta, luḅa ḅanilo gbo'di nyogoḅa, Diro lo ḅutulo inyoki mundrara i kenisi ti katoronya kilo.
- ⁴⁶Dineta, kita tu. Meteta, ḅutu lo nyokindro na mundraralo gbo'di nyogoḅa."
- ⁴⁷Kugbo lepe inga ilo kukulia, Yuda laga i dridriḅi na ḅutulu laga mere gele konye mure kilolo, druga yeyenḅundra kasi mongoyo na ḅutulu laga ku walia ti moro ku turia itro kilo, ti ko kulu ḅiyu ku ka'i'ila drumala kilo ku temezi ti ḅutulu kilo.
- ⁴⁸Ti kanyoni lo mundraralo akpekindra ko kpiye adi, "Ḃutu laga ma na ku nyu'i gbangiri lo lepelolo ilo lepe, moketa nye."
- ⁴⁹Lepe druga pondra wuleḅa gele ku Yesuni, druga romu ku lepe adi, "Katogoloni, koḅona!" Lepe druga nyu'ya gbangiri lo lepele.
- ⁵⁰Yesu druga takindra lepe adi, "Wori lio, kone ḅo laga mo do pondriilo." Ko druga pondra, druga sukindro kenisi kase ku Yesu kini i moga na lepe.
- ⁵¹'Bo le'de ḅutu i ḅutu laga kugele kasi Yesu i dridriḅini kilo druga rirodu keni lonye, i'dutundro na wale lonye lo morolo, druga deba upiye lo ka'i'ilani laga a lengberelo, adepu suweta lo lepele ka.
- ⁵²Yesu druga takindra lepe adi, "Teyitoro wale lolulo bo kanye piri yu, igbonaga ḅutulu giri lo 'dumundra walia kilo itatuwa ku walia kilo ina.
- ⁵³Do rambu adi na kedri kodro ani romoki magu Monye lio, adi ti ku 'bunyeki na, lepe kedri kodro aka sunyukindro na tinaḅade mongoyo ti kamoro ti malaika alangu mere gele konye mureni ya?
- ⁵⁴'Bo kulia na wuwuro na kulia adi kine kulia de ti gbo'dini de kine ma torumoki adidinyo ya?"
- ⁵⁵I lu so de Yesu druga piza mongoyo kilo adi, "Ta lupundro beti ḅona ku moga kolani, ku walia ti moro, ku turia itro i moga na na ya? Mu kolozu na asaka kasi ta i kadi na Ḃun ina kata yu i togo'yu, ta aku moga na.
- ⁵⁶'Bo kine kulia de ayeḅundra giri adi ti kulia na wuwuro ti kakeyo kilo kine torumokini." Lotodiniki kilo giri druga kokoloki lepe, druga wowoke.

- 57 Dutulu lo moga Yesu kilo druga zonga lepe ku Kayafa laga a ka'i'ilani laga a lengberelo yu, katogolo ti kukuzuna kilo ku temezi kilo ti atundra 'beri azo.
- 58 'Bo Petero akepodru bo na lepena pazo pazo, yejadru tozo i rii na ka'i'ilani laga a lengberelona, lepe druga lubo kata yu, druga saka kugele ku katiyu kilo, i medra na 'dute na kine kulia de.
- 59 Kuwade ka'i'ila drumala kilo ku kayolo ti kuliata kilo giri aga'yu bo na kulia naga ma ntutulu 'dodri a ti to'bure ku Yesu i muguni kine, ma ko ku tatuze lepe,
- 60 'bo ko aku rio, 'dia kodro ku ntutulu rodri ayejundra laga lo 'dodru bo na kulia ti lepe kine ku to'bure kpe. I bo nanina ntutulu mure druga yejundra,
- 61 ko druga kulia adi, "Ilo ntutu de akulia adi, 'Na iroromoki randru kadi na Dun ina kaŋo, na i'du'du lepe i bo na luŋazi musala.'" "
- 62 Ka'i'ilani laga a lengberelo druga ŋi ki, i piza na Yesu adi, "Do ani teyitokindro kulia ya? Kulia naga ma kilo ntutulu de 'dodri konu muguni kine a ti to'diri ya?"
- 63 'Bo Yesu druga yiŋa tali. Ka'i'ilani laga a lengberelo druga takindra lepe adi, "Na takindra do i nyosu na milio ku kari ti Dun laga zorulo, trukoki yi kugbo do a Kristo, Diro lo Dun ilo ya."
- 64 Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Do akulia 'do, 'bo na takindra do, ŋiyoro tinade, do imemedra Diro lo ntutulo i gbi'diki i keni lo lutate lo Monye Teriŋilo i pondra i 'dikolo ti 'diko kine kini."
- 65 Ka'i'ilani laga a lengberelo druga kendra bongo nanyena, druga kulia adi, "Lepe amomoroze Dun. Yi nyadru ku'de ka'doto ti bo na kuliana a ti nyo? Tinade ta ayinga momoroze na lepena azo.
- 66 Ta rambu adinyo ya?" Ko druga teyitokindro adi, "Lepe roromoki a lo tutuwa."
- 67 Ko druga yagu kamula ku Yesu i konye yu, druga gbudro lepe. Ku'de kilo ananajazu lepe,
- 68 druga kulia adi, "Do Kristo, trukoki yi ntutulo a ŋa lo gbudro dolo?"
- 69 Nyenaga Petero agbi'diki kaŋo yu, i rii yu, 'bo upiye ne'de druga pondra ku lepeni, druga kulia adi, "Do itro asaka kasi Yesu lo Galililo kugele."
- 70 'Bo lepe arenya kine kulia de kasiko i koŋo yu giri adi, "Na aku de kulia naga mo do tazini kine."
- 71 Ku lepe laga alupodru i bu yu, upiye ne'de druga medra lepe, druga takindra ntutulu laga yu de kilo adi, "Ilo ntutu de asaka kasi Yesu lo Nazaretalo kugele."
- 72 Lepe arenya kine kulia de 'do, druga nyosu milio adi, "Na aku de ntutu nanilo tro."
- 73 I bo na baŋe a nanutru ntutulu laga yu de kilo druga pondra, druga takindra Petero adi, "A 'diri do itro a ntutu lasiko, igbonaga kulie lolulo nyelo kpeza do ina."

⁷⁴Lepe druga poki i kongu na mugu i nyosu na milio adi, “Na aku de n̄utu n̄anilo tro.” Wuleña gele sukurilo druga sisira.

⁷⁵Petero druga rambu kulia na ta Yesu kazu kanyeni kine adi, “Ti inga sukurilo aku sira, do irerenya na luña musala.” Lepe druga lupodru, druga poki i gbiye koru.

Matayo 27

¹Ku gbo’dini kutumalu ’bero ’bero, ka’i’ila drumala kilo giri, ku temezi ti n̄utulu kilo druga tomodya kutuzi ku kulia ti Yesu kine i tatuza na lepe.

²Ko druga tody lepe, druga zonga lepe i tikindra na lepe ku lo’bizo laga Pilatoni.

³’Bo Yuda, n̄utu lo nyokindro lepe mundraralo, kugbo amedra adi kulia ti lepe kine aŋeraki a ti tuwa, lepe druga moka ku alikesi, druga teyitokindro ka’i’ila drumala kilo ku temezi kilo silingi meria musala kine bo,

⁴druga kulia adi, “Na akondra toro, igbonaga na atikindra n̄utu laga ’ba torolo i tuwana.” Ko druga kulia adi, “Kine kulia de a kaya ya? Kine de a kulia konu.”

⁵Lepe druga ratadru silingi kine ka i kadi na Ðun ina kata yu, druga utu, druga dridro mugu kaŋo.

⁶’Bo ka’i’ila drumala kilo druga ’dumundra riye n̄ani kine, druga kulia adi, “Kukuzuna aku rugo adi ti yi ’delaki ko kugele ku riye ti kadi na Ðun kine, igbonaga ko a gbore na rima ina.”

⁷Kuwade ko druga tomodya kutuzi i gborundro na ka ku kagbiyani lo songbolo i nukani na kulege.

⁸Kuwade nu ka de aluŋu a “Ka na rima” yeŋundra tozo indikini.

⁹I lu luña de kulia naga ma kakeyoni Yeremia tazini kine atorumokindro ’beri adi, “Ko a’dumundra silingi meria musala naga a gbore na n̄utu laga ma ku’de n̄utu ti Isiraeli kilo n̄edyi ku lepe i muguni ilo kine.

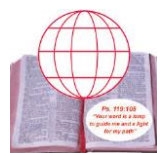
¹⁰Ko druga tikindra ko a gbore na ka ku kagbiyani lo songbolo, beti naga ma Matalo takindri na kukuzuna.”

¹¹Yesu ku lirani ku lo’bizolo i koŋo yu, lo’bizolo druga piza lepe adi, “Do lepe laga a Mata lo Yahudilo ya?” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do akulia ’do.”

¹²Kugbo ka’i’ila drumala kilo ku temezi kilo laga asosozu kulia ku lepe i muguni, lepe aku teyitokindro ko kulia.

¹³Pilato druga piza lepe adi, “Do aku yi kulia naga ma ko sosozu konu muguni rodri kine de ya?”

¹⁴’Bo Yesu aku teyitokindro lepe tro, ’dia kodro ku kulie geleŋadroo, kuwade lo’bizolo druga rambu mugu koru.

- 15 Mu kolo drumala ti Roseto kine lo'bizolo bita lakakindra ko ntu gele i drodrore yu laga ma ko nyadrilo.
- 16 I nu baje de le'de ntu lu saka i kadi naga a drodrorena kata yu, kari ti lepe kine akuwe koru, lepe laga Yesu Baraba.
- 17 Kuwade kugbo ko laga atundra 'beri, Pilato druga piza ko adi, "Ta nyadru ku na lakaki ta na, Yesu laga Baraba, kugbo Yesu lo luju a Kristolo ya?"
- 18 'Bo lepe adeni adi ko atikindra Yesu ku yuma.
- 19 'Bo kugbo Pilato laga agbi'diki i si'de na njerani kuliana, noka na lepena druga sonyodru roro ku lepe yu adi, "Ku lulubo i kulia ti ilo ntu laga 'ba torolo de, igbonaga indikini na asasanya koru ku kulia ti lepe kine i rudesi kata ina."
- 20 'Bo ka'i'ila drumala kilo ku temezi kilo azuzuza ntulu kilo i rugo na Baraba, 'bo i tukarakindra na Yesu.
- 21 Lo'bizolo druga piza ko 'do adi, "I kilo laga mure kilo de i dridrijini ta nyadru adi ki na lakaki ta na?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Baraba."
- 22 Pilato druga piza ko adi, "Kugbo gbo de, ma na kondra inyo ku Yesu laga lo luju a Kristolo ya?" Ko giri druga teyitokindro lepe adi, "Ti lepe 'bekoni i kedini mugu."
- 23 Lepe druga piza adi, "Gbandra? Lepe akondra toro naga a inyo ya?" 'Bo ko druga resa ku teriji arodru adi, "Ti lepe 'bekoni i kedini mugu."
- 24 Kuwade ku Pilato laga amedra adi nye ani romoki kondra ku'de kulia, 'bo ntulu kilo apoki i resa ku teriji, lepe druga 'dumundra pio, lalazi kenisi kanye kilo ku mongoyona i konyeni, druga kulia adi, "Na 'ba toro ku rima ti ilo ntu de kine. Kine kulia de ani gbo'da a kuwe, a kulia kasu."
- 25 Dutulu kilo giri druga kulia adi, "Rima ti lepe kine ti trorokini yi kuru ku nazi kaya kilo itro."
- 26 Lepe druga lakakindra ko Baraba. Kugbo lepe laga atikindra Yesu i kpinyani, lepe druga tikindra lepe i 'bekoni i kedini laga a larelo i muguni.
- 27 Katiyu ti lo'bizo kilo druga zonga Yesu i rii na luju a Praitorio ina kata yu, ko druga tunundra katiyu kilo giri kugele ku lepeni.
- 28 Ko druga yokozu bongola ti lepe kine giri, druga sozu lepe ku bongo natroru.
- 29 Ku ko laga atragu yogono lo kakuwa, ko druga sukindro ku lepe i kuweni, druga tikindra lepe 'bakuzuti ku lepe i keni lo lutatelo. Ku ko laga aruguno ka ku lepe i kojoni, ko druga zonya lepe, druga romu ku lepe adi, "Mata lo Yahudilo, kojona!"
- 30 Ko druga yagu kamula ku lepe kini, druga 'dumadru 'bakuzutina, gbudri lepe i kuweni.

- ³¹Kugbo ko laga azonya lepe, ko druga yokoodru bongo njanina, druga sozu lepe ku bongola ti lepe lepe kine, druga zonga lepe i 'begu na lepe i kedini mugu yu.
- ³²Kugbo ko laga alupodru, ko druga momora ku le'de ntu lo Kurene, kari ti lepe kine se naga Simona. Ko druga ri'dikindra lepe i 'dogu na kedini lo 'bekoni Yesulo.
- ³³Kugbo ko laga ayejundra i piri na lunu a Gologota (trugo adi, Piri na Lele na kuwena),
- ³⁴ko druga yutakindra lepe suwe ti konye ti zabibu naga anjola ku no lo potroru kine 'bo kugbo lepe laga a'de'dendra, lepe aku nyari mozu.
- ³⁵Kugbo ko laga a'begu lepe, ko druga kodya bongola ti lepe kine kase dridrijiini ku guma na zege.
- ³⁶I bo njanina ko druga gbi'diki ka i tizu na lepe yu de.
- ³⁷Ti ko ato'depakindra ku lepe i kuwe kiya kulia na turani lepe na wuro adi, "Ilo de a Yesu, Mata lo Yahudilo."
- ³⁸Ko druga 'begu kola mure kugele kasi lepe, gele i go lo lutatelo, le'delo i go lo kadujelo.
- ³⁹'Bo ntulu lo rosodru i kiko yu kilo druga momorozu lepe, ti kulu idodonga kuweto kilo,
- ⁴⁰akulia adi, "Do laga lo randru kadi na Dun ina, lo 'dugo lepe i lunu musalalo, ritu mugu! Kugbo do a Diro lo Dun ilo kiyundri ka tinade i kedini lo 'bekoni dolo!"
- ⁴¹'Bo ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ku temezi kilo azonya lepe itro, adi,
- ⁴²"Lepe kazu ritundro ku'de kilo ntulu, 'bo lepe ani romoki ritundro mugu. Lepe a Mata lo Isiraeli, ti lepe kiyundri ka tinade i kedini lo 'bekoni nyelo, ma yi ku rugi lepe.
- ⁴³Lepe arugo Dun. Kugbo Dun anyari lepe, ti lepe ninadri lepe tinade, igbonaga lepe akulia adi nye a Diro lo Dun ina."
- ⁴⁴Kola laga lo 'beko kasi lepe kilo druga motizo lepe itro.
- ⁴⁵'Bo nyu i tupara kide kana giri asomuko yendru tozo i lu'balaja.
- ⁴⁶Kugbo lu'balaja gbo'di nyoga, Yesu druga laiza ku roro laga gbona adi, "Eli, Eli, lama sabakitani?" trugo adi, "Dun lio, Dun lio, do kolokindro na gbandra ya?"
- ⁴⁷Ku'de ntulu laga lo lira yu de kilo ku ayinga kine kulia de, ko druga kulia adi, "Ilo ntu de ilo lungu Eliya."
- ⁴⁸Le'de ntu kasiko i dridrijiini druga wo wuleja, druga 'dumundra remomolulu i tozodru na lepe ku suwe ti konye ti zabibu na potroru kine, druga sukindro i 'bakuzuti kutu, atikindra lepe i mozu.

- 49Ku'de kilo ntulu druga kulia adi, "Inga mada ki'do, kita medra kugbo nona Eliya ipopondra i ritundro na lepe."
- 50Yesu druga laiza 'do ku roro laga gbona, druga kolodru yuka nanyena i lupodru.
- 51Nyenaga bongo na njerani kata na kadi na Dun ina druga kendra mugu mure, nyiyu ki yu yejundra kani. Kana druga dodonga dodonga mugu, lelia kine akikiliza 'beri.
- 52Gulomo kine druga njanazu 'beri. Opuo ti ntutu ti Dun rodri laga a'balazi kilo druga totoniyu,
- 53ko druga lupundro i gulomo kata yu i bo na nyie na Yesuna druga lubo i kezi nakiyena kata yu, druga kpeza 'beri ku ntulu rodri i kojo.
- 54Druma lo katiyu kama gelelo ku ntutu laga lo gbo'da kasi lepe lo tizu Yesu kilo kugbo amedra dodonga na kana ku kulia naga na kondra 'beri kine, ko druga kuze koru, druga kulia adi, "A 'diri, ilo ntutu de a njiro lo Dun."
- 55Ti wate rodri na medra pazo na kikipundro Yesu nyiyu Galili yu na konakindra lepe kita kine kunu yu de,
- 56kasiko i dridriji Maria naga na Magadalana, ku Maria naga a nte na Yakobona ku na Yosefana, ku nte na nazi ti Zebedayo kilona.
- 57Ku gbo'dini kotriana, le'de korine laga lo Arimatayalo ayenjundra, kari ti lepe kine se naga Yosefa, lepe a lotodinikita lo Yesu.
- 58Lepe druga utu ku Pilato yu, druga magu opu lo Yesulo. Pilato druga takindra kukuzu na tikini lepe.
- 59Yosefa druga 'dumundra opulo, druga todaya lepe ku bongo nakpe naga nakiyena,
- 60druga 'delakindra lepe kanye gulo naludu naga ma lepe luludri i lele mugu yuna kata yu, druga larakindra njurupi naga a drumana i gulo kutuni, druga tutu.
- 61Maria na Magadalana ku Maria ne'dena ti kunu yu de, agbi'diki ka i gulo kojo yu.
- 62Ku gbo'dini imalu de i bo na luja lo kukunani kapazilo, ka'i'ila drumala kilo ku Farisayo kilo atunundra 'beri ku Pilato i kojoni,
- 63druga kulia adi, "Mata, yi arambu adi, lu ka'bo'boliani de ma gbo'dini zoruna, lepe akulia adi, 'I bo na luja musala na injiye.'
- 64Kuwade taki kukuzu ti gulo nanina tiyuni ku teriji yenjadr tozo i luja lo musala lu, ka'bi lotodiniki ti lepe kilo ku utu i kokoladru na opulo, ka'bi ku trukokindro ntulu kilo adi, 'Lepe anjiye i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo,' 'bo'boliya na bona ka'bi ku gbo'da a naro alangu naga a kayona."
- 65Pilato druga teyitokindro ko adi, "Ta gbo ku katiyu, utita ku tineta gulona go be naga ma ta romokinina."

⁶⁶Kuwade, ko druga utu i tizu na lepe ku teriŋi, druga te'depakindra ŋurupi tri i kutu yu, druga kolokindro katiyu kilo i tizuni.

Matayo 28

¹I bo na sabatolo, ti wara na kana gbo'dini nyoga, i luŋa laga a kayo lo sabitilo Maria na Magadalana druga utu seku Maria ne'dena i medra na gulona.

²Ti kana adodonga mugu koru, igbonaga malaikata lo Matalo akiyundra i 'diko yu kani, adukadru ŋurupina kaŋo druga gbi'diki kini ina.

³Koŋo na lepena gbo be mo'yu na ka, bongo na lepena a nakpe salala.

⁴Beri ti katiyu kilo druga zazangu ku kuzene na lepena, 'bo ko ayeŋundra beti opuo.

⁵'Bo malaikatalo druga takindra wate kine adi, "Ku kukuzeta, igbonaga na adeni adi ta ga'yu Yesu lo 'beko i kedini mugulo.

⁶Lepe nide 'bayi, igbonaga lepe aŋiyoro azo beti naga ma lepe kuliani ina. Pondrita ku meteta piri naga ma lepe kazu topirikinina.

⁷'Bo utita wulewule ku trukokita lotodiniki ti lepe kilo adi lepe aŋiye i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilo, 'bo lepe ma lu utu Galili yu kasu koŋo yu. 'Bo ta imemedra lepe yu de. 'Bo boŋeta, na atrukokindro ta azo."

⁸Wuleŋa gele ko druga ŋiŋiyoro i gulo yu ku kuzena ku nyola koru itro, ko druga wo i trukokindro na lotodiniki ti lepe kilo.

⁹'Bo Yesu amomora ku ko, druga romu adi, "Koŋo nasuna." Ko druga pondra, druga moga mukuzi ti lepe kilo i teminizo na lepe.

¹⁰Yesu druga takindra ko adi, "Ku kukuzeta, utita ku trukokita luŋaseri kuwe kilo ti ko uti Galili yu. 'Bo ko imemedra na yu de."

¹¹Kasiko ituni, katiyu ku'de kilo druga lubo kezi yu, druga trukokindro ka'i'ila drumala kilo kuliata giri na kondra 'beri kine.

¹²Kugbo ko laga atunundra 'beri ku temezi kilo i tomodya na kutuzi, ko druga tikindra katiyu ŋani kilo riye,

¹³druga kulia adi, "Trukokita ŋutulu kilo adi lotodiniki ti lepe kilo ayeŋundra kuwaze, akokoladru lepe ti ta kilo tototo.

¹⁴Kugbo kine kulia de naga ayeŋadru ku lo'bizolo i suwo yu, yi izuzu zuzu lepe i toruzo na ta."

¹⁵Kuwade ko druga 'depadru riye ŋa ni kine, druga kondra beti naga ma ŋutulu kilo zuzuzi ko ina, kuwade ina kuu de akuwe ku Yahudi kilo i dridriŋi yu yeŋundra tozo indikini.

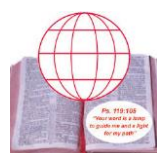
¹⁶Nyenaga lotodiniki laga mere gele koyita gele kilo druga utu Galili yu i mere laga ma Yesu takindri ko kukuzu lu.

¹⁷Kugbo ko laga amedra lepe, ko druga ruguŋo ka i teminizo na lepe, 'bo ku'de kilo gbo ku teiliko mure.

¹⁸'Bo Yesu druga mizu nyoga druga takindra ko adi, "Teriŋi giri naga i 'diko yu ina ku naga nide i kani ina atiki na.

¹⁹Kuwade utita, lopuketa zuro kilo giri a lotodiniki kuwe, i tikindra na ko baputizilo i kari ti Monyelo, ku ti Dirolo, ku ti Yuka Nakiyena kine,

²⁰i togo'yu na ko i kondra na kukuzuki giri naga ma na takindri ta kine. 'Bo meteta, na igbo'da kasi ta mu luŋa yeŋadru tozo i 'dute na baŋe nu."

Marako

Marako 1

- ¹Kuu na'bu na Yesu Kristo, Āiro lo Āun ilo na suluki
- ²be naga ma kakeyoni Isaya wudri ina, adi, "Metē, na sonyodru lo'di liolo konu koṅo yu, lo ikukundra kiko lolulo.
- ³Roro lo ṅutu lo laiza i diṅo yu, adi, Kukuneta kiko lo Matalo, 'bo rineta kikoli ti lepe kilo gbogbo."
- ⁴Kuwade Yoane lo tikindra baputizi ilo ayeṅundra i diṅo yu i trugo na kulia ti baputizi laga lo kpeza lopuko na teiliko ma torozi kine 'di'diyalo.
- ⁵Dutulu ti ka na Yudaya kilo giri druga lupodru ku lepe yu, ku ṅutulu ti Yerusalemā kilo. Ku ko laga atrugo torozi kase kine, lepe druga tikindra ko baputizilo i kare laga Yorodani ilo kata yu.
- ⁶Ti Yoane asozu bongo na kukuna ku kupi ti kamelo, 'bo kapa na muko na lepena a 'beriko, 'bo lepe nyosu maya ku wele na siwa ti droru.
- ⁷'Bo lepe atrugo kulia adi, "Āutu laga ku teriṅi alangu na ilo, ilo ipondra kuwe boni, laga na ani romoki dula i lagu na pata ti kamuka ti lepe kine.
- ⁸Laga na tikindra ta baputizilo ku pio, 'bo laga lepe itikindra ta baputizilo ku Yuka Nakiyena."
- ⁹I kulu luṅa de Yesu alupundro Nazareta Galili yu, 'bo Yoane druga tikindra lepe baputizilo Yorodani kata yu.
- ¹⁰Ku lepe laga alupundro i pio kata yu, lepe druga medra wuleṅa gele 'dikona aṅazu mugu gboṅa, Yuka Nakiyena druga kiyundra ka beti a'buguti i gbi'diki ku lepe kini.
- ¹¹Roro le'de druga kuu i 'diko yu, akulia adi, "Do a Āiro lio laga ma na nyadrilo, na anyola koru ku do."
- ¹²Wuleṅa gele Yuka Nakiyena arikodru Yesu i diṅo kata yu.
- ¹³Lepe druga saka i diṅo yu luṅa meria iṅmani, 'bo Satani aluluga lepe. 'Bo lepe asaka ku kapa ti droru kilo kugele, 'bo malaika kilo akonakindra lepe kita.
- ¹⁴Ku Yoane laga amoka, Yesu druga lubo Galili yu i trugo na kuu na'bu na Āun ina,
- ¹⁵druga kulia adi, "Luṅalo atoromokindro mugu azo, tumata na Āun ina gbo'di nyogoṅa. Lopuketa teiliko, ruketa kuu na'buna."
- ¹⁶Nyenaga ma Yesu rosodrini i suburi lo Galililo i kutu yuna, lepe amedra Simona seku luṅase lo lepe laga Anderia i biriṅodru na bira na somo suburi kata yu, igbonaga ko a kareka ti somo ina.

- 17** Yesu druga takindra ko adi, “Keporota na, ma na ku toyenjundra ta a katuna ti ntulu.”
- 18** Wuleña gele ko druga kolokindro birazi kase kine, druga kepodru lepe.
- 19** Ku lepe laga amizoro nhero yu ’baziña, lepe druga medra Yakobo, njiro lo Zebedayolo ku Yoane, luñase lo lepelo, ti ko kulu saka kase ki’bo kata yu i trutругu na birazi kase kine.
- 20** Wuleña gele lepe druga lungu ko. Ko druga kolokindro monye lase Zebedayo i ki’bo kata yu ku ntulu laga lo kondra kita ku rope kilo, druga kepodru lepe.
- 21** Nyenaga ko alubo Kaperinauma yu. I luña lo sabatolo Yesu alubo i kadi naga a momorena kata yu i togo’yu na ntulu.
- 22** ’Bo ko arambu ’beri kuru ku togo’yu na lepena, igbonaga lepe atogo’yu ko be ntulu laga ku teriji agbo’da be katogolo ti kukuzuna kilo ma togo’i inani.
- 23** Ti le’de ntulu lu i kadi naga a momorena kata yu ku yuka naru.
- 24** Lepe druga resa adi, “Yesu lo Nazaretalo, kulia kaya seku do kine a ti nyo ya? Do pondra i tukarakindra na yi ya? Na adeni do, do a Dutu laga a Lokiye lokiye lo Dun ilo.”
- 25** Yesu druga ringa lepe adi, “Yiñani tali, lupundri kaño ku lepe i muguni.”
- 26** Ku yuka narona naga abiriñokindro ntulo kani, lepe druga resa ku roro laga gbona, druga lupodru ku lepe kata yu kaño.
- 27** Ko giri druga yo’yu ’beri, druga piza ’beri adi, “Ilo de inyo? Ina togo’yu de a naludu po! ’Dibani kodro ku yukala naru kpe, lepe takindra ko kukuzu ku teriji, ’bo ko kilo sobu kulia ti lepe kine.”
- 28** Kari ti lepe kine druga kuworo i pirito giri naga i ka na Galili nyoga yu kine.
- 29** Wuleña gele Yesu druga kolokindro kadi naga a momorena kaño, druga lubo i kadi nasi Simona seku Anderia ina kata yu ku Yakobo seku Yoane.
- 30** Ti moke na Simonana nu ka yu ku yeyenga na mugu na kamaka, ’bo wuleña gele ko druga trukokindro Yesu kulia ti lepe kine.
- 31** Yesu druga pondra ku lepeni, druga ’deba keni lo lepelo, i toñizu na lepe ki, druga mugu na lepe na kamakana koko’yu kaño, ’bo lepe druga konakindra ko kita.
- 32** I nu tokotria de kugbo kolona naga a’doro, ko druga zondra ku Yesuni ntulu giri laga ku tatuwa kilo ku laga ku dreria loro kilo.
- 33** ’Bo ntulu giri laga kezini kilo atunundra ’beri kugele i kaakutuni.
- 34** Lepe druga totoruzo ntulu rodri laga ku tatuwa ka’de ka’de kilo, ’bo lepe druga rikodru dreria loro rodri. Lepe druga gokindra dreria nani kilo tazu na kulia, igbonaga ko adeni lepena.

- ³⁵I trari na kani, ti wara na kana inga pazo, Yesu druga ŋi druga lupodru i diŋo yu ka'delo, 'bo lepe amagu Dun yu de.
- ³⁶'Bo Simona druga kepodru bo na lepena ku ŋutulu lo gbo'da kasi lepe kilo.
- ³⁷Ku ko laga arumbi lepe, ko druga takindra lepe adi, "Dutulu kilo giri kilo ga'yu do."
- ³⁸Lepe druga teyitokindro ko adi, "Kita woro i kezino naga ŋero kunu, ma na ku trugo yu de itro, igbonaga na lupundro ku kulia naga kine dena."
- ³⁹'Bo lepe aworo Galili yu giri, i trugo na kulia kine i kadizi naga a momoreta kine kata yu, i rikodru na dreria loro itro.
- ⁴⁰Nyenaga ŋutu laga ku rima apondra ku Yesuni i magu na lepe, druga ruguŋo ka, druga takindra lepe adi, "Ku do anyari, do roromoki toke'ya na."
- ⁴¹Yesu druga gbo ku ediyo, druga riodru keni lonyelo, druga 'bo'yu lepe, akulia adi, "Na anyari, gbo'di a lokiye."
- ⁴²Wuleŋa gele rima kine druga ko'yu lepe, lepe druga yeŋundra a lokiye.
- ⁴³Yesu druga takindra lepe kukuzu ku teriŋi, druga sonyodru lepe agbole,
- ⁴⁴ti atakindra lepe adi, "Gbo'di go, ku trutrukoki le'de ŋutu kine kulia de tro. Utini ku kpene mugu ku ka'i'ilanilo i koŋo yu, 'bo tiki kapatio lo tokelani dolo, beti naga ma Mose tazi kukuzuna ina, a kpiye ku ŋutulu kilo yu."
- ⁴⁵'Bo lepe druga lupodru kaŋo yu, druga poki i trugo na kulia koru, i tokuzo na kulia ŋani kine. Kuwade Yesu aku romoki lupodru gboŋa i kezi yu tro, 'bo asaka kaŋo i diŋo yu. Dutulu kilo druga pondra ku lepeni ŋiyu i piritto giri.

Marako 2

- ¹Kugbo Yesu laga ayitozi bo Kaperinauma yu i bo na luŋa ku'de, kulia ti lepe na gbo'dmiki i 'ba yu kine druga kuworo.
- ²Ti ŋutulu rodri atunundra 'beri kugele, kuwade ko aku rumbi piri tro, 'dibani kodro 'baziŋadroo de kpe. Lepe druga trukokindro ko kulia.
- ³Nyenaga ku'de ŋutulu apondra ku lepeni i zondra na ŋutu laga a liwa, ŋutulu iŋmani lo 'dukundro lepe.
- ⁴Kuwade kugbo ko laga aku romoki mizu nyogoŋa ku Yesuni ku kulia ti mongoyo na ŋutuluna, ko druga ŋanyadru lo'de lo kadi lo gbo'da ku lepe kini ilo. Kugbo ko laga aŋazu, ko druga soodru pari na ŋutu laga a liwalo ma pirikinina.
- ⁵Ku Yesu laga amedra rugo nasikona, lepe druga takindra ŋutu laga a liwalo adi, "Dirolo, torozi konu kine a'diya."

- ⁶Ti katogolo ku'de ti kukuzuna kulu agbi'diki yu de i pipiza na 'beri kase teilikoni adi,
- ⁷"Ilo ntu de kulia de gbandra ya? Lepe ilo momorozu Dun. Da lo romoki i 'diza na torozi, agbo'da Dun ka'deloni ya?"
- ⁸Ku Yesu laga adeni kanye teilini adi ko pipiza 'beri deña, lepe druga piza ko adi, "Ta pipiza 'beri de kasu teilikoni gbandra ya?"
- ⁹Kulia naga ya naga gbo pa'de'de ñona taki na ntu laga a liwalo adi, 'Torozi konu kine a'diya,' kugbo ñona naga adi, 'Ñine, 'dokoro pari nonuna, woroni,' ina ya?"
- ¹⁰'Bo deneta adi Ñiro lo ntulo gbo ku teriñi i kani i 'diza na torozi." Kuwade lepe druga takindra ntu laga a liwalo adi,
- ¹¹"Na takindra do, Ñine, 'dokoro pari nonuna, yitoni konu 'ba yu."
- ¹²Kuwade lepe druga ñi, druga 'dokodru pari nanyena, druga lupodru kaño kasiko i koñoni. Kuwade ko giri arambu 'beri koru, druga pudya Dun, adi, "Yi aku medra bita le'de ño de 'bero."
- ¹³Yesu druga lupodru 'do suburi i kutu yu, 'bo mongoyo na ntulu kilo giri druga tunundra 'beri kugele ku lepeni, lepe druga togo'yu ko.
- ¹⁴Ku lepe i rosodrini, lepe druga medra Levi, ñiro lo Alifayolo, ti lu agbi'diki i piri naga a wure na mosorona i kutu yu, lepe druga takindra lio adi, "Keporo bo niona." Levi druga ñiyoro i kepodru na lepe.
- ¹⁵Ma Yesu gbi'dikini i mesa kutuni ku Levi kadi yu ina, kawuro ti mosoro kilo ku katoronya kilo rodri agbi'diki kasi Yesu kugele ku lotodiniki ti lepe kilo, 'bo ntulu lo kepodru lepe kilo rodri.
- ¹⁶Katogolo ti kukuzuna kilo ku Farisayo kilo ku amedra Yesu i nyosu kasi katoronya kilo ku kawuro ti mosoro kilo kugele, ko druga piza lotodiniki ti lepe kilo adi, "Lepe nyosu kasi kawuro ti mosoro kilo ku ntulu loro kilo kugele gbandra ya?"
- ¹⁷Kugbo Yesu laga ayinga kulia ñani kine, lepe druga takindra ko adi, "Dutulu laga ku 'beri a lo'bu kilo ani miyundro 'buni tro, 'bo ntulu laga ku 'beri na mimiye kilo se lo miyundro. Na agbo'da pondra ku lungu ntulu laga mngba kiloni, 'bo ntulu loro kilo."
- ¹⁸Nyenaga lotodiniki ti Yoane kilo ku ti Farisayo kilo kulu kukuka. 'Bo ntulu ku'de kilo druga pondra, druga piza Yesu adi, "Lotodiniki ti Yoane kilo ku lotodiniki to Farisayo kilo kukuka, 'bo lotodiniki kolu kilo ani kuka gbandra ya?"
- ¹⁹Yesu druga piza ko adi, "Otalaki laga i tokomona na 'depani nokana roromoki kuka ti ka'depani lo nokalo ilo kasi ko kugele ya? Luña laga ka'depani lo nokalo ma gbo'dini kasi ko kugelelo, ko ani romoki kuka tro.

²⁰Luḡa ku'de laga ma ka'deḡanilo ku 'dumazini kasiko i dridriḡini kilo iyeyenḡundra, ko bulo ku kuka i lu luḡa de.

²¹Le'de ḡutu 'bayi lo riba 'diye na bongo naga aku lalayi i mugu na bongo naḡoru. Ku lepe kondra de, 'diyena ikekenyi na'berona, kendra ḡanina iyeyenḡundra a naro arodru.

²²Le'de ḡutu 'bayi lo tudya suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine i 'dereḡa loḡoru kata. Ku lepe kondra de, suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine itopu'du 'dereḡa ḡani kilo, kuwade ikokorozu ku 'dereḡa kilo itro. Suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine nyadru ti turani i 'dereḡa laga a loluduko kata.”

²³I luḡa le'de lo sabatolo Yesu lu woro i melesiḡo kata yu. I naga ma ko rosodrinina, lotodiniki ti lepe kilo apoki i mimirindra na kuweto ti kinyo.

²⁴Ḋutu ti Farisayo kilo druga piza lepe adi, “Mete, ko kondra kulia naga kukuzuna aku rugo i luḡa lo sabatolo gbandra ya?”

²⁵Lepe druga piza ko adi, “Ta aku keni kulia naga ma Dawidi kondri kine, ti lepe gbo ku mago 'ba nyosu, lepe ku ḡutulu laga kasi lepe kugele kilo ya?”

²⁶Lepe alubo ku Ḋun kadi yu, ti inga Abiatari ma gbo'dini a ka'i'ilani laga a lenḡberelona, druga nyosu mugati naga na 'delaki ku Ḋun i koḡo yu, naga ḡutulu ku'de ani romoki nyosu kine, 'bo bita ka'i'ila ka'delo lo nyosu, 'bo lepe druga tikindra ḡutulu laga kasi nye kilo itro.”

²⁷Lepe druga takindra ko adi, “Luḡa lo sabatolo agbeki a lo ḡutulu, agbo'da ḡutulu kilo lo gbeki a ti luḡa lo sabatoloni.

²⁸Kuwade Diro lo ḡutulo laga a mata lo luḡa lo sabatolo.”

Marako 3

¹Ku Yesu laga alubo 'do i kadi naga a momorena kata yu, ti le'de ḡutu lu yu, keni lo lepelo aliwa.

²'Bo ko amedra Yesu go go ḡona lepe itotoru ḡutu ḡanilo i luḡa lo sabatolo, ma ko sosozi kulia ku lepe i muguni.

³Yesu druga takindra ḡutu ḡani laga ku keni a liwalo adi, “Pondri nide.”

⁴Lepe druga piza ko adi, “Kukuzuna nyadru ti kulia na'bu konani i luḡa lo sabatolo kugbo kulia naro, na riteni ru, kugbo na tutukarakini ru ya?” 'Bo ko ayiḡa tali.

⁵Lepe druga medra koḡa gele gele ku ḡoma ku teiliko kasiko logo lo sasanyani nye kilo, druga takindra ḡutu ḡanilo adi, “Rine keni lolu ilo.” Lepe druga rirodu, 'bo keni lo lepelo druga totoruwe.

⁶Farisayo kilo druga lupodru kaḡo, wuleḡa gele ko druga tomodya kutuzi ku ḡutu ti Herode kilo kugele i tukarakindra na Yesu.

- ⁷Kugbo Yesu laga a'dotodru mugu kasi lotodiniki kanye kilo suburi i kutu yu, mongoyo na ntulu rodri lo njiyu Galili yu kilo druga tu kasiko i bo yu. 'Bo ko anjiyu Yudaya yu itro,
- ⁸Yerusema, Idumaya, ka na Yorodanina i lu lozo, ka na Turona i nyoga ku na Sidonana yu itro giri, mongoyo na ntulu rodri kilo, kugbo ayinga kulia naga ma lepe kondri kine, ko druga pondra ku lepeni.
- ⁹Lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi ti ko 'delaki ki'bo ti mondri nyona ku kulia ti mongoyo na ntuluna ka'bi ko ku ri'diza lepe.
- ¹⁰'Bo lepe atotoruzo ntulu rodri, kuwade ntulu giri laga ku tatuwa kilo ko a'damaazu lepe ma se ku 'bo'i lepe.
- ¹¹I naga ma yukala naro kine medri lepena, ko druga memereke ka ku lepe i koṅoni, i resa adi, "Do a Ŋiro lo Ŋun ilo."
- ¹²Lepe druga takindra ko kukuzu ku teriṅi adi ka'bi ko ku kpekpe nye tro.
- ¹³Ku Yesu laga akiyadru i mere ki yu, lepe druga lungu ntulu laga ma nye nyadrini lungu kilo, ko druga pondra ku lepeni.
- ¹⁴Lepe druga nyumbo ntulu mere gele ku konye mure lo luṅu nye a lososonyo kilo, ma ko ku saka kasi nye kugele, ma nye ku sonyodri ko i trugo na kulia,
- ¹⁵ma ko ku gbo'da ku teriṅi i rikodru na dreria loro:
- ¹⁶Simona laga ma lepe gbizi a Petero ilo,
- ¹⁷Yakobo laga a ŋiro lo Zebedayo ilo, Yoane laga a luṅase lo Yakobo ilo, 'bo Yesu agbizo kari kasiko ku'de kine se naga Boanerege, trugo adi, Ŋazi ti piya lo woṅu kilo,
- ¹⁸Anderia, Filipino, Baritolomayo, Matayo, Toma, Yakobo, ŋiro lo Alifayolo, Tadayo, Simona laga a Zelotetalo,
- ¹⁹ku Yuda laga lo Kariota lo nyokindro lepe mundraralo.
- ²⁰Yesu druga tu i 'ba yu. Mongoyo na ntulu kilo druga tunadru 'beri 'do, kuwade ko aku romoki nyosu.
- ²¹Kugbo worisi ti lepe kilo laga ayinga kulia ṅani kine, ko druga lupodru i moga na lepe igbonaga ko adi, "Lepe ilo mamali" ina.
- ²²Katogolo ti kukuzuna laga lo njiyu Yerusema yu kilo adi, "Lepe gbo ku Beelezebuli, lepe rikodru dreria loro kilo ku teriṅi na druma lo dreria loro ilo."
- ²³Lepe druga lungu ko kanyeni, druga takindra ko ku kulia na guguma adi, "Roromoki Satani rikodru Satani adidinyo ya?"
- ²⁴Kugbo tumatana kodya mugu a mugu, tumata ṅanina ani romoki lira tro.
- ²⁵Kugbo kadina kodya mugu a mugu, kadi ṅanina ani romoki lira tro.

- ²⁶Kugbo Satani laga anjiye i moro ku mugu, druga kodya mugu a mugu, lepe ani romoki lira tro, 'bo lepe itutuzo tutuzo.
- ²⁷Dutu le'de 'baya lo romoki lubo i kadi na ntu laga a riñilona kata yu i ninadru na kapa ti lepe kilo, ti lepe inga aku todaya ntu laga a riñilo a nze. Lepe bulo ninadru kapa ti lepe laga kadini kilo a bo.
- ²⁸A 'diri, na ta.. kindra ta, torozi giri i'di'diya ku ntulu kiloni, ku momorozu nasikona,
- ²⁹'bo ntu lo momorozu Yuka Nakiyelo ani rumbi 'diya na torozi tro, 'bo toro na paratra paratrana na itroroki lepe,"
- ³⁰igbonaga ko adi, "Lepe gbo ku dreri loro" ina.
- ³¹Nyenaga nte na Yesuna kasi luñaseri ti lepe kilo apondra druga lira kaño yu, druga sunyundro roro i lungu na lepe.
- ³²Ti mongoyo na ntulu kulu agbi'diki ku lepe i nyoga yu, ko druga takindra lepe adi, "Ku nti kasi luñosuro kulu kaño yu de, ko nyadru do."
- ³³Lepe druga teyitokindro ko adi, "Dote niona ku luñaseri kuwe kilo a kuña?"
- ³⁴Ti lepe ilo medra ntulu laga agbi'diki kanye nyogani kilo, druga kulia adi, "Dote niona ku luñaseri kuwe kilo ma kilo de
- ³⁵Dutu lo kondra be naga ma Dun nyadrininalo, lepe a luñase lio, a sase nio, a nte nio."

Marako 4

- ¹Nyenaga Yesu apoki 'do i togo'yu na ntulu suburi i kutu yu. Mongoyo na ntulu rodri koru druga tunadru 'beri ku lepe yu. Kuwade lepe alubo i ki'bo kata yu, druga gbi'diki kata yu i suburi ki yu, ti mongoyo na ntulu giri kulu suburi i kuti yu.
- ²Lepe druga togo'yu ko kuliata rodri ku kulia na guguma. Ma lepe togo'inina, lepe atakindra ko adi,
- ³"Yineta, kawiani lo nyomo kazu alupodru kaño i weza na nyomo.
- ⁴Ku lepe i wezani, nyomo ku'de kilo agbadru 'beri i kiko kata, druga kpenya kine na niyu i nyosu na ko.
- ⁵Ku'de kilo agbadru 'beri i lele kutu, i piri naga ko aku rumbi kuzo naga rodri ina. Ko apu agbole igbonaga kuzo kine ani gbo'da a nagululo ina.
- ⁶Kugbo kolona naga alupundro, druga ko ririñe, ko druga tetio tetio kaño igbonaga kukuri kasiko 'baya ina.
- ⁷Nyomo ku'de kilo agbadru 'beri i kakuwa kata, kakuwa kine druga 'dudyo, tikindra ko gbo a wilio wilio, a'duteki, aku trora konye.

- ⁸Nyomo ku'de kilo a'do'do i kuzo naga a na'bu kine kata yu, ko druga troru konye, ku ko i'dudyoni, ko agara, druga troru konye, ku'de kilo luṅa meria musala, ku'de kilo luṅa meria bukiye, ku'de kilo luṅa kama gele.”
- ⁹Yesu druga kulia adi, “Dutu laga ku suwolo, ti lepe yingi.”
- ¹⁰Ku Yesu laga lu ka'delo, ṅutulu laga ku lepe nyogani kilo ku ṅutulu mere gele ku konye mure kilo apiza lepe bo na kulia na guma kine.
- ¹¹Lepe druga teyitokindro ko adi, “Kasunina kulia na mumuyi mumuyi ti tumata na Dun kine atiki ta, 'bo ku ṅutulu laga kaṅo kilonina ko kine tayi giri ku kulia na guguma.
- ¹²Kuwade boṅadrana ko ibobonga 'bo aka medrani tro, ku yingana ko iyiyinga, 'bo aka yo'yuni tro, ka'bi ko ku lopuke 'do i 'diya na torozi kase kine.”
- ¹³Yesu druga piza ko adi, “Ta ani yo'yu kine kulia na guguma kine de ya? Ta iyo'yu kulia na guguma kine giri adidinyo ya?
- ¹⁴Kawiani lo nyomolo weza kulia ti Dun kine.
- ¹⁵Kilo de a ko laga i kiko kata kilo, piri na wiyani kulia kinena. Kugbo ko laga ayinga, Satani druga pondra agbole, i ninadru na kulia naga na weki kasikoni kine.
- ¹⁶'Bo kilo de a ko lo wiya i lele kutu kilo, ku ko laga ayinga kulia kine, ko druga rugo wule ku nyola.
- ¹⁷Ko gbo 'ba kukuri, 'bo ko saka luṅa'baziṅa, i bo ṅanina kugbo sasanya ku wowonye naga ayeṅundra ku kulia ṅani kine, ko druga poki i bayi agbole.
- ¹⁸Ku'de kilo awiya i dridriṅi na kakuwa. Kilo de a ko laga lo yinga kulia kine kilo,
- ¹⁹'bo delaki na teili i kulia ti ka kine kini, ku toṅulupa na tokorine ina, ku puso na kulia ku'de ina, ko druga lubo i muluzu na kulia ṅani kine, 'bo ko aka trora konyeni.
- ²⁰'Bo ko laga awiya i kuzo na'bu kine kata yu, kilo de a ko laga lo yinga kulia kine laga lo rugo kilo, ko druga troru konye, ku'de kilo luṅa meria musala, ku'de kilo luṅa meria bukiye, ku'de kilo luṅa kama gele.”
- ²¹Yesu druga piza ko adi, “Dutulu roromoki zondra kima i mugo na lepe ku turu'be, kugbo i 'delakindra na lepe i gbolo muko ya? Ko ani 'delakindra lepe i lororo ya?
- ²²'Bo le'de ṅo 'bayi laga ilo a'dana 'bo aka puruni, kugbo ṅo laga lo kona tali 'bayi laga aka puruni.
- ²³Kugbo le'de ṅutu gbo ku suwo, ti lepe yingi.”
- ²⁴Lepe druga takindra ko adi, “Gbo'dita go ku kulia naga ma ta yingi kine. Ko imoroki ta beti naga ma ta modyini, 'yaleta kilo ititiki ta itro.
- ²⁵'Bo ṅutu laga ku kapalo, itiki kapa, 'bo ṅutu laga 'ba kapalo, kapa laga ku lepeni kilo iriariakazi kaṅo.”

- 26'Bo Yesu adi, "Tumata na Ɖun ina igbo'da de. Kugbo le'de ɲutu laga aweza nyomo i kuzo kata,
- 27ku lepe laga atoto kuwazena, ku lepe laga apure parani, ku rumbi nyomo kilo apu, a'dudyo, 'bo lepe aku deni 'dudyo adidinyo.
- 28Kuzo kine na tikindra nyosuna ku 'beri, a kayona kopuko, i bo ɲanina kuweto, druga konye kilo troru zore i kuwetoni.
- 29Kugbo konye kilo laga atrora, druga lepe 'dumundra wale agbole, igbonaga luɲa lo 'ditalo ilo ayeɲundra ina."
- 30Yesu druga piza adi, "Ma yi tuzukindro tumata na Ɖun ina ku inyo ki'do? Ma yi kpeza lepe ku kulia na guguma naga inyo ya?
- 31Lepe gbo beti koyita lo mutadi lo weki i kuzo kata, lepe a nyumuti laga 'baziɲadroo koru, kuwade nyomo ku'de ti ka kilo giri alangu lepe.
- 32'Bo ma lepe wekini nu i bo ɲanina lepe a'dudyo, ayeɲundra a druma, arodru 'detilo na wila i melesi yu kine giri. Lepe 'dagu keniya, kuwade kpenya kine roromoki 'dugo kadizi kase kine i tilimo ɲanina."
- 33'Bo Yesu bita gumba kulia be kine de rodri, druga trukokindro ko kulia kine beti naga ma ko romokini yinga ina.
- 34Lepe aku takindra ko ku'de kulia 'ba guma na kulia, 'bo lepe atrukokindro lotodiniki kanye kilo bo na kuliata kine giri tali.
- 35I lu luɲa de ku gbo'dini kotriana, Yesu atakindra ko adi, "Kita langu i lu lozo."
- 36Ko druga kolokindro mongoyo na ɲutulu kilo, druga zonga lepe i ki'bo naga ma lepe gbi'dikini nu kata yu. 'Bo ki'bolo ku'de aworo kasi lepe itro.
- 37'Bo kobuɲe naga a drumana druga ɲiɲiye, 'bo pio kine druga lalatu i ki'bo kata yu yeɲadru tozo i zore na ko i ki'bo kata yu.
- 38Ti Yesu atoto i bongo na 'delakini kuwena kini i ki'bo kata yu yeka. Ko druga topurundro lepe, druga resa ku lepe kini adi, "Katogoloni, ku yi laga amanakindra, ani gbo'da a kulia konu ya?
- 39Lepe druga pure, druga ringa kobuɲena, druga takindra suburilo adi, "Yiɲani tali! Gbo'di madaa." Kobuɲena druga gbigbi'diki, kana druga yiɲazi lilili.
- 40Lepe druga piza ko adi, "Ta kukuze gbandra ya? Rugo nasu 'bayi ya?"
- 41'Bo ko apoki i kuze koru, druga pipiza 'beri kase dridriɲini adi, "Ilo ɲutu de a ɲa, laga ma kobuɲena ku suburilo sobini kulia ti lepe delo ya?"

Marako 5

- 1Ku ko laga ayeɲadru suburi i kutu yu i lu lozo i ka na Gerasenana kata yu,

- ²kugbo Yesu laga alupodru i ki'bo kata yu kaṅo, ṅutu laga ku yuka naro druga lupundro i dridriṅi na gulomo kine, i momora seku lepe.
- ³Dutu ṅanilo lu saka i dridriṅi na gulomo kine yu, 'bo le'de ṅutu 'bahi lo romoki tody lepe 'dia kodro ku maaroki kpe.
- ⁴Kazu ko atodya lepe luṅa rodri ku riye na totokuwa ku maaroki, kuwade lepe bita giginyiza maaroki kilo, druga 'de'deṅozu riye kine toṅ toṅ, kuwade ṅutu laga ku teriṅi i tiga na lepe 'bahi.
- ⁵Tukaze ku tupara lepe lu saka i dridriṅi na gulomo kine ku i meria ki yu, lepe bita resatu, bita popotozu mugu ku ṅoropo.
- ⁶Ku lepe laga ameri Yesu pazo yu, lepe druga wo i ruguṅo ka ku lepe i koṅo yu i teminizo na lepe,
- ⁷druga resa koru adi, "Yesu, Diro lo Dun laga ki koru ilo, kulia kaya seku do kine a ti nyo ya? Na kongu mugu ku do ku kari ti Dun kine, ku sasanyi na."
- ⁸Ti Yesu atakindra lepe adi, "Lupundri ku lepe kata yu kaṅo, do yuka naro!"
- ⁹Yesu druga piza lepe adi, "Kari konu kine se naga ṅa ya?" Lepe druga teyitokindro Yesu adi, "Kari kuwe kine se naga Mongoyo, igbonaga yi rodrina."
- ¹⁰Lepe druga piza Yesu ku ma'yu na mugu koru adi lepe ka'bi ku sosonyoro se i nu ka de kaṅo tro.
- ¹¹Ti mongoyo na wuriyo rodri kulu rata i mere muko yu.
- ¹²Dreria kilo druga ma'yu 'beri ku Yesuni adi, "Sonyoro yi i wuriyo yu, ma yi ku lubo kata yu."
- ¹³Kuwade Yesu arukokindro ko. Yukala naro kine druga lupundro, druga lubo i wuriyo kilo kata yu. Mongoyo na wuriyo kilo druga pu'dozi i goloto yu, ko druga 'do'doro suburi kata yu, kene lasikolo a alifu mure, ko druga ruruto i suburi kata yu.
- ¹⁴Kayuku ṅani kilo druga wo, i trugo na kulia ṅani kine i nu kezi de kata yu, ku i nu ka de kata yu itro. Dutu kilo druga lupundro i medra na kulia naga na kondra 'beri kine.
- ¹⁵Ku ko laga apondra ku Yesuni, ko druga medra ṅutu laga ku dreria loro ilo ti lu agbi'diki, ti lu asozu mugu ku bongola, ti kpinyi kine gbo'di a na'bu, ṅutu ṅanilo a ṅutu laga kazu a lo gbo'da ku drerialo. Ko druga gbo ku kuze.
- ¹⁶Dutulu laga amedra kulia ṅani kine kilo druga kekenadru kulia na kondra 'beri i ṅutu laga ku dreria loro ilo, ku i wuriyo kilo itro kine.
- ¹⁷Ko druga poki i ma'yu na 'beri ku Yesuni adi ti lepe pilarani kase kani kaṅo.
- ¹⁸Ku lepe ilubo i ki'bo kata yu, ṅutu laga kazu ku dreria loro ilo druga ma'yu mugu ku lepeni adi ti nye sakani seku lepe.

- 19'Bo Yesu aku rugo, druga takindra lepe adi, "Yitoni konu 'ba yu, ku maratezi kolu kilo yu, ku trukoki ko kulia naga a drumala naga ma Matalo kondri konuni, naga ma lepe gbo'dini ku ediyu ku do kine."
- 20'Bo lepe autu, druga poki i trukodru Dekapoli yu kulia drumala naga ma Yesu kondri kanyeni kine giri. Dutulu kilo giri druga rambu 'beri koru.
- 21Kugbo Yesu laga alañadru ku ki'bo i lu lozo, mongoyo na ñutulu kilo druga tunadru 'beri ku lepe yu, ti lepe lu gbo suburi i kutu yu.
- 22Druma le'de lo kadi naga a momorenalo druga pondra itro, kari ti lepe kine se naga Yairo. Ku lepe laga amedra Yesu, lepe druga memereke ka ku lepe i mukuzini,
- 23druga ma'yu mugu ku lepeni adi, "Ñiro niona nu tutuwa. Pondri ku tanye kenisi kolu kilo ku lepe kini, ma lepe totoruwe ma gbo'da zoru."
- 24Yesu druga pilara seku lepe. 'Bo mongoyo na ñutulu rodri akekepodru lepe, ariri'diza lepe.
- 25Nyenaga ne'de noka naga rima kine awonu ku lepe i muguni kiñazi mere gele ku konye mure.
- 26'Bo lepe asandru mugu koru i 'buniko rodri, lepe akokorozu kapazi kanye kilo giri, aku rumbi ko'yu na mugu tro, 'bo ayeñundra a naro ku lepe i muguni 'do 'do.
- 27Kugbo lepe naga ayinga kulia ti Yesu kine, lepe druga yeñundra ku Yesu i ki'di i dridriñi na mongoyona, druga 'bo'yu bongo na lepena.
- 28'Bo lepe arambu adi, "Ku na 'bo'yu bongo na lepena ka'delo 'du, na itotoruwe."
- 29Wuleña gele rima na wonu kine druga lelenga, lepe druga dendra kanye muguni adi tuwane lonyelo ako'yu.
- 30Ku Yesu laga adeni kanye teilini agbole adi teriñi na wonye nanye ne'dena alupodru kanye muguni kaño, lepe druga lopugo mugu i mongoyo kata yu, druga piza adi, "Da lo 'bo'yu bongo niona ya?"
- 31Lotodiniki ti lepe kilo druga teyitokindro lepe adi, "Mete, mongoyo na ñutulu kilo riri'diza do, 'bo do piza adi ña lo 'bo'yu do de gbandra ya?"
- 32Lepe druga wodyu i dendra na ñutu naga na kondra kine kulia de ina.
- 33Noka ñanina, ti nu adeni kulia naga ma kondri 'beri kanye muguni kine druga pondra ku kuze, kuzangu na mugu itro, druga mereke ka ku Yesu i mukuzini, druga trukokindro lepe bo na kulia ñani kine giri.
- 34Yesu druga takindra lepe adi, "Ñirona, rugo nonuna atoruzo do, pilarani ku teili lo trotro, tuwane lolulo ti ko'ini ko'yu."

- ³⁵Kugbo Yesu inga ilo kukulia, ntutulu ku'de druga nyu i kadi na druma nani kata yu, ko druga takindra lepe adi, "Diro nonuna a'doro. Do sasandru Katogolonilo 'do gbandra ya?"
- ³⁶'Bo Yesu druga 'da'dari kulia naga ma ko tazi kine kaŋo, lepe druga takindra druma lo kadi naga a momorena ilo adi, "Ku kukuze, rugu ayu."
- ³⁷Lepe aku rugu adi le'de ntutu ti keporo bo nanye ina, ŋo kilo a ku Petero seku Yakobo ku Yoane, luŋase lo Yakobolo ka'delo.
- ³⁸Kugbo ko laga ayenga ku druma lo kadi naga a momorena ilo kadi yu, lepe druga yinga resa, amedra ntutulu lo gbigbiye rodri ku ku'de kilo luluzo luluzo koru.
- ³⁹Kugbo lepe laga alubo, lepe druga piza ko adi, "Ta resesatu de ku gbigbitu de gbandra ya? Dirona aku tuwa, lepe ina tototo."
- ⁴⁰Ko druga zonya lepe koru. 'Bo lepe atolupodru ko giri kaŋo, druga zonga monyelo seku nte na nirona ku ntutulu lo gbo'da kasi nye druga lubo i piri naga nirona ma gbo'dinina kata yu.
- ⁴¹Ku lepe laga a'deba lepe ku keni, lepe druga takindra lepe adi, "Talita kumi," trugo adi, "Dirona, na takindra do, ŋine."
- ⁴²Wuleŋa gele nirona druga niniye, druga poki i woro. Ti lepe gbo ku kinazi kilo mere gele ku konye mure. Ko druga rambu 'beri koru.
- ⁴³Yesu druga takindra ko kukuzu ku teriŋi adi le'de ntutu ka'bi ku dedeni kine kulia de tro, druga takindra ko adi ti ko tiki nirona nyosu.

Marako 6

- ¹Nyenaga Yesu aniyoro yu de, druga yeŋadru kanye ka yu. 'Bo lotodiniki ti lepe kilo druga kepodru lepe.
- ²I luŋa lo sabatolo lepe apoki i togo'yu i kadi naga a momorena kata yu, 'bo ntutulu rodri laga lo yinga lepe kilo druga rambu 'beri koru, druga piza adi, "Ilo ntutu de rumbi kine kulia de giri yeda ya? Totore na tiki lepena de a inyo? Meteta konesi naga ku teriŋi naga a drumala naga ma lepe kondri ku kenisi kanye kilo de kine!"
- ³Ilo de ani gbo'da a kakepani lo mbaulo, niro lo Maria ilo, luŋase lasi Yakobo kasi Yose ku Yuda ku Simonalo ya? Saseri ti lepe kine ani gbo'da a naga nide ku yi kugele kine ya? 'Bo koŋa abayi ku kulia ti lepe kine.
- ⁴Yesu druga takindra ko adi, "Kakeyonilo ani zara sopo, 'bo ku kanye ka yu, ku i dridriŋi na maratezi kanye kilo, ku lepe i 'ba yu lepe ani sopo."
- ⁵Lepe aku romoki kondra kone le'de laga ku teriŋi yu de tro, 'bo lepe atandru kenisi kanye kilo i ntutu laga ku 'beri na mimiye kilo kini i toruzo na ko.

- 6'Bo lepe arambu mugu koru ku gbo'da nasiko naga 'ba rugona. Lepe druga woro i dridriji na 'benjito i togo'yu.
- 7'Druga Yesu lungu ntulu mere gele ku konye mure kilo kanyeni, druga lepe poki i sonodru na ko mure mure, atikindra ko teriji na tikani yukala naro kine.
- 8'Lepe druga takindra ko kukuzu adi ka'bi ko ku zozonu le'de no kasiko i worozi i kiko yu, 'bo turia ka'de, nyosuto 'bayi, zurua 'bayi, sente 'bayi kasiko i zebalani.
- 9'Bo ti ko sone kamuka kase mukuzini, ka'bi ko ku soso kotilo mure.
- 10'Lepe druga takindra ko adi, "Ki ta alubo kadi yu, sakanita yu de yendru i luja laga ma ta kolokindri nu ka de lu.
- 11'Ku ta ani ruko i ne'de piri, ku ko aredra yinga na kulia kasu kine, kugbo ta kolokindro nu piri de, trutrujeta putru naga kasu mukuzini kine a kpiye kasiko yu."
- 12'Nyena njyeroni ko i trugo adi ti ntulu kilo lopuke teiliko.
- 13'Ko druga rikodru drieria loro rodri, ko anindra wele i ntulu laga ku 'beri na mimiye rodri kilo kini, i totoruzo na koja.
- 14'Nyenaga mata laga Herode ayinga kulia nani kine, igbonaga kari ti Yesu kine akuworo azona. 'Bo ku'de kilo akulia adi, "Yoane lo tikindra baputizi ilo aniyu i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo. Kuwade kine terijito de se na kondra kita ku lepeni."
- 15'Ku'de kilo akulia adi, "Ilo de a kakeyoni be le'de ntulu laga i dridriji na kakeyo ti 'bero kilo."
- 16'Bo kugbo Herode laga ayinga kulia nani kine, lepe druga kulia adi, "Yoane, ntulu laga ma na 'dujundri kuwe ilo aniyu azo."
- 17'Ti Herode kazu asonyodru ntulu i moga na Yoane, i todaya na lepe i kadi naga a drodrorena kata yu ku kulia ti Herodia, noka na lujaase lonye laga Filipino, naga ma nye 'debina.
- 18'Bo Yoane kazu atakindra Herode adi, "Kukuzuna aku rugo gbo'da nonu naga seku noka na lujosu ina."
- 19'Kuwade Herodia agbo'da ku yuma ku Yoane, lepe nyadru tatuza na lepe. 'Bo lepe aku romoki tro,
- 20'igbonaga Herode akuze Yoane, adeni lepe a ntulu laga mngba a lokiye ina, kuwade atizu lepe. Ku lepe laga ayinga lepe, lepe druga poki i bayi koru 'bo kpe, ayinga lepe ku nyola.
- 21'Bo Herodia arumbi kiko ku naga ma Herode tikindri tokomona nanye i luja lo soponi yuje nanyenalo ku temezi kanye kilo ku drumala ti katiyu kilo ku ntulu drumala ti Galili kilona.

- ²²Kugbo ŋiro na Herodia ina alupundro i gboza, lepe druga tikindra Herode ku komo ti lepe kilo nyola. Matalo druga takindra ŋirona adi, “Make kapatio laga mo do nyadrinilo kuweni, ’bo na ititikindra do.”
- ²³Lepe druga sarakindra lepe adi, “Kapatio laga mo do magini ilo na ititiki do, ’dibani kodro dridriŋi na tumata niona kpe.”
- ²⁴Lepe druga lupodru i piza na ŋote nanyena adi, “Ma na magu inyo ya?” Dotena druga kulia adi, “Make kuwe lo Yoane lo tikindra baputizilo.”
- ²⁵Dirona druga ’damaundra mugu wule wule, druga lupundro ku mataloni, druga magu ku lepeni adi, “Na nyadru tiki na tinaŋade kuwe lo Yoane lo tikindra baputizilo i senia kini.”
- ²⁶Matalo druga gbo ku drelia koru, ’bo ku kulia ti milio nanyena, ku ti komo kanye kilo, lepe aku nyadru redra lepe.
- ²⁷Wuleŋa gele matalo asonyodru katiyuni le’de laga lo tizu nyelo druga takindra lepe kukuzu i zondra na kuwelo. Kuwade lepe autu, a’duŋundro kuwelo i kadi naga a drodrorena kata yu,
- ²⁸druga zondra i senia kini, druga tikindra ŋirona. Dirona druga tikindra ŋote nanyena.
- ²⁹Ku lotodiniki ti Yoane kilo laga ayinga kulia ŋani kine, ko druga utu ku ’dokodru opu lo lepelo, i nuka yu.
- ³⁰Lososonyo kilo kugbo ayite ku Yesuni, ko druga takindra lepe kuliata giri naga ma se kondri kine ku naga ma se togo’i kine.
- ³¹Lepe druga takindra ko adi, “Pondrita i tiko ta ka’delo i piri naga i diŋo kata yu, yukanita ’baziŋa.” Dutulu rodri lo pondra ku lo tutu, kuwade ’dibani kiko laga lo nyosu kpe, ko aku rio.
- ³²Ko druga tu ku ki’bo i piri naga i diŋo kata yu, ko ka’delo.
- ³³’Bo ŋutulu rodri amedra ko i tu yu, ko druga tritrimi tritrimi ko, druga wo ku mukuzi ŋiyu i kezino giri, druga yenga yu de a kayo.
- ³⁴Ku Yesu ilupundro yu, lepe druga medra mongoyo na ŋutulu rodri, lepe druga gbo ku ediyo ku ko, igbonaga ko gbo beti kebilizi naga ’ba kayukuni kine ina. Lepe druga poki i togo’yu na ko kuliata rodri.
- ³⁵Ku kolona naga gbo’di a’doro, lotodiniki ti lepe kilo apondra ku lepeni, druga kulia adi, “Na piri de a diŋo, kolona gbo’di ina ’do’doro.
- ³⁶Sonyoro ko, ma ko ku utu i ka naga nyoga nu de i dridriŋi na ’beŋito i gborokindro na ’beri nyosu.”
- ³⁷’Bo Yesu druga teyitokindro ko adi, “Tikita ko nyosuna ta lepe.” Ko druga kulia adi, “Yi roromoki utu i gborundro na nyosuto na romoki silingi alifu mure na ku tonyuweni kona ya?”

- ³⁸Lepe druga piza ko adi, “ ’Diloto kasu kine muda ya? Utita ku meteta.” Ku ko laga adeni, ko druga kulia adi, “Mukana, ku somo mure.”
- ³⁹Lepe druga takindra ko giri kukuzu i gbi’diki ka i lengbe kini ku dridriņita dridriņita.
- ⁴⁰Kuwade ko druga gbigbi’diki ka a naņu’du a naņu’du, ku’de kilo kama kama, ku’de kilo meria mukana mukana.
- ⁴¹Lepe druga ’deba ’diloto naga mukana kine, ku somo laga mure kilo, druga boņadrini ki i ’diko yu, lepe druga boriza ko, druga ņoņowuzu ko, druga tikindra lotodiniki kilo ma ko ku tikindra ņutulu kilo. Lepe druga kodya somo laga mure kilo de ’do, kasiko i dridriņini giri.
- ⁴²Ko giri druga nyosu druga yiyimotu yiyimotu.
- ⁴³Ko druga pependra ’diloto na ņoņoyi kine i nyakaleta katani zore zore mere gele ku konye mure ku limbito ti somo kilo itro.
- ⁴⁴Ko laga lo nyosu ’diloto kulu lalia alifu mukana.
- ⁴⁵Kuwade Yesu druga tikindra lotodiniki kanye kilo i lubo i ki’bo kata yu i laņadru i lu lozo Betesaida yu kanye koņo yu, ti inga lepe ilo i teteriza mongoyo na ņutulu kilo boni.
- ⁴⁶Ku lepe laga akolokindro ko, lepe druga tu i mere ki yu i magu na Đun.
- ⁴⁷Ku gbo’dini kotriana, ki’bona nu suburi kata yu, ti Yesu lu ka’delo i kuti yu.
- ⁴⁸Kuwade lepe amedra ko i sasandru na ’beri i kodru na pio kine, igbonaga kobuņena nu burundra kasikonina. Kugbo wara na kana naga gbo’di nyoga, lepe druga pondra kasikoni i woro suburi kini. Lepe kodro nyadru rosodru.
- ⁴⁹’bo ku ko laga amedra lepe i woro suburi kini, ko druga rambu adi ņolo a mulete, ko druga reresa.
- ⁵⁰’Bo ko giri amedra lepe, ko druga kuze koru. ’Bo wuleņa gele lepe druga takindra ko adi, “Gbo’dita ku teiliko logo, ņolo a na. Ku kukuzeta.”
- ⁵¹Lepe druga lubo i ki’bo kata yu, ’bo kobuņena druga gbigbi’diki. ’Bo ko arambu ’beri koru,
- ⁵²igbonaga ko aku yo’yu bo na kulia ti ’diloto kinena, ’bo teiliko kasiko kilo a logo.
- ⁵³Ku ko laga alangu i lu lozo, ko druga yeņadru i ka naga Genesaretana kata yu, ko druga sodru ki’bona suburi i kuti yu.
- ⁵⁴Ku ko laga alupodru, ņutulu kilo druga tritrimi tritrimi Yesu agbole.
- ⁵⁵Ko druga wo mu pirito naga i nyoga na nu ka de kine, druga poki i zondra na ņutulu laga ku tuwanezi kilo i paria kase kine kini i piri naga ma ko yingi lepe kata yu ina.

⁵⁶Pirito giri naga ma lepe utini kunu, i 'bejito, i kezino, i ka naga kaŋo, ko druga topirikindra ŋutulu laga ku tuwanezi kilo i pirito na togboreni kapazi kilo kine, ko ama'yu 'beri ku lepeni ti ko 'bole 'dibani kodro kutu na bongo na lepena ka'delo. Ŋutulu giri laga lo 'bo'yu kilo, 'beri kasiko kine druga koko'yu.

Marako 7

¹Kugbo Farisayo kilo laga atunundra 'beri kugele ku Yesuni ku ku'de katogolo ti kukuzuna lo pondra Yerusalema yu kilo,

²ko druga medra adi lotodiniki ti lepe kilo nyosu ku kenisi laga 'ba kekeli, trugo adi aku lalayi.

³'Bo Farisayo kilo ku Yahudi kilo giri ani nyosu tro ti inga ko aku lalazu kenisi, be naga ma ko 'debini togoletu ti temezi kilo kinena.

⁴Ku ko laga pondra bita i piri na togboreni kapazi kilona yu ko ani nyosu tro ku ko laga aku kuwo. Togoletu ku'de kine rodri naga ma ko 'debini kine, lalayi na silikuta ku na soŋbolo, ku na ta'buki.

⁵Farisayo kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo druga piza Yesu adi, "Lotodiniki kolu kilo ani kondra be na togoletu ti temezi kilo kine, 'bo ko nyosu ku kenisi laga 'ba kekeli kilo gbandra ya?"

⁶Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta laga a katoŋulupa kilo, Isaya kazu atrugo kulia kasu kine soso, be naga ma wuronina adi, 'Kilo ŋutu de sobu na ku kutuzi ka'delo, 'bo teiliko kasiko kilo ku na pazo.

⁷Ko teminizo na a 'busa, ti ko kilo togo'yu togolesi ti ŋutulu kine i piri na kukuzuki ti Ŋun kine.'

⁸Ta akoloki kukuzu na Ŋun ina kaŋo, ta a'deba togoletu ti ŋutulu kine ayu."

⁹Yesu druga takindra ko adi, "Ta a miria ti 'dadru na kukuzu na Ŋun ina, ma ta ku tolirizi togole lasulo!

¹⁰'Bo Mose akulia adi, 'Sope so ku munyi seku ŋuti,' 'bo, 'Ŋutu laga lo 'dadru monye kugbo ŋotelo ti lepe tuwani kaŋo.'

¹¹'Bo ta kulia adi, 'Ku le'de ŋutu akulia ku monye lonyelo kuwa ŋote nanyena adi, Do laga kodro ma ta rumbini kuwenilo, nye laga a 'dokelo, lepe a Koribani,' trugo adi, lo tiki Ŋun,

¹²ta ani rugo 'do adi ti lepe logi monye lonyelo kuwa ŋote nanyena.

¹³Kuwade ta 'delakindra kulia ti Ŋun kine a 'busa ku togole lasu laga ma ta puputundrilo. Ta bita kondra ku'de ŋo de rodri."

¹⁴Ku Yesu laga alungu mongoyo na ŋutulu kanyeni 'do, lepe druga takindra ko adi, "Yiŋeta na, ta giri, deneta kulia itro.

- 15 Le'de ɲo 'bani laga kaɲoni lo lubo ku ɲutulo kata yu lo romoki i kokorozu na lepe, 'Bo ɲo lo lupundro ku ɲutulu kata yu kilo se lo kokorozu lepe.
- 16 Ɖutu laga ku suwolo ti lepe yingi.”]
- 17 Ku lepe laga alubo kadi yu, ti akolokindro mongoyona kaɲoni, lotodiniki ti lepe kilo druga piza lepe ku kulia na guguma kine.
- 18 Lepe druga teyitokindro ko adi, “Ta gbo 'ba dendra itro ya? Ta aku de adi kapatio lo kaɲo lo lubo ku ɲutulo kata yulo ani romoki kokorozu ɲutu ɲanilo tro?”
- 19 'Bo kapatio ɲanilo ani lubo i teili kata yu tro, 'bo lepe lubo i kubute kata yu, kuwade lepe lupodru kaɲo.” Lepe kulia kine kulia de trugi nyosuto kine giri adi a nakiye.
- 20 Lepe druga kulia adi, “Ɖo laga lo lupundro ku ɲutulo kata yulo nye lo kokorozu ɲutu ɲanilo.
- 21 'Bo ku ɲutulo kata yu, ɲiyu i teili lo ɲutulo kata yu teili loro lo lupundro, konye lopi, koko'ya, rembu, towute itro,
- 22 yuma, kulia naro, toɲulupa, ku kulia ti yukuwe na nyara, konye loro, 'dadru, ku teili lo pura na 'beri, ku kulia ti mali itro.
- 23 Kine kuliata naro de giri ɲiyu ku ɲutulo kata yu, se na kokorozu lepe.”
- 24 Ku Yesu laga aɲiyu yu de, lepe druga tu i ka na Turona ku Sidonana yu. Lepe druga lubo kadi, 'bo aku nyadru le'de ɲutu ka'bi ku dedeni. 'Bo lepe aku romoki 'dandru mugu.
- 25 Nyenaga ne'de noka naga ku ɲiro nanye naga ku dreri lorona ayinga kulia ti Yesu kine, druga pondra agbole i mereke ka ku lepe i mukuzini.
- 26 Noka ɲanina a Girikitio, 'bo yuɲe SuroFoiniki yu. Lepe druga ma'yu mugu ku Yesu adi ti lepe rikoro dreri loro ku ɲirona i mugu katani.
- 27 Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ti ɲazi kilo rumbini nyosuna a nze, igbonaga ani gbo'da a na'bu naga nyosu na ɲazina birinjoki 'dionjozi.”
- 28 Nokana druga teyitokindro lepe adi, “A 'diri Mata, 'bo 'diozi laga i mesa mukoni kilo ko nyosu nyosu na ɲaziɲa na yeyɛɲa kanina.”
- 29 Yesu druga takindra lepe adi, “Ku kine kulia naga mo do tazini kine de, yitoni. Dreri lorolo alupundro konu ɲiro i mugu yu azo.”
- 30 Lepe druga tu kanye 'ba yu, ku rumbi ɲirona apiriki i gbolo ki, ti dreri lorolo alupodru i muguni.
- 31 Ku Yesu laga ayite i ka na Turona yu, lepe druga rosodru ka na Sidonana yeɲadru tozo i suburi lo Galililo yu ku kiko lo Dekapolilo.

³²Ko druga zondra ku lepeni ntu le'de laga 'ba suwo, laga lo kulia a nulu'be, druga ma'yu 'beri ku lepe adi ti lepe tanyaki keni lonye ku lepe kini.

³³Lepe druga zonga ntu nani ka'delo ku mongoyo na ntulu i dridriji yu, lepe druga sozu mozi kanye kilo ku lepe i suwo yu, druga yagu kamula, druga 'bo'yu nede lo lepe.

³⁴Lepe druga bonadru i 'diko yu, druga yi'do, i takindra na lepe adi, "Effata," trugo adi, "Daneta 'beri."

³⁵Suwo ti lepe kilo druga nana 'beri, nede lo lepe druga lala mugu, lepe druga kulia soso.

³⁶Yesu druga takindra ko kukuzu adi ka'bi ko ku tataki le'de ntu tro. 'Bo lepe takindra ko kpe, ko druga trukodru kulia nani kine koru,

³⁷ko druga rambu 'beri 'do 'do, druga kulia adi, "Lepe akondra kuliata giri a na'bu. Lepe atikindra ntulu laga lo kokota 'ba suwo kilo i yinga na kulia, lepe atikindra ntulu laga lo kulia a nulu'be kilo i tazu na kulia soso itro."

Marako 8

¹I kulu luja de, Kugbo mongoyo na ntulu kilo laga atunundra 'beri 'do, Yesu druga lungu lotodiniki kanye kilo kanyeni, druga takindra ko adi,

²"Na gbo ku ediyo ku mongoyona, igbonaga yi asaka kasi ko tinade lujazi musala 'bo no lasiko lo nyenyei 'bayi ina.

³Ku na sonyodru ko kasiko i 'beni yu ku mago, ko i'do'dorotu i kiko yu, 'bo ku'de kilo niyu pazo."

⁴Lotodiniki ti lepe kilo druga teyitokindro lepe adi, "Yi roromoki tikindra kilo ntulu de nyosuto inide i dijo katani adidinyo?"

⁵Lepe druga piza ko adi, " 'Diloto kasu kine muda ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Burio."

⁶Lepe druga takindra mongoyona kukuzu adi ti gbigbi'dikini ka. Lepe druga 'dumundra 'diloto burio kine, ku lepe laga atikindra iyete, lepe druga nojowuzu ko, druga takindra lotodiniki kilo ma ko ku 'delakindri ku mongoyona i kojoni.

⁷Somo lotritiki ku'de gbo kasikoni itro. Ku Yesu laga a'boriza ko, lepe druga takindra kukuzu adi ti kilo no de 'delakini ku ntulu kilo i kojoni itro.

⁸Nyena nyosuni ko, ko ayiyimotu. Ko druga pependra limbiti ti 'diloto na nojoi kine i gobela katani zore zore burio.

⁹Dutulu kulu gbo be alifu injmani. Lepe druga sonyodru ko we yu.

¹⁰Wuleja gele lepe alubo i ki'bo kata yu kasi lotodiniki kanye kilo. Ko druga tu i ka na Dalamanutana yu.

- 11**Nyenaga Farisayo kilo apondra, druga poki i rerenya ku Yesu, 'bo ko druga ga'yu kpiye ku lepeni lo nyu i 'diko yulo i modyu na lepe.
- 12**Teili lo lepelo druga nyonyora, lepe druga kulia adi, "Ina yuṅe na tinadena ga'yu kpiye gbandra ya? Na takindra ta a 'diri, kpiye le'de aka tiki ina yuṅe na tinadenani."
- 13**Lepe druga kolokindro ko, ku lepe laga alubo i ki'bo kata yu 'do, lepe druga laṅadru i lu lozo.
- 14**Nyenaga lotodiniki kilo aboṅo zondra na nyosuto, 'bo 'dilo gele'du naga kasikoni i ki'bo katani.
- 15**Yesu druga tepizo ko adi, "Gbo'dita ku konye, gbo'dita go ku kape ti Farisayo kilo ku ti Herode kilo."
- 16**Ko druga tataazu kulia kase dridriṅini adi, "Yi 'ba nyosuto."
- 17**Yesu ku dendri kulia kine, lepe druga piza ko adi, "Ta yoyolozu kulia kasu dridriṅini adi ta 'ba nyosuto gbandra ya? Ta inga aku meri ya? Ta inga aku yo'yu kulia ya? Teiliko kasu kilo a logo ya?"
- 18**Ta gbo ku konye, ta ani medri ya? Ta gbo ku suwo, ta ani yingi ya? Ta ani rambu kulia ya?"
- 19**Kugbo kazu na laga ṅoṅowuzu 'diloto mukana kine ku ṅutulu laga alifu mukana kiloni, ta aependra 'diloto na ṅoṅoyi kine i nyakaleta kata yu zore zore muda ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Mere gele ku konye mure."
- 20**" 'Bo 'diloto na ṅoṅoyi kine i gobela kata yu zore zore muda ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Burio."
- 21**Yesu druga piza ko adi, "Ta inga aku yo'yu kulia kine ya?"
- 22**Kugbo ko laga apondra Betesaidani, ṅutulu ku'de druga zondra ṅutu ku Yesuni laga ku konye a mudumudu, druga ma'yu 'beri ku lepeni adi, ti lepe 'bole ṅutu ṅanilo.
- 23**Lepe druga 'depadru keni lo ṅutu laga ku konye a mudumudulo, druga tolupodru lepe i 'ba katani kaṅo, druga yagu kamula ku lepe i konyeni, druga tanyakindra kenisi kanye kilo ku lepe kini, druga piza lepe adi, "Do roromoki medra le'de ṅo ya?"
- 24**Lepe druga boṅadru ki yu, akulia adi, "Na amedra ṅutulu, 'bo ko puru be kade lo woworotu."
- 25**Kuwade Yesu druga tanyakindra kenisi kanye kilo ku lepe i konyeni 'do. Ḍutulo druga medra kana 'de'de'de, druga totoruwe, druga medra kapazi kilo giri a lo'bu.
- 26**Yesu druga sonyodru lepe ku lepe i 'ba yu, ti atakindra lepe adi, "Kugbo 'ba laga ilo de kpe, ku lulubo kata yu."

²⁷Nyenaga Yesu autu kasi lotodiniki kanye kilo i 'benjito laga Kaisaria Filipino kilo i laga yu, lepe druga piza lotodiniki kanye kilo i kikoni adi, "Dutulu kilo kulia adi na a ŋa ya?"

²⁸Ko druga teyitokindro lepe adi, "Ku'de kilo ŋutulu adi do a Yoane lo tikindra baputizilo, ku'de kilo adi, Eliya, ku'de kilo adi le'de ŋutu i dridriŋi na kakeyo kilo."

²⁹Lepe druga piza ko adi, " 'Bo laga ta lepe, ta kulia adi na a ŋa ya?" Petero druga teyitokindro lepe adi, "Do a Kristo."

³⁰Yesu druga takindra ko kukuzu adi ka'bi ko ku trutrukoki le'de ŋutu kulia kanye kine.

³¹Yesu druga poki i togo'yu na ko adi, "Diro lo ŋutulo isasanya ku kuliata rodri, temezi kilo ku ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ipapazu lepe, ireremi lepe, 'bo lepe iŋiŋiye i bo na luŋa musala."

³²'Bo lepe atazu kine kulia de gboŋa. 'Bo Petero azonga lepe i merete, druga poki i ringa na lepe.

³³'Bo ku Yesu laga alopugo mugu i medra na lotodiniki kanye kilo, lepe druga ringa Petero, akulia adi, "Uti kuwe ki'di yu Satani! 'Bo do ilo ani yo'yu kulia ti Ŋun kine, 'bo do lo yo'yu kulia ti ŋutulu."

³⁴Ku lepe laga aluŋundra kanyeni mongoyo na ŋutulu kilo ku lotodiniki kanye kilo, lepe druga takindra ko adi, "Kugbo le'de ŋutu lo nyadru kepodru bo niona, ti lepe pane mugu kaŋo, ti lepe 'dukundri kedini lonye laga a larelo, ku keporo na.

³⁵Kugbo ŋutu lo nyadru ritundro ru nanyenalo, lepe iteteliki ru nanyena kaŋo, 'bo ŋutu laga lo telikindro ru nanyena ku kulia kuwe ilo, ku ti kuu na'buna itro, lepe iririo ru nanyena.

³⁶'Bo kugbo ŋutu laga atunakindra mugu kapazi ti ina ka de kilo giri, ti lepe ilo itukarakindra ru nanyena kaŋo, kilo kapazi de ilogu lepe adidinyo ya?

³⁷'Bo ŋutulo itogboza ru nanyena ku inyo ya?

³⁸Kugbo le'de ŋutu gbo ku yukuwe ku na, ku kulia kuwe kine itro, i ina yuŋe na tinade naga 'ba teiliko laga mŋgba naga na kondra kulia naro itro ina de katani, Diro lo ŋutulo igbo'da ku yukuwe ku lepe itro i luŋa laga ma lepe yeŋundri ku malaika lokiye kilo i mo'yu na Monye lonyelo lu."

Marako 9

¹Lepe druga takindra ko adi, "Na takindra ta a 'diri, ku'de ŋutulu lo lira nide kilo aka wangu tuwani ti inga ko aku medra tumata na Ŋun ina i pondra ku teriŋina."

²I bo na luŋa bukiye, Yesu azonga Petero seku Yakobo ku Yoane, autuni ko i mere laga a lozolo ki yu ka'delo. Koŋo na lepena druga wudra mugu ka'de kasiko i koŋoni,

- ³'bo bongola ti lepe kine kpekpeza a nakpe salala, 'bo ntu lo lalazu bongola i ina ka de kilo ani romoki lalazu de tro.
- ⁴Eliya seku Mose druga puku kasikoni i tazu na kulia kasi Yesu.
- ⁵Petero druga takindra Yesu adi, "Katogoloni, a na'bu ti yi sakani inide, ti yi 'duke muruguzi musala, gele a nonu, gele a na Mose, gele ne'dena a na Eliya."
- ⁶Lepe aku de kulia naga ma nye tazini kine, igbonaga ko akuze koru ina.
- ⁷'Diko ne'de druga 'diyundra, i muluzu na ko, druga roro le'de kuu i 'diko njanina kata yu adi, "Ilo de a Diro lio laga ma na nyadrilo. Yineta yin lepe."
- ⁸Wuleña gele ko ku bonadri, ko aku medra le'de ntu 'do tro, nolo a Yesu ka'delo.
- ⁹Ma ko kiyundri i mere ki yu kanina, Yesu druga takindra ko kukuzu adi ka'bi ko ku trtrukoki le'de ntu kulia naga ma ko medrini kine, ti inga Diro lo ntulo aku niyu i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo.
- ¹⁰Kuwade ko a'deba kine kulia de ma ko pipizi kulia kase dridriji adi niye naga i dridriji na ntulu laga atatuwa kilona trugo adinyo.
- ¹¹Ko druga piza lepe adi, "Katogolo ti kukuzuna kilo adi Eliya ti pondri a kayo gbandra ya?"
- ¹²Lepe druga teyitokindro ko adi, "Eliya lo ipondra a kayo a 'diri i 'delakindra na kapazi kilo giri soso, 'bo kulia ti Diro lo ntulo kine awuro adinyo adi, lepe isasanya ku kuliata rodri, lepe i'da'data ya?"
- ¹³'Bo na takindra ta, Eliya apondra azo, 'bo ko akondra lepe beti naga ma ko nyadrini ina, be naga ma wuroni ku kulia ti lepe kinena."
- ¹⁴Ku ko laga apondra ku lotodiniki kiloni, ko druga medra mongoyo na ntulu rodri kasiko i nyogani, ku katogolo ti kukuzuna lo rerenya kasi ko kilo.
- ¹⁵Kuwade kugbo mongoyo na ntulu giri laga amedra Yesu, ko druga rambu 'beri koru, druga woku ku lepeni i roma ku lepe.
- ¹⁶Lepe druga piza ko adi, "Ta kilo rerenya kasi ko ku inyo ya?"
- ¹⁷Dutu gele laga i dridriji na mongoyolo druga teyitokindro lepe adi, "Katogoloni, na azondra njiro liolo konuni, igbonaga lepe gbo ku yuka naga na gokindra lepe kulia.
- ¹⁸Pirito giri naga ma lepe mogi lepe kine, lepe bita gupakindra lepe ka, kamula lupundro ku lepe i kutuni, lepe nedya rubi druga rurugugu. 'Bo na ama'yu mugu ku lotodiniki kolu kilo adi ti ko rikoro lepe kaño, 'bo kaño aku romoki."
- ¹⁹Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta laga a yuñe naga 'ba rugo kilo de, na isasaka kasi ta luña muda ya? Na isasandru mugu ku ta luña muda ya? Zowuta lepe kuweni."

- 20** Ko druga zondra njiro njanilo ku lepeni. Ku yukana naga amedra Yesu, lepe druga gbogbongu lio koru, lepe druga 'duki ka, druga gbugbulungo mugu ti koputolo ilo yuku ku lepe i kutuni.
- 21** Yesu druga piza monye lo lepelu adi, "Lepe gbo de njyu nanu ya?" Lepe druga teyitokindro lepe adi, "Diyu i tonjiro yu.
- 22** Luja rodri lepe agupa i kima kata yu ku kare kata yu i tukarakindra na lepe, 'Bo ku do roromoki kondra kulia ku'de, gbo'di ku ediyu, loke yi po!"
- 23** Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Do adi, 'Ku do roromoki!' 'Bo kulia kine giri roromoki ku njutu laga arugolo."
- 24** Monye lo njirolo druga gbi ku terinji adi, "Na arugo. Loke na ku rugo nio naga 'bazišana."
- 25** Kugbo Yesu laga amedra mongoyo na njutulu lo woku kugele kilo lepe druga ringa yuka narona, druga takindra lepe adi, "Na takindra do kukuzu, do naga a yuka naga na gokindra njutu kulia naga 'ba suwo ina, lupundri kaño ku lepe katani, ku lulubo 'do tro."
- 26** Ku yukana naga aresa ti agbogbongu lio koru, lepe druga lupundro kaño, 'bo njirolo druga gbo beti opu. Kuwade njutulu rodri druga kulia adi, "Lepe a'doro."
- 27** 'Bo Yesu druga 'deba keni lo lepelu, i tonjizu na lepe ki, lepe druga njinjiye.
- 28** Kugbo Yesu laga alubo kadi yu, lotodiniki ti lepe kilo druga piza lepe tali adi, "Yi aku romoki rikodru lepe kaño gbandra ya?"
- 29** Lepe druga teyitokindro ko adi, "Ilo no de ani romoki lupundro 'bo gele'du ku maka na Dun."
- 30** Ku ko laga alupodru yu de, ko druga tu ku kiko lo Galililo. Yesu aku nyadru le'de njutu ka'bi ku dedeni.
- 31** 'Bo lepe asaka i togo'yu na lotodiniki kanye kilo, druga takindra ko adi, "Diro lo njutulo ititiki ku njutulu kilo i kenisini. Ko ireremi lepe, ku lepe laga aremo, i bo na luja musala, lepe injinjiye."
- 32** 'Bo ko aku yo kulie njanilo, ko kukuze piza na lio.
- 33** Kuwade ko ayenga Kaperinauma yu. Ku Yesu laga alubo kadi yu, lepe druga piza ko adi, "Ta tataazu kulia naga inyo i kiko yu ya?"
- 34** 'Bo ko ayinja tali igbonaga ko atataazu kulia kase dridrinjini i kiko yu adi na laga kase dridrinjini a drumu koru ina.
- 35** Lepe druga gbi'diki ka, druga lungu njutulu mere gele ku konye mure kilo, druga takindra ko adi, "Kugbo le'de njutu nyadru gbo a kayo, ti lepe gbo'dini i bo na njutulu giri, ti lepe gbo'dini a upiye lo njutulu giri itro."

³⁶Ku lepe laga a'deba ludriņa le'de, lepe druga toliriza lepe kasiko i dridriņini. Ku lepe laga awundra lepe i kidini, lepe druga takindra ko adi,

³⁷“Dutu laga lo rukundro ludriņa gele laga be ilo de ku kari kuwe kinelo, ņolo rukundro na, 'bo ņutu laga lo rugo nalo agbo'da rugo nani, 'bo rugo Dun lo sunyundro nalo.”

³⁸Nyenaga Yoane atakindra Yesu adi, “Katogoloni, yi amedra le'de ņutu i rikodru na dreria ku kari konu kine, 'bo yi agoza lepe igbonaga lepe ani kekebu yina.”

³⁹'Bo Yesu druga kulia adi, “Ku gogota lepe, igbonaga le'de ņutu lo kondra kone laga ku teriņi ku kari kuwe kinelo aka romoki 'dadru na wuleņa geleni.

⁴⁰'Bo ņutu laga ani siga yilo lepe gbo ku yi kugele.

⁴¹Na takindra ta a 'diri, le'de ņutu lo tikindra ta pio i mozu igbonaga ta gbo ku kari ti Kristo kinenalo, lepe aka zara rope lonyeloni.

⁴²“Le'de ņutu lo tikindra ludriņa gele i dridriņi na ņazi lo'di'diki lo rugo na kilo i bayilo, kedri kodro angu a na'bu kugbo kizo naga a ziyena na munuki ku lepe i muruni i biriņozini na lepe suburi kata yu.

⁴³Ku keni lolu lo tikindra do i bayi, 'duņoro lepe. Troru lubo nonu i yeņo kata yu ku keni laga a trutru, alangu naga mo do utini i kima naga a noketana kata yu ku kenisi mure

⁴⁴i piri naga ma kokora 'bani tatuwa, naga ma kima 'bani tatuwi].

⁴⁵Kugbo moko lolu lo tikindra do i bayi, 'duņoro lepe. Troru lubo nonu i yeņo kata yu ku moko laga a trutru alangu naga mo do biriņozini ku mukuzi mure i kima naga a noketana kata yu

[⁴⁶i piri naga ma kokora 'bani tatuwa, naga ma kima 'bani tatuwi].

⁴⁷Kugbo koyita lolu lo tikindra do i bayi, ku'dutu lepe. Troru lubo nonu naga i tumata na Dun ina kata yu ku koyita gelena alangu naga mo do biriņozini ku konye mure i kima naga a noketana kata yu,

⁴⁸i piri naga ma kokora 'bani tatuwa, naga ma kima 'bani tatuwi.

⁴⁹'Bo kimana i'delaki ku ņutulu kilo giri i 'berini be 'balana.

⁵⁰'Balana a na'bu, 'bo kugbo kelei lo 'balalo alupodru, ta ikukundra kelei ņaņilo ku inyo ya? Gbo'dita ku 'bala kasu katani. Gbo'dita ku teili lo trotro kasu dridriņini.”

Marako 10

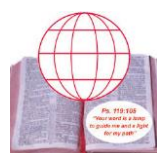
¹Ku Yesu laga aņiyoro i nu piri de, lepe druga tu i ka na Yudaya, ku naga i kare laga Yorodani i lu lozo nu, 'bo mongoyo ti ņutulu kilo druga tunadru 'beri 'do ku lepe yu. Lepe druga togo'yu ko 'do beti naga bita ma lepe kondrini ina.

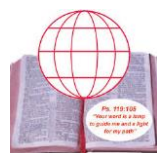
- ²Farisayo ku'de druga yeyenjundra ku lepeni, i piza na lepe i modyu na lepe adi, "Kukuzuna arugo adi ti ntu rikoro noka nanye kaŋo ya?"
- ³Yesu druga piza ko adi, "Mose atakindra ta kukuzu adinyo?"
- ⁴Ko druga teyitokindro adi, "Mose arugo adi ti ntulo wuroki waraga na tokorani ko i rikodru na lepe."
- ⁵Bo Yesu druga teyitokindro ko adi, "Bo Mose awudyo ina kukuzu de ku teiliko logo kasu kilo.
- ⁶Bo niyu i luŋa lo gbekini kana lu, Dun agbeza ko lalale seku nonoka.
- ⁷Ku kine kulia de ntulo ikolokindro monye lonyelo ku nte nanyena, 'bo ko imora seku noka nanyena,
- ⁸'bo ko mure katru igbo'da a mugu gele. Ko ani gbo'da mure 'do, ko a mugu gele.
- ⁹Do laga ma Dun tomodyi kugelelo, le'de ntu ka'bi ku totokoru tro."
- ¹⁰Kadi yu lotodiniki kilo druga piza lepe 'do ku kine kulia de.
- ¹¹Lepe druga teyitokindro ko adi, "Le'de ntu kugbo arikodru noka nanye druga 'deba ne'de, lepe akondra towute ku lepe.
- ¹²Kugbo noka naga akolokindro lale lonyelo, ku lepe naga autu i le'de, lepe akondra towute itro."
- ¹³Nyenaga ko azondra ŋazi lo'di'diki ku Yesuni ma lepe ku 'bo'yu ko. 'Bo lotodiniki kilo druga riringa ko.
- ¹⁴'Bo kugbo Yesu laga amedra de, lepe druga ŋoŋoma, druga takindra ko adi, "Ti ŋazi lo'di'diki kilo pondri kuweni, ku gogota ko, igbonaga tumata na Dun ina gbo a na ntu laga be kilo de kilona.
- ¹⁵Na takindra ta a 'diri, le'de ntu laga aku rugo tumata na Dun ina be ludriŋana, lepe aka lubo kata yuni."
- ¹⁶Lepe druga mutukundra ko kanyeni, druga tanyakindra kenisi kanye kilo kasiko kini i 'boriza na ko.
- ¹⁷Ku Yesu laga apilara i kiko yu, le'de ntu druga woku ku lepeni, druga ruguŋo ku lepe i koŋoni, druga piza lepe adi, "Katogoloni lo'bulu, ma na kondra inyo, naga ma na rumbi ru naga ani lengana ya?"
- ¹⁸Yesu druga piza lepe adi, "Do lungu na a ntu lo'bu gbandra ya? Ntu lo'bu 'bayi ŋolo a Dun ka'delo.
- ¹⁹Do adeni kukuzuki kine, adi: Ku reremi ntu, Ku kokonu towute, Ku koko'ya koko'ya, Ku leleŋi 'bure, Ku 'du'dumara ŋo lo le'de ntu ku toŋulupa, Sope so ku munyi seku ntu."

- ²⁰Dutulo druga kulia adi, “Katogoloni, kine kulia de giri na akonu ko nyiye kuwe tonjiro yu.”
- ²¹Ku Yesu laga agbuluzu lepe, druga nyanyari lepe, druga takindra lepe adi, “Do inga aku kondra le’de ngo gele. Utini ku togbore kapazi kolu kilo giri, ku tiki ku lemerika kiloni, do irurumbi tokorine i ’diko yu. ’Bo pondri kuru ku keporo bo niona.”
- ²²Kugbo ntulo laga ayinga kine kulia de, lepe druga sukindro konye kanye kilo ka, druga pilara ku lunjuli, igbonaga kapazi ti lepe kilo rodrina.
- ²³Ku Yesu laga amedra ko giri, druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, “Ku korineko kilonina lubo naga i tumata na Dun ina kata yuna a nago a ’diri!”
- ²⁴’Bo lotodiniki kilo arambu ’beri koru ku kulia na ta lepe kine. ’Bo Yesu druga takindra ko adi, “Dazi kilo ta, lubo naga i tumata na Dun ina kata yuna guguli de ya!”
- ²⁵Lubo na kamelo i drili na sindani katani pa’de’de alangu lubo na korine naga i tumata na Dun ina kata yuna.”
- ²⁶Ko druga rambu ’beri koru, druga piza lepe adi, “Kuwade nga lo romoki irite ya?”
- ²⁷Yesu druga gbuluzu ko, druga kulia adi, “Ku ntutu kilonina ani romoki, ’bo ku Dun nina ani gbo’da de, igbonaga kulia kine giri roromoki ku Dun ina.”
- ²⁸Petero druga poki i takindra na lepe adi, “Mete, yi akolokindro kapa kilo giri i kepodru bo nonuna.”
- ²⁹Yesu druga kulia adi, “Na takindra ta a ’diri, ku le’de ntutu laga akolokindro kadi, kuwa lunjaseri, kuwa saseri, kuwa note, kuwa monye, kuwa ngazi, kuwa melesijo ku kulia kuwe kine ku kuu na’buna itro,
- ³⁰lepe irurumbi lunja kama gele i ina bange de, ngona kadizi, ku lunjaseri, ku saseri, ku notela, ku ngazi, ku melesijo ku wowonye, ’bo i bange naga na popondra nu ru naga ani lengana.
- ³¹’Bo ntutulu rodri laga ti ngero kilo se lo igbo’da a ti bo, ’bo ti bo kilo se lo igbo’da a ti ngero.”
- ³²I utu nasiko i kikoni Yerusalema yuna, ti Yesu lu woro kasiko i kono yu. Kuwade ko arambu ’beri, ’bo ntutulu lo kepodru bo na lepena kilo druga kukuze. Lepe druga lunjundru ntutulu laga mere gele ku konye mure kilo i merete yu ’do, druga poki i takindra na ko kulia naga na ikondra ’beri kanye muguni kine,
- ³³druga kulia adi, “Meteta, yi kilo tu Yerusalema yu. Diro lo ntutulu ititiki ku ka’i’ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo itro, ko injeneri kulia ti lepe kine adi ti lepe tuwani, ko ititikindra lepe ku Monyazi kiloni,
- ³⁴ko i’da’dari lepe, ko iyayagu kamula ku lepe kini, ko ikpikpinyi lepe, ko ireremi lepe, ’bo i bo na lunja musala lepe injinye.”

- ³⁵Nyenaga Yakobo seku Yoane, n̄azi ti Zebedayo kilo, apondra ku Yesuni, druga takindra lepe adi, “Katogoloni, yi kodro nyadru konaki n̄utu le’de n̄o.”
- ³⁶Lepe druga piza ko adi, “Ta nyadru ku na konaki ta inyo?”
- ³⁷Ko druga teyitokindro lepe adi, “Tiki yi ti yi gbi’dikini gelelo i keni lolu lo lutate yu, le’delo i keni lolu lo kaduᅇe yu i mo’yu nonuᅇana nu.”
- ³⁸’Bo Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ta aku deni kulia naga ma ta magini kine. Ta iroromoki mozu i drikeri naga ma na ku mozini nu ya? Ta iroromoki ’deba na baputizi laga ma na ku ’debi lu ya?”
- ³⁹Ko druga teyitokindro lepe adi, “Yi iroromoki.” Yesu druga takindra ko adi, “Drikeri naga ma na ku mozini nu, ta imomozuni itro. Baputizi laga ma na ku ’debi lu, ta i’de’deba itro,
- ⁴⁰’bo gbi’diki naga i keni lio lo lutatelo ku kaduᅇelo ani gbo’da a kulia kuwe naga ma na tikindri kine, ’bo nu piri de gbo a na n̄utulu laga ma kukunakini ko kulu.”
- ⁴¹Kugbo n̄utulu laga mere gele kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga poki i n̄oma ku Yakobo seku Yoane.
- ⁴²Kuwade Yesu alungu ko giri kanyeni, i takindra na ko adi, “Ta adeni adi n̄utulu laga lo gela a ka’dola ti Monyazi kilo ko bita gbo kasiko i koᅇoni a mataki, n̄utulu drumala kasiko kilo yakiza n̄utulu kase kilo ku teriᅇi.
- ⁴³’Bo ka’bi ku gbogbo’da de kasu dridriᅇini, ’bo n̄utu laga lo nyadru gbo’da a drumu kasu dridriᅇinilo, ti lepe gbo’dini a kalokoni lasu,
- ⁴⁴n̄utu laga lo nyadru gbo a kayo kasu dridriᅇinilo, ti lepe gbo’dini a upiye lo n̄utulu giri.
- ⁴⁵’Bo Diro lo n̄utulo itro agbo’da pondra i konaki na kitani, ’bo i konakindra na n̄utulu kita, i tikindra na ru nanyena i dakundra na n̄utulu rodri.”
- ⁴⁶Nyenaga ko ayenga Yeriko yu. Ku Yesu i pilara Yeriko yu kasi lotodiniki kanye kilo ku mongoyo na n̄utulu rodri, Baritimayo, n̄iro lo Timayolo, laga ku konye a mudumudu lo magu kapalo, ti lu agbi’diki i kiko kutu yu.
- ⁴⁷Kugbo lepe laga ayinga adi ilo de a Yesu lo Nazaretalo, lepe druga poki i laiza adi, “Yesu, Diro lo Dawidilo, gbo’di ku ediyo ku na!”
- ⁴⁸Kuwade n̄utulu rodri druga ringa lepe, druga takindra lepe adi ti lepe yiᅇani tali. ’Bo lepe druga laiza ku teriᅇi arodru adi, “Diro lo Dawidilo, gbo’di ku ediyo ku na po!”
- ⁴⁹Yesu druga lilira, druga kulia adi, “Luᅇeta lepeᅇa.” Ko druga lungu n̄utu laga ku konye a mudumudu ilo, druga takindra lepe adi, “Gbo’di ku teili logo, n̄ine, lepe lo lungu do.”
- ⁵⁰Lepe druga yokodru bongo nanyena ka, druga labara, druga pondra ku Yesuni.

⁵¹Yesu druga piza lepe adi, “Do nyadru ku na konaki do inyo ya?” Dutu laga ku konye a mudumudu ilo druga teyitokindro lepe adi, “Katogoloni, ti na mete kana po!”

⁵²Yesu druga takindra lepe adi, “Woroni, rugo nonuna atoruzo do.” Wuleŋa gele lepe druga memedra kana, druga kepodru bo na Yesuna i kiko yu.

Marako 11

¹Ku ko laga ayenga Yerusalema yu nyoga, Betefage yu ku Betania itro i mere laga Oliva i muko yu, Yesu druga sonyodru lotodiniki kanye ku’de kilo mure,

²druga takindra ko adi, “Utita i ’beŋi laga kasu koŋo kulu de. Kasu lubo yu, ta irumbi tore na drongi nu amunuki yu de, naga inga le’de ŋutu aku kiza kini. Yukuwuta lepe, zikuta lepe.

³Ku le’de ŋutu lo piza ta adi, ‘Ta kondra de gbandra ya?’ kulianita adi, ‘Matalo lo nyadru, ’bo lepe isunyundro lepe agbole weni.’ “

⁴Ku ko laga autu, ko druga rumbi tore na drongina amunuki i kaakutu yu a lo kaŋo i kiko kutu yu. Ko druga yukundro lepe.

⁵Dutulu laga lo lira yu de kilo druga piza ko adi, “Ta kondra inyo, ta yokowodru tore na drongina gbandra?”

⁶Ko druga takindra ko kulia naga ma Yesu tazini kine, ko druga rukokindro koŋa.

⁷Ko druga zikundro tore na drongina ku Yesuni, ko druga gumba bongola kase kine kini. Yesu druga kiza kini.

⁸Dutulu rodri druga pedra bongola kase kine i kiko katani, ku’de kilo apedra keniya naga ku koropo naga ma ko ’dengi i droru yu kine.

⁹Dutulu laga lo tu ŋero kilo ku laga lo kepodru boni kilo ti kulu laiza adi, “Hosana, ŋutu lo pondra ku kari ti Mata kine ilo ti purani pura!

¹⁰Tumata na monye lika laga Dawidi naga ipopondrana ti purani pura! Hosana i piri naga ki yuna.”

¹¹Kuwade kugbo Yesu laga alubo Yerusalema kata yu, druga lubo i kadi na Dun ina kata yu. Ku lepe laga awodyu kapazi kilo giri, lepe druga lulupodru i utu Betania yu ku ŋutulu laga mere gele ku konye mure kilo, igbonaga kolona ina ’do’dorona.

¹²Ku gbo’dini imalu de kugbo ko laga anjyoro Betania yu, Yesu druga tika ku mago.

¹³Ku lepe laga amedra koligi pazo yu, lepe druga tu i muko yu adi ŋona nye irurumbi le’de ŋo i muguni. Ku lepe laga ayeŋadru nyoga, aku rumbi le’de ŋo, ŋo kine a koropo ka’delo, igbonaga aku gbo’da a luŋa lo trorani ’biyo kilona.

¹⁴Lepe druga takindra koligilo adi, “Le’de ŋutu ka’bi ku nyonyo konye kolu kilo ’do tro.” ’Bo lotodiniki ti lepe kilo ayinga kulia ŋani kine.

- 15**Ku ko laga ayenga Yerusalema yu, Yesu druga lubo i kadi na Dun ina kata yu, i rikodru na ntulu laga lo totogbodru kapazi ku laga lo gbogbodru i kadi na Dun ina kata yu kilo. Lepe druga dudukuza mesala ti ntulu laga lo togboza sente kilo kine, ku si'deta ti ntulu laga lo togbodru a'bugo kine ka.
- 16**Lepe aku rugo adi le'de ntulu ka'bi ku nradru i zonga na le'de ngo i kadi na Dun ina kata yu.
- 17**'Bo lepe druga togo'yu ko adi, "Aku wuro adi, 'Kadi niona iluŋu a kadi naga a maketa ku zuro kilo giri,' ya? 'Bo ta alopugo lepe a kugi na kariaka."
- 18**Kugbo ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo laga ayinga kulia nani kine, ko druga ga'yu kiko lo tukarakini lepe, 'bo ko akuze lepe igbonaga mongoyo na ntulu giri arambu 'beri ku togo'yu na lepena ina.
- 19**Ku gbo'dini kotriana Yesu druga lupodru kezini kaŋo yu kasi lotodiniki kanye kilo.
- 20**Ku gbo'dini kutumaluni ku ko i rosodruni, ko druga medra koligilo atetio ku kukuri kine itro.
- 21**Petero druga rambu kulia, druga takindra Yesu adi, "Katogoloni mete! Koligi lo lomu do kaazelo atetio kaŋo."
- 22**Yesu druga teyitokindro ko adi, "Rugita Dun.
- 23**Na takindra ta a 'diri, ku le'de ntulu takindra ilo mere de adi, 'Dine, biriŋoro mugu suburi kata yu,' ku teili lo lepele ani yoyongu, 'bo ku lepe rugo adi kulia naga ma lepe tazini kine ikokondra 'beri, kulia nani kine igbogbo'da de ku lepeni.
- 24**Kuwade, na takindra ta, kulia giri naga ma ta magini, ma ta pizini kine, rugita adi ta a'deba kulia nani kine azo, 'bo ko igbogbo'da a kasuŋa.
- 25**Ku ta lo lira i magu na Dun, ti ta gbo ku kulia ku le'de ntulu, 'dineta kulia nani kine. Kuwade Monye lasu lo gbo'da i 'diko yu ilo i'di'diza torozi kasu kine.
- 26**'Bo kugbo ta ani 'diza torozi ti ntulu kine, Monye lasu lo gbo'da i 'diko yu ilo aka 'diza torozi kasu kineni.]"
- 27**I bo nanina ko ayenga 'do Yerusalema yu. I naga ma Yesu woroni i kadi na Dun ina katanina, ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ku temezi kilo apondra ku lepeni.
- 28**Ko druga piza lepe adi, "Do kondra kine kulia de ku teriŋi naga ya, nona ŋa lo tikindra do ina teriŋi de naga mo do kondri kine kulia dena ya?"
- 29**Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na ilo 'do ipiza ta ku piye. Teyitokita na, 'bo na itatakindra ta adi na lo kondra kine kulia de ku teriŋi ni ŋa ina.
- 30**Baputizi laga ma Yoane tikindrilo lu njiyu i'diko yu kugbo ku ntulu kiloni ya? Teyitokita na."

³¹Ko druga pipiza 'beri kase dridriḡini adi, "Kugbo yi kulia adi 'Ḋiyu i 'diko yu,' lepe ikulia adi, 'Kuwade ta aku rugo lepe gbandra ya?'³²'Bo ku yi kulia adi, 'Ḋiyu ku ḡutulu?' " 'Bo ko akuze ḡutulu kilo igbonaga ḡutulu giri arugo adi Yoane a kakeyoni laga mḡgbana.

³³Kuwade ko druga teyitokindro Yesu adi, "Yi aku deni." Yesu druga teyitokindro ko adi, "Kuwade na aka trukokindro ta teriḡi naga ma na kondri kine kulia de inani."

Marako 12

¹Nyenaga Yesu apoki i takindra na ko kulia na guguma, adi, "Le'de ḡutu a'udru zabibu kanye melesi kata, a'begu mari i nyogani, a'boga drili na liyani suwe ti konye ti zabibu kine, a'dugo morogo, druga kolokindro melesi ḡanina ku katiyu kiloni, ti lepe lu utu i ne'de ka.

²Ku luḡalo laga ayeḡundra, lepe druga sonyodru upiye le'de ku katiyu kilo yu ma lepe ku rumbi konye ku'de ti melesi na zabibuna kasiko yu

³'Bo ko amoga lepe, akidro lepe, druga sonyodru lepe bo yu kana.

⁴Monye melesilo druga sonyodru upiye le'de 'do kasiko yu, 'bo ko agbudro lepe i kuwe, atikindra lepe yukuwe a druma.

⁵Monye melesilo druga sonyodru le'de, 'bo ko arembu lio. Kuwade ku ku'de ḡutulu rodri, ku'de kilo ko akidro, ku'de kilo ko arembu.

⁶Druga koloki ḡutu gele, ḡiro laga ma lepe nyadrilo. I bo ḡanina lepe asonyodru lio kasi ko yu druga kulia adi, 'Ko isosobu ḡiro liolo.'

⁷'Bo kulu katiyu de druga kulia kase dridriḡini adi, 'Ilo de nye laga a kalumelo. Pondrita ti yi reme lepe kaḡo, ma luma kilo gbo'da a kayaḡa.'

⁸Ko druga moga lepe, druga reremi lepe druga biriḡodru lepe kaḡo i melesi katani.

⁹Monye melesilo ikondra inyo ya? Lepe ipopondra i tukarakindra na katiyu kilo, 'bo lepe itikindra melesi ḡanina ku ku'de katiyu.

¹⁰Ta aku kendra kine kulia na wuwuro kine de ya? Adi, 'Ḋurupi laga ma ka'duko kilo redriilo, ayeḡundra a ḡurupi laga a druma lo goḡe lo kadi.

¹¹Matalo lo kondra ilo kone de, laga kaya konyeni a kulia ti rame na 'beri.' "

¹²Ko druga modyu moga na Yesu, 'bo ko akuze mongoyona igbonaga ko adeni adi kine kulia de gupa kase 'berina. Kuwade ko druga kokoloki lepe, druga ko tutu.

¹³Nyenaga ko asunyundro ḡutulu ku'de ti Farisayo kilo ku ku'de ti Herode kilo ku Yesuni ma ko ku loga lepe i kulia naga ma lepe tazini kine.

¹⁴Kugbo ko laga ayeḡundra, ko druga piza lepe adi, "Katogoloni, yi adeni adi do a ḡutu laga a 'diri, do ani 'bo'bodya ḡutulu, igbonaga do ani rambu kulia ti todruma na

ɳutulu kinena, 'bo do togo'yu kiko lo ɔun ilo a 'diri. Kukuzuna arugo adi ku yi tiki Kaisari mosorolo kuwa 'baya?

¹⁵Ku yi tiki kuwa 'baya?" 'Bo Yesu adeni toɳulupa nasikoɳana, druga piza ko adi, "Ta modyu na gbandra ya? Zowuta silingitana kuweni ku na mete."

¹⁶Ko druga zondra. Lepe druga piza ko adi, "Ina kodudo de ku wure laga kinilo a ti ɳa ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "A ti Kaisari."

¹⁷Yesu druga takindra ko adi, "Tikita Kaisari kapazi ti Kaisari kilo, 'bo tikita ɔun kapazi ti ɔun kilo." Ko druga rambu 'beri ku kulia ti lepe kine koru.

¹⁸Nyenaga Sadukayo, lo kulia adi ɳiye na ɳutulu laga atatuwa kilona 'baya kilo ayeɳundra ku Yesuni, druga piza lepe, adi,

¹⁹"Katogoloni, Mose awurokindro ɳutu adi ku luɳase lo ɳutu laga atuwa ku lepe akolokindro nokana, 'bo ti lepe aku kolokindro ɳiro, ɳutu ɳani ku lupe noka ɳanina ma yuɳundri ɳazi ku luɳase i pirini.

²⁰Kazu luɳaseri ku'de burio. Kayolo azondra noka. Ku lepe laga atuwa, aku kolokindro ɳazi.

²¹Togi murelo druga lubo lepe, druga atuwa ti inga ɳazi 'baya, druga togi musala ilo de.

²²Ko laga burio kilo aku kolokindro ɳazi. I bo ɳanina nokana druga tutuwa itro.

²³I luɳa lo ɳiye lu, lepe igbo'da a noka ɳiɳa? Igbonaga ko burio giri a'deba lepe a noka nase ina."

²⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta aku de kulia na wuwuro kine ku teriɳi na ɔun ina itro, nyena liaɳani ta.

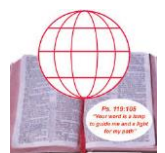
²⁵'Bo ku ɳutulu kilo laga aɳiye i dridriɳi na ɳutulu laga atatuwa kilo, ko aka lundrani, 'bo aka tiki i lunyani, 'bo ko igbo'da beti malaika ti 'diko kilo.

²⁶Ku kulia ti ɳutulu laga atatuwa kilo ɳona ko iɳiɳiye, ta aku kendra i buku na Mose katani, i piri naga na wuroni kulia ti buruzuti nu ya? Adi ɔun atakindra lepe adi, 'Na a ɔun lo Abarahama, ɔun lo Isaka, ɔun lo Yakobo ilo.'

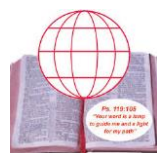
²⁷Lepe ani gbo'da a ɔun lo ɳutulu laga atatuwa kilo, 'bo a lo ɳutulu laga zoru. Ta aliaɳa koru."

²⁸Katogoloni le'de lo kukuzuna druga pondra, 'bo ayinga ko i rerenya kase dridriɳini. Kugbo lepe laga ayinga adi Yesu teyitokindro ko soso, lepe druga piza lio adi, "I dridriɳi na kukuzuki kine, naga ya naga a kayo?"

²⁹Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Kayona gbo de, 'Isiraeli kilo, yiɳeta: Mata ɔun likalo, Matalo ilo gele.

- 30'Bo nyare Mata Dun lolulo ku teili lolulo giri, ku ru nonuna giri ku rambu nonuna giri, ku teriḡi nonuna giri.'
- 31Togi murena nyena de: 'Nyare ḡutulu lo saka konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna.' Kukuzu ne'de naga na rodru kine de 'bayi.'
- 32Katogoloni lo kukuzunalo druga kulia ku lepe adi, "A 'diri Katogoloni, do kulia soso adi lepe ilo gele, le'de 'bayi ḡolo a lepe ka'delo.
- 33Ku do nyadru lepe ku teili giri, ku dendrana giri, ku teriḡina giri, 'bo ku do nyadru ḡutulu laga konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna, kine kulia de arodru kapazi giri laga ma ḡutulu 'udri ku 'i'izi kilo."
- 34Kugbo Yesu laga amedra adi lepe teyitokindro ku totore, lepe druga takindra lepe adi, "Do ani gbo'da pazo i tumata na Dun ina." I bo ḡanina le'de ḡutu 'bayi lo togo'yu teili i piza na lepe 'do.
- 35Ku Yesu itogo'yuni i kadi na Dun ina kata yu, lepe druga piza ko adi, "Katogolo ti kukuzuna kilo kulia adi Kristolo a ḡiro lo Dawidi adidinyo ya?"
- 36'Bo Dawidi ku mugu akulia ku Yuka Nakiyena adi, 'Matalo atakindra Mata liolo adi, Gbi'dikini i keni lio lo lutatelo yeḡadru tozo i 'delakindra na na mero kolu kilo konu mukuzini.'
- 37Dawidi ku mugu lungu lepe a Mata. Kuwade Kristo gbo a ḡiro lo Dawidi adidinyo ya?" 'Bo mongoyo na ḡutulu rodri kilo ayinga Yesu ku nyola.
- 38Ku lepe itogo'yuni lepe akulia adi, "Gbo'dita go ku katogolo ti kukuzuna kilo, lo nyadru woro ku bongola naga a nazo kine, lo nyadru romaniki i pirito na togboreni kapazi kine,
- 39lo nyadru si'deta naga a na'bu kine i kadizi naga a momoreta kine kata yu, lo nyadru gbigbi'diki naga na kukuka i gbadru yu kine,
- 40lo dudumuza awuzio ku kadizi kasiko kine, lo magu Dun a nazo ma se ku metani 'busa kilo. Ko iḡeḡeraki kulia a naro arodru."
- 41Ku Yesu laga agbi'diki ka i piri na gumani riyena i koḡo yu, lepe druga bonga mongoyo na ḡutulu i naga ma ko gumbi riye i piri na gumani riyena kata yu ina. 'Bo korineko kilo rodri agumba riye kine rodri.
- 42Nyenaga awuzi naga a lemerina apondra, druga gupakindra sente naga a na'di'diki mure, ko gbo a senteta druma gele.
- 43Yesu druga lungu lotodiniki kanye kilo kanyeni, druga takindra ko adi, "Na takindra ta a 'diri, ina awuzi naga a lemeri ina de agupakindra alangu ḡutulu giri laga lo gumba i piri na gumani riye kata yuna.

⁴⁴Ko giri gumba 'doketa kilo de nyu i tokorine nasena katani, 'bo lepe naga a lemerina, agupakindra kapa kanye giri laga ti telemera, laga a kapazi ti lepe ti ru itro kilo giri.”

Marako 13

¹I naga ma Yesu lupundri kajo i kadi na Dun ina kata yuna le'de ntutu i dridriji na lotodiniki ti lepe kilo druga takindra lepe adi, “Katogoloni mete, kilo noropo de, ku kine kadizi de 'bu'busi nanina!”

²Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do abo kine kadizi naga drudrumala kine de ya? Durupi gele aka koloki i le'de kini tro, ko giri itruturo ka.”

³I naga ma lepe gbi'dikini i mere laga Oliva ki yu i kadi na Dun ina i kojo yuna, Petero kasi Yakobo ku Yoane ku Anderia druga pipiza lepe tali adi,

⁴“Trukoki ntutu, kine kulia de igbo'da nanu ya? Kpiye laga a inyo lo ikpeza adi kine kulia de giri ikokondra 'beri ya?”

⁵Yesu druga poki i takindra na ko adi, “Gbo'dita ku konye ka'bi le'de ntutu ku 'do'dolara kuweto kasu kine a bada.

⁶Dutulu rodri ipopondra ku kari kuwe kine, lo ikulia adi, 'Na a lepe.' Ko i'do'dolara kuweto ti ntutu rodri kine a bada.

⁷Ku ta laga ayinga kulia ti moro ku ti nyañiliza na 'beri, teiliko kasu kilo ka'bi ku 'do'do 'do'do, igbonaga kine kuliata de kine ipupuru ina, 'bo luja lo 'dute na kanalo inga aku yeñundra.

⁸'Bo zuro kilo injiye i moro ku zuro ku'de kilo, tumatana ku tumata ne'de. Dodonga na kana igbo'da i pirito ka'de ka'de, magona igbo'da itro. 'Bo kine kulia de a suluwe na dreliesina.

⁹“ 'Bo tineta ti 'beri, igbonaga ko ititikindra ta ku kayolo ti kuliata kilo, i kiro i kadizi naga a momoreta kine kata yu ina. Ta ililira ku lo'bizoki ku mataki kilo i kojo yu, ku kulia kuwe kine, i 'dutukindro na ko bo na kuliana.

¹⁰Kuu na'buna itrutrukozi ku zuro kilo yu giri a nze.

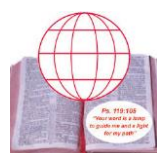
¹¹Ku ko laga amoga ta i tikindra na ta i nera na kulia nu, teiliko kasu kilo ka'bi ku 'do'do 'do'do a nze ku kulia naga ma ta ku tazini kine. Taneta kulia na ititiki ta i tayi i lu luja de kine, igbonaga ntutu laga lo tazulo agbo'da a tani, 'bo a Yuka Nakiyena ina.

¹²Lujase ititiki luja i tuwa, monyelo ititiki niro lonye, nazi injiye i kayojo kase kilo kini i tikindra na ko i tatuwa.

¹³Ta imamana a loro ku ntutu giri ku kulia ti kari kuwe kine. 'Bo ntutu laga ku teili lo rile yeñadru tozo i 'dute yu ilo, nyelo irite.

- 14“ ’Bo ku ta medra ŋo laga lo ŋmwa a loro lo tukarakindra kapazi girilo ti alira i piri naga aku rukona kata yu, (ti kakenanilo dene kulia), ŋutulu laga i Yudaya katani kilo ti woki i meria yu.
- 15Dutu lo gbo’da i kadi ki ilo ka’bi ku kikiyundra ka i lubo kanye kadi yu i ’dumadru na kapa.
- 16Dutu lo gbo’da i melesi kata yulo ka’bi ku yiyite bo i ’dumadru na bongo nanyena.
- 17Dreliana ina ku wate naga ku pelela kine, ku wate naga na tunagu ŋazi kine i kulu luŋa de.
- 18Maketa Dun adi kulia ŋani kunu ka’bi ku kokondra ’beri i luŋa lo katiro.
- 19I kulu luŋa de sasanyana iyeyeyundra, sasanya ne’de naga be ina de ’baya ŋiyu i luŋa lo sulukindri Dun gbeza na kana lu yeyundra tozo tinade, ’bo ne’de aka yeyundra deni.
- 20Kedri kodro ku Matalo laga aku ŋedya luŋazi kilo ’baziŋa, le’de ŋutu ’baya lo ririte. ’Bo ku kulia ti ŋutulu laga anyume ma lepe nyumbi kilo, lepe aŋedya luŋazi ŋani kilo.
- 21I lu luŋa de, ku le’de ŋutu kulia ku ta adi, ‘Meteta, Kristo ma lo,’ kugbo, ‘Meteta, lepe ma lu,’ ku ruruta.
- 22’Bo Kristo laga a ’bureniko kilo ku kakeyo ti to’bure kilo iŋiŋiye i kpeza na kpiyeta kilo ku wonyesi kilo i ’bo’boliza na ŋutulu laga anyume kilo kuwa roromoki.
- 23’Bo tineta ti ’beri. Na atakindra ta kuliata kine giri a nze.
- 24“ ’Bo i kulu luŋa de, i bo na sasanyana, kolona isosomuko, yapalo aka kpekpezani,
- 25kasiri kilo i’do’do ’do’do i ’diko yu ka, teriŋito ti ’diko kine idodoŋa dodoŋa.
- 26I bo ŋanina ko imemedra Diro lo ŋutulo i pondra i ’dikolo yu ku teriŋi koro ku mo’yu koro.
- 27’Bo lepe isonyodru malaika kilo i goto ti ka kilo giri kata yu, i tunundra na ŋutu kanye laga anyume kilo, ŋiyu i dute na kana yu yeyadru tozo i’dute na kana yu.
- 28“Deneta togole lo koligilo. Keniya kine kuwa agara, koropo kine kuwa awila, ta roromoki dendra adi za’belo gbo’di nyoga.
- 29Kuwade kugbo ta laga amedra kine kulia de i kondra na ’beri, ta roromoki dendra adi lepe gbo’di ilo nyogoŋa i ketimi kutuni.
- 30Na takindra ta a ’diri, ina yuŋe na tinadena aka lengani, ti inga kine kuliata de giri aku kondra ’beri.
- 31Dikona ku kana ilelenga, ’bo kulia kuwe kine aka lengani.
- 32“ ’Bo lu luŋa de ku nu baŋe de le’de ŋutu aku deni tro, kugbo malaika ti ’diko kilo, kugbo Dirolo, gele’du Monye laga adeni.

- ³³Gbo'dita go ku konye, igbonaga ta aku deni adi luṅa ṅanilo igbo'da nanu ina.
- ³⁴Be naga ma le'de ṅutu ituni i worozi, ku lepe laga akolokindro 'ba lonyelo, lepe takindra upi kanye kilo kukuzu i korakindra na ko kitazi gele gele. Lepe druga takindra katiyuni lo ketimilo kukuzu adi ti gbo'dini ku konye.
- ³⁵Kuwade gbo'dita ku konye, igbonaga ta aku de adi monye'balo ipondra nanu, ṅona kotria, kugbo i tukaze kide, kugbo i sira na sokoro, kugbo kutamalu,
- ³⁶lepe ka'bi ku pondra wuleṅa gele ku rumbi ta i toto.
- ³⁷Kulia naga ma na takindri ta kine, na takindra ṅutulu giri adi, Gbo'dita ku konye."

Marako 14

- ¹I lu luṅa de, ti akoloki luṅazi mure yeṅadru tozo i kolo druma na soponi Rosetona ku na nyeini mugati naga 'ba kape kine, ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo druga ga'yu kiko lo mokani Yesu ku toṅulupa, lo tatuwini lepe kaṅo.
- ²'Bo ko akulia adi, "Ka'bi ku gbogbo'da i luṅa lo kolo drumanalo, ṅutulu kilo ka'bi ku resatu."
- ³Kugbo Yesu laga asaka Betania yu, ku Simona laga ku rimalo kadi yu, ti lepe agbi'diki i mesa kutu yu, noka ne'de druga pondra ku wele na ṅmwa sisisi naga na luṅu a narido, naga ku gbore naga ki koruna i ṅese nakpe. Lepe druga trurodru kutu na ṅese ṅanina, druga 'bugo wele ṅanina ku Yesu i kuweni.
- ⁴'Bo ṅutulu ku'de kilo druga piza kase dridriṅini ku ṅoma adi, "Wele na ṅmwa sisisi ina de kokoroyi de gbandra ya?"
- ⁵Ina wele de roromoki togboro alangu silingi kamazi musala ma tiki lemerika kilo. Ko druga riringa lepe.
- ⁶'Bo Yesu druga takindra ko adi, "Kolokita lepe. Ta sasandru lepe gbandra? Lepe akondra na ku 'bu'busi.
- ⁷Lemerika kilo gbo kasi ta mu luṅa, luṅa giri laga ma ta nyadrinilo, ta roromoki kondra ko a na'bu. 'Bo laga na, na ani gbo'da kasi ta mu luṅa.
- ⁸Lepe akondra beti naga ma lepe romokini ina. Lepe aṅindra mugu niona ti inga aku nuka.
- ⁹Na takindra ta a 'diri, mu pirito na trukozini kuu na'buna i kanina kine, ṅo laga ma nokana kondrilo itrutukozi itro, ma ramani kulia ti lepe kine."
- ¹⁰I bo ṅanina, Yuda laga lo Kariota, laga i ṅutulu mere gele ku konye mure kilo i dridriṅinilo, druga utu ku ka'i'ila drumala kilo yu i nyokindro na Yesu mundrara kasiko yu.
- ¹¹Kugbo ko laga ayinga kulia ṅani kine, ko druga gbo ku nyola, druga sara i tikindra na lepe riye. Kuwade lepe druga ga'yu kiko lo nyokini lepe mundrara.

- 12**I luja laga a kayo lo nyeini mugati naga 'ba kape kine, i luja laga bita ma ko 'dungini torela ti kebilizi laga a ti Roseto kilolo, lotodiniki ti Yesu kilo druga piza lepe adi, "Do nyadru ku yi kukune Rosetona mo do ku nyosuni yeda ya?"
- 13**Lepe druga sonyodru lotodiniki kanye ku'de kilo mure, ti atakindra ko adi, "Lubita kezi yu, ta imomora ku le'de ntu laga lo 'dokodru songbo lo pio. Keporota bo na lepena,
- 14**i piri naga ma lepe lubi kata yu nu, kulianita ku monye'balo adi, 'Katogoloni akulia adi, Kadi nio na komona nye naga ya, piri naga ma na ku nyosuni Rosetona kasi lotodiniki kuwe kilo ina?
- 15**Nyenaga lepe ikpekindra ta kadi naga ki yu naga a druma, ti akukuna ku kapazi girina. Kukuneta kapazi kaya kilo yu de."
- 16**Lotodiniki kilo druga pilara, druga utu kezi yu druga rumbi kulia kine beti naga ma lepe takindri kona. Ko druga kukundra Rosetona.
- 17**Ku gbo'dini kotriana Yesu druga yejundra kasi ntulu laga mere gele ku konye mure kilo.
- 18**Ku ko laga agbi'diki i nyosu i mesa kutuni, Yesu druga kulia adi. "Na takindra ta a 'diri le'de ntu kasu dridriḡini, laga lo nyosu seku nalo, inyokindro na mundrara."
- 19**Ko druga poki i gbo'da ku luḡuli, druga pipiza lepe gele gele adi, "Ilo na ya?"
- 20**Lepe druga teyitokindro ko adi, "Lepe a ntu gele i ntulu laga mere gele ku konye mure kilo i dridriḡini, laga lo nyelakindra 'dilo i ta'buna kugele seku nalo.
- 21**Kuwade Diro lo ntulo ilo tu i kiko beti naga ma wurokini lepena, 'bo dreliana ina a na ntu laga lo nyokindro Diro lo ntulu mundrara ilo. Kazu kodro kugbo ntu ḡanilo aku yuḡe, a na'bu."
- 22**Ku ko laga kilo inyosuni, Yesu druga dumundra mugati. Ku lepe laga a'boriza, lepe druga gbegbenyeza katana, druga tikindra ko, druga kulia adi, " 'Dumarata, ina de a mugu nio."
- 23**Lepe druga 'dumundra drikerina. Ku lepe laga atikindra iyetelo, lepe druga tikindra ko, ko giri amozu.
- 24**Lepe druga takindra ko adi, "Kine de a rima kuwe ti tomorena, na wonu ku ntulu rodri kine.
- 25**Na takindra ta a 'diri na aka mozu suwe ti konye ti zabibu 'doni yejadru tozo i naga ma na ku mozini a naluduko i tumata na Dun ina kata yu nu."
- 26**Ku ko laga awe'yu wirilo, ko druga lulupodru, druga utu i mere laga Oliva yu.
- 27**Yesu druga takindra ko adi, "Ta giri ibabayi, igbonaga awuro adi, 'Na igbugburu kayukunilo, kebilizi kine irereki ina.'

- 28'Bo i bo na ŋiye niona na itutu kasu ŋero Galili yu."
- 29Petero druga teyitokindro lepe adi, "Kugbo ko giri laga ibabayi, laga na ani bayi."
- 30Yesu druga takindra lepe adi, "Na takindra do a 'diri, i ilo tukaze de, ti inga sukurilo aku sira luŋa mure, do irerenya na luŋa musala."
- 31Petero druga kulia ku teriŋi adi, " 'Dia kodro ku yi tatuwa seku do kugele kpe, na aka renya doni." 'Bo ko giri akulia de.
- 32Ko druga tu i piri na luŋu a Getesemane nu. Yesu druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, "Gbi'dikinita inide ti inga ki na magu Dun."
- 33Lepe druga zonga ku Petero ku Yakobo ku Yoane, druga poki i gbo'da ku luŋuli koru ku teili laga tomoni.
- 34Lepe druga takindra ko adi, "Teili liolo ilo gbo ku luŋuli koru, be naga na itutuwana. Sakanita inide, gbo'dita ku konye."
- 35Lepe druga tu ŋero yu, druga mereke ka, druga magu adi ku roromoki luŋa ŋani lu ti rosodri kanye koŋo yu kaŋo.
- 36Lepe druga kulia adi, "Aba, Amonyee, kuliata giri roromoki do. 'Dotoro ina drikeri na kulia na potroru ina de kuweni kaŋo. 'Bo ku kokonu kulia naga ma na lepe nyadrini kine, ti gbo'dini be naga mo do lepe nyadrinina."
- 37Ku lepe laga apondra, lepe druga ku rumbi ko i toto, druga piza Petero adi, "Simona, do tototo ya? Do ani romoki gbo'da ku konye gboŋa sawa gele'du ya?"
- 38Gbo'dita ku konye, magita magu ka'bi ta ku lubo i luluka kata. Teililo gbo ku puso, 'bo muguna gbo 'ba teriŋi."
- 39Lepe druga tu 'do, druga magu ku kulia nagele kine.
- 40Ku lepe laga apondra 'do, lepe druga ku rumbi ko i toto, igbonaga konye kasiko kilo gbo'di tomonina. Ko aku de kulia naga ma ko ku teyitokindri lepe kine.
- 41Lepe druga pondra i luŋa laga a togi musalalo, druga piza ko adi, "Ta inga kilo i toto, ta inga kilo i yuka i piri ya? Aromoki. Luŋalo ayeŋundra azo. Meteta, Diro lo ŋutulo inyoki mundrara i kenisi ti katoronya kilo.
- 42Dineta, kita utu. Meteta, ŋutu lo nyokindro na mundraralo gbo'di nyogoŋa."
- 43Wuleŋa gele kugbo lepe inga ilo kukulia, Yuda laga i dridriŋi na ŋutulu laga mere gele ku konye mure kilolo druga pondra kasi mongoyo na ŋutulu lo pondra ku walia ti moro, ku turia itro, ti ko kulu ŋiyu ku ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ku temezi kilo.
- 44Ti kanyoni lo mundraralo akpekindra ko kpiye adi, "Dutu laga ma na ku nyu'i gbangiri lo lepelolo, ilo lepe. Moketa nye, zoŋeta lepe ka'bi ku lalabara."

- 45 Ku lepe laga ayejundra, lepe druga pondra wuleja gele ku Yesuni, druga kulia adi, “Katogoloni.” Lepe druga nyu’ya gbangiri lo lepele.
- 46 Ko druga sukindro kenisi kase kilo ku Yesu kini, i moga na lepe.
- 47 Bo ntutu gele i dridriji na ntutulu laga lo lira i nyogani kilo druga ’dutundro wale lonye lo morolo, druga deba upiye lo ka’i’ilani laga a lengberelo, adepu suweta lo lepele ka.
- 48 Bo Yesu druga takindra ko adi, “Ta lupundro beti nona ku moga kolani ku walia ti moro, ku turia itro i moga na na ya?”
- 49 Mu kolozi na asaka kasi ta i kadi na Dun ina kata yu i togo’yu, ’bo ta aku moga na. ’Bo kulia na wuwuro kine ma torumokindri ’beri.”
- 50 Lotodiniki kilo giri druga kolokindro lepe, druga wowoke.
- 51 Bo ’bulani le’de akepodru bo na Yesuna ti lepe gbo ku suka na kakama i muguni. Ko druga moga lepe,
- 52 bo lepe akoloki sukana druga wo kana.
- 53 Ko druga zonga Yesu ku ka’i’ilani laga a lengberelo yu. Ti ka’i’ila drumala kilo ku temezi kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo atunundra ’beri kugele.
- 54 Bo Petero akepodru bo na lepena pazo pazo yejadru tozo i rii na ka’i’ilani laga a lengberelona yu, lepe druga gbi’diki kasi katiyu kilo i laja i kima kutu.
- 55 Kuwade ka’i’ila drumala kilo ku kayolo ti kuliata kilo giri druga ga’yu bo na kulia naga ma ntutulu ’dodri ku Yesu i muguni kine ma ko ku tatuzi lepe, ’bo ko aku rio.
- 56 Bo ntutulu rodri a’dodru bo na kulia ti lepe kine ku to’bure, ’bo kulia naga ma ko ’dodri kine aku mora kugele.
- 57 Dutulu ku’de kilo druga ni ki, i ’dodru na bo na kulia ti lepe kine ku to’bure, akulia adi,
- 58 “Yi ayinga lepe i kulia adi, ‘Na irandru ina kadi na Dun na kukuna ku kenisi ina de kajo, ’bo i bo na lujazi musala na i’du’du ne’de naga ani kukuna ku kenisina.’ “
- 59 Bo ’dia kodro kugbo gbo de kpe, bo na kulia naga ma ko ’dodri kine aku mora kugele tro.
- 60 Ka’i’ilani laga a lengberelo druga ni ki kasiko i dridriji, druga piza Yesu adi, “Do ani teyitokindro kulia ya? Kulia naga ma kilo ntutulu de ’dodri konu muguni kine a ti to’diri ya?”
- 61 Bo Yesu ayinja tali, aku teyitundro kulia. Ka’i’ilani laga a lengberelo druga piza lepe ’do adi, “Do a Kristo, Diro lo Dun laga lo Pupuralo ya?”
- 62 Yesu druga kulia adi, “Na a lepe. Ta imemedra Diro lo ntutulo ti agbi’diki i keni lo lutate lo Monye Terinilo i pondra kasi ’dikolo ti ’diko kine.”

⁶³Ka'i'ilani laga a leŋberelo druga kendra bongola kanye kine, druga kulia adi, "Yi nyadru ku'de ka'doto ti bo na kulia kine a ti nyo?"

⁶⁴Ta ayinga momorozu na lepena azo. Ta rambu adinyo?" Ko giri druga nedya kulia ti lepe kine adi ti tuwani kaŋo.

⁶⁵Ku'de kilo ŋutulu druga poki i yagu na kamula ku Yesu i muguni, druga mugo koŋo na lepena druga gbudro lepe, druga takindra lepe adi, "Kewu kulia." Katiyu kilo druga nanaŋazu lepe.

⁶⁶Kugbo Petero laga lu yeka i rii yu, ne'de ŋiro naga na konakindra ka'i'ilani laga a leŋberelo kitana druga pondra.

⁶⁷Ku lepe naga amedra Petero i laŋa i kima kutu yu, lepe druga gbuluzu lio, druga kulia adi, "Do itro asaka seku Yesu lo Nazaretalo kugele."

⁶⁸'Bo lepe druga rerenya adi, "Na aku de kulia naga mo do tazini kine, na aku rami itro." Lepe druga lupodru i bu kata, 'bo sukurilo druga sisira.

⁶⁹'Bo ŋirona druga medra lepe, druga poki i takindra na ŋutulu laga yu de kilo adi, "Ilo ŋutu de a ŋutu lasiko."

⁷⁰'Bo lepe arenya 'do. I bo na baŋe a naŋutru ŋutulu lo lira yu de kilo druga takindra Petero adi, "A 'diri do itro a ŋutu lasiko, igbonaga do a ŋutu lo Galili ina."

⁷¹Lepe druga poki i kongu na mugu i nyosu na milio itro adi, "Na aku de ilo ŋutu laga ma ta tazini kulia ŋani kinkelo de."

⁷²Wuleŋa gele sukurilo druga sisira 'do i luŋa laga a togi murelo. Petero druga rambu kulia naga ma Yesu tazini kine, adi, "Ti inga sukurilo aku sira luŋa mure, do irerenya na luŋa musala." Lepe druga poki i gbiye koru.

Marako 15

¹Ku gbo'dini kutumaluni, wuleŋa gele ka'i'ila drumala kilo ku temezi kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ku kayolo ti kuliata kilo giri druga tunundra 'beri kugele i tazu na kulia. Ko druga todaya Yesu, azonga lepe i tikindra na lepe ku Pilato.

²Pilato druga piza lepe adi, "Do laga a Mata lo Yahudilo ya?" Lepe druga teyitokindro lepe adi, "Do akulia 'do."

³Ka'i'ila drumala kilo druga sosozu kuliata rodri ku lepe i muguni.

⁴Pilato druga piza lepe 'do adi, "Do ani teyitundro kulia ya? Mete, kulia naga ma ko sozi konu muguni kine rodri!"

⁵'Bo Yesu aku teyitundro kulia 'do, kuwade Pilato druga rambu mugu koru.

⁶Mu kolo drumala ti Roseto kine Pilato bita lakakindra ko ŋutu gele i drodrore yu laga ma ko magilo.

- ⁷I dridriŋi na ŋutulu laga lo padru kulia, laga a karemo kilo, le'de ŋutu lo luŋu a Baraba ti lu i kadi naga a drodrorena kata yu.
- ⁸Kuwade mongoyo na ŋutuluna druga pondra, druga poki i piza na Pilato ti lepe kondri be naga ma lepe bita kondrinina.
- ⁹Pilato druga piza ko adi, “Ta nyadru ki na lakaki ta mata lo Yahudilo ya?”
- ¹⁰'Bo lepe adeni adi ka'i'ila drumala kilo atikindra Yesu ku yuma.
- ¹¹'Bo ka'i'ila drumala kilo azuzuza mongoyo kilo adi troru ti lepe lakaki se Baraba ayu.
- ¹²Pilato druga piza ko 'do adi, “Ma na kondra inyo ku ŋutu laga ma ta lungi a Mata lo Yahudilo ya?”
- ¹³Ko druga resa adi, “'Beke lepe i kedini mugu!”
- ¹⁴Kuwade Pilato druga piza ko adi, “Gbandra, lepe akondra toro naga a inyo ya?” 'Bo ko aresa 'do ku teriŋi arodru adi, “'Beke lepe i kedini mugu!”
- ¹⁵Kuwade igbonaga Pilato laga lo nyadru tikindra mongoyona nyola ina, lepe druga lakakindra koŋa Baraba. Ku lepe laga atikindra Yesu i kpinyani, lepe druga tikindra lepe i 'beko i kedini muguni.
- ¹⁶Katiyu kilo druga zonga Yesu i 'ba lo lo'bizo, laga lo luŋu a Praitioriolo kata yu. Ko druga luŋudru katiyu kilo giri kugele,
- ¹⁷druga sozu Yesu ku bongo naluwena. Ku ko laga atragu yogono lo kakuwa, ko druga sukindro ku lepe i kuweni.
- ¹⁸Ko druga romu ku lepe adi, “Mata lo Yahudilo, koŋona!”
- ¹⁹Ko druga pogu kuwe lo lepelo ku 'bakuzuti, druga yagu kamula ku lepe i muguni, druga ruguŋo ka i teminizo na lepe.
- ²⁰Ku ko laga a'da'datazu lepe, ko druga yokoodru bongo naluwe ŋanina, druga sozu lepe ku bongola ti lepe lepe kine, druga zonga lepe i 'begu na lepe i kedini mugu yu.
- ²¹Ko druga ri'dikindra le'de ŋutu lo rosodru i kikolo, ti lu pondra i diŋo, adi ti lepe 'doke kedini laga lo 'bekoni Yesulo. Ōutu ŋanilo a Simona lo Kurene laga a monye lasi Alekezanda seku Rufusilo.
- ²²Ko druga zonga Yesu i piri na luŋu a Gologota nu kata yu, trugo adi, Piri na Lele na kuwe.
- ²³Ko druga yutakindra lepe suwe ti konye ti zabibu naga aŋoŋola ku wini kine, 'bo lepe aku mozu.
- ²⁴Ku ko laga a'begu lepe, ko druga kodya bongola ti lepe kine kase dridriŋini ku guma na zege, ma ko ku dendri ŋo laga a inyo laga ma ŋutu gele gele 'dumadrilo.

- 25'Bo ko a'begu lepe i kedini mugu i 'dipundro na kolo.
- 26Ti kulia na turani lepe kine awuro adi, "Mata lo Yahudilo."
- 27Ko druga 'begu kola mure kugele kasi lepe, gele i keni lo lepe lo lutatelo yu, gele i keni lo kadujelo yu.
- [28Kuwade kulia na wuwuro na kulia adi, "Lepe akena i dridriji na ntu loro kilo," kine atorumokindro 'beri de.]
- 29Dutulu laga lo rosodru i kiko kilo druga momorozu lepe ti kulu idodonga na kuweto kase kilo, druga kulia adi, "'Hai! Do lo randru kadi na Dun ina, lo 'dugo lepe i luja musalalo,
- 30ritu mugu, kiyundri ka i kedini lo 'bekoni dolo!" "
- 31'Bo ka'i'ila drumala kilo druga 'da'datazu lepe kase dridriji, kasi katogolo ti kukuzuna kilo, druga kulia adi, "Lepe kazu ritundro ku'de kilo ntulu, 'bo ani romoki ritundro mugu.
- 32Ti Kristo, laga a Mata lo Isiraelilo kiyundri ka tinade i kedini lo 'bekoni nyelo, ma yi ku medri, ma yi ku rugi." Dutulu laga lo 'beko kasi lepe kugele kilo amotizo lepe de itro.
- 33Ku gbo'dini tupara kide, kana giri druga sosomuko yendru tozo i lu'balaja.
- 34I lu'balajani Yesu druga laiza ku roro laga gbona adi, "Eloi, Eloi, lama sabakitani?" trugo adi, "Dun lio, Dun lio, do kolokindro na gbandra ya?"
- 35Ku'de ntulu laga lo lira nyoga kilo ku ayinga kulia nani kine, ko druga kulia adi, "Yijeta, lepe lo lungu Eliya."
- 36Le'de ntu druga wo i tozodru na remomolulu ku suwe ti konye ti zabibu naga potroru kine druga sukindro lepe i 'bakuzuti kutu, druga tikindra lepe i mozu, druga kulia adi, "Inga mada ki'do, kita medra kugbo Eliya ipondra i'dukundro na lepe kani."
- 37Yesu druga laiza ku roro laga gbona, druga 'do'doro.
- 38Bongo na nerani kata na kadi na Dun ina druga kendra mugu mure nyu ki yu yendru kani.
- 39Druma lo katiyu kama gele laga lo lira ku lepe i kononilo, kugbo amedra adi lepe ilo 'do'doro, lepe druga kulia adi, "A 'diri ilo ntu de a niro lo Dun."
- 40Ti wate ku'de kine kunu i medra pazo yu, kasiko i dridriji Maria naga na Magadalana ku Maria naga a nte na Yakobo lotrilo ku na Yosena, ku Salome,
- 41ko naga na kepodru bo na Yesuna, naga na konakindra lepe kita, i luja laga ma lepe gbo'dini Galili yu lu kine, ku wate ku'de kine rodri naga na pondra kasi lepe Yerusalemani kine.

⁴²Ku gbo'dini kotriana, igbonaga luḡalo gbo a luḡa lo kukunani kapazilo, trugo adi a luḡa laga i sabatolo i koḡolo ina,

⁴³Yosefa lo Arimataya, laga a kayoloni lo kuliata, laga lo sopo koru, laga lu momondru tumata na Dun inalo, lepe druga togo'yu teili, druga utu ku Pilato yu i magu na opu lo Yesulo.

⁴⁴Kuwade Pilato druga rambu mugu koru ku 'doro na Yesu naga wulena, druga lungu druma lo katiyu kama gelelo, i piza na lepe ḡona Yesu atuwa a 'diri.

⁴⁵Ku lepe laga adeni ku druma lo katiyulo i kutuni adi Yesu atuwa azo, lepe druga kulia adi ti opulo tikini Yosefa.

⁴⁶Yosefa druga gborundro bongo naga nakpe, 'bo kugbo lepe laga a'dukundro opulo kani, lepe druga todyala lepe ku bongo nakpe ḡanina, druga topirikindra lepe i gulo naga aluluto i lele mugu yuna kata yu. Lepe druga larakindra ḡurupi i gulo kutu yu itro.

⁴⁷Maria na Magadalana seku Maria naga a ḡote na Yosefana ameri piri na topirikini lepena.

Marako 16

¹Kugbo sabatolo laga arosodru, Maria na Magadalana kasi Maria naga a ḡote na Yakobona, ku Salome druga gborundro kapazi lo ḡmwa sisisi kilo, ma ko utuni ku we'i opulo.

²Kutumalu 'bero 'bero i luḡa lo sabiti laga a kayolo, ko druga utu i gulo yu ti kolona alupundro azo.

³Ti ko kine i kulia kase dridriḡini adi, "Inde ma ḡa lo ku dukakindra ḡutu ḡurupi ina i gulo kutu yu kaḡo ya?"

⁴Ku ko laga aboḡadru, ko druga medra adi ḡurupina adukazi kaḡo azo, 'bo lepe a druma koru.

⁵Kasiko i lubo naga i gulo kata yuna, ko druga medra 'bulani le'de ti agbi'diki i go laga lo lutate yu, ti asozu mugu ku bongo nakpe. Ko druga rambu 'beri koru.

⁶Lepe druga takindra ko adi, "Ku raramita 'beri. Ta kine ga'yu Yesu lo Nazareta lo 'beko i kedini mugulo. Lepe aḡiyoro azo, lepe nide 'bayi. Meteta piri naga ma ko topirikindri lepena.

⁷'Bo utita ku trukokita lotodiniki ti lepe kilo ku Petero adi lepe lu tu kasu koḡo yu Galili yu. Ta imemedra lepe yu de be naga ma lepe takindri ta kazuna."

⁸Kuwade ko druga lupodru kaḡo, i woke i gulo kutuni. 'Beri kasiko kine druga poki i zangu ku rambu na 'beri. Ko aku kulia ku le'de ḡutu, igbonaga ko akuze ina.

[⁹Kuwade, kugbo Yesu laga anjiye i luja lo sabiti laga a kayolo 'bero 'bero, lepe druga puku a kayo ku Maria naga na Magadalanani naga kazu ma lepe rikodri dreria loro burio ku lepe i mugunina.

¹⁰Maria nanina druga tu i trukokindro na ntulu laga kazu lo saka ku Yesu kugele kilo ma ko gbiyini ina.

¹¹'Bo ku ko laga ayinga adi lepe lu zoru, adi noka nanina amedra lepe, ko aku rugo.

¹²I bo nanina Yesu druga puku ku mugu naga ka'de ku ntulu mure ti ko kulu woro i diño yu.

¹³Ko druga yitozi bo druga trukokindro ntulu ku'de kilo, 'bo ko aku rugo koña.

¹⁴I bo nanina Yesu ku mugu druga puku ku ntulu laga mere gele ku koyita gele kilo, ti ko agbi'diki i mesa kutu yu, 'bo lepe druga riringa ko ku kulia ti rugo nasiko naga 'bayi ku teiliko kasiko logo kilo, igbonaga ko aku rugo ntulu laga lo medra nye i bo na niye nanyena kilo ina.

¹⁵Lepe druga takindra ko adi, "Utita i ka yu giri, ku trukokita ntulu giri laga agbeki kilo kuu na'buna.

¹⁶Ɖutulu laga arugo, laga a'deba baputizilo kilo, iririte, 'bo ntulu laga aku rugo kilo, nera na kuliana ititiga ko.

¹⁷Kine kpiyesi de igbogbo'da a ti ntulu lo rugo kilo. Ku kari kuwe kine ko iririkodru dreria loro. Ko ikukulia ku kutuzi naluduko kine,

¹⁸ko i'du'dumundra munuo, ku ko laga amozu ño laga lo tutuwaniki kilo, ko aka kondra koña a loroni. Ko itatandru kenisi kase kilo ku ntulu laga ku tatuwa kilo kini, 'bo ko itotoruwe."

¹⁹Kuwade, kugbo Mata Yesu laga atakindra ko de, lepe druga 'dumazi ki i'diko yu, druga gbi'diki ka i keni lo Ɖun lo lutatelo.

²⁰Lotodiniki kilo druga lulupodru i trugo na kulia mu pirito, ti Mata lu kondra kita kasi ko kugele i tolirakindra na kulia na tru ko kine ku kpiyesi naga ma ko kondrini kine.]

Luka

Luka 1

- ¹Ɖutulu rodri a’deba kita na wuroni kuliata naga na kondra ’beri kaya dridriḡini kine,
- ²be naga ḡutulu laga lo medra kulia kine ku konye kase kilo ku lo kondra kita ḡanina ma puputukindri yi ina.
- ³Kuwade Teofilo, do laga lo sopo korulo, na arambu a na’bu, nyena wurokindri na do kuliata ḡani kine giri soso, igbonaga na akepodru bo ḡanina soso ḡiyu i lu so de ina.
- ⁴Na nyadru adi dene kulia naga mo do togoloni kunu de adi ko a kulia naga mḡgba.
- ⁵I luḡa laga ma Herode gbo’dini a mata lo Yudaya kazuna, le’de ka’i’ilani, kari ti lepe kine se naga Zakaria, lu i dridriḡi na tomore na Abiyana. Noka na lepena a ḡiro naga i kadi na Aronana, kari ti lepe kine se naga Elisabeta.
- ⁶Ko mure katru a ḡutulu laga mḡgba ku Ɖun i koḡoni, ’bo ko asobu kukuzuki ku ḡeresi ti Matalo kine giri, ’ba kulia naga na sosoyi sosoyi.
- ⁷Ko ’ba ḡiro, igbonaga Elisabeta ḡanina a undo ina, ’bo ko mure katru ayeḡundra gbo’di a modoḡa.
- ⁸Nyenaga kugbo i baḡe na tomore na lepe na kondri lepe kita na ka’i’ilani ku Ɖun i koḡoni,
- ⁹beti ka’i’ila ma kondrina, kita na lepena a na lubini lepe i ’udya na libani i kadi na Matalona kata yu.
- ¹⁰Ti mongoyo na ḡutuluna ina i magu kaḡo yu i luḡa lo ’urani libanilo.
- ¹¹Druga malaikata lo Matalo lo puru ku lepe i go lo lutatelo i piri naga a ’uretana i laga yu.
- ¹²Ku Zakaria laga amedra lepe de, druga zazangu, druga kuze na ’deba lepe.
- ¹³Malaikatalo druga takindra lepe adi, “Zakaria, ku kukuze, igbonaga magu nonuna ayiḡa ina. Noka nonuna Elisabeta iyuyuyokindro do ḡiro lalale, ’bo do igbizo lepe a Yoane.
- ¹⁴Do inyonyola koru, ’bo ḡutulu rodri igbogbo’da ku lominye ku yuḡe na lepena,
- ¹⁵igbonaga lepe igbo’da a drumu ku Matalo i koḡoni ina. Lepe aka mozu suwe ti konye ti zabibu ku yawa naga potroru kineni. Lepe ilo izozore ku Yuka Nakiyena, ḡiyu ku ḡote i pele yu.
- ¹⁶Lepe ilolopukoro ḡutu ti Isiraeli kilo rodri ku Mata, Ɖun lasikolo yu.
- ¹⁷Lepe iworu ku Ɖun i koḡo yu ku teriḡi koru be na Eliyana, i lopugo na teiliko ti monyezi kilo ku ḡazi kasiko kilo yu, ḡutulu laga ’ba sobu na kulia kilo ma gbo’da ku yoyolozu na ḡutulu laga mḡgba kilo, ma ko kukuna a ḡutulu ti Matalo.”

- ¹⁸Zakaria druga piza malaikatalo adi, “Na idendra kine kulia de adidinyo ya? Na gbo’di a tomodoŋa, ’bo noka niona gbo’di a ŋutu naga alenga itro.”
- ¹⁹Malaikatalo druga teyitokindro lepe adi, “Na a Gabirieli, lo lira ku Dun i koŋolo. Na sunye i kulia ku do, i kipikindro na do ina kuu na’buna de.
- ²⁰Mete, kutu nonuna i’di’diza, do iyiŋa tali, do ’baka kuliani yeŋadru tozo i luŋa lo yeŋundri kine kulia de lu, igbonaga do aku rugo kulia kuwe naga na ikondra ’beri kasiko i baŋe yu kine ina.”
- ²¹Nyenaga ŋutulu kilo amomondru Zakaria, ’bo koŋa druga rambu ’beri koru ku ’dutoro na lepe naga i kadi na Dun ina kata yu ina.
- ²²Ku lepe laga alupundro kaŋoni, lepe gbo’di ani romoki kulia ku ko. Ko druga yo’yu adi dena lepe amedra ŋo laga a rube kadi kata yu, igbonaga lepe gbo’di kpekindra ŋutulu kilo kulia kine ku keni, ’bo gbo’di kutu na lepena a’ diza kaŋo ina.
- ²³Ku luŋa ti lepe laga lo kitaniki i kadi na Dun ina kata yu kilo laga alenga, lepe druga tutu kanye ’ba yu.
- ²⁴I bo na kulu luŋa de noka na lepena Elisabeta druga riondru ’busa, druga mumugo mugu i ’ba yu yapazi mukana, ’bo lepe adi,
- ²⁵“Matalo kondra kuweni de i luŋa laga ma lepe boŋundri na ku ’busa na’bunalo, i ’dumadru na yukuwe niona kaŋo ku ŋutulu kilo i dridriŋini.”
- ²⁶Nyenaga i yapa lo bukiyelo katani, Dun druga sonyodru malaikata laga Gabirieli i kezi na luŋu a Nazareta ina yu,
- ²⁷ku ne’de ’diye naga le’de ŋutu nye laga Yosefa ma ’do’ini ina yu. Yosefa ŋanilo a lo kadi na Dawidina, ’bo ’diye ŋanina nye naga Maria.
- ²⁸Nyena pondri malaikatalo ku lepeni, druga romu ku lepe adi, “Do naga na ’doka ku ’busa na’buna, koŋona ya! Matalo ilo seku do kugele.”
- ²⁹Kugbo Maria naga amedra lepe, teili lo lepelo druga ’du’duki ku rome lo lepe laga ilo de, ’bo lepe druga piza mugu adi ilo rome de a rome laga adinyo.
- ³⁰Malaikatalo druga takindra lepe adi, “Maria, ku kukuze, igbonaga do ariondru ’busa na’bu ku Dun i koŋoni ina.
- ³¹’Bo mete, do iriondru ŋiro konu peleni, ’bo do iyuyunundro ŋiro lalale, ’bo kari kine igbio a Yesu.
- ³²Lepe igbo’da a druma, lepe iluŋu a Diro lo Dun laga Ki koru ilo. Mata Dun ilo itikindra lepe i gbo’da a mata be na Dawidi, merenye lo lepelona.
- ³³Lepe lo igbo’da a mata, i’deba tumata na ketimi na Yakobo ina a pii, ’bo tumata na lepena ’baka lengani.”

- 34 Maria druga piza malaikatalo adi, “Kine kulia de iyeṅundra kuweni adidinyo, ku na ’ba lale ya?”
- 35 Druga malaikatalo teyitokindro lepe adi, “Yuka Nakiyena na ipondra ku gbi’diki konu kini, ’bo teriṅi na Ḍun laga Ki koru ilona nyena imugo do. Kuwade ṅo laga a lokiye lo iyuṅu do lu iluṅu a Ḍiro lo Ḍun.
- 36 ’Bo mete, sosu naga Elisabeta lepe ’do ariondru ṅiro lalale kanye tomodoṅani. Ilo de gbo’di a yapa lo lepe laga a togi bukiyelo, lepe na luṅu kazu adi a undona.
- 37 ’Bo ku Ḍun yu le’de ṅo lo gbo’da a riṅi ’bayi.”
- 38 Maria druga kulia adi, “Mete, na a upiye na Mata. Ti kulia kine gbo’dini kuweni be naga mo do kulianina.” Malaikatalo druga ṅiṅiyoro ku lepe i lagani kaṅo.
- 39 I kulu luṅa de Maria druga ṅiṅiyoro druga pilara i utu wuleṅa gele i ka naga ku meria nu kata yu, i kezi ne’de na Yudayana kata yu,
- 40 druga lubo ku Zakaria kadi yu, druga roroma seku Elisabeta.
- 41 ’Bo kugbo Elisabeta naga ayinga rome lo Marialo, rimatalo druga lalatu ku lepe i pele yu. Elisabeta druga zozore ku Yuka Nakiyena.
- 42 Lepe druga kulia ku roro laga gboṅa adi, “Ti do purani pura i dridriṅi na wate kine, ’bo rimata laga konu pelenilo ti purani pura itro!
- 43 ’Bo kine kulia de yeṅundra kuweni adidinyo, naga ma ṅote na Mata liolo pondri kuweni kine ya?
- 44 Mete, na ku yingi roro laga mo do romani ku nalo, rimatalo druga lalatu ku nyola kuwe peleni.
- 45 ’Bo koṅo na’buna ina a na ṅutu naga arugona, igbonaga kulia naga ma Matalo trukokindri lepe kine itotorumokindro ’beri ina.”
- 46 ’Bo Maria druga kulia adi, “Na ina pudya Matalo,
- 47 ’Bo na gbo ku nyola koru ku Ḍun, Kariteni liolo,
- 48 igbonaga lepe amedra dreli na upiye nanyena ina. ’Bo mete, ṅiyoro tinade ṅutulu kilo giri ilungu na a na koṅo na’bu,
- 49 igbonaga Ḍun laga a riṅilo akonakindra na kulia naga a riṅiko koru ina, ’bo kari ti lepe kine a nakiye.
- 50 Lepe gbo ku ediyu ku ṅutulu lo kuga nye kilo, mu yuṅeto.
- 51 Lepe akpeza teriṅi nanyena ku keni lonyelo, lepe ateriri ṅutulu lo woro ku sisinga na ’beri kilo kaṅo ku kulia ti ’dela na ramesi kasiko kine.
- 52 Lepe atemizundro riṅiko kilo ka kasiko i tumataki yu, ’bo lepe a’biludru ṅutulu laga ka kilo ki yu.

- 53 Lepe atozodru ko laga ku mago kilo ku kapa lo'bu, 'bo lepe asonyodru korineko kilo kana.
- 54 Lepe arambu kulia ti koŋo na'bu nanyena kine, nyena logini lepe kalokoni lonye laga Isiraeli,
- 55 be naga ma lepe takindri merenye lika laga Abarahama, ku nyomo ti lepe kilo 'duu ina."
- 56 'Bo Maria druga saka seku Elisabeta beti yapazi musala de, bulo ku yitozi bo kanye 'ba yu.
- 57 Kuwade kugbo luŋa lo Elisabeta lo ta'dulo laga aromoki, lepe druga ta'duundra ŋiro lalale.
- 58 Dutulu laga ku lepe i gurubeni kilo ku maratezi ti lepe kilo ku ayinga adi Matalo atikindra lepe koŋo na'bu, ko druga nyonyola koru ku lepe.
- 59 'Bo i bo na luŋa budro, ko druga utu i taadru na ŋirolo, druga ko kodro gbizo lepe a Zakaria ku kari ti monye kine.
- 60 Dote druga teyitokindro ko adi, "Ka'bi ku gbigbio de, ti lepe gbioni a Yoane."
- 61 Ko druga takindra lepe adi, "Le'de ŋutu 'bayi kasu kadini laga aluŋu ku kine kari de."
- 62 Druga ko kodra monye lo lepelo ku keni i piza na lepe ŋona lepe nyadru ti ŋirolo gbioni a ŋa.
- 63 Lepe druga magu ŋurupi naga a wure, druga wudyo adi, "Kari ti lepe kine se naga Yoane." Dutulu giri druga rambu 'beri koru.
- 64 Wuleŋa gele kutu na Zakariana druga ŋaŋa mugu, 'bo ŋede lo lepelo druga lalaka, lepe druga poki i kulia i pudya na Dun.
- 65 'Bo ŋutulu laga kasiko i gurubeni kilo giri druga poki i kuze. Kine kuliata de druga kuworo kaŋo yu i ka naga ku meria Yudaya yu nu.
- 66 'Bo ŋutulu laga lo yinga kulia ŋani kilo druga 'de'ya ko kase teilikoni, 'bo ko druga piza 'beri adi, "Kulia ti ilo ŋiro de kine igbo'da adidinyo ya?" Ti teriŋi na Matalona ina ku lepe kinina.
- 67 Monye lo Yoanelo Zakaria druga zore ku Yuka Nakiyena, druga poki i trugo na kulia ti Dun kine adi,
- 68 "Ti Mata, Dun lo Isiraeli ilo purani pura, igbonaga lepe alogu ŋutulu kanye kilo i dakundra na ko ina.
- 69 Lepe atoŋizu Kariteni laga a riŋi lo ritundro yi, lo lupundro ku kalokoni lonye laga Dawidi kadilo.
- 70 Be naga ma lepe puputukindri kazu kakeyo kanye laga a lokiye ti 'bero kilona,

- ⁷¹adi ma yi ku rite ku mero kaya kilo yu. ku ntulu lo nmoza yi a loro kilo i kenisi yu itro.
- ⁷²Lepe atikindra yi koŋo na'bu be naga ma lepe sarakindri kazu merenyezi kaya kilona, igbonaga lepe arambu kulia ti tomore nanye nakiyena kine
- ⁷³ku koyo naga me lepe sarakindri merenye lika laga a kayo Abarahama ina.
- ⁷⁴Lepe kazu asadru adi nye inininu yi ku mero kaya kilo i kenisi yu, ma yi ku kugi nye 'ba kuze,
- ⁷⁵ku logbiye laga a lokiye ku laga mngba ku lepe i koŋoni mu luŋa laga ma yi sakani zoru kilo giri.
- ⁷⁶'Bo do laga a niro ilo, do iluŋu a kakeyoni lo Dun laga Ki koru ilo, igbonaga do ilo iworo ku Matalo i koŋo yu i kukundra na kikoli ti lepe kilona,
- ⁷⁷Do itikindra ntulu kanye kilo i dendra adi ko iririte ku 'diya na torozi kasiko kine,
- ⁷⁸ku ediyo lo Dun lika laga a lo tumadalo, i luŋa laga ma wara na ka na nyuni ki yu i yeŋundra kayani lu.
- ⁷⁹Do itikindra ntulu lo saka i mude kata yu ku i piri naga ku tuwa i laga yu kilo parara, 'bo do i'dolakindra yi kuwe i kiko lo teili lo trotrolo katani itro."
- ⁸⁰Dirolo druga 'dudyo ku iŋbo ku teriŋi na yuka, 'bo lepe druga saka i diŋo yu yeŋadru tozo i luŋa laga ma lepe ku kpekini Isiraeli kilo lu.

Luka 2

- ¹I nu baŋe de, Kaisari Augusito atazu kukuzu adi ti kari ti ntulu kilo giri wuroni wuro.
- ²Ina wuro na kari ti ntuluna de a naga a kayona ti Kurinio lo gbo a lo'bizo lo Suria.
- ³Kuwade ntulu kilo giri autu i wuro na kari yu, ntutu gele gele kanye kezi yu.
- ⁴Yosefa itro druga nyoro Galili yu i kezi naga Nazareta kata yu, i utu Yudaya yu, i kezi na Dawidi na luŋu a Betelehema ina, igbonaga lepe a niro lo nyu i kadi na Dawidina kata yu ina,
- ⁵i wudyo na kari kase kine seku Maria, na nye na 'dolana, 'bo ti gbo'di a golo.
- ⁶Nyenaga i naga ma ko sakani yuna, luŋa lo lepe lo ta'dulo druga roromoki.
- ⁷Lepe druga ta'duundro niro lonye laga lo kazanilo. Lepe druga todaya nirolo ku bongola naga na torani niro kine, druga topirikindra lepe i piri na nyosuni suna kata yu, igbonaga piri 'bayi i kadi na komona kata yu ina.
- ⁸Nyenaga i nu ka de ti kayuku kulu i nyomu yu, i yugu na kebilizi kase kine kuwaze.

- 9'Bo malaikata lo Matalo druga puku kasi koni, 'bo mo'yu na Matalona druga kobu kobu kasiko i laga yu, ko druga kukuze koru.
- 10Malaikatalo druga takindra ko adi, "Ku kukuzeta, 'bo meteta, na lo trukokindro ta kulia naga a ti nyola, na igbo'da a ti ntulu giri kine.
- 11'Bo indikinina i kezi na Dawidina kata yu Kariteni ata'duweki ta, laga a Kristo Mata ilo.
- 12'Bo ilo ŋo delo igbo'da a kpiye lasu. Ta irumbi 'u'uŋwelo ti atora ku bongola naga na torani ŋiro bitana kine, ti lu atopiriki i piri na nyosuni suna kata yu."
- 13Wuleŋa gele druga mongoyo na malaika ti 'diko kilo muluzu ilo malaikata de, druga ko pudya Dun adi,
- 14"Ti Dun ilo purani pura i 'diko yu, ti teili lo trotro gbo'dini i kani, i ntulu laga ma Dun gbo'dini ku nyola kilo."
- 15Kugbo malaika kilo laga aniyoro kasikoni bo i 'diko yu, kayuku kilo druga dendra kase dridriŋini adi, "Kita utu Betelehema yu, ma yi ku bongi kuliata na yeŋundra naga ma Matalo kpekindri ntutu kine de."
- 16Ko druga 'damaadru 'beri wule wule, ko druga ku rumbi ku Maria seku Yosefa ku 'u'uŋwelo ti lu atopiriki i piri na nyosuni suna kata yu.
- 17Ku ko laga abonga lepe, ko druga kekendra kulia na trukoki se ti ilo ŋiro de kine.
- 18Dutulu giri lo yinga kulia na kekeni kayuku kilo kine druga rambu 'beri koru ku kulia na kekeni ko kine.
- 19'Bo Maria druga 'de'ya kine kulia de tri kanye teilini i yoyolozu na ko.
- 20Kayuku kilo druga yitozi bo yu ku nyola i puradru na Dun ku kulia naga ma se yingi ku naga ma se medri be naga akekenaki se kinena.
- 21I bo na luŋa budro kilo, kugbo ŋirola laga ataaro, lepe druga gbio a Yesu, ku kari naga ma malaikata gbizi ti lepe inga aku rie ku note i pele yu kine.
- 22Kugbo luŋa lo tokelani kolo laga aromoki, be naga ma kukuzu na Mosena ma nyadrinina, Yesu druga zoŋa Yerusalema yu i kpeki ku tiki Matalo,
- 23be naga ma wuroni ku Matalo i kukuzuni adi, "Torila giri lo yuŋele a kayizi kilo iluŋu a ti Matalo" ina.
- 24Ko druga tikindra kapa laga a 'i'ileta be naga ma wuroni ku Matalo i kukuzu katani ina, kugbo sanjbaraka mure kuwa torila ti a'bugo mure.
- 25Nyenaga le'de ntutu lu Yerusalema yu, kari ti lepe kine se naga Simeona, ntutu ŋanilo a lo'bu koru, lo 'delakindra mugu i teminizo na Dun, ti lu momondru suka na teiliko ti Isiraeli kilo, ti Yuka Nakiyena a'deba lepe.

- ²⁶Ti Yuka Nakiyena atrukokindro lepe adi lepe aka tuwani ti inga lepe aku bo Kristo lo Matalo.
- ²⁷Lepe druga lubo i kadi na Dun ina kata yu, ti lepe ilo ku Yuka Nakiyena. 'Bo kugbo kayuŋo kilo laga azondra ŋiro lase laga Yesu i kondra be naga ma kukuzuna nyadrinina.
- ²⁸Simeona druga wuundra ŋirolo ku kenisi kanye kilo, druga pudya Dun adi,
- ²⁹"Mata, tinade do lo tikindra na laga a upiye lolu ilo i yitozi ku teili lo trotrolo, be naga mo do kulianina,
- ³⁰igbonaga konye kuwe kilo amedra ritundro nonu,
- ³¹naga mo do kukundri i konye ti ŋutulu girina,
- ³²a parara na kobu ku Monyazi kiloni, ku a pura na nutulu kolu ti Isiraeli kiloni ina."
- ³³Ku monye seku note druga rambu 'beri koru ku kulia na tayi ku ilo ŋiro de kine.
- ³⁴Simeona druga tikindra ko koŋo na'bu, druga takindra Maria, note na lepena adi, "Mete, ilo ŋiro de ititikindra ŋutulu ti Isiraeli ku'de rodri i titika, 'bo ku'de kilo i ririte. 'Bo lepe igbo'da a kpiye lo itikindra ŋutulu i renyalo,
- ³⁵adi ma rameta laga i teiliko ti ŋutulu rodri kilo ku kpekpeza 'beri. A 'diri teili lolulo i'be'beleŋo ku luŋuli be na tyekoni ku walena."
- ³⁶Nyenaga ne'de noka, nye naga Ana, lepe a ŋiro na Fanuele i kadi na Aserina, lepe a kakeyoni. Lepe a ŋutu naga a temezika koru, ti inga lepe a 'diye ina, lepe asaka ku lalalo kiŋazi burio,
- ³⁷'bo ti lepe a awuzina, asaka kiŋazi meria budro konye iŋmani. Lepe aku ko'yu kadi na Dun ina tro. Lepe nanye konakindra Dun kitana ku kuka na nyosuna ku maka na Dun ina mu luŋa, tupara ku tukaze.
- ³⁸Ma lepe yeŋundri i nu baŋe nagele dena, lepe druga tikindra Dun iyete, druga kipikindro ŋutulu giri laga lo mondru dake na Yerusalema ina kilo kulia ti ŋirolo kine.
- ³⁹Ku ko laga alenga kuliata giri naga na mora ku kukuzu na Matalona kine, ko druga yitozi bo Galili yu, kase kezi naga Nazareta ina.
- ⁴⁰'Bo ŋirolo druga 'durundro, druga yeŋundra ku teriŋi, azore ku tobodo, 'bo 'busa na'bu na Dun ina agbo'da ku lepe kini.
- ⁴¹Nyenaga kayuŋo ti Yesu kilo bita woro Yerusalema yu mu kiŋazi ku kulia ti kolo drumana naga a Rosetona.
- ⁴²Ku kiŋazi ti lepe kilo laga gbo'di mere gele konye mure, ko druga utu kata yu be naga bita ma ko kondrina.
- ⁴³'Bo kugbo kolo drumana naga alenga, kasiko i yiteni, ŋiro laga Yesu a'dutoro bo Yerusalema yu, ti kayuŋo ti lepe kilo aku deni,

44'bo ko rambu adi ŋo laga de ilo i mongoyona katani. Ko druga tu a luŋa le'de gele, druga ko yiki i ga'yu na lepe i dridriŋi na maratezi kase kilo katani ku i worisi kase kilo katani.

45Kugbo ko aku rio lepe, ko druga yitozi bo Yerusalema yu, i galadru na lepe.

46'Bo i bo na luŋa musala ko ku rumbi lepe ti lu i kadi na Ɖun ina kata yu, ti lu agbi'diki i dridriŋi na katogolo kilo, i yinga na ko, ku i pipiza na ko itro.

47'Bo ŋutulu giri lo yinga lepe kilo arambu 'beri koru ku totore na lepena ku teyitundro na lepe na kuliana itro.

48Ku kayuŋo ti lepe kilo laga amedra lepe, ko druga rambu 'beri koru. Ɖote na lepena druga piza lepe adi, "Ɖirolu, do kondra ŋutu de gbandra ya? Mete, yi seku munyi aga'yu do ku 'do'do na teiliko koru."

49Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta ga'yu na gbandra ya? Ta aku deni adi ti na gbo'dini i kulia ti Monye liolo kine katani ya?"

50'Bo koŋa aku yo kulia naga ma lepe takindri se kine.

51Lepe druga pilara kasi ko kugele Nazareta yu, druga sobu kulia kasiko kine. Ɖote na lepena druga 'de'ya kine kuliata de giri tri kanye teilini.

52Yesu druga 'durundro ku tobodo, ku mugu itro, ku 'busa na'bu ku Ɖun yu, ku ŋutulu kilo yu itro.

Luka 3

1I kiŋa laga a togi mere gele konye mukana lo 'debini Tiberio Kaisari kanalo, ti Pontio Pilato laga a lo'bizo lo Yudaya, ti Herode lo gbo a mata lo Galili, 'bo luŋase lo lepe laga Filipino laga a mata lo Ituraya seku Trakoniti, ti Lusania a mata lo Abilene,

2ti ku Ana seku Kayafa kondra kita na ka'i'ilani laga a leŋgberelo, kulia ti Ɖun kine ayeŋundra ku Yoane laga a ŋiro lo Zakarialo ti lu i diŋo kata yu.

3Lepe druga woro i kazi naga i kare laga Yorodani i nyoga yu kine kata yu giri, i trukodru na kulia ti baputizi lo kpeza lopuko na teiliko ma torozi kine 'di'diya ilo.

4Be naga ma wuroni ku kakeyoni Isaya i buku katanina adi, "Roro lo ŋutu lo laiza i diŋo yu, adi, Kukuneta kiko lo Matalo,

5Golotoki kilo giri itotozore, 'bo meria kilo ku tupula kilo itetemize ka, 'bo pirito ŋaga a drodrolozu kine iririo gbogbo, druga kikoli laga a drilio drilio kilo i'buko soso,

6'Bo ŋutulu ti ka kilo giri imemedra ritundro na Ɖun ina."

7Lepe druga takindra mongoyo ti ŋutulu lo pondra ku lepeni i 'deba na baputizilo kilo adi, "Ta a ŋazi ti 'boro'boro! Ɖa lo trukokindro ta adi wokinita ku ŋoma na ipondra ina ya?"

⁸Kuwade radanita konye laga lo kpeza lopuko na teilikokilo, 'bo ku 'do'doluta tazu kasu teilikoni adi, 'Abarahama a monye lika.' Na takindra ta a 'diri, Dun roromoki toņizu kilo ŋoropo de a ŋazi ti Abarahama.

⁹Tinade tululo ilo a'delaki i kade mukotoni azo. Kade giri laga ani rada konye a lo'bu kilo itrotroko ka, ibibiriņo i kima."

¹⁰Druga mongoyo kilo piza lepe adi, "Kuwade ma yi kondra inyo ya?"

¹¹Lepe druga teyitokindro ko adi, "Dutu laga ku kotilo murelo ti lepe tikindri ŋutu laga 'ba kotilo ne'dena, 'bo ŋutu laga ku nyosulo, ti kone de 'do."

¹²Kawuro ti mosoro kilo druga pondra ku lepeni i 'deba na baputizilo, druga piza lepe adi, "Katogoloni, laga yi, ma yi kondra inyo ya?"

¹³Yoane druga teyitokindro ko adi, "Ku tutunuta mosorolo alangu laga ma sarakini talo."

¹⁴Katiyu kilo druga piza lepe adi, "Laga yi, ma yi kondra inyo ya?" Yoane druga teyitokindro ko adi, "Ku kokonuta budru ku le'de ŋutu. Ku sosota kulia ti to'bure. Ti rope lasulo romokini ta ayu."

¹⁵Kugbo ŋutulu kilo kulu i momondru kulia kine ku puso, ko giri ti kulu i pipiza kase i teiliko yu kulia ti Yoane kine, adi ŋona lepe a Kristo.

¹⁶Yoane druga teyitokindro ko giri adi, "Laga na, na tikindra ta baputizilo ku pio, 'bo ŋutu laga ku teriņi alangu na ilo, ilo ipondra, laga na ani romoki i lagu na pata na kamuka ti lepe kine. Lepe itikindra ta baputizilo ku Yuka Nakiyena ku kima itro.

¹⁷Sete lo lepelu ilo ku lepe i kenini. Lepe irere purugi nanyena a nakiye, lepe i'bu'bugo konye ti kinyo kilo i gugu lonyeloni, 'bo lepe itotonyoro puta kine ku kima naga ani tatuwina."

¹⁸Kuwade Yoane amamalazu mugu 'do 'do koru i trukokindro na ŋutulu kilo kuu na'buna.

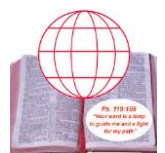
¹⁹'Bo Herode laga a mata, lo ririņi Yoane ku kulia ti Herodia naga a noka na luņase lonye, ku kuliata naro giri naga ma lepe kondri kinelo,

²⁰nyelo kondra kulia naga a naro arodru kine, igbonaga lepe atodya Yoane i kadi naga a drodrorena kata yu ina.

²¹Dutulu kilo kuwa a'deba baputizilo giri, 'bo kugbo Yesu laga a'deba baputizilo itro, ti lu i magu na Dun, 'dikona druga ŋaņa mugu.

²²Yuka Nakiyena druga kiyundra kani ku mugu ku lepe kini, beti a'buguti, 'bo roro le'de druga kuu i 'diko yu adi, "Do a Diro lio laga ma na nyadrilo, na anyola koru ku do."

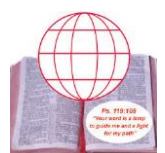
²³Yesu ma sulukindri kita nanyenana, ti kiņazi ti lepe kilo gbo'di beti meria musala. Kuwade ŋutulu kilo arambu adi lepe a ŋiro lo Yosefa, ŋiro lo Eli,

- 24 ɲiro lo Matata, ɲiro lo Levi, ɲiro lo Meleki, ɲiro lo Yanai, ɲiro lo Yosefa,
 25 ɲiro lo Matatia, ɲiro lo Amosa, ɲiro lo Nahuma, ɲiro lo Eseli, ɲiro lo Nagai,
 26 ɲiro lo Maata, ɲiro lo Matatia, ɲiro lo Semeina, ɲiro lo Yoseke, ɲiro lo Yoda,
 27 ɲiro lo Yoanana, ɲiro lo Resa, ɲiro lo Zerubabeli, ɲiro lo Salatieli, ɲiro lo Neri,
 28 ɲiro lo Meleki, ɲiro lo Adi, ɲiro lo Kosama, ɲiro lo Elimadama, ɲiro lo Eri,
 29 ɲiro lo Yosua, ɲiro lo Eliezeri, ɲiro lo Yorima, ɲiro lo Matata, ɲiro lo Levi,
 30 ɲiro lo Simeona, ɲiro lo Yuda, ɲiro lo Yosefa, ɲiro lo Yonama, ɲiro lo Eliakima,
 31 ɲiro lo Melea, ɲiro lo Mena, ɲiro lo Matata, ɲiro lo Natana, ɲiro lo Dawidi,
 32 ɲiro lo Yese, ɲiro lo Obede, ɲiro lo Boaza, ɲiro lo Sala, ɲiro lo Nasona,
 33 ɲiro lo Aminadaba, ɲiro lo Adamina, ɲiro lo Arini, ɲiro lo Hezerona, ɲiro lo Perezi,
 ɲiro lo Yuda,
 34 ɲiro lo Yakobo, ɲiro lo Isaka, ɲiro lo Aburahama, ɲiro lo Tera, ɲiro lo Nahori,
 35 ɲiro lo Seruga, ɲiro lo Reu, ɲiro lo Pelege, ɲiro lo Eberi, ɲiro lo Sala,
 36 ɲiro lo Kainana, ɲiro lo Aripakasada, ɲiro lo Semi, ɲiro lo Noa, ɲiro lo Lameke,
 37 ɲiro lo Metusela, ɲiro lo Enoka, ɲiro lo Yarede, ɲiro lo Mahalaleeli, ɲiro lo
 Kainana,
 38 ɲiro lo Enosa, ɲiro lo Sete, ɲiro lo Adama, laga a ɲiro lo ɗun.

Luka 4

- 1 Kugbo Yesu laga azore ku Yuka Nakiyena, ku ayite i kare laga Yorodani yu, druga
 Yuka Nakiyena 'doladru lepe i diɲo kata yu,
 2 'bo kاسوبيني lo kulialo druga luluga lepe luɲa meria iɲmani. Lepe aku nyosu le'de
 ɲo i kulu luɲa de kata yu. Kugbo luɲa kilo laga alenga, druga magona lenga lepe.
 3 Kاسوبيني lo kulialo druga takindra lepe adi, "Ku do laga a ɗiro lo ɗun, taki ina
 ɲurupi de ti yeɲundri a 'dilo."
 4 Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Awuro adi, 'ɗutulo ani gbo'da zoru ku nyosu
 ka'delo.' "
 5 Druga kاسوبيني lo kulialo zonga lepe ki, druga kpekindra lepe tumataki naga i kani
 kine giri wuleɲa gele,
 6 druga takindra lepe adi, "Na ititindra do ina teriɲi de ku sopo nanyena itro, 'bo
 atiki na, 'bo na ititiki ɲutu laga na nyadru tikindralo.
 7 'Bo ku do laga aruguɲo ka i teminizo na na, ko giri igbo'da a koluɲa."

- ⁸Yesu druga teyitokindro lepeña adi, “Awuro adi, ‘Teminine Mata Ɖun lolu ilo, ’bo kuke lepe ’du.’ “
- ⁹Kasosoyini lo kulialo druga zonga Yesu Yerusalemama yu, druga tolirakindra lepe i ’dongole na kadi na Ɖun ina ki yu, druga takindra lepe adi, “Ku do laga a Ɖiro lo Ɖun, gupara mugu inide ka yu,
- ¹⁰igbonaga awuro adi, ‘Lepe ititikindra malaika kanye kilo i tizu na do,’
- ¹¹’bo, ‘Ko ikokomu do ku kenisi kase kilo ki yu i piri, ka’bi do ku zulokindro moko lolu i Ɖurupi ki.’ “
- ¹²Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Atayi adi, ‘Ku momoru Mata Ɖun lolu ilo.’ “
- ¹³Kugbo kasosoyini lo kulialo laga atutuzo luluga nanyena giri druga kolokindro lepe ku baŋe a naŋutru.
- ¹⁴Yesu druga yitozi bo ku teriŋi na Yuka Nakiyena Galili yu, ’bo kulia ti lepe kine druga kuworo mu pirito naga i nu ka de yu kine.
- ¹⁵Lepe druga togo’yu i kadizi kasiko naga a momoreta kine kata yu itro, ’bo Ɖutulu kilo giri apudya lepe.
- ¹⁶Yesu druga tu Nazareta yu i piri na ’dudri lepe nu, druga lepe lubo i kadi naga a momorena kata yu beti naga bita ma lepe kondrini i luŋa lo sabatolona. Lepe druga Ɖi ki i kendra.
- ¹⁷Druga buku na kakeyoni Isaya ina na tiki lepe. Lepe druga Ɖazu bukuna druga rumbi piri naga awuro adi,
- ¹⁸“Yuka na Matalona ina kuwe ki, igbonaga lepe agelundra na i trukokindro na lemerika kilo kuu na’buna. Lepe asunyundro na i trukokindro na Ɖutulu laga amomoka kilo kulia na lakeni ko kine ku ti Ɖayi na konye ti Ɖutulu laga a mudumudu kilo, ku yukuwe na Ɖutulu laga asasanya kilo,
- ¹⁹ku i tokuzo na kiŋa lo ru Matalo ilo.”
- ²⁰Druga lepe tragu bukuna, druga tikindra bo ku kalokonilo yu, druga gbi’diki ka, ti Ɖutulu giri laga i kadi naga a momorena kata yu kilo kulu i gbuluzu lepe.
- ²¹Druga lepe poki i takindra na ko adi, “Indikinina kine kulia na wuro kine de a’duki ’doŋa kasu suwoni.”
- ²²Ɖutulu kilo giri druga tazuu kulia ti lepe kine a na’bu, ’bo ko arambu ’beri koro ku kulia ti ’busa na’bu na lupundro ku lepe i kutuni kine. Ko druga piza adi, “Ilo de ani gbo’da a Ɖiro lo Yosefalo ya?”
- ²³Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na adeni soso adi ta itakindra na kulia na guguma kine de adi, ‘ ’Buni, torune mugu. Kulia naga ma yi yingi mo do kondri Kaperinauma yu kine, kone ko inide itro konu kani lepe!’ “

- 24**Lepe druga kulia adi, “Na takindra ta a ’diri, kakeyoni le’de ’bayi lo ruko kanye kani lepe.
- 25**’Bo na takindra ta a ’diri, kazu ku ’dikona naga a’diya kiñazi musala ku yapazi bukiye, ku kana naga ayeñundra a rila mu pirito, i bañe na Eliya nu kata yu, ti awuzio kine rodri i ka na Isiraelina kata yu.
- 26**’Bo Eliya aku sunyuzi ku ne’de ñutu nasiko tro, lepe sunyuzi Zarapeta yu ’du, i ka na Sidonana ku awuzi ne’de.
- 27**’Bo kazu i bañe na kakeyoni Elisa nu, ñutulu laga ku rima kilo rodri i ka na Isiraelina kata yu, ’bo le’de ñutu laga atokela ’bayi, ñolo Namana laga a Suriatiolo ’du.”
- 28**Ku ko laga ayinga kine kulia de, ko laga i kadi naga a momorena kata yu kilo giri katazi kilo druga trotrori trotrori.
- 29**Ko druga ñi ki, druga rikodru lepe kezini kaño, ko druga pikodru lepe i tiko na mere lo ’dukoni kezi nasena ki yu ilo, adi ma se ku dukundri lepe ki yu kani i muru ki ’busa.
- 30**’Bo lepe druga rosodru kasiko i dridriñini druga tutu ño nanye.
- 31**Yesu druga yenga Kaperinauma naga a kezi na Galilina kata yu. Lepe druga togo’yu ñutulu kilo i luña lo sabatolo,
- 32**’bo ko arambu ’beri koro ku togo’yu na lepena, igbonaga kulia na ta lepe kine gbo ku teriñi ina.
- 33**Nyenaga i kadi naga a momorena kata yu, le’de ñutu lu yu de laga ku dreri loro. Dutu ñanilo druga resa ku teriñi adi,
- 34**“Wu wu! Yesu lo Nazaretalo, kulia kaya seku do kine a ti nyo ya? Do pondra i tukarakindra na yi ya? Na adeni do. Do a Ñutu laga a Lokiye lokiye lo Ñun ilo.”
- 35**’Bo Yesu druga ringa drerilo adi, “Yiñani tali, lupundri kaño ku lepe i muguni!” Kugbo drerilo laga agupakindra ñutulo kani kasiko i dridriñini, druga drerilo lupundro kaño ku lepe i muguni, ’bo aku konu lepe a loro.
- 36**Ko giri druga rambu ’beri, druga piza ’beri kase dridriñini adi, “Kine kulia de a naga anyo naga lepe takindri yukala naro kine kukuzu ku todruma ku teriñi, ’bo ko druga lulupodru kaño ina ya?”
- 37**Kulia ti lepe kine druga kuworo mu pirito naga i laga yu kine.
- 38**Yesu druga lupodru i kadi naga a momorena druga tu ku lubo ku Simona kadi yu. Rumbi ti moke na Simonana, muguna a’urakindra kamaka koro, ko druga ma’yu Yesu ku lepeña.
- 39**Yesu druga lira ku noka ñanina i lagani druga ringa tuwanelo, druga tuwane ñanilo koko lepe. Nokana druga ñiñiye wuleña gele druga konakindra ko kita.

⁴⁰Kugbo kolona naga ina 'do'doro, ɲutulu giri laga ku ɲutu kase laga ku yeyengaki ka'de ka'de kilo druga zondra ko ku Yesuni, lepe druga tandru kenisi kanye kilo kasiko kini gele gele, druga toruzo ko.

⁴¹'Bo dreria loro kilo alupundro ku ɲutulu rodri i 'berini, ko druga resa adi, "Do a Diro lo ɉun!" Yesu druga ringa ko, druga gogoki ko tazu na kulia ku'de 'do, igbonaga ko adeni adi lepe a Kristo ina.

⁴²Kutumaluni, ku Yesu laga alupodru, lepe druga utu i diɲo yu ka'delo. 'Bo ɲutulu kilo druga ga'yu lepe druga pondra ku lepeni, ko nyadru goza lepe adi ka'bi lepe ku kokoloki se.

⁴³Lepe druga takindra ko adi, "Ti na trukoro kulia ti kuu na'bu na tumata na ɉun ina i kezino ku'de kine kata yu itro, igbonaga na sunye ku kine kulia de ina."

⁴⁴Kuwade lepe druga trugo kulia kine i kadizi naga a momoreta kine kata yu Yudaya yu.

Luka 5

¹Kugbo mongoyo na ɲutulu kilona amuluzu Yesu i yinga na kulia ti ɉun kine, ti lepe lu alira i kuti lo suburi laga Geneserete ilo yu.

²Lepe druga medra ki'bolo mure ti kunu suburi i kutu yu. Ti derengi kareka ti somo kilo alupodru kaɲo i lalazu na birazi kase kine.

³Druga lepe kiyadru i ki'bo gele naga a na Simona ina kata yu, druga takindra lepe adi ti lepe temizoro ki'bona 'baziɲadroo kide yu. Lepe druga gbi'diki ka i togo'yu na ɲutulu kilo i ki'bo kata yu.

⁴Nyenaga kugbo lepe laga ako'yu trugona, lepe druga takindra Simona adi, " 'Dotoro mugu i piri naga a naguluna kata yu, 'bo sooro birazi konu kine regi somo."

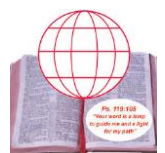
⁵Simona druga teyitokindro lepe adi, "Katogoloni, yi atrereka wari kpe, yi aku 'dumundra le'de ɲo! 'Bo kuru ku kutu nonuna na isosoodoru birazi kine."

⁶Ku ko laga akondra de, ko druga tunundra somo kilo rodri koru, atikindra kodro birazi kasiko kine agiginyiza.

⁷'Bo druga ko kotundra worisi kase laga i ki'bo ne'dena kata yu kilo, i pondra i logu na se. Ku ko laga apondra ko druga tozodru ki'bolo kine mure katru, druga ko poki i 'diroro i pio kata.

⁸Kugbo Simona Petero laga abonga de, lepe druga mereke ka ku Yesu i mukuzini, druga kulia adi, "Mata, ɲiyoro kuwe lagani kaɲo po, igbonaga na a ɲutu loro ina."

⁹Lepe druga rambu 'beri koru ku ɲutulu giri laga lo saka kasi ko kilo, ku kulia ti somo laga ma ko rekundri kilo.

- 10**Ku Yakobo seku Yoane laga a nazi ti Zebedayo, lo mora seku Simona i kita kilo, druga rambu 'beri itro. Yesu druga takindra Simona adi, "Ku kukuze. Diyoro tinade do igbo'da a katunani lo ntulu."
- 11**Kugbo ko laga azondra ki'bolo kase kine i kuti kanoni, ko druga ko'yu kapa kilo giri druga kepodru Yesu.
- 12**Ku Yesu laga lu i ne'de kezi kata, ntulu laga anyei ku rima apondra ku lepeni. Ku lepe laga abonga Yesu, lepe druga mereke rupu ku lepe i kononi, druga ma'yu mugu ku lepe adi, "Mata, ku do anyari, do roromoki toke'ya na."
- 13**Yesu druga riodru keni lonyelo, druga 'bo'yu lepe adi, "Na anyari, gbo'di a lokiye." Wuleña gele rima kine druga koko lepe.
- 14**Yesu druga takindra lepe kukuzu adi, "Ku trutrukoki le'de ntulu, 'bo uti ku kpene mugu ku ka'i'ilanilo i konjo yu, 'bo tiki 'doke lo tokelani dolo, beti naga ma Mose tazi kukuzuna ina, a kpiye ku ntulu kilo yu."
- 15**'Bo kpe, kulia ti lepe kine druga kuworo woo mu kana. Mongoyo kilo druga more kugele i yinga na lepe ku toruwe na se ku tatuwa kase kinena itro.
- 16**Lepe druga njinyoro kasiko i lagani i utu i diño kata yu i magu na Dun.
- 17**I luña le'de ti Yesu lu i togo'yu, ti Farisayo kilo ku katogolo ti kukuzuna lo niyu i 'benito giri laga Galili ku Yudaya yu kilo, ku lo niyu Yerusalema yu kilo agbi'diki yu de. Ti teriñi na Matalona ina ku Yesuni i toruzo na ko.
- 18**'Bo ku'de ntulu a'dukundro ntulu le'de laga a liwalo ku pari. Ko druga ga'yu kiko lo tolupozini ntulu nanilo ku topirikini lepe ku Yesu i konjo yu.
- 19**Ku ko laga aku rio kiko lo tolupozini lepe ku Yesu yu ku kulia ti mongoyona kine, ko druga kiyadru i kadi ki yu, druga nandru lo'delo, druga ko soodru lepe ku parina itro i dridriñi na tegulana ku Yesu i konjo yu.
- 20**Kugbo Yesu laga amedra rugo nasikona, lepe druga kulia adi, "Maratelo, torozi konu kine a'diya."
- 21**Druga katogolo ti kukuzuna kilo ku Farisayo kilo poki i pipiza na 'beri adi, "Ilo a na lo tazulu kulia na momoreyini Dun de? Na lo romoki i 'diza na torozi, ani gbo'da a Dun ka'delo ya?"
- 22**Ku Yesu laga adeni pipiza nasiko na 'berina, lepe druga teyitokindro ko adi, "Ta pipiza 'beri de kasu teilikoni gbandra ya?"
- 23**Kulia naga ya naga gbo pa'de'de, nona i tayi adi, 'Torozi konu kine a'diya,' kugbo nona i tayi adi, 'Dine, woroni' ya?"
- 24**'Bo deneta adi Diro lo ntulo gbo ku teriñi i kani i 'diza na torozi." Lepe druga takindra ntulu laga ku mugu a liwalo adi, "Na takindra do, nene, 'dokoro pari nonuna, utini i 'ba."

- 25**Wuleŋa gele ŋutulo druga ŋiŋiye kasiko i koŋoni, lepe druga 'dokodru pari naga kedri ma lepe pirikini kinina, druga pilarani i 'ba yu i pudya na Dun.
- 26**Ko giri druga rambu 'beri, druga pudya Dun, druga kukuze koru, ko druga kulia adi, "Indikinina yi amedra kulia naga ka'de."
- 27**I bo ŋanina Yesu druga lupodru kaŋo yu, druga ku bonga kawuroni lo mosoro, kari ti lepe kine se naga Levi, ti lu agbi'diki i piri naga a wure na mosorona i kutu yu. Lepe druga takindra lepe adi, "Keporo na."
- 28**Levi druga kolokindro kapa kilo giri druga ŋiyoro i kepodru na Yesu.
- 29**Levi druga 'delakindra Yesu tokomona a druma kanye 'ba yu. 'Bo mongoyo na kawuro ti mosoro kilo rodri ku ku'de kilo ŋutulu druga gbi'diki i nyosu kutu yu kasi ko.
- 30**Druga Farisayo kilo ku katogolo kasiko ti kukuzuna kilo ngunguruto ngunguruto ku lotodiniki ti Yesu kilo adi, "Ta nyosu, ta mozu ku kawuro ti mosoro ku katoronya kilo kugele gbandra ya?"
- 31**Yesu druga teyitokindro ko adi, "Dutulu laga ku 'beri a lo'bu kilo ani miyundro 'buni tro, 'bo ŋutulu laga ku 'beri na mimiye kilo se lo miyundro.
- 32**Na agbo'da pondra ku lungu ŋutulu laga mŋgba kiloni, 'bo ŋutulu loro kilo ti lopuke 'beri."
- 33**Ko druga piza lepe adi, "Lotodiniki ti Yoane kilo kukuka mu luŋazi, ko magini Dun, 'bo lotodiniki ti Farisayo kilo kondra de itro, 'bo kolu kilo nyonyosu, momozu gbandra ya.
- 34**Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta roromoki kolokindro otalaki laga i tokomona na 'depani noka i kuka ti ka'depanilo ilo kasi ko kugele ya?"
- 35**Luŋa ku'de laga ma ka'depanilo ku 'dumazini kasiko i dridriŋini kilo iyeyenundra, ko bulo kukuka i kulu luŋa de."
- 36**Lepe druga trukokindro ko kulia na guguma itro, adi, "Le'de ŋutu 'baya lo kenyundra 'diye na bongo naludu druga ku 'dizi naŋoru. Ku lepe kondra de, lepe ikekenyi naluduna, 'bo 'diye na bongo naluduna 'baka kpele i naga a naŋorunani.
- 37**Le'de ŋutu 'baya lo 'bugo suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine i 'dereŋa loŋoru kata. Ku lepe kondra de, suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine itopu'du 'dereŋa ŋani kilo kaŋo 'bo iwowonu ka. Kuwade 'dereŋa kilo ikokorozu kokorozu itro.
- 38**'Bo suwe ti konye ti zabibu naga a pupu kine nyadru ti 'bukoni i 'dereŋa laga a loluduko kilo kata.
- 39**Le'de ŋutu laga kuwa amozu suwe ti konye ti zabibu naga a ko'do kine aka nyadru naga a pupu kineni, igbonaga lepe adi, 'Ko'do kine naga a na'bu!' "

Luka 6

- ¹Kazu i le'de luḡa lo sabatolo, ku Yesu laga lu ḡradru i melesiḡo kata, lotodiniki ti lepe kilo amimirindra kuweto ti kinyo kilo i pupuwazi kase kenisini a leo i nyei.
- ²Bo Farisayo ku'de kilo druga piza adi, "Ta kondra kulia naga kukuzuna aku ruḡo i luḡa lo sabatolo gbandra ya?"
- ³Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta aku keni kulia naga ma Dawidi kondri ti lepe gbo ku mago kine, lepe ku ḡutulu laga kasi lepe kilo ya?"
- ⁴Lepe alubo ku Ḋun kadi yu, druga 'dumundra i nyosu mugati naga na 'delaki ku Ḋun i koḡo yu kine, 'bo lepe druga tikindra ḡutulu laga ku lepeni kilo itro, kine mugati naga ḡutulu ku'de ani romoki nyosu kine, 'bo bita ka'i'ila ka'delo lo nyosu."
- ⁵Yesu druga takindra ko adi, "Ḋiro lo ḡutulo laga a mata lo sabatolo."
- ⁶Nyenaga i le'de luḡa lo sabatolo Yesu alubo i kadi naga a momorena kata yu i toḡo'yu, ti le'de ḡutu lu yu de, keni lo lepe lo lutate ilo aliwa.
- ⁷Katogolo ti kukuzuna kilo druga medra Yesu go go, adi ḡona lepe itotoru ḡutulo i luḡa lo sabatolo, ma se rumbi kulia na soyini lepe 'busa.
- ⁸Bo Yesu adeni rambu na teiliko kasiko kilo, lepe druga takindra ḡutu ḡani laga ku keni a liwalo adi, "Pondri ku lirani nide." Nyena ḡini lepe ku lira yu de.
- ⁹Yesu druga piza ko adi, "Na piza ta, kukuzuna nyadru ti kulia na'bu konani i luḡa lo sabatolo katani kugbo kulia naro, na riteni ru, kugbo na tukarakini ru ya?"
- ¹⁰Lepe druga medra koḡa giri, druga takindra ḡutulo adi, "Rine keni lolu ilo." Lepe druga kondra de, keni lo lepelolo druga totoruwe.
- ¹¹Katazi kasiko kilo druga trotrori trotrori, ko druga monga kase dridriḡini adi ma se kondra Yesu adinyo.
- ¹²I nu baḡe de Yesu druga lupodru i mere ki yu i magu. Lepe druga saka wari i magu na Ḋun.
- ¹³Ku kana naga awara, lepe druga lungu lotodiniki kanye kilo, druga nyumbo mere gele konye mure kilo kasiko katani lo luḡu lepe a lososonyo kilo;
- ¹⁴Simona lo luḡu a Petero, ku Anderia, luḡase lo lepelolo, ku Yakobo seku Yoane, ku Filipino seku Baritolomayo,
- ¹⁵ku Matayo seku Toma, ku Yakobo laga a ḡiro lo Alifayo, ku Simona lo luḡu a Zelote ilo,
- ¹⁶ku Yuda, ḡiro lo Yakobo, ku Yuda laga lo Kariota lo inyokindro lepe mundraralo.
- ¹⁷Yesu druga kiyundra kani kasi ko kugele i ka naga a 'darina kini, ku lotodiniki ti lepe kilo rodri ku mongoyo na ḡutulu lo ḡiyu Yudaya ku Yerusalema ku kutio ti

suburi laga kasi Turo seku Sidona i lagani kilo, lo pondra i yinga na lepe kilo ma se ku toruweni tatuwa kase kine 'busa.

18Dutulu laga amoka ku yukala naro kilo druga totoruwe.

19Mongoyo na ŋutulu giri druga ga'yu 'bo'yu na lepe igbonaga teriŋina ina lupundro ku lepe i mugu yu i toruzo na koŋa giri ina.

20Yesu druga medra lotodiniki kanye kilo, druga takindra ko adi, "Koŋo na'buna ina a nasu ta laga a lemerika kilo, igbonaga tumata na Dun ina a nasuna.

21"Koŋo na'buna ina a nasu ta lo tika ku mago tinade kilo igbonaga ta ma lu iyiyimo ina. "Koŋo na'buna ina a nasu, ta lo gbigbiye tinade kilo, igbonaga ta ma lu izozonya ina.

22"Koŋo na'buna ina a nasu, ta laga kugbo ŋutu kilo ŋmoza ta a loro, kugbo tokodya ta, ku 'dadru ta, kugbo redra kari kasu kine ku kulia ti Diro lo ŋutulu kine!

23Nyolanita nyola i lu luŋa de, latunita latu ku nyola ŋanina, igbonaga meteta, rope lasulo a druma i 'diko yu. 'Bo kazu merenyezi kasiko kilo akondra de ku kakeyo kilo yu itro.

24" 'Bo dreliana ina a nasu ta laga a korineko kilo, igbonaga ta arumbi suka na teiliko kasu kilo azo ina.

25"Dreliana ina a nasu ta laga lo yimo tinade kilo, igbonaga ta ma lu ititika ku mago ina. "Dreliana ina a nasu ta laga lo zonya tinade kilo, igbonaga ta ma lu igbigbiye ku lulueto ina.

26"Dreliana ina a nasu, kugbo ŋutulu kilo giri tazu kulia naga a na'bu kasu ki, igbonaga merenyezi kasiko kilo kazu akondra de ku kakeyo ti 'bure kilo kini ina.

27" 'Bo na takindra ta lo yinga kulia kine kilo de, Nyareta nya mero kasu kilo. Koneta ŋutulu lo ŋmoza ta kilo a lo'bu.

28'Borineta ŋutulu lo lombu ta kilo. Maketa Dun ku ŋutulu lo momorozu ta kilo.

29Ku le'de ŋutu laga anangu do i gbangiri, yoŋaki lepe le'delo itro. Ku ŋutu lo 'dumadru bongo nonu na kaŋona, ku gogoki lepe na kidona.

30Tiki ŋutulu giri lo magu kapa konuni kilo. Ku ŋutu lo 'dumadru kapazi kolu kilo, ku buburu ko 'do.

31Be naga ma ta nyadri adi ti ŋutu kilo kone kasuni ina, koneta de kasikoni itro.

32"Ku ta nyadru ŋutulu lo nyadru ta kilo, ta irumbi pura naga inyo ya? Katoronya kilo nyadru ŋutulu lo nyadru ko kilo.

33'Bo ku ta lo kondra a lo'bu ku ŋutulu lo kondra ta a lo'bu kilo, ta irumbi pura naga inyo ya? Dutulu loro kilo kondra de 'do.

- 34'Bo ku ta lo tikindra mori i n̄utulu lo rami ta adi ta iku rumbi kasiko yu 'do kilo, ta irumbi pura naga inyo ya? 'Bo katoronya kilo tikindra katoronya ku'de kilo moriye kine adi ma ko teyitokindri se zozo.
- 35'Bo nyareta nya mero kasu kilo, koneta a na'bu, tikindrita mori, ti ta ani rambu adi iteteyitoki ta. Kuwade rope lasulo igbo'da a druma, 'bo ta igbo'da a n̄azi ti D̄un laga Ki koru ilo, igbonaga lepe ilo gbo ku teili lo'bu ku n̄utulu laga 'ba iyete ku laga a loro kiloni ina.
- 36Gbo'dita ku ediyi be naga ma Monye lasulo gbo'dini ku ediyi ina.
- 37"Ku n̄erita kulia, ka'bi ta ku n̄eraki kulia. Ku n̄erakita n̄utulu kulia na tiga ko, ka'bi ta ku n̄eraki kulia na tiga ta. 'Dineta torozi ma torozi kasu kine 'di'diya 'do.
- 38Tikindrita, ma lu ititiki ta, 'bo more laga a lo'bulu, ku aruda zore kuwa dodoṅa, yeyeṅa piya piya ko itiki ta kasu kidoni, igbonaga imomoroki ta beti naga ma ta modyinina."
- 39Lepe druga takindra ko kulia na guguma adi, "Ka'dolani lo kuwe laga ku konye a mudumudu ilo roromoki 'dolakindra mudumudu le'de kuwe ya? Ko mure katru aka 'do'dooro i drilina kata yuni ya?
- 40Lotodinikita le'de aku rodru katogoloni lonyelo, 'bo n̄utu gele gele kugbo atogolo a lo'bu lepe igbo'da beti katogoloni lonyelo.
- 41Do medra korodoti naga ku luṅosu i koyitanina ayu, ti do ani bonga kedini laga konu koyitani ilo gbandra ya?
- 42Kuwagi do roromoki takindra luṅosu adidinyo adi, 'Luṅase, ti na 'dumara korodoti naga konu koyitanina kaṅo,' ti do lepe ku mugu aku medra kedini laga konu koyitani ilo ya? Do a lo toṅulupa, 'dotoro kedini laga konu koyitani ilo a nze, mo do buloni medra soso i 'dotodru na korodoti naga ku luṅosu i koyitanina.
- 43"Kedini laga a lo'bulu ani rada konye loro, 'bo kedini laga a lorolo ani rada konye lo'bu.
- 44Kedinilo dena ku konye kanye lepe kilo. Konye ti koligi kilo ani iya i kedini laga ku kakuwa i mugu, 'bo konye ti zabibu kilo ani iya i puruti i mugu.
- 45Dutu laga a lo'bulu tolupundro kulia naga a na'bu ti tokorine na'bu naga kanye teili yu kine, 'bo n̄utu laga a lorolo tolupundro naga a naro ti tokorine naro naga kanye kine, igbonaga kulia naga ma kutuna tazi kine n̄iyu ku kulia na zore i teili yu kine.
- 46"Ta lungu na a 'Mata! Mata!' ti ta ani kondra kulia naga ma na takindri ta kine gbandra ya?
- 47Dutu gele gele lo pondra kuweni, i yinga na kulia kuwe kine, i kondra na ko itro ilo, na ikpekpekindra ta adi lepe gbo beti inyo.

⁴⁸Lepe gbo beti Dutu lo 'dugo kadi, lepe druga 'bokadru ka yu a nagulu koru, druga 'delakindra mukona i lele ki. 'Bo kugbo karelo laga azore, ku lorolo laga atulundro i kadi muguni ku teriŋi, aku romoki dodonga kadina tro, igbonaga a'duko a na'bu ina.

⁴⁹'Bo kugbo ŋutu laga lo yinga kulia, 'bo ti ani kondra ko, lepe gbo beti ŋutu laga lo 'dugo kadi i sinyaki ki 'ba muko. Kugbo lorolo laga atulundro i kadi muguni, kadina druga 'du'duki wuleŋa gele, 'bo karaki na lepena a druma."

Luka 7

¹Ku Yesu laga alenga kuliata kanye kine giri ku ŋutulu kilo i suwoni, lepe druga lubo Kaperinauma yu.

²Ti druma lo katiyu kama gelelo upiye lo lepelo lu mugu mimiye, kodro gbo'di atika. 'Bo drumalo anyari lepe koru.

³Ku lepe laga ayinga kulia ti Yesu kine, lepe druga sonyodru temezi ti Yahudi kilo ku Yesu yu i piza adi ti lepe poo, ma ku toruzo upiye lonyelo.

⁴Ku ko laga ayenga ku Yesu yu, ko druga ma'yu lepe koru adi, "Lepe a ŋutu lo'bu, kodro romoki adi kondri kine kulia de ku lepeni,

⁵igbonaga lepe anyari zuru likalo, 'bo lepeŋa a'dukokindro yi kadi naga a momorena ina."

⁶Yesu druga tu kasi ko. Kugbo lepe laga gbo'di nyoga ku kadina, drumalo druga sonyodru worisi ku Yesu yu, ku takindra lepe adi, "Mata, ku sasanyi mugu, igbonaga na ani kpele adi do lupundro kuwe kadini,

⁷kuwade na rambu adi na ani romoki utu konu yu. 'Bo tane kulia ka'delo, 'bo ŋiro liolo itotoruwe.

⁸'Bo na lepe gbo ku druma lio lo yiŋi nalo, ku ku'de katiyu lo yinga na itro. Ku na takindra le'delo adi, 'Uti,' lepe tutu, 'bo ku le'deloni adi, 'Pondri,' lepe popondra, ku upiye lioloni adi, 'Kone ilo de,' lepe kokondra."

⁹Ku Yesu laga ayinga kine kulia de, lepe druga rambu mugu koru ku drumalo, druga yonga mugu ku mongoyo na ŋutulu lo kepodru nye kilo yu, druga takindra ko adi, "Na takindra ta, 'dibani ku Israeli kilo katani kpe, na aku rio rugo naga a druma de tro."

¹⁰Kugbo ŋutulu lo sunyuzi kilo laga ayitozi, ko ku rumbi ti upiyelo muguna gbo'di a na'bu.

¹¹I bo ŋanina Yesu druga tu i kezi ne'de na luŋu a Naina, ti lotodiniki ti lepe kilo ku mongoyo na ŋutulu ku'de kilo autu kasi lepe.

¹²Ku lepe laga gbo'di ayenga nyoga ku ketimi na kezina, ti opu laga a pilili lo ŋiro lo noka naga a awuzina lu 'duke i nuka. Ti mongoyo na ŋutulu laga kezi yu kilo kulu kasi lepe.

- 13**Ku Matalo laga amedra awuzi njanina, lepe druga gbo ku ediyo ku lepe, druga takindra lepe adi, “Ku gbigbiye.”
- 14**Lepe druga pondra nyoga druga 'bo'yu parina, druga ka'doko kilo lilira. Lepe druga kulia adi, “'Bulanilo, na takindra do, nne ki.”
- 15**Opulo druga 'bi'yu mugu ki, druga poki i kulia. Yesu druga tikindra lepe ku ntoni.
- 16**Ko giri druga poki i kuze, druga pudya Dun adi, “Kakeyoni druma alupundro kaya dridriṅini,” 'bo, “Dun apondra i tikindra na ntu kanye kilo koṅo na'bu.”
- 17**Kine kulia ti lepe de druga kuworo yeṅadru tozo Yudaya yu giri, ku ka naga i laga yuna.
- 18**Nyenaga lotodiniki ti Yoane kilo atrukukindro lepe kine kulia de giri.
- 19**Yoane druga lungu lotodiniki kanye kilo mure kanyeni, druga sonyodru ko ku Matalo yu, adi, “Do a ntu lo ipopondra ilo ya, kugbo yi kilo mondru le'de ntu ya?”
- 20**Kugbo ntu kilo laga ayeṅundra ku Yesuni, ko druga kulia adi, “Yoane lo tikindra baputizilo lo sunyundro yi konuni, adi, ‘Do a ntu lo ipopondra ilo ya, kugbo yi kilo mondru le'de ntu ya?’”
- 21**I nu baṅe de Yesu atoruzo tatuwa ku ntulu rodri i 'berini, tatuwa naga ka'de ka'de, ku yukala naro, druga ṅazu konye ti ntulu laga ku konye a mudumudu kilo rodri i bonga na ka i piri.
- 22**Lepe druga teytokindro ko adi, “Utita ku trukokindrita Yoane kuliata naga ma ta medri kine de ku naga ma ta yingi kine de. Dutulu laga ku konye a mudumudu kilo, kilo bonga kana 'do, ntulu laga a babatratu kilo, kilo gbo'di woworo, ntulu laga ku rima kilo, kilo gbo'di atokela, ntulu laga ku suwo a'diza kilo, kilo gbo'di yinga kulia, ntulu laga atatuwa kilo, kilo ṅiṅiyu. Kuu na'buna ina trukoki lemerika kilo.
- 23**Koṅo na'buna ina a na ntu laga ani bayi ku kulia kuwe kine ilo.”
- 24**Kugbo lo'dia ti Yoane kilo laga autu, Yesu druga poki i takindra na mongoyo kilo kulia ti Yoane kine adi, “Ta kazu lupodru i diṅo yu i medra na inyo ya? Ta ku medra 'bakuzuti na yiyingo mugu ku kobuṅe ina ya?”
- 25**Ta tu ku medra inyo kaṅo yu kuru? Ta ku medra ntu lo sozu bongola naga a namunya lu ya? Meteta, ntulu lo sozu bongola naga a na'bu na'bu kilo ku lo nyosu nyosuto naga a nakiye nakiye kilo, se lo gbo bita ku mataki i 'beṅito yu.
- 26**'Bo ta tu kaṅo yu i medra na inyo ya? Ta lupodru i medra na kakeyoni ilo ya? Iye, 'bo na takindra ta, lepe alangu kakeyoni.
- 27**Dutu ṅanilo lo wuroni kulia adi, ‘Mete, na sonyodru lo'di konu koṅo yu. lo ikukundra kiko lolulo konu koṅo yu ilo.’
- 28**Na takindra ta a 'diri, i dridriṅi na ntulu lo yuṅele ku wate kilo lo rodru Yoane 'bayi, 'bo ntu laga iloṅadroo koru i tumata na Dun ina ilo a druma arodru lepe.”

- 29 Ku mongoyo na ntulu kilo giri ku kawuro ti mosoro kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga rugo adi Dun laga mngba, igbonaga ko a'deba baputizi lo tiki Yoanelona.
- 30 Bo Farisayo kilo ku ntulu lo togo'yu kukuzuna kilo, ko ku 'beri aredra kulia naga ma Dun nyadri kase 'berini kine, igbonaga ko aku 'deba baputizi lo Yoanelo ina.
- 31 Bo Yesu druga kulia adi, "Kuwade ma na tuzukindro ina yuje na tinadena ku kpiye laga inyo ya? Ko gbo beti inyo ya?"
- 32 Ko gbo beti nazi lo gbi'diki i piri na togboreni kapazi lo lungu 'beri lo kulia adi, 'Yi akutakindra ta zelegozi, 'bo ta aku gboza. Yi aluluzo, 'bo ta aku gbiye.'
- 33 Bo kugbo Yoane lo tikindra baputizilo laga ayejundra, lepe bita kukuka, ani mozu suwe ti konye ti zabibu, 'bo ta adi, 'Lepe ilo gbo ku dreri loro.'
- 34 Bo Doro lo ntulo ayejundra, nyonyosu, momozu, 'bo ta adi, 'Meteta, ilo kaginyani, kamerani de, laga a wori lo kawuro ti mosoro kilo ku katoronya kilo itro!'
- 35 Bo tobodo na Dun ina kpeza mugu ku nazi ti lepe kilo giri."
- 36 Bo Farisayota le'de alungu Yesu i nyosu seku nye. Lepe druga lubo ku Farisayotalo kadi yu, druga gbi'diki i mesa kutuni.
- 37 Bo ti derengi ne'de noka naga ku gbiyeri lorona i nu kezi de kata yu. Ku lepe naga adeni adi Yesu lu agbi'diki i nyosu kutu yu ku Farisayotalo kadi yu, lepe druga zondra wele na nmwa sisisi ina i nese nakpe kata.
- 38 Ku lepe naga alira ku Yesu i ki'di yu, ku lepe i mukuzi i laga yu, ti ina i gbiye, lepe druga poki i 'bugo na nolita ku lepe i mukuzi kini druga seza ku kupi kanye ti kuwe kilo, druga nyu'ya mukuzi ti lepe kilo, druga njindra ku wele na nmwa sisisi ina.
- 39 Farisayota lo lungu Yesulo kuwa amedra de, lepe druga rambu adi, "Ilo ntulu de kedri kodro kugbo a kakeyoni, kedri kodro idedeni adi noka na 'bo'yu nyena jona a na, 'bo a noka naga a inyo, igbonaga lepe a noka naga ku gbiyeri loro ina."
- 40 Yesu druga teyitokindro lepeja adi, "Simona, na gbo ku kulia ku'de naga na takindra do." Lepe druga teyitokindro lepe adi, "Katogoloni, kuliani."
- 41 Yesu adi, "Ku'de ntulu mure kazu anyosu kapa ti le'de ntulu a mori. Le'delo anyosu silingi kamazi mukana, 'bo le'delo anyosu silingi meria mukana,
- 42 Igbonaga ko aku romoki robana, lepe druga kuru kolokindro ko mure katru moriye kine kana. I ntulu laga mure kilo de i dridrinini laga na lo inyadru lepe arodru ya?"
- 43 Simona druga teyitokindro lepe adi, "Na rambu adi ntulu laga ma mori na lepena gbo'dini a drumalo." Yesu druga takindra lepe adi, "Do ajedya kulia kine soso."
- 44 Lepe druga lopukozi ku nokana yu druga takindra Simona adi, "Do abo ina noka de? Na kedri alubo konu kadi yu, 'bo do aku tikindra na pio naga a lalaye ti mukuzi, 'bo lepe arorozu mukuzi kuwe kilo ku nolita kanye kine druga seza ko ku kupi kanye kilo.

⁴⁵Do aku roma ku na ku nyu'ya, 'bo lepe, njiyu i naga ma na pondri nu, lepe aku ko'yu nyu'ya na mukuzi kuwe kilo.

⁴⁶Do aku njindra kuwe niona ku wele, 'bo lepe njindra mukuzi kuwe kilo ku wele na njmwa sisisi ina.

⁴⁷Kuwade na takindra do, torozi ti lepe naga rodri kine a'diya azo, igbonaga lepe gbo ku nyadru koru ina, 'bo njutu laga lo 'diki kulia 'baziñalo, nyadru na lepena 'baziña 'do."

⁴⁸Yesu druga takindra nokana adi, "Torozi konu kine gbo'di a'diya azo."

⁴⁹Dutulu laga lo gbi'diki kasi lepe kugele i mesa kutuni kilo druga poki i kulia kase dridriñini adi, "Ilo de a ña, lo romoki 'diza torozi ya?"

⁵⁰Lepe druga takindra nokana adi, "Rugo nonu ina aritundro do. Pilarani ku teili lo trotro."

Luka 8

¹Nyenaga i bo na ilu luña de, Yesu autu i kezino kata yu ku i 'beñito yu i trukodru ku i kekenadru na kuu na'bu na tumata na Dun ina. Lotodiniki ti lepe laga mere gele konye mure kilo ti autu kasi lepe,

²ku wate ku'de naga atoruwe ku yukala naro ku tatuwa naga ka'de ka'de kine, ku Maria na luñu a na Magadala naga ma dreria loro lupundri ku lepe i mugu buriona,

³ku Yoana, naga a noka na Kuza laga a katiyuni lo kapazi ti Herode kasi Susana, ku wate ku'de rodri, na logu Yesu ku lotodiniki ti lepe kilo ku kapa kase kilo kine.

⁴Kugbo mongoyo na njutulu rodri kilo laga atunundra 'beri kugele ku njutulu lo njiyu i kezino lo popondra ku lepeni kilo de, Yesu druga takindra ko kulia na guguma adi,

⁵"Kawiani lo nyomolo kazu alupodru kanye weza na nyomo. Ku lepe i wezani ku'de kilo agbadru 'beri i kiko kata, druga roroka ku mukuzi, druga kpenya kine nyonyo ko.

⁶'Bo ku'de kilo agbadru 'beri i lele kutu. Kugbo ko laga apu, ko druga riñe kaño, igbonaga ko aku riondru li'bina.

⁷'Bo ku'de kilo agbadru 'beri i kakuwa kata druga 'dudyo kasi ko kugele, druga tikindra ko gbo a wilio wilio.

⁸'Bo ku'de kilo a'do'do i kuzo naga a na'bu kata druga pupu wule, druga troru konye kase kama gele." Ku lepe laga akulia kine kulia de de lepe druga kulia ku roro gboña adi, "Dutu laga ku suwolo, ti lepe yingi."

⁹Kugbo lotodiniki ti Yesu kilo laga apiza lepe adi bo na kine kulia de kpeza inyo ya,

¹⁰lepe druga teyitokindro ko adi, "Kasunina atiki ta adi deneta kulia naga na mumuyi mumuyi ti tumata na Dun kine. 'Bo ku ku'de kilonina ko kine tayi ku kulia na

guguma, kasiko i medrani ka'bi ko ku memeri, kasiko i yingani, ka'bi ko ku yoyo'yu bo ñanina.

11“Kulia na guguma kine de gbo de: Nyomo kilo a kulia ti Ðun.

12Laga i kiko kata kilo de a ñutulu lo yinga kulia kine kilo, i bo ñanina kasosoyini lo kulialo druga pondra ku ninadru kulia ñani kine kasiko i teilikoni, ka'bi ko ku rugo, ka'bi ko ku rite.

13Laga i lele kutu kilo a ñutulu lo yinga kulia kine, lo rugo ko ku nyola kilo. 'Bo ko gbo 'ba kukuri, ko rugo ku luja laga 'baziña, ku luja lo lulukalo lo yeñundra ina, ko druga koko.

14Nyomo lo gbadru 'beri i kakuwa kata kilo, ko a ñutulu lo yinga kulia kine kilo, 'bo ku ko laga apilara kase kikoli yu, 'do'do na teilikona ku tokorine ku nyola na ina ru dena druga muluzu ko, kuwade konye kasiko kilo ani rumbo.

15Nyomo lo 'do'do i kuzo naga a na'bu kata kilo, koña a ñutulu laga lo yinga kulia kine, druga 'deba ko tritri ku teiliko laga 'ba toñulupa laga a lo'bu koru kilo, ko troru konye kilo ku teiliko laga a logo.

16“Le'de ñutu 'bayi laga kugbo amokakindra kima, druga ku mugo lepe ku turu'be, kuwagi lepe ku 'delakindra i gbolo muko, 'bo lepe i'delakindra lepe i lororo ki i piri naga na pupuru, adi ñutulu lo lupundro kilo ma medrini parara na lepena 'busa.

17'Bo le'de ño 'bayi laga ilo a'dana 'bo aka puruni, 'bo ño laga lo kona tali 'bayi laga aka denani, aka puruni.

18Kuwade gbo'dita go kasu yingani. Ðutu laga ku kapalo ititiki ku'de kini, 'bo ñutu laga 'ba kapalo, kapa laga ma lepe yo'i adi nye gbo ku koña kilo iriariakazi kaño.”

19I bo ñanina ñote Yesu kasi luñaseri ti lepe kilo autu ku lepe yu, 'bo ko aku romoki yenga nyoga ku lepe yu ku kulia ti mongoyona kine.

20Druga trukoki lepe adi, “Ku ñuti kasi luñosuro kulu alira kaño yu de. Ko nyadru bonga do.”

21Lepe druga teyitokindro ko adi, “Ñote niona ku luñaseri kuwe kilo ko a ñutulu laga lo yinga kulia ti Ðun kine ku lo kondra kulia ñani kine kilo.”

22I luja le'delo Yesu alubo i ki'bo kata yu kasi lotodiniki kanye kilo, lepe druga takindra ko adi, “Kita lañadru we lu lozo lo suburi.” Ko druga pipilaki.

23Kasiko i lañadru suburi katani ku ki'bona lepe apoki i toto. Druga kobuñe drumana burundra suburi kini, pio kine druga zore i ki'bo katani, ko kodro gbo'di kilo kakaraki.

24Ko druga tu ku topurundro Yesu adi, “Katogoloni, yi kilo mamananakindra po!” Lepe druga pupure druga ringa kobuñe ina ku pio na ñizu 'beri kine. Ko druga gbigbi'diki, kana druga yinazi lilili.

- 25** Lepe druga piza ko adi, “Rugo nasuna nia?” Ko druga kuze koru, druga rambu ’beri koru, druga kulia kase dridriṅini adi, “Ilo ṅutu de a ṅa, laga lo takindra kobuṅe seku pio kukuzu, ko bulo sobu kulia ti lepe kine de ya?”
- 26** Ko druga yeṅadru i ka na Geregesene, naga na bonga ’beri seku Galili nu.
- 27** I naga ma Yesu lupodri kaṅo i ki’bo kata yu i kuti yu nu, ṅutu le’de lo kezi naga ku dreria lorolo druga momora seku lepe. Luṅa rodri lepe aku sozu bongo, lepe agbo’da saka kadini, ’bo saka i dridriṅi na gulomo.
- 28** Nyenaga ku lepe laga abonga Yesu, lepe druga resa ku teriṅi, ku roro laga gboṅa adi, “Yesu, do laga a Diro lo Dun laga Ki koru ilo, kulia kaya seku do kine a ti nyo ya? Na ma’yu mugu ku do, ku sasanyi na po!”
- 29** Ti Yesu atakindra yuka naro ina kukuzu adi ti lupodri kaṅo ku ṅutu ṅaniloni. Luṅazi rodri yuka narona kuwa amoga ṅutu ṅani, lepe bita totokuwa ku riye na tiyuni lepe, ’bo lepeṅa ’de’deṅozu riye kine kaṅo, dreri ṅanilo druga zulodru lepe i diṅo kata yu.
- 30** Yesu druga piza lepe adi, “Kari konu kine se naga ṅa ya?” Lepe adi, “Mongoyo” igbonaga dreria rodri ti alubo ku lepeni ina.
- 31** Kuwade dreria kilo druga ma’yu ’beri koru adi ka’bi Yesu ku sosonyoro se i drili naguluna kata yu.
- 32** Ti mongoyo na wuriyo rodri kulu rata i mere muko yu, dreria kilo druga ma’yu ’beri adi ti Yesu tiki se i lubo i wuriyo kilo kata yu. Kuwade lepe druga rukokindro ko.
- 33** Dreria kilo drugalupodru ku ṅutu ṅaniloni ku lubo i wuriyo kata yu, ’bo mongoyo na wuriyo kilo druga pu’dozi i goloto kata yu ku ’do’dooro suburi kata yu, ko druga ruruto.
- 34** Kugbo kayuku ti wuriyo kilo laga abonga kine kulia de, ko druga wowoke ku kuzena i kekenadru na kulia kine i nu kezi de kata yu ku i nu ka naga i laga yuna kata yu itro.
- 35** Dutulu kilo druga lupodru ku bonga kulia na kondra ’beri kine, ko druga yeṅundra ku Yesuni, druga ku rumbi ṅutu laga ma dreria lupundri ku lepe i mugu ilo, ti lu agbi’diki ku Yesu i mukuzini, ti asozu mugu ku bongola, ti kpinyi kine gbo’di ayeṅundra a na’bu. Kuwade ko druga kukuze.
- 36** Dutulu laga aboṅu lepe kilo druga trukokindro ko kulia ti toruwe na ṅutu laga ku dreria loro i mugulo.
- 37** Dutulu giri laga i nu ka na Geregesene i laga yu kilo druga takindra Yesu adi ti lepe pilarani kaṅo kase kani, igbonaga ko gbo ku kuze koruna. Lepe druga lubo i ki’bo kata yu druga yitozi bo.
- 38** ’Bo ṅutu laga ma dreria lupodri ku lepeni ilo druga sonyodru lepe druga kulia adi,

- ³⁹“Yitozini konu ’ba yu, ’bo kekenadri kulia naga a drumala ma Dun kondri konuni kine.” Lepe druga pilara we yu i trukodru i kezi kata yu giri kulia drumala naga ma Yesu konakindri nye kine.
- ⁴⁰Nyenaga ku Yesu laga ayite, mongoyo na ntutuluna amomorani lepe ku nyola koru, igbonaga ko giri kulu momondru lepeja ina.
- ⁴¹Nyenaga le’de ntutu druga yejundra ku lepeni, kari ti lepe kine se naga Yairo, lepe a drumala lo kadi naga a momore nu, druga mereke ka ku Yesu i mukuzini i ma’yu na lepe adi ti utuni kanye ’ba yu,
- ⁴²igbonaga lepe lu ku pilili nanye na njiro ’diye, naga a na kijazi mere gele konye mure, ma nu ’do’doro. ’Bo ku Yesu laga ilo i utu, ntutulu kilo ariri’diza lepe.
- ⁴³Nyenaga ne’de noka nu yu de, naga rima kine awonu ku lepe i mugu yu kijazi mere gele konye mure ina. Lepeja aleji kapazi kanye kilo giri i ’bunikoni, ’bo le’de ntutu ’bayi laga lo romoki toruzo lepeja.
- ⁴⁴Lepe druga pondra ku Yesu i ki’di, druga ’bo’yu merete lo lepe lo bongolo, kuwade wuleja gele wonu na rima ti lepe kinena druga gbigbisa.
- ⁴⁵Yesu druga piza adi, “Da lo ’bo’yu na ya?” Dutulu kilo kuwa laga arenya giri, Petero druga kulia adi, “Katogoloni, mongoyo ti ntutulu kilo kilo riri’diza do, riorioga do itro.”
- ⁴⁶Yesu druga kulia adi, “Dutu le’de a’bo’yu na, igbonaga na adeni adi teriji alupodru kuwe muguni ina.”
- ⁴⁷Kuwade kugbo noka njanina naga amedra adi nye ani romoki mumuza mugu tro, lepe druga pondra ku zangu na mugu itro, druga mereke ka ku Yesu i kojoni i trukokindro ku ntutulu giri i kojoni kulia naga ma nye ’bo’i Yesu kine, ku toruwe nanye naga wulejana.
- ⁴⁸Yesu druga takindra lepe adi, “Dirona, rugo nonuna atoruzo do, pilarani ku teili lo trotro.”
- ⁴⁹Ku Yesu ilo inga kukulia, ntutu le’de lo kadi na drumalo druga pondra, druga takindra Yairo adi, “Diro nonuna a’doro. Ku sasanyi Katogolonilo ’do kuru.”
- ⁵⁰Yesu ku yingi de, druga teyitokindro lepeja adi, “Ku kukuze, ’bo gbo’di ku rugo ayu, lepeja itotoruwe.”
- ⁵¹Kugbo lepe laga alubo kadi yu, lepe aku rukodru le’de ntutu i lubo seku nye, no kilo ku Petero, Yoane, Yakobo, ku monye lo njirona seku njotena ’du.
- ⁵²Ti ntutulu giri kulu gbigbiye, kulu luluzo luluzo lepe, ’bo Yesu druga takindra ko adi, “Ku gbigbiyeta, lepe aku ’doro, lepe ina tototo.”
- ⁵³Ko druga zonya lepe, igbonaga ko adeni adi njirona a’doro ina.
- ⁵⁴’Bo Yesu druga ’deba njirona ku keni, druga lungu lepe adi, “Dirona, njine.”

⁵⁵Yuka na lepena druga yite i piri, lepe druga ñiñiye wuleña gele, Yesu druga takindra ko adi, ti ko tiki lepe nyosu.

⁵⁶'Bo kayuño ti lepe kilo arambu 'beri koru, Yesu druga takindra ko kukuzu adi ka'bi ko ku kekenaki kekenaki le'de ñutu kulia na kondra 'beri kine de.

Luka 9

¹Yesu druga luñundra lotodiniki kanye laga mere gele konye mure kilo kugele, i tikindra na ko teriñi na tikani dreria loro ku i toruzo na tatuwa.

²Lepe druga sonyodru ko i trukodru na kulia ti tumata na Ðun kine, kui toruzo na ñutulu.

³Lepe druga takindra ko adi, "Ku zozoñuta le'de ño kasu worozi i kiko yu, 'dibani kodro kugbo ture, kugbo zuru kugbo nyosu, kugbo riye, 'bo ku gbogbo'data ku kotilo mure tro.

⁴Ku ta laga alubo i kadi naga yaya sakanita yu de, lupodrita ku lu kiko de.

⁵Ku ta aku rugo i piri naga yaya, kugbo ta kolokindro nu kezi de, trutruñeta putru naga kasu mukuzini kine a kpiye kasiko yu."

⁶Nyena ñiyoroni ko, i utu i 'beñito yu giri i trukodru na kuu na'buna ku i toruwodru na tatuwa itro mu pirito.

⁷Nyenaga mata laga Herode ayinga kuliata naga ma Yesu kondri kine giri. Lepe druga poki i bayi igbonaga ku'de kilo ñutulu akulia adi Yoane añiye i dridriñi na ñutulu laga atatuwa kilona.

⁸'Bo ku'de kilo akulia adi Eliya lo puru, ku'de kilo adi, kakeyo ti 'bero kazu kilo le'de lo lupundro.

⁹'Bo Herode adi, "Laga Yoane, na a'duñu kuwelo kaño, 'bo ilo de laga ma na yingi kulia ti lepe kinelo de, lepe a ña ya?" Nyena nyadri lepe medra na Yesu.

¹⁰Nyenaga ku lososonyo kilo laga ayite, ko druga kekenakindra Yesu kuliata naga ma se kondri kine giri. Lepe druga 'dotodru mugu kaño kasi ko, druga tu i kezi ne'de na luñu a Betesaida ina kata yu.

¹¹Kugbo mongoyo ti ñutulu kilo laga adeni piri ñanina, ko druga kekepodru lepe, druga lepe momorani ko ku nyola, druga trukokindro ko kulia ti tumata na Ðun kine, druga toruzo ñutulu laga lo nyadru toruwe kilo.

¹²Nyenaga ku kolona naga a'doro ñutulu laga mere gele konye mure kilo druga pondra ku lepeni, druga takindra lepe adi, "Sonyoro mongoyona, ma ko utu i 'beñito ku i ka naga nyoga nu de kata yu i toto yu de, ma ko ku galadru kapa lo nyenyei itro, igbonaga yi kilo i piri naga i diño kata ina."

- 13** Yesu druga teyitokindro ko adi, “Tikita ko nyosuna ta lepe.” Ko druga teyitokindro lepe adi, “Nyosu ’bayi kayani. Yi gbo ku ’diloto mukana ku somo mure ’du. Ku yi uti i gborundro na nyosu ne’de na romoki kilo ntutulu de giri ya?”
- 14** Ti derengi ntutulu kilo beti lalia alifu mukana. Yesu druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, “Tikita ntutulu kilo ti gbi’dikini a loju’du a loju’du, meria mukana mukana.”
- 15** Kuwade ko druga kondra de, druga tikindra ko i gbi’diki kani.
- 16** Lepe druga ’deba ’diloto naga mukana kine, ku somo laga mure kilo, druga bojadru ki i ’diko yu, druga ’boriza ko, druga nonowuzu ko, druga tikindra ku lotodiniki kilo i kenisini, ma ko tikindra ku mongoyona i kononi.
- 17** Ko giri druga nyosu druga yiyimotu yiyimotu. Ko druga pependra limbato ti ’diloto na nonoyi kine, nyakaleta mere gele konye mure zore zore.
- 18** Nyenaga ku Yesu laga lu i magu na Dun ka’delo, ku lotodiniki kanye kilo i laga yu, lepe druga piza ko adi, “Dutulu kilo adi na a na ya?”
- 19** Ko druga teyitokindro lepe adi, “Dutulu ku’de kilo adi do a Yoane lo tikindra baputizi ilo, ’bo ku’de kilo adi, Eliya, ku’de kilo adi le’de ntutu laga i dridriji na kakeyo ti ’bero kilo lo lupundro.”
- 20** Yesu druga piza ko adi, “Laga ta lepe, ta kulia adi na a na ya?” Petero druga teyitokindro lepe adi, “Do a Kristo lo Dun ilo.”
- 21** Yesu druga takindra ko kukuzu adi ka’bi ko ku trtrukoki le’de ntutu tro.
- 22** Lepe adi, “Diro lo ntutulo isasanya koru, temezi kilo ku ka’i’ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ipapazu lepe, ireremi lepe, ’bo lepe itotonjiye i luja lo musala lu.”
- 23** Nyenaga lepe druga takindra ntutulu kilo giri adi, “Ku le’de ntutu lo nyadru kepodru bo niona, ku lepe pane mugu, ti lepe ’dukundri kedini lonye laga a larelo mu luja, ku keporo na.
- 24** Kugbo ntutu lo nyadru ritundro ru nanyenalo, lepe iteteliki ru nanyena kafo, ’bo ntutu laga lo telikindro ru nanyena ku kulia kuwe kine, lepe iririo ru nanyena.
- 25** Dutu lo tunakindra mugu kapazi ti ina ka de giri, ti ilo iteteliki kugbo ilo itutukaraki ru nanyena kafo, kilo kapazi de igbo’da a rezema ku lepeni adidinyo ya?
- 26** Kugbo le’de ntutu lo gbo ku yukuwe ku na, ku kulia kuwe kine itro, Diro lo ntutulo igbo’da ku yukuwe ku lepe i luja laga ma lepe yendri ku mo’yu nanyena ku mo’yu na Monyena ku na malaika lokiye kulu nu.
- 27** Na takindra ta a ’diri, ntutulu ku’de lo lira inide kilo ’baka wangu tuwani ti inga ko aku medra tumata na Dun ina.”
- 28** Nyenaga i bo na kunu kulia de luja beti budro, Yesu azonga Petero seku Yoane ku Yakobo, druga kiyadru kasi ko i mere ki i magu na Dun.

- 29**Kugbo lepe laga ilo mamagu, koŋo na lepena alopugo mugu ka'de, 'bo bongola ti lepe kine akpekpeza a nakpe salala.
- 30**Nyenaga ku'de ŋutulu mure ti kulu kukulia kasi lepe, ku Mose seku Eliya.
- 31**'Bo ko apuru i mo'yu katani, i tazu na kulia ti 'dute na lepe naga na ikondra mugu Yerusalem yuna.
- 32**Kuwade Petero ku ŋutulu laga kasi ko kilo konye kilo ango'boza ku totona, 'bo ku ko laga apure, ko druga medra mo'yu na Yesuna, ku na ŋutulu lo lira kasi lepe kugele kilo.
- 33**'Bo kugbo ŋutulu kilo laga kulu pipilara ku Yesu i lagani, Petero druga takindra lepe adi, "Katogoloni, a na'bu ti yi sakani inide. Kuwade ti yi 'duke muruguzi musala, gele a nonu, gele a na Mose, gele ne'dena a na Eliya." 'Bo lepe akude kulia naga ma nye tazini kine.
- 34**Ku lepe laga inga ilo kukulia, 'diko ne'de druga 'diyundra, i muluzu na ko, 'bo ko akuze ku lubo naga i 'diko kata yuna.
- 35**Roro le'de druga kuu i 'diko ŋanina kata yu adi, "Ilo de a Ŋiro lio lo gelu nalo, yiŋeta yiŋ lepe!"
- 36**Ku rorolo akuu de, ko druga bonga Yesu ka'delo. Ko druga yiŋakindra 'beri tali i lu luŋa de, aku kekenakindra le'de ŋutu kulia naga ma se bongi kine.
- 37**Ku gbo'dini imalu de, ku ko laga akiyundra i mere ki yu kani, mongoyo na ŋutulu rodri kilo druga momorani Yesu.
- 38**I dridriŋi na mongoyona, ŋutu le'de druga laiza ku teriŋi, adi, "Katogoloni, na ma'yu mugu ku do, mete ŋiro lio laga a pilili lo walelo.
- 39**'Bo yuka ne'dena bita moga lepe, i tikindra na lepe i luluzo, druga dodonga mugu na lepena ti koputo lo gbo i lupundro ku lepe i kutuni. Yuka ŋanina ŋindra lepe koru, ani ko'yu wule tro.
- 40**Kedri na ama'yu mugu ku lotodiniki kolu kiloni kodro i rikodru na lepe kaŋo, 'bo karaŋa aku romoki."
- 41**Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta laga a yuŋe naga 'ba rugo, laga a 'bureniko kilo de, na isasaka kasi ta i sasandru na mugu ku ta ŋoru da ya? Zowu ŋiro lolu ilo weni."
- 42**Ku lepe laga inga ilo popondra, dreri lorolo druga rizo ŋirolo, druga dodonga lepe ku teriŋi. Yesu druga ringa yuka narona druga toruzo ŋirolo, druga teyitodru lepe ku monye lo lepelo yu.
- 43**Ŋutulu kilo giri druga rambu 'beri koru ku todroma na Ŋun ina. Ku ŋutulu kilo giri kilo i yo'yu na 'beri ku kulia giri naga ma Yesu kondrini kine, lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi,

- 44“Tikita kine kulia de ti lubi kasu suwoni. Diro lo ɲutulo ilo ititiki ku ɲutulu kilo i kenisini.”
- 45Ko inga aku de kine kulia de, ’bo bo na kine kulia dena a’dandru mugu kasikoni, ka’bi se ku dendra bo ɲanina, ko druga kukuze piza na lepena.
- 46Lotodiniki kilo druga poki i rerenya kase dridriɲini adi ɲutu laga ɲa lo igbo’da kase dridriɲini a druma koru.
- 47Ku Yesu laga adeni rerenya naga kasiko i teiliko yuna, lepe druga ’dukundro ludriɲa kanye nyogani.
- 48Druga takindra ko adi, “Ku ɲutu laga lo rukundro ludriɲa laga ilo de ku kari kuwe kine, ɲolo rukundro na. ɉutu lo rukundro na ilo, rukundro ɉun lo sunyundro na ilo, ’bo ɲutu laga ilonadroo kasu dridriɲinilo, lepeɲalo igbo’da a druma.”
- 49Yoane druga takindra lepe adi, “Katogoloni, yi abonga le’de ɲutu ma lu rikodru dreria ku kari konu kine, yi druga gogoki lepe igbonaga lepe ani gbo’da a ɲutu lo kepodru do kasi yi kugele ina.”
- 50Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ku gogokita lepe, igbonaga ɲutu laga aku siga ta ilo lepe alubo a lasu ina.”
- 51Nyenaga ku luɲa lo Yesu lo ’dukuzini i ’dikolo gbo’di nyona, lepe lu metadru ɲero i utu Yerusalema yu.
- 52Druga lepe sonyodru lo’dia kilo kanye koɲo yu. ɉutulu ɲani kilo druga utu i ’ba le’de lo Samaria i kukunakindra na lepe piri.
- 53’Bo ɲutulu kilo aku rugo lepeɲa igbonaga koɲo na lepena a na utuniki Yerusalema yu ina.
- 54Kugbo lotodiniki ti lepe kilo ku Yakobo seku Yoane laga abonga de, ko druga piza adi, “Mata, do nyanyari ku yi luɲe kimana ti pondri i ’diko yu kani i tukarakindra na ko ya?”
- 55Yesu druga lopukozi bo druga riringa lotodiniki kilo.
- 56Kuwade ko druga pilara i le’de ’ba.
- 57Ku ko laga i utu i kikoni, le’de ɲutu druga takindra Yesu adi, “Na ikekeporo do i pirito naga mo do utini kine giri.”
- 58Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Gbagbiya kilo gbo ku drilio kase, kpenya kine ku kadizi kase, ’bo Diro lo ɲutulo ’ba piri na topirikini kuwe nanye.”
- 59Yesu druga takindra le’de ɲutu adi, “Keporo na.” ’Bo ɲutu ɲanilo druga teyitokindro lepe adi, “Mata, koloro na inga ku na uti i nuga na monye lio a nze.”
- 60Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Kolokindri ti opuo kilo nugi opuo kase kilo, ’bo laga do utini i trukodru na kulia ti tumata na ɉun kine ayu.”

⁶¹Le'de n̄utu druga takindra lepe 'do adi, "Na ikekepodru do Mata, 'bo koloro na ti na uti i sara ku n̄utulu laga kuwe 'ba yu kilo."

⁶²Yesu druga takindra lepe adi, "Le'de n̄utu 'bayi laga apoki i kudyu druga bojadru bo bo, laga lo zuki i tumata na Ðun inalo."

Luka 10

¹I bo na kine kulia de, Matalo anyumundro n̄utulu ku'de meria burio, druga sonyodru ko kanye koŋo yu mure mure mu pirito naga ma lepe ku mugu iutuni kata yu kine.

²Lepe druga takindra ko adi, "Kinyo kilo atrora rodri azo, 'bo kakita kilo 'baziŋa. Kuwade maketa Mata lo 'didralo ti sonyoro kakita ku'de kanye 'didra yu.

³Pilarata kasu kikoli yu, boŋeta, na sonyodru ta be torila ti kebilizi i dridriŋi na rarawuki.

⁴Ku babarata uŋbolokozi tro, ku zurua tro, ku kamuka. Ku roromata ku le'de n̄utu i kiko yu.

⁵Ku ta laga alubo i kadi naga yaya, taneta a kayona adi, 'Ti teili lo trotro gbo'dini i ina kadi de!'

⁶Kugbo ŋiro lo teili lo trotro lu i nu kadi de, ti teili lo trotro lasulo sakani ku lu ŋiro de ki yu, kugbo 'bayi, ti teili lo trotro lasulo yiteni bo kasuni.

⁷Nyenaga sakanita i nu kadi de, i nyosu ku i mozu na kapa giri laga ma tiyini ta kilo, igbonaga kakitanilo romoki ku rekini nyosu nanyena. Ka'bi ta ku woworotu woworotu i ku'de kadizi.

⁸I kezi naga yaya ku ta laga alubo, ku ko arugo ta, nyosunita kapa laga ma ko tikindri ta kilo.

⁹Toruneta n̄utulu laga ku 'beri mimiye i nu kezi de kilo, 'bo takita ko adi, 'Tumata na Ðun ina ayeŋundra nyogoŋa kasuni.'

¹⁰'Bo i kezi naga yaya ku ta laga alubo, 'bo ku ko laga aku rugo ta, lubita i kikoli ti lepe kilo kata yu, 'bo kulianita adi,

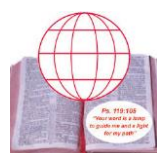
¹¹'Dibani kodro putru ti kezi nasu na 'deba kaya mukuzi kine kpe, yi kilo trutrungo trutrungo ka kasu 'berini, 'bo deneta a 'diri adi tumata na Ðun ina ayeŋundra nyoga kasuni.'

¹²Na takindra ta adi i lu so de kulia ti Sodoma kine igbo'da pa'de'de alangu kulia ti nu kezi de kine.

¹³"Dreliana ina a nasu Korazina! Dreliana ina a nasu Betesaida! Kazu kodro ku konesi naga ku teriŋi na kona konuni kine de kona Turo yu ku Sidona, kazu kodro ko alopugo teiliko 'bero i gbi'diki nasiko naga i lopotrotro kata, ti ko asozu 'beri ku trekese nu de.

- 14'Bo i luja lo njerani kulia lu, kulia ti Turo ku ti Sidona kine igbogbo'da pa'de'de alangu kulia kasu kine.
- 15Do naga Kaperinauma, do injinyuzi ki i 'diko yu ya? Do itetemizozi ka i piri na ntulu laga atatuwa nu.
- 16“Dutu lo yinga talo nolo yinga na, 'bo ntutu lo pazu talo nolo pazu na, 'bo ntutu lo pazu nalo pazu Dun lo sunyundro nalo itro.”
- 17Nyenaga ntulu laga meria burio kilo ayite ku nyola, ko adi, “Mata, 'dibani kodro dreria loro kilo kpe, ko ayinga kukuzu nikana ku kari konu kine!”
- 18Lepe druga teyitokindro ko adi, “Na abonga Satani i 'duu ki yu beti mo'yu na piya.
- 19Boneta, na atikindra ta teriji na rogi ta munuo, ku longo'dio, ku na rodri ta teriji giri na mirikulo. 'Bo no lo ikondra ta aloro 'bayi.
- 20'Bo ku nyonyolata ku kine kulia de adi yukala kine yiyinga ta, 'bo nyolanita igbonaga kari kasu kine awuro i 'diko yu ina.”
- 21I lu so de Yesu anyola ku Yuka Nakiyena druga kulia adi, “Na tikindra do iyete Monye, Mata lo 'dikolo ku lo kalo, igbonaga do a'dandru kine kuliata de i konye ti ntulu laga ku totore, ku laga ku dendra kilo, druga do ku kpewundra ko ku ludriko kiloni ina. A 'diri Monye, kine de a na'bu konu konyeni.
- 22Monye liolo atikindra na kulia kine giri kuwe kenini. Le'de ntutu 'bayi laga adeni adi Dirolo nolo a na, gele 'du Monyelo ka'delo, 'bo laga adeni adi Monyelo nolo a na, gele 'du Dirolo ka'delo ku ntulu laga ma Dirolo nyadri trukokindro ko kulia kine kilo.”
- 23Yesu druga lopukozi ku lotodiniki kanye kilo yu, druga takindra ko ti kara ka'delo adi, “Konye lo medra kulia naga ma ta medri kine kilo ko gbo ku konjo na'bu!
- 24'Bo na takindra ta a 'diri adi kakeyo ku mataki rodri, ko kodro nyadru bonga na kuliata naga ma ta bongi kine de, 'bo ko aku bo, ko kodro nyadru yinga na kuliata naga ma ta yingi kine de, 'bo ko aku yi.”
- 25Nyenaga katogoloni le'de lo kukuzuna anjiye ki i modyu na Yesu, adi, “Katogoloni, ma na kondra inyo naga ma na rumbi ru naga ani lengana ya?”
- 26Yesu druga piza lepe adi, “Kulia na wuro i kukuzuna kata yu kine adinyo ya? Do kendra adinyo ya?”
- 27Dutu nanilo druga teyitokindro lepe adi, “Nyare Mata Dun lolu ilo, ku teili lolu ilo giri, ku ru nonuna giri, ku teriji nonuna giri, ku rambu nonuna giri, 'bo nyare ntulu laga konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna.”
- 28Yesu druga takindra lepe adi, “Do ateyitundro kulia kine soso, kone de, nyenaga do irurumbi runa.”

29'Bo igbonaga lepe nyadru to'budya muguna, lepe druga piza Yesu adi, " 'Bo ntulu kilo a kuṅa laga kuwe gurubeni kilo?"

30Yesu druga kulia adi, "Kazu le'de ntutu aniyu Yerusalema yu, lu tu Yeriko yu, druga ku momora ku kariaka ku'de i kiko, ko druga riariakara bongola ti lepe kine, druga kikiri lepe de, ko bulo pilara, ti akolokindro lepeṅa nyogoṅa ku 'doro.

31Nyenaga ka'i'ilani le'de ma lu pondra i kiko ṅanilo. Ku lepe laga abonga ntutu ṅanilo, druga girara i merete.

32Druga Levitio le'de lo pondra. Ku lepe laga ayenga i piri ṅanina, ku abonga lepe, druga girara do i merete.

33'Bo ti Samariatio le'de ma lu i pondra i lu kiko de, druga yeṅadru ku lepe yu. Ku lepe laga abonga, druga gbo ku ediyo ku lepe,

34druga utu ku lepe i laga yu, druga totoroza 'dikasi ti lepe kine, druga 'bugo wele ku suwe ti konye ti zabibu kine kini, druga 'dukukindro lepe kanye drongi kini, druga zonga lepe i kadi na komona kata yu i tizu na lepe.

35Ku gbo'dini imalu de, lepe druga 'dutundro riye mure, atikindra monye kadilo, druga takindra lepe adi, 'Tine lepeṅa, ku do laga akokorozu ku'de riye i kine de kini, ku na laga ayite, na bulo ku teyitokindro do konu kine.'

36Da laga i dridriṅi na kilo ntulu laga musala kilo de, do rambu adi lepe a wori lo ntutu lo momora ku kariaka kilolo?"

37Katogoloni lo kukuzunalo druga teyitokindro lepe adi, "A ilo ntutu lo gbo'da ku ediyo ku lepe ilo." Yesu druga taki ndra lepe adi, "Uti ku kone de."

38Nyenaga ku ko laga kulu tutu, Yesu druga lubo i 'ba le'de kata yu, druga ne'de noka nye naga Marita rukodru lepe kanye kadi yu.

39Sase na lepena nye naga Maria na gbi'diki ku Matalo i mukuzini na yinga kulia ti lepe kine.

40'Bo ti Marita ma nu sasandru mugu ku kitazi koru, lepe druga tu ku Yesu yu, druga kulia adi, "Mata do aku yo adi sase niona akolokindro na i kitani ka'delo ya? Taki lepe ti loke na."

41Matalo druga teyitokindro lepe adi, "Marita, Marita, do ina wiwinya wiwinya ku kuliata rodri.

42Do lo nyara ilo ilo gele 'du ka'delo. Maria agelundra ṅo laga a lo'bu laga aka ninazi ku lepeni ilo."

Luka 11

- ¹Nyenaga ku Yesu laga lu i magu na Dun i ne'de piri kata yu, ku lepe ako'yu, lotodinikita le'de lo lepele druga takindra lepe adi, "Mata, toguluki yi maguna, beti naga ma Yoane togo'i lotodiniki kanye kilona."
- ²Lepe druga teyitokindro ko adi, "Ku ta laga kilo magu magu, kulianita de: Monye, kari konu kine ti purani pura. Tumata nonu ina ti poo.
- ³Tiki yi luja kilo giri nyosu na indikini.
- ⁴'Bo 'dine torozi kaya kine, igbonaga yi 'di'diza moriye ti ntulu laga ku moriye kaya kilona. Ku 'do'dolara yi i luluka tro."
- ⁵Lepe druga takindra ko adi, "Da laga kasu dridriḡini kugbo ku wori lonye, laga autu ku lepe yu tukaze kide, druga takindra lepe adi, 'Wori lio, tiki na 'diloto musala,
- ⁶igbonaga wori lio laga kanye woro yulo ilo ayeḡundra kuweni, 'bo le'de ḡo laga ma na ku 'delakindri ku lepe i koḡoni 'bayi.'
- ⁷Dutu ḡanilo iteyitokindro lepe kadi kata yu i piri adi, 'Ku sasanyi na. Kakana gbo'di akinu, ḡazi kuwe kilo kilo seku na i gbolo ki, na ani romoki ḡiye i tikindra na do.' Ikukulia de ya?
- ⁸Na takindra ta, 'dibani kodro ku lepe ani ḡiye i tikindra na lepe igbonaga lepe a worina, kuru ku minga na liona, lepe iḡiḡiye i tikindra na lepe be naga ma lepe miyundrinina.
- ⁹'Bo na takindra ta, Maketa, ititiki ta, galeta, ta iririo, trutruḡeta, iḡaḡaki ta.
- ¹⁰Dutulu laga lo magu kilo ititiki, 'bo ntulu lo ga'yu kilo irurumbi, 'bo ntulu lo trutrunḡo kilo iḡaḡaki kakana.
- ¹¹Kugbo monye laga ḡa kasu dridriḡini kugbo ḡiro lo lepe lo magu 'dilo, lepe itikindra lepe ḡurupi ya? Kuwagi ku lepe magu sumuti, lepe itikindra munu ya?
- ¹²Kuwagi ku lepe magu katilukuti, lepe itikindra lepe longo'de ya?
- ¹³'Bo kuwa ta, laga a ntulu loro kilo de, ku ta adeni tikindra na ḡazi kasu kilo kapa lo'bu de, ta rambu adi Monye laga lo 'dikolo aka tikindra ntulu laga lo magu nye kilo Yuka Nakiyena arodruni ya?"
- ¹⁴I naga ma Yesu gbo'dini i rikodru na dreri loro laga 'ba kutulona, i bo ḡanina dreri loro ilo ku lupodri druga ḡutu laga 'ba kutulo poki i kulia, druga mongoyo na ntulu kilo rambu 'beri.
- ¹⁵Kara ku'de kilo adi, "Lepe rikodru dreria loro kilo ku teriḡi na Beelezebuli, druma lo dreria loro ilo."
- ¹⁶Ku'de kilo druga ga'yu kpiye lo ḡiyu i 'diko yulo ku Yesuni, i modyu na lepe.
- ¹⁷'Bo igbonaga lepe adeni yoyolozu nasikonana, druga takindra ko adi, "Tumataki giri naga na kodya 'beri kine ikakaraki, 'bo kadizi kine irurusuko ne'dena i ne'de ki.

- 18**Kugbo Satani itro lo kodya mugu a mugu, ma tumata na lepena lira adidinyo ya? 'Bo ta kulia adi na rikodru dreria loro kilo ku teriṅi na Beelezebuli ina.
- 19**'Bo ku na rikodru dreria loro kilo ku teriṅi na Beelezebulina, kakepo kasu kilo ma rikodru ko ku teriṅi niṅa ya? Kuwade ko igbogbo'da a kaṅera kasu ti kulia.
- 20**'Bo ku na lo rikodru dreria loro kilo ku lo'do lo Ọun ilo, trugo adi tumata na Ọun ina ayeṅundra kasu kini azo.
- 21**Kugbo ṅutu laga a riṅi laga asoyi ku kapa ti moro ilo tizu 'ba lonyelo, kapa ti lepe kilo kilo isaka a lo'bu.
- 22**'Bo kugbo ṅutu laga a riṅi arodru lepelo lo pondra ku lepeni, druga rororu lepe, lepe druga 'dumadru kapa ti lepe ti moro laga ma lepe 'delakindri teili kini kilo, druga kokoro kapa ti lepe lo nine kilo.
- 23**Ọutu laga ani saka seku nalo gbo a miriku lio, 'bo ṅutu laga ani more kuweni ilo pororo a bada.
- 24**"Ku yuka naronā naga alupodru kaṅo ku ṅutulo i muguni, lepe iwoworozi i ka naga atetiona kata yu, i galadru na piri naga a yuketa. Ku aku rio druga kulia adi, 'Na lu yitozi bo i kadi nio naga ma na lupundri nu.'
- 25**Kugbo lepe laga apondra, lepe ku rumbi kadina ariya, a'boriya itro.
- 26**Lepe druga tu ku zakindra mugu ku'de yukala burio naga a naro alangu nye. Ko druga lubo kata yu, druga si'daki yu. Gbo'di gbo'da na lepe na bona a naro alangu naga na 'berona."
- 27**Ku Yesu ilo i kulia kine kulia de, ne'de noka naga i mongoyona kata yuna alaiza ku roro laga gboṅa adi, "Koṅo na'buna ina a na pele na yuṅundo do, ku kinatazi laga lo na do kilo itro!"
- 28**Druga Yesu kulia adi, "Troru koṅo na'buna ina a na ṅutulu lo yinga kulia ti Ọun kine ku lo kondra kilo!"
- 29**Kugbo mongoyo ti ṅutulu kilo laga atunundra 'beri ku Yesuni, lepe druga poki i kulia adi, "Ina yuṅe na tinadena a naro. Ko kilo ga'yu kpiye, 'bo kpiye le'de aka tiki koni, kpiye lo Yonalo 'du nyelo igbo'da.
- 30**Be naga kazu ma Yona gbo'dini a kpiye lo ṅutu ti Nineve kilo ina, Ọiro lo ṅutu ilo lo igbo'da a lo ina yuṅe na tinadena.
- 31**Mata na welikina ma lu iṅiṅiye ki i ṅera na kulia yu, i lira kasi ṅutu laga ti ina yuṅe na tinadena kilo i sosozu na ko, igbonaga lepe kazu aṅiyu i 'dute na kana yu i yinga na tobodo na Solomona ina. 'Bo meteta, ṅutu laga alangu Solomona ilo malo inide.
- 32**Ọutu ti Nineve kilo ma lu iṅiṅiye i ṅera na kulia yu i lira kasi ṅutulu laga ti ina yuṅe na tinadena kilo i sosozu na ko, igbonaga ko alopugo teiliko ku trugo na Yona ina, 'bo meteta, ṅutu laga alangu Yona ilo malo inide.

- 33“Le’de n̄utu ’bayi laga kugbo amokakindra kima, druga ku ’delakindra i piri naga ani boṅana, kuwagi i nyakale kata, ’bo lepe ’delakindra lepe i lororo ki, ma n̄utulu lo lubo kilo bobo parara ṅanina.
- 34Konye kolu kilo a kima na mugu. Ku konye kolu kilo laga a lo’bu, mugu nonuna giri a na’bu ’do, ’bo ku konye kolu kilo a loro, mugu nonuna giri igbo’da a mude.
- 35Gbo’dita ku konye ka’bi parara naga kasunina ku somuko a mude.
- 36Kugbo mugu nonuna naga igbo’da giri a parara, do aka rumbi piri naga a mudeni, piritto kine giri igbo’da a parara, be naga ma kimana kpekindri do parara nanyenana. ’
- 37Ku Yesu laga ilo i kuliani druga Farisayota le’de ma’yu mugu ku lepe adi ti pondri i nyosu seku nye. Lepe druga tu ku gbi’diki i nyosu kutu yu.
- 38Ku Farisayotalo laga abonga lepe, druga rambu mugu koru ku gbi’diki na lepe naga i nyosuni ti aku lalazu a nzena.
- 39Matalo druga takindra lepe adi, “Tinade ta laga Farisayo kilo lalazu drikerito ku ko’bitto kilo kaṅoni ’du, ’bo ti derengi katazi kasu kine azore ku riagu na kapazi ku teiliko loro.
- 40Ta mamali! D̄utu lo gbeza kaṅolo ani gbeza katana itro ya?
- 41’Bo tikita kapazi laga kasu katani kilo a ’doketa, ’bo meteta, kapa kilo igbo’da giri a lokiye kasuni.
- 42“ ’Bo dreliana ina a nasu, ta laga Farisayo kilo! Igbonaga ta kilo bita tikindra dridriṅi na mere gele na ingiri na ṅmwa wiriwiri ku n̄ete, ku ’detilo kine itro giri, ’bo ta aliaṅa ku lemi lo’bulo kaṅo, ku nyadru na D̄un ina. Kedri kodro ku ta akondra kine kulia de, a na’bu, ku ta aku liaṅa ku kulia ku’de kine.
- 43Dreliana ina a nasu, ta laga Farisayo kilo! Igbonaga ta nyadru si’deta naga a na’bu i kadizi naga a momoreta kine kata yu, ’bo ta nyadru romaniki koru i piritto na togboreni kapazi kine kata yu ina.
- 44Dreliana ina a nasu! Igbonaga ta gbo beti gulomo naga ani puru, naga kugbo n̄utu kilo lo woro kini, ko aku deni uye ina.”
- 45I bo ṅanina katogoloni le’de lo kukuzuna druga teyitokindro Yesu adi, “Katogoloni, konu tazu na kine kulia deni, do ’dadru yi itro.”
- 46Yesu adi, “Dreliana ina a nasu, ta laga a katogolo ti kukuzuna kilo! Igbonaga ta kilo torakindra n̄utu kilo kapazi lo tomoni laga ani romoki ’dukuzi kilo, ti ta lepe kaṅa ani ’bo’yu kapazi lo tomoni ṅani kilo ku kenisi kasu kilo ina.
- 47Dreliana ina a nasu! Igbonaga ta kilo kukundra gulomo ti kakeyo kilo, ti derengi merenyezi kasu kilo lo reremozu ko kazu.

⁴⁸Kuwade ta a ka'doto ti bo na kulia ti merenyezi kasu kilo, ta arugo konesi kasiko kine itro, igbonaga ko lepe lo reremozu ko, 'bo ta lepe kukundra gulomo kasiko kine ina.

⁴⁹Kuwade Tobodo na Dun ina akulia kazu adi, 'Na isunyukindro ko kakeyo ku lososonyo kilo. Ku'de kilo ko ireremi, ku'de kilo ko iwowondru wowondru.'

⁵⁰Kuwade rima ti kakeyo kine giri na wonu niyu i 'delaki na ina ka de yu, ipipiya ku ina yuŋe na tinadena,

⁵¹niyu i rima ti Abeli yeŋundra i rima ti Zekaria na remoni lepe i dridriŋi na piri naga a 'i'iletana seku piri naruruwana.

⁵²Dreliana ina a nasu, ta laga a katogolo ti kukuzuna kilo! Igbonaga ta a'dumara naye lo dendralo kaŋo ina. Ta ku 'beri aku lubo, 'bo ta agokindra ŋutulu lo nyadru lubo kilo kikolo kaŋo."

⁵³Ku Yesu laga alupodru yu de, katogolo ti kukuzuna kilo ku Farisayo kilo druga poki i rerenya ku lepe ku teriŋi, i tikindra na lepe i tazu na kuliata rodri.

⁵⁴Ko 'dukukindro kine kulia de ku lepe kini, ma se riondri kulia na lupundro ku lepe i kutuni ma se sosozi lepe 'busa.

Luka 12

¹I nu baŋe de, kugbo mongoyo na ŋutulu alifu alifu kilo laga atunundra 'beri i piri nagele, ko ariorioga 'beri i mukuzi. Yesu druga poki i takindra na lotodiniki kanye kilo a kayo adi, "Gbo'dita go ku kape ti Farisayo laga a ti toŋulupa kilo.

²Le'de ŋo 'baya laga kugbo amuko, 'baka kpeza muguni, kuwagi le'de ŋo 'baya laga a'dana, 'bo 'baka denani.

³Kulia naga ma ta tazi i suwo kata koyo koyo kadi yu kine, kine ikpekpeza 'beri ku roro laga gboŋa.

⁴"Na takindra ta laga a worisi kuwe kilo, ku kukuzeta ŋutulu lo rembu mu guna kilo, i bo ŋanina ko aka romoki kondra le'de ŋo 'doni.

⁵Kuwade na ikpekindra ta ŋa laga ma ta ku kuzenilo. Kuzenita Dun lo irembu muguna, 'bo i bo ŋanina igbo'da ku teriŋi na biriŋozini ta i kima naga a noketa nu kata yu ilo. Na takindra ta a 'diri, kuzenita nye!

⁶Sikinyi mukana ani togboro ku sente mure ya? 'Bo Dun ani boŋo ne'de gele tro.

⁷'Bo 'dibani kupi kasu ti kuwe kilo kpe akena giri. Kuwade ku kukuzeta tro. Gbore nasuna arodru gbore na sikinyi naga rodri kine koru.

⁸" 'Bo na takindra ta, ŋutu gele gele lo kulia adi nye a ŋutu lio ku ŋutu kilo i koŋonilo, Diro lo ŋutulo 'do ikonakindra lepe de ku malaika ti Dun kilo i koŋo yu.

- 9'Bo ɲutu lo renya na ku ɲutu kilo i koɲonilo, na 'do irerenya lepe ku malaika ti ɉun kilo i koɲo yu.
- 10ɉutu gele gele lo tazu kutu naro ku ɉiro lo ɲutulo i mugunilo, toro na lepena i'di'diya. 'Bo ɲutu lo momorozu Yuka Nakiyenalo, toro na lepena aka 'diyani.
- 11Kugbo ta laga izonɲa i kadizi naga a momoreta kine kata yu ku drumala kilo ku kumose teriɲi kilo i koɲo yu, ku yoyota tro kulia naga na iteyitoro ta kugbo na ita ta kine,
- 12igbonaga Yuka Nakiyena na itogo'yu ta ku kulia naga ta itata i lu so de kine ina."
- 13'Bo le'de ɲutu i mongoyona kata yu atakindra Yesu adi, "Katogoloni, taki luɲase liolo adi ti lepe koraki ɲutu luma ti monye lika kilo."
- 14Yesu druga piza lepe adi, "Maratelo, ɲa lo 'delakindra na a kaɲerani kugbo a kakorani lasu ya?"
- 15Lepe druga takindra ko adi, "Tineta ti 'beri, gbo'dita ku konye ka'bi ta ku susuki konye ku kapa ti lege, igbonaga ru naga mɲgba na ɲutuna ani gbo'da ku torodri na kapazi ina."
- 16Kuwade lepe atakindra ko kulia na guguma adi, "Ka na le'de ɲutu laga a korine ina troruni kapa koru.
- 17Lepe druga rambu adi, 'Ma na kondra inyo? Igbonaga piri nio na 'dezi na kinyo 'bani ina.'
- 18Kuwade lepe akulia adi, 'Na ikondra de. Na iraranyi guguwo kuwe kilo kaɲo, na iwogu ku'de laga a drumala alangu kilo de ma na 'de'i kinyo kuwe kilo giri kata yu.
- 19'Bo na itakindra mugu adi, Do gbeleni ku kapa rodri, gbo'di yukani yuka, nyosuni, mozini, nyolani nyola.'
- 20'Bo ɉun druga takindra lepe adi, 'Do lo mamali! Ilo mude de katani, yuka nonuna iluluɲuzi konuni, ma ɲa lo lumba kapa laga mo do 'de'i kilo ya?'
- 21'Bandre lo 'deza kapa kanye lepe, ti ani gbo'da ku kapa kanye laga ku ɉun yu ilo gbo beti ilo ɲutu de."
- 22Yesu druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, "Kuwade na takindra ta, ku wiwinyata wiwinya ku kulia ti ru nasuna, adi ma ta nyosu inyo, kuwa ku kulia ti mugu kine, adi ma ta sozu inyo.
- 23'Bo runa arodru nyosu, 'bo muguna arodru sozu.
- 24Yoleta kulia ti korike kine: ko ani 'udru, ko ani 'didra tro, ko 'ba gugu kugbo piri na 'delani kapa tro, 'bo ɉun lo wowoza karaɲa. 'Bo gbore nasuna aku rodru na kpenya kine koru ya?

- 25 Dutulo a ŋa kasu dridriŋini laga roromoki 'durodru ki a dridriŋi na mita gele kugbo lepe ilo wiwinya wiwinya ya?
- 26 Kugbo ta laga ani romoki kondra kulia naga 'bazi 'bazi kine de, ta wiwinya wiwinya ku kuliata ku'de kine gbandra ya?
- 27 Yoleta kulia ti koturo kine ku 'duuzo nasikona. Ko ani kondra kita tro, ani wiwizo pata, 'bo na takindra ta, Solomona ku mugu ku 'bu'busi nanyena kpe, aku sozu mugu i kpele be nasiko nade.
- 28 Kugbo Dun lo zubu drorulo de, laga indikinina 'du, 'bo imalu biriŋozi i kima, lepe aka rodru sozu na ta ku bongolani, ta laga ku rugo a natri kilo deni ya?
- 29 Ku gagata ŋo laga ma ta ku nyonyo kugbo ma ta ku mozu, 'bo ku sasakata ku 'do'do na teiliko.
- 30 Zuro ti ka kilo giri ga'yu kilo kapa de, 'bo Monye lasulo adeni adi ta miyundro ko.
- 31 Troru galeta tumata na lepena, kilo kapa de giri iyeyeŋundra kasuni itro.
- 32 "Ku kukuzeta tro, ta laga a moniza naga 'baziŋa na kebilizi kilo de, igbonaga Monye lasulo nyadru koru tikindra ta tumatana ina.
- 33 Togboreta kapa kasu kilo, tikita a 'doketa, 'delakita 'beri uŋgbolokozi laga ani tutuzo kilo, ku tokorine i 'diko yu naga ani lengana, i piri naga kolani ani yenga yu, naga 'de'diya ani kokorozi tro nu.
- 34 I piri naga ma tokorine nasuna gbo'dini nu, teiliko kasu kilo kulu gboloŋara we yu itro.
- 35 "Riteta ri kapala kasu ti mukoto kine, ti kimazi kasu kine ti kobi kobu.
- 36 Gbo'dita be ŋutulu lo mondru mata laselo, kugbo lepe ilo iyiyite i tokomona na 'depani nokanana yu. Kugbo lepe lo yeŋundra itrutrungo kakana, 'bo ko iŋakindra lepe wuleŋa gele.
- 37 Koŋo na'buna ina i kulu upi de, laga kugbo mata lasikolo lo yeŋundra, ku rumbi ti ko kilo i tizu. Na takindra ta a 'diri, lepe iridro kapa nanyena, itogbi'dikindra ko i nyosuni, 'bo lepe ipopondra i tikindra na ko nyosu.
- 38 Dona ku lepe lo yeŋundra tukaze kide, kugbo i trari na ka, ku lepe lo 'bunyekindro ko de, upi laga be kilo de kilo kilo i koŋo na'bu.
- 39 'Bo deneta de, kedri kodro kugbo monye'ballo laga adeni luŋa laga ma kolanilo pondri ilo, kedri kodro aka kolokindro kadi nanyena i 'beleŋoni.
- 40 Kuwade gbo'dita go, igbonaga Ŋiro lo ŋutulo ilo ipondra i luŋa laga ta aku yolo katani ina."
- 41 Petero druga piza adi, "Mata, do tazu kine kulia na guguma de ku yi ka'delo, kugbo ku ŋutulu giri ya?"

- 42Matalo druga teyitokindro lepe adi, “Na laga a kakitani laga ku teili lo to’diri ku tobodo itro laga mata lo lepelo romoki kolokindro n̄tulu kanye laga i ’bani kilo ku lepeni, ma lepe tikindra ko nyosu nasikona i baṅe naga soso ya?”
- 43Koṅo na’buna ina ku upiye laga ma mata lo lepelo ku ’bunyekindri ti ilo kondra delo.
- 44Na takindra ta a ’diri, lepe i’delakindra lepe a katiyuni lo kapa kanye kilo giri.
- 45’Bo kugbo lu upiye de lo kulia kanye teili yu adi, ‘Mata liolo a’dutoro,’ druga poki i kidro kakita lalalia ku nawate kine, pokini kuru i nyosu, i mozu, i mera,
- 46mata lo lu upiye de iyeṅundra i luṅa laga lepe aku yuluki, i sawa laga lepe aku deni lu. Lepe idedepe dedepe lepe, itikindra lepe i saka kasi n̄tulu laga ’ba teiliko ti to’diri kilo kugele.
- 47’Bo kugbo upiye ṅanilo laga adeni kulia naga ma mata lonyelo ma nyadri kine, ’bo kugbo aku kukundra pirina, aku kondra be naga ma lepe nyadrinina, lepe i’bi’bito koru.
- 48’Bo n̄tu laga aku denilo, ku kondra ṅo laga ma lepe kpinyani ilo, lepe i’bi’bito ’baziṅa. N̄tu laga a ti kapa rodrilo, lepe imakani kapa kilo rodri. N̄tu laga ma kolokini kapa rodrilo, kapa laga arodru kilo imaka ku lepeni ’do.
- 49“Na pondra i mokakindra na kana ku kima. ’Bo na kodro nyadru rumbi ti kima ṅanina akobu azo!”
- 50Baputizi lo i’de nalo kata, ’bo teili liolo igbo’da tomoni koru ti inga lepe aku konu mugu kanye piri yu!
- 51Ta rambu adi na pondra i tikindra na teili lo trotro i kani ya? Na takindra ta adi, ’Bayi, ’bo na zondra kora na ’beri.
- 52’Bo ṅiyoro tinade n̄tu laga mukana i kadi nagele kilo ikokoru ’beri, musala kilo ku mure kilo, ’bo mure kilo ku musala kilo.
- 53Ku monye ikokora seku ṅiro, ku ṅiro seku monye, ku ṅote seku ṅiro ’diye nanyena, ku ṅiro ’diye seku ṅote, ku moke seku noka nanyena, ku noka seku moke nanyena.”
- 54Yesu druga takindra mongoyo ti n̄tulu kilo adi, “Ku ta lo medra lurulo lu ṅiyu i ’doro na kolona yu, ta kulia wuleṅa adi, ‘Lilimalo ilo iyeyeṅundra,’ ’bo igbogbo’da de.
- 55’Bo ku ta bonga kobuṅena na burundra yeki yu, ta kulia adi, ‘Ina de kana isasa’yu’, ’bo ṅo ṅani igbo’da de.
- 56Ta a katoṅulupa! Ku ta roromoki tritrimba kulia ti konye ti kana ku ’dikona de, ta ani romoki tritrimba kulia ti ina baṅe de kine gbandra ya?”
- 57“Ta ani lilikindra ’beri kulia naga soso kine gbandra ya?”

⁵⁸Kugbo ta lo tu seku katurani lolulo ku kaŋerani lo kulialo i koŋo yu, ku ta laga inga kilo i kikoni, morita ku teili giri i kukundra na kulia seku lepe, ka’bi lepe ku zonga do ku kaŋeranilo i koŋo yu, kaŋeranilo ka’bi ku tikindra do ku katiyu kiloni, katiyu kilo ka’bi ku todaya do i kadi naga a drodrorena kata yu.

⁵⁹Na takindra do, do aka lupundro yu deni ti inga do aku roba limbi na sentetana.”

Luka 13

¹I lu luŋa de ti ku’de ŋutulu kulu yu de lo trukokindro Yesu kulia ti ŋutu ti Galili laga ma Pilato sozi rima kasiko kine ku rima ti ’i’iza kasiko kine kugele kilo.

²Yesu druga teyitokindri ko adi, “Ta rambu adi kilo ŋutu ti Galili de gbo ku torozi alangu ŋutu ti Galili kilo giri, igbonaga ko asanya dena ya?”

³Na takindra ta, ’Bayi, ’bo ku ta laga aku lopugo teiliko, ta giri ikakaraki de.

⁴Kuwagi ŋutulu laga mere gele konye budro laga ma lo’de lo kadi na Siloama merekeni kini, muyugi ko kulu de, ta rambu adi ko laga a katoronya alangu ŋutu laga Yerusalemmani kilo giri ya?

⁵Na takindra ta adi ’Bayi, ’bo ku ta laga aku lopugo teiliko, ta giri ikakaraki de.”

⁶Yesu druga tazu kine kulia na guguma de adi, “Le’de ŋutu gbo ku koligi laga a’utuki kanye melesi kata yulo. Ku lepe laga apondra i ga’yu na konye ŋani kini, druga aku rio.

⁷Lepe druga takindra kasolianilo adi, ‘Mete, na apondra i kiŋazi laga musala kilo de katani i ga’yu na konye ti ilo koligi de, ’bo na aku rio konye ŋani uye. Depe lepe. Lepe nyosu kana a ’busa gbandra ya?’

⁸Dutu ŋanilo druga teyitokindro lepe adi, ‘Mata, koloki lepe inga ilo kiŋa de, ma na inga sosoli lepe ki’do, ma na ’bugi woro i mukoni.

⁹’Bo boni kugbo arada konye, a lo’bu, kugbo aku rada, mo do bulo ku deba lepe.’ “

¹⁰Ku Yesu lu i togo’yu i kadi naga a momore ne’de kata yu, i luŋa lo sabatolo,

¹¹ne’de noka naga i nu piri de, asaka ku yuka naga na tikindra mugu na lepena adrego, ’ba teriŋina kiŋazi mere gele konye budro. Ti noka ŋanina arunga mugu a naŋu’du, ani romoki ’bizu mugu ki tro.

¹²Yesu ku bongi lepe, druga luŋudru lepe kanye yu, druga takindra lepe adi, “Nokana, do gbo’di ayukuwe konu todrego katani.”

¹³Lepe druga tanyakindra kenisi kanye kilo ku lepe kini, wuleŋa gele mugu na lepena druga ririzo gbogbo, lepe druga pudya Dun.

¹⁴’Bo druma lo kadi naga a momorena kata yu ilo agbo’da ku ŋoma igbonaga Yesu atoruzo ŋutu i luŋa lo sabatolona, lepe druga takindra ŋutulu kilo adi, “Luŋa kilo

bukiye kata laga lo konani kita. Pondrita katani ma ta ku toruwe 'busa, 'bo ku popondrata i luṅa lo sabatolo.”

15Matalo druga teyitokindro lepeṅa adi, “Ta a katoṅulupa! Ta giri kilo de ani yukundro 'baṅa ti su kasu marini, kuwa drongiyo kasu i luṅa lo sabatolo i zikodru na ko kare i gbu'do ya?

16'Bo ina noka naga a ṅiro na Abarahama ina de, naga ma Satani todyini kiṅazi mere gele konye budrona, ani gbo'da a na'bu ti lakani i ina tora de i luṅa lo sabatolo ya?”

17Ku lepe laga akulia de, mero ti lepe kilo giri kuweto kine ayu koru. Ku'de kilo ṅutulu giri druga nyonyola ku konesi giri naga ku sopo, naga ma lepe kondri kine.

18Kuwade Yesu druga kulia adi, “Tumata na Dun ina gbo beti inyo ya? Ma na tuzukindro lepe ku inyo ki'do?

19Lepe gbo beti koyita lo mutadi laga ma le'de ṅutu 'dumadri, ma ku 'udri kanye melesi katanilo. Kuwa a'dudyo druga yeṅundra a kedini, druga kpenya kine ku 'duko ku lepe i keniyani.”

20Lepe druga kulia 'do adi, “Ma na tuzukindro tumata na Dun ina ku inyo ki'do?

21Lepe gbo beti kape laga ma ṅutu nonoka 'dumadri druga ku 'dandru i kpokpo ti mugati naga nyakaleta musala kine kata yu, yeṅadru tozo i yuku nasiko giri kilo.”

22Druga Yesu worozi i dridriṅi na kezino ku 'beṅito i togolodru na ṅutulu kilo, i naga ma lepe utini Yerusalema yuna.

23Le'de ṅutu druga piza lepe adi, “Mata, ṅutulu laga lo ririte kilo igbo'da 'baziṅa 'du ya?” Lepe druga teyitokindro ko adi,

24“Galeta lubo naga i kaka natrina. 'Bo na takindra ta, ṅutulu rodri lo iga'yu lubo naga kata yuna kilo, 'bo ko aka romokini.

25Kugbo monye kadilo laga aṅiye ki i kindru na kakana, ku ta laga apoki i lira kaṅo i trutrungo na kakana, i kulia adi, 'Mata, ṅaki yi kakana,' lepe iteyitokindro ta adi, 'Na aku deni piri naga ma ta ṅiyunina.'

26'Bo ta ipoki i kulia adi, 'Yi bita nyosu, yi mozu konu laga yu de, do bita togo'yu kaya kikoli yu.'

27'Bo lepe ikulia adi, 'Na takindra ta, na aku deni piri naga ma ta ṅiyunina. Diyorota kuwe koṅoni kaṅo, ta laga giri a katoronya kilo!'

28Yu de gbiye kata ku ṅira na rubi, i medra nasu na Abarahama ku Isaka ku Yakobo ku kakeyo kilo giri i tumata na Dun ina, ti ta lepe ku 'beri gbo'di arikozi kaṅo.

29Ko iṅiyu i lupundro na kolona yu, ku i 'doro na kolona ku lolowe, ku yeki yu i gbi'diki ka i tumata na Dun ina katani.

³⁰’Bo boṅeta, ṅutu laga ti bo kilo se lo igbo’da a ti ṅero, ’bo ti ṅero kilo, se lo igbo’da a ti bo.’”

³¹I lu so de Farisayo ku’de kilo apondra druga takindra Yesu adi, “Yonje mugu kaṅo, igbonaga Herode ilo nyadru tatuza na dona.”

³²Yesu druga teyitokindro ko adi, “Utita ku takita lu gbagbeta de adi, ‘Boṅe, indikini ku imalu na ilo irikodru dreria, na lo toruzo ṅutulu, ’bo i luṅa lo musala lu na ileleṅi kita niona giri.

³³’Bo kpe, na lo pipilara kuwe kikolini indikini, ku imalu ku imolulu itro, igbonaga ani gbo’da a na’bu ku kakeyoni le’de tokini kaṅo Yerusalema yu.’³⁴Do Yerusalema, Yerusalema, do na reremozu kakeyo kilo, na bibiringo ṅutulu lo sonyo konu yu ku ṅoropona. Luṅa mudaa na kodro nyadru tundra ṅazi kolu kilo kugele beti sukurina tundra torila kanye kme kanye kopuko kata ina, ’bo do a’biye!

³⁵Meteta, kadi nasuna akoloki ta yiṅ. Na takindra ta, ta aka medra nani, yeṅadru tozo i luṅa lo ku yeṅundri ma ta ku kuliani adi, ‘ጊutu lo pondra ku kari ti Mata ilo ti purani pura!’ lu.”

Luka 14

¹I le’de luṅa lo sabato lu, Yesu autu a ku lubo ku Farisayota laga a drumalo kadi yu i nyosu, ko druga medra lepe go.

²’Bo le’de ṅutu ma lu ku lepe i koṅo yu ti amoka ku tuwane lo mosi.

³Yesu druga piza katogolo ti kukuzuna kilo ku Farisayo kilo adi, “Kukuzuna nyadru ti ṅutu kilo toruweni i luṅa lo sabatolo ya, kuwa ’bayi?’”

⁴Ko druga yiṅa tali. Lepe druga luṅundra ṅutu ṅanilo druga totoru lepe, druga kolodru lepe i utu.

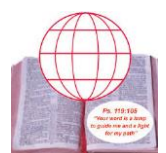
⁵Lepe druga piza ko adi, “ጊa laga kasu dridriṅini kugbo ku drongi nanye kugbo ’beṅi lonye lo kite kuwa a’duki i gbu’do kata, druga ani pikundro lepe kaṅo i luṅa lo sabatolo agbole ya?”

⁶’Bo kine kulia de atiga ko i teyite ṅani.

⁷Yesu druga takindra ṅutulu lo luṅu kilo kulia na guguma, i medra na lepe na ṅutulu lo ge’ya si’deta naga na sosopo kine, druga takindra ko adi,

⁸“Ku do laga aluṅu i tokomona na ’depani noka, ku gbigbi’diki i si’deta naga na sosopo kine kini, ṅo laga de ṅutu druma laga alangu dolo aluṅu,

⁹’bo ṅutu laga lo lungu ta seku lepele ka’bi ku pondra i takindra na do adi, ‘Koloki piri na ilo ṅutu de,’ ka’bi do ku yito ku yukuwe i si’deta naga bo nu.

- 10'Bo ku le'de ηutu laga alungu do, ku gbi'dikini i si'de naga bo nu ki yu, kuwade kugbo ηutu lo lungu dolo laga apondra, lepe itakindra do adi, 'Wori lio pondri yeki.' Kuwade do isosopo i ta lo gbi'diki i mesa kutuni kilo de i koṅoni giri.
- 11Dutu gele gele lo ηizu mugu ilo, ilo itetemize ka, 'bo ηutu lo temizundro mugu ka ilo, ilo iṅiṅiyuzi ki."
- 12Lepe druga takindra ηutu lo lungu nyelo itro adi, "Ku do kondra tokomona na tupara, kuwa na tokotria, ku luluṅu worisi kolu kilo, 'dibani maratezi kolu kuwagi ηutulu laga kasu ketimini kilo laga a korineko kilo, igbonaga ka'bi ko ku lungu do i nyosu na rope ηani itro, ka'bi do ku teyitoki rope kolu kilo bo.
- 13'Bo ku do lo kondra tokomona nonu, luṅe lemerika kilo, ηutulu laga a sosoki kilo, ηutulu laga a babatratru kilo, ηutulu laga ku konye a mudumudu kilo.
- 14Kuwade do iririondru koṅo na'bu, igbonaga ko 'ba kapana, ko 'baka teyitokindro doni, 'bo do iroropa i luṅa laga kolele ma ηutu laga mṅgba kilo ηini lu."
- 15Kugbo ηutu le'de i nyosu kutuni kasi kolo laga ayinga kine kulia delo, lepe druga takindra Yesu adi, "Koṅo na'buna ina ku ηutu laga lo inyosu i tumata na Dṅun ina kata yu ilo!"
- 16Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Le'de ηutu kazu a'delakindra tokomona nanye a druma, alungu ηutulu rodri.
- 17I luṅa lo nyosulo lepe druga sonyodru upiye lonyelo i takindra na ηutulu lo luṅu kilo adi, 'Pondrita, igbonaga kapa kilo giri gbo'di apeta ina.'
- 18Ko giri adi ti roroto kase kilo sunyuzini de. Laga a kayolo druga takindra lepe adi, 'Na agborundro melesi nio, na lu tu i medra ηani po! Na ma'yu do koloro na.'
- 19Le'delo druga kulia adi, 'Na agborundro 'baja kuwe ti su mere gele lo tomora mure mure, na lu tu i modyu na ko. Na ma'yu do koloro na po!'
- 20Le'delo druga kulia adi, 'Na azondra noka nio, kuwade na ani romoki utu po!'
- 21Upiyelo ku yiteni druga trukokindro mata lonyelo kine kulia de. Monye'ballo druga ṅoṅoma, druga takindra upiye lonyelo adi, 'Lupodri wule wule i kikoli laga a druma ku laga lotritriki ti kezi kilo kata yu, 'bo luṅu ηutulu laga a lemerika kilo, ηutulu laga a sosoki kilo, ηutulu laga ku konye a mudumudu kilo, ηutulu laga a babatratru kilo weni.'
- 22Upiyelo druga kulia adi, 'Mata kulia konu naga mo do takindri kukuzu kine akondra 'beri azo, 'bo kpe, piri naga a gbi'dikiyena inga ina kata.'
- 23Matalo druga takindra upiyelo adi, 'Uti kaṅo i kikoli yu ku i marina kutu yu, luṅu ko ku teriṅi ma ko lupundri 'busa, ma kadi niona zozore.
- 24Na takindra ta, kilo ηutu lo luṅu na kazu kulu de, le'de 'baya lo iwangu ina nyosu nio de.' "

- ²⁵Nyenaga mongoyo ti n̄utulu rodri kilo autu kasi Yesu, lepe druga yonga mugu, takindri ko adi,
- ²⁶“Ku le’de n̄utu lo pondra kuweni, ku lepe aku n̄mo monye lonye, seku n̄ote nanye, ku noka nanye, ku n̄azi kanye, ku luḅaseri kanye, ku saseri kanye, a ’diri lepe ku mugu itro, lepe ani romoki gbo’da a lotodinikita lio.
- ²⁷’Do ku n̄utu laga aku ’dokodru kedini lonye laga a larelo, pondri kuwe boni, lepe ani romoki gbo’da a lotodinikita lio.
- ²⁸Ḍutulo a n̄a laga kasu katani lo nyadru ’dugo kadi nazo, laga aka gbi’diki inga ka ki’do, i kendra na gbore n̄ani, kugbo n̄ona nye ilo ku kapa lo romoki tutuweni lepeni ya?
- ²⁹Kugbo ’bayi, kugbo lepe laga a’delakindra mukona azo, ’bo ti derengi ani romoki tutuzo, n̄utulu giri lo medra kilo ipoki i ’da’daradru na lepe.
- ³⁰Ko ikulia adi, ‘Ilo n̄utu de asulukindra ’duko, ’bo lepe aku romoki tutuzo uye.’
- ³¹Kuwagi mata laga a n̄a lo tu i moro seku mata le’de, ani gbi’diki ka a nze, i rambu kugbo se roromoki moro ku n̄utu lo pondra kanyeni laga ku kamoro alifu meria mure, ti kanye kilo alifu mere gele ’du ya?
- ³²Kuwa ani romoki kugbo inga lu mata de lu pazo, aka sonyodru lo’di i piza na lepe ku kulia ti tolidra na moroni ya?
- ³³Kuwade n̄utu gele gele laga kasu dridriḅini ilo kugbo aku ko’yu kapazi giri laga ma gbo’dini kanyeni kilo, lepe ani romoki gbo’da a lotodinikita lio.
- ³⁴“ ’Balana a na’bu, ’bo ku kelei n̄anilo kuwa alupodru, ma kelei lo lepelo n̄iyu ku inyo ya?
- ³⁵Lepe ani romoki ’delaki i melesi kata, kuwa i n̄urutu ki, ’bo n̄utulu kilo i’bukodru lepe kaḅo. Ḍutu laga ku suwolo ti lepe yingi.”

Luka 15

- ¹Nyenaga kawuro ti mosoro kilo ku katoronya kilo giri amizu nyoga i yinga na Yesu.
- ²Farisayo kilo ku katogolo ti kukuzu kilo druga ngunguruto ngunguruto adi, “Ilo n̄utu de rukundro katoronya, ’bo nyosu kasi ko kugele itro.”
- ³Kuwade lepe druga takindra ko kine kulia na guguma de adi,
- ⁴“Ḍa laga kasu katani laga kugbo a monye lo kebilizi kama gele, kugbo ne’de aliki gele ani kolokindro meria buḅa konye buḅa kine i diḅo yu, ti tu i galadru na naga alikina yeḅadru tozo i riondru na lepe ya?
- ⁵Ku lepe laga ario, druga larakindra lepe kanye muruni ku nyola n̄anina.

- ⁶Ku lepe laga ayeṅundra i 'bani, druga lungu worisi kanye kilo ku ṅutulu laga kanye gurubeni kilo i piri naṅu'du, druga takindra ko adi, 'Kita nyonyola kasi ta, igbonaga na ario kebilito nio naga alikina ina.'
- ⁷Na takindra ta, nyolana igbogbo'da i 'diko yu koru kugbo katoronyani gele laga alopugo teili, alangu ṅutulu laga mṅgba meria buṅa konye buṅa laga ani nyadru lopugo na teiliko kilo.
- ⁸'Kuwagi noka na ṅa naga gbo ku silingi mere gele, kuwa ne'de gele aliki kaṅo, aka mokakindra tala, i reza na kadina, ga'i madaa yeṅadru tozo i riondru na lepeni ya?
- ⁹Ku lepe naga ario lepe druga lungu worisi kanye kine ku ṅutulu naga kanye gurubeni kine i piri naṅu'du, druga takindra ko adi, 'Kita nyonyola kasi ta, igbonaga na ario silingita naga alikina ina.'
- ¹⁰Kuwade, na takindra ta, nyolana igbogbo'da ku malaika ti Ḍun kilo i koṅo yu ku kulia ti katoronyani gele laga alopugo teili ilo"
- ¹¹Yesu druga kulia adi, "Le'de ṅutu gbo ku ṅazi mure.
- ¹²'Bo ṅiro lo lepe lo bolo atakindra monye lonyelo adi, 'Monye lio, tiki na kapa laga ma lu mo do ku tikindri na kilo a ṅo kuwe.' Kuwade monyelo druga korakindra ko kapa ṅani kilo.
- ¹³I bo ṅanina ti inga luṅa rodri aku rodru, ṅiro lo bolo druga pepenara kapazi kanye kilo giri, druga pilara, tu i ka naga pazo. I nu ka de kata yu, lepe akokoro kapa kanye kilo giri ku kulia ti gbiyeri loro.
- ¹⁴Kugbo lepe laga akokoro zu ko giri, rile druma druga 'du'duki i nu ka de kata yu, kuwade druga lepe gbo'di gbo 'ba kapa.
- ¹⁵Lepe druga tu i kita ku le'de ṅutu i moko i nu ka de i piri. Ḍutu ṅanilo druga sonyodru lepe i yugu na wuriyo kanye ka yu.
- ¹⁶'Bo ṅirolo kodro nyadru yimo ku koko'bo naga ma wuriyo nyosuni kine, 'bo le'de ṅutu 'bayi lo tikindra lepe le'de ṅo.
- ¹⁷Kugbo lepe laga ayuluki mugu, lepe druga kulia adi, 'Kakita ti monye lio kilo mudaa laga ku nyosu na nyei kpe, ti na lo tuwa inide ku mago!
- ¹⁸Na iṅiṅiye i utu ku monye liolo yu, i takindra na lepe adi, "Monye lio, na akondra toro suu i 'diko yu, konu konyeni itro.
- ¹⁹Na ani zuki i luṅu gbo'di a ṅiro lolu 'do. 'Delaki na gbo'di a kakitani lolu." "
- ²⁰Kuwade lepe aṅiye, druga pondra ku monyeni. Kugbo lepe laga inga lu pazo yu, monye lo lepe ameri lepe, druga gbo ku ediyo ku lepe, atoba lepe wule, amutuga lepe i muru, druga nyu'ya lepe i gbangiri.
- ²¹Ḍirolo druga takindra lepe adi, 'Monye lio, na akondra toro suu i 'diko yu, konu konyeni itro. Na ani zuki i luṅu gbo'di a ṅiro lolu 'do.'

- ²²'Bo monyelo druga takindra upi kanye kilo adi, ' 'Dumuta bongola naga a na'bu koru kine, soneta lepe. Sukita drumota ku lepe i morinani, sukita kamuka ku lepe i mukuzini.
- ²³Zowuta kaazota laga muguna a namunyalo, 'dujeta lepe, ma yi nyosu kugele ma yi nyonyolani,
- ²⁴igbonaga ilo njiro de kazu atuwara, tinade lepe aru ina, lepe kazu aliki, 'bo tinade arie.' Kuwade ko apoki i nyola.
- ²⁵"Rumbi derengi ti njiro lo lepe laga a kayolo ma lu melesi yu. Ku lepe i yiteni, ku lepe laga ayejundra i 'ba kutuni nyoga, lepe druga yinga welona ku gbozana.
- ²⁶Lepe druga lungu kakitani le'de, pizini lepe adi kulu no de inyo lo kokona de.
- ²⁷Kakitani druga teyitokindro lepe adi, 'Luḡosu lo pondra, kuwade munyi a'dungo kaazota laga muguna a namunyalo, igbonaga lepe ariondru njirolo ku mugu nakiye ina.'
- ²⁸Diro laga a kayolo druga njonoma, druga reredra lubo naga i 'ba yu ina. Kuwade monye lo lepelo druga lupundro ku lepeni i 'bo'bodya na lepe.
- ²⁹Lepe druga teyitokindro monye lonyelo adi, 'Mete, na akonakindra do kita kiḡazi rodri beti upiye. Na aku kokorozi kukuzu nonuna tro, 'bo do aku tikindra na tore lo kine droo, laga ma yi nyolani ku worisi kuwe kilo.
- ³⁰'Bo kugbo ilo njiro lolu de laga ayejundra, lo kokorozi kapa kolu kilo ku wate ti towute wuleja gele do a'dujokindro lepe kaazota laga muguna a namunyalo!'
- ³¹Monyelo druga teyitokindro lepe adi, 'Dirolo, do ilo seku na luja kilo giri, 'bo kapa laga a kuwe kilo a kolu.
- ³²Kedri kodro a kulia naga na'bu ku yi nyolani nyola ayu, igbonaga luḡosu laga ilo de kazu atuwara, 'bo tinade aru i piri ina. Kazu aliki, 'bo tinade arie.' "

Luka 16

- ¹Yesu druga takindra lotodiniki kilo 'do adi, "Kazu le'de njutu a korine, lepe gbo ku katiyuni lo kapazi kanye. 'Bo le'de njutu asozu kulia ku katiyuni njanilo i muguni ku mata lo lepelo i koḡo yu adi lepe lu kokorozi kapa ti mata lonyelo kilo kaḡo.
- ²Drumalo druga lungu lepe, druga takindra lepe adi, 'Kulia na yinji na konu mugu de kine a ti nyo ya? Kene kapazi laga mo do tizi kilo, igbonaga do gbo'di ani romoki gbo'da a katiyuni 'do ina.
- ³Katiyunilo druga rambu kulia de kanye teilini adi, 'Ma na kondra inyo ya? Mata liolo ilo nyadru 'dutundro na i kita na tiyuni kapazina kaḡo, 'bo na ani romoki kudyu, 'bo momo'yuna tikindra na yukuwe.

- ⁴Na adeni ɲo lo ikonu na ilo, 'bo ku na laga a'dute i kita na tiyuni kapazina, ɲutu kilo irurukoro na kase 'ba yu.'
- ⁵Lepe druga lungu ɲutulu lo nyosu moriye ti mata lonyelo kilo giri gele gele kanyeni, druga piza ɲutu laga a kayolo adi, 'Do anyosu mori na mata liolo mudaa?'
- ⁶Lepe druga kulia adi, 'Songbolo ti wele kama gele.' Katiyunilo druga takindra lepe adi, 'Dumu karatasi nonuna, wure meria mukana.'
- ⁷Lepe druga piza le'delo adi, 'Laga do anyosu mudaa?' Lepe druga kulia adi, 'Kinyo kilo nyakaleta kama gele.' Katiyunilo druga takindra lepe adi, 'Dumu karatasi nonuna, wure meria budro.'
- ⁸Drumalo druga pudya katiyuni loro lu de ku kondra na lepe naga ku totore nu de. 'Bo ɲutu ti ina ka de kilo gbo ku totore kase yuɲeni alangu ɲutu ti parara kilo.
- ⁹'Bo na takindra ta, 'depakita 'beri worisi kilo ku tokorine naga ani gbo'da mɲgba ina, kuwade ku tokorine ɲanina naga alenga ma ko ku rukundro ta i pirito naga ani lenga kine kata yu 'busa.
- ¹⁰"Dutu lo gbo'da ku teili lo to'diri ku ɲo laga a lotrilo, lepe igbo'da ku teili lo to'diri ku ɲo laga a drumalo itro. Kugbo ɲutulo ani gbo'da mɲgba ku ɲo lotrilo, lepe ani gbo'da mɲgba ku ɲo laga a drumalo itro.
- ¹¹Kuwade ku ta laga aku gbo'da ku teiliko ti to'diri ku tokorine naga ani gbo'da mɲgba ina, ma ɲa lo inyadru i tikindra na ta tokorine naga mɲgba ina ya?
- ¹²'Bo ku ta laga ani gbo'da ku teiliko ti to'diri ku kapa ti lege, ɲa lo iromoki tikindra ta kapa laga a kasu lepe kilo ya?
- ¹³Kakitani le'de 'baya lo konakindra drumala mure kita, igbonaga ɲona lepe iɲmoza le'delo, 'bo inyadru le'de lu, kuwa ko i'depakindra 'beri seku le'delo i 'dadru na lu de. Ta ani romoki konakindra Dun kita seku tokorinena itro."
- ¹⁴Kugbo Farisayo lo nyadru silingi koru kilo laga ayinga kine kuliata de giri, ko druga 'da'daradru Yesu.
- ¹⁵'Bo lepe druga takindra ko adi, "Ta a ɲutu lo kpeza 'beri mɲgba ku ɲutulu i konye kilo, 'bo Dun adeni teiliko kasu kilo giri. Do laga ma ɲutulu sobini kilo a kapa laga ma Dun ɲmozi a loro kilo.
- ¹⁶" 'Bo kukuzuna ku kakeyo kilo itro ko asaka yeɲundra tozo ku Yoane. Diyu i lu so de kuu na'bu na tumata na Dun ina na itruko, 'bo ɲutulu giri gele gele ri'diadru 'beri i lubo ɲanina kata yu.
- ¹⁷'Dikona ku kuzo kine roromoki lenga wuleɲa gele, 'bo kulia gele naga 'baziɲadroo ti kukuzuna kine aka yeɲundra a 'busani.
- ¹⁸"Ku le'de ɲutu laga arikodru noka nanyena, druga 'deba ne'de, lepe akondra towute , 'bo ɲutu lo 'deba noka naga ma lale lo lepelo rikokindrina, lepe akondra towute 'do .

- ¹⁹“Kazu ’berona le’de ŋutu a korine, lepe asozu mugu ku bongola naluwe ku bongola na gbiya ku pamba namilinya kine, lepe nyosu nyosuto naga na toto’bi kine mu luŋa.
- ²⁰Ti bita ku lepe i kaakutu yu le’de ŋutu nye laga Lazaro a lemeri, a’delaki yu de, ku ’dikasi kine zore ku lepe i muguni.
- ²¹Lepe lu ŋoŋoliza limbito na ’do’do kani ku korinelo i mesa ki yu kine i nyei, ’bo ’dionŋozi lo pondra i drangu na ’dikasi ti lepe kine.
- ²²Kuwade lemeri ŋanilo ku tuwani, druga malaika kilo ’dokodru lepe ku Abarahama i gedyo yu. I bo ŋanina ku ŋutu laga a korinelo laga atuwa itro, druga nuka nuka.
- ²³’Bo i piri na ŋutululu laga atatuwa kilona kata yu, lepe a’biludru konye kilo, ti lepe lu i sanya, druga medra Abarahama pazo yu de, ti Lazaro lu ku lepe i gedyo yu.
- ²⁴Druga lepe laiza adi, ‘Monye lio Abarahama, gbo’di ku teili lo trotro ku na, sunyu Lazaro ti ku suki lo’do lonyelo i pio kata ma lepe ku toligi ŋede liolo po! ’Bo na lo sasanya i ina kima de katani.’
- ²⁵Abarahama druga teyitokindro lepe adi, ‘Tore, rame adi kazu mo do gbo’dini zoruna, do arumbi kapa laga a lo’bu, ’bo laga Lazaro arumbi kapa loro. ’Bo tinadena lepe ilo rumbi ruruyi na teili, ti do lo rumbi miye na muguna.
- ²⁶’Bo kulia ku’de naga alangu kine, kaya dridriŋi naga kasi tana drili druma ina ini, na tikindra ŋutululu lo nyadru ŋiyoro kayani laŋadru kasu yu kilo ani romoki, ’bo lo ŋiyu kasu yu kilo ani romoki yeŋundra kayani.’
- ²⁷Lepe druga kulia adi, ‘Na ma’yu mugu ku do Monye, troru sonyoro lepe ku monye lio i ’ba yu,
- ²⁸igbonaga na gbo ku luŋaseri kuwe mukana, ma lepe ku tepizo ko, ka’bi ko ku pondra i piri naga na sasanyani ’beri ina de katani po!’
- ²⁹Abarahama druga teyitokindro lepe adi, ‘Kulia na wuru Mose kasi kakeyo kilo kunu yu, ti ko yingi kulia ŋani kine.’
- ³⁰Korinelo druga kulia adi, ‘ ’Bayi, monye Abarahama, ku ŋutu le’de lo ŋiyoro i dridriŋi na ŋutululu laga atatuwa kasiko yu, ko ilolopugo teiliko.
- ³¹Abarahama druga teyitokindro lepe adi, ‘Ku ko laga ani yinga Mose ku kakeyo kilo, ko aka rugo lopuko na teiliko kaseni, ’dibani kodro ku le’de ŋutu laga aniyoro i dridriŋi na ŋutululu laga atatuwa kilo de kpe.’ ”

Luka 17

¹Nyenaga Yesu atakindra lotodiniki kanye kilo adi, “Do lo tikindra ŋutululu kilo i bayi kilo ’baka zara yeŋundrani. Dreliana ina ku ŋutu laga lo zondra ŋo ŋani kilolo.

- ²Kedri kodro igbo'da a na'bu kugbo kizo naga a ziyena na munuki ku lepe i muruni ma biriņozini lepe suburi kata, ka'bi lepe ku tikindra ņiro gele i ņazi lo'di'diki kilo de i bayi.
- ³Gbo'dita go. Ku luņosu laga akondra toro, riņe lepe, ku lepe laga alopugo teili, 'dine toro na lepena.
- ⁴Ku lepe laga akondra do a loro luņa burio i kolo gele katani, druga pondra konuni luņa burio i kulia adi, 'Na alopugo teili,' 'dine toro na lepena."
- ⁵Lososonyo kilo druga takindra Matalo adi, "Tiki rugo nikana ti 'dudyi 'dudyo."
- ⁶Druga Matalo kulia adi, "Ku ta lo gbo ku rugo beti nyumuti lo mutadilo, ta kedri kodro roromoki takindra ilo koligi de adi, "Dotoro mugu ku 'ute mugu suburi kata yu,' kedri kodro isosobu kulia kasu kine.
- ⁷"Dona ņa laga kasu dridriņini laga ku upiye lonye lo kudyu kugbo lo yugu kebilizi, lo takindra lepe ku lepe apondra i diņo yu adi, 'Pondri wule ku gbi'dikini ka i nyosu' ya?
- ⁸Lepe aka takindra lepe deni ya? adi, 'Petaki na nyosu, sone mugu, tiki na nyosu. Ku na nyosuni, ku na mozuni, mo do bulo nyosu, mo do bulo mozu.'
- ⁹Lepe tikindra upiyelo iyete ku kuliata na saraki lepeņa ma kondri kine ya?
- ¹⁰Ta 'do gbo de, kugbo ta laga akondra kuliata na saraki ta kine giri, kulianita adi, 'Yi gbo a upi laga 'ba rezema, yi kondra ņo laga atiki yi adi ti yi konelo 'du.' "
- ¹¹Kuwade i naga ma ko gbo'dini i kiko yu i utu nasiko Yerusalema yuna, Yesu druga ņeradru i dridriņi nasi Samaria seku Galili yuna.
- ¹²Ku lepe i lubo i 'ba le'de kata yu, ņutulu ku'de mere gele laga amoka ku rima druga momora kasi lepe, ti ko kulu alira pazo yu de.
- ¹³Ko druga laiza ku teriņi adi, "Katogoloni laga Yesu, gbo'di ku ediyo ku yi."
- ¹⁴Ku lepe laga abonga ko, lepe druga takindra ko adi, "Utita ku kpekita 'beri ku ka'i'ila kilo yu." Kasiko i utu yu, ko druga tokela a lokiye.
- ¹⁵Le'delo kasiko i dridriņini kuwa abonga adi nye atoruwe azo, druga lepe yitozi bo i pudya na Dun ku roro laga gboņa.
- ¹⁶Lepe druga mereke rupu ka ku Yesu i mukuzi yu i tikindra na lepe iyete. 'Bo ņutu ņanilo a Samariatio.
- ¹⁷Yesu druga teytokindro lepe adi, "Dutulu lo toruwe kilo kedri agbo'da mere geleni ya? Laga buņa kilo kilo yeda ya?
- ¹⁸Le'de ņutu laga lo yite i pudya na Dun 'bani kuru gele'du laga a monyatiolo de ya?"
- ¹⁹Lepe druga takindra ņutulo adi, "Dine, pilarani konu kiko yu, rugo nonu ina atikindra do i yeņundra a lo'bu."

²⁰Farisayo kilo druga piza Yesu adi, “Tumata na Ɖun ina iyeɲundra nanu ya?” Lepe druga teyitokindro koɲa adi, “Tumata na Ɖun ina ani pondra ku kpiyesi naga na iboboɲa,

²¹kugbo ɲona ko aka kulia adi, ‘Mete, ma lo!’ kuwagi ‘Ma lu!’ ni. Mete, tumata na Ɖun ina ina kasu katani.”

²²Lepe druga takindra lotodiniki kilo adi, “Luɲa kilo kilo ipondra laga ma lu ma ta ku nyadri medri luɲa gele lo Ɖiro lo ɲutulo lu, ’bo ta aka medrani.

²³’Bo ko itatakindra ta adi, ‘Mete ma lu!’ kuwagi, ‘Mete, ma lo!’ Ku utututa kata yu, ku kekeporota ko.

²⁴Beti naga ma piyalo mo’ini i ’diko yu ɲiyoro i lo go yeɲadru i lu go ina, Ɖiro lo ɲutulo igbo’da de i luɲa lo lepe lu kata yu.

²⁵’Bo a kayona lepe isasanya sasanya koru, ’bo ina yuɲe na tinadena ipapazu lepe itro.

²⁶Be naga ma gbo’dini i baɲe na Noa kazu nu, igbogbo’da i luɲa lo Ɖiro lo ɲutulo lu de ’do.

²⁷Ko kazu nyonyosu, ko momozu, ko lundra ’beri, ko tiyi i ’depa, yeɲadru i luɲa lo lubi Noa i ki’bo kata yu lu, druga kana zore ku pio, i tukaraindra na ko giri kaɲo.

²⁸Kazu kulia kine akondra ’beri de i luɲa ti Loto kulu. Ko kazu nyonyosu, ko kazu gbodyu kapa, ko togbodyu kapa, ko ’udyu kapazi, ko kazu ’dugo kadizi itro.

²⁹’Bo i luɲa laga ma Loto lupundri Sodoma yu lu, kimana a’du i ’diko ki yu beti kudu ku baruti i tukaraindra na ko giri kaɲo.

³⁰Ma lu igbo’da de ’do i luɲa lo kpezi Ɖiro lo ɲutulo mugu lu.

³¹I lu luɲa de, ɲutu laga ma lu i kadi ki laga ku kapa kanye kadi yu ilo, ka’bi ku kikiyundra kani i ’dumadru na ko. ’Bo ɲutu laga ma lu melesi yu ilo, ka’bi ku yiyite boni.

³²Rameta kulia ti noka na Loto kine.

³³Ɖutu lo ga’yu ’de’ya ru nanyena ilo izuzuki ɲo nanye, ’bo ɲutu lo izukindra ru nanyena ilo, ilo ipupu ru nanyena.

³⁴Na takindra ta, i lu mude de, ɲutulu mure irie i gbolo ki yu, gelelo i’du’dumazi, ’bo le’delo ikokoloki.

³⁵Wate mure igbo’da i zizo yu, gelena i’du’dumazi, ’bo ne’dena ikokoloki.

[³⁶Lalia mure igbo’da melesi yu, gelelo i’du’dumazi, ’bo le’delo ikokoloki.]”

³⁷Ko druga piza lepe adi, “Yeda ya po, Mata?” Lepe druga teyitokindro ko adi, “I piri na ’burala nu yu, logunusi kilo itundra ’beri kugele yu de.”

Luka 18

- ¹Yesu druga takindra ko kulia na guguma adi ma ko magu mu luṅa, ka'bi ko ku kakanya,
- ²adi, “Kazu i kezi ne'de kata yu kaṅerani lo kulia le'de lu yu de laga aku kuga Ḍun, aku yiki le'de ṅutu itro.
- ³Ti derengi awuzi ne'de nu i nu kezi de kata yu, nu woro ku lepe yu mu luṅa adi, 'Dere kulia kaya kine seku miriku liolo.’
- ⁴I luṅa ku'de kilo kaṅerani lo kulialo a'biye, i bo ṅanina lepe druga rambu adi, 'Dibani kodro ku na laga ani kuga Ḍun, ku na laga ani yiki kulia ti le'de ṅutu itro de kpe,
- ⁵'bo igbonaga ina awuzi de ina sasandru nana, ti na ṅeraki lepe kulia kanye kine, ka'bi na ku kanya koru ku pondra na lepe naga 'duuna.’ “
- ⁶Matalo druga kulia adi, “Yiṅeta kulia na ta kaṅerani lorolo kine.
- ⁷Ḍun aka ṅedya kulia ti ṅutululu kanye laga anyumo lo gbiye kanye yu tukaze ku tupara kilo sosoni ya? Lepe ipipiri pipiri mugu ku ko ku baṅe a nazo ya?
- ⁸Na takindra ta, lepe iṅeṅeri kulia kasiko kine wuleṅa, 'Bo kpe, ku Ḍiro lo ṅutulo lo pondra, irurumbi rugo i kani ya?”
- ⁹Yesu druga takindra ko kulia na guguma ti ṅutululu ku'de laga lo rambu adi se laga a lo'bu, ti ko 'da'dari ku'de kilo ṅutululu, adi,
- ¹⁰“Ku'de ṅutululu mure kazu autu i kadi na Ḍun ina yu i magu na Ḍun, le'delo a Farisayota, le'delo a kawuroni lo mosorolo.
- ¹¹Farisayotalo druga lira ki, druga poki i ma'yu na mugu deṅa adi, 'Ḍun na tikindra do iyete, igbonaga na ani gbo'da beti ku'de kilo ṅutululu, laga a kariaka, laga a loro, a ti towute, kuwagi beti ilo kawuroni lo mosoro delo.
- ¹²Na kuka luṅa mure i sabiti gele katani, na tikindra dridriṅi gele i mere gele katani ti kapazi kuwe lo rio na kilo giri.’
- ¹³'Bo kawuroni lo mosorolo alira pazo yu de, lepe nanye aku 'bi'yu konye kanye kilo i boṅadru ki i 'diko yu, lepe nanye druga zoga gedyo nanyena kuliani adi, 'Ḍun, gbo'di ku ediyo ku na laga a katoronyani ilo!’
- ¹⁴Na takindra ta, ilo ṅutu de autu kanye 'ba yu ti akena mṅgba ku Ḍun i konyeni alangu ṅutu laga lu de. 'Bo ṅutululu giri gele gele lo ṅizu 'beri kilo, kilo itetemize ka, 'bo ṅutululu giri lo temizundro 'beri ka kilo, kilo iṅiṅiyuzi ki.”
- ¹⁵Druga ko zondra 'u'uṅweta ku'de ku Yesuni adi ma lepe ku 'bo'yu ko, 'bo kugbo lotodiniki ti lepe kilo laga abonga ko, ko druga poki i ringa na karaṅa.
- ¹⁶Yesu druga lungu ko kanyeni, druga kulia adi, “Koluta ṅazi lo'di'diki kilo ti pondri kuweni, 'bo ku gogota ko, igbonaga tumata na Ḍun ina a na ṅutu laga be kilo de kilona.

- 17Na takindra ta a 'diri, ntu laga aku rugo tumata na Dun ina beti nironjalo, aka lubo kata yuni.”
- 18Druma le'de druga piza Yesu adi, “Katogoloni lo'bulo, ma na kondra inyo naga ma na rumbi ru naga ani lengana ya?”
- 19Yesu druga piza lepe adi, “Do lungu na a ntu lo'bu gbandra ya? Dutu lo'bu 'baya, nolo a Dun ka'delo.
- 20Do adeni kukuzuki kine, adi: ‘Ku kokonu towute, Ku reremi ntu, Ku koko'ya koko'ya, Ku leleji 'bure, Sope so ku munyi seku ntu.’ “
- 21Drumalo druga kulia adi, “Kine kulia de giri na akonu ko niyu kuwe tojiro yu.”
- 22Ku Yesu laga ayinga de, lepe druga teyitokindro lepe adi, “Do inga aku kondra le'de no gele. Togbore kapazi kolu kilo giri, koraki lemerika kilo, 'bo do irurumbi tokorine i 'diko yu, 'bo pondri kuru, ku keporo bo niona.”
- 23Ku lepe laga ayinga kine kulia de, lepe druga gbo ku drelia, igbonaga lepe a korine koruna.
- 24Yesu druga ku medri lepe druga kulia adi, “Ku korineko kilonina lubo naga i tumata na Dun ina kata yuna a nago a 'diri!
- 25'Bo lubo na kamelo naga i drili na sindani katani ina pa'de'de alangu lubo na korine naga i tumata na Dun ina kata yuna.”
- 26Dutulu lo yinga lepe kilo druga piza adi, “Kuwade na lo romoki i rite ya?”
- 27Yesu druga teyitokindro ko adi, “Do laga ku ntu kiloni ku teriji ilo ku Dun ini 'ba teriji.”
- 28Petero druga kulia adi, “Mete, yi akolokindro 'beni kaya kilo, yi kilo kepodru do.”
- 29Yesu druga takindra ko adi, “Na takindra ta a 'diri, le'de ntu 'baya laga akolokindro kadi nanye, kuwa noka, kuwa lunjaseri, kuwa kayunjo, kuwa nazi, ku kulia ti tumata na Dun kine.
- 30laga aka riondru rope lonye i ina baje de luja rodri, 'bo i baje naga na popondra nu ru naga ani lenganani.”
- 31Yesu druga zonga ntulu laga mere gele konye mure kilo i merete, druga takindra ko adi, “Meteta, yi kilo tu Yerusalema yu, 'bo kulia giri na wuru kakeyo kilo ku kulia ti Diro lo ntulo kine itotorumoki.
- 32'Bo lepe ititiki ku Monyasi kiloni, lepe i'da'data, irumbi yukuwe, iyakani kamula kini.
- 33Ko ikpikpinyi lepe, ireremi lepe, 'bo i luja lo musala lu lepe injiye.”
- 34'Bo ko aku yo kine kulia de gele tro, 'bo kine kulia de a'dandru 'beri ku ko, ko aku rami uye.

- ³⁵Kuwade ku Yesu laga ayeṅundra gbo'di Yerikoni nyoga, derengi ṅutu laga ku konye a mudumudulo ti lu agbi'diki i kiko kutu yu i magu na kapazi.
- ³⁶Ku lepe laga ayinga mongoyo na ṅutu kilona ituni, lepe druga piza adi kine kulia de a inyo.
- ³⁷Druga trukoki lepe adi, “Dolo a Yesu lo Nazaretalo nyelo rosodru.”
- ³⁸Lepe druga laiza ku teriṅi adi, “Yesu, Doro lo Dawidilo, gbo'di ku ediyo ku na!”
- ³⁹Ko laga ku lepe i koṅo yu kilo druga ringa lepe, adi ti lepe yiṅani tali, 'bo lepe druga laiza ku teriṅi 'do, adi “Doro lo Dawidilo, gbo'di ku ediyo ku na po!”
- ⁴⁰Yesu druga lilira, druga takindra ko kukuzu adi ti ṅutu ṅaniilo zuweni kanyeni. Ku lepe laga apondra nyogani, Yesu druga piza lepe adi,
- ⁴¹“Do nyadru ku na konaki do inyo ya?” Dutululo druga teyitokindro lepe adi, “Mata, ti na mete kana po!”
- ⁴²Yesu druga takindra lepe adi, “Medri kuru, Rugo nonuna atoruzo do.”
- ⁴³Wuleṅa gele lepe druga medra kana, druga kepodru bo na Yesuna ku pudya na Dūn. Dutululo kilo giri kuwa amedra de, ko druga teminizo Dūn.

Luka 19

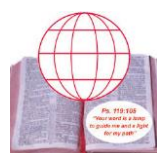
- ¹Ku Yesu laga alubo Yeriko yu, lepe druga rosodru purie,
- ²ti le'de ṅutu lu yu de nye laga Zakayo laga a druma lo kawuro ti mosoro kilo, 'bo lepe a korine.
- ³Lepe ga'yu medra na Yesu adi lepe a ṅa ya, 'bo lepe aku romoki bonga lepe ku kulia ti mongoyona kine, igbonaga lepe a loṅutrusa ina.
- ⁴Kuwade lepe druga wo ṅero yu ku kiza i koligi ki i medra na Yesu, igbonaga lepe lo irosodru i lu kiko de ina.
- ⁵Ku Yesu laga ayenga i nu piri de, lepe druga boṅadru ki yu, druga takindra lepe adi, “Zakayo, kiyundri ka wule, igbonaga solona na lu ku saka konu kadi yu ina.”
- ⁶Lepe druga kiyundra kani wule, druga rukundro Yesu ku nyola koru.
- ⁷Ku ko laga abonga lepe de, ko giri druga ngunguruto ngunguruto adi, “Lepe a ku lubo a komoni lo ṅutu laga a katoronyani a raba.”
- ⁸Zakayo druga lira, druga takindra Matalo adi, “Mete, Mata, dridriṅi nio na kapana na i'dogini lemerika, 'bo ku na laga amuundra kapatio lo le'de ṅutu ku toṅulupa, na iteyitokindro lepeṅa luṅa iṅmani.”
- ⁹Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Solona, ritena ayeṅundra i ina kadi de katani azo, igbonaga lepe a ṅiro lo Abarahama itrona.

- 10'Bo Ɖiro lo ɳutulo pondra i ga'yu na ɳo laga aliki kilo ku i ritundro na ko itro."
- 11Ku ko laga ayinga kine kuliata de, Yesu druga poki i tazu na kulia ku'de na guguma, ti lepe lu gbo'di nyoga ku Yerusalema yu, igbonaga ko arambu adi tumata na Ɖun ina gbo'di ina nyoga ku puru ina.
- 12Nyena kuliani lepe adi, "Druma le'de kazu autu i ne'de ka naga pazo yu i 'depundra na tumata nanye ma nye bulo ku yite.
- 13Lepe druga luɳundra upi kanye kilo mere gele kanyeni, druga tikindra ko riye mere gele, druga takindra ko adi, 'Towuseta kine de yeɳadru i luɳa laga ma na yiteni lu.'
- 14'Bo ɳutulu laga ku lepe i ka yu kilo aɳmoza lepe a loro, ko druga sonyodru lo'dia ku lepe i bo yu adi, 'Yi a'biye ilo ɳutu de ka'bi ku gbogbo'da a mata lika.'
- 15Ku lepe laga ayite, ti a'deba tumata nanyena azo, lepe druga tazu kukuzu adi, ti upi kanye laga ma nye tikindri riye kazu kilo ti luɳeni.
- 16Ɖutu laga a kayolo druga pondra ku lepeni, druga takindra lepe adi, 'Mata, riyeta nonuna azondra ku'de riye mere gele kini.'
- 17Matalo druga teyitokindro lepe adi, 'Do akondra a lo'bu, do a upiye lo'bu! Do agbo'da ku teili lo to'diri ku ɳo laga a lotriilo, do igbo'da ku teriɳi i tizu na kezino mere gele.'
- 18Druga ɳutu laga lo togi murelo lo pondra, druga kulia adi, 'Mata, riyeta nonuna azondra ku'de riye mukana kini.'
- 19Matalo druga teyitokindro lepe adi, 'Do itizu kezino mukana.'
- 20Kuru nyena pondri le'delo, druga kulia adi, 'Mata, mete, riyeta nonu ina ma na ka, naga ma na 'dandri i kitambala katanina.
- 21Na akuze do, igbonaga do a riɳina. Do roromoki 'dumundra ɳo laga do aku 'delaki, do 'didra ɳo laga do aku kuru.'
- 22Matalo druga teyitokindro lepe adi, 'Na i'dungo kulia konu kine ku kulia na lupundro konu kutuni kine, do laga a upiye lorolo de! Do adeni adi na a ɳutu laga a riɳi, lo 'dumundra ɳo laga na aku 'delaki, lo 'didra ɳo laga na aku kuru ya?'
- 23Do kazu ani 'de'ya riyeta niona i zoko yu, ku na laga ayite, ma na bulo ku 'dumundra ɳo kuwe ku rezemani gbandra ya?'
- 24Lepe druga takindra ɳutulu lo lira kanye laga yu kilo adi, ' 'Dumarata riyetana ku lepeni kaɳo, tikita ɳutu laga ku riye mere gele ilo.'
- 25'Bo ko atakindra lepe adi, 'Mata, lepe gbo ku riye mere gele!'
- 26'Matalo druga takindra ko adi, 'Na takindra ta a 'diri, ɳutulu giri laga ku kapa kilo ititiki ku'de kini, 'bo ɳutu laga 'ba kapalo, ɳo laga ma lepe gbo'dinilo ilo i'du'dumazi kaɳo ku lepeni.

- 27'Bo laga mero kuwe lo redra na adi ka'bi na ku 'de'de ko kilo de, zowuta ko kuweni, remeta ko kuwe koṅoni kaṅo.' “
- 28Ku Yesu laga akulia kine kulia de, lepe druga pilara ṅero i utu naga Yerusalema yuna.
- 29Ku lepe laga ayenga Betefage ku Betania yu nyoga, i mere lo luṅu a Olivalo i muko yu, lepe druga sonyodru lotodiniki kanye kilo mure,
- 30adi, “Utita i 'ba laga kasu koṅo lu de, ku ta alubo yu de ta irurumbi tore na drongi nu amunuki yu de, naga inga le'de ṅutu aku kiza kini. Yukuwuta lepe, zikuta lepe weni.
- 31Ku le'de ṅutu lo piza ta adi, ‘Ta yokoodru lepe gbandra ya?’ ta ikulia adi, ‘Matalo lo nyadru lepe.’ “
- 32Kuwade ṅutululu lo sunyuzi kilo ku ko laga autu, ko druga rumbi kulia kine be naga ma lepe takindri kona.
- 33Ku ko laga kilo i yukuundo tore na drongina, kumose kilo druga piza ko adi, “Ta yokoodru tore na drongina gbandra ya?”
- 34Ko druga kulia adi, “Matalo lo nyadru lepe.”
- 35Ko druga zikundo lepe ku Yesuni, druga gumba bongola kase kine i tore na drongina kini, druga togbi'dikindra Yesu ku lepe kini.
- 36Ku lepe ituni, ko druga pedra bongola kase kine i kiko kata yu.
- 37Ku lepe laga gbo'di nyoga, i dudule na mere laga Oliva ilo, mongoyo na lotodiniki kilo druga poki i nyola ku i pudya na Dun ku roroto laga gboṅa ku konesi naga ku teriṅi naga ma ko bongi kine,
- 38adi, “Ti Mata lo pondra ku kari ti Mata Dun ilo purani pura! Teili lo trotro lu i 'diko yu ku todruma i piri naga ki yu!”
- 39Farisayo ku'de laga i dridriṅi na mongoyona kata yu kilo druga takindra lepe adi, “Katogoloni, riṅe lotodiniki kolu kilo.”
- 40Lepe druga teyitokindro ko adi, “Na takindra ta, kilo ṅutululu de ku yiṅa tali, kine ṅoropo de se na iresa.”
- 41Ku Yesu laga gbodi ayeṅundra nyoga, ku aboṅu kezina, lepe druga gbigbiye ku kezi ṅanina,
- 42adi, “Kedri kodro solona ku do adeni kulia ti teili lo trotro kine po! 'Bo tinade koṅa a'dana kaṅo konu konyeni.
- 43Luṅa ku'de ma lu iyeyeṅundra konu kini, laga ma mero kolu kilo ku gu'i 'dule konu lagani, 'bo ko itrumba do gbiri, i gokindra na do kikoli mu mara kolu kilo.

⁴⁴Ko idudukaki do ka, do lepe ku mugu, ku n̄azi kolu laga konu katani kilo. Ko aka kolokindro kasu katani 'dibani n̄urupi le'de laga i le'de kini, igbonaga do aku deni lūa lo riteni dolo ina."

⁴⁵Yesu druga lubo i kadi na ̄un ina kata yu, druga poki i rikodru na n̄utulu lo togbodyu kapa kase kilo kata yu kāo.

⁴⁶Lepe druga takindra ko adi, "Awuro adi, 'Kadi niona igbo'da a kadi naga a maketa,' 'bo ta alopugo lepe a kugi na kariaka."

⁴⁷Lepe druga gbo i togo'yu mu lūa i kadi na ̄un ina kata yu. Drumala ti ka'i'ila kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo druga ga'yu kiko lo tukarakini lepe kāo.

⁴⁸'Bo ko aku riondru kulia ku'de naga ma ko kokonu kine, igbonaga n̄utulu kilo giri a'depakindra 'beri i yinga na kulia ti lepe kine ina.

Luka 20

¹I lūa gele kugbo Yesu lu i togo'yu na n̄utulu kilo i kadi na ̄un ina kata yu, ku i trukodru na kuu na'buna itro, ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo ku temezi kilo druga pondra ku lepeni.

²Ko druga piza lepe adi, "Trukoki n̄utu, do kondra kine kulia de ku terīi naga ya? Dona n̄a lo tikindra do ina terīi de ya?"

³Lepe druga teyitokindro ko adi, "Na ipiza ta ku piye. Teyitokita na tinade.

⁴Baputizi lo tiyi Yoanelo lu n̄iyu i 'diko yu ya, kugbo ilo n̄iyu ku n̄utulu kiloni ya?"

⁵Ko druga yoyolozu kase dridrīini kugele, adi, "Ku yi kulia adi, '̄iyu i 'diko yu' lepe lepe ikulia adi, 'Kuwade ta aku rugo lepe gbandra ya?"

⁶'Bo ku yi kulia adi, '̄iyu i dridrīi na n̄utulu,' n̄utulu kilo giri ibibiringo yi ku n̄oropo, igbonaga ko arugo Yoane a kakeyonina."

⁷Kuwade ko druga teyitokindro lepe adi se aku deni piri naga ma n̄iyuni ina.

⁸Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na 'do aka trukokindro ta terīi naga ma na kondri kine kulia de inani."

⁹Yesu druga poki i trukokindro na n̄utulu kilo kine kulia na guguma de adi, "Le'de n̄utu kazu a'udru zabibu kanye melesi kata yu, druga kolokindro melesi n̄anina ku katiyu kiloni, ti lepe lu utu i ne'de ka ku bāe a nazo.

¹⁰Ku lūalo ayēundra lepe druga sonyodru upiye lonyelo ku katiyu kilo yu, adi ti ko tiki nye konye ti zabibu lo rada melesi yu kilo. 'Bo katiyu kilo druga kidro upiyelo, druga sonyodru lepe bo yu ku kenisi kilo kana.

¹¹Monye melesilo druga sonyodru upiye le'de. Ko druga kidro lepe 'do, druga tikindra lepe yukuwe koru, druga sonyodru lepe bo yu ku kenisi kilo kana.

- 12Monye melesilo druga sonyodru laga a togi musala ilo. Ilo de ko akiri a 'dikasi, ko druga droṅodru lepe kaṅo.
- 13Kuwade monye melesilo druga kulia adi, 'Ma na kondra inyo kuru? Na kuru isonyodru ṅiro lio lo nyari na ilo. Do laga de ko isosobu lepe kuru.'
- 14'Bo kugbo katiyu kilo laga abonga lepe, ko druga kulia kase dridriṅini adi, 'Ilo de a kalumelo, ti yi reme lepe kaṅo, ma luma kilo gbo'da a kaya.'
- 15Ko druga droṅodru lepe i melesi katani kaṅo druga reremi lepe. Monye melesilo ikondra kulia naga inyo kasikoni ya?
- 16Lepe ipopondra i tukarakindra na katiyu kilo kaṅo, 'bo i tikindra na melesina ku ku'de ṅutulu.' Ku ko laga ayinga de ko druga kulia adi, 'Ka'bi ku gbogbo'da de po!'
- 17Yesu druga medra ko, druga takindra ko adi, 'Kulia na wuwuro kine awuro adinyo? adi 'Durupi laga ma ka'duko kilo redriilo ayeṅundra a ṅurupi laga a drumala lo goṅe lo kadi.'
- 18Dutu lo 'duki i ilo ṅurupi de kinilo i'be'beleṅo toṅ toṅ, 'bo ku ṅurupi ṅaniilo lo 'duki i le'de ṅutu ki, lepe iṅiṅinyi lepe munyumunyu.'
- 19Katogolo ti kukuzuna kilo ku ka'i'ila drumala kilo kodro ga'yu kiko lo mokani Yesu i lu luṅa de, 'bo ko akuze ṅutulu kilo. 'Bo kpe, ko adeni adi kine kulia de gupa kase 'beri.
- 20Kuwade ko druga medra lepe go go, ko druga sondru kadoma ti kulia laga lo kpeza 'beri ku toṅulupa kilo adi se laga a ṅutulu laga a lo'bu, ma se mogi kulia ku lepe i kutu yu 'busa, ma ko ku zongini lepe i kukuzu na teriṅi na lo'bizona kata yu.
- 21Ko druga piza lepe adi, 'Katogoloni, yi adeni adi kulia konu kine ku togo'yu nonuna a ṅo laga mṅgba, do ani ge'ya ṅutulu, 'bo do togo'yu kiko lo Ḍun ilo a 'diri.
- 22Ku yi tiyi Kaisari mosorolo kuwa 'bayi?'
- 23Yesu druga yoyo toṅulupa nasikoṅana, druga piza ko adi,
- 24'Kpekita na silingita ki'do. Ina kodudo de ku wure laga kinilo a ti ṅa ya?' Ko adi, 'A ti Kaisari.'
- 25Lepe druga takindra ko adi, 'Kuwade tikita Kaisari kapazi ti Kaisari kilo, 'bo tikita Ḍun kapazi ti Ḍun kilo.'
- 26Ko aku romoki moga lepe ku kulia naga ma lepe tazini kine de ku ṅutulu kilo i koṅoni. Ko druga rambu 'beri ku teyitundro na lepe na kuliana, druga ko yinṅazi tali.
- 27Ku'de Sadukayo lo kulia adi ṅiye na ṅutulu laga atatuwa ina 'bayi kilo druga pondra ku Yesuni.

- 28Ko druga piza lepe adi, “Katogoloni, Mose awurokindro n̄utu adi, ku luṅase lo n̄utulo laga atuwa, ti lepe gbo ku noka, ’bo ’ba ṅazi, ti n̄utu ṅani lupe nokana ma yuṅundri ṅazi ku luṅase i pirini.
- 29Kazu luṅaseri ku’de burio. Kayolo azondra noka druga atuwara a kuwe.
- 30Togi murelo druga lubo lepe.
- 31Togi musala ilo druga nyelo lubo, ’bo ko giri laga burio kilo de atatuwara, aku kolokindro ṅazi.
- 32I bo ṅanina nokana atuwa itro.
- 33Kuwade i luṅa lo ṅiye lu, lepe igbo’da a noka niṅa? Igbonaga ko burio a’deba lepe a noka nase ina.”
- 34Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ḍazi ti ilo luṅa de kilo ko lulundra ku titiki i lunya.
- 35’Bo ko laga akenaki adi se lo irumbi piri i nu baṅe de ku ṅiye naga i dridriṅi na n̄utulu laga atatuwa kilona aka lundrani, aka tiki i lunya ’doni.
- 36Ko aka romoki tatuwa ’doni, ko igbo’da beti malaika, ko igbo’da a ṅazi ti Ḍun, igbonaga ko a ṅazi lo ṅiṅiye ina.
- 37’Bo Mose ku mugu akpekindra kulia adi n̄utulu laga atatuwa kilo, kilo iṅiṅiye, i piri na wuroni kulia ti buruzuti ma lepe lungi Mata adi Ḍun lo Abarahama, Ḍun lo Isaka, Ḍun lo Yakobo ina.
- 38’Bo lepe ani gbo’da a Ḍun lo n̄utulu laga atatuwa kilo, ’bo a lo n̄utulu laga zoru kilo, igbonaga n̄utulu kilo giri gbo zoru ku lepe ina.”
- 39Katogolo ku’de ti kukuzuna kilo druga teyitokindro lepe adi, “Katogoloni, do akulia a lo’bu.”
- 40Ko druga aku togo’yu teiliko i piza na lepe piyesi ku’de ’do.
- 41Yesu druga piza ko adi, “Ḍutu kilo kulia adi Kristo a ṅiro lo Dawidi adidinyo ya?
- 42’Bo Dawidi ku mugu akulia i Buku na Saumana katani adi, ‘Matalo akulia ku Mata liolo adi, Gbi’dikini i keni lio lo lutate ilo,
- 43yeṅadru tozu i ’delakindra na na mero kolu kilo a si’de na ’de’i do mukuzi kolu kilo.’
- 44Ku Dawidi lo lungu lepe a Mata, lepe ku gbo’da a ṅiro lo lepe adidinyo ya?”
- 45Ku n̄utu kilo giri laga kilo i yinga na kulia ti lepe kine de, lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi,
- 46“Gbo’dita ku konye ku katogolo ti kukuzuna, lo nyadru woro ku bongola naga nazo, lo nyadru roromi i pirito na togboroni kapazi, lo nyadru gbi’diki i si’deta naga a

na'bu i kadizi naga a momoreta kine kata yu lo nyadru gbi'diki i si'deta naga na kukuka i gbadru yu,

⁴⁷lo dudumuza awuzio ku kadizi kasiko kine, ku lo magu Dun a nazo ma se meta 'busa kilo. Ko injejeraki kulia a naro arodru.”

Luka 21

¹Yesu ku bojadri ki, druga medra korineko ti kilo i gumba na 'doketa kilo i piri na gumani riyena kata yu.

²Lepe druga medra awuzi naga a lemerina i gupakindra sente naga a na'di'diki mure.

³Lepe druga kulia adi, “Na takindra ta a'diri, ina awuzi naga a lemeri ina de agupakindra alangu ko giri.

⁴Kilo ntutu de gumba kapa laga a 'doketa kilo de, njiyu i tokorine nasena katani, 'bo lepe naga a lemerina agumba kapa kanye ti telemera kilo gbu”

⁵Ku'de kilo ntutulu kugbo kilo i tazu kulia ti kadi na Dun kine, adi akukuna a na'bu ku noropo naga a na'bu na'bu kine de ku kapa laga a 'doketa kilo, Yesu druga kulia adi,

⁶“Kapa laga ma ta medri kilo de, luja kilo ipopondra, laga ta aka ku medri le'de nurupi lo koloki i le'de kini, laga aka truro kani.”

⁷Ko druga piza lepe adi, “Katogoloni, kine kulia de igbo'da nanu ya? Kpiye laga a inyo lo ikpeza adi kine kulia de gbo'di nyoga ku kondra na 'beri ya?”

⁸Lepe druga teyitokindro ko adi, “Gbo'dita ku konye, ka'bi kuweto kasu kine ku 'dolazi a bada. Dutulu rodri ipopondra ku kari kuwe, lo ikulia adi, ‘Na a lepe!’ 'bo, ‘Lujalo gbo'di nyoga!’ Ku kekeporota bo nasikona.

⁹Ku ta yinga kulia ti moro ku ti nyanjiliza na 'beri, ku kukuzeta, igbonaga kine kuliata de kine ipupuru a nze, 'bo luja lo 'dute na kanalo aka yejundra wuleni.”

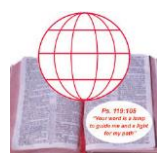
¹⁰I bo nanina Yesu druga takindra ko adi, “Zuro kilo injinye i moro ku zuro ku'de kilo, tumatana ku tumata ne'de.

¹¹Dodonga na kana igbo'da a druma, 'bo i pirito ka'de ka'de kata magona igbo'da itro ku konyola. Kulia ti tokuzendru ku kpiyesi naga a drumala kine igbogbo'da i 'diko yu.

¹²'Bo inga ti kine kulia de aku kondra 'beri, ko imomo ta ku kenisi kase kilo i wowondru na ta, i zonga na ta i kadizi naga a momoreta kunu kata yu, ku i kadizi naga a drodroreta kunu kata yu. Ta iyeyekazi ku mataki, ku lo 'bizoki i kojo yu ku kari kuwe kine.

¹³'Bo kunu kulia de ilolopugo 'beri kasuni a kiko lo 'dotoni bo na kulia.

¹⁴Kuwade 'deleta kine kulia de kasu teilikoni, ku 'de'delakita teiliko a nze i kulia naga ma ta teyitundri kine tro,

- ¹⁵igbonaga na lo itikindra ta kutu naga a kuliena ku tobodo, naga mero kasu kilo aka roromoki lira katani i tiga na ta, kugbo i rerenya ku tanina.
- ¹⁶Kayuṅo kasu kilo, ku luṅaseri kasu kilo, ku maratezi kasu kilo, ku worisi kasu kilo inyokindro ta mundrara. Ko ireremi ṅutu ku'de kasu dridriṅini itro.
- ¹⁷Ḍutulu kilo giri iṅmoṅmo ta ku kulia ti kari kuwe kine.
- ¹⁸'Bo nanye kupita lasu le'de gele 'baka liki kasu kuwetonini.
- ¹⁹Ku ta laga alira ku teiliko ti rile, ta irurumbi ru nasuna.
- ²⁰"Ku ta lo medra truma na Yerusalema naga ku kamoro kurumu ina, deneta adi karaki na lepena gbo'di ayeṅundra nyoga.
- ²¹I lu luṅa de, ti ṅutulu laga Yudaya kilo woki i meria ki, 'bo laga kezini kilo ti woki kaṅo, ku ṅutulu laga kaṅo yu kilo ka'bi ku lupundro katani,
- ²²igbonaga ina de a baṅe naga a ropeta ti kulia naro naga na torumokini kulia na wuwuro kazu kine ina.
- ²³Drelia na a na wate naga ku pelela kine, ku wate naga na tunagu ṅazi kine i kulu luṅazi de! 'Bo kulia kine iyeṅundra a riṅi i kani, ṅomana igbogbo'da i ilo zuru de kini.
- ²⁴Ḍutulu kilo itatuwi ku walia ti moro, ko imomokazi i zuro giri kata yu. Monyazi kilo iroro Yerusalema ku mukuzi, ti inga luṅa ti Monyazi kilo aku torumoki ina.
- ²⁵"Kpiyesi ipupuru i kolo mugu ku i yapa mugu ku kasiri, 'bo i kani zuro kilo igbo'da ku drelia na teiliko. Ko ibabayi ku kulia ti walala na suburina, ku woṅo ṅanina, ku turoturo ṅanina.
- ²⁶Ḍutulu kilo isusuro ku kuzena, ku 'do'do na teiliko ku kuliata naga na ikondra 'beri i kani kine. 'Bo teriṅito ti 'diko kine idodoṅa dodoṅa.
- ²⁷I bo ṅanina ko bulo bonga Diro lo ṅutulo i pondra i 'dikolo katani ku teriṅi ku mo'yu koru.
- ²⁸Kugbo kine kuliata de naga asulukindra kondra na 'beri, gbo'dita go, 'bileta kuweto kasu kine ki, igbonaga rite nasuna gbo'di nyoga ina."
- ²⁹Yesu druga takindra ko kulia na guguma adi, "Meteta koligilo, ku kade kilo giri.
- ³⁰Ku ko laga wiwila, ta medra ku 'beri i dendra adi za'belo gbo'di nyoga.
- ³¹Kuwade, kugbo ta medra kine kuliata de i kondra na 'beri, ta idedeni adi tumata na Ḍun ina gbo'di nyoga.
- ³²Na takindra ta a 'diri, ina yuṅe na tinadena aka laṅadruni ti inga kine kuliata de giri aku kondra 'beri.
- ³³'Dikona ku kana ilelenga, 'bo kulia kuwe kine aka lengani.

³⁴“ ’Bo gbo’dita go teiliko kasu kilo ka’bi ku yeņundra tomoni ku nyosu, ku memeri, ku tiyu na ina ru de kine, ka’bi lu luņa de ku ’bunyekindro ta be na idina.

³⁵’Bo lu luņa de ipondra i ŋutulu giri laga lo gbo’da i kani kiloni.

³⁶Kuwade gbo’dita ku konye luņa kilo giri, maketa adi ti ta rione teriņi na wokini ta ku kunu kuliata na ikondra ’beri kunu de giri, ma ta ku lirani ku Ŋiro lo ŋutulo i koņo yu ’busa.”

³⁷Mu luņa Yesu bita lu togo’yu i kadi na Ŋun ina kata yu, ’bo mu tokotria lepe bita lulupodru kaņo ku toto i mere lo luņa a Olivalo yu.

³⁸Druga kutumalu ’bero ’berona ŋutulu kilo giri woro i kadi na Ŋun ina kata yu i yinga na kulia naga ma lepe togo’ini kine.

Luka 22

¹Nyenaga kolo druma na nyeini mugati naga ’ba kape naga na luņa a Rosetona ayeņundra nyogoņa.

²Ka’i’ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo druga ga’yu kiko lo tatuwini Yesu, ’bo ko akuze ŋutulu kilo.

³Satani druga lubo ku Yuda lo luņa a ŋutu lo Kariotalo i teili yu, lepe ilo i dridriņi na ŋutulu laga mere gele konye mure kilo.

⁴Lepe druga tu i tomodya na kutuzi ku ka’i’ila drumala kilo ku drumala ti katiyu kilo itro, ku kiko laga ma lepe ku tikindri Yesu kasiko yu.

⁵Koņa druga gbo ku nyola, druga ŋerakindra lepe tiki na lepe riye.

⁶Lepe druga rugo, druga ga’yu baņe na’bu na tikini Yesu kasiko yu, ti mongoyo na ŋutulu kilona ’bayi.

⁷Nyenaga kugbo luņa lo nyeini mugati naga ’ba kapenalo laga ayeņundra, laga a luņa laga bita ma ko ’dungini torila ti kebilizi laga a ti Rosetona kilolo,

⁸Yesu druga sonyodru Petero seku Yoane adi, “Utita ku kukunakita yi nyosu na Rosetona, ma yi ku nyosu.”

⁹Ko druga piza adi, “Do nyadru ku yi kukune yeda ya?”

¹⁰Lepe druga teyitokindro karaņa adi, “Boņeta, kugbo ta laga alubo kezi yu, ta imomora ku le’de ŋutu laga lo ’dokodru songbo lo pio. Keporota bo na lepena i kadi naga ma lepe lubi kata yuna.

¹¹Ta itakindra monye’balo adi, ‘Katogolonilo adi, Kadi na komona nye naga ya ya, piri naga ma na ku nyosuni Rosetona ku lotodiniki kuwe kilona ya?’

¹²Lepe ikpekindra ta kadi druma naga ki yu naga akukuna ku kapazi girina. Kukuneta kapazi kilo yu de.”

- 13Koṅa druga utu, druga rumbi kulia kine beti naga ma lepe takindri kona. Ko druga kukundra Rosetona.
- 14Luṅalo ku ayeṅundra, Yesu druga gbi'diki ku lososonyo kanye kilo i mesa kutu.
- 15Lepe druga takindra ko adi, "Na gbo ku puso koru i teilini i nyosu na ina Rosetona de kasi ta kugele, ti inga na aku sasanya.
- 16'Bo na takindra ta, na inga aka nyosu 'doni ti inga kulia kine aku kondra 'beri i tumata na Dun ina kata yu."
- 17Lepe druga 'dumundra drikerina, druga tikindra iyetelo, druga kulia adi, "'Dumarata ina de, koreta kine de kasu dridriṅini.
- 18Na takindra ta adi na aka mozu suwe ti konye ti zabibu kine 'doni, ti inga tumata na Dun ina aku yeṅundra."
- 19Druga lepe 'dumundra mugatina, kugbo atikindra iyetelo, lepe druga gbeḅbenyeza katana, druga tikindra koṅa, kulia adi, "Ina de a mugu nio [naga ma na tikindri ku tana. Koneta kine kulia de ma ta rambini kulia kuwe kine."
- 20'Bo 'do i bo na nyosuna lepe druga 'dumundra drikerina, druga kulia adi, "Ina drikeri de a tomore naludu naga kuwe rima naga na wonu ku ta kine katanina].
- 21'Bo boṅeta, keni lo ṅutu lo nyokindro na mundraralo ilo seku na i mesa ku tuni.
- 22Ḍiro lo ṅutululo ilo tu i kiko laga ma nyumokinilo, 'bo dreliana ina i ṅutu laga lo nyokindro lepe mundralo!"
- 23Koṅa druga poki i pipiza na 'beri adi ṅutu laga ṅa lo ikondra kine kulia de ya.
- 24Nyenaga kulia kine alupundro a rerenyeta kasiko i dridriṅini adi ṅutu laga ṅa kase dridriṅini lo iyolo a druma koru.
- 25Yesu druga takindra ko adi, "Mataki ti Monyazi kilo bita 'deba tumatana kasiko i koṅoni ku teriṅi, 'bo ka'dola kasiko ti kuweto kilo luṅu a ṅutululo lo kondra ko a lo'bu.
- 26'Bo ani gbo'da de kasuni. 'Bo kugbo le'de ṅutu laga a druma kasu dridriṅini, ti lepe gbo'dini beti ṅiro lo bo. Kugbo ṅutu laga a ka'dolani lo kuwe, nyadru ti lepe gbo'dini beti kalokoni.
- 27Ḍa laga a druma, ṅutu laga lo gbi'diki i mesa kutulo, kuwa kalokonilo ya? Ani gbo'da ṅutu lo gbi'diki i mesa kutulo ya? 'Bo na ilo kasu dridriṅini beti kalokoni.
- 28" 'Bo ta gbo a ṅutululo laga lo saka seku na i modruzi kuwe kine katani kilo.
- 29'Bo na agelakindra ta tumatana be naga ma Monye lio gelakindri na ina,
- 30ma ta ku nyosuni, ku mozu i mesa niona i tumata niona kata yu, ma ta ku gbi'diki i si'deta i ṅedya na kulia ti ketimito ti Isiraeli naga mere gele konye mure kine.
- 31"Simona, Simona, boṅe! Satani amakundra ta i sedra na ta beti kinyo,

- 32'bo na laga amulukindro do adi rugo nonuna ka'bi ku 'du'duki tro. Ku do laga alopugo teili, tolraki luḡaseri kolu kilo."
- 33Petero druga kulia adi, "Mata, na akukundra mugu i utu seku do kugele i drodrora yu kuwa i tuwa."
- 34Yesu druga teyitokindro kpe adi, "Na takindra do Petero, solona ti inga sukuri ilo aku sira, do irerenya luḡa musala adi do aku deni na."
- 35Yesu druga piza ko adi, "Kazu ma na sondri ta 'ba uḡboloko, 'ba zuru, 'ba kamuka, ta ayaḡa ku le'de ḡo?" Karaḡa adi, " 'Bayi."
- 36Lepe druga kulia adi, "Ḳutu laga ku uḡboloko lonyelo, ti 'dumara, ku zuru itro, ḡutu laga 'ba wale lo moro ilo ti togbore bongo nanyena, ti gborundri wale.
- 37'Bo na takindra ta, kine kulia naga awuro de kine ikokondra beri kuwe muguni adi, 'Lepe akena i dridriḡi na katoronya kilo,' igbonaga kulia na wuwuro ku na kine ikokondra 'beri kase piritoni ina."
- 38Ko druga kulia adi, "Mata, mete, walia mure ma kilo de." Lepe adi, "Gbode, aromoki!"
- 39Kuwade Yesu druga lupodru, druga tu i mere laga Oliva yu beti naga bita ma lepe kondri ina. 'Bo lotodiniki kilo akepodru lepeḡa itro.
- 40Kugbo lepe laga ayeḡundra i piri ḡanina, lepe druga takindra ko adi, "Magita magu, ka'bi ta ku lubo i luluka kata."
- 41Druga lepe 'dotodru mugu ku ko ḡeroḡa ḡoru dridriḡi na biriḡozini ḡurupi, druga lepe ruguḡo ka, i magu adi,
- 42"Monye lio, ku do anyadru, 'dotoro ina drikeri na kulia na potroru ina de kuweni kaḡo. 'Bo ku kokonu kulia naga ma na lepe nyadrini kine, ti gbo'dini be naga mo do lepe nyadrinina."
- [43Druga malaikata le'de ḡiḡiyu i 'diko yu, druga puku ku lepeni i tikindra na lepe teriḡi.
- 44Ku kulia ti luḡuli laga koru kine lepe druga magu ku teriḡi arodru.] 'Bo ḡiḡiresi alupundro ku lepe i muguni beti rima na nunudru 'beri i 'do'do kani.
- 45Kugbo lepe laga aḡiyu i magu yu, lepe druga pondra ku lotodiniki kiloni, arumbi ko i toto ku kulia ti dreliḡa kine.
- 46Lepe druga takindra ko adi, "Ta kilo tototo gbandra ya? Dineta ku magita ka'bi ta ku lubo i luluka kata."
- 47Kugbo Yesu inga ilo kukulia, mongoyona druga yeḡundra, ti Yuda, laga i dridriḡi na ḡutulu mere gele konye mure kilolo, a'dolakindra karaḡa kuwe. Lepe druga yeḡundra nyoga ku Yesu, i nyu'ya na lepe i gbangiri.

- 48 Kuwade Yesu druga piza lepe adi, “Yuda, do lo nyokindro Īiro lo ŋutulo mundrara ku nyu’ya na gbangiri ya?”
- 49 Nyenaga kugbo ŋutulu laga ku Yesu i lagani kilo laga amedra kulia naga na ikondra ’beri kine, ko druga kulia adi, “Mata, ku yi moroni ku walia ti moro kilo ya?”
- 50 Le’de ŋutu gele kasiko i dridriŋini druga dedepu suweta lo lutate lo upiye lo ka’i’ilani laga a leŋberelo ka.
- 51 ’Bo Yesu druga kulia adi, “Kolokita inga.” Druga lepe ’bo’yu suwetalo druga kukunakindra lepe i piri.
- 52 I bo ŋanina Yesu druga piza ka’i’ila drumala kilo, ku drumala ti katiyu ti kadi na Īun kilo, ku temezi lo pondra ku lepeni kilo adi, “Ta pondra ku walia ti moro, ku turia beti ŋona ku moga kolani ya?”
- 53 I naga ma na sakani kasi ta mu luŋa i kadi na Īun ina kata yu, ta aku sukindro kenisi i moga na na uye, ’bo tinade a kolo nasu, na teriŋi na mudena.”
- 54 Kugbo ko laga amoga Yesu, druga zonga lepe i tolubo na lepe ku ka’i’ilani laga leŋberelo kadi yu. Ti Petero lu ikekepodru bo na lepena pazo yu.
- 55 Kugbo ko laga alambu kimana i kide na rii, ko druga gbigbi’diki ka kugele. Petero druga gbi’diki kasiko i dridriŋini.
- 56 Druga ŋiro ne’de medra lepe ti agbi ’diki i parara na kima i lagani, druga gbuluzu lepe, druga kulia adi, “Ilo ŋutu de a lo saka seku Yesulo itro.”
- 57 ’Bo Petero arenya, adi, “Nokana, na aku deni lepe uye.”
- 58 I bo na baŋe nanutru ŋutu le’de druga medra lepe, druga kulia adi, “Do itro a ŋutu lasiko le’de.” ’Bo Petero druga teyitokindro lepe adi, “Maratelo, ’bayi po!”
- 59 ’Do i bo na beti sawa gele, ŋutu le’de druga kulia ’do ’do adi, “A ’diri, ilo ŋutu de a ŋutu laga seku lepe kugelelo, igbonaga lepe a ŋutu lo Galili ina.”
- 60 ’Bo Petero druga teyitokindro lepe adi, “Maratelo, na aku deni kulia naga mo do tazi kine.” Druga wuleŋa gele sukurilo sisira.
- 61 Mata Yesu druga lopugo mugu i medra na Petero. Petero druga yo’yu kulia naga ma Matalo takindri nye kine adi, “Solona inga ti sukurilo aku sira, do irerenya na luŋa musala.”
- 62 Lepe druga lulupodru, druga gbi koru.
- 63 Nyenaga ŋutulu lo moga Yesu kilo druga zonya lepe, druga ’bidro lepe.
- 64 Kugbo ko laga atodya konye ti lepe kilo, ko druga piza lepe adi, “Kewu kulia! Īa lo ’bidro do ya?”
- 65 Ko druga takindra lepe kutuzi naro rodri, i momorozu na lepe.

⁶⁶Ku kana naga awara, momore na temezi ti n̄tulu kilo, ku ka'i'ila drumala kilo, ku katogolo ti kukuzuna kilo, druga tunundra 'beri kugele, druga ko zonga Yesu i piri na tayini kuliata kata yu, ko druga takindra lepe adi,

⁶⁷“Ku do laga a Kristo, trukoki yi.” 'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, “Ku na laga atrukokindro ta kpe, ta aka rugoni.

⁶⁸Ku na piza ta, ta aka teyitokindro nani.

⁶⁹'Bo n̄yoro tinade Ŋiro lo n̄tulo ilo igbigbi'diki i keni lo lutate lo Ŋun Monyeteriŋi ilo.”

⁷⁰Ko giri druga piza adi, “Kugbo gbo de, do kuru a Ŋiro lo Ŋun ya?” Lepe druga teyitokindro ko adi, “Ta akulia na a lepe.”

⁷¹Kuwade ko druga piza adi, “Yi nyadru kuru 'dodru ne'de na bo na kulia kine a ti nyo ya? Yi lepe ku 'beri ayi kulia kine ku lepe i kutuni.”

Luka 23

¹Momore na n̄tulu na tunundra 'berina druga n̄ŋiye giri, i zonga na Yesu ku Pilato i koŋo yu.

²Ko druga poki i sosozu na kulia ku lepe i muguni adi, “Yi arumbi ilo n̄tu de i kokorozu na zuru likalo, ku i gokindra na n̄tu kilo adi ka'bi ko ku titiki Kaisari mosorolo, 'bo lepe adi nye lepe laga Kristo laga a matalo.”

³Pilato druga piza lepe adi, “Do lepe laga a mata lo Yahudilo ya?” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do akulia 'do.”

⁴Pilato druga takindra ka'i'ila drumala kilo ku mongoyo ti n̄tulu kilo adi, “Na aku rio toro ku ilo n̄tu deni.”

⁵Ko druga 'damaazu kulia ku teriŋi adi, “Lepe akokoro n̄tulu kilo ku togo'yu nanyena Yudaya katani giri, n̄iyu Galili yu yeŋundra tozo i ina piri de katani itro.”

⁶Ku Pilato laga ayinga de, lepe druga piza n̄ona kugbo n̄tu n̄anilo a lo Galili.

⁷Kugbo Pilato laga adeni adi Yesu lu n̄iyu i ka na Herodena, lepe druga sonyodru lepe ku Herode yu, ti Herode lepe lu Yerusalemaya yu i lu luŋa de.

⁸Ku Herode laga abonga Yesu, lepe druga nyonyola koru, igbonaga luŋa rodri lepe aga'yu medra na Yesuna igbonaga lepe ayi kuwe na lepeŋana, lepe yendru bonga na kpiye lo konu lepele.

⁹Kuwade lepe apipiza Yesu ku kuliata rodri, 'bo Yesu nanye aku teyitokindro lepe kulia tro.

¹⁰'Bo ka'i'ila drumala kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo alira i sosozu na lepe ku teriŋi.

- 11 Herode ku katiyu kanye kilo druga 'da'dari lepe druga zonya lepe, druga sozu lepe ku bongo naga a namunya, bulo sonyodru lepe bo ku Pilato yu.
- 12 Ku Herode seku Pilato druga yeñundra a worisi i lu luña de, ti kazu ko a mero.
- 13 Pilato druga lungu ka'i'ila drumala kilo ku drumala ti ka kilo ku ñutulu kilo kugele,
- 14 druga takindra ko adi, "Ta azondra ilo ñutu de kuweni beti ñutu laga akokorozu ñutulu, 'bo ma na lilizi kulia ti lepe kine kasu koñonina, na aku rio toro na lepe geleña tro be naga ma ta sosozi lepena.
- 15 'Dibani Herode lepe aku rio kulia, nyena sunyundri lepe bo kayani. Meteta, kulia naga na ñerakini lepe tuwa de 'bayi.
- 16 Na kuru ikpikpinyi lepe, na bulo lakadru lepe."
- [17' Bo i lu kolo druma de kata yu, nyadru ti lepe lakaki ko le'de ñutu.
- 18 'Bo ko giri druga reresa kugele adi, "Telikioro ilo ñutu de kaño, lakaki yi Baraba ayu."
- 19 'Bo Baraba ñanilo a ñutu lo tora i drodrore ku kulia ti wakundra na moro i kezi katani, ku kulia ti rembuna itro.
- 20 Pilato druga takindra ko kulia 'do igbonaga kodro nyadru lakadru Yesu kaño ina.
- 21 'Bo ko druga resa ku teriñi adi, " 'Beke lepe i kedini mugu, 'beke lepe i kedini mugu."
- 22 Gbo'di i togi musalani Pilato druga piza ko adi, "Gbandra, lepe akondra toro naga a inyo ya? Na aku rio toro geleña na ñerakini lepe tuwa. Na ikpikpinyi lepe ma na bulo lakadru lepe."
- 23 'Bo ko druga resa ku roroto laga ku teriñi adi ti 'bekoni 'beko i kedini mugu. Roroto kasiko kilo druga se lo rodru.
- 24 Pilato druga ñerakindra adi ti gbo'dini be naga ma ko magini.
- 25 Lepe druga lakadru ñutu lo drodrora ku kulia ti wakundra na moro ku ti rembuna itro, laga ma ko magilo, 'bo lepe atikindra Yesu kasiko i nyadrumi.
- 26 I naga ma ko zongini Yesuna, ko druga moga Simona laga lo Kurenelo ti lu pondra i diño. Ko druga tekindro kedini lo 'bekoni Yesu ilo ku lepe i kidini, adi ti lepe 'doke lepe ku Yesu i boni.
- 27 Mongoyo na ñutulu rodri ti kulu i kepodru lepe, ku wate na zozoga gedyoki kase ku na luluwodru ku lepe i boni kine.
- 28 Yesu druga lopukozi kasiko yu, druga takindra ko adi, "Ke'diti ti Yerusalema kine, ku gbigbiyeta na, gbineta 'beri ku ñazi kasu kilo ayu.

- ²⁹Meteta, luja kilo kilo ipondra lo ku kuliani ko adi, ‘Koŋo na’buna ina i wate naga a undoa, ku pelela naga aku yuŋundro, ku kinatazi laga aku naka!’
- ³⁰I lu luja de, ko ipoki i takindra na meria kilo adi, ‘Duuta kaya kini,’ ku tupula kilo adi, ‘Muketa yi.’
- ³¹’Bo kugbo ko lo kondra kulia naga be kine de kine ti kedinilo a lodo, kugbo atetio, ko ikondra kulia naga a inyo ya?’
- ³²Dutulu ku’de mure laga akondra toro kilo druga zoŋa kasi Yesu kugele i tatuyi yu.
- ³³Ku ko laga ayenga i piri na luŋu a Lele na kuwena kata yu, ko druga ’begu Yesu yu de, kasi ŋutu laga akondra toro kilo kugele, le’delo i go lo lutatelo, le’delo i go lo kaduŋelo.
- ³⁴Yesu druga kulia adi, “Monye lio, ’dine torozi kasiko kine, igbonaga ko aku deni ŋo laga ma se kondri ilona.” Ko druga kodya bongola ti lepe kine ku gumba na zege.
- ³⁵Dutulu kilo druga lilira i bonga, ’bo drumala kilo druga ’da’dari lepe adi, “Lepe kazu ritundro ku’de kilo ŋutulu, ku lepe laga a Kristo lo Dun, laga ma lepe gelulo, ti lepe ritu mugu ku mugu ke!”
- ³⁶Katiyu kilo druga pondra i zonya na lepe itro. Ko druga tikindra lepe suwe ti konye ti zabibu naga potroru kine.
- ³⁷Ko druga kulia adi, “Ku do laga a mata lo Yahudilo, ritu mugu!”
- ³⁸’Bo wure awuro ku lepe kine adi, “Ilo de a Mata lo Yahudi ilo.”
- ³⁹Le’de ŋutu lo kondra toro lo ’beko kasi lepe kugele ilo druga motizo lepe adi, “Do ani gbo’da a Kristo ya? Ritu mugu ku yi itro.”
- ⁴⁰Le’delo druga ringa lepe adi, “Do ani kuga Dun, ti do lo i ŋera ki kulia nagele kine de katani itro ya?”
- ⁴¹Laga yi, yi aŋeraki kulia kaya kine soso, igbonaga yi rumbi rope likalo ku kulia naro naga ma yi kondri kine ina, ’bo ilo ŋutu de aku kondra toro uye.”
- ⁴²Lepe druga takindra Yesu adi, “Yesu, yole na ku do ma lu ayenga konu tumata yu.”
- ⁴³Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na takindra do a ’diri, solona do igbogbo’da seku na i piri na’bu koruna kata yu.”
- ⁴⁴Ti gbo’di beti tupara kide kana giri druga sosomuko yeŋadru tozo i lu’balaŋa,
- ⁴⁵ti kolona amuko, druga bongo na kadi na Dun ina kekenyi mugu mure.
- ⁴⁶Yesu druga resa ku roro laga gboŋa adi, “Monye lio, na akolokindro yuka niona gbo’di konu keni!” Kugbo lepeŋa laga akulia de, druga ’do’doro.
- ⁴⁷Kugbo druma lo katiyu kama gelelo laga abonga kine kulia de, lepe druga pudya Dun, adi, “A ’diri ilo ŋutu de a ŋutu laga mŋgba!”

- ⁴⁸Mougoyona giri na pondra i medra na kine kulia de kilo ku ko laga abonga kulia na kondra 'beri kine de, ko druga yitozi i 'beni yu ku zoga na gedyoki kase kine.
- ⁴⁹Dutulu lo dendra lepe kilo giri ku wate na kipundro lepe, Galili yu kine, ko alira pazo yu i medra na kine kulia de.
- ⁵⁰Ti le'de ntutu lu yu de nye laga Yosefa lo kezi na Yahudi naga Arimataya, lepe a ntutu laga a kayoloni lo kuliata, a ntutu lo'bu,
- ⁵¹'bo lepe aku rugo lopete lo kayolo ti kuliata kilolo ku kone lasikolo itro, lepe lu momondru tumata na Dun ina.
- ⁵²Ilo ntutu de druga utu ku Pilato yu i magu na opu lo Yesulo.
- ⁵³Lepe druga 'dukundro opulo kani, druga todaya lepe ku bongo nakpe, druga 'delakindra lepe i kugi na mere naga aluluto a gulo ina kata yu, i piri naga inga le'de ntutu aku nukani kata yu ina.
- ⁵⁴Lu luña de a luña lo kukunani kapazi, ti luña lo sabatolo gbo'di nyoga.
- ⁵⁵Wate na kipundro Yesu kazu Galili yu kine druga kepodru i boni,
- ⁵⁶ko druga yitozi bo yu i kukundra na kapazi lo nmwa sisisi ku weleta itro. I luña lo sabatolo wate kine druga yuyuka be naga ma kukuzuna nyadrinina.

Luka 24

- ¹'Bo i luña laga a kayo lo sabitilo, i wara na kani, ko druga utu i gulo yu, i zonga na kapazi lo nmwa SiSiSi laga ma Se kukundri kilo.
- ²Ko ku rumbi nurupina adukazi kaño i gulo kutuni,
- ³ku ko naga alubo kata yu ko aku rumbi opu lo Mata Yesulo.
- ⁴Ku ko naga ku teiliko kase kilo i'do'do ku kine kulia de, ku'de ntutulu mure druga lira kasiko i lagani ti asozu bongola naga na mo'yu koru kine.
- ⁵Ku ko naga ku kuze, ti ko kine asozu konye kilo ka, ntutulu nani kilo druga takindra ko adi, "Ta ga'yu ntutu laga zorulo i dridriñi na opuo kilo gbandra ya?"
- ⁶Lepe nide 'bayi, 'bo lepe aniyoro azo. Yoleta kulia naga ma lepe takindri ta ti lu Galili yu kine,
- ⁷adi, 'Diro lo ntutulo ititiki i kenisi ti katoronya, i 'be'beko, 'bo i luña lo musala lu lepe injiñye.' "
- ⁸Ko druga rambu kuru kulia na ta lepe kine,
- ⁹'bo ko druga yitozi i guloni i trukokindro na ntutulu laga mere gele koyita gele kilo, ku ku'de kilo ntutulu giri kine kuliata de giri.

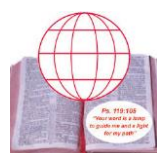
- 10**Ti kine wate de ku Maria na Magadalana kasi Yoana, ku Maria naga a n̄ote Yakobo, ku wate ku'de kine kasi ko se na trukokindro lososonyo kilo kine kuliata de.
- 11**'Bo kpe, kine kulia de gbo kasikoni beti likikiri laga a 'busa, ko aku rugo uye.
- 12**'Bo Petero druga n̄iyoro, druga wo i gulo yu. Lepe ku dulazini ka yu, druga medra bongola nakpe kine ka'delo. Lepe druga yitozi kanye 'ba yu, ti teili lo lepelo ilo rambu mugu ku kulia na kondra 'beri kine.
- 13**I lu lūa logele de ku'de n̄utulu mure kasiko i dridrīni yu kulu tu i 'ba le'de lo lūa a Emau, drīni nasikona ku Yerusalema beti n̄ona kilomitazi mere gele koyita gele de.
- 14**Kasiko i utuni, ko kulu kekenadru kase dridrīni yu kuliata giri na kondra 'beri kine.
- 15**Ku ko laga kilo i kekenadru ku i pipiza na 'beri ku kuliata n̄ani kine kugele, Yesu lepe druga mizoro kasiko i nyoga yu, druga tu kasiko kugele.
- 16**Ti konye kasiko kilo amuko ka'bi ko ku tritrimba lepe.
- 17**Lepe druga piza ko adi, "Kulia naga ma ta 'dodri ti ta kilo i woroni kine adinyo ya?" 'Bo ko alira tri ku kōnosi naga a lūuli kine.
- 18**Dutu gele lo lūa a Kileopalo druga teyitokindro lepe adi, "Do gele'du i dridrīni na komo kilo Yerusalemani laga aku deni kuliata na kondra 'beri i kilo lūazi de kine ya?"
- 19**Lepe druga piza ko adi, "Kuliata naga a inyo?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Kuliata ti Yesu lo Nazareta, laga a kakeyoni laga ku terīni i konesi ku i kulia ku Dun i kōnosi ku n̄utulu giri itro,
- 20**laga ma ka'i'ila kaya kilo ku drumala kaya kilo tikindri i n̄era na kulia i tuwana, druga 'be'be lepe i kedini mugu ilo.
- 21**'Bo yi kazu yendru adi kodro lepe lo idakundra Isiraeli kilo. Iye i dridrīni na kine kulia de gbo'di ayēundra a lūa laga a togi musala n̄iyu i lūa lo kondri kine kulia de 'beri lu.
- 22**'Bo wate ku'de naga kayani kine atikindra yi i rambu na 'beri koru. Ma ko gbo'dini i gulo yu kutumalu 'bero 'berona,
- 23**ko aku rio opu lo lepelo. Ku ko naga ayite, ko akulia adi se amedra malaika apuku kaseni lo kulia adi lepe ilo zoru.
- 24**Dutu kaya ku'de kilo druga wo i gulo yu. Ko druga rumbi kulia kine be naga ma wate kine kulianina, 'bo lepe ku mugu ko aku meri."
- 25**Lepe druga takindra ko adi, "Ta laga 'ba dendra kilo de, lo gbo'da ku teiliko logo laga ani rukoni kuliata giri naga ma kakeyo kilo kebini kine kilo!
- 26**Ani gbo'da a kulia na nyara adi ti Kristolo sasanyani sasanya ku kuliata naga kine de bulo ku lubo kanye mo'yu kata yu ya?"

- 27 Diyu i kulia na wuru Mose, yejadru tozo ku kulia na wuru kakeyo kilo kine giri, lepe druga 'dutukindro ko kulia na 'dinyani nye i kulia na wuwuro katani kine giri.
- 28 Kugbo ko laga ayenga nyoga i 'ba laga ma ko utunilo, lepe kodro lu rosodru ngero,
- 29 'bo ko druga gogo lepe adi, "Sakani kasi yi ki'do, igbonaga kana gbo'di a tokotria, kolona gbo'di a'doro." Lepe druga lubo ku saka kasi ko.
- 30 Ku lepe laga agbi'diki i mesa kutu kasi ko, lepe druga 'dumundra 'dilona, druga 'boriza lepe, druga njonowuzu i tikindra na ko.
- 31 Konye kasiko kilo druga njanazu 'beri, ko druga tritrimi tritrimi lepe. I bo njanina lepe druga liliki kasiko i konyeni kano.
- 32 Ko druga pipiza 'beri kase dridrihini adi, "Teiliko kaya kilo aku kobu kaya muguni i naga ma lepe kuliani ku yi i kiko yuna, i naga ma lepe nakindri yi kulia na wuwuro kina ya?"
- 33 Ko druga ni i nu bane de i yito Yerusalema yu. Ko druga ku rumbi ntulu laga mere gele koyita gele kilo ti kulu atunundra 'beri kugele ku ntulu laga kasi ko,
- 34 lo kulia adi, "Matalo anjiye a 'diri, lepe apuku ku Simonani!"
- 35 Ko druga kekendra kulia na kondra 'beri i kiko yu kine, ku kulia naga ma lepe todenakindri mugu kasikoni i njonowuzu nanye na 'dilo nu kine.
- 36 Ku ko laga kilo i tazu na kine kulia de, Yesu ku mugu druga lira kasiko i dridrihini, druga takindra ko adi, "Ti teili lo trotro gbo'dini kasuni!"
- 37 Teiliko kasiko kilo druga 'du'duki adi ru, druga ko kukuze, 'bo ko druga rambu adi se amedra mulete.
- 38 Lepe druga piza ko adi, "Teiliko kasu kilo 'do'do 'do'do gbandra ya? Ta pipiza piyeta kasu teilikoni gbandra ya?"
- 39 Meteta kenisi kuwe kilo ku mukuzi kuwe kilo, ilo a na lepe. 'Boleta na, bojeta na. Muletelo 'ba nyalaka, 'ba kuyu be naga ma ta medri adi na ku kuwe kilona."
- 40 Ku lepe laga akulia de lepe druga kpekindra ko kenisi kanye kilo ku mukuzi kanye kilo.
- 41 Ku ko laga aku rugo ku kulia ti nyola kine ku ti rambu na teiliko kine, lepe druga piza ko adi, "Ta gbo ku kapatio lo nyenyei ya?"
- 42 Ko druga tikindra lepe merete lo sumuti laga adrera.
- 43 Lepe druga 'dumundra i nyosu kasiko i kojoni.
- 44 Lepe druga takindra ko adi, "Kine de a kulia kuwe naga ma na takindri ta kine, ti na inga lu kasi ta, adi kulia giri na wuro ku na i kukuzu na Mosena kata yu ku i bukulo ti kakeyo kine, ku i sauma kata yu kine ma totorumoki."

- ⁴⁵Lepe druga n̄aṅa yoyolozu nasikona i dendra na kulia na wuwuro kine,
- ⁴⁶druga takindra ko adi, “Awuro adi Kristolo ti sanyani sanya ma bulo ku ṅiyu i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilo i luṅa lo musalalo,
- ⁴⁷ma zuro kilo giri trukoki kulia ti lopuko na teili ku ’diya na toro ku kari kanye kine, sulukindra Yerusalemani.
- ⁴⁸Ta a ka’doto ti bo na kine kulia de.
- ⁴⁹’Bo boṅeta, na ilo sunyukindro ta ṅo lo sari Monye liolo ilo. ’Bo sakanita inga kezini, yeṅadru tozo i luṅa lo ku mokani ta ku teriṅi naga na ṅiyu ki yuna lu.”
- ⁵⁰Lepe druga ’doladru kuwe nasikona yeṅadru tozo Betania yu, druga lepe ṅiyudru kenisi kanye kilo ki i tikindra na ko koṅo na’bu ina.
- ⁵¹Ti inga lepe lo i tikindra na ko koṅo na’bu, lepe druga tokoradru mugu kaṅo, druga ’depazi i ’diko yu.
- ⁵²Ko druga teminizo lepe, druga yitozi bo Yerusalema yu ku nyola koru.
- ⁵³Ko druga saka i kadi na Dun ina kata yu mu luṅa i teminizo na Dun.

Yoane

Yoane 1

- 1**I suluki yu ti Kulielo kata, Kulie njanilo lu gbo seku Dnun kugele. Kulie njanilo a Dnun.
- 2**Lepe kazu gbo seku Dnun i suluki yuna.
- 3**Kapa kilo giri agbeki ku lepe, 'bo le'de kapatio lo gbekilo 'bayi, laga aku gbeki ku lepe.
- 4**Ku lepe kata yu ru kata. Ru njanina nye naga a parara na ntulu.
- 5**Parara njanina kobu i mudeni, 'bo mude njanina aku nuga lepe tro.
- 6**Nyenaga le'de ntutu kazu asunye ku Dnun yu, kari ti lepe kine se naga Yoane.
- 7**Lepe pondra i trugo na kulia ti parara kine, ma ntulu giri rugi lepe 'busa.
- 8**'Bo lepe agbo'da a parara njaninani, 'bo lepe pondra i trugo na kulia ti parara njanini kine.
- 9**'Bo parara naga mngba, naga na kobu ku ntulu girina ti nu ipondra i kani.
- 10**Lepe kazu gbo i kani, 'bo kana gbeki ku lepe, 'bo ntutu ti ka kilo aku deni lepe.
- 11**Lepe pondra kanye kani, 'bo ntutu ti lepe kilo aku ru lepe.
- 12**'Bo ntulu giri lo rugo lepe kilo, lepe tikindra ko i yejundra a nazi ti Dnun, ko laga lo rugo kari kanye kilo.
- 13**Dntulu njanini kilo agbo'da yujele ku muguni, kugbo ku nyadru na ntutuluni, 'bo Dnun lo yujundra ko.
- 14**Nyenaga Kulielo ayejundra a mugu na ntutu, druga saka kaya dridrijini, 'bo lepe azore ku 'busa na'bu ku kulia ti to'diri itro. Yi abonga todroma na lepe naga na gbo'da be todroma na Dnuro lo yuje gele lo Monyelo ina.
- 15**'Bo Yoane a'dodru bo na kulia ti lepe kine, druga laiza adi, "Ilo de a ntutu laga ma na tazi kulia ti lepe kinelo adi, 'Dntu lo pondra kuwe bolo nye lo gbo kuwe kojo ibgonaga lepe laga kazu a kayo ku na ina.'" "
- 16**Yi giri arumbi kojo na'bu koru 'do 'do nyu i 'busa na'bu naga koruna kata yu.
- 17**'Bo kazu kukuzuna atiki ku Mose, 'bo 'busa na'buna ku kulia ti to'diri kine ayejundra ku Yesu Kristo.
- 18**Dnyu 'bero le'de ntutu lo medra Dnun 'bayi. Dnuro lo yuje gele laga ku Monye i gedyolo, nye lo kpeza lepe i denani.
- 19**Kine kulia de a bo na kulia na 'doru Yoane kine i luja laga ma Yahudi kilo sondri ka'i'ila kasi ntutu ti Levi kilo nyu Yerusalem yu i piza na lepe adi, "Do a na ya?" lu.

- 20**Yoane druga trugo kulia kine, aku mumuza, atrukokindro ko adi, “Na ani gbo’da a Kristo.”
- 21**Ko druga piza lepe ’do adi, “Do kuru a ŋa ya? Do a Eliya?” Lepe adi, “Na ani gbo’da a lepe.” Ko adi, “Do a kakeyoni ilo ya?” Lepe druga teyitokindro ko adi, “’Bayi.”
- 22**Ko druga piza lepe adi, “Kuru do a ŋa ya? Ma yi ku trukokindro ŋutulu lo sunyundro yi kilo ’busa. Do kuru tazu kulia konu kine adinyo ya?”
- 23**Yoane druga teyitokindro ko adi, “Na a roro lo ŋutu lo laiza i diŋo kata yulo adi, ‘Rineta kiko lo Matalo gbogbo,’ be naga ma kakeyoni Isaya tazinina.”
- 24**Farisayo kilo lo sunyundro ko.
- 25**Ko druga piza lepe adi, “Ku do ani gbo’da a Kristo, kuwa Eliya, kuwa kakeyoni ilo, do kuru tikindra baputizilo gbandra ya?”
- 26**Yoane druga teyitokindro ko adi, “Na lo tikindra baputizilo ku pio, ’bo le’de ŋutu ilo alira kasu dridriŋini laga ta aku denilo.
- 27**Lepe a ŋutu laga lo pondra kuwe boni, laga na ani romoki i lagu na pata na kamukata na lepenalo.”
- 28**Kine kuliata de kondra ’beri Betania naga i lu lozo lo kare laga Yorodani nu, i piri na tikini Yoane baputizilo nu.
- 29**Ku gbo’dini imalu de Yoane amedra Yesu i pondra kanyeni, druga kulia adi, “Meteta, Tore lo Kebilito lo Ðun, lo yunadru toro na kalo!
- 30**Ilo de a ŋutu laga ma na tazi kulia ti lepe kinelo adi, ‘Le’de ŋutu ipondra kuwe boni, lepe gbo kuwe koŋo igbonaga lepe kazu laga a kayo ku na ina.’
- 31**Na lepe kazu aku deni lepe, ’bo nyena pondri na ku tikindri baputizilo ku pio, ma lepe kpiyani ku Isiraeli kiloni ’busa.”
- 32**’Bo Yoane a’dodru bo na kuliana adi, “Na amedra Yuka Nakiyena be a’buguti i kiyundra i ’diko yu, i gbi’diki ku lepe kini.
- 33**Na lepe kazu aku deni lepe, ’bo Ðun lo sunyundro na i tikindra na baputizilo ku piolo, nye lo takindra na adi, ‘Ðutu laga mo do bongi Yuka Nakiyena i pondra ku gbi’diki ku lepe kinilo, lepe a ŋutu lo itikindra baputizilo ku Yuka Nakiyelo.’
- 34**Na ku bongi nyena trugini na adi ilo de a Ðiro lo Ðun ilo.”
- 35**Ku gbo’dini imalu de ’do ti Yoane alira kasi lotodiniki kanye ku’de mure kilo.
- 36**Lepe druga metadru Yesu ti lepe lu i woro, druga kulia adi, “Meteta, Tore lo Kebilito lo Ðun ilo!”
- 37**Kugbo lotodiniki ŋani laga mure kilo laga ayinga Yoane i kuliani, ko druga kepodru Yesu.

³⁸Yesu druga lopuke, ku lepe laga abonga ko i kebu nanyena, lepe druga piza ko adi, “Ta kilo ga’yu inyo ya?” Ko druga teyitokindro lepe adi, “Rabi, (trugo adi, Katogoloni,) do lo saka yeda ya?”

³⁹Lepe druga teyitokindro ko adi, “Pondrita ku meteta.” Kuwade ko druga utu i medra na piri na sakani lepena. Ko druga saka kasi lepe i lu luja de, ti kolona gbo’di ayejundra a lu’balaja.

⁴⁰Le’de ntu gele i dridriji na ntulu mure nani lo yinga Yoane druga kepodru Yesu kilo, a Anderia, lujaase lo Simona Peterolo.

⁴¹A kayona lepe druga ga’yu lujaase lonye laga Simona, druga takindra lepe adi, “Yi arumbi Mesialo,” (trugo adi Kristo ilo).

⁴²Lepe druga zondra Simona ku Yesuni. Yesu druga gbuluzu lepe, druga takindra lepe adi, “Do a Simona, niro lo Yoanelo. Do iluju a Kefa,” (trugo adi, Petero).

⁴³Ku gbo’dini imalu de Yesu druga nyadru utu Galili yu. Druga lepe rumbi Filipino, druga takindra lepe adi, “Keporo na.”

⁴⁴Filipo nanilo a Betesaidatio i kezi nasi Anderia seku Peterona.

⁴⁵Filipo druga rumbi Natanaeli, druga takindra lepe adi, “Yi arumbi ntu laga ma Mose wudri i kukuzuki katani ilo, ma kakeyo kilo wudri itrolo, lepe a Yesu lo Nazaretalo, niro lo Yosefalo.”

⁴⁶Natanaeli druga piza lepe adi, “Do lo’bu roromoki lupundro Nazareta yu ya?” Filipino druga teyitokindro lepe adi, “Pondri ku mete.”

⁴⁷Ku Yesu laga amedra Natanaeli i pondra kanyeni, lepe druga tazu kulia ti lepe kine adi, “Mete, Isiraelitio laga mngbalo, teili lo lepele ’ba tonjupa!”

⁴⁸Natanaeli druga piza adi, “Do dendra na adidinyo ya?” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ti Filipino inga aku lungu do, mo do si’dakini i koligi muko yuna, na ameri dona.”

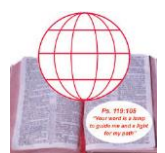
⁴⁹Natanaeli druga teyitokindro lepe adi, “Katogoloni, do a Diro lo Dun ilo! Do a Mata lo Isiraeli ilo!”

⁵⁰Yesu druga piza lepe adi, “Do arugo igbonaga na atakindra do adi na ameri do i koligi muko yuna ya? Do imemedra kulia naga a drumala alangu kine kulia de.”

⁵¹Lepe druga takindra lepe adi, “Na takindra ta a ’diri, ta imemedra ’dikona i nazu na mugu ku malaika ti Dun kilo i kiyadru ki yu ku i kiyundra kani ku Diro lo ntulo kini.”

Yoane 2

¹I luja lo musala lu tokomona na ’depani noka nu kata Galili yu i kezi naga Kana yuna, ti nte na Yesuna nu yu.

- ²Bo Yesu lepe ku lotodiniki kanye kilo aluṅu itro.
- ³Ku suwe ti konye ti zabibu kine naga aduwe, ṅote na Yesuna druga takindra lepe adi, “Suwe kasiko ti konye ti zabibu kine gbo’di ’bayi.”
- ⁴Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Nokana, ku tataki na kulia ku’de. Luṅa liolo inga aku yeṅundra.”
- ⁵Ḍote na lepena druga takindra kaloko kilo adi, “Kulia giri na taki lepe ta kine, ’dia gbo adinyo kpe, koneta.”
- ⁶Kuwade ti ṅoropo laga akepa a luku’dolo ti pio bukiye kilo kulu atogbo’daki yu de, laga Yahudi kilo ma yakizi i toke’ya na ’beri kilo, gelelo tozore ku soṅgbolo mure kuwa musala.
- ⁷Yesu druga takindra kaloko kilo adi, “Tozoreta luku’dolo kilo ku pio kine.” Ko druga tozodru zore ’biru’biru.
- ⁸Lepe druga takindra ko adi, “ ’Bo ’ilarata, zoṅeta ku kametani lo komolo yu.” Ko druga ’iladru, zonga de.
- ⁹Kametani lo komolo kugbo a’de’dendra pio naga gbo’di awusa a suwe ti konye ti zabibu kine, ’bo ti aku deni piri ṅani na ṅiyuni ina, ’bo ka’ila ti pio kilo lo dendra ’du, kametani lo komolo druga lungu ko’doonilo,
- ¹⁰druga takindra lepe adi, “Ḍutulu giri bita tikindra suwe ti konye ti zabibu naga na toto’bi kine a nze. Kugbo ṅutulu kilo amozu tritri azo, ko bita tikindra naga patata kine a bo. ’Bo laga do ariridra suwe ti konye ti zabibu na toto’bi kine yeṅundra tinade.”
- ¹¹Ilo kpiye de laga a kayo lo konu Yesu Galili yulo i kezi naga Kana yuna i kpeza na todruma nanyena. Kuwade lotodiniki ti lepe kilo druga rugo lepe.
- ¹²I bo ṅanina Yesu druga ṅiyoro tu Kaperinauma yu, lepe ku mugu, kasi ṅote nanyena, ku luṅaseri ku lotodiniki kanye kilo itro. Ko druga saka yu de luṅa ’baziṅa.
- ¹³Kugbo kolo druma naga a Roseto na Yahudi kilona naga gbo’di nyoga, Yesu druga utu Yerusalema yu.
- ¹⁴Lepe druga rumbi i kadi na Ḍun ina kata yu katogboro ti su, kebilizi, ku a’bugo, ku katogbuwa ti riye ti kulu agbi’diki yu de.
- ¹⁵Ku lepe laga akukundra pata na trarakana, lepe druga droṅodru koṅa giri kaṅo i kadi na Ḍun ina kata yu ku kebilizi kine ku su kilo. Lepe druga teteriri riye ti katogbuwa ti riye kilo kaṅo druga dudukuza mesala kasiko kine.
- ¹⁶Lepe druga takindra katogboro ti a’bugo kilo adi, “Zoṅeta kilo kapazi de kaṅo. Ku wowonyuta kadi na Monye liona a kadi na togboroni kapazi.”
- ¹⁷Lotodiniki ti lepe kilo druga rambu adi awuro adi, “Puso na kadi nonuna ilelenga na.”

- ¹⁸Yahudi kilo druga teyitokindro lepe adi, “Do ilo kpekindra yi kpiye laga a inyo mo do kondri kine konesi dena ya?”
- ¹⁹Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ranyeta ina kadi na Dun de kaṅo, ’bo i bo na luṅazi musala na i’du’du lepe i piri ’do.”
- ²⁰Yahudi kilo druga kulia adi, “ ’Duko na ina kadi na Dun de ina ’dumadru kiṅazi meria iṅmani ku konye bukiye, ’bo do i’du’du lepe ’do i luṅa musala ’du ya?”
- ²¹’Bo lepe tazu kulia ti kadi naga a mugu nanyena.
- ²²Kuwade i bo na ṅiye na lepe naga i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilo yuna, lotodiniki ti lepe kilo druga rambu adi lepe atakindra se kine kulia de, druga ko rugo kulia na wuwuro kine ku kulia na ta Yesu kazu kunu de.
- ²³Ku inga Yesu lu Yerusalema kata yu ku kulia ti kolo druma na Rosetona kine, ṅutulu rodri arugo kari ti lepe kine ku medra na kpiyesi naga ma lepe kondri kine.
- ²⁴’Bo Yesu lepe aku nyadru ’delakindra teili kasiko kini,
- ²⁵igbonaga lepe adeni ṅutulu girina. Aku nyadru adi le’de ṅutu ka’bi ku kpekpe kulia ti ṅutulu naga lepe ku mugu adeni ṅo laga ku loṅutu i teiliko yulo ina.

Yoane 3

- ¹Nyenaga le’de Farisayota, kari ti lepe kine se naga Nikodemo, lepe a druma lo Yahudi kilo,
- ²ṅutu ṅanilo apondra ku Yesuni kuwaze, druga takindra lepe adi, “Katogoloni, yi adeni adi do a katogoloni lo ṅiyu ku Dun yulo, igbonaga le’de ṅutu ’bayi lo romoki kondra kpiyesi na konu do kine kugbo Dun ani gbo’da ku lepe kugele.”
- ³Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na takindra do a ’diri, kugbo le’de ṅutu aku yuṅe a loludu, lepe ani romoki medra tumata na Dun ina.”
- ⁴Nikodemo druga piza lepe adi, “Dutulo roromoki yuṅe ti a temezika adidinyo ya? Lepe roromoki lubo ku ṅote i pele yu luṅa mure i yuṅe ’do ya?”
- ⁵Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na takindra do a ’diri, kugbo le’de ṅutu aku yuṅe ku pio, ku Yuka Nakiyena itro, lepe ani romoki lubo i tumata na Dun ina kata yu.
- ⁶Do laga lo yuṅe ku mugulo a lo mugu, ’bo ṅo laga lo yuṅe ku Yuka Nakiyelo a lo yuka.
- ⁷Ku rarami mugu ku naga ma na takindri do adi, ‘Ku ta yuṅeleni ’do’ ina.
- ⁸Kobuṅena budya i piri naga ma nye nyadrinina, do yiyinga woṅo na lepena, ’bo do aku de piri naga me lepe ṅiyuni nu ku naga ma lepe utini nu. Dutulu giri gele gele lo yuṅele ku Yuka Nakiyena kilo gbo de.”
- ⁹Nikodemo druga piza lepe adi, “Kine kuliata de ma gbo’da adidinyo ya?”

- 10** Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do a katogoloni lo Isiraeli kilo, ’bo do aku deni kine kuliata de ya?
- 11** Na takindra do a ’diri, yi tazu kulia naga ma yi dendri kine, yi ’dodru bo na kulia naga ma yi medri kine, ’bo ta aku rugo bo na kulia naga ma yi ’dodri kine.
- 12** Ku na laga takindra ta kulia ti kuzo kine, ’bo ta aku rugo, ku na lo takindra ta kulia ti ’diko kine, ta irugo adidinyo ya?
- 13** Le’de ntu ’baya laga akiyadru i ’diko yulo, nolo lo kiyundra kani nyu i ’diko yulo, laga a Diro lo ntulo.
- 14** Beti naga ma Mose ’bi’i munulo i dijo kata yuna, gbode Diro lo ntulo i’bi’biluzi ki yu de,
- 15** adi ntulu giri lo rugo lepe kilo ma gbo’da ku ru naga ani lengana.”
- 16** ’Bo Dun anyari ntulu laga i kani kilo koru, kuwade lepe atikindra Diro lonye laga lo yuṅe gelelo, adi ntu gele gele laga lo rugo lepelo ka’bi ku karaki, ’bo ma gbo’da ku ru naga ani lengana.
- 17** ’Bo Dun agbo’da sunyundro Diro lonyelo i kani i narakindra na ntu ti ka kilo kulia naroni, ’bo ma ntulu kilo riteni ku lepe ayu.
- 18** Dtu lo rugo lepelo, ani narak kulia naro, ’bo ntu laga aku rugo lepelo aneraki azo, igbonaga lepe aku rugo kari ti Diro lo yuṅe gele lo Dun ilona.
- 19** Kulia na nenera kine gbo de. Pararana apondra i kani azo, ’bo ntulu kilo nyadru mudena alangu pararana, igbonaga konesi kaSiko kine a naro ina.
- 20** Dtu lo ko ndra kulia narolo nmoza pararana, lepe ani pondra i pararani, konesi ti lepe kine ka’bi ku kpeza ’beri gboṅa.
- 21** ’Bo ntu lo kondra ṅo laga a ’dirilo nye lo pondra i pararani, konesi ti lepe kine ma kpeza ’beri adi kona ku Dun.
- 22** I bo na kine kuliata de Yesu druga utu kasi lotodiniki kanye kilo i ka na Yudaya yu. Lepe druga saka yu de kasi ko druga tikindra baputizilo.
- 23** Ti Yoane lu tikindra baputizilo Ainona nyoga ku Salema yu, igbonaga pio kine zore i nu piri dena. ’Bo ntulu kilo bita utu ku lepe yu i ’deba na baputizilo,
- 24** ti Yoane inga aku zoṅa i drodrora yu.
- 25** Nyenaga lotodiniki ku’de ti Yoane kilo apoki i rerenya ku le’de Yahuditio ku kulia ti tokela kine.
- 26** Kuwade ko druga utu ku Yoane yu, druga takindra lepe adi, “Katogoloni, ntu laga lo saka seku do Yorodani i lu lozo, laga mo do trugi kulia ti lepe kinelo, mete, lepe lo tikindra baputizilo, ntulu kilo giri kilo ipondra ku lepeni.”

²⁷Yoane druga teyitokindro ko adi, “Dutulo ani romoki rumbi le’de ŋo, kuwa aku tiki lepe ŋiyu i ’diko yu.

²⁸Ta lepe a’odru bo nio na kuliana, adi na kulia adi, ‘Na ani gbo’da a Kristo, ’bo na asunye ku lepe i koŋoni.’

²⁹Dutu lo ’deba ŋiro ’diyelo, lepe a ka’depanilo. ’Bo wori lo ka’depani laga lo lira i yinga na kulia ti lepe kinelo gbo ku nyola koru i yinga na roro lo ka’depani ŋanilo. Kuwade ina nyola nio de atorumoki.

³⁰Todruma na lepena ti ’dudyi. Todruma niona ti yeŋundri ka.”

³¹Dutu lo ŋiyu ki yulo lepe gbo i kuliata giri kini. Dutu lo ŋiyu i kuzonilo lepe a ŋutu lo kuzo, lepe lo tazu kulia ti kuzo kine. Dutu lo ŋiyu i ’diko yulo gbo i kuliata giri kini.

³²Do laga ma lepe medri, ma lepe yingi kilo, lepe lo ’odru bo na kulia ŋani kine, ’bo le’de ŋutu ’baya lo rugo bo na kulia naga ma lepe ’odri kine.

³³Dutu lo rugo bo na kulia naga ma lepe ’odri kinelo, atanyakindra kpiye nanyena kini, adi Dun ilo a ’diri.

³⁴Dutu laga ma Dun sunyundrilo tazu kulia ti Dun kine, igbonaga Dun ani tikindra Yuka Nakiyena be ŋo laga lo momoro.

³⁵Monyelo anyari Dirolo, ’bo lepe atikindra kuliata kine giri ku lepe i kenini.

³⁶Dutu lo rugo Dirolo gbo ku ru naga ani lengana. Dutu laga ani sobu kulia ti Dirolo kinelo ’baka medra runi, ’bo ŋoma na Dun ina ina saka ku lepe kini.

Yoane 4

¹Nyenaga kugbo Yesu laga adeni adi Farisayo kilo ayinga adi nye alopugo lotodiniki kanye kilo rodri alangu ti Yoane kilo, ’bo nye atikindra ko baputizi itro,

²’dibani kodro Yesu ku mugu aku tikindra baputizilo, ’bo lotodiniki ti lepe kilo lo tikindra,

³lepe druga ŋiyoro Yudaya yu, druga yitozi bo Galili yu.

⁴Nyadru ti lepe rosodri ku kiko lo Samarialo.

⁵Kuwade lepe druga utu i kezi ne’de na Samaria naga na luŋu a Sukara ina kata yu, nyoga ku ka naga ma Yakobo tikindri ŋiro lonye laga Yosefa ina.

⁶Kidi lo Yakobolo lu yu de. Ku Yesu laga akanya ku worona, druga gbi’diki i kidi nyoga yu. Ti kolona gbo’di a tupara.

⁷Ku noka ne’de naga a Samariationa naga apondra i ’iladru na pio, Yesu druga takindra lepe adi, “Tiki na pio na mamari.”

⁸Rumbi lotodiniki ti lepe kilo ti autu kezi yu i gboro na nyosuto kine.

- ⁹Samariationa druga piza lepe adi, “Do laga a Yahuditiolo do magu pio ku na naga a Samariationa gbandra ya?” ’Bo Yahudi kilo bita ani mora ku Samaria kilo.
- ¹⁰Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ku do naga adeni ’doke lo Dun ilo, ku ntu lo takindra do adi, ‘Tiki na pio’ lo, kedri kodro ku do magu lepe, lepe ititindra do pio ti ru kine.”
- ¹¹Nokana druga piza lepe adi, “Mata, turu’be lolu lo ’ileni piolo ’bayi, ’bo kidilo a logulu. Do gbo ku pio ti ru kine niyu yeda ya?”
- ¹²Do arodru monye lika laga Yakobo, lo tikindra ntu kidilo, ’bo amozu pio kine katani, lepe ku mugu, ku nazi ti lepe kilo, ku kapa ti lepe kilo itrolo ya?”
- ¹³Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Dutulu giri laga lo mozu kine pio de kilo, kure na pionna ilelenga ko ’do.
- ¹⁴’Bo ntu lo mozu pio naga ma na tikindri lepe kine, kure na pionna ’baka lenga lepe ’doni, ’bo pio naga ma na tikindri lepe kine iyeyenundra ku lepe katani a kidi lo pio laga lo wowoku ku ru naga ani lengana.”
- ¹⁵Nokana druga takindra lepe adi, “Mata, tiki na kine pio de, ka’bi kure na pio ku lenga na, ’bo ka’bi na ku pondra yenundra tozo inide i ’iladru na pio.”
- ¹⁶Yesu druga takindra lepe adi, “Uti ku luju lale lolulo ti pondri inide.”
- ¹⁷Nokana druga teyitokindro lepe adi, “Lale liolo ’bayi.” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do akulia soso adi, lale lolu ’bayi,
- ¹⁸igbonaga do kazu abangu lalia mukana ina, ’bo laga mo do gbo’dini tinadelo ani gbo’da a lale lolu. Kine kulia de do akulia a ’diri.”
- ¹⁹Nokana druga teyitokindro lepe adi, “Mata, na adeni adi do a kakeyoni.
- ²⁰Merenyezi kaya kilo ateminizo Dun i ilo mere de kini, ’bo ta akulia adi piri naga ma ntulu kilo romoki teminzi Dun ina a Yerusalema.”
- ²¹Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Nokana, ruke na, luhalo ilo ipondra, i lu luha de ta aka teminizo Monyelo i ilo mere de kinini kugbo Yerusalema yu ’doni.
- ²²Ta kilo teminizo ho laga ta aku denilo, ’bo laga yi teminizo ho laga ma yi dendrilo, ’bo ritena niyu ku Yahudi kilo yu.
- ²³’Bo luhalo ilo ipondra, ’bo ayenundra azo, i ilo luha de kateminio laga mngba kilo ko iteminizo Monyelo ku yukana, ku kulia ti to’diri itro, igbonaga Monyelo ga’yu ntulu laga be kilo de kilo i teminizo na nye.
- ²⁴Dun a yuka, ’bo ntulu lo teminizo lepe kilo, ti ko teminine lepe ku yuka ku kulia ti to’diri kine ’do.”
- ²⁵Nokana druga teyitokindro lepe adi, “Na adeni adi Mesia (laga lo luha a Kristolo) lo ipondra. Ku lepe laga apondra, lepe itrutrukokindro ntu kuliaa giri.”

- 26 Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na a lepe, na lo kulia ku dolo.”
- 27 Lotodiniki kilo druga pondra, ko arambu ’beri ku naga ma lepe kuliani seku nokanana, ’bo ŋutu ’bayi lo piza adi, “Do ga’yu inyo?” kugbo, “Do kulia seku lepe gbandra ya?”
- 28 Nokana druga kolokindro songbo lonye lo piolo kani, i utu kezi yu, druga takindra ŋutulu kilo adi,
- 29 “Pondrita ku meteta ŋutu laga lo trukokindro na konesi giri naga ma na kondri kinelo. Dona ilo de a Kristo ya?”
- 30 Kuwade ko alupundro kezi yu, druga pondra ku Yesuni.
- 31 I kine kuliata de i dridriŋini, lotodiniki kilo ama’yu ’beri ku Yesu adi, “Katogoloni, nyosuni po!”
- 32 Lepe druga teyitokindro ko adi, “Na gbo ku nyosu nio na nyenyei naga ta aku denina.”
- 33 Lotodiniki kilo druga pipiza ’beri kase dridriŋini adi, “Le’de ŋutu ŋona azakindra lepe nyosu ya?”
- 34 Yesu druga takindra ko adi, “Nyosu niona a ŋo laga ma na kondri be naga ma Dun lo sunyundro na ilo nyadrinina, ma na lengi kita na lepena.
- 35 Ta ani kulia adi ‘Akoloki yapazi iŋmani, druga ’didrana yeŋundra,’ ya? Na takindra ta, ’bileta konye kasu kilo ki, ’bo meteta melesiŋo kine. Kinyo kilo gbo’di atetio a lo ’di’ dita.
- 36 Ka’ditanilo bita rurumbi rope, lepe lo tundra konye lo yeŋaniki i ru naga ani lengana, kawianilo seku ka ’ditanilo ma gbo’da kugele ku nyola.
- 37 I kine kulia de katani kulia na guguma kine guma soso, adi le’delo weweza, le ’delo ’di’ didra.
- 38 Na asonyodru ta i ’didra na ŋo laga ta aku kondra kita ŋani kilo, ’bo ku’de ŋutulu lo kondra kita ŋanina, ’bo ta alupundro i kita kasiko katani.”
- 39 I nu kezi de ŋutu ti Samaria kilo rodri arugo Yesu ku bo na kulia naga ma nokana ’dodri ina adi, “Lepe atrukokindro na konesi giri naga ma na kondri kine.”
- 40 Kugbo Samaria kilo laga apondra ku Yesuni, ko druga piza lepe adi ti lepe sakani kasi se. Lepe druga saka yu de luŋa mure.
- 41 Ku’de ŋutulu rodri druga ruŋo lepe ku kulia na ta lepe kine, ko druga takindra nokana adi,
- 42 “Tinade yi agbo’da ruŋo ku kulia naga mo do tazini kine ka’deloni, ’bo yi lepe ayinga, yi adeni adi ilo de a ’diri a Kariteni lo ŋutu ti ka kilo.”
- 43 I bo na luŋa mure kilo, Yesu druga ŋiyoro i nu ka de, i utu Galili yu.

- ⁴⁴Ti Yesu lepe kazu akulia adi kakeyonilo 'bani sopo kanye kani.
- ⁴⁵Kugbo lepe laga ayenga Galili yu, ηutu ti Galili kilo druga rugo lepe, igbonaga ko amedra konesi giri naga ma lepe kondri Yerusalema yu i kolo drumana kata yu kinena, ti ko autu i kolo drumana yu itro.
- ⁴⁶Yesu druga yenga 'do i kezi naga Kana Galili yu, i piri naga ma lepe lopugi pio kine a suwe ti konye ti zabibu kine nu. 'Bo druma le'de laga ηiro lo lepelo gbo ku tuwanelo ti lu Kaperinauma yu.
- ⁴⁷Druma ηanilo ku ayinga adi Yesu aηiye Yudaya yu, apondra Galilini, lepe druga utu ku Yesu yu, druga ma'yu mugu ku lepe adi ti utini Kaperinauma yu i toruzo na ηiro lonyelo, igbonaga lepe lu 'do'dorona.
- ⁴⁸Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Ku ta ani medra kpiyesi ku wonyesi ta aka rugoni."
- ⁴⁹Druma ηanilo druga takindra Yesu adi, "Mata, pondri, kita utu ti inga ηiro liolo aku 'doro."
- ⁵⁰Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Utini, ηiro lolulo lu zoru." Dūtulo druga rugo kulia na taki Yesu nye kine, lepe druga tutu.
- ⁵¹Ku lepe laga lu i dudulundra yu, upi ti lepe kilo amomora ku lepeni, druga trukokindro lepe adi, "Diro lolulo lu zoru."
- ⁵²Lepe druga piza ko adi muguna ayeηundra a na'bu ku kolona muda? Ko druga teyitokindro lepe adi, "Kaaze ti kolona a lu'balaja, mugu na lepe na kamakana ako'yu".
- ⁵³Monye lo lepelo druga dendra adi kolo ηanina a kolo naga ma Yesu trukokindri nye adi, "Tore lolulo lu zoru" ina. Druga lepe ku mugu rugo, ku ηutululu laga kanye 'ba yu kilo giri.
- ⁵⁴Kuwade ilo de a kpiye laga a togi mure lo konu Yesu i naga ma lepe yengi Galili yu ti lu ηiyu Yudaya yuna ilo.

Yoane 5

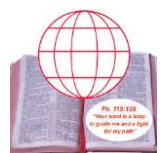
- ¹I bo ηanina kolo druma na Yahudi kilona druga na yeηundra. Yesu druga utu Yerusalema yu.
- ²Yerusalema kata yu i ketimi na Kebilizina i kutu yu, atapara lu yu, laga lo luηu ku kutu na Yahudina a Betezata. Piri ηanina gbo ku pirito mukana naga a ti tilimo.
- ³I pirito ηani kine kata yu ηutululu laga ku 'beri mimiye kilo rodri apipiriki kata yu, ηutululu laga ku konye a mudumudu kilo, ku laga a babatratu kilo, ku laga a liwa kilo, [laga lo mondru droro na pio kine kilo.

- ⁴Bo ku luṅa ku'de kilo malaikata le'de lo Matalo bita kiyundra ka i atapara katani i drodyu na pio kine i latuni. Druga ṅutu laga lo lubo a kayo i bo na latu na pio kine lo druga totoruwe, 'dibani kodro ku tuwane lo lepele gbo adinyo kpe].
- ⁵Bo ti le'de ṅutu lu yu de, lepe gbo ku tuwane kiṅazi meria musala konye budro.
- ⁶Kugbo Yesu laga amedra lepe ku lepe i pirikini, ku lepe adeni adi lepe lu yu de luṅa rodri, Yesu druga piza lepe adi, "Do nyadru ti mugu nonuna yeṅundri soso ya?"
- ⁷Ḍutu laga ku mugu na mimiyelo druga teyitokindro lepe adi, "Mata, i latu na pionni, ṅutu lio lo 'delakindra na i atapara katanilo 'bayi, 'bo kuwe pondrani, druga ṅutu le'de lo kiyadru ka yu a nze ku na."
- ⁸Yesu druga takindra lepe adi, "Ḍine, 'dokoro pari nonuna, woroni."
- ⁹Wuleṅa gele ṅutulo druga totoruwe, druga 'dokoro pari nanyena, druga woworo. Ti lu luṅa de a sabato.
- ¹⁰Kuwade Yahudi kilo druga takindra ṅutu laga atoruwelo adi, "Indikinina ṅolo a luṅa lo sabatolo. Kukuzuna ani rugo adi ti do 'dokoro pari nonuna."
- ¹¹Lepe druga teyitokindro ko adi, "Ḍutu laga lo toruzo nalo lo takindra na adi, 'Dokoro pari nonuna, woroni.' "
- ¹²Ko druga piza lepe adi "Ḍutu lo takindra do adi, 'Dokoro lepe, woroni' ilo, a ṅa ya?"
- ¹³Bo ṅutu laga lo toruwelo aku deni lepe a ṅana igbonaga Yesu a'dotodru mugu tali, ti mongoyo na ṅutuluna inga ina i piri.
- ¹⁴I bo ṅanina Yesu druga rumbi lepe i kadi na Ḍun ina kata yu, druga takindra lepe adi, "Mete, mugu nonuna ayeṅundra soso. Ku kokonu toro 'do, ṅo laga loro arodrulo ka'bi ku yeṅundra konuni."
- ¹⁵Ḍutulo druga utu ku trukokindro Yahudi kilo adi ṅutu lo toruzo nyelo ṅolo derengi a Yesu.
- ¹⁶Ku kine kulia de Yahudi kilo druga poki i wowondru na Yesu, igbonaga lepe akondra kine kulia de i luṅa lo sabatolona.
- ¹⁷Yesu druga teyitokindro ko adi, "Monye liolo ilo kondra kita yeṅundra tozo tinade, na lo kondra kita 'do."
- ¹⁸Ku kine kulia de, Yahudi kilo druga ga'yu tatuza na lepe alangu a kayona, igbonaga lepe agbo'da kokorozu luṅa lo sabatolo ka'deloni, 'bo igbonaga lepe alangu Ḍun a Monye lonye lepe, ku 'delakindra na mugu zozo be Ḍun ina.
- ¹⁹Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na takindra ta a 'diri, Ḍirolu ani romoki kondra le'de ṅo ku kuwe nanye, 'bo lepe kondra ṅo laga ma lepe medri Monye i kondranilo, igbonaga ṅo laga ma lepe kondrilo, Ḍirolu kondra deṅa itrana.

- 20'Bo Monyelo anyari Dirolo, lepe ilo kpekindra lio ŋo giri lo konu nye kilo, 'bo lepe ikpekpekindra lio konesi naga na langu kine de kine, ma ta ku rambi 'beri 'busa.
- 21Beti naga ma Moneylo toŋizi ŋutulu laga atatuwa kilo i tikindra na ko i gbo'da zoruna, gbode Dirolo ititikindra ŋutulu i gbo'da zoru itro, ŋutulu laga ma lepe nyadri ti ko gbo'dini zoru kilo.
- 22A 'diri Monyelo ani ŋedya kulia ti le'de ŋutu, 'bo lepe atikindra Dirolo i ŋedya na kuliata giri,
- 23ma ŋutulu giri sobi Dirolo, be naga ma ko sobi Monyelona. Le'de ŋutu laga ani sobu Dirolo ani sobu Monye laga lo sunyundro lepelo itro.
- 24Na takindra ta a 'diri, ŋutu lo yinga kulia na ta na kine, lo rugo Dun lo sunyundro nalo itro, lepe igbo'da ku ru naga ani lengana, lepe aka ŋeraki kuliani, 'bo lepe arosodru i tuwa katani, alubo i ru kata yu azo.
- 25"Na takindra ta a 'diri, luŋalo ilo ipondra, 'bo ayeŋundra azo, i ilo luŋa de ŋutulu laga atatuwa kilo iyinga roro lo Diro lo Dun ilo, ŋutulu laga ayinga kilo igbo'da zoru.
- 26'Bo beti naga ma Monyelo gbo'dini ku ru kanye katanina, gbode lepe atikindra Dirolo ti gbo'dini ku ru kanye katani itro.
- 27'Bo lepe atikindra lio teriŋi na ŋerani kulia kine, igbonaga lepe a Diro lo ŋutulona.
- 28Ku raramita 'beri ku kine kulia de, igbonaga luŋalo ilo ipondra, i ilu luŋa de ŋutulu giri laga i gulomo kata yu kilo iyiyinga roro lo lepelo,
- 29ilulupundro. Ko laga akondra a lo'bu kilo ilulubo i ŋiye naga na yeŋo nu, 'bo ko laga akondra a loro kilo ilulubo i ŋiye naga na ŋerani kulia nu.
- 30"Na ani romoki kondra le'de ŋo ku kuwe nio. Na lo ŋedya kulia kine beti naga ma na yingina, 'bo ŋeresi kuwe kilo a laga mŋgba, igbonaga na ani ga'yu kulia naga ma teili liolo nyadri kine, 'bo na ga'yu kulia naga ma Dun laga lo sunyundro nalo nyadri kine ayu.
- 31Ku na lo 'dodru bo nio na kuliana, bo na kulia naga ma na 'dodri kine ani gbo'da a kulia ti to'diri.
- 32Dutu le'de lo 'dodru bo nio na kuliana, na adeni adi bo nio na kulia naga ma lepe 'dodri kine a kulia ti to'diri.
- 33Ta asonyodru lo'dia ku Yoane yu, 'bo Yoane a'dodru bo na kulia ti ŋo laga a 'diri.
- 34Na lepe ani rugo bo na kulia naga ma ŋutu 'dodri kine, 'bo na takindra ta kine kulia de ma ta ririteni.
- 35Lepe a kima na kokobu, na momo'yu itro, teiliko kasu kilo anyadru nyola ku baŋe a naŋutru ku parara na lepena.

³⁶’Bo bo na kulia na ’doru na kine arodru ti Yoane kine kaṅo, igbonaga kitazi naga ma Monye lo tikindri na ti na lepe kine, kitazi ṅani naga ma na kondri kine, ko na ’dodru bo nio na kuliana, adi Monye lo sunyundro na.

³⁷Monye laga lo sunyundro nalo lepe ku mugu a’odru bo nio na kuliana. Ta aku yinga roro lo lepele tro, ta aku medra mugu na lepele tro.

³⁸Ta ani gbo’da ku kulia ti lepe kine kasu katani, igbonaga ta aku rugo ṅutu laga ma lepe sunyundrilona.

³⁹Ta ga’yu i kulia na wuwuro kine kata yu, igbonaga ta rambu adi ta irumbi ru naga ani lengana ku koṅana. ’Bo kulia na wuwuro ṅani kine ko ’dodru bo nio na kuliana.

⁴⁰’Bo ta ani nyadru pondra kuweni adi ma ta ku rumbi ru ṅanina.

⁴¹Na ani rugo pudya na ṅutuluna,

⁴²’bo na adeni ta, adi nyadru na Dun ina ’bani kasu katani.

⁴³Na apondra ku kari ti Monye liolo kine ’bo ta aku rugo na. Kugbo ṅutu le’de lo pondra ku kari kanye kine, ta irugo lepe.

⁴⁴Ta laga lo rugo pura kasu dridriṅini kilo, ’bo ti ani ga’yu pura naga na ṅiyu ku Dun laga gelelo yu ina, ta igbo’da ku rugo adidinyo ya?

⁴⁵Ku raramita adi na lu isosozu kulia kasu kine ku Monye yu, kasosoyini lo kulia kasu kinelo ṅolo a Mose, ṅutu laga ma ta ’delakindri teiliko kasu kilo kinilo.

⁴⁶Kazu kodro ku ta laga arugo Mose, kedri kodro ta irurugo na, igbonaga lepe wudyo kulia kuwe kinena.

⁴⁷Kugbo ta laga aku rugo kulia na wuru lepe kine, ma ta rugo kulia naga ma na tazini kine adidinyo ya?”

Yoane 6

¹I bo ṅanina Yesu druga, laṅadru suburi lo Galililo i lu lozo yu, suburi ṅanilo a suburi lo Tiberialo.

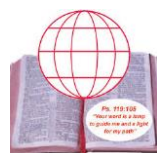
²Mongoyo na ṅutulu kilo rodri druga kekepodru lepe ku ko laga amedra kpiyesi naga ma lepe kondri ku ṅutulu laga ku ’beri na mimiye kilo kine.

³Yesu druga kiyadru i mere ki, druga gbi’diki yu de kasi lotodiniki kanye kilo.

⁴Roseto, naga a kolo druma na Yahudi kilona gbo’di nyoga.

⁵Kugbo Yesu laga abobonga kana, kugbo amedra mongoyo na ṅutulu rodri ti kulu pondra kanyeni, lepe druga piza Filipino adi, “Ma yi ku gborundro ’diloto yeda, ma kilo ṅutu de ku nyosu ya?”

⁶Lepe kulia kine kulia de modrini Filipino, igbonaga lepe ku mugu adeni kulia naga ma nye ikondri kinena.

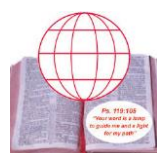
- ⁷Filipo druga teyitokindro lepe adi, “ ’Diloto na igbore ku silingi kamazi mure kine aka romoki koṅani, ’dibani kodro ko giri gele gele rumbi ’bazi ’bazi kpe.”
- ⁸Le’de lotodinikita lo lepe, kari ti lepe kine se naga Anderia, laga a luṅase lo Simona Peterolo druga takindra Yesu adi,
- ⁹“Le’de ṅiro ma lo de gbo ku ’diloto mukana ti go’do kine ku somo mure itro, ’bo kine de iroromoki ṅutulu laga rodri kilo de adidinyo ya?”
- ¹⁰Yesu druga kulia adi, “Tikita ṅutulu kilo ti ko gbigbi’dikini ka,” Ti nu piri de a nyomu. Kuwade lalia kilo druga gbigbi’diki ka, ko kilo beti alifu mukana.
- ¹¹Yesu druga ’dumundra ’diloto kine, ku atikindra iyetelo kini, druga korakindra ko ku ṅutulu lo gbigbi’diki kani kilo i dridriṅini. Akorakindra somo kilo itro, i romoki na koṅa.
- ¹²Ku ko laga ayiyimotu, lepe druga takindra lotodiniki kanye kilo adi, “Pepeneta limboto ti ’diloto kine, le’de ṅo ka’bi ku liki.”
- ¹³Kuwade ko druga pependra ko, druga tozodru nyakaleta mere gele konye mure ku limboto ti ’diloto naga mukana ti go’do, naga ṅutulu laga lo nyosu kilo ma kolokindri kine.
- ¹⁴ṅutulu laga amedra kpiye laga ma lepe kondrini ilo druga kulia adi, “A ’diri ilo de a kakeyoni laga lo ipondra i kani ilo!”
- ¹⁵Ku Yesu laga adeni adi ko kulu popondra i moga na nye ku teriṅi i ’delakindra na nye a mata, lepe druga ’dotodru mugu ’do i mere ki yu ka’delo.
- ¹⁶Ku gbo’dini kotriana, lotodiniki ti Yesu kilo druga duduladru suburi yu.
- ¹⁷Ku ko laga alubo i ki’bo kata yu, ko druga poki i laṅadru suburilo i utu Kaperinauma yu. Ku kana naga asomuko ti Yesu inga aku pondra kasi koni,
- ¹⁸suburilo druga poki i latu igbonaga kobuṅena aburundra ko ku teriṅi ina.
- ¹⁹Ku ko laga akotodru ki’bona beti kilomitazi mukana kugbo bukiye de, ko druga medra Yesu i woro i suburi kini i yeṅundra i ki’bo nyogani. Ko druga poki i kuze.
- ²⁰Lepe druga takindra ko adi, “Ḍolo a na. Ku kukuzeta.”
- ²¹I bo ṅanina ko arukundro lepe i ki’bo katani, ’bo ki’bona druga yeyenga wuleṅa gele i ka naga ma ko utini nu.
- ²²Ku gbo’dini imalu de mongoyo na ṅutuluna alira suburi lozo yu. Ko kaaze amedra adi ki’bo ne’de ’bayi yu de, ṅona nagelena. Ko amedra adi Yesu aku lubo i ki’bo kata yu kasi lotodiniki kanye kilo, ’bo lotodiniki kilo autu ka’delo.
- ²³’Bo ki’bolo na ṅiyu Tiberia yu kine druga yeṅundra i piri naga ma ko nyosuni ’diloto, naga ma Matalo tikindri iyetelo kini kine.

- 24**Kuwade kugbo mongoyona amedra adi ku Yesu ku lotodiniki kanye kilo yu de 'bayi, ko ku 'beri druga lubo i ki'bolo kata yu, druga laṅadru Kaperinauma yu i ga'yu na Yesu.
- 25**Ku ko laga ario Yesu i lu lozo lo suburi, ko druga piza lepe adi, “Katogoloni, do yeṅundra nide nanu ya?”
- 26**Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na takindra ta a 'diri, ta agbo'da ga'yu na ku kulia ti kpiyesi naga ma ta medrini kineni, 'bo igbonaga ta anyosu 'diloto kine, druga ta ayiyimotu ina.
- 27**Ku kokonuta kita ku kulia ti nyosu naga na 'bu'burena, 'bo ku kulia ti nyosu naga na gbo'da yeṅadru tozo i ru naga ani lengana, naga ma Diro lo ṅutululo itikindri tana. Lepe a ṅutu laga ma Dun laga Monyelo tanyakindri kpiye lonyelo i mugunilo.”
- 28**Kuwade ko druga piza lepe adi, “Ma yi kondra inyo naga ma yi kondri kitazi ti Dun kine?”
- 29**Yesu druga teyitokindro ko adi, “Kita na Dun ina nye ina de. Rugita ṅutu laga ma lepe sunyundrilo.”
- 30**Ko druga piza lepe adi, “Kuwade do ikondra kpiye laga inyo, ma yi medri i rugo na do ya? Do ikondra inyo ya?”
- 31**Merjenjezi kaya kilo anyosu mana i diṅo kata yu, beti naga ma wuroni adi, ‘Lepe atikindra ko 'diloto na ṅiyu i 'diko yu kine i nyosu.’ “
- 32**Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na takindra ta a 'diri, Mose aku tikindra ta 'diloto na ṅiyu i 'diko yu kine, 'bo Monye liolo lo tikindra ta 'dilo naga na 'diri na ṅiyu i 'diko yuna.
- 33**'Bo 'dilo na Dun ina a ṅutu lo kiyundra kani i 'diko yu i tikindra na ṅutululo ti ka kilo runa.”
- 34**Ko druga teyitokindro lepe adi, “Mata, tiki yi ina 'dilo de mu luṅa.”
- 35**Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na laga a 'dilo na runa. Dutu lo pondra kuwenilo aka gbo'da ku magoni, ṅutu lo rugo nalo aka leṅa 'do ku kure na pionni.
- 36**'Bo na atakindra ta adi ta amedra na azo, 'bo ta aku rugo na.
- 37**Dutululo giri laga ma Monyelo tikindri na kilo ko ipopondra kuweni. 'Bo ṅutu lo pondra kuwenilo na aka rikodru lepe kaṅoni.
- 38**'Bo na agbo'da kiyundra i 'diko yu kani i kondra na kulia naga ma teili liolo nyadri kineni, 'bo i kondra na kulia naga ma Dun lo sunyundro nalo nyadri kine.
- 39**Kulia naga ma Dun laga lo sunyundro nalo nyadri kine, se kine de. Do giri laga ma lepe tikindri na kilo i dridriṅini, le'de ṅo ka'bi ku liliki kuweni, 'bo ma na ku toṅizi lepe i luṅa lo bo lu.

- 40'Bo kulia naga ma Monye liolo nyadri kine, se kine de. Dutu gele gele laga lo medra Dirolo, laga lo rugo lepe itro ilo ti gbo'dini ku ru naga ani lengana, ma na ku tojizi lepe i luja lo bo lu."
- 41Yahudi kilo druga ngunguruto ngunguruto ku Yesu igbonaga lepe akulia adi, "Na a 'dilo naga na kiyundra ka i 'diko yuna" ina.
- 42Ko druga kulia adi, "Ilo de ani gbo'da a Yesu laga a njiro lo Yosefa, laga ma yi dendri monye lo lepele seku notenalo ya? Kuwade lepe kulia adi, 'Na apondra i 'diko yu,' de adidinyo ya?"
- 43Yesu druga teyitokindro koja adi, "Ku ngungurutota ngunguruto kasu dridrijiini.
- 44Le'de ntu lo romoki pondra kuweni 'bayi kugbo Monye laga lo sunyundro nalo aku pikundro lepe, ma na ku tojizi lepe i luja lo bo lu.
- 45Kakeyo kilo awudyo adi, ' 'Bo ko itotogolo ku Dun' Kuwade ntu gele gele laga ayinga kulia, laga azuzumbu kulia ilo, ipopondra kuweni.
- 46Agbo'da adi le'de ntu amedra Monyelo deni, nolo a ntu laga lo njiyu ku Dun yulo. Lepe laga abo Monye.
- 47Na takindra ta a 'diri, ntu laga lo rugo nalo gbo ku ru naga ani lengana.
- 48Na laga a 'dilo na runa.
- 49Merenyezi kasu kilo anyosu mana i dijo yu, 'bo ko atatuwa.
- 50Ina de a 'dilo naga na kiyundra ka i 'diko yuna, naga ntutulo kuwa anyosu 'baka tuwani.
- 51Na laga a 'dilo na ru naga na kiyundra ka i 'diko yuna. Kugbo le'de ntu laga anyosu ina 'dilo de, lepe igbo'da zoru 'duu. 'Dilo naga ma na itikindrina a mugu niona, ku kulia ti ru na ntutulu ti ina ka de ina."
- 52Yahudi kilo druga poki i rerenya kase dridrijiini, akulia adi, "Ilo ntu de romoki tikindra mugu nanyena i nyei adidinyo ya?"
- 53Yesu druga takindra ko adi, "Na takindra ta a 'diri, ku ta ani nyosu mugu na Diro lo ntutulo, ku ta ani mozu rima ti lepe kine itro, ta ani gbo'da ku ru kasu katani.
- 54Dutu laga lo nyosu mugu niona, ku lo mozu rima kuwe kinelo, gbo ku ru naga ani lengana, ma na ku tojizi lepe i luja lo bo lu.
- 55'Bo mugu niona a nyosu na 'diri, rima kuwe kine a no lo mamata a 'diri.
- 56Dutu lo nyosu mugu niona, ku lo mozu rima kuwe kinelo, lepe isaka kuwe katani, na isaka ku lepe katani itro.
- 57Beti naga ma Monye laga zorulo sunyundri nana, ma na gbo'dini zoru ku Monyena, gbode ntu lo nyosu nalo igbo'da zoru ku na.

58Ina de a 'dilo naga na kiyundra ka i 'diko yuna, agbo'da beti naga ma merenyezi kasu kilo nyosuni druga tatuwani kaṅonani. Dutu laga lo nyosu ina 'dilo de ilo igbogbo'da zoru 'duu."

59Lepe tazu kine kulia de i kadi naga a momorena kata yu ku lepe i togo'yu Kaperinauma yu.

60Kuwade lotodiniki rodri ti lepe kilo, kugbo ko ayinga, ko druga kulia adi, "Kine kulia de a nago. Da lo romoki yinga?"

61'Bo Yesu adeni kanyeni adi lotodiniki kanye kilo kilo ngunguruto ngunguruto ku kine kulia de, druga piza ko adi, "Kine kulia de na tikindra ta i bayini ya?"

62Kedri kodro igbo'da adinyo ku ta medra Doro lo ṅutulo i kiyadrini i piri naga ma lepe kazu gbo'dini nu ya?"

63Naga yukana na tikindra runa, muguna ani romo. Kulia naga ma na tikindri ta kine de a ti yuka, ku ti ru itro.

64'Bo ku'de ṅutulu kilo kasu dridriṅini laga aku rugo." 'Bo Yesu adeni ṅiyu kazu i suluki yu ṅutulu ṅani laga aku rugo kilo a kuṅana, 'bo adeni ṅutu laga lo inyokindro nye mundraralo a ṅa ina.

65Lepe druga kulia adi, "Ku kine kulia de na atakindra ta adi ṅutu laga lo pondra kuweni 'bayi ku Monyelo aku tikindra lepe i pondra."

66I bo na ilu luṅa de, lotodiniki rodri ti Yesu kilo yitozi bo, ko aku woro 'do kasi lepe.

67Yesu druga piza ṅutulu laga mere gele konye mure kilo adi, "Laga ta nyadru utu itro ya?"

68Simona Petero druga teyitokindro lepe adi, "Mata, yi tu ku ṅa ya? Do gbo ku kulia ti ru naga ani lengana kine.

69Yi arugo, yi adeni adi do a Duta laga a Lokiye lokiye lo Dun ilo."

70Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na aku nyumundro ta laga a ṅutulu mere gele konye mure ya? 'Bo ṅutu gele kasu dridriṅini ilo lepe a dreri loro."

71Lepe atazu kulia ti Yuda, ṅiro lo Simona laga a ṅutu lo Kariotalo kine, igbonaga 'dibani kodro ku lepe a laga ilo i ṅutulu laga mere gele konye mure kilo de i dridriṅini de kpe, lepe lu inyokindro Yesu mundrara ina.

Yoane 7

1I bo ṅanina Yesu aworo Galili kata yu igbonaga lepe aku nyadru woro Yudaya kata yu ina igbonaga Yahudi kilo kilo ga'yu tatuza na lepe ina.

2Ti kolo druma na Yahudi kilona gbo'di nyoga, na luṅu a na muruguzina.

- ³Kuwade luḡaseri ti Yesu kilo druga takindra lepe adi, “Ḋiyoroni i ina ka de, utini Yudaya yu ma lotodiniki kolu kilo medra kitazi konu naga mo do kondri kine.
- ⁴’Bo le’de ḡutu ’bahi laga kugbo lepe ga’yu dena nanye lo kondra le’de ḡo tali. Kugbo do laga ilo kondra kilo ḡo de, kpeki mugu ku ḡutulu ti ka kilo.”
- ⁵’Bo ’dibani kodro luḡaseri ti lepe kilo kpe, ko aku rugo lepe.
- ⁶Yesu druga teyitokindro ko adi, “Luḡa liolo inga aku yeḡundra, ’bo luḡa lasulo gbo de ’duu.
- ⁷Ḋutulu ti ka kilo ani romoki ḡmoza ta, ’bo ko kilo ḡmoza na, igbonaga na lo topurundro konesi kasiko naro kine ina.
- ⁸Utita i kolo drumana yu. Laga na ani utu, igbonaga luḡa liolo inga aku torumoki ina.”
- ⁹Kugbo lepe laga atakindra ko kine kulia de lepe druga saka Galili yu.
- ¹⁰’Bo kugbo luḡaseri ti Yesu kilo laga apilara i kolo drumana yu azo, Yesu druga pilara itro, lepe aku utu gboḡa, ’bo taliḡa.
- ¹¹Yahudi kilo druga ga’yu lepe i kolo drumani, ’bo ko akulia adi, “Lepe ilo ya ya?”
- ¹²Ti mongoyo na ḡutulu kilona kulu momoḡoza lepe kase dridriḡi yu, ku’de kilo akulia adi, “Lepe a ḡutu lo’bu,” ku’de kilo adi, “ ’Bahi, lepe ilo ’bo’boliza mongoyona.”
- ¹³’Bo le’de ḡutu ’bahi laga lo tazu kulia ti lepe kine gboḡa, ku kuzene na Yahudi kilona.
- ¹⁴Kolo drumala kine ku ayeḡadru kide yu, Yesu druga utu druga lubo i kadi na Ḋun ina kata yu, druga poki i togo’yu.
- ¹⁵Yahudi kilo druga rambu ’beri druga kulia adi, “Ilo ḡutu de adeni dendrana adidinyo, ti aku togolo ya?”
- ¹⁶Yesu druga teyitokindro ko adi, “Togole liolo ani gbo’da a lionḡa tro, ’bo a lo Ḋun laga la sunyundro na ilo.
- ¹⁷Ku le’de ḡutu laga lo nyadru kondra ḡo laga ma lepe nyadrinilo, ḡutu ḡani lo idedendra togole ilo, ḡona lu ḡiyu ku Ḋun yu, kugbo ku na tazu kulia ḡani kine a na lepe.
- ¹⁸Ḋutu laga lo tazu kulia ku kuwe nanyelo, ga’yu todroma nanye lepe. ’Bo ḡutu laga lo ga’yu todroma na ḡutu laga lo sunyundro nyelo, lepe laga a ’diri, kulia ti to’bure ’bahi ku lepe katani.
- ¹⁹Mose aku tikindra ta kukuzuna ya? ’Bo le’de ḡutu ’bahi kasu dridriḡini laga lo kondra kukuzu ḡanina. Ta ga’yu tatuza na na gbandra ya?”

- 20** Mongoyona druga teyitokindro lepe adi, “Do gbo ku dreri loro. Na lo ga’yu tatuza na do ya?”
- 21** Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na akondra kone gele, ’bo ta giri arambu ’beri.
- 22** Mose atikindra ta taarona. ’Bo aku njiyu ku Mose yu, ’bo ku merenyezi kilo yu. I luṅa lo sabatolo ta lo taadru ṅutulu.
- 23** Kugbo ṅutu laga lo rumbi taarona i luṅa lo sabatolo ma kukuzu na Mosena ka’bi ku kokorozu, ta aṅoma ku na igbonaga na atoruzo mugu na le’de ṅutu ayeṅundra soso i luṅa lo sabatolona gbandra ya?
- 24** Ku ṅeṅerita kulia kine be naga ma ta medrina, ’bo ṅereta kulia kine ku ṅeresi laga mṅgba kilo.”
- 25** Ku’de ṅutu ti Yerusalema kilo druga piza adi, “Ilo de ani gbo’da a ṅutu laga ma ko ga’i i tatuwilo ya?”
- 26** ’Bo mete. lepe ilo kulia gboṅa, ’bo ko ani takindra lepe kulia. Dona drumala kilo adeni a ’diri adi ilo de a Kristo ya?
- 27** ’Bo yi adeni piri naga ma ilo ṅutu de ṅiyuni nu, ’bo kugbo Kristolo laga ayeṅundra le’de ṅutu ’baya laga adeni piri naga ma lepe ṅiyuni nu.”
- 28** Ku Yesu laga i togo’yu i kadi na Dun ina kata yu, lepe druga laiza adi, “Ta adeni na, ’bo ta adeni piri naga ma na ṅiyuni nu, ’bo na aku pondra ku kuwe nio, ’bo Dun laga lo sunyundro nalo nye laga mṅgba, ’bo ta aku deni lepe.
- 29** Laga na adeni lepe, igbonaga na ṅiyu ku lepe yuna, ’bo lepe lo sunyundro na.”
- 30** Ko druga ga’yu i moga na lepe, ’bo le’de ṅutu ’baya lo ’delakindra keni ku lepe kini, igbonaga luṅa lo lepelu inga aku yeṅundra ina.
- 31** ’Bo ṅutululu rodri i dridriṅi na mongoyona arugo lepe. Ko druga piza adi, “Kristolo kuwa ayeṅundra, lepe ikokondra kpiyesi rodri alangu naga ma ilo ṅutu de kondri kine ya?”
- 32** Farisayo kilo ku ayinga mongoyo na ṅutuluna imomoṅoza na Yesuni de, ka’i’ila drumala kilo ku Farisayo kilo druga sonyodru katiyu kase kilo i moga na lepe.
- 33** Yesu druga takindra ko adi, “Akoloki ’baziṅa na igbo’da kasu dridriṅini, i bo ṅanina na itutu ku lepe laga lo sunyundro nalo yu.
- 34** Ta iga’yu na, ’bo ta ’baka rumbi nani, ta ani romoki utu i piri naga ma na gbo’dini nu.”
- 35** Yahudi kilo druga pipiza ’beri kase dridriṅini adi, “Lepe lu itu ku ṅutululu laga lo reki ku Giriki kilo i dridriṅi yu i togo’yu na Giriki kilo ya?”
- 36** Kulia naga ma lepe tazini kine adi, ‘Ta iga’yu na, ’bo ta ’baka rumbi nani,’ ’bo, ‘ta ani romoki utu i piri naga ma na gbo’dini nu,’ kine de trugo adinyo ya?”

- ³⁷I luja lo duweni kolo drumala kinelo, luja ŋanilo a druma koru, Yesu druga lira, druga laiza adi, “Le’de ŋutu kugbo ku kure na pio, ti lepe pondri kuweni i mozuni,
- ³⁸be naga kulia na wuwuro kine ma tazinina adi, ‘Ku ŋutu lo rugo nalo, kidia ti pio ti ru kine i wonu ŋiyu ku lepe i teili yu.’ “
- ³⁹Lepe tazu kine kulia de ku kulia ti Yuka Nakiye naga ma ŋutulu laga lo rugo nye kilo lo irumbi ina, ’bo Yuka ŋanina inga aku tiki igbonaga Yesu inga aku lubo i mo’yu nanyena kata yu ina.
- ⁴⁰Kugbo ku’de ŋutulu i dridriŋi na mongoyona ayinga kine kulia de, ko druga kulia adi, “A ’diri, ilo de a Kakeyoni ilo.”
- ⁴¹Ku’de kilo akulia adi, “Ilo de a Kristo ilo.” ’Bo ku’de kilo akulia adi, “Kristolo ŋiyu Galili yu ya?”
- ⁴²Kulia na wuwuro kine aku kulia adi Kristolo ŋiyu i nyumuti lo Dawidilo Betelehema yu, i kezi naga ma Dawidi gbo’dini nu ya?”
- ⁴³Kuwade rerenya druga lupundro i mongoyo na ŋutuluna i dridriŋini ku kulia ti lepe kine.
- ⁴⁴Ku’de kilo ŋutulu anyadru moga na lepe, ’bo le’de ŋutu ’bayi lo ’delakindra keni ku lepe kini.
- ⁴⁵Katiyu kilo druga utu ku ka’i’ila drumala ku Farisayo kilo yu, kulu ŋutu de druga piza ko adi, “Ta aku zondra lepe gbandra ya?”
- ⁴⁶Katiyu kilo druga teyitokindro ko adi, “Ŋiyu ’bero ŋutu laga lo kulia be ilo ŋutu de ’bayi.”
- ⁴⁷Farisayo kilo druga teyitokindro ko adi, “Lepe atolianara ta itro ya?”
- ⁴⁸Le’de ŋutu i dridriŋi na drumala kilo kugbo Farisayo kilo arugo lepe ya?
- ⁴⁹’Bo ina mongoyo na ŋutuluna de laga aku deni kukuzuna kilo, ko a lomo!”
- ⁵⁰Nikodemo laga kazu apondra ku Yesunilo, laga kasiko i dridriŋinilo druga piza ko adi,
- ⁵¹“Kukuzu nikana bita ŋedya kulia ti le’de ŋutu kine ti inga kulia ti lepe kine aku yiŋa, kuwa konesi ti lepe kine ani dena a nze ya?”
- ⁵²Ko druga teyitokindro lepe adi, “Do lepe lo niyu Galili yu itro ya? Gale ku mete adi kakeyoni ’bayi lo ŋiyu Galili yulo.”
- [⁵³Ko druga utu giri gele gele kase ’beŋito yu.

Yoane 8

- ¹’Bo Yesu druga utu i mere laga Oliva yu.

- ²Kutumalu 'bero 'bero kugbo lepe laga alubo 'do i kadi na Dun ina kata yu, ntulu kilo giri druga pondra ku lepeni. Lepe druga gbigbi'diki ka, druga poki i togo'yu na ko.
- ³Katogolo ti kukuzuna kilo, ku Farisayo kilo druga zondra ne'de noka, amoka ti lepe nu kondra towute.
- ⁴Ko druga tolirakindra lepe kide kase dridriṅini, druga takindra Yesu adi, "Katogoloni, ina noka de amoka i kondra na towute lepe.
- ⁵I kukuzuna katani, Mose atakindra ntulu kukuzu adi ti yi bibiriṅe wate naga be kine de kine ku ṅoropo. Laga do, do kulia adinyo ya?"
- ⁶Ti ko akulia kine kulia de i modyu na lepe, ma ko sosozi kulia ku lepe kini 'busa. 'Bo Yesu druga dula ka, druga poki i wudyo i kuzo kini ku lo'do lonyelo.
- ⁷Kugbo ko laga apipiza lepe 'duu, lepe druga 'bi'yu mugu ki, druga takindra ko adi, "Ku le'de ntulu kasu dridriṅini laga 'ba torolo ti biriṅe lepe a nze."
- ⁸Lepe druga dula ka yu 'do, i wudyo i kuzo kini.
- ⁹Ku ko laga ayinga de, ko druga lupodru gele gele kaṅo yu, sulukindra ku temezi kilo, Yesu lepe lo koloki ka'delo ku nokana ku lepe i koṅoni.
- ¹⁰Yesu druga 'bi'yu mugu ki, druga piza lepe adi, "Nokana, ko kilo yeda ya? Kasosoyi kolu ti kulia kilo 'bayi ya?"
- ¹¹Nokana druga teyitokindro lepe adi, "Dutu gele 'bayi Mata." Yesu druga kulia adi, "Na itro, na ani sosozi kulia konu muguni. Uti, ku kokonu toro 'do.]"
- ¹²'Bo Yesu atakindra ntulu kilo 'do adi, "Na laga a parara na kana. Dutu lo kepodru bo nionalo aka woro i mude katani, 'bo igbogbo'da ku parara na runa."
- ¹³Farisayo kilo druga takindra lepe adi, "Do 'dodru bo nonu na kuliana ku mugu. Bo na kulia naga mo do 'dodri kine ani gbo'da a ti to'diri."
- ¹⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, " 'Dia kodro ku na lo 'dodru bo nio na kuliana kpe, bo na kulia naga ma na 'dodri kine a kulia ti to'diri, igbonaga na adeni piri naga ma na ṅiyuni nu ku piri naga ma na utini nu itrona. 'Bo laga ta aku deni piri naga ma na ṅiyuni nu ku piri naga ma na utini nu.
- ¹⁵Laga ta kilo ṅedya kulia beti naga ma loṅutu ṅedyina. Laga na ani ṅedya kulia ti le'de ntulu tro.
- ¹⁶'Bo ku na laga lo ṅedya kulia, ṅeresi kuwe kilo a kulia ti to'diri, igbonaga na ani gbo'da ka'delo, 'bo yi seku Monye lo sunyundro na ilona.
- ¹⁷I kukuzu nasuna katani awuro adi bo na kulia naga ma ntulu mure 'dodri kine a kulia naga mṅbga.

- 18Na a ɲutu laga lo 'dodru bo nio na kulianalo, 'bo Monye laga lo sunyundro nalo 'dodru bo nio na kuliana itro."
- 19Kuwade ko druga piza lepe adi, "Monye lolulo ilo ya ya?" Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ta aku deni na, 'bo ta aku deni Monye liolo itro. Kedri kodro ku ta laga adeni na, kedri kodro ta dedeni Monye liolo itro."
- 20Lepe tazu kine kulia de i piri na 'delani riyena kata yu kanye togo'yu i kadi na Dun ina kata yu. Ɖutu 'baya lo moga lepe, igbonaga luɲa lo lepelu inga aku yeɲundrana.
- 21Yesu druga takindra ko 'do adi, "Na lo iututu, ta igaga'yu na, 'bo ta itatuwa i torozi kasu kine katani. Ta ani romoki utu i piri naga ma na utini nu."
- 22Yahudi kilo druga piza adi, "Lepe itatuza mugu a mugu ku naga ma lepe kuliani adi, 'Ta ani romoki utu i piri naga ma na utini nu,' dena ya?"
- 23Lepe druga teyitokindro ko adi, "Laga ta gbo a ɲutu ti ka kilo, laga na a ɲutu lo ki. Laga ta ɲiyu i ina ka de, laga na agbo'da ɲiyu i ina ka deni.
- 24Kuwade na takindra ta adi ta itatuwa i torozi kasu kine katani, igbonaga ku ta aku rugo adi na a lepe ina, ta itatuwa i torozi kasu kine katani."
- 25Ko druga piza lepe adi, "Do a ɲa ya?" Yesu druga ko adi, "Na a ɲo laga ma na takindri ta ɲiyu i suluki yulo.
- 26Na gbo ku kulia rodri na taki ta ku na ɲeɲera kasuni kine. 'Bo Dun laga lo sunyundro nalo nye laga mɲgba, ɲo laga ma na yingi ku lepe yulo, na takindra ɲutu ti ka kilo ɲo ɲanilo."
- 27Ko aku yo adi lepe takindra se kulia ti Monyelo kine.
- 28Yesu druga takindra ko adi, "Kugbo ta laga a'biludru Ɖiro lo ɲutulo ki, ta idedeni adi na a lepe. Na ani kondra le'de ɲo ku kuwe nio, 'bo na tazu kine kulia de beti naga ma Monyelo togo'i nana.
- 29Dun laga lo sunyundro nalo ilo gbo seku na. Lepe aku kolokindro na ka'delo, igbonaga na kondra 'duu kulia naga na tikindra lepe nyola kine ina."
- 30Ku lepe itazu na kine kulia deni ɲutulu rodri druga rugo lepe.
- 31Yesu druga takindra Yahudi laga lo rugo nye kilo de adi, "Ku ta lo sobu kulia ti togole lio kine 'duu, a 'diri ta a lotodiniki kuwe kilo.
- 32Ta idedendra kulia ti to'diri kine, kulia ti to'diri ɲani kine ilalakundra ta."
- 33Ko druga teyitokindro lepe adi, "Yi a nyomo ti Abarahama kilo. Ɖiyu 'bero yi aku gbo'da a upi ti le'de ɲutu tro. Do kulia adi yi ilalaka adidinyo ya?"
- 34Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na takindra ta a 'diri, ɲutu gele gele laga lo kondra toro ilo gbo a upiye lo toro.
- 35Upiyelo ani saka kadi yu 'duu tro, ɲiro lo saka 'duu.

- ³⁶Kuwade kugbo Ɗiro laga alakundra ta, ta ilalaka a 'diri.
- ³⁷Na adeni adi ta a nyomo ti Abarahama kilo, 'bo ta kilo ga'yu tatuza na na igbonaga kulia kuwe kine aku rumbi piri kasu katanina.
- ³⁸Laga na tazu kulia naga ma na medri ku Monyelo yu kine, 'bo laga ta kondra kulia naga ma ta medri ku monye lasulo yu kine."
- ³⁹Ko druga teyitokindro lepe adi, "Monye lika a Abarahama." Yesu druga teyitokindro ko adi, "Kugbo ta laga a ƙazi ti Abarahama, koneta kitazi ti Abarahama kine.
- ⁴⁰'Bo tinade ta ga'yu tatuza na na, laga a ƙutu lo takindra ta kulia ti to'diri naga ma na yingi ku Ɗun yu kinelo. Abarahama kazu aku kondra de tro.
- ⁴¹Ta kondra kitazi ti monye lasulo kine." Ko druga teyitokindro lepe adi, "Yi ani gbo'da a ƙazi ti towute uye. Yi gbo ku Monye gele laga a Ɗun."
- ⁴²Yesu druga teyitokindro ko adi, "Kedri kodro ku Ɗun laga a Monye lasu, ta kedri kodro inyanyari na igbonaga na ƙiyu ku Ɗun yuna, 'bo na ayeƙundra ilo de. Na aku pondra ku kuwe nio, 'bo lepe lo sunyundro na.
- ⁴³Ta aku yo kulia naga ma na tazini kine gbandra ya? 'Bo ta ani romoki yinga kulia kuwe kine.
- ⁴⁴Ta ƙiyu ku monye lasu laga a kasosoyini lo kulialo yu. Teiliko kasu kilo nyadru kondra ki'beƙa ti monye lasulo kine. Ɗiyu i suluki yu lepe a karemoni. Lepe ani lira i kulia ti to'diri kine katani, igbonaga kulia ti to'diri kine 'baya ku lepe katanina. Kugbo lepe lo tazu kulia ti to'bure, lepe tazu kulia ti gbiyeri lonye lepe, igbonaga lepe a kato'bureni laga a monye to'burelo itrona.
- ⁴⁵'Bo ta ani rugo na igbonaga na tazu kulia ti to'dirina.
- ⁴⁶Ɗa laga kasu dridriƙini akpeza toro niona ya? Ku na laga lo tazu kulia ti to'diri kine, ta ani rugo na gbandra ya?
- ⁴⁷Ɗutu laga lo ƙiyu ku Ɗun yulo yinga kulia ti Ɗun kine. Ku kine kulia de ta ani yinga, igbonaga ta aku ƙiyu ku Ɗun yuna."
- ⁴⁸Yahudi kilo druga teyitokindro lepe adi, "Yi akulia adi do a Samariatio, do ku dreri loro. A 'bure ya?"
- ⁴⁹Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na ani gbo'da ku dreri loro, 'bo na akuga Monye liolo, 'bo laga ta a'dari na.
- ⁵⁰Na ani ga'yu todruma nio lepe. Le'de kata lo ga'yu lepe, lo igbo'da a kaƙerani lo kulialo.
- ⁵¹Na takindra ta a 'diri, kugbo le'de ƙutu lo sobu kulia kuwe kine, lepe 'baka medra tuwani."

⁵²Yahudi kilo druga teyitokindro lepe adi, “Tinade yi adeni adi do gbo ku dreri loro. Abarahama ku kakeyo kilo atatuwa, ’bo do kulia adi kugbo le’de ηutu lo sobu kulia konu kine lepe ’baka wangu tuwani.

⁵³Do arodru Abarahama, monye lika laga lo tuwa lu ya? Kakeyo kilo atatuwa itro! Do a’delakindra mugu a ηa ya?”

⁵⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ku na laga pudya mugu, pudya nio na muguna a ’busa, ’bo Monye liolo lo pudya na, laga ma ta kuliani adi, lepe a Dun lasu ilo.

⁵⁵’Bo ta aku deni lepe tro, ’bo laga na, na adeni lepe. Ku na laga kulia adi na aku deni lepe, na igbo’da beti ta, a kato’bureni. ’Bo na adeni lepe, na lo sobu kulia ti lepe kine.

⁵⁶Abarahama laga a monye lasulo anyola koru i medra na luηa liolo. Lepe ameri luηa ηanilo, druga saka ku nyola.”

⁵⁷Yahudi kilo druga piza lepe adi, “Kiηazi kolu kilo inga aku yeηundra meria mukana, ’bo do ameri Abarahama ya?”

⁵⁸Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na takindra ta a ’diri, ti inga Abaraham aku yuηe ina, na kata.”

⁵⁹Ko druga ’dumundra ηoropo i bibiringo na lepe, ’bo Yesu a’danadru mugu druga lupodru i kadi na Dun ina katani kaηo.

Yoane 9

¹Ku Yesu i rosodruni, lepe druga medra ηutu laga ayuηe ku konye a mudumudu.

²Lotodiniki ti lepe kilo druga piza lepe adi, “Katogoloni, toro niηa, kugbo na ilo ηutu de, kugbo na kayuηo ti lepe kilo, na tikindra lepe yuηe ku konye a mudumuduna ya?”

³Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ilo ηutu de aku kondra toro tro, ’bo kayuηo ti lepe kilo aku kondra itro, ’bo kitazi ti Dun kine ma kpeza ’beri ku lepe i muguni ’busa.

⁴Ti yi kone kitazi ti Dun laga lo sunyundro nalo ti inga kolona ina kata. Mudena ina ipondra, ’bo le’de ηutu ’bayi lo romoki kondra kita ku mude.

⁵Ku na laga ilo i kani, na a parara na kana.”

⁶Kugbo lepe laga akulia de, lepe druga yagu kamula kani, miminizi lipona ku kamulu ηani kine. Lepe druga ’borikindra lipona ku ηutu ηanilo i konyeni, druga takindra lepe adi,

⁷“Utini, ku lalane mugu i kare laga Siloama kata yu” (trugo adi, Sunyuzi). Kuwade lepe druga utu, druga lalazu, lepe druga pondra, amedra kana.

⁸Dutulu laga ku lepe i gurubeni kilo ku ko laga kazu amedra lepe ku lepe i mamakazu na kapazi kilo druga piza adi, “Ilo de ani gbo’da a ηutu laga lo gbi’diki kazu i mamakazu na kapazi lu ya?”

- ⁹Ku'de kilo druga kulia adi, "Dolo a lepe." Ku'de kilo adi, " 'Bayi, kodro gbo be lepe." Dutu njanilo druga kulia adi, "Dolo a na lepe."
- ¹⁰Ko druga piza lepe adi, "Konye kolu kilo nazu 'beri adidinyo ya?"
- ¹¹Lepe druga teyitokindro ko adi, "Dutu lo luju a Yesu ilo amiminiza lipo, a'boriza konye kuwe kilo, atakindra na adi, 'Utini i Siloama yu ku lalane mugu.' Kuwade na autu, druga lalazu, na druga medra kana."
- ¹²Ko druga piza adi, "Lepe ilo ya ya?" Dutu njanilo adi, "Na aku de."
- ¹³Nyenaga ko druga zonga ntu laga ayuje ku konye a mudumudulo ku Farisayo kilo yu.
- ¹⁴Luja laga ma Yesu miminizi lipona ku nazi konye ti lepe kilolo a luja lo sabatolo.
- ¹⁵Kuwade Farisayo kilo druga piza lepe 'do adi lepe medra kana adidinyona. Lepe druga teyitokindro ko adi, "Lepe a'boriza konye kuwe kilo ku lipona, na druga lalazu, na bulo medra kana."
- ¹⁶Farisayo ku'de kilo druga kulia adi, "Ilo ntu de aku nyu ku Dun yu, igbonaga lepe ani sobu luja lo sabatolona." Ku'de kilo adi, "Dutu loro roromoki kondra kpiyesi naga kine de adidinyo ya?" Rerenya druga lupundro kasiko i dridrihini.
- ¹⁷Ko druga kulia 'do ku ntu laga ku konye a mudumudulo druga piza lepe adi, "Lepe anazu konye kolu kilo, kuwade laga do, do kulia adinyo ku kulia ti lepe kine ya?" Dutulo druga kulia adi, "Lepe a kakeyoni."
- ¹⁸Kuwade Yahudi kilo aku rugo adi lepe kazu gbo ku konye kilo a mudumudu, 'bo lepe gbo'di memedra kana, ti inga ko aku lungu kayuno ti lepe kilona.
- ¹⁹Ko druga piza kaja adi, "Ilo de a niro lasu laga ma ta kuliani adi lepe ayuje ku konye kilo a mudumudulo ya? Kuwade tinade lepe lo medra kana adidinyo ya?"
- ²⁰Kayuno ti lepe kilo druga teyitokindro ko adi, "Yi adeni adi ilo de a niro likalo, ayuje kazu ku konye kilo a mudumudu,
- ²¹'bo yi aku deni lepe tinade ilo medra kana adidinyo, yi aku deni ntu laga lo nazu konye ti lepe kilolo itro. Gbo'di lepe a golo. Pizinita lepe, lepe itatazu kulia kanye kine."
- ²²'Bo kayuno ti lepe kilo akulia de igbonaga ko akuze Yahudi kilona, igbonaga Yahudi kilo kazu atomodya kutuzi adi kugbo le'de ntu laga akpeza Yesu adi a Kristolo, ntu njanilo ti rikokini kajo i kadi naga a momorena katani.
- ²³Nyena kuliani kayuno ti lepe kilo adi, "Gbo'di lepe a golo. Pizinita lepe."
- ²⁴Kuwade ko druga lungu ntu laga ayuje ku konye a mudumudulo luja laga a togi murelo, druga takindra lepe adi, "Tane kulia naga mngba ku Dun i kono. Yi adeni adi ilo ntu de a ntu loro."

- 25**Lepe druga teyitokindro ko adi, “Kugbo lepe a ɲutu loro kuwa ’baya, na aku deni. Na adeni ɲo laga gelelo, adi kazu na ku konye a mudumudu, ’bo tinade na gbo’di ilo memedra kana.”
- 26**Ko druga piza lepe ’do adi, “Lepe kondra do adidinyo ya? Lepe ɲazu konye kolu kilo adidinyo ya?”
- 27**Lepe druga teyitokindro ko adi, “Na atakindra ta azo, ’bo ta aku yinga. Ta nyadru yinga ’do gbandra ya? Ta nyadru i gbo’da a lotodiniki ti lepe kilo ya?”
- 28**Ko druga ’da’dadru lepe, druga takindra lepe adi, “Laga do a lotodinikita lo lepe, ’bo laga yi a lotodiniki ti Mose.
- 29**Yi adeni adi Ɖun akulia ku Mose, ’bo laga lu ɲutu de, yi aku de piri naga ma lepe ɲiyuni nu.”
- 30**Ɖutulo druga teyitokindro ko adi, “Kine de a kulia naga na raramani ’beri, adi ta aku de piri naga ma lepe ɲiyuni nu, ’bo lepe aɲazu konye kuwe kilo!
- 31**Yi adeni adi Ɖun ani yinga ɲutulu loro kilo, ’bo ku le’de ɲutu lo teminizo Ɖun, lo kondra beti naga ma lepe nyadrinina, Ɖun yiyinga lepe.
- 32**Ɖiyu i sulukindra na kana yi aku yinga adi le’de ɲutu aɲazu konye ti ɲutu laga ayuɲe ku konye a mudumudulo.
- 33**Kedri kodro ku ilo ɲutu de agbo’da ɲiyu ku Ɖun yuni, kedri kodro lepe ani romoki kondra le’de ɲo tro.”
- 34**Ko druga teyitokindro lepe adi, “Do yuɲe mɲgbana i torozi kata, ’bo do togo’yu yi ya?” Ko druga droɲodru lepe kaɲo.
- 35**Kugbo Yesu laga ayinga adi ko adroɲodru lepe, ku lepe laga ario lepe, druga piza lepe adi, “Do arugo Ɖiro lo ɲutulo ya?”
- 36**Ɖutulo druga piza Yesu adi, “Mata, lepe a ɲa ma na rugi lepe ya?”
- 37**Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do ameri lepe azo. Ɖutu lo kulia seku dolo ɲolo a lepe.”
- 38**Ɖutulo druga teyitokindro Yesu adi, “Mata, na arugo.” Lepe druga ruguɲo ka ku lepe i koɲo yu i teminizo na lepe.
- 39**Yesu druga kulia adi, “Na pondra i ina ka de ku kulia ti ɲera na kulia kine, ma ɲutulu laga ani medra kana kilo memedra, ’bo ɲutulu laga lo medra kana kilo ma yeɲundra ku konye a mudumudu.”
- 40**Ɖutu ku’de ti Farisayo lo gbo’da kasi lepe kilo ku ayinga kine kulia de, ko druga piza lepe adi, “Laga yi konye kaya kilo a mudumudu itro ya?”

⁴¹Yesu druga teyitokindro ko adi, “Kedri kodro kugbo ta laga ku konye kilo a mudumudu, ta 'ba toro, 'bo ku ta kulia adi, 'Yi memedra kana,' trugo adi ta kilo i toroni i piri.

Yoane 10

¹“Na takindra ta a 'diri, ntu laga ani lubo i kaakutu na mari na kebilizi kinena, 'bo laga lo kiyadru ku kiko lo kaŋolo, lepe a kolani, a kariakani itro.

²'Bo ntu lo lubo i kaakutuni ilo lepe a kayukuni lo kebilizilo.

³Katiyunilo bita njanakindra lepe kaakutuna. Kebilizini kine ko bita yiyinga roro lo lepele. Lepe bita lungu kebilizini kanye kine ku kari, 'bo lepe bita 'doladru kuweto kasiko kine kaŋo yu.

⁴Kugbo lepe laga atolupundro kebilizini kanye kine giri, lepe druga tu kasiko nro yu, kebilizini kine druga kekepodru bo na lepena, igbonaga ko adeni roro lo lepelona.

⁵Ko ani kepodru bo na monyatiolo tro, 'bo ko iwowoke ku lepe igbonaga ko aku deni roroto ti monyazi kilona.”

⁶Kugbo Yesu laga atakindra ko kine kulia na guguma de, ko aku yo kulia naga ma lepe takindri se kine tro.

⁷Yesu druga takindra ko 'do adi, “Na takindra ta a 'diri, na laga a kaakutu na kebilizina.

⁸Dutulu giri lo tu kuwe koŋo yu kulu ko a kola, a kariaka itro, 'bo kebilizini kine aku yinga koŋa.

⁹Na laga a kaakutuna. Kugbo le'de ntu lo lubo kuweni, lepe iririte, lepe ilulubo, ilulupodru, irurumbi droruta.

¹⁰Kolanilo pondra i koko'ya ku i rembu, ku i tukarakindra ka'delo. Na pondra adi ma ko gbo'da ku ru, ru naga mngbana.

¹¹Na laga a kayukuni lo kebilizini laga a lo'bulo. Kayukuni lo'bulo kolokindro ru nanyena ku kebilizini kine.

¹²Dutu lo yugu ku ropelo ani gbo'da a kayukuni tro, ani gbo'da a monye lo kebilizini nani kine tro. Kugbo lepe laga amedra rarawutalo ipondrani, lepe druga kolokindro kebilizini kine druga wowoke. Rarawutalo druga momoga kebilizini nani kine, druga teteri ko.

¹³Lepe wo igbonaga lepe a ntu laga lo yugu ku rope ka'delona, 'bo puso na kebilizini nani kine 'bani ku lepeni ina.

¹⁴Na a kayukuni laga a lo'bulo. Na adeni kebilizini kuwe kine, 'bo ko adeni na itro.

¹⁵Be naga ma Monyelo dendri nana, na 'do adeni Monyelo, 'bo na kolokindro ru niona ku kebilizini kine.

- 16Na gbo ku kebilizi ku'de itro, naga ani gbo'da i ina moniza na kebilizi de katani kine. Ti na mewu ko itro, ko iyiyinga roro liolo, ko igbogbo'da a moniza na kebilizi gele, ma gbo'da ku kayukuni gele.
- 17Kuwade Monyelo anyari na igbonaga na lo kolokindro ru nio, na i'dumu na 'dona.
- 18Le'de ntu 'baya lo ninadru lepe kuweni, 'bo na lepe lo kolokindro lepe, 'bo na gbo ku teriji i 'dumundra na lepe 'do. Ina kukuzu de na riozu ku Monye liolo yu."
- 19Rerenya druga lupundro ku Yahudi kilo i dridriji ni 'do ku kulia ti kine kuliata de.
- 20Dutulu rodri laga kasiko i dridriji ni kilo adi, "Lepe gbo ku dreri loro, lepe lo mamali. Ta yinga lepe gbandra ya?"
- 21Ku'de kilo druga kulia adi, "Kine kuliata de ani gbo'da a kuliata ti ntu laga ku dreri loro tro. Dreri lorolo roromoki nazu konye ti ntu laga a mudumudu ya?"
- 22I lu luja de kolo druma na tikini Dun kadi ina nu Yerusalema yu.
- 23Ti nu baje de a baje na katiro, 'bo ti Yesu lu woro i kadi na Dun ina kata yu i bu na luju a bu na Solomona ina kata yu.
- 24Kuwade Yahudi kilo druga tunundra 'beri ku lepeni, druga piza lepe adi, "Do itikindra teiliko kaya kilo ma bayizi su da ya? Ku do laga a Kristolo, trukoki yi gboja."
- 25Yesu druga teyitokindro ko adi, "Na atrukokindro ta azo, 'bo ta aku rugo. Konesi naga ma na kondri ku kari ti Monye liolo kine se na 'dodru bo nio na kuliana.
- 26'Bo ta aku rugo igbonaga ta ani gbo'da a kebilizi kuwe ina, beti naga ma na takindri tana.
- 27Kebilizi kuwe kine ko bita yiyinga roro liolo, na adeni ko, 'bo ko bita kekepodru na.
- 28Na tikindra ko ru naga ani lengana. Ko aka karakini, le'de ntu aka ninadru ko kuwe keninini.
- 29Monye lio laga lo tikindra ko kuwenilo arodru giri, le'de ntu 'baya lo romoki ninadru ko ku Monyelo i kenini.
- 30Yi seku Monyelo a no logele."
- 31Yahudi kilo druga 'dumundra noropo 'do i bibiringo na Yesu.
- 32'Bo lepe druga teyitokindro ko adi, "Na akpeza konesi na'bu rodri naga na nyu ku Monye liolo kine. I kine konesi de i dridriji ni ta bibiringo na ku naga ya ya?"
- 33Yahudi kilo druga teyitokindro lepe adi, "Yi ani bibiringo do ku kulia ti kone lo'bulo kine, 'bo ku kulia ti momorozu kine, ku naga do laga a ntu, lo 'delakindra mugu a Dun ilona."

³⁴Yesu druga teyitokindro ko adi, “Aku wuro i kukuzu nasuna katani adi, ‘Na akulia adi ta a muloko’ ya?”

³⁵Kine kulia na wuwuro kine de ani romoki wusa. Kuwade kugbo lepe laga alungu ko a muloko, ko laga ma kulia ti Dun kine pondri kasikoni kilo,

³⁶ta lo takindra ntu laga ma Monyelo gelundri a lokiye ma sunyundri kanilo adi, ‘Do lo momorozu momorozu,’ igbonaga na kulia adi na a Diro lo Dun ilona ya?”

³⁷Kugbo na laga ani kondra konesi ti Monye liolo kine, ku ruruta na.

³⁸’Bo kugbo na laga kondra ko, ’dia kodro ku ta ani rugo na lepe de kpe, rugita konesi kine, ma ta dendri ku yo’yu adi Monyelo gbo kuwe katani, ’bo na gbo ku Monyelo katani ’do.”

³⁹Kuwade ko druga ga’yu moga na Yesu ’do, ’bo lepe a’dotodru mugu kasiko i kenisini.

⁴⁰Yesu druga utu ’do Yorodani yu i lu lozo, i piri naga ma Yoane tikindri baputizi a kayo nu, lepe druga saka yu de.

⁴¹Dutulu rodri druga pondra ku lepeni. ’Bo ko akulia adi, “Yoane aku kondra kpiye, ’bo kulia giri naga ma Yoane tazini ku kulia ti ilo ntu de kine a ’diri.”

⁴²Dutulu rodri druga rugo lepe yu de.

Yoane 11

¹Nyenaga le’de ntu amoka ku tuwane, nye laga Lazaro lo Betanialo, ’ba lasikolo kasi Maria seku Marita naga a sase na lepena.

²Maria nanina a na njindra Matalo ku wele na nmwa sisisisina, na seza mukuzi ti lepe kilo ku kupi kanye ina, naga luḡase lo lepe laga Lazaro ma mokani ku tuwanena.

³Kuwade saseri kine druga sonyodru kutu ku Yesu yu adi, “Mata, ntu lo nyari dolo amoka ku tuwane.”

⁴Kugbo Yesu laga ayinga kulia nani kine, lepe druga kulia adi, “Ilo tuwane de ani gbo’da a laga ntulo tutuwanilo, ’bo a lo purani Dun, ma Diro lo Dun ilo rumbi pura ku lepe.”

⁵Ti Yesu anyari Marita seku sase na lepena ku Lazaro itro.

⁶Kugbo lepe laga ayinga adi lepe amoka ku tuwane, lepe druga saka luḡa mure i piri naga ma lepe gbo’dini nu kata yu.

⁷I bo nanina lepe druga takindra lotodiniki kilo adi, “Kita tu Yudaya yu ’do.”

⁸Lotodiniki kilo druga teyitokindro lepe adi, “Katogoloni, tinaḡade Yahudi kilo aga’yu bibiringo na do ku ḡoropo. Do lu tu yu de ’do ya?”

- ⁹Yesu druga teyitokindro ko adi, “Sawa ti kolo gele kilo ani gbo’da mere gele ku konye mure ya? Ku le’de ntu lo woro ku kolo, aka pupuko ku kumuni, igbonaga lepe memedra parara na ina ka de.
- ¹⁰’Bo kugbo le’de ntu lo woro ku mude, kumu ipupu pupu lepe igbonaga pararana ’bani ku lepenina.”
- ¹¹Kugbo lepe laga akulia kine kulia de, lepe druga takindra ko adi, “Wori lika laga Lazaro atoto azo, ’bo na iutu i topurundro na lepe.”
- ¹²Lotodiniki ti lepe kilo druga teyitokindro lepe adi, “Mata, kugbo lepe atoto, lepe itotoruwe.”
- ¹³Nyena tazini Yesu kulia ti tuwa na lepena kine, ’bo ko arambu adi lepe atazu kulia ti yuka naga i totona kine.
- ¹⁴Yesu druga trukokindro ko gboṅa adi, “Lazaro atuwa azo.
- ¹⁵’Bo ku kulia kasu kine na anyola igbonaga na aku gbo’da yudena, kuwade ma ta rugi ’busa. Kita utu ku lepe yu.”
- ¹⁶Kuwade Toma, laga lo luṅa a Kurudolo, druga takindra worisi kanye laga a lotodiniki kilo adi, “Kita tu itro ma yi ku tatuwara kasi lepe kugele.”
- ¹⁷Ku Yesu laga ayenga ku rumbi opu lo Lazarolo asaka luṅa iṅmani i gulo kata yu.
- ¹⁸Ti Betania nu Yerusalema i nyoga, aku yenga a kilomitazi musala tro.
- ¹⁹Ti Yahudi kilo rodri ayenga ku Marita yu seku Maria i ru’ya na teiliko kasiko kilo ku kulia ti luṅase lasikolo kine.
- ²⁰Kugbo Marita naga ayinga adi Yesu lu popondra, lepe druga utu ku momorani lepe, ’bo ti Maria agbi’diki kadi yu tri.
- ²¹Marita druga takindra Yesu adi, “Mata, ku do laga kazu kodro inide, luṅase liolo kedri kodro ani tuwa.
- ²²’Bo kpe, na adeni adi ṅo giri laga mo do magi Dun kilo, Dun itikindra do.”
- ²³Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Luṅosu iṅiṅiye.”
- ²⁴Marita druga teyitokindro lepe adi, “Na adeni adi lepe iṅiṅiye ’do i ṅiye naga na luṅa lo bo lu.”
- ²⁵Yesu druga takindra lepe adi, “Na laga a ṅiye ṅanina a runa itro. Dutu laga lo rugo na ilo, ’dibani kodro ku lepe atuwa kpe, lepe igbo’da zoru,
- ²⁶’bo ṅutululu giri laga zoru, laga lo rugo na kilo, ’baka tatuwani. Do arugo kine kulia de ya?”
- ²⁷Marita druga teyitokindro lepe adi, “Iye Mata, na arugo adi do a Kristo, Diro lo Dun, laga lo pondra i kanilo.”

- 28**Kugbo Marita naga akulia kine kulia de, lepe druga utu, i lungu na sase nanye naga Maria, druga takindra lepe koyokoyo adi, “Katogoloni lo nide, lepe lo lungu do.”
- 29**Maria kuwa ayinga de, druga ṅiṅiye wuleṅa gele i momora seku Yesu.
- 30**Ti Yesu inga aku yeṅundra i ’bani, ’bo lepe inga gbo i piri naga ma ko momorani seku Marita nu.
- 31**Kuwade Yahudi lo gbo’da kasi Maria kadi yu kilo, laga lo ru’ya teili lo lepelu kilo, kuwa amedra adi Maria aṅiye wuleṅa gele druga lupodru kaṅo, ko druga kekepodru bo na lepena, ko rambu adi, “Lepe nu tu i gulo yu i gbiye yu de.”
- 32**Kugbo Maria naga ayenga i piri naga ma Yesu gbo’dini nu, kuwa amedra lepe, druga mereke ka ku lepe i mukuzini, druga takindra lepe adi, “Mata, ku do laga kazu kodro inide, luṅase liolo kedri kodro ani tuwa.”
- 33**Kugbo Yesu laga amedra lepe i gbiyeni, ku Yahudi laga lo pondra kasi lepe kilo i gbiyeni itro, lepe druga gbo ku luṅuli koru, teili lo lepelu druga gbo ku dreliu,
- 34**lepe druga piza adi, “Ta anukaki lepe yeda ya?” Ko druga teyitokindro lepe adi, “Mata, pondri ku mete.”
- 35**Yesu druga poki i gbiye.
- 36**Yahudi kilo druga kulia adi, “Meteta, lepe anyari lepe de ya!”
- 37**’Bo ku’de ṅutulu kasiko i dridriṅini kilo druga piza adi, “Ḍutu laga lo ṅazu konye ti ṅutu laga a mudumudulo, kazu kodro ani romoki kondra kulia naga na itikindra ilo ṅutu de ka’bi ku tutuwani ya?”
- 38**Yesu druga gbo ku luṅuli koru ’do, druga pondra i guloni, ti gulo ṅanina a kugi, ’bo ṅurupi a’dukuki i kutuni.
- 39**Yesu druga kulia adi, “ ’Dumarata ṅurupina kaṅo.” Marita naga a sase na ṅutu laga lo tuwalo druga teyitokindro Yesu adi, “Mata, gbo’di tinade ṅmoṅmwa, igbonaga ilo de gbo’di a luṅa iṅmanilo.”
- 40**Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na aku takindra do adi ku do naga arugo, do imemedra todroma na Ḍun ina ya?”
- 41**Kuwade ko druga ’dumadru ṅurupina kaṅo i piri naga ma opulo nukanina. Yesu druga ’bi’yu konye kanye kilo ki, druga kulia adi, “Monye, na tikindra do iyete ku naga mo do yingi nana.
- 42**Na adeni adi do lo yinga na ’duu, ’bo na kulia de ku kulia ti mongoyo naga na lira nyogonana de kine, ma ko ku rugi adi do lepe lo sunyundro na.”
- 43**Ku lepe laga akulia de, lepe druga laiza ku roro laga gboṅa adi, “Lazaro, lupundri kaṅo.”

⁴⁴Dutu laga atuwalo druga lulupundro kaṅo, ti kenisi ti lepe kilo ku mukuzi ti lepe kilo atora ku bongola ti opu kine, 'bo koṅo na lepena atora 'do ku kitambala. Yesu druga takindra ko adi, "Laketa lepe, kolokita lepe ti utini."

⁴⁵Kuwade ṅutulu rodri ti Yahudi laga lo pondra ku Mariani laga amedra ṅo laga ma Yesu kondrilo kilo druga rurugo lepe,

⁴⁶'bo ku'de kilo kasiko i dridriṅini utu ku Farisayo kilo yu i trukokindro na ko ṅo laga ma Yesu kondrilo.

⁴⁷Kuwade ka'i'ila drumala kasi Farisayo kilo druga tundra kayolo ti kuliata kilo kugele, druga piza ko adi, "Ma yi kondra inyo ya? Igbonaga ilo ṅutu de akondra kpiyesi rodri.

⁴⁸Kugbo yi laga kolokindro lepe i kondra de, ṅutulu giri irurugo lepe, 'bo ṅutu ti Roma kilo ipopondra i randru na piri naruruwa nikana ku i teririza na zuru likalo itro."

⁴⁹Dutu gele kasiko i dridriṅini laga Kayafa laga lo gbo'da a ka'i'ilani laga a leṅgberelo i lu kiṅa delo druga teyitokindro ko adi, "Ta aku deni kulia tro.

⁵⁰Ta aku yo'yu adi igbo'da a na'bu kasuni ti ṅutu gele tuwani ku kulia ti ṅutulu giri kine, zurulo ka'bi ku karaki giri."

⁵¹Lepe aku kulia kine kulia de ku kuwe nanye, 'bo igbonaga lepe a ka'i'ilani laga a leṅgbere i lu kiṅa dena, lepe akewundro kulia be kakeyoni adi Yesu lu itutuwa ku kulia ti zurulo kine,

⁵²ani gbo'da ku zurulo ka'delo, 'bo ti lepe tunundri ṅazi ti Dun laga lo reki ka'de kilo kugele.

⁵³Kuwade ṅiyu i ilu luṅa de ko druga tomodya kutuzi i tatuza na Yesu.

⁵⁴Kuwade Yesu aku woro gboṅa ku Yahudi kilo i dridriṅi yu 'do, 'bo lepe druga ṅiyoro yu de, druga tu i ka naga a diṅo nu i nyoga yu, i kezi na luṅu a Ehraima nu, lepe druga saka yu de kasi lotodiniki kanye kilo.

⁵⁵Kugbo kolo drumala na soṅoni Roseto na Yahudi kilona gbo'di nyoga, ṅutulu rodri druga ṅiyoro i ka naga kaṅo yu nu, druga utu Yerusalema yu ti inga luṅa lo Rosetolo aku yeṅundra, i toke'ya na 'beri.

⁵⁶Ko druga ga'yu Yesu, druga pipiza 'beri kase dridriṅini kasiko ilirani i kadi na Dun ina kata yu adi, "Ta rambu adinyo ya? Lepe aka pondra i kolo drumanani ya?"

⁵⁷Ti ka'i'ila drumala ku Farisayo kilo atakindra kukuzu 'bero adi kugbo le'de ṅutu laga adeni piri naga ma Yesu gbo'dini nu, ti lepe kpene, ma ko ku mogi lepe 'busa.

Yoane 12

- ¹Nyenaga kugbo luṅa kilo laga akoloki bukiye ti inga kolo druma na soponi Rosetona aku yeṅundra, Yesu druga yenga Betania yu i piri naga ma Lazaro laga ma Yesu toṅizi i ṅutulu laga atatuwa kilo i dridriṅi yulo gbo'dini nu.
- ²Ko druga kukunakindra lepe nyosu na tokotria yu de, 'bo Marita na korakindra ko nyosuna, ti Lazaro agbi'diki i dridriṅi na ṅutulu laga i mesa kutu yu kilo.
- ³Maria druga 'dumundra more gele na wele na ṅmwa sisisi a nakiye koru naga na luṅu a narido naga ku gbore nanye naga ki dena druga ṅindri mukuzi ti Yesu kilo, druga seza mukuzi ti lepe kilo ku kupi kanye kilo. Azi na welena druga ṅmoki kadi katani giri.
- ⁴Yuda laga lo Kariota, laga a ṅutu gele i lotodiniki ti Yesu kilo i dridriṅini, laga lo inyokindro lepe mundraralo, druga piza adi,
- ⁵"Ina wele na ṅmwa sisisi ina de ani togboro ku silingi kamazi musala ma tiki lemerikani gbandra ya?"
- ⁶'Bo lepe kulia de agbo'da nyadrini lemerikani, 'bo igbonaga lepe a kolani, lepe lo 'de'ya zuru lo riyelo, bita koko'ya ṅo laga a'delaki kata yu kilo ina.
- ⁷Yesu druga kulia adi, "Kolokita lepe, ti lepe riridri yeṅadru tozo i luṅa lo nukani na lu,
- ⁸igbonaga lemerika kilo gbo kasi ta mu luṅa, 'bo laga na ani gbo'da kasi ta mu luṅa."
- ⁹Kugbo mongoyo na Yahudi kilo rodri laga adeni adi Yesu lu yu de, ko druga pondra, agbo'da ku kulia ti Yesu ka'deloni, 'bo ma ko ku medri Lazaro laga ma lepe toṅizi i ṅutulu laga atatuwa kilo i dridriṅi yulo itro.
- ¹⁰Ka'i'ila drumala kilo druga tomodya kutuzi i tatuza na Lazaro itro,
- ¹¹igbonaga ku kulia ti lepe kine, Yahudi kilo rodri autu i rugo na Yesu ina.
- ¹²Ku gbo'dini imalu de mongoyo na ṅutulu rodri laga lo utu i kolo drumana yu kilo ayinga adi Yesu lu utu Yerusalema yu.
- ¹³Ko druga 'dumundra keniya ti lukpendre, druga lupodru i momora kasi lepe, ti kilo i laiza adi, "Hosana! Dutu lo pondra ku kari ti Matalo kine ti purani pura, lepe laga a Mata lo Isiraelilo!"
- ¹⁴Yesu kuwa arumbi tore na drongi lepe druga kiza kini, beti naga ma wuroni adi,
- ¹⁵"Kezi naga Ziona, ku kukuzeta, meteta, Mata lasulo ilo i pondra, lepe akiza i tore na drongina kini!"
- ¹⁶A kayona lotodiniki ti lepe kilo aku yo kine kulia de, 'bo kugbo Yesu laga alubo i mo'yu nanyena kata yu, ko druga rambu adi kine kuliata de wuro ku kulia ti lepe kine, adi ko akonakindra lepe kine kulia de itro.

- ¹⁷Mongoyo na ηutulu laga lo gbo'da kasi lepe kilo druga 'dodru bo na kuliana adi lepe alungu Lazaro i gulo kata yu i tonizu na lepe i ηutulu laga atatuwa kilo i dridriņi yu.
- ¹⁸Ku kine kulia de mongoyo na ηutuluna druga utu i momorani na lepe igbonaga ko ayinga adi lepe akondra ilo kpiye dena.
- ¹⁹Farisayo kilo druga kulia kase dridriņini adi, "Ta abo. Ta ani romoki kondra le'de ηo tro. Meteta, ηutu ti ka kilo giri kilo kepodru lepe!"
- ²⁰Nyenaga Giriki ku'de kulu yu de i dridriņi na ηutulu laga lo utu i teminizo na Dūn i kolo drumana yu kilo.
- ²¹Kilo ηutu de druga pondra ku Filiponi laga lo Betesaida Galili yu ilo, druga takndra lepe adi, "Mata, yi kodro nyadru medra na Yesu."
- ²²Filipo druga pondra ku takindra Anderia. Anderia seku Filipino druga pondra ku takindra Yesu.
- ²³Yesu druga teyitokindro ko adi, "Luηalo ayeηundra lo purani Diro lo ηutulo azo.
- ²⁴Na takindra ta a 'diri, koyita lo kinyotio kuwa a'duki kani, kuwa aku tuwa, lepe igbo'da ka'delo, 'bo kuwa atuwa, lepe trotrora konye kilo rodri.
- ²⁵Dutu laga lo nyadru ru nanyenalo izuzuki ru nanyena, 'bo ηutu lo ηmoza ru nanyena i ina ka de ilo, iriridra lepe yeηadru tozo i ru naga ani lengana.
- ²⁶Kugbo le'de ηutu laga lo konakindra na kita, ti lepe kepundri bo niona, piri naga ma na gbo'dini nu, kakitani liolo igbo'da itro. Kugbo le'de ηutu lo konakindra na kita, Monye liolo isosobu lepe.
- ²⁷"Tinade na gbo ku drelia koru. Ma na kulia adinyo ya? Ki na kuliani adi, 'Monye liolo ritu na i ina baηe de' ya? 'Bayi. Ku kine kulia de na yeηundra i ina baηe de.
- ²⁸Monye liolo. tiki kari konu kine ti purani pura." I bo ηanina roro le'de druga kuu i 'diko yu, adi, "Na apudya azo, na ipupudya 'do."
- ²⁹Mongoyo na ηutulu lo lira nyoga kilo ku ko laga ayinga de druga kulia adi kana ayule, Ku'de kilo adi, "Malaikata lo kulia ku lepe."
- ³⁰Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ilo roro de agbo'da kuu ku kulia kuweni, 'bo ku kulia kasu.
- ³¹Tinade a baηe na ηerani kulia ti ina ka de kine. Tinade drumma lo ina ka delo iririkozi kaηo.
- ³²Kuwa na lepe laga a'dukuzi ki i kuzo kini, na ipipikundro ηutulu kilo giri kuweni."
- ³³'Bo lepe akulia de i kpekindra na kulia ti tuwa naga ma nye ituwanina.

- ³⁴Mongoyona druga teyitokindro lepe adi, “Yi ayinga kulia i kukuzuna katani adi Kristolo isaka paratra paratra. Do kulia adinyo adi, Diro lo ntulo i’dukuzi ki ya? Ilo Diro lo ntulo de a na ya?”
- ³⁵Yesu druga teyitokindro ko adi, “Akoloki ’baziṅa inga pararana gbo’dini kasu dridriṅini. Woronita ti inga ta gbo ku pararana, mudena ka’bi ku tiga ta. Dutu lo woro i mudena katanilo aku deni piri naga ma nye utini nu.
- ³⁶Ti inga ta gbo ku pararana, rugita parara ṅanina, ma ta yeṅundri a ṅazi ti parara ṅanina.” Kugbo Yesu laga atazu kine kulia de, lepe druga utu i ’dandru na mugu ku koṅa.
- ³⁷Dibani kodro ku lepe laga akondra kpiyeta rodri de kasiko i konyeni kpe, ko aku rugo lepe.
- ³⁸Kuwade kulia na ta kakeyoni Isaya kine ma torumokindri ’beri adi, “Mata, ṅa laga arugo kulia na tru yi kine ya? ’Bo teriṅi na Matalona akpeki ṅa ya?”
- ³⁹Kuwade ko aku romoki rugo, ’bo Isaya akulia ’do adi,
- ⁴⁰“Lepe atikindra ko i gbo’da ku konye a mudumudu, atikindra ko i gbo’da ku teiliko logo, ka’bi ko ku medra ku konye kase kilo, ka’bi ko ku yo’yu ku teiliko kase kilo, ka’bi ko ku lopugu ’beri ma na ku toruzo ko.”
- ⁴¹Ti Isaya atazu de igbonaga lepe ameri mo’yu na Yesuna, nyena tazi lepe kulia ti lepe kine.
- ⁴²’Bo kpe, drumala rodri kilo arugo Yesu, ’bo ko aku kpeza kine kulia de ku kuzene na Farisayo kilo, ka’bi ko ku droṅodru se kaṅo i kadi naga a momorena katani.
- ⁴³’Bo ko anyari sopo naga ma ntulu sobini sena alangu sopo naga ma Dun sobinina.
- ⁴⁴Yesu druga laiza adi, “Dutu laga lo rugo na ilo agbo’da rugo nani, ’bo rugo Dun laga lo sunyundro nalo.
- ⁴⁵Dutu laga lo medra na ilo medra Dun laga lo sunyundro nalo.
- ⁴⁶Na pondra a parara i kani, ka’bi ntulu giri laga lo rugo na kilo ku saka i mude kata.
- ⁴⁷Kugbo le’de ntulu laga ayinga kulia kuwe kine, kugbo ani kondra ko, na ani ṅerakindra lepe kulia, igbonaga na agbo’da pondra i ṅerakindra na ntulu ti ka kilo kuliani, ’bo i ritundro na ko.
- ⁴⁸Dutu laga lo redra na, laga ani rugo kulia kuwe kinelo gbo ku kaṅerani lonye lo kulia. Kulia na ta na kine iṅeṅeri kulia ti lepe kine i luṅa lo bo lu.
- ⁴⁹’Bo na aku kulia ku kuwe niona, ’bo lepe laga lo sunyundro na, laga a Monyel ku mugu ilo, nyelo tikindra na kukuzu ku kulia naga ma na ku kuliani ku naga ma na ku tazini kine.

⁵⁰Na adeni adi kukuzu na lepena a ru naga ani lengana. Kulia naga ma na tazi kine na tazu beti naga ma Monyelo takindri na kukuzuna ina.”

Yoane 13

¹Ti inga luṅa lo kolo druma na Rosetonalo aku yeṅundra, kugbo Yesu laga adeni adi luṅa lonyelo ayeṅundra azo, laga ma nye kolokindri ina ka dena i utu ku Monyelo yulo, ti lepe anyari ṅutu kanye laga lo gbo'da i kani kilo, lepe anyari ko tozo i 'dute yu.

²Ku ko laga kulu i nyosu na tokotriana, ti kasooyini lo kulialo a'delakindra kulia ku Yuda lo Kariota laga a ṅiro lo Sirhonalalo i teili yu i nyokindro na Yesu mundrara.

³'Bo Yesu adeni adi Monyelo atikindra nye teriṅi giri azo, adi nye ṅiyu ku Dun yu, nye itutu ku Dun yu 'do.

⁴Kuwade lepe anjiye i nyosu na tokotriana i kutu yu druga yokodru bongola kanye drumala kine, druga 'dumundra bongolo naga a siye na muguna, druga pitakindra kanye mukoni.

⁵Lepe druga 'bugo pio kine i a'ba'baṅa katani, druga sulukindra lalazu na mukuzi ti lotodiniki kilo, druga seza ko ku bongolo naga a siye na mugu naga ma lepe pitakindri kanye mukonina.

⁶Ku lepe laga apondra ku Simona Peteroni, Petero druga piza lepe adi, “Mata, do lo lalazu mukuzi kuwe kilo ya?”

⁷Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Kulia naga ma na kondri kine de do aku de tinade, 'bo do idendra a bo.”

⁸Petero druga teyitokindro lepe adi, “Do 'baka lalazu mukuzi kuwe kiloni.” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Kugbo na laga ani lalazu do, do ani gbo'da a lio.”

⁹Simona Petero druga teyitokindro lepe adi, “Mata, agbo'da mukuzi kuwe kilo ka'deloni, 'bo kenisi kuwe kilo ku kuwe niona itro.”

¹⁰Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ḍutu laga akuwolo, ani nyadru kuwo, ṅo kilo mukuzi ti lepe kilo 'du, 'bo mugu na lepena giri a nakiye. Ta a lokiye, 'bo agbo'da ta girini.”

¹¹'Bo lepe adeni ṅutu laga lo inyokindro nye mundrara ilo, nyena kuliani lepe adi, “Ta giri ani gbo'da a lokiye.”

¹²Kugbo lepe laga alalazu mukuzi kasiko kilo, ku lepe a'dumundra bongola kanye kine ku agbi'diki ka 'do, lepe druga piza ko adi, “Ta ayo kulia naga ma na konakindri ta kine ya?”

¹³Ta kilo lungu na a Katogoloni, ku a Mata itro. Ta kulia soso, 'bo na gbo de.

- 14Na laga a Katogoloni lasulo ku a Mata lasulo kuwa na alalazu mukuzi kasi kilo, laga ta, lalaneta mukuzi kasu kilo kasu dridriṅini.
- 15'Bo na atikindra ta kpiye, ma ta kondri beti naga ma na konakindri tana.
- 16Na takindra ta a 'diri, upiyelo ani langu mata lonyelo, lososonyolo ani langu kasonye lonyelo.
- 17Ku ta laga adeni kine kulia de, ku ta laga akondra de, koṅo na 'buna ina a nasu.
- 18Na agbo'da kulia ku kulia kasu girini, 'bo na adeni ṅutulu laga ma na nyumundri kilo, 'bo kulia na wuwuro kine ti torumokindri 'beri adi, 'Ḍutu laga lo nyosu seku nalo alopugo mugu i kondra na na a loro.'
- 19Ḍiyoro tinade na lo takindra ta ti inga kulia kine aku kondra 'beri, ma ta rugi adi na a lepe.
- 20Na takindra ta a 'diri, ṅutu laga lo rugo ṅutu laga ma na sonyodrilo, lepe arugo na. Ḍutu laga lo rugo na ilo, arugo Ḍun laga lo sunyundro nalo."
- 21Kugbo Yesu laga akulia de, lepe druga gbo ku drelia koru, druga kulia adi, "Na takindra ta a 'diri, ṅutu gele kasu dridriṅini inyonyokindro na mundrara."
- 22Lotodiniki kilo druga medra 'beri kase dridriṅini, 'bo ko aku deni ṅutu laga ma lepe tazi kulia ti lepe kinelyo.
- 23Ti lotodinikita le'de laga lo nyari Yesulo agbi'diki ku Yesu i lagani.
- 24Kuwade Simona Petero druga kotundra lepe, druga kulia adi, "Trukoki yi ṅutu laga ma lepe tazi kulia ti lepe kinelyo."
- 25Kuwade ti lepe atogu mugu, ku Yesu i lagani, lepe druga piza lepe adi, "Mata, ilo ṅa ya?"
- 26Yesu druga teyitokindro lepe adi, "Ilo ṅutu lo inyelakindri na 'dilo i tikindra na lepele. " Lepe druga nyelakindra 'dilona, druga 'dumundra lepe druga tikindra Yuda lo Kariota laga a ṅiro lo Simonalo.
- 27I bo na nyelaki na 'dilo ṅanina, Satani druga lubo ku Yuda kata yu. Yesu druga takindra lepe adi, "Ḍo laga mo do kondrilo, kone wule."
- 28Le'de ṅutu 'baya i kulu ṅutu de laga lo saka i mesa kutu kilo i dridriṅini lo dendra adi Yesu takindra lepe de gbandra.
- 29Ku'de kilo arambu adi igbonaga Yuda gbo ku zuru lo riyelona, Yesu atakindra lepe adi, "Gbore le'de ṅo laga ma yi nyadri a lo kolo drumanalalo," kuwagi ma lepe tikindra lemerika kilo le'de ṅo.
- 30Kugbo Yuda laga amakadru 'dilona, lepe druga lupodru kaṅo, ti kana gbo'di asomuko.

- ³¹Kugbo Yuda laga alupodru azo, Yesu druga kulia adi, “Tinade Āiro lo ŋutulo irumbi pura kanye katani, ’bo Āun irumbi pura ku lepe katani.
- ³²Kugbo Āun laga arumbi pura ku Āiro lo ŋutulo katani, Āun ipupudya Āiro lo ŋutulo kanye katani itro, ’bo lepe ipupudya lepe agbole.
- ³³Āazi kuwe kilo, na isaka kasi ta ku baje a naŋutru. Ta igaga’yu na, ’bo beti naga ma na takindri Yahudi kilona, ‘Piri naga ma na utini nu ta ani romoki utu,’ kuwade na takindra ta tinade.
- ³⁴Na lo tikindra ta kukuzu naludu, adi nyareta nya ’beri kasu dridriŋini. Nyareta nya ’beri kasu dridriŋini be naga ma na nyadri tana.
- ³⁵Ku kine kulia de ŋutulu kilo giri idedendra adi ta a lotodiniki kuwe kilo, kugbo ta laga gbo ku nyadru kasu dridriŋini.”
- ³⁶Simona Petero druga piza lepe adi, “Mata, do lu tu da ya?” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Tinade do ani romoki kipundro bo niona i piri naga ma na utini nu, bo do ikekepodru bo niona a bo.”
- ³⁷Petero druga piza lepe adi, “Mata, na ani romoki kepodru do tinade gbandra ya? Na ikokolokindro ru niona ku kulia konu kine.”
- ³⁸Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do ikokolokindro ru nonuna ku kulia kuwe kine ya? Na takindra do a ’diri, ti sukurilo inga aku sira do irerenya na luŋa musala.

Yoane 14

- ¹“Teiliko kasu kilo ka’bi ku ’do’do’do’do. Rugita Āun ’duu, rugita na itro.
- ²Ku Monye liolo i ’ba yu pirito naga a sakayeta kine rodri. Kedri kodro kugbo ani gbo’da de, kedri kodro na itrutrukokindro ta adi na itu i kukunakindra na ta piri ya?
- ³Kugbo na laga autu i kukunakindra na ta piri, na ipopondra ’do i dokundra na ta kuweni, kuwade ma ta ku gbo’da kugele i piri naga ma na gbo’dini nu kata yu.
- ⁴Piri naga ma na ituni nu, ta adeni kiko ŋanilo.”
- ⁵Toma druga piza lepe adi, “Mata, yi aku de piri naga mo do ituni nu. Ma yi romoki dendra kiko ŋanilo adidinyo ya?”
- ⁶Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na laga a kikolo, na laga a kulia ti to’diri kine, na laga a runa. Le’de ŋutu ’baya lo yenga ku Monyelo yu ŋolo laga lo yeŋundra kuwenilo ka’delo.
- ⁷Kedri kodro ku ta laga adeni na, kedri kodro ta adeni Monye liolo itro. Diyoro tinade ta adeni lepe, ta ameri lepe itro.”
- ⁸Filipo druga takindra lepe adi, “Mata, kpeki yi Monyelo, ma romoki yi.”

- ⁹Yesu druga piza lepe adi, “Filipo, na asaka kasi ta gbo’di baje a nazo de, ’bo do inga aku deni na ya? Dutu laga lo medra nalo ameri Monyelo azo. Do kulia adi ti na kpeki ta Monyelo gbandra ya?”
- ¹⁰Do aku rugo adi na gbo ku Monyelo katani, ’bo Monyelo gbo kuwe katani ya? Kulia naga ma na takindri ta kine na ani tazu ku kuwe niona, ’bo Monye laga lo saka kuwe katani ’duulo lo kondra kitazi kanye kine.
- ¹¹Rugita adi na gbo ku Monyelo katani, ’bo Monyelo gbo kuwe katani, kuwagi rugita na ku kulia ti kitazi nani kine.
- ¹²“Na takindra ta a ’diri, ntu laga lo rugo na ilo ikokondra kitazi naga ma na kondri kine, ’bo lepe ikokondra kitazi naga na langu kine de, igbonaga na lu tu ku Monyelo yuna.
- ¹³Do giri laga ma ta magi ku kari kuwe kine kilo, na ikokondra de, ma Monyelo ma rumbi pura ku Dirolo katani ’busa.
- ¹⁴Kugbo ta laga magu le’de no ku kari kuwe kine, ’dia gbo adinyo kpe, na ikokondra de.
- ¹⁵“Ku ta laga nyanyari na, ta ikokondra kukuzuki kuwe kine,
- ¹⁶’bo na imamagu Monyelo, ’bo lepe ititindra ta Kalokoni le’de, ma lepe ku saka kasi ta paratra paratra.
- ¹⁷Lepe a Yuka na kulia ti to’diri, naga ntu ti ka kilo ani romoki rugona, igbonaga ko ani medra lepe, aku deni lepe ’do. Laga ta adeni lepe, igbonaga lepe lo saka kasi ta ina, lepe ina gbo kasu katani itro.
- ¹⁸Na aka kolokindro ta a kikizikoni, na lo ipondra kasuni.
- ¹⁹Akoloki baje a najutru, ntu ti ka kilo aka medra na ’doni, ’bo laga ta imemedra na igbonaga na igbo’da zoruna, ’bo ta igbo’da zoru itro.
- ²⁰I nu baje de ta idedeni adi na gbo ku Monye liolo katani, ta gbo kuwe katani, ’bo na gbo kasu katani itro.
- ²¹Dutu laga lo gbo ku kukuzuki kuwe kine, laga lo sobu ko ilo a ntu laga anyari nalo. Dutu laga anyari nalo, Monye liolo inyanyari lepe, ’bo na inyanyari lepe ’do itro, na ikpekpekindra mugu ku lepeni.”
- ²²Yuda, laga ani gbo’da lo Kariotalo druga piza lepe adi, “Mata, kulia naga a inyo naga mo do kpezi mugu kayani kine, ’bo ani gbo’da ku ntu ti ka kilo ya?”
- ²³Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Kugbo le’de ntu laga anyari na, lepe isosobu kulia kuwe kine, ’bo Monye liolo inyanyari lepe. Yi ipondra ku lepeni i kukundra na piri naga ma yi gbo’dinina kasi lepe.
- ²⁴Dutu laga aku nyari nalo ani sobu kulia na ta na kine. ’Bo kulia naga ma ta yingi kine ani gbo’da a kuweja, ’bo ko a ti Monye lo sunyundro nalo.

- ²⁵“Na atakindra ta kine kulia de ti inga na saka kasi ta.
- ²⁶’Bo Kalokoni laga a Yuka Nakiye, naga ma Monyelo isunyundri ku kari kuwe kinena, lepe itotogulukindro ta kuliata giri, ’bo lepe ititikindra ta i rambu na kuliata giri naga ma na takindri ta kine.
- ²⁷Na lo kolokindro teili lo trotrolo kasuni, na lo tikindra ta teili lo trotro liolo. Na ani tikindra ta beti naga ma ntu ti ina ka de kilo tikindrana. Teiliko kasu kilo ka’bi ku gbogbo’da ku drelia, ku kukuzeta itro.
- ²⁸Ta ayinga na i takindra na ta adi, ‘Na lu tutu, ’bo na lo ipondra kasuni.’ Ku ta laga anyari na, kedri kodro ta inyonyola adi na lu tu ku Monyelo yu, igbonaga Monyelo arodru nana.
- ²⁹Tinade na atrukokindro ta ti inga kulia nani kine aku kondra ’beri, kuwade kugbo ko naga akondra ’beri, ma ta rugi ’busa.
- ³⁰Na aka takindra ta kuliata rodri ’doni, igbonaga druma lo ina ka de ilo ipondra, ’bo lepe ani gbo’da ku teriji kuwe kini.
- ³¹’Bo ti ntu ti ka kilo dene adi na anyari Monyelo, ’bo na kondra kulia naga ma Monyelo takindri na kukuzu kine. Dineta, kita tu inide kaŋo.

Yoane 15

- ¹“Na laga a zabibu laga mngbalo, ’bo Monye liolo a kasoliani nani.
- ²Lepe bita ’e’eza kenya giri naga kuwe katani naga ani trora konye kine kaŋo, ’bo lepe bita ’e’eza ’do kenya giri naga na trora konye kine, ma ko trora konye kilo arodru.
- ³Ta atokela ku kulia naga ma na takindri ta kine.
- ⁴Sakanita kuwe katani, ’bo na ilo kasu katani itro. Beti naga kenetana ani romoki trora konye ka’delo kugbo lepe ani saka ku zabibu ilo i muguni ina, gbode ta ani romoki itro, kugbo ta ani saka kuwe katani.
- ⁵Na laga a zabibu ilo, ’bo ta a kenya kine. Dutu laga lo saka kuwe katani ilo, ’bo na ku lepe katani, lepe troru konye kilo rodri, igbonaga ku na laga ’baya, ta ani romoki kondra le’de ŋo tro ina.
- ⁶Ku le’de ntu ani saka kuwe katani, lepe ibiriŋozi kaŋo be na kenetana, lepe itetio tetio, ’bo ko itundra kenya kine i biriŋodru na ko i kima, ko inonoka.
- ⁷Kugbo ta laga saka kuwe katani, ’bo kulia na ta na kine ku sakani kasu katani, maketa ŋo laga ma ta nyadrilo, ’dia gbo adinyo kpe, lepe ikokonaki ta.
- ⁸Ku ilo ŋo de Monye liolo irumbi pura, ma ta trorani konye kilo rodri, kuwade ta igbogbo’da a lotodiniki kuwe kilo.
- ⁹Beti naga ma Monyelo nyadri nana, na anyari ta ’do. Sakanita i nyadru niona katani.

- ¹⁰Ku ta laga sobu kukuzuki kuwe kine, ta isasaka i nyadru niona katani, beti naga ma na sobi kukuzuki ti Monye liolo kine, 'bo na saka i nyadru na lepena katani ina.
- ¹¹Na atakindra ta kine kulia de ma nyola niona gbo'da kasu katani, nyola nasuna ma gbo'da koru 'do.
- ¹²"Ina de a kukuzu niona, nyareta nya 'beri kasu dridriṅini be naga ma na nyadri tana.
- ¹³Le'de ṅutu 'baya laga lo gbo'da ku nyadru naga arodru ina de, naga na kolokindri ru nanyena ku worisi kanye kilonina.
- ¹⁴Ku ta kondra ṅo giri laga ma na takindri ta kukuzu kilo, ta a worisi kuwe.
- ¹⁵Na ani lungu ta a upi 'do, igbonaga upiyelo aku deni ṅo laga ma mata lonyelo kondriilo. 'Bo na alungu ta a worisi kuwe, igbonaga na atodinikindro ta kuliata giri naga ma na yingi ku Monyelo yu kinena.
- ¹⁶Laga ta aku nyumundro na, 'bo laga na anyumundro ta, atikindra ta i utu ku trora konye, ma konye kasu kilo saka 'duu, kuwade ṅo giri laga ma ta magini ku Monyelo yu ku kari kuwe kine kilo, 'dia gbo adinyo kpe, ma lepe tikindri ta.
- ¹⁷Na takindra ta ina kukuzu de, nyareta nya 'beri kasu dridriṅini.
- ¹⁸"Kugbo ṅutu ti ka kilo laga aṅmoza ta, deneta adi ko aṅmoza na ti inga ko aku ṅmoza ta.
- ¹⁹Kedri kodro ku ta laga a ṅutu ti ka kilo, kedri kodro ṅutu ti ka kilo inyanyari ṅo kasiko kilo. 'Bo igbonaga ta ani gbo'da a ṅutu ti ka kilona, 'bo na anyumundro ta kaṅo ku ṅutu ti ka kilo i dridriṅinina, kuwade ko aṅmoza ta.
- ²⁰Rameta kulia naga ma na takindri ta kine adi, 'Upiyelo ani langu mata lonyelo.' Kugbo ko laga awowondru na, ko iwowondru ta itro. Kugbo ko laga asobu kulia kuwe kine, ko isosobu kasu kine itro.
- ²¹'Bo ko ikokondra ta ku kine konesi de giri ku kulia ti kari kuwe kine, igbonaga ko aku deni Dun laga lo sunyundro nalo ina.
- ²²Kedri kodro ku na laga aku pondra ku takindra ko, kedri kodro ko igbo'da 'ba toro, 'bo tinade ko 'ba renya ku kulia ti toro nasikona kine.
- ²³Dutu laga lo ṅmoza na ilo, ṅmoza Monye liolo itro.
- ²⁴Kedri kodro ku na laga aku kondra kitazi naga le'de ṅutu aku kondra kine kasiko i dridriṅini, kedri kodro ko igbo'da 'ba toro, 'bo tinade ko amedra, 'bo ko aṅmoza na ku Monye liolo itro.
- ²⁵Kuwade kulia naga na wuro i kukuzu nasikona katani kine ma torumokindri 'beri adi, 'Ko aṅmoza na a 'busa.'

²⁶Bo kugbo Kalokonilo laga apondra laga ma na isunyukindri ta lo nyu ku Monye yu, laga a Yuka na kulia ti to'diri naga na nyu ku Monye yu ina, lepe i'do'dodru bo nio na kuliana.

²⁷Ta itro i'do'dodru bo na kuliana igbonaga ta saka kasi na nyu i suluki yuna.

Yoane 16

¹“Na atakindra ta kine kulia de ka'bi ta ku bayi.

²Ko idrodrogoro ta i kadizi naga a momoreta kine kata yu kaṅo. A 'diri luṅalo ilo ipondra, ṅutulu giri laga lo reremozu ta kilo irarambu adi se konakindra Dun kita.

³Ko ikokondra ta de igbonaga ko aku deni Monyelo ku na itrona.

⁴Bo na takindra ta kine kulia de, kuwade kugbo luṅa lasikolo laga ayeṅundra, ma ta rambi adi kazu na atakindra ta kine kulia de. “Na aku takindra ta kine kulia de nyu i suluki yu igbonaga na asaka kasi tana.

⁵Bo tinade na lu tutu ku Dun laga lo sunyundro nalo yu. 'Bo le'de ṅutu 'bayi kasu dridriṅini laga lo piza na adi, 'Do lu tu yeda ya?’

⁶Bo igbonaga na atakindra ta kine kulia dena, ta gbo ku luṅuli koru.

⁷Bo na takindra ta kulia ti to'diri kine, a na'bu kasuni ku na utu we yu, igbonaga ku na ani utu, Kalokonilo 'bani pondra kasuni. 'Bo kugbo na laga autu, na isusunyundro lepe kasuni.

⁸Kugbo lepe laga apondra, lepe ikpekpeza ṅutu ti ka kilo adi ko a 'bureniko ku kulia ti torozi kine, ku kulia ti logbiye lo'bulo kine, ku na kulia naga sosona itro,

⁹ku kulia ti torozi kine igbonaga ko aku rugo na ina,

¹⁰ku kulia ti logbiye lo'bulo kine, igbonaga na lu tu ku Monyelo yu 'bo ta 'baka medra na 'doni ina,

¹¹ku ti ṅera na kulia naga sosona kine igbonaga druma lo ina ka delo aṅeraki kulia kine a naro azona.

¹²“Na gbo ku kuliata rodri naga na taki na ta kine, 'bo tinade kine kulia de a riṅiko kasuni.

¹³Kugbo Yuka na kulia ti to'dirina naga apondra, lepe i'dolakindra ta kuweto i kulia ti to'diri kine giri katani, igbonaga lepe aka tazu ku kuwe nanyeni, 'bo kulia naga ma lepe yingi kine, lepe itataazu se, 'bo lepe itrutruṅo kulia na popondra kine.

¹⁴Lepe ititikindra kari kuwe kine ti purani pura, igbonaga lepe i'de'deba kulia kuwe kine i trukokindro na tana.

¹⁵Kulia giri naga na gbo ku Monyelo kine a kuweṅa, kuwade na akulia adi lepe i'de'deba kulia kuwe kine i trukokindro na ta.

- 16“Akoloki luṅa ’baziṅa, ta ’baka medra nani. Akoloki luṅa ’baziṅa ’do, ta imemedra na.”
- 17Lotodiniki ti lepe ku’de kilo druga pipiza ’beri kase dridriṅini adi, “Kine kulia naga ma lepe takindri yi kine de adi, ‘Akoloki luṅa ’baziṅa, ta ’baka medra nani. Akoloki luṅa ’baziṅa ’do, ta imemedra na,’ ’bo, ‘igbonaga na lu tu ku Monyelo yuna,’ trugo adinyo ya?”
- 18Ko druga piza adi, “Kulia naga ma lepe tazi kine adi, ‘Akoloki luṅa ’baziṅa,’ kine adinyo ya? Yi aku de kulia naga ma lepe tazini kine.”
- 19’Bo Yesu adeni adi ko kilo nyadru pipiza nye, lepe druga piza ko adi, “Ta pipiza ’beri kasu dridriṅini ku kulia naga ma na tazi kine adi, ‘Akoloki luṅa ’baziṅa, ta ’baka medra nani. Akoloki luṅa ’baziṅa ’do, ta imemedra na’ de gbandra ya?”
- 20Na takindra ta a ’diri, ta igbigbiye, ta iluluzo luluzo, ’bo ṅutu ti ka kilo inyonyola. Ta igbogbo’da ku luṅuli, ’bo luṅulio kasu kilo ilolopuke a nyola kasuni.
- 21Kugbo nokana naga ku miye na ṅiro i ta’duni, lepe gbo ku luṅuli koru igbonaga luṅa lo lepelo aromoki azona. ’Bo kugbo lepe naga ata’duundra ṅirolo, lepe ani rambu miyena gbo’di ’do ku kulia ti nyolana kine adi ṅiro ata’duwe i kani.
- 22Ta gbo ku luṅuli tinade, ’bo na imemedra ta ’do, ta inyonyola, ’bo le’de ṅutu ’bayi lo ininadru nyola nasuna kaṅo.
- 23I ini luṅa de, ta aka magu le’de ṅo kuwenini. Na takindra ta a ’diri, kugbo ta laga magu le’de ṅo ku Monyelo yu, lepe ititindra ta ku kari kuwe kine.
- 24Yeṅundra tinade ta aku magu le’de ṅo ku kari kuwe kine. Maketa, ta irurumbi, nyola nasuna ma gbo’da koru.
- 25“Na atakindra ta kine kulia de ku kulia na guguma. Luṅalo ilo ipondra, i ilu luṅa de na aka takindra ta ku kulia na gugumani, ’bo na itrtrukokindro ta kulia ti Monyelo kine gboṅa.
- 26I inu luṅa de ta imamagu ku kari kuwe kine, ’bo na ani takindra ta adi na imamagu Monyelo ku ta,
- 27igbonaga Monyelo lepe nyanyari tana, igbonaga ta anyari na, ’bo ta arugo adi na apondra ku Ḍun yu ina.
- 28Na apondra ku Monyelo yu, na apondra i kani, ’bo ’do, na lo kolokindro kana, ’bo na itu ku Monyelo yu.”
- 29Lotodiniki ti lepe kilo druga takindra lepe adi, “Mete, tinade do lo kulia gboṅa, do ani tazu kuliata na guguma tro.
- 30Yi adeni gbo’di adi do adeni kuliata kine giri, le’de ṅutu ka’bi ku pipiza do. Ku kine kulia de yi arugo adi do pondra ku Ḍun yu.”
- 31Yesu druga teyitokindro ko adi, “Ta gbo’di arugo de ya?”

³²Meteta, luḡalo ilo ipondra, 'bo ayeḡundra azo, i ilu luḡa de ta irereki, ḡutulu giri gele gele kanye 'ba yu, ta ikokolokindro na ka'delo. 'Bo na ani gbo'da ka'delo tro, igbonaga Monye lo gbo seku na kugelena.

³³Na takindra ta kine kulia de ma ta saka kuwe katani ku gbiḡ na suwo. Ta isasanya sasanya i kani. Gbo'dita ku teiliko logo. Na atiga kana."

Yoane 17

¹Kugbo Yesu laga akulia de, lepe druga 'bi'yu konye kanye kilo ki i 'diko yu, druga kulia adi, "Monye liolo, luḡalo gbo'di ayeḡundra azo. Pure Ŋiro lolulo, Ŋiro lolulo ma pudya do itro,

²ku naga mo do tikindri lepe teriḡi ku loḡutu giri i koḡonina, ma lepe tikindri ḡutulu giri laga mo do tikindri nye kilo ru naga ani lengana.

³Ru naga mḡgba naga ani lengana nye ina de, ma ko dendri do laga gele'du a Ŋun laga a 'dirilo, seku Yesu Kristo laga mo do sunyundrilo.

⁴Na apudya do i kani azo. Na alenga kita naga mo do tikindri na i kondrana.

⁵Tinade Monye liolo, pure na konu lagani ku pura naga a nikaḡa seku dona ti inga kana aku gbeki nu.

⁶"Na akpeza do ku ḡutulu laga mo do tikindri na i kani kiloni. Ko kazu a koluḡa, do atikindra na ko, 'bo ko asobu kulia konu kine.

⁷Ko gbo'di adeni adi ḡo giri laga mo do tikindri na kilo ḡiyu konu yu,

⁸igbonaga kuliata naga mo do takindri na kine giri, na atakindra ko, 'bo ko arugo adi do lo sunyundro na.

⁹Na lo magu do ku karaḡa. Na agbo'da magu do ku ḡutu ti ka kiloni, 'bo ku ḡutu laga mo do tikindri na kilo, igbonaga ko a koluḡana.

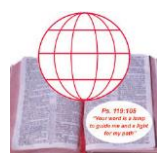
¹⁰Do kuwe kilo giri a koluḡa, ḡo kolu kilo giri a kuweḡa, 'bo na arumbi pura ku ko.

¹¹Na ani gbo'da 'do i kani, 'bo kara kilo gbo i kani, na lu tu konu yu. Monye laga lokiye lokiyelo, ririte ko ku teriḡi na kari konu naga mo do tikindri na ina, ma ko gbo'da a mugu gele, beti naga ma yi gbo'dini a mugu gele seku do ina.

¹²Kugbo na laga asaka kasi ko, na aridra ko laga mo do tikindri na kilo ku kari konu kine, 'bo na atizu karaḡa. Le'de ḡutu 'baya kasiko i dridriḡini laga akaraki, ḡolo a ḡiro laga lo karakilo ka'delo, ma kulia na wuwuro kine torumokindri 'beri.

¹³Tinade na lu tu konu yu, na lo tazu kine kulia de i kani, ma nyola niona gbo'da kasiko katani koru.

¹⁴Na atikindra ko kulia konu kine, 'bo ḡutu ti ka kilo aḡmoza ko, igbonaga ko ani gbo'da a ḡutu ti ka beti naga na ani gbo'da a ḡutu lo kana.

- ¹⁵Na agbo'da magu adi 'dumara ko kaṅo i kanini, 'bo ririte ko ku ṅutu lorolo.
- ¹⁶Ko ani gbo'da a ṅutu ti ka, beti naga na ani gbo'da a ṅutu lo kana.
- ¹⁷Tokele ko ku kulia konu ti to'diri kine. Kulia konu kine a kulia ti to'diri.
- ¹⁸Beti naga mo do sunyundri na i kanina, na asonyodru ko 'do i ka yu.
- ¹⁹Ku kulia kasiko kine, na atoke'ya mugu, ma ko ku toke'yi 'beri ku kulia ti to'diri kine 'busa.
- ²⁰“Na agbo'da magu do ku kilo ṅutu de ka'deloni, 'bo ku kulu ṅutu de giri laga lo rugo na ku kulia na ita ko kine,
- ²¹ma ko giri gbo'da a mugu gele, beti naga do Monye, mo do gbo'dini kuwe katani, ma na gbo'dini konu katanina, 'bo ma ko gbo'dini kaya katani, ma ṅutu ti ka kilo rugi adi do lo sunyundro na.
- ²²Na apudya karaṅa ku pura naga mo do tikindri nana, ma ko gbo'da a mugu gele, beti naga ma yi gbo'dini a mugu gele seku do ina.
- ²³Na kasiko katani, do kuwe katani, ma ko yeṅundra soso a mugu gele, kuwade ma ṅutu ti ka kilo dendra adi do lo sunyundro na, 'bo do anyari ko be naga mo do nyadri nana.
- ²⁴Monye, na nyadru adi ṅutululu laga mo do tikindri na kilo ti gbo'dini kasi na i piri naga ma na gbo'dini ina, ma ko medra pura nio naga mo do tikindri nana, igbonaga do anyari na ti inga kana aku 'delakina.
- ²⁵Monye laga mṅgbalo, ṅutu ti ka kilo aku deni do, 'bo laga na adeni do, 'bo kilo ṅutu de adeni adi do lo sunyundro na.
- ²⁶Na atodinikindro karaṅa kari konu kine, 'bo na itodinikindro kari konu kine, ma nyadru nonu naga mo do nyadri nana gbo'da kasiko katani, ma na gbo'da kasiko katani itro.”

Yoane 18

- ¹Ku Yesu laga akulia kine kulia de, lepe druga lupodru kaṅo ku lotodiniki kanye kilo, druga laṅadru kare laga lotri laga Kidirona i lu lozo, i piri na gbo'dini melesi nu, druga lubo kata yu ku lotodiniki kanye kilo itro.
- ²'Bo Yuda, laga lo nyokindro lepe mundrara ilo adeni piri ṅanina itro, igbonaga bita ku Yesu tundra 'beri yu de ku lotodiniki kanye kilo 'duu ina.
- ³'Bo kugbo Yuda laga amomorani mongoyo na katiyu kasi drumala ti katiyu lo ṅiyu ku ka'i'ila drumala kilo ku Farisayo kilo yu, lepe druga tu yu de ku kimazi kine ku trukuwo ku dyapa.
- ⁴Kuwade ku Yesu laga adeni kuliata naga na ikondra 'beri kanyeni kine giri, druga lupodru, i momora kasi ko adi, “Ta ga'yu ṅa ya?”

- ⁵Ko druga teyitokindro lepe adi, “Yesu lo Nazaretalo.” Yesu druga takindra ko adi, “Na a lepe.” Yuda laga lo nyokindro lepe mundraralo ti alira kasi ko kugele.
- ⁶I naga ma Yesu takindri ko adi, “Na a lepe,” ina, ko druga kukutoro a lo ki’di, druga ’do’do ka.
- ⁷Kuwade Yesu druga piza ko ’do adi, “Ta ga’yu ŋa ya?” Ko druga teyitokindro lepe adi, “Yesu lo Nazaretalo.”
- ⁸Yesu druga teyitokindro ko adi, “Na atrukokindro ta adi na a lepe. Kuwade kugbo ta kilo ga’yu na, kolokita kilo ŋutu de ti uti kaŋo.”
- ⁹Kine kulia de atorumokindro kulia naga ma lepe tazini kine adi, “I dridriŋi na ŋutulu laga mo do tikindri na kilo, le’de ŋutu gele aku liki kuweni” kine.
- ¹⁰Ti Simona Petero lu ku wale lo moro, druga ’dutundro lepe kaŋo ku debi upiye lo ka’i’ilani laga a leŋgberelo druga depadru suweta lo lepe lo lutatelo ka. Upiye ŋanilo kari ti lepe kine se naga Maliko.
- ¹¹Yesu druga takindra Petero adi, “Teyitoro wale lolulo bo kanye zuru yu. Na aka mozu i drikeri naga ma Monyelo tikindri nanani ya?”
- ¹²Kuwade mongoyo na katiyu kilo ku druma lasikolo ku kakita ti Yahudi kilo amoga Yesu, druga todaya lepe.
- ¹³Ko druga zonga lepe a kayona ku Ana yu, igbonaga lepe a ŋogbo lo Kayafa laga a ka’i’ilani laga a leŋgberelo i ilu kiŋa de ina,
- ¹⁴Kayafa lo tretrelakindra kazu Yahudi kilo kulia na adi a na’bu ti ŋutu le’de gele tuwani ku kulia ti ŋutulu kilo giri ilo.
- ¹⁵Ti Simona Petero akepodru bo na Yesuna seku lotodinikita le’de. Igbonaga ka’i’ilani laga a leŋgberelo laga adeni lotodinikita ŋanilona, lepe druga lubo i rii na ka’i’ilani laga a leŋgberelo kata yu seku Yesu,
- ¹⁶ti Petero alira kaŋo i kaakutu yu. Kuwade lotodinikita le’de laga ma ka’i’ilani laga a leŋgberelo dendrilo druga lupundro kaŋo, i kulia ku ’diye naga na tizu kaakutuna, druga tolubo Petero.
- ¹⁷Diwo naga na tizu kaakutuna druga piza Petero adi, “Do ani gbo’da a lotodinikita le’de lo ilo ŋutu de itro ya?” Petero druga teyitokindro lepe adi, “ ’Bayi.”
- ¹⁸Ti upi kilo ku kakita kilo atokobu kima ku kuu igbonaga kana a katirona. Ko alira i laŋani, ti Petero alira kasi ko i laŋani itro.
- ¹⁹Ka’i’ilani laga a leŋgberelo druga pipiza Yesu ku kulia ti lotodiniki ti lepe kilo, ku togole lo lepelo itro.
- ²⁰Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Na atakindra ŋutu ti ka kilo kulia kine gboŋa. Na atogo’yu ’duu i kadizi naga a momoreta kine kata yu, i kadi na Dun ina kata yu itro ku i pirito naga ma Yahudi kilo giri pepenani kata yu kine. Na aku tazu kulia kine tali.

- ²¹Do pipiza na gbandra ya? Pizini n̄utulu laga lo yinga na kilo kulia naga ma na takindri ko kine. Ko adeni kulia naga ma na kuliani kine.”
- ²²Kugbo lepe laga akulia kine kulia de, le’de kakitani laga lo lira nyoga yulo druga nangu lepe ku keni, akulia adi, “Do teyitokindro ka’i’ilani laga a lengberelo de ya?”
- ²³Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ku na laga atazu a loro, trugi toro n̄anina, ’bo ku na laga atazu a lo’bu, do nangu na gbandra ya?”
- ²⁴Ana druga sonyodru lepe ti atora, ku Kayafa laga a ka’i’ilani laga a lengbere ilo yu.
- ²⁵Ti Simona Petero alira i laɲa yu. Ko druga piza lepe adi, “Do ani gbo’da a lotodinikita lo lepelo itro ya?” Lepe druga renya adi, “ ’Bayi.”
- ²⁶Upiye le’de lo ka’i’ilani laga a lengberelo, laga a marate lo n̄utu laga ma Petero depadri suwetalo druga piza lepe adi, “Na aku meri do i melesi kata yu seku lepe ya?”
- ²⁷Petero druga renya ’do. Sukurilo druga sisira.
- ²⁸Ko druga zonga Yesu n̄iyoro i kadi na Kayafana katani i rii na luɲu a Praitorio ina kata yu kutumalu ’bero ’bero. Ko ku ’beri aku lubo i Praitoriolo kata yu, ka’bi ko ku kokorozu ’beri, ma ko ku nyosuni Rosetona ’busa.
- ²⁹Kuwade Pilato druga lupodru kaɲo ku koɲa, druga piza ko adi, “Toro naga ya ma ta sozi ilo n̄utu de ya?”
- ³⁰Ko druga teyitokindro lepe adi, “Kedri kodro ku ilo n̄utu de ani gbo’da a katoronyani, kedri kodro yi aka tikindra lepe konu yuni.”
- ³¹Pilato druga takindra ko adi, “Zoneta lepe, ta lepe, n̄edrita kulia ti lepe kine beti kukuzu nasuna.” Yahudi kilo druga teyitokindro adi, “Kukuzuna ani rugo adi ti yi tatune le’de n̄utu tro.”
- ³²Kine kulia de atoromokindro kulia naga ma Yesu tazi kine i kpekindra tuwa naga ma nye ituwanina.
- ³³Pilato druga lubo i Praitoriolo kata yu ’do, druga lungu Yesu, druga piza lepe adi, “Do a Mata lo Yahudilo ya?”
- ³⁴Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do lo piza kine kulia de ku kuwe nonu, n̄ona ku’de n̄utulu atakindra do kulia kuwe kine ya?”
- ³⁵Pilato druga teyitokindro lepe adi, “Na a Yahuditio ya? Zuru lolulo ku ka’i’ila drumala kilo lo tikindra do kuweni. Do akondra inyo ya?”
- ³⁶Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Tumata niona ani gbo’da a na n̄iyu i ina ka de. Kedri kodro ku tumata niona n̄iyu i ina ka de, kedri kodro kakita kuwe kilo imomoro ka’bi na ku tiki ku Yahudi kiloni. ’Bo tumata niona ani gbo’da a na n̄iyu inide.”

³⁷Pilato druga piza lepe adi, “Kuwade do a mata ya?” Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do kulia adi na a mata. Ku kine kulia de na ayuŋe, na apondra i kani, i trugo na kulia ti to’diri kine. Dutulu giri ti to’diri kilo yiyinga roro liolo.”

³⁸Pilato druga piza lepe adi, “Kulia ti to’diri kine a inyo ya?” Kugbo Pilato laga akulia de, lepe druga lupodru ’do ku Yahudi kilo yu, druga takindra ko adi, “Na aku rio toro gele ku lepe i muguni.

³⁹’Bo be naga kasu gbiyerini bitana ti na lakaki ta le’de ŋutu i kolo druma na Rosetona. Ta nyadru ki na lakaki ta Mata lo Yahudilo ya?”

⁴⁰Ko druga resa ’do adi, “Agbo’da ilo ŋutu deni, ’bo Baraba ayu!” Ti derengi Baraba ŋanilo a kariakani.

Yoane 19

¹Pilato druga tikindra Yesu i kpinya.

²Katiyu kilo druga tragu yogono lo kakuwa, druga sukindro ku Yesu i kuweni druga sozu lepe ku bongo naluwena.

³Ko druga pondra ku lepeni, druga romu adi, “Mata lo Yahudilo, koŋona!” Ko druga nangu lepe ku kenisi.

⁴Pilato druga lupodru ’do, druga takindra ko adi, “Meteta, na azondra lepe kaŋo kasuni, ma ta dendri adi na aku rio toro gele ku lepe i muguni.”

⁵Kuwade Yesu druga lupundro, ti lepe asozu yogono lo kakuwa ku bongo naluwena. Pilato druga takindra ko adi, “Meteta, ŋutulo malo.”

⁶Kugbo ka’i’ila drumala ku katiyu kilo laga amedra lepe, ko druga resa adi, “ ’Beke lepe i kedini mugu, ’beke lepe i kedini mugu.” Pilato druga takindra ko adi, “Zoŋeta lepe, ta lepe, i ’begu na lepe i kedini mugu yu, igbonaga laga na aku rio toro gele ku lepe i mugunina.”

⁷Yahudi kilo druga teyitokindro lepe adi, “Kukuzu nika kata, ku kukuzu ŋanina ti lepe tuwani, igbonaga lepe a’delakindra mugu a Diro lo Dun ina.”

⁸Kuwade kugbo Pilato laga ayinga kine kulia de, lepe druga kuze koru,

⁹druga lubo i Praitoriolo kata yu ’do druga piza Yesu adi, “Do lu ŋiyu yeda ya?” ’Bo Yesu aku teyitokindro lepe kulia.

¹⁰Kuwade Pilato druga piza lepe adi, “Do ani teyitokindro na kulia ya? Do aku de adi na gbo ku teriŋi i ’begu na do i kedini mugu ya?”

¹¹Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Teriŋi nonu na kondri do na ’bayi kugbo aku tiki do ŋiyu ki yu. Kuwade ŋutu lo tikindra na konuni ilo gbo ku toro arodru.”

- 12**I bo ñanina Pilato kodro ga'yu kiko lo lakani Yesu, 'bo Yahudi kilo aresa 'do adi, "Ki do alagu ilo ñutu de, do ani gbo'da a wori lo Kaisari. Kugbo le'de ñutu laga a'delakindra mugu a mata, lepe a miriku lo Kaisari."
- 13**Kugbo Pilato laga ayinga kine kulia de, lepe druga zondra Yesu kañoni, druga gbi'diki ka i si'de na ñerani kuliana kini i piri na luñu a 'Dulena, 'bo ku kutu na Eberena a Gabata.
- 14**Lu luña de a luña laga ku sabatolo i koñolo, ku kolona gbo'di a tupara. Lepe druga takindra Yahudi kilo adi, "Meteta, Mata lasulo malo!"
- 15**Ko druga resa adi, "Teilikioro lepe kaño, telikioro lepe kaño, 'beke lepe i kedini mugu." Pilato druga piza ko adi, "Ki na 'begi Mata lasulo ya?" Ka'i'ila drumala kilo druga teyitokindro lepe adi, "Mata lika le'de 'bayi, ñolo a Kaisari ka'delo."
- 16**Kuwade i bo ñanina lepe druga tikindra Yesu kasikoni i 'begu na lepe i kedini laga a larelo i mugu. Kuwade ko druga zonga Yesu.
- 17**Lepe druga lupodru kanye 'dogu na kedini lo 'bekoni nyelo i piri na luñu a Piri na Lele na Kuwe, naga na luñu ku kutu na Ebere a Gologotana kata yu.
- 18**Ko druga 'begu lepe i nu piri de i kedini mugu, kasi ñutulu mure, le'delo i go le'de, le'delo i go le'de, 'bo Yesu kide.
- 19**Pilato druga wudyo kulia na kpeza kulia ti Yesu kine, druga to 'depakindra i kedini mugu. Wure ñanilo adi, "Yesu lo Nazaretalo, Mata lo Yahudi ilo."
- 20**Yahudi kilo rodri druga kendra kulia na kpiya kine, igbonaga piri naga ma Yesu 'bekoni ina nu nyoga ku kezina. Ti ko awuro ku kutu na Eberena ku na Romana ku na Girikina itro.
- 21**Kuwade ka'i'ila drumala ti Yahudi kilo druga takindra Pilato adi, "Ku wuwuru adi, 'Mata lo Yahudi ilo,' 'bo wure adi, 'Lepe akulia adi nye a mata lo Yahudi ilo.' "
- 22**Pilato druga teyitokindro ko adi, "Kulia naga ma na wudyi kine, na awudyo azo."
- 23**Kugbo katiyu kilo laga a'begu Yesu, ko druga 'dumadru bongola ti lepe kine, druga kodya ko i dridriñita inmani, dridriñi gele a na katiyuni gele. Ko druga 'dumadru koti na lepena itro. Koti ñanina 'ba ripe, agbiyo ki yu kani.
- 24**Kuwade ko druga kulia kase dridriñini adi, "Ka'bi yi ku kekenyi lepe, 'bo ti gumani ku zege, ma yi dendri kugbo igbo'da a niña." Ma kulia na wuwuro kine torumokindri 'beri na kulia adi, "Ko akodya bongola kuwe kine kase dridriñini, ko agumba bongo niona ku zege." Kuwade katiyu kilo druga kondra kine kulia de,
- 25**ti ñote na Yesuna nu alira i kedini lo 'bekoni lepelo i nyoga yu, seku sase na ñote na lepena, ku Maria naga a noka na Kelopana, seku Maria naga a Magadalana.
- 26**Kugbo Yesu laga amedra ñote nanyena seku lotodinikita laga lo nyari nye laga lo lira i nyoganilo, lepe druga takindra ñote nanyena adi, "Nokana, mete ñiro lolu ilo."

- 27**Lepe druga takindra lotodinikitalo adi, “Mete, ŋuti.” I lu luŋa de lotodinikitalo druga zonga ŋote kanye ’ba yu.
- 28**I bo ŋanina kugbo Yesu laga adeni adi kulia giri akondra ’beri ma kulia na wuwuro kine torumokindri ’beri, lepe druga kulia adi, “Na aleŋa ku kure na pio.”
- 29**Ti drikeri naga azore ku suwe ti zabibu na potroru kinena adipaki yu de. Kuwade ko druga torakindra remomolulu laga azore ku suwe ti konye ti zabibu kine i kene na konyuke i kuweni, druga soodru ku Yesu i kutu yu.
- 30**Kugbo Yesu laga amakundra suwe ti konye ti zabibu na potroru kine, lepe druga kulia adi, “Kulia kine alenga.” Lepe druga yoŋundra kuwe nanyena i kolodru na yuka nanyena i lupodru.
- 31**Igbonaga lu luŋa de a luŋa laga ku sabatolo i koŋolona Yahudi kilo druga piza Pilato adi ti mukuzi kasiko kilo ti ’be’beleŋoni ’be’beleŋo, ti zoŋani kaŋo, opuo kilo ka’bi ku sasaka i kedini kini i luŋa lo sabatolo, igbonaga lu sabato de a kolo drumana.
- 32**Kuwade katiyu kilo druga pondra i ’be’belengu na mukuzi ti ŋutu laga a kayolo, ku ti le’de laga lo ’beko kasi Yesulo.
- 33**Kugbo ko laga apondra ku Yesuni, ku ko laga amedra adi lepe a’doro azo, ko aku ’be’belengu mukuzi ti lepe kilo.
- 34**Druga le’de katiyuni tyegu merete lo lepelelo ku goru, wuleŋa gele rima ku pio druga poki i lupundro.
- 35**Dutu laga lo medra kulia ŋani kinele ilo ’dodru bo na kuliana, ’bo bo na kulia naga ma lepe ’dodri kine a kulia naga mŋgba, ’bo lepe adeni adi nye lo tazu kulia ti to’diri kine, ma ta rugi itro.
- 36**’Bo kine kulia de akondra ’beri ma kulia na wuwuro kine torumokindri ’beri adi, “Kiyito gele lo lepelelo ’baka ’beleŋoni.”
- 37**Kulia ka’de na wuwuro kine akulia ’do adi, “Ko imemedra ŋutu laga ma ko tyegilo.”
- 38**I bo ŋanina Yosefa lo Arimataya, laga a lotodinikita lo Yesulo, ’bo tali ku kuzene na Yahudi kilona, druga piza Pilato adi ti nye ’dokoro opu lo Yesulo kaŋo. Pilato druga rurugo. Kuwade ko druga pondra i ’dokodru na opulo kaŋo yu.
- 39**Ti Nikodemo lo pondra kazu ku Yesuni kuwazelo, apondra itro, azondra wele na ŋmwa sisisi na ŋoŋola ku lomuruzo kilona beti moreto kama gele.
- 40**Ku Wade ko druga ’dokodru opu lo Yesulo, druga todaya lepe ku bongola nakpe ku ŋo lo ŋmwa sisisi kilo beti naga ma Yahudi kilo bita nugi opuo kilona.
- 41**Ti melesi kata i piri naga ma lepe ’bekoni nu, i melesi ŋanina kata yu gulo naludu kata, naga ma le’de ŋutu inga aku nukani kata yuna.

⁴²Kuwade ku kulia ti luja lo Yahudi lo kukunani kapazi kilolo, 'bo igbonaga gulona nyogonana, ko druga nuga Yesu yu de.

Yoane 20

¹Ku gbo'dini kutumalu 'bero 'bero i luja laga a kayo lo sabitilo, ti inga kana aku wara, Maria na Magadalana druga utu i gulo yu, druga medra adi nurupina adukazi kaŋo i gulo kutu yu.

²Kuwade lepe druga wo i utu ku Simona Petero yu ku lotodinikita le'de laga lo nyari Yesulo, druga takindra ko adi, "Ko a'dokoro Matalo kaŋo i gulo yu, 'bo yi aku de piri naga ma ko topirikindri lepena."

³Kuwade Petero seku lotodinikita le'delo druga pilaki i utu i kiko lo gulo yu.

⁴Ko mure katru druga wo kugele. 'Bo lotodinikita le'delo arodru Petero ku wokena druga yeŋadru i gulo yu a kayo.

⁵Ku lepe laga adulazi ka yu, lepe druga medra bongola nakpe kine kase pirini, 'bo lepe aku lubo kata yu.

⁶Simona Petero druga yeŋadru itro ku lepe i boni, druga lubo i gulo kata yu, lepe druga medra bongola nakpe kine kase pirini,

⁷ku bongo naga ku Yesu i kuwenina, ti bongo ŋanina aku gbo'da ku bongola nakpe kine kugele, 'bo lepe atrakazi i piri ne'de ka'de.

⁸I bo ŋanina lotodinikita le'de laga lo yeŋadru a kayo i gulo yulo druga lubo itro. Ku lepe laga amedra, druga rurugo.

⁹'Bo bita ko inga aku yo kulia na wuwuro kine adi lepe inŋiye i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilona.

¹⁰Kuwade lotodiniki kilo druga yitozi bo kase 'ba yu.

¹¹'Bo Maria alira kaŋo yu i gulo nyoga yu i gbiye. Ku lepe igbiyeni, lepe druga dulazi ka yu i medra i gulo kata yu.

¹²Lepe druga medra malaika mure ku bongola nakpe kasiko i 'berini ti agbi'diki le'delo i kuwe yu, le'delo i mukuzini, i piri naga ma opu lo Yesulo topirikini nu.

¹³Ko druga piza Maria adi, "Nokana, do gbi gbandra ya?" Lepe druga teyitokindro ko adi, "Igbonaga ko a'dokodru Mata liolo, 'bo na aku de piri naga ma ko topirikindri lepena!"

¹⁴Ku lepe naga akulia de druga lopukozi kanye ki'di yu, druga medra Yesu ti alira, 'bo lepe aku deni adi ŋolo a Yesu.

¹⁵Yesu druga piza lepe adi, "Nokana, do gbi gbandra ya? Do ga'yu ŋa ya?" Ku Maria irambuni, lepe rambu adi dena ŋolo a kakuruni, lepe druga teyitokindro lepe adi,

“Mata, ku do laga a’ dokodru lepe kaṅo, trukoki na piri naga mo do topirikindri lepena po, ma na ku ’ dokodri lepe kaṅo po!”

16 Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Maria!” Maria druga lopukozi i takindra na lepe ku kutu na Eberena adi, “Raboni!” trugo adi, Katogoloni.

17 Yesu druga takindra lepe adi, “Ku ’de’de na, igbonaga na inga aku kiyadru ku Monye liolo yuna. ’Bo utini ku luṅaseri kuwe kilo yu, ku taki ko adi na lu kiyadru ku Monye liolo yu, laga a Monye lasulo, ku Ɗun liolo yu, laga a Ɗun lasulo.”

18 Maria na Magadalana druga tu ku trukokindro na lotodiniki kilo adi, “Na amedra Matalo,” adi lepe atakindra nye kine kulia de.

19 Ku gbo’dini kotriana i lu luṅa de laga a kayo lo sabiti lu de, ti kakazi kine akinu, i piri naga ma lotodiniki kilo tunundri ’beri ku kuzene na Yahudi kilona nu, Yesu druga pondra ku lira i dridriṅini, druga takindra ko adi, “Teili lo trotrolo ti gbo’dini kasuni.”

20 Kugbo lepe laga akulia kine kulia de, lepe druga kpekindra ko kenisi kanye kilo ku merete lonyelo. Lotodiniki kilo druga nyonyola igbonaga ko amedra Matalona.

21 Yesu druga takindra ko ’do adi, “Teili lo trotrolo ti gbo’dini kasuni. Be naga ma Monyelo sunyundri nana, na sonyodru ta de itro.”

22 Kugbo lepe laga akulia de, lepe druga burakindra ko ku yukana, druga takindra ko adi, “Makundrita Yuka Nakiyena.

23 Ku ta laga a’ diza torozi ti le’de ṅutu, ko ’i’ di’ diki, ’bo ku ta laga aku ’diza torozi ti le’de ṅutu, ko aka ’diyani.”

24 Ti Toma laga i ṅutulu laga mere gele konye mure kilo laga lo luṅu a Kurudolo, aku gbo’da kasi ko i luṅa laga ma Yesu pondrinilo.

25 Kuwade lotodiniki ku’de kilo druga takindra lepe adi, “Yi amedra Matalo.” Lepe druga teyitokindro ko adi, “Ku na laga aku medra bo na musumari kilo ku lepe i kenisini, ku na laga aku sukindro lo’do liolo i piri na musumari kilo kata yu, ku na laga aku sukindro keni liolo ku lepe i merete yu, na aka rugoni.”

26 I bo na luṅa budro, lotodiniki ti Yesu kilo ti kulu kadi yu ’do, ti Toma lu kasi ko. Yesu druga pondra, ti kakazi kine akinu, druga lira kideni, druga kulia adi, “Teili lo trotrolo ti gbo’dini kasuni.”

27 Lepe druga takindra Toma adi, “Sukindri lo’do lolulo inide, mete kenisi kuwe kilo. ’Bo riyu keni loluṅalo, suki lepe kuwe mereteni. Ku gbogbo’da ’ba rugo, gbo’dini ku rugo ayu.”

28 Toma druga teyitokindro lepe adi, “Mata lio, Ɗun lio.”

29 Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Do arugo igbonaga do amedra nana ya? Koṅo na’buna ina i ṅutulu laga aku medra ’bo laga arugo kilo.”

30'Bo Yesu akondra kpiyeta ku'de rodri ku lotodiniki kanye kilo i konyeni, naga aku wuro i ina buku de katani kine.

31'Bo kine de wuro ma ta rugi adi Yesu lepe a Kristo, laga a Diro lo Dun ilo, ku ta laga arugo ma ta gbo'dini ku ru ku kari ti lepe kine.

Yoane 21

1I bo ñanina Yesu druga puku ku lotodiniki kiloni i suburi lo Tiberialo i kutu yu. 'Bo lepe apuku de.

2Simona Petero ku Toma laga lo luju a Kurudolo, Natanaeli laga lo Kana Galili yulo, ku ñazi ti Zebedayo kilo ku lotodiniki ku'de ti lepe kilo mure, ko kugele.

3Simona Petero druga takindra ko adi, "Na lu tu i rega na somo." Ko druga teyitokindro lepe adi, "Kita tu kasi do." Ko druga lupodru, druga lubo i ki'bo nasena kata yu agbole, 'bo i inu mude de ko aku rekundra le'de ño.

4Ku gbo'dini i wara na kana, ti Yesu alira suburi i kutu yu, 'bo lotodiniki kilo aku deni adi ñolo a Yesu.

5Yesu druga piza ko adi, "Ñazi kilo ta aku rio somo ya?" Ko druga teyitokindro lepe adi, "Yi aku rio."

6Lepe druga takindra ko adi, "Biriñorota birana i go lo lutate lo ki'bolo, ta irurumbi." Kuwade ko druga biriñodru, 'bo ku zore na somo kine, ko aku romoki pikundro birana.

7Lu lotodinikita laga ma Yesu nyarilo de druga takindra Petero adi, "Ñolo a Matalo." Kugbo Simona Petero laga ayinga adi ñolo a Matalo, lepe druga todyo bongo nanye na kañona kanye muguni, igbonaga lepe kana 'ba bongona, druga labara suburi kata yu.

8'Bo lotodiniki ku'de kilo apondra ku ki'bo ti ko pigo bira naga na zore ku somona, igbonaga kutu na suburina ani gbo'da pazo, 'bo beti mitazi kama gele ka'delo.

9Ku ko laga alupodru i kuti yu ko druga medra kima na topoko ku kuuna yu de, ti somo a'delaki kini, 'bo ko medra 'dilo itro.

10Yesu druga takindra ko adi, "Zowuta somo ku'de laga ma ta rekundri tinade kilo."

11Simona Petero druga lubo i ki'bo kata yu, druga pikundro birana i kutini. 'Bo bira ñanina azore ku somo laga drumala, kama gele ku meria mukana konye musala. 'Dibani kodro ku ko rodri de kpe, birana aku gindra.

12Yesu druga takindra ko adi, "Pondrita i 'bo'yu na kutu!" Le'de ñutu 'bayi i dridriñi na lotodiniki kilo laga ku teili logo i piza na lepe adi, "Do a ña ya?" igbonaga ko adeni adi lepe a Matalo ina.

13Yesu druga pondra, druga 'dumundra 'dilo i tikindra na ko, ku somo kilo de itro.

- 14**Ilo de a luṅa laga a togi musala laga ma Yesu kpekindri mugu ku lotodiniki kiloni i bo na ṅiye nanye i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilona.
- 15**Kugbo ko laga anyosu azo, Yesu druga piza Simona Petero adi, “Simona, ṅiro lo Yoanelo, do anyari na arodru kilo de ya?” Simona druga teyitokindro lepe adi, “Iye Mata, do adeni adi na anyari do.” Yesu druga takindra lepe adi, “Wowone torila ti kebilizi kuwe kilo.”
- 16**Yesu druga piza lepe 'do, i luṅa laga a togi murelo adi, “Simona, ṅiro lo Yoanelo, do anyari na ya?” Simona druga teyitokindro lepe adi, “Iye Mata, do adeni adi na anyari do.” Yesu druga takindra lepe adi, “Yuke kebilizi kuwe kine.”
- 17**Yesu druga piza lepe 'do, i luṅa laga a togi musalalo adi, “Simona, ṅiro lo Yoanelo, do anyari na ya?” Petero druga gbo ku luṅuli igbonaga Yesu apiza nye i luṅa laga a togi musalalo adi, “Do anyari na ya?” ina. Lepe druga teyitokindro lepe adi, “Mata, do adeni kuliata giri. Do adeni adi na anyari do.” Yesu druga takindra lepe adi, “Wowone kebilizi kuwe kine.
- 18**Na takindra do a 'diri, ti inga do a 'bulani, do bita pidra muko nonuna do lepe, 'bo do tu i piri naga mo do nyari nu. 'Bo kugbo do laga ayeṅundra a temezitio do iriodru kenisi kolu kilo, 'bo ṅutu le'delo ipipidra do i zonga na do i piri naga do aku nyari nu.”
- 19**Yesu akulia de i kpeza na tuwa naga ma Petero ituwani ma lu ititikindra na Dun pura nu. Kugbo lepe laga kulia de, druga takindra lepe adi, “Keporo bo niona.”
- 20**Petero druga lopukozi i ki'di, druga medra lotodinikita lo nyari Yesulo ti lu i kipundro. Lepe a ṅutu kazu lo togu mugu ku Yesu i laga i nyosu na tokotriana, ku lo piza adi, “Mata, ṅutu lo inyokindro do mundraralo a ṅa?” ilo.
- 21**Kugbo Petero laga amedra lepe, druga piza Yesu adi, “Mata, kulia ti lu ṅutu de kine adinyo ya?”
- 22**Yesu druga teyitokindro lepe adi, “Ki na nyadru ti lepe sakani yeṅadru tozo kuwe pondra yu, kulia ṅani kine a konuṅa ya? Keporo bo niona ayu.”
- 23**Kine kulia na tayi kine de kuworo ku luṅaseri i dridriṅini adi lu lotodinikita de aka tuwani. 'Bo Yesu agbo'da kulia adi lepe aka tuwanini, 'bo adi, “Ki na nyadru adi ti lepe sakani yeṅadru tozo kuwe pondra yu, kulia ṅani kine a konuṅa ya?”
- 24**Ilo de a lotodinikita laga lo 'dodru bo na kine kulia de ku laga lo wudyo kolo. Yi adeni adi bo na kulia naga ma lepe 'dodrini kine a kulia naga mṅgba.
- 25**Kuliata ku'de rodri naga ina Yesu kondrini kine ko kata. Kazu kodro ku le'de ṅutu awudyo ko giri gele gele, na rambu adi kedri kodro kana ku mugu aka romoki 'dukundro bukulo na wuro kineni.

Konesi

Konesi 1

- ¹Teofilo, i buku naga a kayona katani, na awudyo kulia giri naga ma Yesu sulukindri kondra ku togo'yu kine,
- ²yeṅadru tozo i luṅa lo 'dukuzini lepe ki yulo, ti lepe atikindra lososonyo lo nyumu kilo kukuzu ku Yuka Nakiyena.
- ³I bo na sasanya na lepena, lepe apuku kasikoni zoru ku kpiyesi naga mngba naga rodri kine. 'Bo lepe apuku kasikoni i luṅazi laga meria iṅmani kilo de katani i kekendra na kulia ti tumata na Dun ina.
- ⁴I naga ma lepe sakani kasi ko ina, asarokindra ko adi ka'bi ko ku lulupodru kaṅo Yerusalema katani, 'bo ti ko mone sare lo Monyelo, lo ta lepe adi, "Ta ayinga sare ṅanilo kuweni,
- ⁵igbonaga Yoane atikindra baputizilo ku pio, 'bo gbo'di nyoga ta itiki baputizilo ku Yuka Nakiyena."
- ⁶Nyenaga ku ko laga amomore kugele, ko druga piza Yesu adi, "Mata, do iteyitokindro Isiraeli kilo tumatana i ina baṅe de ya?"
- ⁷Yesu druga teyitokindro ko adi, "Ani gbo'da a kulia kasu i dendra na baṅe kuwa kiṅa ṅani laga ma Monyelo gelundri ku teriṅi nanye lepe ina.
- ⁸'Bo ta irurumbi teriṅi kugbo Yuka Nakiyena naga apondra kasu kini. Ta igbogbo'da a ka'doto kuwe ti bo na kuliana Yerusalemani, ku Yudaya giri, ku Samaria, yeṅadru suu i 'dute na kana."
- ⁹Kugbo lepe laga akulia de, kasiko i boṅadru ki yu, lepe druga 'dukuzi ki yu, 'bo 'diko ne'de druga mugo lepe kasiko i konyeni.
- ¹⁰I naga ma ko gbuludri i 'diko yu ku lepe itunina, ku'de ṅutulu mure druga lira kasiko i lagani ti asozu bongola nakpe,
- ¹¹druga piza ko adi, "Ḍutu ti Galili kilo, ta lira i boṅadru i 'diko yu de gbandra ya? Ilo Yesu lo 'dumazi kasuni i 'diko yu ilo de, ma lu ipopondra de be naga ma ta boṅadri lepe i utu naga i 'diko yu ina de."
- ¹²Ko druga yitozi bo Yerusalema yu ṅiyu i mere lo luṅu a Oliva ilo ki yu, lo gbo'da nyoga ku Yerusalema beti woro naga a na luṅa lo sabatolona.
- ¹³Ku ko laga alubo kadi yu, ko druga kiyadru i kadi naga kina kata yu, i piri na sakani koṅana, Petero seku Yoane, ku Yakobo, ku Anderia, ku Filipino, ku Toma, ku Baritolomayo, ku Matayo, ku Yakobo laga a ṅiro lo Alifayolo, ku Simona laga a Zelotetalo, ku Yuda laga a ṅiro lo Yakobolo.

- ¹⁴Kilo de giri druga 'delakindra 'beri ku teili giri i magu na Dun, kasi wate ku'de, ku Maria naga a nôte na Yesuna, ku luḡaseri ti lepe kilo.
- ¹⁵I kulu luḡa de Petero aḡiye ki i dridriḡi na luḡaseri, laga kenesi kasiko a ḡutulu kama gele ku meria mure kilo, druga kulia adi,
- ¹⁶“Luḡaseri, kulia na wuwuro kine ti torumoki 'beri naga ma Yuka Nakiyena tazi a kayo ku Dawidi i kutuni kine ku kulia ti Yuda laga a ka'dolani lo kuwe lo ḡutulu lo moga Yesu kilo.
- ¹⁷'Bo lepe kazu akena kaya katani itro, 'bo atiki dridriḡi na ina kita de itro.
- ¹⁸'Bo ilo ḡutu de agborundro ne'de ka ku rope lonye lo kulia narolo. Druga 'dooro i kuwe ki rupu, pele na lepena druga pupu'do, monye ti lepe kilo druga buburundra kaḡo lari.
- ¹⁹Kulia ḡani kine adena i dridriḡi na ḡutulu laga lo saka Yerusalema yu kilo giri, kuwade ka ḡanina aluḡu ku kutu nasiko ina adi Akelidama, trugo adi, Ka na Rima.
- ²⁰'Bo awuro i buku na Sauma katani adi, 'Ti 'ba lo lepele kolokini kana a ruba, ka'bi le'de ḡutu ku sasaka katani.' 'Bo, 'Ti le'de ḡutu lubi i piri na kita na lepena.'
- ²¹Kuwade ḡutulu lo gbo'da kasi yu mu luḡa i naga ma Mata Yesu worozini kasi yi kugele ina,
- ²²ḡiyu i luḡa lo baputizi lo tiki Yoane lu yeḡundra tozo i luḡa lo 'dumazini Yesu kayanilo, le'de ḡutu kasiko i dridrini ti gbo'dini kasi yi kugele a ka'dotoni lo bo na kulia ti ḡiye na lepena.”
- ²³Ko druga nyumundro ḡutulu mure, Yosefa lo luḡu a Barisaba, kari ti lepe ti 'ba kine se naga Yusito, ku Matia.
- ²⁴Ko druga magu Dun, adi, “Mata lo dendra teiliko ti ḡutulu girilo, trukoki yi i ḡutu laga kilo de i dridriḡi, ḡutu laga mo do gelundrilo a ḡa,
- ²⁵lo ilubo i piri naga ma Yuda kolokindri i ina kita na lososonyo de, ma utini kaḡo i piri nanyena ina.”
- ²⁶Ko druga gumba ko ku zege, zege kilo druga 'duki ku Matia ki. Lepe druga kena i dridriḡi na lososonyo laga mere gele koyita gele kilo.

Konesi 2

- ¹Kugbo luḡa lo Pentekositolo laga ayeḡundra, ti ko giri amore i piri nagele.
- ²Wuleḡa gele le'de ḡo akuu i 'diko yu beti woḡo na lobiyu druga zore i kadi naga ma ko gbi'dikini kata yuna.
- ³Dedepa lo kodya 'beri beti kima kilo druga kpeza 'beri kasikoni i gbi'diki kasiko kini.

- ⁴Bo ko giri druga zore ku Yuka Nakiyena druga poki i kulia ku kutuzi ku'de naga ka'de ka'de be naga ma Yukana tikindri ko kine.
- ⁵Ti Yahudi laga lo 'delakindra 'beri i teminizo na Dun, lo njiyu i zuro ka'de ka'de giri i kani kilo kulu saka Yerusalama yu.
- ⁶Ku ilo roro de, mongoyo na n̄utulu kilo druga pondra i piri nagele, 'bo ko apoki i bayi koru igbonaga ko giri gele gele ayinga karuko kilo i kulia ku kutuzi kaSe kinena.
- ⁷Kulia n̄ani kine druga zu'yo ko a li'do, ko arambu 'beri adi, "Kilo n̄utulu lo kulia kilo de ani gbo'da giri a Galili kilo ya?"
- ⁸Bo yi gele gele yinga kulia na tayi ku kutu nika lepe adidinyo ya?
- ⁹Dutulu i Paritia, ku ti Media, ti Elama, ku lo saka Mesapotamia, Yudaya, Kapadokia, Ponto, ku Asia,
- ¹⁰Ferugia, Pamfulia, Ezipeto, ku goto ti Lubia laga ti Kurene kilo, ku komo lo pondra Roma kilo,
- ¹¹laga a Yahudi, ku laga lo lopugo 'beri kilo, Kirete kilo ku Arabi kilo, yi yinga ko i kebu na kulia ti konesi drumala ti Dun ku kutu nika ina."
- ¹²Kulia kine druga zu'yo ko a li'do, 'bo ko druga poki i bayi, i pipiza na 'beri adi, "Kine kulia de bo n̄anina adinyo ya?"
- ¹³Bo ku'de kilo a'dari ko, druga kulia adi n̄o kilo amemeri ku yawa naga a pupu.
- ¹⁴Bo Petero druga n̄i ki ku lososonyo laga mere gele koyita gele kilo druga trukokindro ko ku roro laga gboṅa adi, "Dutu ti Yudaya kilo ku n̄utulu lo saka Yerusalemmani kilo, deneta de kine kulia de, 'bo geṅuta suwo i yinga na kulia kuwe kine.
- ¹⁵Kilo n̄utulu de aku memeri, be naga ma ta rambinina, n̄olo inga a sawa musala lo a'igo,
- ¹⁶'bo kine kulia de a kulia na ta kakeyoni Yoeli kazu kine: adi,
- ¹⁷'I luṅa ti bo kulu igbo'da de, Dun lo kulia, na iburakindra Yuka niona ku n̄utulu giri kini, n̄azi kasu kilo ku n̄azi kasu kine ikezu kulia, 'bula kasu kilo imemedra kulia na kpikpiya, modoṅa kasu kilo irurude rudesi.
- ¹⁸Bo i kulu luṅa de na iburakindra Yuka niona ku upi kuwe lalia kilo, ku nawate kine kini, 'bo ko ikekezu kuliata.
- ¹⁹Na ikpekpeza wonyesi i 'diko ki yu ku kpiyesi i kuzo kani rima, kima ku kopure drumu,
- ²⁰kolona itoWuSa a mude, 'bo yapalo a rima ti inga luṅa lo Matalo aku yeṅundra, lu luṅa drumu lo ikpeza mugulo.
- ²¹Bo n̄utulu giri gele gele lo ilungu kari ti Mata kine kilo iririte.'

- 22 Dũtu ti Isiraeli kilo, yiŋeta kine kulia de. Yesu lo Nazareta, laga ma Dũn kpekindri ta soso ku konesi naga ku teriŋi, ku wonyesi, ku kpiyesi naga ma Dũn kondri ku lepe kasu dridriŋini be naga ma ta lepe dendrinina,
- 23 Yesu ŋanilo, laga atiki ku mero ti lepe kilo be naga ma Dũn dendri soso a kayo i lopete lonyelo katani ina, ta a'begu lepe druga tatuza lepe kaŋo ku ŋutulu loro i kenisini.
- 24 'Bo Dũn atonjizu lepe druga lakundra lepe i miye na tuwana kata yu, igbonaga lepe aku romoki 'depa ku tuwana.
- 25 'Bo Dawidi atazu kulia ti lepe kine adi, 'Na abonga Matalo 'duu kuwe koŋoni, igbonaga lepe ilo kuwe keni laga lo lutatelo ka'bi na ku bayi.
- 26 Kuwade nyena nyolani na, druga na kulia ku nyola, 'bo na lepe isaka mada ku yendru itro.
- 27 'Bo do aka kolokindro yuka niona i piri na ŋutulu laga atatuwa kilona kata yuni, do aka kolokindro Dũtu Lokiye lokiye lolulo i 'bureni.
- 28 Do atrukokindro na kikoli ti ru kilo; do itozodru na ku nyola konu koŋo yu.'
- 29 Luŋaseri, na takindra ta gboŋa kulia ti merenye lika laga Dawidi kine, adi lepe atuwa, anuka, 'bo gulo na lepena ina kayani yeŋundra tozo tinade.
- 30 Lepe laga a kakeyoni, lo dendra adi Dũn akpekindra nye ku milio na nyei adi le'de ŋutu laga a nyumuti lonye igbo'da a mata kanye pirini.
- 31 Lepe amedra a kayo, druga tazu kulia ti ŋiye na Kristo kine, adi lepe aku koloki i piri na ŋutulu laga atatuwa kilona kata yu, 'bo mugu na lepena aku 'bute itro.
- 32 'Bo Dũn atonjizu ilo Yesu de, laga yi giri a ka'doto ti bo na kulia ti lepe kinelo.
- 33 Ti lepe atonjiyuzi i keni lo lutate lo Dũn ilo yu, ti lepe ariondru sare lo Yuka Nakiyena ku Monyelo yu, lepe druga tikindra yi ilo 'doke laga ma ta medri, ma ta yingi tinade ilo de.
- 34 Dawidi aku kiyadru i 'diko yu, 'bo lepe ku mugu akulia adi, 'Matalo akulia ku Mata liolo adi, Gbi'dikini i keni lio lo lutate ilo,
- 35 yeŋadru tozo i 'delakindra na na mero kolu kilo a si'de na 'de'i do mukuzi kolu kilo.'
- 36 Ketimi na Isiraelina giri deneta adi Dũn a'delakindra ilo Yesu de laga ma ta 'begi i kedini mugu ilo a Mata, a Kristo itro."
- 37 Ku ko laga ayinga de, kulia kine druga 'dungo teiliko kasiko kilo, druga ko piza Petero ku lososonyo ku'de kilo adi, "Luŋaseri, ma yi kondra inyo ya?"

³⁸Petero druga teyitokindro ko adi, “Lopuketa teiliko, ’depeta baputizilo ta giri gele gele ku kari ti Yesu Kristo kine, i ’diyani na torozi kasu kine, ma ta giri ku rumbi ’doke laga a Yuka Nakiyena.

³⁹’Bo sare ilo a lasuṅa, ku ṅazi kasu kilo ku ṅutulu giri gele gele lo luṅu Mata Dun lika kanyeni kilo.”

⁴⁰Lepe druga ’dodru bo na kulia ku’de rodri druga ma’yu mugu ku ko adi, “Rituta ’beri i yuṅe na tinade naga a bidrori ina de katani.”

⁴¹Dutulu lo rugo kulia na ta lepe kine kilo atiki baputizilo, ’bo i lu luṅa de, ku’de ṅutulu a’dulukindra ’beri i kulu de kata yu beti alifu musala.

⁴²Ko a’delakindra ’beri ku teili giri i yinga na togo’yu na lososonyo kilona, ku tomodya na ’beri, i gbegbenyeza na mugatina ku magu na Dun.

⁴³Nyenaga ṅutulu giri akuze koru, ’bo lososonyo kilo akondra wonyesi ku kpiyesi rodri.

⁴⁴Karuko kilo giri druga saka kugele, kapa kasiko kilo giri a’dela a ṅo logele.

⁴⁵Ko druga togbodyu kapa kase kilo ku toro’bo kase kilo, ko druga kodya gbore ṅanilo kasiko giri i dridriṅini, be naga ma telemera nasikona gbo’dinina.

⁴⁶Ko woro kugele i kadi na Dun ina kata yu mu luṅa, ko gbegbenyeza mugati kine kugele kase ’benjito yu, ko nyosu nyosuto kine ku teiliko lo’bu ku nyola.

⁴⁷Ko pudyu Dun ti ko saka a lo’bu ku ṅutulu kilo giri. ’Bo Matalo druga ’yalakindra ko mu luṅa ṅutulu laga lo ririte kilo.

Konesi 3

¹Nyenaga ku Petero seku Yoane kuwa autu i kadi na Dun ina kata yu i sawa buṅa lo makani Dun,

²ti le’de ṅutu laga ayuṅe a batralo, ṅutu ṅanilo ’do’dokoyi bita i topiriki mu luṅa i nu kaka na luṅa a ’Bu’busi koru ina i kutu yu i momo’yu na kapa ku ṅutulu lo lubo i kadi na Dun ina kata yu kilo.

³Ku lepe laga amedra ku Petero seku Yoane i pondra kadini, lepe druga mo’yu kapa.

⁴’Bo Petero seku Yoane druga gbuluzu lepe, druga takindra lepe adi, “Boṅe yi.”

⁵Lepe druga ’delakindra teili i medra na ko, i yo’yu adi ṅona ko i’do’doga nye.

⁶’Bo Petero druga takindra lepe adi, “Riye, ku drumo ’bayi kuweni, ’bo na tikindra do ṅo laga kuweni ilo. Ku kari ti Yesu lo Nazaretalo kine, woroni.”

⁷Petero druga ’dokodru lepe i keni lo lepe lo lutatelo druga ṅizu lepe ki. Wuleṅa gele mukuzi ti lepe kilo ku ludraki ti lepe kilo druga rumbi teriṅi.

⁸Lepe druga labara ki i lira druga poki i woworotu, druga lubo i kadi na Dun ina kata yu kasi ko kugele, i woworotu, i latu, i pudyana na Dun.

⁹Mongoyona giri druga medra lepe iworoni ku i pudyana na Dun.

¹⁰Ko adeni ntu naniilo adi lepe a ntu lo gbi'diki bita i kaka naga 'Bu'busi koru na kadi na Dun ina i kutu yu i momo'yu na kapalo. Ko druga rambu 'beri koru 'bo kulia na kondra 'beri ku ntulo i muguni kine druga zu'yo ko a li'do.

¹¹Ku lepe laga a'depakindra mugu kasi Petero seku Yoane i boni, ntulu kilo giri druga wo kugele kasi ko yu i bu naga na luju a Solomona ina kata yu ti ko arambu 'beri koru.

¹²Ku Petero laga abonga de, lepe druga takindra ntulu kilo adi, "Dutu ti Isiraeli kilo, ta rambu 'beri de ku gbuluzu na yi gbandra ya? Adi nona ku teriji naga nika lepe, kugbo ku teminizo nika lepe naga ku Dun yu ina yi lo tikindra ilo ntu de i woroni ya?"

¹³Dun lo Abarahama, ku lo Isaka ku lo Yakobo, Dun lo merenyezi kaya kilolo apudya kalokoni lonye laga Yesu. 'Bo laga ta atikindra lepe druga pazu lepe ku Pilato i kono yu, ti Pilato naniilo kodro arambu i lakundra na lepe.

¹⁴'Bo ta druga pazu Dutu laga a Lokiye lokiyelo ku Mngbalo, ta druga magu karemonilo adi ti lakakini ta ayu.

¹⁵Ta druga tatuza Monye lo ru, lo tonjiyu Dun i dridriji na ntulu laga atatuwa kilolo. Yi laga a ka'doto ti bo na kulia ti lepe kine.

¹⁶Ku ruko na kari ti Yesu kine, ntu laga ma ta medri, ma ta dendri ilo de gbo'di ku teriji ku kari ti lepe kine. Ruko na Yesu ina atikindra lepe mugu naga a na'bu koru kasu kono giri.

¹⁷" 'Bo lujaseri, na adeni ta kasi drumala kasu kilo akondra kine kulia de 'ba dendra.

¹⁸'Bo kuliata na puputu Dun kazu ku kakeyo kiloni adi Kristo lonyelo ilo isasanya kine, lepe atorumokindro kuliata nani kine de.

¹⁹Kuwade lopuketa teiliko, lopuketa 'beri 'do ma torozi kasu kine njinyazi kano, ma Matalo ku tikindri bajesi ti toyuka kine,

²⁰ma lepe sunyundri Kristo laga Yesu lo gele ku talo.

²¹Nyadru ti 'dikona tine lepe yeadru tozo i luja lo torumokini kuliata giri na puputu Dun ku kakeyo lokiye kanye laga ti 'bero kiloni.

²²'Bo Mose kazu akulia adi, 'Mata Dun itonjindra ta kakeyoni ku lujaseri kasu kilo i dridriji be naga ma lepe tonjizi nana. Ta iyiyi kuliata giri na ta lepe kine.

²³'Bo ntulu giri laga a'biye ku yinga na kakeyoni naniilo kilo ikakaraki ku ntulu kilo i dridriji.

²⁴Takeyo giri lo kezu kulia nyu ku Samueli ku lo 'duki ku lepe i boni kilo, ko atrugo kuliata ti kine banesi de itro.

²⁵Ta laga a nazi ti takeyo ku ti tomore naga ma Dun tikindri merenyezi kasu kilo, na taki Abarahama adi, 'Ku nyomo kolu kilo ketimito ti ka kine giri iriondu kojo na'bu.'

²⁶'Bo Dun atonjizu kalokoni lonyelo druga sonyodru lepeja kasu yu a kayo, i tikindra na ta kojo na'bu na lopukeni ta giri i kolokindro na kulia naro kine."

Konesi 4

¹I naga ma lososonyo kilo takindri ntulu kilo kuliana ka'i'ila kilo, ku druma lo katiyu ti kadi na Dun kilolo ku Sadukayo kilo druga yejundra kasikoni,

²ti teiliko kilo atrotorotu igbonaga lososonyo kilo ti kulu i togo'yu, kulu i trugo kulia ti nyiye na ntulu laga atatuwa kilo ku kulia ti nyiye na Yesunana.

³Ko druga momoga lososonyo kilo druga zonga ko i drodrora yu yejadru suu i tumalu, igbonaga ti kana gbo'di a tokotria ina.

⁴'Bo ntulu rodri laga ayinga kulia kine kilo arugo. Kenesi ti lalia kilo ayejundra beti alifu mukana de.

⁵Ku gbo'dini kutumalu de, drumala kasiko kilo ku temezi kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo druga tunundra 'beri Yerusalemani,

⁶kasi Ana, ka'i'ilani laga a lengberelo ku Kayafa ku Yoane ku Alekezanda ku maratezi ti ka'i'ilani laga a lengbere kilo giri.

⁷Kugbo ko laga atoliriza lososonyo kilo kase dridriji, ko druga piza ko adi, "Ku teriji naga ya, kugbo ku kari ti na naga ma ta kondri de ya?"

⁸'Bo Petero laga azore ku Yuka Nakiyenalo, druga teyitokindro ko adi, "Drumala ti ntulu kilo ku temezi kilo,

⁹kugbo yi lo piya indikinina ku kulia ti kone lo'bu laga ma yi kondri ku ntulu laga ku mukuzi a 'bele'beleloni, adi ntulu nanilo toruwe adidinyo,

¹⁰deneta giri, 'bo Isiraeli kilo giri ti dene adi ku kari ti Yesu Kristo lo Nazareta, lo 'be ta i kedini mugu, lo tonjiyu Dun i dridriji na ntulu laga atatuwa kilolo, ku kulia ti lepe kine, nyena lirani ilo ntulu de ku mugu na'bu kasu kojoni ilo de.

¹¹Lo Yesu de a jurupi laga ma ta pazilo, ta laga a ka'duko kilo, 'bo lo yejundra a jurupi laga a druma lo goje lo kadi ilo.

¹²Ritena 'bani rie ku le'de ntulu tro, igbonaga kari ku'de naga i kani naga atiki ntulu kilo adi ma yi riteni ku se 'bayi."

- 13 Ku ko laga amedra teiliko kasi Petero seku Yoane kilo laga a logo, 'bo ko atrimu adi ko a ηutu laga a ti 'beņi laga aku togolo kilo, ko arambu 'beri. Ko druga dendra adi ko asaka kasi Yesu kugele.
- 14 'Bo ko ku medri ηutu lo toruwelo ilo alira kasiko i lagani, ko gbo'di 'ba kutu naga a rerenyeta.
- 15 Ku ko laga atakindra ko kukuzu adi ti ko inga lupodri kaņo ku 'baņe a naņutru, ko druga poki i moņa na kulia kase dridriņini
- 16 adi, "Ma yi kondra kilo ηutulu de adinyo ya? Kpiye lo wonye lo konu ko ilo adena Yerusalemani giri, 'bo yi ani romoki renya lepe.
- 17 'Bo kugbo nyara adi kulia ηani ka'bi ku rereki ku ηutu kiloni, ti yi ririņe ko ka'bi ko ku trtrukoki le'de ηutu ku kunu kari de tro."
- 18 Kuwade ko druga lungu ko, ko druga trukokindro ko adi ka'bi ko ku kukulia kugbo ku totogo'yu ku kari ti Yesu kine 'do.
- 19 Petero seku Yoane druga teyitokindro ko adi, "Dona a na'bu ku Đun i konyeni ki yi yiņe ta alangu Đun, lilineta ta lepe,
- 20 'bo yi ani romoki kolokindro ηo laga ma yi bongi ku laga ma yi yingi kilo 'ba kulia tro."
- 21 Ku ko laga atokuzendro ko 'do, ko druga kokoloro ko ku naga ma ko ga'ini kiko lo sasanyani ko kpe, ku kulia ti mongoyo kilona. 'Bo ηutulu kilo giri druga pudya Đun ku kulia na kondra 'beri kine.
- 22 'Bo ηutu laga lo toruwe ku ilo kpiye de ilo kiņazi ti lepe kilo ti gbo'di arodru meria iņmani.
- 23 Ku ko laga akolozi ko druga utu ku worisi kase kilo yu, i trukokindro na ko kulia naga ma ka'i'ila drumala ku temezi kilo takindri se kine.
- 24 Ku ko laga ayinga kulia ηani kine ko druga poki i magu na Đun ku roro logele i kulia adi, "Mata Kabuloni, lo gbekindra 'dikona ku kana ku suburilo ku kapa giri laga kasiko katani kilo,
- 25 lo kulia ku kutu na merenye lika Dawidi laga a kalokoni lolulo ku Yuka Nakiyena adi, 'Monyazi kilo ηi ku ηoma, 'bo zuro kilo akukundra lopete laga a 'busa 'busa kilo gbandra ya?
- 26 Mataki ti ka kilo apedra 'beri, 'bo drumala kilo atunundra 'beri kugele, i moro ku Matalo ku Kristo lo lepe lo gelu lepe itro'
- 27 'bo a 'diri i ina kezi de katani ku Herode seku Pontio Pilato atunundra 'beri ku Monyazi kilo ku ηutu ti Isiraeli kilo kugele i moro ku kalokoni lolu lokiye laga Yesu, lo gelu dolo,
- 28 i kondra na kuliata giri naga mo do pedrini 'bero i kona ku keni lolulo kunu.

²⁹Tinade Mata, mete kulia kasiko ti tokuzendru kine, 'bo tiki upi kolu kilo ti truke kulia konu kine 'ba kuze,

³⁰konu nizu na keni lolulo i toruzoni, kpiyesi ku wonyesi ti kone 'beri ku kari ti kalokoni lolu lokiye laga Yesu.”

³¹Ku ko laga amagu de, piri naga ma ko tunundri 'beri kugele nu druga dodonga dodonga mugu, druga ko giri zore ku Yuka Nakiye druga trugo kulia ti Dun kine ku teiliko logo.

³²Mongoyo na karuko kilo druga gbo ku yoyolozu nagele ku teili logele itro. Dutu le'de lo kulia adi kapa kanye kilo a kanye lepe de 'bayi. Kapa kasiko kilo giri a momori.

³³'Bo lososonyo kilo a'dodru bo na kulia ti niye na Mata Yesulo ku teriŋi koru, ko 'bo giri druga rumbi 'busa na'bu koru.

³⁴Dutu laga 'ba kapa 'bayi kasiko i dridriŋini, igbonaga n̄tulu laga ku melesiŋo kugbo kadizi kine atogbodyu ko kaŋo, druga zondra gbore n̄nilo

³⁵ku lososonyo kilo i mukuzini, ma koraki n̄tulu giri be naga ma telemera nasikona gbo'dinina.

³⁶Kuwade Yosefa laga ma lososonyo kilo gbizini a Baranaba ilo, trugo adi, Karudani lo teiliko, a Levitio lo Kuporolo,

³⁷ku atogbodyu melesi nanyena, lepe druga zondra riye n̄ani kine ku tikindra ku lososonyo kilo i mukuzini.

Konesi 5

¹'Bo le'de n̄tu kari ti lepe kine se naga Anania, seku noka na lepe naga Safira ku ko laga atogbodyu dridriŋi na ka nasena,

²ko druga pitikindro riye ku'de kine bo yu, ti noka na lepena adeni de itro, druga zonga limbito kine ku lososonyo kilo i mukuzi yu.

³Petero druga kulia adi, “Anania, Satani azore konu teilini i liŋikindro na Yuka Nakiyena 'bure i pitikindro na riye ku'de naga ma ta togbodri ka nasuna kine gbandra ya?

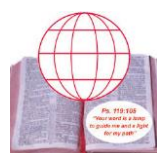
⁴Kedri kodro kugbo do aku togboru ka n̄anina ani gbo'da a nonu lepe ya? 'Bo ti atogboruna, do aku romoki kondra be naga mo do nyadrinina ya? Do yo'yu kondra de konu teilini gbandra ya? Do agbo'da liŋikindro n̄tu 'bureni, 'bo Dun.”

⁵Kugbo Anania laga ayinga kine kulia de, lepe druga 'duki kani, druga 'do'doro. Dutulu lo yinga kine kulia de kilo giri druga kukuze koru.

⁶Bula kilo druga niyoro i todaya na opu lo lepelo druga 'dogu i nuka.

- ⁷I bo na baje naga beti arodru sawa musala de, noka na Ananiana druga yeyenundra, 'bo lepe aku deni kulia na kondra 'beri kine de.
- ⁸Petero druga takindra lepe adi, "Trukoki na n̄ona ta atogbodyu kana mu kine de." Nokana druga teyitokindro lepe adi, "Iye, mu kine de."
- ⁹Petero druga teyitokindro lepe adi, "Ta atomodya kutuzi i modyu na Yuka na Matana gbandra ya? Mete, n̄utulu lo 'dogu opu lo lale lolulo i nuka kilo ma kilo i kaakutu kilo de, 'bo ko i'do'dokoro do kaŋo yu itro."
- ¹⁰Wuleŋa gele lepe druga 'duki ku Petero i mukuzini, druga 'do'doro. 'Bula kilo ku alupundro, ku rumbi derengi lepe atuwa, ko druga 'dokodru opu lo lepelo kaŋo yu i nuka ku lale i laga yu.
- ¹¹Tomore na karuko kilo giri ku n̄utulu giri lo yinga kine kulia de kilo druga kuze koru.
- ¹²Nyenga kpiyesi ku wonyesi rodri akondra 'beri ku kenisi ti lososonyo kilo i dridriŋi na n̄utulu kilo. Ko gbo giri kugele i bu naga na luŋu a Solomona ina kata yu.
- ¹³Dutulu laga kaŋo kilo akuze lubo naga kasiko i dridriŋi yuna, 'bo n̄utulu kilo giri apudya ko koru.
- ¹⁴Druga n̄utulu ku'de rodri laga lo rugo Matalo kilo 'dulukindra 'beri kasiko yu, lalia ku wate.
- ¹⁵Ko druga 'dukundro n̄utulu laga ku 'beri na mimiye kilo i kikolini druga topirikindra i gbolo ki ku i kodrazi ki itro, adi ku Petero laga rorosodru, ma kodudo na lepena kodro 'duki kasiko kini.
- ¹⁶Dutulu kilo druga tunundra 'beri kugele n̄iyu i kezino naga i Yerusalema nyoga yu kine. Ko azondra n̄utulu laga ku 'beri na mimiye, ku laga ku yukala naro, ko druga totoruwe giri.
- ¹⁷'Bo ka'i'ilani laga a leŋberelo ku n̄utulu laga ku lepeni kilo giri druga n̄i, ko a tokore na Sadukayona, 'bo ko gbo ku yuma koru.
- ¹⁸Ko druga momoga lososonyo kilo druga zonga ko i kadi naga a drodrore na n̄utulu girina kata yu.
- ¹⁹Ku gbo'dini tukaze kide malaikata le'de lo Matalo druga n̄aŋa kaakutuzi ti kadi naga a drodrorena kine druga tolupundro ko kaŋoni druga takindra ko adi,
- ²⁰"Utita ku liranita i kadi na Ðun ina kata yu ku trukokita n̄utulu kilo kuliata giri ti ina ru naluduna de kine."
- ²¹Ku ko laga ayinga de, ko druga lupodru i kadi na Ðun ina kata yu i wara na ka i togo'yu. Nyenaga ka'i'ilani laga a leŋberelo ku n̄utulu laga ku lepeni kilo apondra i luŋundra kayolo ti kuliata kilo kasi temezi ti Isiraeli kilo kugele, ko druga sonyodru kutu i kadi naga a drodrorena kata yu i doga na lososonyo kilo.

- 22'Bo ku drumala ti katiyu kilo laga ayenga, ko aku rio lososonyo kilo i kadi naga a drodrorena kata yu, ko druga yite i zondra na roro njanilo,
- 23adi, "Yi ku rumbi kadi naga a drodrorena atokuwa soso, 'bo katiyu kilo ti kulu alira i kaakutuzi yu, 'bo yi ku nazi yi aku rio le'de ntu kata yu."
- 24Ku druma lo katiyu ti kadi na Dun kilo ku ka'i'ila drumala kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga rambu 'beri adi kine kulia de igbo'da adinyo.
- 25Le'de ntu druga pondra kasikoni druga trukokindro ko adi, "Dutulu laga ma ta zongi i kadi naga a drodrorena kata yu kilo kulu alira i kadi na Dun ina kata yu de i togo'yu na ntulu."
- 26Druga druma njanilo ku katiyu kilo tu i doga na ko druga zondra ko, 'bo madaa igbonaga ko akuze ntulu kilo ka'bi ko ku bibiringo se ku noropo ina.
- 27Ku ko laga azondra de, ko druga tolirakindra ko ku kayolo ti kuliata kilo i konjoni. Ka'i'ilani laga a lengberelo druga pipiza ko,
- 28adi, "Yi agokindra ta adi ku totogota ntulu ku kine kari de, 'bo kpe, ta atozodru Yerusalema ku togole lasulo, ta kilo nyadru zondra rima ti ilo ntu de kine kaya kini itro."
- 29'Bo Petero ku lososonyo kilo druga teytokindro ko adi, "Angu yi sobu kulia ti Dun alangu kulia ti ntulu kine.
- 30Dun lo merenyezi kaya kilolo atonizu Yesu laga ma ta rembi 'begi i kedini mugulo.
- 31Dun atogbi'dikindra lepe kanye keni lo lutatelo a Ka'dolani lo kuwe ku a Kariteni, ma tikindra Isiraeli kilo ti lopuke teiliko kase, ma torozi kasiko kine 'di'diyani.
- 32'Bo yi a ka'doto ti bo na kine kulia de ku Yuka Nakiye naga ma Dun tikindri ntulu giri lo sobu kulia kanye kine kilo."
- 33Ko ku yingi katazi kasiko kilo druga trotrori trotrori, ko druga nyadru ga'yu tatuza na ko.
- 34'Bo le'de Farisayota laga a kayoloni lo kuliata, kari ti lepe kine se naga Gamalieli, a katogoloni lo kukuzuna, lo pura ku ntulu giri korulo, druga ni ki druga takindra kukuzu adi ti ntu kilo zonani kano ku bane a nanutru.
- 35Lepe druga takindra ko adi, "Dutu ti Isiraeli kilo, gbo'dita go ku kulia naga ma ta kondri ku kilo ntulu de kine.
- 36Kazuluja inide Teuda anije, adi nye laga a ntu druma, ku'de ntulu rodri beti kamazi injmani de lo kepodru bo na lepena, lepe druga reremo, kakepo ti lepe kilo druga rereki, kulia nani kine druga yejundra a 'busa.
- 37Ku lepe i boni, Yuda lo Galililo druga lo ni i luja ti kena na ntuluna druga lulukadru ku'de ntulu kanye bo yu. 'Bo kugbo lepe laga akaraki, kakepo ti lepe kilo giri druga rereki.

³⁸Kuwade tinade, na takindra ta, yoŋeta yo 'beri ku kilo ŋutulu de, kolokita ko, igbonaga kugbo ilo lopete de, kuwa kine kulia na 'dumazi kine de a ti ŋutulu, ko ilelenga.

³⁹'Bo kugbo a ti Dun, ta aka romoki tukarandra koni. Ka'bi ta ku rie a ŋutulu lo moro ku Dun!"

⁴⁰Ko druga sobu trettele lo lepe lo kulialo, druga luŋundra lososonyo kilo 'do, druga tikindra ko i kpinya, druga takindra ko kukuzu adi ka'bi ko ku 'di'dinyi kari ti Yesu kine 'do, druga kolodru ko i utu.

⁴¹Lososonyo kilo druga kolokindro kayolo ti kuliata kilo druga nyonyola i naga ma Dun rambini adi se romoki riondru yukuwe ku kari ti Yesu kine ina.

⁴²Mu luŋa i kadi na Dun ina kata yu, kase 'beŋi yu itro, ko aku ko'yu togo'yuna ku trugona adi Yesu a Kristolo.

Konesi 6

¹I kulu luŋa de kugbo lotodiniki kilo gbo'di ayeŋundra rodri, Yahudi laga lo kulia ku kutu na Giriki kilo apoki i ngunguruto ku Yahudi laga lo kulia ku kutu na Eberena kilo igbonaga awuzio kasiko kine titiaŋa titiaŋa i kora na kapazi naga mu luŋana.

²Dutulu laga mere gele konye mure kilo druga luŋundra mongoyo na lotodiniki kilo adi, "Ka'bi yi ku koko trugo na kulia ti Dun kine adi ma yi ku korakindra ŋutulu kilo nyosuto.

³Kuwade luŋaseri, gelundrita kasu dridriŋini ŋutulu burio laga adena a ŋutulu laga azore ku Yuka Nakiyena ku totore itro, ma yi ku 'delakindra ko i ina kita de.

⁴'Bo laga yi, ma yi ku tikindra 'beri i magu na Dun ku i trugo na kulia."

⁵'Bo kulia na ta ko kine atikindra mongoyona giri nyola, ko druga gelundra Setefano, laga a ŋutu laga azore ku rugona, ku Yuka Nakiyena itro, ku Filipino, ku Porokoro, ku Nikanora, ku Timona, ku Paramena, ku Nikolayo lo Antiokia lo lopugo mugu a Yahuditio ku rugo ilo.

⁶Ko druga 'delaki ku lososonyo kilo i koŋoni, 'bo lososonyo kilo druga makakindra ko Dun, druga tanyakindra kenisi kase kilo kasiko kini.

⁷Kulia ti Dun kine druga kukuworo, 'bo lotodiniki kilo druga 'i'yo 'beri rodri Yerusalema yu, 'bo ka'i'ila kilo rodri druga yeyeŋundra a kasopo ti rugo ŋanina.

⁸Nyenaga Setefano laga azore ku 'busa na'bu ku teriŋina itro ilo druga kondra wonyesi ku kpiyesi naga a drumala ku ŋutulu kilo i dridriŋini.

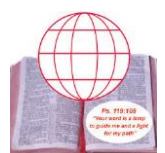
⁹'Bo ku'de kilo ŋutulu kilo druga ŋi i rerenya ku Setefano. Ko a ŋutulu laga lo luŋa a Libertino, trugo adi, Dutulu laga alake kilo, ku Yahudi ti Kurene kilo, ku ti Alekezandria kilo, ku ti Kilikia kilo, ku ti Asia kilo, 'bo ko giri aniyu i rerenya ku Setefano.

- ¹⁰Bo ko aku romoki goza totore naga ma Yuka Nakiyena tikindri lepe i kulianina.
- ¹¹Ko druga kokolakindra 'doke tali i ntulu lo sosozi kulia ku lepe i muguni, adi, "Yi ayinga ti lepe lu tazu kulia na momorien Mose seku Dun."
- ¹²Ko druga tojizu mongoyona ku temezi kilo ku katogolo ti kukuzuna kilo, druga 'bunyekindro lepe i moga na lepe druga zonga lepe ku kayolo ti kuliata kilo i kojo yu.
- ¹³Ko druga 'delakindra ka'doto ti bo na kulia ti to'bure kilo i kulia adi, "Ilo ntutu de ani ko'yu tazu na kulia naro ku ina piri naruruwana de ku kukuzuna kini.
- ¹⁴Bo yi ayinga lepe i tazu naga adi Yesu lo Nazaretalo irandru ina piri de 'bo ilolopugo gbiyeri laga ma Mose tikindri yi ilo itro."
- ¹⁵Dutulu laga lo gbi'diki a kayolo ti kuliata kilo druga gbuluzu lepe, 'bo ko amedra kojo na lepena be kojo na malaikata.

Konesi 7

- ¹Ka'i'ilani laga a lengberelo druga piza adi, "Kine kulia de a 'diri ya?"
- ²Setefano adi, "Luḡaseri ku monyezi, yiḡeta na. Dun lo pupuralo apuku ku merenye lika Abarahama yu, ti inga lepe lu Mesopotamia yuna, ti inga lepe aku utu i saka Harana yu,
- ³druga takindra lepe adi, 'Koloki ka nonuna ku maratezi kolu kilo, 'bo uti i ka naga ma na ku kpekindri do nu.'
- ⁴Lepe druga kolokindro ka na Kalidia kilona ku saka Harana yu. I bo na tuwani monye lo lepelona, Dun druga wusundra lepe i ka naga tinade ma ta sakani ina de.
- ⁵Bo kpe, lepe aku tikindra lepe luma i ka ḡanina katani, 'dibani kodro ḡoru kata na moko, 'bo asarokindra lepe i tikindra na lepe luma ku nyomo ti lepe kilo itro, 'dibani kodro lepe inga 'ba ḡiro kpe.
- ⁶Bo Dun akulia de adi ḡazi ti ḡazi ti lepe kilo igbo'da a kulege i ne'de ka naga a na ntulu ku'de ina, laga lo i'deba ko a upi, lo isasandru ko kiḡazi kamazi iḡmani kilo. 'Bo Dun druga kulia adi,
- ⁷'Bo na iḡeḡeri kulia ti zuru lo kitani ko ilo, i bo ḡanina ko ilulupundro kaḡo i teminizo na na i ina piri de.'
- ⁸Dun druga tikindra Abarahama tomore na taarona. Kuwade kugbo Abarahama laga ayuḡundro Isaka, lepe druga taadru lepe i luḡa lo budrolo. 'Bo Isaka ayuḡundro Yakobo, Yakobo lo yuḡozu merenyezi laga mere gele konye mure kilo.
- ⁹'Bo merenyezi kilo kazu agbo'da ku yuma ku Yosefa, druga togborodru lepe Ezipeto yu, 'bo Dun druga gbo ku lepe,

- ¹⁰druga ninundra lepe kanye sasanya kata yu giri, druga tikindra lepe 'busa na'bu ku totore ku Faro laga a mata lo Ezipetolo i koŋo yu. Lepe lo 'delakindra lepe a lo'bizo i ka na Ezipeto ina ku ŋutulu laga kanye 'ba yu kilo itro.
- ¹¹Nyenaga rilena a'duki i ka na Ezipetona giri ku na Kananana itro, ku dreliya naga a druma, kuwade merenyezi kaya kilo aku rumbi nyosu.
- ¹²'Bo ku Yakobo laga ayinga adi kinyo kulu Ezipeto yu kata, lepe druga sonyodru merenyezi kaya kilo i luŋa laga a kayolo.
- ¹³I utu naga a togi murena, Yosefa druga kpeza mugu ku luŋaseri kanye kiloni, Faro druga dedeni maratezi ti Yosefa kilo.
- ¹⁴Yosefa druga sonyodru kutu i lungu na monye lonye laga Yakobo ku maratezi kanye kilo giri meria burio konye mukana.
- ¹⁵Yakobo druga tu Ezipeto yu. 'Bo lepe ku merenyezi kaya kilo atatuwa yu de.
- ¹⁶Ko druga 'duke bo Sekema yu druga ku nuka i gulo na gboru Abarahama ku riye ku ŋazi ti Hamori Sekema yuna kata yu.
- ¹⁷"Ku luŋa lo saretalo gbo'di nyoga, laga ma Ðun sarakindri Abarahamalo, ŋutulu kilo ayilaki Ezipeto yu rodri,
- ¹⁸yeŋundra tozo i luŋa lo gbo'dini mata le'de Ezipeto yu laga aku de Yosefa lu.
- ¹⁹Lepe druga konakindra zuru likalo toŋulupa druga ri'dikindra merenyezi kaya kilo adi ti ko gupe ŋazi kase laga a 'u'uŋweta kilo i droru ka'bi ko ku gbo'da zoru.
- ²⁰I ina baŋe de ti Mose lo yuŋe, ayuŋe a lo'bu lo'bu koru ku Ðun i koŋoni. Lepe druga tunaka yapazi musala ku monye i 'ba yu.
- ²¹Kugbo lepe laga agupazi, ŋiro na Farona druga 'dumundra lepe druga wowoza lepe be ŋiro lonye.
- ²²Mose druga todiniki ku totore na ŋutu ti Ezipeto kilona giri, 'bo kulia ti lepe na tatayi kine ku konesi ti lepe kine a ti teriŋi itro.
- ²³"Ku lepe laga gbo'di ayeŋundra kiŋazi meria iŋmani lepe druga rambu utu naga i wodyu na luŋaseri kanye, laga a ŋutu ti Isiraeli kilo.
- ²⁴Ku lepe laga amedra ti le'delo lu kona a loro, lepe druga lubo i ropundra na lepe, druga gbugbutoro Ezipetotiololo liri ka yu.
- ²⁵Lepe lu rambu adi dena luŋaseri kanye kilo ayo'yu adi Ðun lo nyadru ritundro na ko ku keni lonyelo de, 'bo ko aku yo.
- ²⁶Ku gbo'dini imalu de lepe druga pondra kasikoni ti ko kulu ŋaŋalapa. Lepe druga nyadru walagu na ko, druga takindra ko adi, 'Kilo ko dee, ta a luŋaseri, ta kondra 'beri a loro i piri gbandra ya?'

- 27'Bo ntu laga lo kondra a lorolo druga dukadru Mose kaño, druga kulia adi, 'Da lo 'delakindra do a mata ku a kañerani lika?
- 28Do nyadru rembu na na be naga mo do rembi Ezipetotiole kaazena?'
- 29Ku kine kulia na tayi kine de Mose druga wowoke i gbo'da a monyatio i ka na Midianana yu, yu de lepe ayuñozu nazi mure.
- 30'Nyenaga kugbo kiñazi ku'de laga alangu meria inmani, malaikata le'de apuku ku Mose i koñoni i diño na mere lo Sinai, i ñede lo kima na kobu i buruzuti kata.
- 31Ku Mose laga amedra de, lepe arambu mugu ku puru ñanina. Lepe druga mizoro nyoga i gbuluzu ñani, roro lo Matalo druga kuu adi,
- 32'Na a Dun lo merenyezi kolu kilolo, Dun lo Abarahama ku lo Isaka ku lo Yakobo.' Mose druga poki i zangu, lepe ani romoki bongu ku kuzena.
- 33Matalo druga takindra lepe adi, 'Yokooro kamuka konu kine kaño konu mukuzini, igbonaga piri naga mo do lirani ina de a naruruwa ina.
- 34Na abonga sasanya na ntulu kuwe kilo Ezipeto yu a 'diri, na ayi ñoñotatu nasiko ina, na apondra kani i ninundra na ko. 'Bo tinade pondri, ma na ku sonyodru do Ezipeto vu.'
- 35'Ilo de a Mose lo pa ko kazulo, adi, 'Da lo 'delakindra do a mata kuwa a kañerani ya?' Dun asunyundro lepe a mata ku a kariteni itro ku keni lo malaikata lo puku ku lepeni i rudu kata yu ilo.
- 36Lepe a'dolara ko kaño yu, ti lepe akondra wonyesi ku kpiyesi Ezipeto yu ku i Suburi Lotrorulo kata yu, ku i diño kata yu kiñazi meria inmani.
- 37Ilo de a Mose lo takindra ntu ti Isiraeli kilo adi, 'Dun igelakindra ta kakeyoni ku luñaseri kasu kilo i dridriñini be na gelundri lepe na ina.'
- 38Ilo de a lepe laga lo gbo'da kazu ku ntulu ti Isiraeli laga lo tunundra 'beri i diño kata yulo. Lepe lu seku malaikata lo kulia ku lepe ilo kugele i mere laga Sinai yu, ku merenyezi kaya kilo itro. Lepe lo makundra kuliesi ti tuzoru kine i tikindra na yi.
- 39'Bo merenyezi kaya kilo aredra yinga na kulia ti lepe kine, 'bo adukadru lepe i merete, 'bo kasiko i teiliko yuna ko kodro nyadru yitozi bo Ezipeto yu.
- 40Ko druga takindra Arona adi, 'Kukunaki yi gbeti ti muloko laga lo 'dolakindra yi kuwe, igbonaga yi aku de kulia ti Mose lo tolupundro yi kaño kazu i ka na Ezipetona kata yulo ina.'
- 41I kulu luña de ko druga kukundra kaazota a ño lo teteminio, ko druga tikindra kaazota ñanilo 'i'ileta druga ko poki i nyola ku kapa laga ma se kukundri ku kenisi kase kilo.

- 42'Bo Ðun druga lopugo mugu, akolokindro ko i teminizo na mongoyo ti 'diko kilo, be naga ma wuroni i buku na kakeyo kilo ina adi, 'Zuru lo Isiraeli ilo, ta kazu atikindra na kapazi laga lo 'du'duño a 'i'ileta, kiñazi meria iñmani i diño kata yu ya?
- 43Ta a'dokoro hema na mulete laga Molokana ku kasirita lo mulete laga Refanalo, ku gbeti na kukunu ta a na teteminio kine, 'bo na iririkoro ta Babulona yu i lu lozo.'
- 44"Merényezi kaya kilo gbo ku hema naga na 'dotoni bo na kulia ti Ðun kine i diño kata yu. 'Bo Ðun lo kulia ku Mosenilo, lo trukokindro lepe i kukundra na hema ñanina, be naga ma lepe medrini kpiye ñanilona.
- 45Merényezi kaya laga a bo kilo druga zondra lepe kasi Yosua i luña laga ma ko ninadri ka na zuro laga ma Ðun rikodri ku merényezi kaya kilo i koño yu kilo lu. Kazu gbo de yeñadru tozo i bañesi ti Dawidi kine yu,
- 46lo rumbi 'busa na'bu ku Ðun i koño, lo magu adi ti nye tikini piri na sakani Ðun lo Yakobolo ina.
- 47'Bo Solomona lo 'dukokindro Ðun kadina.
- 48'Bo kpe, Ðun laga Ki Koru ilo ani saka i kadizi na 'duko ku kenisi. Be naga ma kakeyonilo kulianina adi,
- 49'Dikona a si'de nio, 'bo kana a 'dele nio na mukuzi. Ta i'dukokindro na kadi naga inyo, Matalo lo kulia, kugbo piri naga inyo naga a yuketa nio?
- 50Agbo'da keni liolo lo kondra kapa de girini ya?"
- 51"Ta lo gbo'da ku kuweto a drumala kilo de, laga a ñutulu laga ku teiliko logo kilo, laga ani nyadru sobu kulia ti Ðun kilo, mu luña ta kilo moro ku Yuka Nakiyena. Be naga ma merényezi kasu kilo kondrinina, ta kilo kondra de.
- 52Kakeyoni laga ya laga ku merényezi kasu kilo aku sanyi ya? Ko aremi ñutulu laga lo kpeza a kayo pondra na ñutu laga Mñgbalo, laga tinade ma ta nyokindri lepe mundrara, ma ta reremilo,
- 53ta lo makundra kukuzu naga ma malaika kilo tikindri tana, 'bo laga aku sobu kutuzu ñanina kilo."
- 54Ku ko laga ayinga kine kuliata de, teiliko kasiko kilo druga trotrori trotrori, ko druga ñidya rubi ku lepe.
- 55'Bo ti lepe azore ku Yuka Nakiyena, lepe druga metadru ki i'diko yu, druga medra mo'yu na Ðun ina, ti Yesu lu alira ku Ðun i keni laga lutate lu.
- 56Setefano druga kulia adi, "Meteta, na amedra 'dikona añazu mugu, 'bo Ðiro lo ñutulo lu alira ku Ðun i keni laga lutate lu."
- 57Ko druga resa ku teriñi, druga 'di'di suwo kase kilo druga 'damaadru 'beri kugele ku lepe ki yu.

⁵⁸Ko druga dukadru lepe kaŋo i kezi katani i bibiringo na lepe ku ŋoropo. Kaboŋa ti kulia kilo druga yokoŋu bongola kase kine druga kolokindro ku 'bulani lo luŋu a Saulolo i moko yu.

⁵⁹Kasiko i biriringo na Setefanoni, lepe druga magu Ðun adi, "Mata Yesu, makara yuka niona."

⁶⁰Lepe druga ruguŋo ku kuŋusi druga laiza ku teriŋi adi, "Mata, ku kekeni ina toro de a nasiko." Ku lepe laga akulia de, lepe druga 'ba'balazi.

Konesi 8

¹Ti Saulo arugo tuwa na lepena. I lu luŋa de tomore na karuko laga Yerusalem a yu kilo ariozu wowonye koru. Ko giri druga ririara i ka na Yudayana ku na Samariana kata yu, 'bo lososonyo kilo lo 'duteki 'du.

²Ðutulu lo 'delakindra 'beri i teminizo na Ðun kilo se lo nuga Setefano, 'bo ko agbiye lepe koru.

³'Bo Saulo druga sandru karuko kilo, druga lubo i dridriŋi na 'bejito kilo i pipigo na lalia kilo ku wate kine i zonga na ko i drodrora.

⁴Kulu ŋutulu de ku ko laga ateririazu, ko druga utu i trukodru na kulia kine.

⁵Filipo druga tu nanyena i kezi ne'de na Samaria, druga trukokindro ko Kristolo yu de.

⁶Ku mongoyo kilo laga ayinga Filipino kuwa abonga kpiyesi na konu lepe kine, ko druga 'delakindra teiliko giri i yinga na kulia na ta lepe kine.

⁷'Bo yukala naro kine druga lupundro ku ŋutulu rodri kilo i 'berini i luluzo ku roroto laga gboŋa. Ðutulu laga rodri laga lo drodropoyi ku tuwanezi kilo ku laga a babatratu kilo atoruwe.

⁸Nyolana druga gbo koru i nu kezi de kata yu.

⁹'Bo ti le'de ŋutu nye laga Simona lu bita kazu kondra to'bunu i nu kezi de, lepe bita tikindra zuru lo Samarialo i rambu na 'beri koru, lo lungu mugu adi nye a ŋutu laga a drumala ilo.

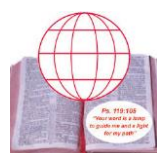
¹⁰Ko giri bita yinga lepe ŋiyu i kilonadroo yeŋadru tozo ku drumala, adi, "Ilo ŋutu de a nu teriŋi na Ðun na luŋu a 'Teriŋi naga drumana."

¹¹'Bo ko a'delakindra teiliko i yinga na lepe igbonaga luŋa rodri bita lepe ilo tikindra ŋutu kilo i rambu na 'beri koru ku to'bunu nanyena.

¹²Ku ko laga arugo kulia na tru Filipino ti tumata na Ðun kine ku kari ti Yesu Kristo kine itro, ko druga 'deba baputizilo, lalia kilo ku wate kine itro.

- 13'Bo Simona lepe ku mugu arugo, druga 'deba baputizilo, lepe druga 'duteki ku Filipino i boni. Kugbo lepe laga amedra kpiyesi ku konesi naga drumala na kona kine, lepe druga rambu mugu koru.
- 14Kugbo lososonyo laga Yerusalema yu kilo laga ayinga adi Samaria kilo arugo kulia ti Dun kine, ko druga sonyodru ku Petero seku Yoane kasiko yu.
- 15Ku ko laga ayenga yu de, ko druga magu Dun adi ma ko rumbi Yuka Nakiyena.
- 16'Bo inga lepe aku yejundra ku le'de njutu kini kasiko i dridriṅini, ko 'deba baputizilo i kari ti Mata Yesu ka'delo.
- 17Ko druga tanyakindra kenisi kilo kasiko kini, ko druga rumbi Yuka Nakiyena.
- 18Kugbo Simona laga amedra adi Yuka Nakiyena atiki kasikoni ku kulia ti tanya na kenisi ti lososonyo kilo, lepe druga zakindra ko riye,
- 19druga kulia adi, "Tikita na ina teriṅi de itro po, ma njutulu giri laga ma na ku tanyakindri kenisi kuwe kasiko kini kilo ku rumbi Yuka Nakiyena 'busa."
- 20Petero druga teyitokindro lepe adi, "Riye konu kine ti karakini seku do, igbonaga do rambu adi do roromoki rumbi 'doke lo Dun ilo ku riyena!
- 21Kulia konu ku piri nonu 'bayi i kine kulia de igbonaga teili lolu ilo ani gbo'da soso ku Dun i koṅonina.
- 22Kuwade lopuke teili i kulia konu naro kine de. Make Matalo, kuwa roromoki ma rambu naro naga konu teilinina di'diki do kaṅo.
- 23'Bo na amedra do a kayule koru, 'bo do atora ku kulia naro itro."
- 24Simona druga teyitokindro lepe adi, "Makaki na Matalo, kulia na ta do kine de ka'bi ku yejundra kuwe muguni."
- 25Ku ko laga a'dodru bo na kuliana druga trukodru kulia ti Matalo kine, ko druga trukodru kuu na'buna i dridriṅi na 'beṅito ti Samaria kilo yu i yitozi nasiko naga Yerusalema yuna.
- 26'Bo malaikata le'de lo Matalo druga takindra Filipino adi, "Dine, uti weki yejadru tozo i kiko lo Yerusalema lo utuniki Gaza yu ilo." Kiko ṅanilo i diṅo kata.
- 27Lepe druga njyoro druga pipilara. Rumbi derengi Etiopiatio laga atroso a 'beṅita laga a druma ku Kandake naga a mata na Etiopiana i moko, lepe a katiyuni lo tokorine na lepena giri ti lepe apondra Yerusalemani i teminizo,
- 28'bo ku lepe i yitozi yu, lu agbi'diki kanye gari kata yu i kendra na buku na kakeyoni laga Isaya.
- 29Yuka Nakiyena druga takindra Filipino adi, "Uti, mo do ku momora seku ilo gari de."
- 30Filipo druga wo ku lepe yu, druga yinga lepe ti ilo i kendra buku na kakeyoni laga Isaya, druga piza lepe adi, "Do ayo kulia naga mo do kendri kine de?"

- 31'Benjitalo adi, "Na roromoki yo'yu adidinyo, ti le'de ntu aku kpekindra na bo nanina ya?" Lepe druga lungu Filipino adi ti kiyadri ma ku gbi'diki seku nye.
- 32Piri na kulia na wuwuro na keni lepena nye ina de: "Beti kebilito lo zikozi ku ka'dunjo kilo yulona, kuwa beti tore lo kebilito lo yiņa tali ku kaņerani lo kupilo i koņonilona, lepe aku nazu kutu nanyena.
- 33Ku 'da'datayi na lepena ko aredra njerakindra na lepe kulia naga soso kine. Le'de ntu bayi lo romoki trugo kulia ti nyomo ti lepe kilo, igbonaga tuzoru na lepe naga i kuzoni ina a'dumazi kaņo."
- 34'Benjitalo druga piza Filipino adi, "Kakeyonilo tazu de ku kulia kanye lepe kuwa kulia ti le'de ntu ya?"
- 35Filipo druga poki i kulia, 'bo sulukindra ku kine kulia na wuwuro de druga trukokindro lepe kuu na'bu na Yesu ina.
- 36Kasiko i utu i kikoni, ko druga, yeyenadru kare yu, 'benjitalo druga piza adi, "Metē, karelo ilo de! Inyo lo gokindra na 'deba na baputizilona ya?"
- [37Filipo druga kulia adi, "Ku do arugo ku teili giri, do roromoki." 'Benjitalo druga teyitokindro lepe adi, "Na arugo adi Yesu Kristo a Ŋiro lo Ŋun."]
- 38Lepe druga takindra kukuzu adi ti garilo tolirani tolira, ku Filipino seku 'benjitalo druga lubo kare yu mure katru, 'bo Filipino druga tikindra lepe baputizilo.
- 39I lupundro nasiko naga kare yuna Yuka na Matana druga zezekara Filipino kaņo, 'benjitalo druga gbo'di aku bo lepe 'do, lepe druga pilara kanye kiko yu ku nyola.
- 40'Bo Filipino druga ku rie Azoto yu i trukodru na kuu na'buna i kezino giri yu de yenadru suu Kaisaria yu.

Konesi 9

- 1'Bo ti Saulo ilo i tokuzendru lotodiniki ti Matalo kilo i tatuza na ko, lepe druga tu ku ka'i'ilani laga a lengberelo yu,
- 2i magu na waragaki na kpiyani mugu ku Yahudi laga a ti kadizi naga a momoreta Damaseke yu kilo, adi ku nye laga arumbi nutulu laga i ilo kiko lo Matalo de katani kilo ma nye ku momogi ko 'busa, kugbo a lalia kugbo a wate, ma nye ku torundra ko Yerusalemani.
- 3Ku lepe i worozi Damaseke yu, lepe ku yenadri nyoga ku kezina, parara druga molundro wule i 'diko yu ku lepe i lagani.
- 4Lepe druga 'duki kani druga yinga roro lo piza nye adi, "Saulo, Saulo, do wowondru na gbandra ya?"
- 5Saulo druga piza adi, "Do a ŋa ya, Mata?" Lepe druga teyitokindro lepe adi, "Na a Yesu lo wowonyi do ilo.

- 6'Bo n̄ine, lubi kezi yu, do iku trutrukoki n̄o laga mo do ku kondrilo.”
- 7Dutulu lo woro kasi lepe kilo aliliratu 'du'du tali i yinga na rorolo i woṅoni 'bo ko aku bo le'de n̄utu.
- 8Saulo ku n̄ine kani, 'dibani kodro ku konye ti lepe kilo laga aṅayi kpe, lepe aku romoki i medra na le'de n̄o, ko druga pikodru lio ku keni Damaseke yu.
- 9Lepe druga saka luṅa musala 'ba konye, aku wangu nyosu, aku mozu ku'de n̄o.
- 10Ti lotodinikita le'de lu Damaseke yu, kari ti lepe kine se naga Anania, Matalo druga takindra lepe ku kpiye laga ma lepeṅa medrilo adi, “Anania.” Anania druga rugo adi, “Na malo de Mata.”
- 11Matalo druga takindra lepe adi, “N̄ine, uti i kiko lo luṅu a 'Pirri' lu, ku pine ku Yuda kadi yu n̄utu lo Tarisea laga Saulo, 'bo lepe lu mamagu yu de.
- 12Ti lepe amedra le'de n̄utu nye laga Anania i pondra i tanyakindra na kenisi kanye kini, ma nye ku medri kana 'do.”
- 13Anania druga teyitokindro lepe adi, “Mata, na ayinga kulia ti ilo n̄utu de ku n̄utulu rodri, naga ma lepe kondri a naro ku n̄utulu kolu laga Yeruselema yu kilo kini kine.
- 14Tinade lepe ilo ku teriṅi naga ma ka'i'ila laga drumala kilo tikindri lepena adi ma ku toradri n̄utulu giri lo lungu kari konu kine kilo.”
- 15Matalo druga teyitokindro Anania adi, “Uti, igbonaga na anyumundro lepe i konakindra na na kita, i zonga na kari kuwe kine ku Monyazi kilo yu, druga ku mataki ku n̄utu ti Isiraeli kilo yu itro ina.
- 16Na lepe itrutrukoki lepe sasanya na irumbini lepe ku kulia kuwe kine.”
- 17Kuwade Anania autu, druga lubo kadi yu druga tanyakindra kenisi kanye kilo ku Saulo kini, druga kulia adi, “Luṅase Saulo, Mata Yesu lepe laga mo do bongi konu pondra i kiko yulo, lo sunyundro na adi mo do ku rumbi ṅayi na konye, ku tozore naga ku Yuka Nakiyena.”
- 18Wuleṅa gele druga ku'de n̄o beti koko'bo 'du ku Saulo i konye yu kani, druga lepe medra kana 'do. Lepe druga ṅi, druga 'deba baputizilo.
- 19Ku lepe laga anyosu, lepe druga rumbi teriṅi. Saulo druga saka ku lotodiniki kilo a luṅa ku'de Damaseke yu,
- 20'bo wuleṅa gele lepe druga trukodru kulia ti Yesu kine i kadizi naga a momoreta kine kata yu adi, “Lepe a N̄iro lo N̄un.”
- 21Dutulu giri lo yinga lepe kilo kulia kine azu'yo ko a li'do, 'bo ko druga kulia adi, “Ilo de ani gbo'da a n̄utu laga lo sandru n̄utulu lo lungu kine kari de Yeruselema yulo ya? Lepe ani gbo'da a lo pondra inide ku kulia na momokani n̄utulu i tora, i zonga na ko ku ka'i'ila laga drumala kilo yulo ya?”

- 22'Bo Saulo druga yeṅundra ku teri.ṅi koru arodru, lepe druga tikindra Yahudi laga lo saka Damaseke yu kilo i bayi ku naga ma lepe kpekindri ko adi Yesu ṅolo a Kristolo ina.
- 23I bo na luṅa rodri, Yahudi kilo atomodya kutuzi i tatuza na lepe kaṅo,
- 24'bo Saulo druga dedeni kulia kasiko kine. Ti ko kulu i tizu kaakutuzi kine tupara ku tukaze itro, i tatuza na lepe.
- 25'Bo lotodiniki ti lepe kilo druga zozoṅu lepe kuwazena druga putudru lepe i goro ki kaṅo yu i nyakale kata.
- 26Ku Saulo laga ayenga Yerusalema yu, lepe druga kodro modyu mora ku lotodiniki kilo. 'Bo ko giri akuze lepe, igbonaga ko aku rugo adi lepe a lotodinikita ina.
- 27'Bo Baranaba druga 'depundra lepe, zonga ku lososonyo kilo yu, i trukokindro na ko kulia na bongi Saulo Matalo i kiko yu kine, adi Matalo akulia seku lepe, 'bo lepe atrukokindro ṅutulu kulia ti Yesu kine 'ba kuze Damaseke yu.
- 28Saulo druga saka kasi ko Yerusalema yu, druga longa piritto kine giri naga Yerusalema yu kine,
- 29i trugo na kulia ti Matalo kine 'ba kuze. 'Bo lepe akulia druga rerenya ku Yahudi lo kulia ku kutu na Giriki kilo, ti ko lepe kulu i ga'yū kiko lo tatuwini lepe kaṅo ilo.
- 30'Bo kugbo luṅaseri kilo laga adeni kulia ṅani kine ko druga zonga lepe Kaisaria yu druga sonyodru lepe Tarisea yu.
- 31Kuwade tomore na karuko laga Yudaya yu ku Galili yu ku Samaria yu kilo giri druga rumbi teili lo trotro druga 'durodru koru. Ko druga woro ku kuka na Matalona ku ruda na teili naga ku Yuka Nakiyena druga 'i'yo 'beri rodri.
- 32Nyenaga ku Petero ilo i woro kasiko i dridriṅini giri lepe druga utu i ṅutu ti Dun lo saka Luda yu kilo yu itro.
- 33Lepe druga rumbi le'de ṅutu nye laga Aenea, ku tuwane laga lo drodropozu lepe, ti asaka ka yu kiṅazi budro, a liwa.
- 34Petero druga takindra lepe adi, "Aenea, Yesu Kristo atoruzo do. Dine, ku pete gbolo konu kine." Lepe druga ṅiṅiye agbole.
- 35Dutulu giri lo saka Luda yu ku Sarona yu kilo druga medra lepe, druga lopugo 'beri ku Matalo yu.
- 36Nyenaga ne'de noka nu Yopa yu, kari ti lepe kine se naga Tabita, lepe a natodinikita. Kari ti lepe kine ku kutu na Girikina se naga Doruka, trugo adi, Nyamata. Lepe bita kondra kitazi na'bu 'duu 'duu ku loko na lemerika itro.
- 37I nu baṅe de lepe amoka ku tuwane druga tutuwa. Gpu lo lepelolo alalayi druga 'dukuzi i kadi naga ki nu.

³⁸Igbonaga Luda ani gbo'da pazo ku Yopana, ku lotodiniki kilo laga ayinga adi Petero lu yu de, ko druga sonyodru ntulu mure i ma'yu na 'beri ku lepe adi, "Trotro ki'do nyoju mugu wule, pondri i logu na yi po."

³⁹Petero druga ni i utu kasi ko kugele. Kugbo lepe laga ayenga ko druga zonga lepe i kadi naga ki yuna kata yu. Rumbi derengi ti awuzio kine giri aliliratru i opu laga yu i gbiye, ku i kpeza na kotilo ku bongola na ri Doruka ti inga lepe nu zoru kasi ko kine.

⁴⁰Petero druga sonyodru ko giri kajo druga rugujo i magu. Ku lepe laga alopukodru mugu ku opulo yu, lepe druga kulia adi, "Tabita, nine." Tabita druga nazu konye kanye kilo, ku lepe amedra Petero druga gbigbi'diki.

⁴¹Petero druga 'deba lepe ku keni druga tonjizu lepe ki. Lepe druga lungu ntutu ti Dun kilo ku awuzio kine druga tikindra Doruka kasikoni zoru.

⁴²Kulia nani kine druga denazi Yopa yu giri, ntulu rodri druga rurugo Matalo.

⁴³Petero druga 'duteki Yopa yu luja rodri kasi Simona laga a kajinyani lo lo'bualo.

Konesi 10

¹Nyenaga le'de ntutu lu Kaisaria yu, kari ti lepe kine se naga Korinelio. Lepe a druma lo katiyu kama gele laga i Tokore na Italia kata yu kilo.

²Lepe a ntutu laga lo 'delakindra mugu i teminizo na Dun, ku ntutu laga ku lepe i 'bani kilo kugele giri, 'bo bita lepe tikindra ntulu kilo 'doketa koru, lepe bita magu Dun mu luja.

³Ku gbo'dini be i lu'balaja de nyena medrini lepe i rudesi kata soso malaikata lo Dun i lupundro kanye kojoni i takindra na nye adi, "Korinelio!"

⁴Korinelio druga gbuluzu malaikatalo ku teili lo kuze, druga kulia adi, "Inyo po Mata?" Malaikata lo druga teyitokindro lepe adi, "Magu nonujana ayija, 'bo 'doketa kolu kilo aruko ku Dun i kojo yu.

⁵'Bo tinade sonyoro ku'de ntutu Yopa yu i lungu na Simona lo luja a Peterolo.

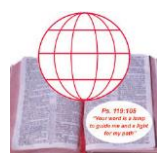
⁶Lepe lu saka a komoni lo Simona laga a kajinyani lo lo'bualo, kadi na lepena nu suburi i kutu yu."

⁷Kugbo malaikata laga lo takindra lepe kulialo laga aworo, Korinelio druga lujundra kakita mure i dridriji na kakita kanye kilo ku katiyuni gele laga lo 'delakindra 'beri i teminizo na Dun i dridriji na ntulu laga lo konakindra nye kita kilo.

⁸Kugbo lepe laga atrukokindro ko kuliata kine giri, lepe druga sonyodru ko Yopa yu.

⁹Ku gbo'dini imalu de kasiko iutuni, ku ko laga ayenadru nyoga ku Yopa, ti Petero lu kiyadru i kadi naga kuwe a 'darina ki yu i magu na Dun beti tupara kide de.

¹⁰Kugbo lepe laga atika ku mago, lepe kodro nyadru nyosu. Ku nyosuna inga nu dredrera, lepe druga poki i medra na le'de no kanye rambuni be na rudesina.

- 11 Lepe amedra 'dikona ti aṅazu mugu gboṅa, abonga le'de ṅo be bongo nawala i kiyundra kani agomo ku goṅeto iṅmani.
- 12 I bongo ṅanina kata yu kapazi laga ka'de ka'de ku mukuzi iṅmani kilo, ku laga lo woro ka ku gedyo ki kilo ku kpenya ti 'diko kine.
- 13 Roro le'de druga kuu ku lepeni adi, "Petero ṅine, 'duṅe, nyone."
- 14 'Bo Petero druga kulia adi, " 'Bayi Mata, igbonaga bita na aku nyosu kapa laga a loro kugbo 'ba kekeli be kilo de 'berona."
- 15 Druga rorolo kuu 'do ku lepeni adi, "Kapa laga ma Dun toke'i kilo, ku luluṅu ko a loro."
- 16 Kine kulia de akondra 'beri luṅa musala, i bo ṅanina bongona druga teyitozi i 'diko yu bo agbole.
- 17 Kugbo Petero laga ilo i rambu mugu koru ku kulia ṅani kine adi ṅo lo meri nye lu de a inyo, ti ṅutu laga ma Korinelio sunyundri kilo apiza adi kadi na Simonana ina yeda ya, druga ko lira i kaakutu yu.
- 18 Ko druga laiza, piza adi ṅona Simona lo luṅu a Petero ilo toto yu de.
- 19 'Bo ku Petero laga lu yo'yu ṅo laga ma nye medriilo, Yuka Nakiyena druga takindra lepe adi, "Mete, ku'de ṅutulu musala kulu ga'yu do.
- 20 'Bo ṅine, kiyadri ka yu, uti ku ko kugele, kuwe nonuna ka'bi ku gbogbo'da po'di'di, igbonaga na lo sunyundro ko ina."
- 21 Druga Petero kiyundra kani ku ṅutu ṅani kiloni, lepe druga kulia adi, "Dutu laga ma ta ga'ilo ṅolo a na, ta pondra inide gbandra ya?"
- 22 Ko druga kulia adi, "Korinelio lo sunyundro yi, lepe a druma lo katiyu kama gele, lepe a ṅutu laga mṅgba lo kuga Dun, lepe akena a ṅutu lo'bu ku zuru lo Yahudilo giri. Malaikata lokiye le'de atakindra lepe adi ti lepe luṅe do i utu ku lepe kadi yu ma lepe ku yingi kulia konu kutuni."
- 23 Kuwade Petero druga luṅudru ko kanye yu a komo. Ku gbo'dini imalu de Petero aṅiye, druga utu kasi ko kugele, 'bo luṅaseri ku'de laga Yopani kilo autu kasi lepe itro.
- 24 Imolulu de ko druga lubo Kaisaria yu. Ku rumbi derengi Korinelio lu i momondru na ko, ti alungu maratezi kanye kilo ku worisi kanye kilo a loṅu'du.
- 25 'Bo i lubo na Petero yu, Korinelio druga momora seku lepe, druga mereke ka ku lepe i mukuzini i temizito na lepe.
- 26 'Bo druga Petero toṅizu lepe ki, druga kulia adi, "Lirani ki, na a ṅutu 'do."
- 27 Ku lepe laga inga ilo kukulia seku lepe, lepe druga lubo, druga arumbi ṅutulu rodri ti atunundra 'beri kugele.

- 28**Petero druga takindra ko adi, “Laga ta, ta adeni adi kukuzu na Yahudi kilona ani rugo ti yi tomore ’beri ku ntulu laga a kulege kilo, kugbo ka’bi yi ku ututu kasi ko yu, ’bo Dun akpekindra na adi ka’bi na ku luluju ntutu le’de a loro kuwa ’ba kekeli tro.
- 29**Kuwade nyena pondri na ’ba rerenya ku naga ma ta lungi nana. ’Bo na piza ta, ta lungu na gbandra ya?”
- 30**’Bo Korinelio druga teyitokindro lepe adi, “Tinade luja kilo arosodru injmani. Beti ilo sawa de ku na lu kuwe magu na Dun kuwe kadi yu, ku lu’bala, le’de ntutu druga lira kuwe lagani ti asozu mugu ku bongola naga a nakpe salala.
- 31**’Bo ntutu nanilo druga kulia adi, ‘Korinelio, magu nonuna ayija, Dun aku bojoni ’doketa kolu kilo.
- 32**Kuwade sonyoro ntutu Yopa yu, luje Simona lo luja a Peterolo. Lepe lu saka a komoni ku Simona laga a kanjinyani lo lo’bualo kadi yu, ’bo kadi na lepena nu suburi i kutu yu.’
- 33**Kuwade wuleja gele na druga sonyodru ntutu konu yu, ’bo do akondra a na’bu i pondra. ’Bo tinade yi kilo giri inide ku Dun i kojoni i yinga na kulia giri naga ma Matalo takindri do kine.”
- 34**Petero druga poki i kulia adi, “A ’diri na aliri Dun ani nyumbo ntutu tro,
- 35**’bo i zuro kiloni giri, ntutu laga lo kuga lepe kilo, ku laga lo kondra a lo’bu kilo, lepe rugo se.
- 36**’Bo ta adeni kulia ti lepe na sunye ku ntutu ti Isiraeli kiloni kine, i trugo na kuu na’bu na teili lo trotro lo Yesu Kristolo, lepe laga a Mata lo ntutu girilo.
- 37**Kulia nani kine atrukozi i ka na Yudayana kata yu giri, njyu Galili yu i bo na baputizi laga ma Yoane trugini kulia nani kine lu.
- 38**’Bo kulia nani kine trugo kulia ti Yesu lo Nazareta laga ma Dun ’bugi wele na Yuka Nakiye ku lepe kini ku teriji itrolo. Lepe kazu aworo mu pirito kine i kondra na konesi na’bu i toruzo na ntutu laga ma kasosoyini lo kulialo sasandri ku teriji kilo, igbonaga Dun kazu gbo ku lepena.
- 39**’Bo yi a ka’doto ti kulia na konu lepe kine giri i ka na Yahudi kilona ku na Yerusalemana. ’Bo ko atatuza lepe ku ’beko na lepe i kedini muguna.
- 40**’Bo i luja lo musala lu, Dun atonjizu lepe druga kpeza lepe i konye ti ntutu.
- 41**Agbo’da ku ntutu kilo girini, ’bo no kilo a yi laga ma Dun nyumundri a kayo a ka’doto ti kulia kilo i konyeni, laga lo nyosu, lo mozu kasi lepe kugele i bo na njiye na lepe i dridriji na ntutu laga atatuwa kilona kilo.

42'Bo lepe atakindra yi kukuzu adi ti yi trukoki ntulu kilo, ti yi 'dote bo na kulia adi lepe a ntulu laga Dun anyumundro ma gbo'da a kanjerani lo kulia ti ntulu laga zoru ku laga atatuwa kilo itro ilo.

43'Bo kakeyo kilo giri 'dodru bo na kulia ti ilu ntulu de, adi ntulu giri lo rugo lepe kilo irumbi 'diya na torozi ku kari ti lepe kine."

44'Ku Petero inga ilo kukulia kine kulia de, Yuka Nakiyena druga kiyundra ka ku ntulu giri lo yinga kulia nani kine kilo kini.

45'Bo ntulu laga ataaro laga a karuko, lo pondra kasi Petero kugele kilo arambu 'beri koru igbonaga Dun a'doga Monyazi kilo ku yuka nakiyena itro koru ina,

46'igbonaga ko ayinga ko i kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de i be'ya na kari ti Dun ina. Petero druga teyitokindro ko adi,

47"Da lo romoki goza pio kine i tikini kilo ntulu de baputizilo, laga lo rumbi Yuka Nakiyena beti naga ma yi lepe rumbi ina ya?"

48'Lepe druga takindra ko kukuzu i 'deba na baputizilo ku kari ti Yesu Kristo Kine. I bo nanina ko druga ma'yu 'beri ku lepeni adi ti lepe sakani luja ku'de ki'do.

Konesi 11

1'Nyenaga lososonyo kilo ku lujaseri laga lo si'da Yudaya yu kilo ayinga adi Monyazi kilo arugo kulia ti Dun kine itro.

2'Kugbo Petero laga autu Yerusalema yu, ku'de ntulu laga ataaro kilo druga renya ku lepe,

3'drugaga piza adi, "Do autu i ntulu laga aku taaro kilo i dridriji yu i nyosu kasi ko kugele gbandra ya?"

4'Drugaga Petero poki i kpekindra na ko kulia nani kine gele gele adi,

5"Ma na gbo'dini i kezi naga Yopa nu, na lu i magu na Dun, na druga medra le'de no kuwe rambuni be na rudesina, na ku medri no nanilo be bongo nawala i kiyundra kani agomo ku goneto injmani i niyu i 'diko yu, lepe druga lira kuwe lagani.

6'Na ku tidri lepe, na druga medra kapa laga ku mukuzi injmani ku kapa ti droru kilo, ku lo woro ka ku gedyo ki kilo ku kpenya ti 'diko kine itro.

7'Bo na druga yinga roro le'de lo takindra nalo adi, 'Petero njine, 'duje, nyoni.'

8'Bo na druga kulia adi, 'Bayi Mata, igbonaga kapa laga a loro ku laga 'ba kekeli kilo bita ani lubo kuwe kutuni tro.'

9'Rorolo druga kuu i 'diko yu, i teyitundro na kulia luja mure adi, 'Kapa laga ma Dun toke'i kilo ku luluju ko a loro.'

- 10**Kulia nani kine akondra 'beri luṅa musala, 'bo i bo ṅanina kilo kapa de giri a'dumazi i 'diko yu bo.
- 11**'Bo wuleṅa gele, druga ṅutulu musala lo sunye kuweni ṅiyu Kaisaria yu kilo lilira i kadi naga ma yi si'danina i koṅoni.
- 12**Druga Yuka Nakiyena takindra na adi, 'Uti kasi ko kugele, kuwe nonuna ka'bi ku gbogbo'da po'didi.' Luṅaseri laga bukiye kilo de aworo ku na kugele, yi druga lubo ku ṅutu ṅanilo kadi yu.
- 13**Lepe druga kekenakindra yi kulia adi nye amedra malaikata ti alira kanye kadini, druga takindra nye adi, 'Sonyoro ṅutu Yopa yu i luṅundra na Simona lo luṅu a Peterolo,
- 14**'bo lepe itrutrukokindro do kulia naga mo do ku riteni kine, do lepe ku ṅutulu giri laga konu kadi yu kilo itro.'
- 15**Kuwe suluza na tazu na kuliani Yuka Nakiyena druga kiyundra kasiko kini, be naga kazu i suluki yu ma kiyundri kaya kinina.
- 16**Na druga rambu kulia naga kazu ma Matalo tazi kine adi, 'Yoane kazu tikindra baputizilo ku pio, 'bo laga ta, ta i'deba baputizilo ku Yuka Nakiyena.'
- 17**Kuwade ku Dun lo tikindra ko 'doke drodrogele be naga ma lepe tikindri yi, i luṅa laga ma yi rugi Mata Yesu Kristo lu ina, na a ṅa lo romoki goza Dun?"
- 18**Ku ko laga ayinga kulia nani kine de, ko ayiṅa tali, ko druga pupudya Dun i kulia adi, "Kuwade Dun atikindra Monyazi kilo gbo'di i lopugo na teiliko, i 'deba na ru itro."
- 19**Nyenaga ṅutulu laga ma rekini ku sasanya na ṅiyu ku kulia ti Setefano kilo, ko druga woro mu pirito kine yeṅadru suu Foinike ku Kuporo ku Antiokia yu, i trukokindro na Yahudi kilo kulia kine ka'delo.
- 20**'Bo ku'de kilo ṅutulu kasiko i dridriṅini, lo ṅiyu Kuporo yu, ku Kurene yu kilo, ku ko laga ayenga Antiokia yu, ko druga poki i trukokindro na Monyazi kilo itro kulia ti Mata Yesu kine.
- 21**Teriṅi na Matalo ina nu kasi ko kugele. Kugbo mongoyo na ṅutulu rodri laga arugo kilo, ko druga lopugo 'beri ku Mataloni.
- 22**Kulia kasiko kine druga kuworo suu i karuko ti tomoro naga Yerusalema yuna kilo i suwo yu, ko druga sonyodru Baranaba Antiokia yu.
- 23**Ku lepe laga ayenadru yu de, ku amedra 'busa na'bu na Dun ina, lepe druga nyonyola, druga lepe ma'yu mugu ku ko giri adi ti ko gbo'dini ku teiliko ti to'diri i 'depakindra na 'beri ku Mataloni ku teili giri.
- 24**'Bo lepe a ṅutu lo'bu, azure ku Yuka Nakiyena, ku rugona itro. Mongoyo na ṅutulu rodri kilo druga momorakindra 'beri ku Mataloni.

- ²⁵Kuwade Baranaba druga utu Tarisea yu i galadru na Saulo.
- ²⁶Ku arumbi lepe, druga zondra lepe Antiokiani. Kuwade i kiŋa gele ndulu, ko atomodya 'beri ku tomore na karuko kilo kugele, druga togo'yu mongoyo na ŋutulu rodri. 'Bo lotodiniki kilo suluki luŋu naga a Kristayona Antiokia yu.
- ²⁷'Bo i nu baŋe de kakeyo ku'de kilo ayeŋundra Antiokiani ŋiyu Yerusalema yu.
- ²⁸Le'de ŋutu kasiko i dridriŋini, kari ti lepe kine se naga Agabo, druga ŋi ki i kewundra na kulia ku Yuka Nakiyena adi i kani giri rila druma i'du'duki, 'bo rila ŋanina a'duki i baŋe na Kilaudio nu.
- ²⁹'Bo lotodiniki kilo atomodya 'beri i sunyukindro na luŋaseri laga Yudaya yu kilo 'doketa be naga ma ŋutu gele gele romokini ina.
- ³⁰Kuwade ko akondra de i sonyodru na 'doketa ŋani kilo ku temezi kilo yu kasi Baranaba i keni seku Saulo.

Konesi 12

- ¹I dridriŋi na inu baŋe de mata laga Herode druga poki i sasandru na ŋutulu ku'de laga a ti tomore na karuko kilo ku teriŋi.
- ²Lepe druga tikindra Yakobo laga a luŋase lo Yoanelo i remo.
- ³Kugbo lepe laga amedra Yahudi kilo inyolani ku kulia ŋani kine, lepe druga tikindra Petero i mokani itro. Kine kulia de kondra 'beri i luŋa laga lo nyeini mugati naga 'ba kape kine kulu.
- ⁴Kugbo Herode laga atikindra Petero i mokani, lepe druga zonga lepe i drodrora, druga tikindra lepe ku katiyu mere gele konye bukiye kilo i kenisini i tizu na lepe ti ko akodya 'beri iŋmani iŋmani 'Bo lepe ayo'yu kugbo kolo drumala naga a Rosetona kuwa alenga nye bulo ku tolupundro Petero ku ŋutulu kilo i koŋoni.
- ⁵Kuwade Petero atora i kadi naga a drodore nu, ti ŋutu ti tomore na karuko kilo kulu i ma'yu na 'beri ku teili giri ku Ŋun ku kulia ti lepe kine.
- ⁶I lu mude de kodro Herode nyadru tolupundro lepe kaŋo, ku Petero lu i toto i dridriŋi na katiyu mure, ti atora ku maaroki mure, ti katiyu lo tizu kadina kilo alira i koŋo na kaakutuna.
- ⁷'Bo malaikata lo Matalo akpeza mugu, druga parara ne'de kopodru i kadi naga aŋera nu kata yu, druga lepe nangu Petero i mereteni, druga gbungu lepe, adi, "Ŋine wule." Maaroki lo torani lepe kilo druga lala 'beri ku lepe i kenisini.
- ⁸Druga malaikatalo takindra lepe adi, "Sone mugu, sone kamuka konu mukuzini." Lepe druga kondra de, druga malaikatalo takindra lepe adi, "Kalaki bongo nonu na kaŋona konu muguni, 'bo kipu na."

⁹Lepe druga lupodru kaṅo yu i kepodru na lepe. Lepe aku deni kugbo kulia naga ma malaikatalo kondri kine a kulia naga mṅgba kugbo 'bani, lepe ayo'yu adi nye amedra ṅo laga a rube.

¹⁰Druga i naga ma kara rosodri ku katiyu laga a kayolo ku laga a togi murelo, ko yeṅundri i kaka naga a witi naga ma ṅutulu kilo lupodri kezi yuna. Kaakutu ṅanina druga ṅaṅa mugu kasiko i koṅoni ko druga lupodru kaṅo yu druga rosodru i goru gele, druga malaikatalo kokoloki Petero agbole.

¹¹Kugbo Petero laga apoki i rambu na mugu, lepe druga kulia adi, "Tinade na adeni a 'diri adi Matalo asunyundro malaikata lonyelo i ninadru na na ku Herode i kenini, ku kulia giri naga ma Yahudi kilo rambi kondra kuwe muguni kine itro."

¹²Kugbo lepe laga arambu kulia ṅani kine, lepe druga tu ku Maria i 'ba yu, naga a ṅote na Yoane lo luṅu ku kari ku'de a Marakolo, yu de ṅutulu rodri ti kulu atunundra 'beri kugele i magu.

¹³Ku lepe laga atrutrunḡo kaakutuna, ṅiro ne'de, kari ti lepe kine se naga Roda, druga pondra i medrani.

¹⁴Kugbo lepe naga adeni adi a roro lo Peterolo, lepe druga nyonyola koru, 'bo aku ṅakindra lepe kakana, 'bo awoke, druga kulia adi Petero lu alira kaṅo i kaakutu yu de.

¹⁵Ko druga teyitokindro lepe adi, "Do mamali." 'Bo lepe druga takindra ko ku teriṅi 'do 'do adi a 'diri gbo de. Ko druga kulia adi, "Ḷolo a malaikata lo lepele."

¹⁶'Bo Petero atrutrunḡo 'do 'do, 'bo ku ko iṅazuni, ko druga medra lepe, druga rambu 'beri koru.

¹⁷'Bo Petero druga goza ko ku keni adi ti ko yiṅani tali, druga lepe kekenakindra ko kulia naga ma Matalo tolupundri nye i kadi naga a drodrorena kata yu kine. Druga lepe kulia adi, "Ku trukokita Yakobo ku luṅaseri kilo kine kulia de giri." I bo ṅanina lepe druga ṅi i utu i ne'de piri.

¹⁸Ku kana naga awara katiyu kilo druga poki i lalaiza ku teriṅi kase dridriṅi ku liki na Peterona, adi lu autu daa ya.

¹⁹'Bo ku Herode laga aga'yu Petero, aku rumbi lepe, lepe druga pipiza katiyu ti kadi naga a drodrorena kilo ku kuliata giri, lepe druga takindra kukuzu na tatuwini koṅa kaṅo. I bo ṅanina Herode druga ṅiyoro Yudayani utu Kaisaria yu, druga saka yu de.

²⁰'Bo Herode aṅoma koru ku ṅutu ti Turo ku ti Sidona kilo, 'bo ko druga pondra ku teili gele ku lepeni, kugbo ko laga a 'bo'bodaya Bulasito laga a katiyuni lo kadi na tumatalo, ko druga magu teili lo trotro lo guwani morona igbonaga ṅutulu laga kasiko i ka yu kilo rumbi nyosuna ku matalo i kani ina.

²¹I luṅa lo nyumelo Herode druga sozu bongola kanye ti tumata kine, lepe druga gbi'diki i si'de kini i trukokindro na ko kuliata.

²²Dmga ṅutulu kilo reresa adi, "Ilo roro de a lo Ḷun, agbo'da a lo ṅutuni."

²³Wuleŋa gele malaikata lo Matalo druga gbugbutoro Herode ka igbonage lepe aku tikindra Dun purana, lepe druga nyei ku kuru druga tutuwa.

²⁴'Bo kulia ti Dun kine druga 'du'dudyo druga rereki.

²⁵Kugbo ku Baranaba seku Saulo laga alenga kita nasena, ko druga ŋiyoro Yerusalem ya yitozi bo. Ko druga zonga Yoane lo luŋu ku kari ku'de a Marakolo itro.

Konesi 13

¹Nyenaga ku rumbi derengi i tomoro na karuko laga Antiokia yu kilo, kakeyo kilo ku katogolo kilo itro, ku Baranaba seku Simeona lo luŋu a Loruwolo, ku Lukio laga lo Kurenelo ku Manaena laga tonyenga nasiko kasi mata laga Herode i 'ba yulo, ku Saulo itro.

²I naga ma ko teminzi Matalona, i naga ma ko kugi nyosuna, Yuka Nakiyena druga kulia adi, "Gelakita na Baranaba seku Saulo ka'de, i kondra na kita naga ma na lungini kona."

³Kuwade ku ko laga akuga nyosuna, ku ko laga amagu, ko druga tanyakindra kenisi kase kilo kasiko kini, druga kolodru ko i utu.

⁴Kuwade ku Yuka Nakiyena naga asonyodru ko, ko druga tu Selukia yu, ŋiyoro yu de ko druga lubo i ki'bo kata yu, i lajadru Kuporo yu.

⁵Kugbo ko laga ayejadru Salami yu, ko druga trukodru kulia ti Dun kine i kadizi naga ma Yahudi kilo momorani kine kata yu. Ti Yoane gbo kasi ko kugele a kalokoni lasiko.

⁶Kasiko iworozini, ko druga rosodru i ka na Kuporona kata yu giri yejadru suu Pafu yu druga rumbi le'de ŋutu a ka'demani, a kakeyoni laga a 'bureni, kari ti lepe kine se naga BariYesu, lepe a Yahuditio.

⁷Lepe gbo seku Serigio Paulo laga a lo'bizolo kugele. Lo'bizo ŋanilo a ŋutu lo totore, 'bo lepe druga luŋundra Baranaba seku Saulo kanyeni, igbonaga lepe nyadru yinga kulia ti Dun kine ina.

⁸'Bo Eluma, ka'demani ŋanilo, 'bo bo na kari ti lepe kinena gbo de, lepe agokindra ko igbonaga lepe nyadru togidya lo'bizolo ka'bi ku rugo ina.

⁹'Bo Saulo, lo luŋu a Paulo ilo ti lepe azore ku Yuka Nakiyena, druga gorozu lepe,

¹⁰druga kulia adi, "Do a ŋiro lo kasooyini lo kulialo, do a miriku lo kulia giri naga soso kine, do azore ku toŋulupa, ku torozi giri itro, do ani ko'yu togidya na kikoli ti Mata laga gbogbo kilo gbandra ya?"

¹¹'Bo mete, tinade keni lo Matalo ilo konu kini, do igbo'da 'ba konye, do aka romoki medra kanani ku baŋe a naŋutru." Wuleŋa gele luru ku mude a'duki ku lepe kini, lepe druga ga'yu le'de ŋutu i 'dolakindra na nye kuwe.

- 12**Kugbo lo'bizolo laga amedra kulia nani na kondra 'beri kine de, lepe druga rurugo, druga rambu mugu koru ku togole lo Matalona.
- 13**Nyenaga Paulo ku ntulu laga lo woro kasi lepe kugele kilo druga njiyoro Pafu yu druga ku yejadru Periga yu i ka na Pamfuliana kata yu, druga Yoane kolokindro ko yu de, druga yito bo Yerusalema yu.
- 14**Nyena rosodri ko nyu Periga yu druga yejadru Antiokia i ka na Pisidiana kata yu. I luja lo sabatolo, ko druga lubo i kadi naga a momorena kata yu druga gbi'diki ka.
- 15**Kugbo buku na kukuzuna ku na kakeyona naga akena, drumala ti kadi naga a momorena kilo druga sonyodru kutu kasiko yu adi, "Lujaferi, ku ta laga gbo ku kulia na rudani teiliko ti ntulu kilo, kulianita."
- 16**Kuwade Paulo druga ni ki, lepe druga goza ntulu kilo ku keni, druga kulia adi, "Ta laga a ntutu ti Isiraeli kilo, ku ta laga lo kuga Dun kilo, yijeta.
- 17**Dun lo zuru laga Isiraeli de agelundra kazu merenyezi kaya kilo, atikindra ilo zuru de todruma i naga ma ko gbo'dini i ka na Ezipetona kata yu ina, 'bo ku teriji nanye naga koruna atolupundro ko i ka nanina kaŋo.
- 18**'Bo lepe aŋinga ko i diŋo kata yu beti nana kiŋazi meria iŋmani.
- 19**Kugbo lepe laga azukindra zuro laga burio kilo i ka na Kanana katani, lepe druga tikindra ko ka nanina, 'bo i ka nanina katani ko asaka be nana kiŋazi kamazi iŋmani ku meria mukana.
- 20**I bo nanina lepe druga tikindra ko kaŋera ti kulia, yejadru tozo i baŋe na kakeyoni laga Samueli ma gbo'dini nu.
- 21**'Bo i bo nanina ko druga magu mata, 'bo Dun druga tikindra ko Saulo, jiro lo Kisi, laga a Benyaminatio, lo 'deba kana kiŋazi meria iŋmanilo.
- 22**Ku Dun laga a'dododru lio, lepe druga 'delakindra Dawidi a mata lasiko, lepe a'dododru bo na kulia ti lepe kine, akulia adi, 'Na arumbi Dawidi laga a jiro lo Yese, lepe a ntutu laga ma na nyadrilo, lepe ikondra kulia kine giri be naga ma na nyadrinina.'
- 23**'Bo i dridriŋi na nyomo ti ilo ntutu de, Dun azakindra Isiraeli kilo Kariteni laga Yesu, be naga kazu ma lepe sarakindrina.
- 24**'Bo ti inga Yesu aku yejundrana, Yoane atrukokindro ntulu giri ti Isiraeli kilo kulia ti lopuko na teiliko kine, ma ko 'debini baputizilo.
- 25**Kugbo Yoane laga gbo'di ilo lelenga kita nanyena lepe druga piza adi, 'Ta yo'yu adi na a ŋa? Na ani gbo'da a lepe. 'Bo ntutu le'de lo pondra kuwe boni, laga na ani romoki i lagu na kamuka naga ku lepe i mukuzini kinelo.'
- 26**"Lujaferi, ta laga a ŋazi ti ketimi na Abarahama kilo, ku ku'de kilo kasu dridriŋini laga lo kuga Dun kilo, kulia ti ina rite de kine sunye kayani.

- 27'Bo ko laga lo saka Yerusalema yu kilo ku drumala kasiko kilo aku deni lepe, 'bo 'do aku rami kulia naga ma kakeyo kilo tazi, na kena mu sabatoki kine itro. Kuwade ko atoromokindro kulia nani kine ku naga ma ko nedyi kulia ti lepe kine adi ti lepe tuwanina.
- 28'Dibani kodro ku ko aku rio kulia na turani lepe i tuwani kine gele tro kpe, ko druga magu Pilato adi ti lepe tatuwini.
- 29'Bo ku ko laga atoromokindro kuliata naga na wuro ku lepe kine giri, ko druga lakundra opu lo lepelo kani i kedini mugu yu, ko druga topirikindra lepe i gulo katani.
- 30'Bo Dun atonjizu lepe i ntulu laga atatuwa kilo i dridriji yu.
- 31'Bo lepe druga puku i luja rodri ku ntulu laga lo woro kasi lepe kugele niyu Galili yu yejadru suu Yerusalema yu kiloni. Kilo ntulu de laga lo gbo'da tinade a ka'doto ti kulia ti lepe kine ku ntulu kiloni kilo.
- 32'Bo yi zakindra ta kuu na'bu, kulia naga kazu ma Dun sarakindri merenyezi kilo kunu.
- 33'Bo lepe atoromokindro kulia nani kine ku yi laga a nazi kasiko kilo, i naga ma lepe tonjizi Yesu ina. Be naga ma wuroni i sauma naga a togi murena katani itrona adi, 'Do a njiro lio, indikini na ayunundro do.'
- 34'Bo 'do, Dun atazu kulia ti Diye na lepe naga i dridriji na ntulu laga atatuwa naga adi ka'bi lepe ku yiyito bo i 'bure yuna de, adi, 'Na itikindra do kojo na'bu naga nakiye naga mngba na tiki kazu Dawidina.'
- 35'Bo lepe atazu 'do i sauma ne'de katani adi, 'Do aka kolokindro Ntu lolu laga a Lokiye lokiyelo i 'bureni.'
- 36'Kugbo Dawidi laga akondra kulia naga ma Dun nyadri kine kanye baneni, lepe druga 'ba'balazi druga nuka ku merenyezi kanye kilo kugele, 'bo lepe a'bure.
- 37'Bo ntulu laga ma Dun tonjizi i dridriji na ntulu laga atatuwa kilolo aku 'bure tro.
- 38'Kuwade lujaseri, deneta adi, ku kulia ti ilo ntulu de kine 'diya na torozina atrukoki ta.
- 39'Bo ku kulia ti lepe kine karuko kilo giri akena mngba ku kuliata giri naga ta ani romoki kena mngba ku kukuzu na Mosena kine.
- 40'Kuwade, gbo'dita go ku kulia naga kazu ma kakeyo kilo tazi kine ka'bi ku yejundra kasuni adi,
- 41' 'Bo meteta, ta laga a ka'data kilo, rameta 'beri, karakinita igbonaga na lo kondra kita kasu baneni, 'bo ta aka rugo kita naninani 'dibani kodro kugbo atrukoki ta kpe.' "
- 42'Kugbo Paulo seku Baranaba laga alupodru kafo yu, ntulu kilo druga ma'yu 'beri ku ko adi ti ko ku trukoki se kulia kine 'do i sabato lo bo lu.

43'Bo kugbo ɲutulu laga lo tunundra 'beri kilo laga areki, Yahudi kilo rodri ku ɲutulu ku'de laga lo 'delakindra 'beri i teminizo na Ƀun, laga lo lopugo 'beri a Yahudi kilo, ko druga kepodru bo na Paulo seku Barabana ina. Karaɲa druga takindra ko adi ti ko sakani i 'busa na'bu na Ƀun ina katani 'duu.

44'I sabato lo bo lu, ɲutulu laga kezi yu kilo rodri druga tunundra 'beri 'do'do giri kugele, i yinga na kulia ti Matalo kine.

45'Bo Yahudi kilo kuwa amedra mongoyo ti ɲutulu kilo, ko druga gbo ku yuma koru, druga poki i rerenya ku kulia na ta Paulo kine i momorozu na lepe.

46'Bo Paulo seku Baranaba druga kulia 'ba kuze adi, "A 'diri nyadru kulia ti Ƀun kine ti trukokini ta a nze, 'bo igbonaga ta yo'yu adi ta ani diniki i rumbi na ru naga ani lengana ina, meteta, yi kulu lopukodru 'beri ku Monyazi kilo yu.

47'Bo Matalo atakindra yi ina kukuzu de adi, 'Na a'delakindra do a parara na Monyazi kilo, mo do ku zonga kulia ti rite kine i 'dute na kana yu.' "

48'Kugbo Monyazi kilo laga ayinga kine kulia de, ko druga nyonyola, druga teminizo kulia ti Matalo kine, 'bo ɲutulu giri laga anyume i riozu na ru naga ani lengana kilo ko arugo.

49'Kulia ti Matalo kine akuworo i ka ɲanina giri.

50'Bo Yahudi kilo druga utu ku wate naga a kukaki na 'delakindra 'beri i teminizo na Ƀun kine yu, ku ɲutulu laga a ka'dola ti kuwe i nu kezi de kata yu kilo yu itro, i zuzuza na ko. Ko druga wowondru Paulo seku Baranaba i droɲodru na ko kase kani kaɲo.

51'Bo ku Paulo seku Baranaba druga trutrungo putru naga kase mukuzini kine kani kasiko i koɲoni, ko druga tu Ikonio yu.

52'Bo lotodiniki kilo druga nyonyola koru ku Yuka Nakiyena itro.

Konesi 14

1'Nyenaga Ikonio yu kugbo ko laga alubo kugele i kadi naga ma Yahudi kilo momoreni kata yuna, ko druga trugo yu de, kuwade mongoyo na ɲutulu rodri laga a Yahudi, ku Monyazi kilo druga rurugo.

2'Bo Yahudi laga aku rugo kilo druga toɲizu Monyazi kilo i zuzuza na ko i kondra na luɲaseri kilo a loro.

3'Kuwade ko druga saka yu de luɲa rodri i trugo na kulia ti Matalo kine 'ba kuze. 'Bo Matalo a'dodru bo na kulia kanye ti 'busa na'bu kine, i tikindra na ko i kondra na kpiyesi ku wonyesi ku kenisi kase kilo.

4'Bo ɲutulu laga kezi yu kilo druga tokodya 'beri dridriɲita mure. Ku'de kilo nyadru gbo ku Yahudi kilo, ku'de kilo nyadru gbo ku lososonyo kilo.

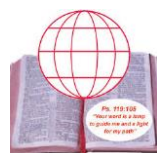
- ⁵Bo Monyazi kilo ku Yahudi kilo ku drumala kasiko kilo anyadru kodro kondra na ko a loro i bibiringo na ko ku n̄oropo.
- ⁶Lososonyo kilo ku ayinga kulia n̄ani kine, ko druga wo Lusitra ku Derebe yu, naga a kezino ti ka na Lukayoniana kine, ku ka naga kasiko i laga yuna.
- ⁷Ko druga trugo kuu na'buna yu de.
- ⁸Ti le'de n̄utu lu Lusitra yu laga ani romoki woro, lu agbi'diki yu de, lo batra n̄iyu i yuñe yulo, 'bo n̄iyu 'bero lepe aku woro.
- ⁹Dutu n̄anilo kuwa ayinga kulia na ta Paulo kine, Paulo druga gbuluzu lepe, druga medra adi lepe gbo ku rugo na toruweni lepe.
- ¹⁰Paulo druga takindra lepe ku roro laga gboñā adi, "Lirani ki." Lepe druga labara ki, druga woworo.
- ¹¹Mongoyo ti n̄utulu kilo ku amedra kulia naga ma Paulo kondrini kine de, ko druga resa ku kutu na Lukayonina adi, "Muloko kilo akiyundra kayani kani, apuru be na n̄utuluna."
- ¹²Ko druga gbikindro Baranaba kari kine a Zeu, 'bo agbikindro Paulo a Herima, igbonaga lepe a katrukoni koru ina.
- ¹³'Bo kadi na mulete laga Zeulo ma nu i koño na kezina a lo kaño, 'bo ka'i'ilani n̄anilo druga zikodru duwe lo kite ku koturo itro i kaka kutu yu, 'bo ko nyadru kodro tikindra ku Paulo 'i'ile kasi mongoyo kilo kugele.
- ¹⁴Kugbo lososonyo laga ku Baranaba seku Paulo laga ayinga kulia n̄ani kine, ko druga kekenye kekenye bongola kase kine, druga wo i dridriñi na mongoyo ti n̄utulu kilo, ko druga reresa ku teriñi adi,
- ¹⁵"Kilo ko dee! Ta kondra de gbandra ya? Laga yi a n̄utulu ku gbiyeri be nasuna, laga lo zakindra ta kuu na'buna adi lopuketa 'beri i ko'yu na n̄o laga a 'busa 'busa kilo de i rugo na Dun laga zoru, lo gbekindra 'diko ku kana, ku suburilo ku kapa laga kata yu kilo ilo.
- ¹⁶I luña laga arodru kulu, lepe kazu akolokindro zuro kilo giri i woro be naga ma ko nyadrinina,
- ¹⁷'bo kpe, lepe aku kolokindro mugu 'ba ka'dotoni lo bo na kulia kanye, 'bo lepe akondra a lo'bu, atikindra ta kudu n̄iyu i 'diko yu, ku bañe na trorani nyostuto kine, 'bo ta anyola koru, ku naga ta ayiyimotu koru ku nyosu n̄ani ina."
- ¹⁸Ku kulia kasiko na tayi kine de ko agoza mongoyo ti n̄utulu kilo ka'bi se ku 'i'ila 'ila, 'bo guwa n̄anina a nago.
- ¹⁹'Bo Yahudi laga lo n̄iyu Antiokia yu kilo, ku lo n̄iyu Ikonio yu kilo de yeñadru yu de. Ku ko laga azuzuza mongoyo ti n̄utulu kilo, ko druga bibiringo Paulo ku n̄oropo, druga pikodru lepe kaño i kezi kutu yu, igbonaga ko ayo'yu adi lepe atuwa azona.

- ²⁰Bo lotodiniki kilo ma lirani ku lepe i laganina, lepe druga nyoro lubo kezi kata yu, 'bo ku gbo'dini imalu de lepe druga utu seku Baranaba kugele Derebe yu.
- ²¹Ku ko laga atrugo kuu na buna ikezi naga Derebe kata yu, kugbo ko laga atolopugo ntulu kilo rodri a lotodiniki, ko druga yitozi bo Lusitra, Ikonio ku Antiokia yu,
- ²²i tikindra na teiliko ti lotodiniki kilo teriji, i ru'ya na teiliko kasiko kilo itro, ma ko woroni ku rugo nanina 'duu, i kulia adi yi ilubo i tumata na Dun ina kata yu ku sasanya koru.
- ²³Bo ku ko laga age'ya temezi kilo i dridriji na tomoresi ti karuko kine giri, i naga ma ko magini Dun, ku kuga na nyosutona, kara druga kolokindro ko ku Mata laga ma ko rugini iloni.
- ²⁴Ko druga rosodru Pisidiani yendru tozo Pamfulia yu.
- ²⁵Kugbo ko laga atrugo kulia kine Periga yu, ko druga tu Atalia yu.
- ²⁶Diyoro yu de ko druga lubo i ki'bo kata yu i landru Antiokia yu, i piri naga kazu ma se kolozini ku 'busa na'bu na Dun ku kulia ti kita naga ma se tutuzi gbo'di ina de.
- ²⁷Ku ko laga ayendru, ko druga tunundra tomoro na karuko kilo kugele, druga kpekindra ko kulia giri naga ma Dun kondrini ku se kine, ku kulia naga ma Dun nakindri Monyazi kilo kaka na rugonana.
- ²⁸Ko druga 'duteki landru rodri ku lotodiniki kilo kugele.

Konesi 15

- ¹Bo ku'de ntulu lo nyu Yudaya yu kilo apondra i togo'yu na landru kilo adi, "Ku ta laga aku taaro be na kukuzu na Mosena nyadrinina, ta ani romoki rite tro."
- ²Kugbo ku Paulo seku Baranaba laga arerenya ku ko ku piyesi laga rodri, Paulo seku Baranaba druga nyume ku ku'de kilo ntulu, i utu Yerusalema yu ku lososonyo kilo yu ku temezi kilo yu ku kulia ti kine piyesi de.
- ³Kugbo tomoro na karuko kilona naga asonyodru ko, ko druga rosodru Foinike suu Samaria yu, i trukodru na kulia naga ma Monyazi kilo lopugi teiliko kase kine, ko druga tikindra landru kilo giri nyola koru.
- ⁴Ku ko laga ayenga Yerusalema yu tomoro na karuko kilo ku lososonyo kilo ku temezi kilo druga rukodru ko. Ko druga kpekindra ko kulia giri naga ma Dun kondri ku se kine.
- ⁵Bo karuko ku'de i tokore na Farisayo kilo i dridriji druga ni ki, druga kulia adi, "Kilo ntulu de ti taaroni, taki ko kukuzu adi ti ko kone kukuzu na Mosena itro."
- ⁶Nyenaga lososonyo kilo druga tunundra 'beri ku temezi kilo kugele i yo'yu na kulia nani kine.

- ⁷Ku ko laga apipiza 'beri kase dridriḡini ku piyesi rodri, nyena ḡini Petero druga takindra ko adi, "Luḡaseri, ta adeni adi kazu 'bero Dun agelundra na kasu dridriḡini adi Monyazi kilo ti yiḡe kulia ti kuu na'bu kine kuwe kutuni, ma ko ku rugini 'busa.
- ⁸'Bo Dun lo dendra teilikolo druga kpeza adi nye arugo ku naga lepe tikindri ko Yuka Nakiyena be nikana ina.
- ⁹Lepe aku tokoru driḡi nika kasi ko tro, 'bo lepe atoke'ya teiliko kasiko kilo ku rugona.
- ¹⁰Tinade ku kulia ḡani kine ta modyu Dun ku naga ma ta todyi kilinḡboro ku lotodiniki kilo i murutonina gbandra ya? Merenyezi kaya kilo ku yi itro ani romoki 'dokodru kilinḡboro ḡanilo tro.
- ¹¹'Bo yi arugo adi yi iririte ku 'busa na'bu na Mata Yesuna be na kona."
- ¹²Mongoyo na ḡutulu kilo giri druga yiḡa tali, druga kpega suwo kase kilo i yinga na kulia kasi Baranaba seku Paulo naga ma ko trugini kpiyesi ku wonyesi naga ma Dun kondri ku Monyazi kilo i dridriḡi yu ku kenisi kasiko kilo.
- ¹³Ku ko laga alenga trugo na kulia kine, Yakobo druga teyitokindro ḡutulu kilo adi, "Luḡaseri, yiḡeta kulia kuwe na ta na kine,
- ¹⁴Simeona lo trukokindro ḡutu kulia naga ma Dun tikindri Monyazi kilo i nyumbo na koḡo na'bu i driḡi nasiko ku kulia ti kari kanye.
- ¹⁵'Bo kulia naga ma kakeyo kilo tazi kine atorumokindro 'beri drodrogele ku kulia ḡani kine, be naga ma wuronina adi,
- ¹⁶'I bo na kine kulia de na iyiyite, na i'dugo piri na Dawidi naga a sakayeta na 'duki kanina 'do. Na i'dugo rubazi ti lepe kine 'do, na itoḡizu lepe ki,
- ¹⁷adi ḡutu lo koloki a limbito kilo de ma ga'i Matalo, ku Monyazi laga lo luḡu giri ku kari kuwe kilo de itro,
- ¹⁸Mata lepe laga lo kpeza kazu 'bero kine kulia delo lo kulia.'
- ¹⁹Ku kine kulia de na aḡedya kulia kine de ka'bi yu ku sasanyi sasanyi ḡutulu laga lo lopugo 'beri ku Dun ni, lo ḡiyu i dridriḡi na Monyazil kilo,
- ²⁰'bo ti yi wurokindri ko waraga, adi ti ko pane ḡo laga a loro ti muloko laga a 'busa 'busa kilo, ku konye lopi, ku kapa laga lo dridriro kilo, ku rima kine.
- ²¹'Bo kazu ḡiyu 'bero Mose gbo ku katruko kanye ti kulia kine i kezino giri katani, 'bo kulia ti lepe kine kena i kadizi naga a momoreta kine katani mu sabatoki."
- ²²I bo ḡanina lososonyo kilo ku temezi kilo ku tomoro na karuko kilo giri druga medra adi a na'bu i nyumbo na ḡutulu kase dridriḡini lo sunyuzi kasi Paulo seku Baranaba kugele Antiokia yu kilo. Ko druga sonyodru Yuda lo luḡu a Barisabalo ku Sila, laga a ka'dola ti kuwe ku luḡaseri kilo i dridriḡini.

- 23**Ko druga sunyuzi ku ina waraga de adi, “Luḡaseri laga a lososonyo kilo ku laga a temezi kilo aroma ku luḡaseri laga Antiokia yu ku laga Suria yu ku laga Kilikia yu i dridriḡi na Monyazi yu kilo.
- 24**Yi ayinga adi ku’de kilo ḡutulu lo lupundro kaya dridriḡini kilo atikindra ta i bayi ku kuliata ku’de i kokorozu na teiliko kasu kilo, ti derengi yi aku tikindra ko kukuzu naga de tro.
- 25**Kuwade yi amedra a na’bu, yi laga lo tunundra ’beri kilo de adi ti yi nyume ku’de ḡutulu i sonyodru na ko kasu yu ku Paulo seku Baranaba laga a ḡutulu laga lo nyari yi kilo.
- 26**Dutu ḡani kilo ayanyakindra ’beri i tuwa ku kulia ti Mata Yesu Kristo likalo.
- 27**Ku kine kulia de yi sonyodru Yuda seku Sila, ko lo itrukokindro ta kulia kine ku kutuzi kase.
- 28**’Bo a na’bu ku Yuka Nakiyena i konyeni kaya konyeni itro, ka’bi yi ku ’de’delaki ḡo lo tomoni kilo kasu kini, ’bo ḡo kine kulia naga drumala kine de ’du.
- 29**Paneta kapa laga a ’i’ileta ti muloko laga a ’busa ’busa kilo kaḡo, ku rima, ku kapa laga lo dridriro kilo ku konye lopi. Ku ta laga atizu ’beri ku kine kulia de, ta ikondra a na’bu. A na’bu, gbo’dita kuru.”
- 30**Ku ḡutulu ḡani kilo laga asunyuzi, ko druga tu Antiokia yu, druga tunundra mongoyo ti karuko kilo kugele, i tikindra na ko waraga ḡanina.
- 31**Ku ko laga akendra, ko druga nyonyola ku ruda nase na teilikona.
- 32**Kuwade Yuda seku Sila laga a bodoki ti kulia ti Dun kine kilo druga ru’ya teiliko ti luḡaseri kilo ku kuliata rodri, i tikindra na ko teriḡi.
- 33**Ku ko laga asaka yu de, luḡaseri kilo druga sonyodru ko ku teili lo trotro i yitozi ku ḡutulu lo sunyundro ko kilo yu.
- 34**’Bo Sila druga rambu adi a na’bu ki nye ’dutekini yu de.]
- 35**’Bo ku Paulo seku Baranaba a’duteki Antiokia yu ku ku’de ḡutulu rodri, i togo’yu ku i trugo na kulia ti Matalo kine.
- 36**I bo na luḡa ku’de, Paulo druga takindra Baranaba adi, “Pondri, kita ku yitozi bo i kezino naga ma yi trukodrini kulia ti Matalo kine giri kata yu, i wodyu na luḡaseri laga kata yu kilo, i medra kugbo ḡona ko kulu gbo adinyo.”
- 37**’Bo Baranaba nyadru zonga Yoane lo luḡa a Marakolo ti uti kasi se.
- 38**’Bo ku Paulo i konyeni ani gbo’da a na’bu i zonga na ḡutu laga akolokindro se i ka na Pamfulia yu, laga aku utu i kondra na kita kasi se itrolo.

³⁹Kine kulia de druga lupundro a rerenyeta kasiko i dridriḡini, kuwade ko druga tokodya 'beri, Baranaba druga zonga Marako, ko druga lubo i ki'bo kata yu i laḡadru Kuporo yu.

⁴⁰'Bo Paulo druga gelundra Sila, ko druga pilara ti luḡaseri kilo akolokindro ko i 'busa na'bu na Matalona.

⁴¹Lepe druga rosodru Suria ku Kilikia kata yu i tikindra na tomoresi ti karuko kilo teriḡi.

Konesi 16

¹Nyenaga Paulo ayeḡadru Derebe yu ku Lusitra yu itro. Ti lotodinikita le'de lu yu de, kari ti lepe kine se naga Timoteo. Lepe a ḡiro lo noka naga a Yahuditio naga a karukonina, 'bo monye lo lepele a Girikitio.

²Luḡaseri laga Lusitra yu kilo ku laga Ikonio yu kilo itro akendra lepe a ḡutu lo'bu.

³Paulo nyadru ti se uti seku lepe, druga taadru lepe ku kulia ti Yahudi lo gbo'da i ka ḡanina kata yu kilo, igbonaga kara giri adeni adi monye lo lepele a Girikitio ina.

⁴I naga ma ko rosodri i kezino kine kata yuna, ko druga tikindra karuko kilo kukuzuki naga ma lososonyo ku temezi laga Yerusalemaya yu kilo takindri kine, ma ko kondri ko 'busa.

⁵Kuwade tomoresi ti karuko kilo rumbi teriḡi i rugona katani, 'bo mu luḡa ko a'i'yo 'beri rodri.

⁶Ko druga rosodru i ka na Ferugiana ku na Galatiana kata yu ti Yuka Nakiyena agokindra ko trugo na kulia kine i ka na Asiana kata yu.

⁷Ku ko laga ayenga nyoga ku Musia, ko druga modyu lubo naga Bitunia yu, 'bo druga Yuka na Yesuna gogoki ko lubona.

⁸Kuwade ku ko laga arosodru i merete lo Musialo, ko druga yeḡadru Troa yu.

⁹Ku gbo'dini tukaze kide, Paulo druga medra ḡo lo kpikpiya be na ḡutu lo Makedonia lo lira, i ma'yu na mugu ku lepe adi, "Laḡundri Makedoniani i logu na yi po!"

¹⁰Ku Paulo laga amedra ḡo lo kpikpiya ḡanilo, wuleḡa gele yi druga ga'yu kiko laga ma yi lupodri Makedonia yulo, kaya yo'yuni yi arambu a 'diri adi Ḋun alungu yi i trugo na kuu na'buna kasiko yu.

¹¹Kuwade ḡiyu Troa yu yi druga laḡadru gbogbo yeḡadru Samotrake yu, 'bo imaluna yi ayeḡadru Neapoli yu.

¹²Ḋiyu yu de yi druga yenga Filipi yu naga a kezi druma koru i go lo Makedonia laga lu de, a kezi naga ḡutu ti Roma kilo ma 'duginina. I luḡa ku'de kilo yi a'duteki i kezi ḡanina kata yu.

- 13'Bo i luja lo sabatolo yi alupodru i ketimini kaŋo kare kutu yi i piri naga ma yi yo'ini adi ŋona piri na maguna nu yu dena. Yi druga gbi'diki ka i trukokindro na wate na pependra 'beri kugele kine kulia.
- 14Noka ne'de druga yinga yi, kari ti kepe kine se naga Ludia, lepe ŋiyu i kezi na Tuwatirana, lepe a katogboreni na bongola naga a naluwe kine, lepe a katemini na Dun itro. Ti Matalo aŋazu teili lo lepelu i yinga na kulia na ta Paulo kine.
- 15Ku lepe naga a'deba baputizilo ku ŋutu laga ku lepe i 'ba yu kilo giri, lepe druga ma'yu mugu ku yi adi, "Ku ta laga ayo'yu adi na a karukoni naga mŋgba na Matalo, poota kuwe kadini a komo kuwe." Lepe druga rudadru yi ku teriŋi.
- 16Kugbo yi laga kilo i utu i piri na maguna kata yu, yi druga momora kasi upiye ne'de. Lepe gbo ku yuka na tekani kuliata, 'bo lepe azakindra drumala kanye kilo rezema kuru ku tetekeza nanyena.
- 17Lepe druga kepodru yi kasi Paulo, ti ina i resazi adi, "Kilo ŋutu de a upi ti Dun laga Ki korulo, ko kilo trukokindro ta kiko lo rulo."
- 18Lepe druga kondra de luja rodri. 'Bo Paulo akanya kuru ku kulia ŋani kine, lepe druga lopukozi druga takindra yukana adi, "Na takindra do ku kari ti Yesu Kristo kine, lupundri kaŋo ku lepe i muguni po!" Wuleŋa gele lepe druga lulupundro.
- 19'Bo ku drumala ti ŋirona kilo laga abonga adi kiko lase lo rieni rezemalo akokoreyi, ko druga moga ku Paulo seku Sila, i pipigo na ko i piri na togboreni kapazi nu kata yu, ku drumala ti ŋutulu kilo i koŋo yu.
- 20Ku ko laga azonga ko ku kaŋera ti kulia kilo i koŋo yu, ko druga kulia adi, "Kilo ŋutu de a Yahudi kilo, ko kilo kokorozi kezi nikana.
- 21Ko atogo'yu gbiyeriki laga yi laga a Roma kilo ani romoki rugo kugbo kondra kilo."
- 22Mongoyo na ŋutulu kilo druga moradru 'beri i ŋiye kasiko kuni ku teriŋi, druga kaŋera ti kulia kilo kekenyeza bongola naga kasiko i 'berini kine kaŋo druga takindra kukuzu adi ti ko kpinyani kpinya.
- 23Ku ko laga akpindra koŋa kuru, ko druga zondra ko i kadi naga a drodrorena kata yu druga takindra katiyunilo kukuzu i tizu na ko ku teriŋi.
- 24Katiyuni ŋanilo kuwa arugo kukuzu ŋanina, lepe druga zonga ko i kadi naga a drodrore kide yuna kata yu, druga lepe tokoza mukuzi kasiko kilo i kade laga a susuketo kilo i mugu.
- 25'Bo ku gbo'dini tukaze kide ku Paulo seku Sila kulu i magu ku i wihkindro na Dun wirito, ti ŋutulu laga a drodrora kilo kulu i yinga na ko.
- 26'Bo wuleŋa gele kana druga dodonga dodonga mugu kuru, kuwade muko na kadi naga a drodrorena druga lulugu mugu, kaakutuzi kine giri druga ŋazu 'beri, maaroki laga a toreta ti ŋutulu kilo giri druga lala 'beri.

- 27** Kugbo katiyunilo laga apure, lepe ku medri kadi naga a drodrorena kaakutuzi kine gbo'di gboṅa, lepe ayo'yu adi ṅutulu laga a drodrora kilo awoke. Lepe druga 'dumundra wale lonye lo morolo kodro tyegini mugu.
- 28** 'Bo Paulo druga laiza ku roro laga gboṅa adi, "Ku kokonu mugu a loro, yi ma kilo giri."
- 29** Katiyunilo druga magu kima, lepe druga 'damaadru mugu kata yu, ti ilo i zangu ku kuzena, lepe druga mereke ka kasi Paulo i koṅoni seku Sila.
- 30** Lepe druga tolupundro ko kaṅoni, druga piza ko adi, "Kowu kilo, ma na kondra inyo laga ma na ririteni ya?"
- 31** Ko druga teyitokindo lepe adi, "Ruke Mata Yesu, do iririte, do lepe ku ṅutulu laga konu 'ba yu kilo itro giri."
- 32** Ko druga trukokindro lepe kulia ti Matalo kine, ku ṅutulu giri laga lo gbo'da ku lepe i 'ba yu kilo.
- 33** I nu baṅe na tukaze de lepe azonga ko druga lalazu 'dikasi kasiko kine, druga lepe 'deba baputizilo agbole ku maratezi ti lepe kilo giri.
- 34** 'Bo kugbo lepe laga azonga ko kanye kadi yu, lepe druga tikindra ko nyosu, druga nyonyola koru ku ṅutulu laga kanye 'ba yu kilo giri igbonaga nye arugo Dun ina.
- 35** 'Bo ku kana naga awara, kaṅera ti kulia kilo druga sonyodru katiyu kilo adi ti kulu ṅutu de kolozini, ti utini.
- 36** Katiyuni lo kadi naga a drodrorenalo druga trukokindro Paulo kine kulia de adi, "Kaṅera ti kulia kilo asunyundro ṅutu i kolodru na ta, kuwade, lupundrita, woronita ku teili lo trotro."
- 37** 'Bo Paulo druga teyitokindro ko adi, "Ko akpindra yi ku ṅutulu i koṅo yu ti inga kulia kaya kine aku ṅera, yi laga a ṅutu ti Roma kilo, ko atokoza yi i kadi naga a drodrorena katani. Tinade ko nyadru sonyodru yi kaṅo yu tali ya? 'Bayi, ani romoki. Ti ko lepe pondri i lagu na yi."
- 38** Katiyu kilo druga trukokindro kaṅera ti kulia kilo kine kulia de, 'bo ku ko laga ayinga adi kara a ṅutu ti Roma, ko druga gbo ku kuze.
- 39** Ko druga pondra i ma'yu na 'beri kasikoni, druga tolupundro ko kaṅoni adi ti ko koloki kezina.
- 40** Kuwade ko druga lupundro i kadi naga a drodrorena kata yu kaṅo, druga tu i wodyu na Ludia. Ku ko laga abonga luṅaseri kilo, ko druga ru'ya teiliko kasiko kilo, druga woworo.

Konesi 17

- ¹Nyenaga ku ko laga arosodru Amfipolini ku Apolonia, ko druga yeṅadru Tesalonike yu i piri naga ku kadi naga a momore na Yahudi kilona.
- ²Paulo druga lubo kata yu be naga bita ma nye kondrinina, 'bo i luṅazi ti sabato laga musala kilo de, lepe arerenya ku ṅutulu kilo ku kulia na wuwuro kine,
- ³i 'dutukindro na ko bo na kuliata kine, ku i kpekindra na ko adi nyadru ti Kristolo sanyani sanya bulo ku ṅiye i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilo, 'bo lepe akulia adi, "Ilo Yesu laga ma na trukokindri ta ilo de, ṅolo a Kristolo."
- ⁴Ku'de kilo ṅutulu kasiko i dridriṅini arugo druga tomodya 'beri kasi Paulo seku Sila, ṅutulu rodri ti Giriki lo 'delakindra 'beri i teminizo na Dun kilo, ku wate rodri naga a ka'dola ti kuwe kine.
- ⁵'Bo Yahudi kilo asaka ku yuma, ko druga tunundra ṅutulu laga a loro i ṅutulu laga a 'busa 'busa kilo de i dridriṅini, ko druga tomodya mongoyona, druga poki i tobidyo na kezina, druga ti ku Yasona kadi yu i ga'yu na lososonyo kilo i zondra na ko ku mongoyo na ṅutulu kiloni.
- ⁶Ku ko laga aku rumbi ko, ko druga pikundro Yasona ku luṅaseri ku'de kilo, i zonga na ko ku drumala ti kezi ṅani kilo i koṅo yu, druga reresa adi, "Kilo ṅutu de laga lo kokorozu ṅutulu i zuroni giri kilo, ko ayeṅundra inide itro!
- ⁷'Bo Yasona arukundro ko, ko giri akokorozu kukuzu na Kaisarina, igbonaga koṅa akulia adi mata le'de kata, ṅolo a Yesu."
- ⁸Mongoyo na ṅutulu kilo ku drumala laga kezini kilo ku ayinga kulia ṅani kine teiliko kasiko kilo druga poki i 'do'do.
- ⁹Kugbo ko laga a'deba kapa laga a daketa ku Yasonani ku ku'de kilo ṅutuluni itro, ko druga kokoloro ko.
- ¹⁰Luṅaseri kilo druga sonyodru ku Paulo seku Sila kuwazena agbole i utu Beroya yu. Ku ko laga ayenga yu de, ko druga lubo i kadi naga a momore na Yahudi kilona kata yu.
- ¹¹Yahudi laga kilo de a lo'bu arodru laga Tesalonike yu kulu igbonaga ko arugo kulia ṅani kine ku puso, ko ga'yu kulia na wuwuro kine mu luṅa i dendra kulia ṅani kine kuwa a kulia naga mṅgba.
- ¹²Kuwade ṅutulu rodri kasiko i dridriṅini arugo, ku wate ti Giriki naga a kukaki kine rodri ku lalia kilo arugo itro.
- ¹³'Bo Yahudi laga Tesalonike yu kilo ku ayinga adi Paulo atrugo kulia ti Dun kine Beroya yu itro, ko druga yeṅadru yu de itro i tokobu na teiliko ti mongoyo ti ṅutulu kilo i zuzuza na ko.
- ¹⁴Luṅaseri kilo druga sonyodru Paulo agbole i utu suburi kutu yu, 'bo Sila seku Timoteo a'duteki yu de.

- 15** Dutulu laga lo nyomodru Paulo kilo druga zonga lepe yejadru suu Atenai yu, druga ko yitozi bo ku sare laga ma Paulo sarani adi ti Sila seku Timoteo utuni kanye yu wule kuwa roromoki ilo.
- 16** I naga ma Paulo mondrini ko Atenai yuna, kata lo lepelo druga trotroro igbonaga lepe amedra kezina azore ku ŋo lo teteminio kilona.
- 17** Kuwade lepe druga rerenya i kadi naga a momorena kata yu ku Yahudi kilo, ku ŋutulu lo 'delakindra 'beri i teminizo na Dun kilo, ku i piri na togboreni kapazina kata yu ku ŋutulu laga lo pondra yu de kilo mu luŋa.
- 18** Ku'de ŋutulu ti totore laga a ti Epikurio ku a ti Sitoiki kilo ko druga momora kasi lepe. Ku'de kilo akulia adi, "Ilo ka'duroni de nyadru kulia adinyo ya?" Ku'de kilo adi, "Lepe gbo beti katrukoni lo trugo kulia ti muloko ti monyazi kilo," igbonaga Paulo trugo kulia ti Yesu kine ku ŋiye na lepena itro ina.
- 19** Ko druga moga lepe, druga zonga lepe ku kayolo ti kuliata laga a Areopago kilo yu, ko druga piza adi, "Yi roromoki i dendra na totore naludu naga mo do togo'i ina de ya?"
- 20** Do azondra kulia naluduko kaya suwoni. Kuwade yi kodro nyadru dendra bo na kulia ŋani kine."
- 21** 'Bo ŋutulu giri laga Atenai yu kilo, ku ŋutulu laga a kulege lo saka yu de kilo, ko bita ani kondra kulia ku'de tro, ŋona truko na kulia naluduko kine ku yiŋa ŋanina 'du.
- 22** Paulo druga ŋi ki ku Areopago kilo i koŋo yu, lepe druga kulia adi, "Ta laga a ŋutu ti Atenai kilo, i kuliata giri na amedra ta a ŋutulu laga lo 'delakindra 'beri koru i teminizo na muloko.
- 23** 'Bo ma na kedri ŋerundri i kikonina, na amedra kapa laga ma ta teminizi kilo, na arumbi piri ne'de naga a 'i'ile ti awuroki kini adi, 'A na Dun laga aku denalo.' Do laga ma ta teminizi ti ta aku denilo, nyelo trukoki na ta ilo de.
- 24** Dun laga lo 'de'ya kana ku kapazi laga katani kilo giri, a Mata lo 'diko ku lo ka itro. Lepe ani saka i kadizi ti oriya na 'duko ku kenisi ti ŋutulu kilo de katani tro.
- 25** Kenisi ti ŋutulu kilo ani konakindra lepe kita, lepe ani yoŋo le'de ŋo tro, igbonaga lepe ku mugu lo tikindra ŋutulu kilo giri tuzoruna, ku yuka na yuyukanikina ku kapa giri itro.
- 26** Diyu ku ŋutu gele lepe agbekindra zuro ti ŋutulu kilo giri i saka i kani giri. Lepe druga gelundra luŋa kasiko kilo a kayo, druga gelundra ka na sakani kona ku lokokorita ŋani kilo itro,
- 27** adi ma ko ga'i Dun, kugbo ŋona ko roromoki 'ba'bakadru lepe i riondru na lepe. 'Bo lepe ani gbo'da pazo ku yi gele gele,
- 28** 'bo 'Yi gbo ku tuzoru, yi woworo, yi gbo ku lepe katani,' beti naga ma kawuro kasu ku'de ti wirito kilo ma kulianina, 'Igbonaga a 'diri yi a ŋazi ti lepe.'

²⁹Kuwade ku yi laga a nazi ti Dun, yi ani romoki yo'yu adi Dun gbo be drumo kugbo riye de, kugbo be noropo laga ma ntulu kebi ku tomira ku tobodo nasena kilo.

³⁰'Bo Dun aku yiki luja laga kazu ma ntulu kilo gbo'dini 'ba dendra nu, 'bo tinade lepe atakindra ntulu kilo giri kukuzu i piritoni giri adi ti ko lopuke teiliko.

³¹'Bo lepe agelundra luja gele lo inerani kulia ti ntulu ti ka kilo ku nera na kulia naga soso kine ku ntulu laga ma lepe gelundrilo. Lepe akpekindra ntulu kilo giri kine kulia de mngba, ku naga ma lepe toniyundri ntulu nanilo i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo yuna."

³²Nyenaga kugbo ko laga ayinga kulia ti niye naga i dridriji na ntulu laga atatuwa kilona, ku'de kilo ntulu druga zozonya, 'bo ku'de kilo akulia adi, "Yi iyinga kine kulia de konu yu 'do."

³³Kuwade Paulo druga lulupodru kasiko i dridriji.

³⁴'Bo druga ku'de kilo ntulu moradru 'beri ku lepe yu i rugo, i dridriji na kilo ntulu de, Dionisio laga a kayoloni lo kulia lo Areopagolo, ku noka ne'de, kari ti lepe kine se naga Damaria, ku ku'de ntulu kasi ko itro.

Konesi 18

¹I bo nanina Paulo druga niyoro Atenai yu, druga tu Korinito yu.

²Druga lepe rumbi le'de ntulu a Yahuditio lo yuje Ponto yulo, kari ti lepe kine se naga Akula, ti lepe inga yejundra seku noka nanye naga Pisisila niyu Italia yu, igbonaga Kilaudio atakindra Yahudi kilo giri kukuzu adi ti ko lupodri Romani kaño. Druga Paulo tu kasiko yu.

³Lepe druga saka kasiko yu igbonaga kita nasikona a nagele ina, 'bo ko akondra kita nanina kugele, igbonaga ko a karipa ti hemalana.

⁴'Bo mu sabatoki Paulo arerenya i kadi naga a momorena kata yu, i 'bo'borundra na Yahudi kilo ku Giriki kilo itro.

⁵Ku Sila seku Timoteo kugbo ayejundra niyu Makedonia yu, ti Paulo lu atikindra mugu giri i trugo na kulia, i 'dutukindro na Yahudi kilo bo na kulia adi Kristolo njolo a Yesu.

⁶Druga ko 'da'daradru kulia ti lepe kine, druga momorozu lepe itro, lepe druga lupodru kaño i trutrungo na putru naga kanye bongolani kine, druga takindra ko adi, "Yukala kasu kine kuwa akaraki, kine de a kulia kasu lepe! Laga na, na 'ba toro, niyoro tinade na lu iutu ku Monyazi kulu yu."

⁷Kuwade lepe aniye yu de druga tu ku lubo ku le'de ntulu kadi, kari ti lepe kine se naga Tito Yusito a ntulu laga lo teminizo Dun ilo. Kadi na lepena atomora kugele ku kadi naga a momorena.

- 8'Bo Kirisipo laga a druma lo kadi naga a momorenalo, arugo Matalo, ku ntulu giri laga ku lepe i 'ba yu kilo itro. Druga ntulu ti Korinito kilo rodri ku yingi Paulo de ko druga rugo, druga 'deba baputizilo itro.
- 9'Bo Matalo druga takindra Paulo kuwazeni ku ŋo lo kpikpiya adi, "Ku kukuze, 'bo kuliani ayu, ku yiyiŋa tali,
- 10'igbonaga na ilo seku dona, 'bo le'de ntulu aka ŋiyu i moro konuni i kondra na do a lroni, 'bo ntulu kuwe kilo kilo rodri i ina kezi de katani."
- 11'Drugá Paulo 'duteki yu de kiŋa gele ku yapazi bukiye i togo'yu na kulia ti Đun kine kasiko i dridriŋi yu.
- 12'Bo i baŋe naga ma Galio 'delakini a lo'bizo lo ntulu ti Akaya kilo nu, Yahudi kilo druga ŋi ku teili gele i moro ku Paulo, druga zonga lepe i piri na ŋerani kuliana kata yu.
- 13'Ko druga kulia adi, "Ilo ntulu de lepe lo luluga ntulu kilo i teminizo na Đun be naga kukuzuna aku rugona."
- 14'Bo ku Paulo kodro nyadru poki i tazú na kulia, druga Galio takindra Yahudi kilo adi, "Kugbo kodro a kulia ti toro kugbo gbiyeri loro de kine, ta laga a Yahudi kilo, na kedri kodro iyiyiŋi ta.
- 15'Bo kugbo a kulia ti piyesi ti kulia ku ti kari, ku ti kukuzu nasu lepe, meteta, kulia ŋani kine a ta lepe, na 'bani nyadru gbo'da a kaŋerani lo kulia ŋani kine de tro."
- 16'Lepe druga droŋodru ko i piri na ŋerani kuliana katani kaŋo.
- 17'Drugá ntulu kilo giri moga Sositene laga a druma lo kadi naga a momorena ilo, druga kpindra lepe i piri na ŋerani kuliana i koŋo yu. 'Bo Galio aku yiki kulia ŋani kine.
- 18'I bo ŋanina druga Paulo 'duteki yu de luŋa rodri 'do, lepe druga sara druga kolokindro luŋaseri kilo, druga laŋadru Suria yu seku Pisisila ku Akula kugele. Kenkerea yu lepe druga ŋedya kupi kanye kilo igbonaga lepe kazu asarakindra Đun le'de ŋo.
- 19'Ku ko laga ayenga Efeso yu, lepe druga kolokindro ko yu de, 'bo lepe ku mugu druga lubo i kadi naga a momorena kata yu i reŋenyá ku Yahudi kilo.
- 20'Bo ku ko laga apiza lepe adi ti gbo'dini kaseni i luŋa ku'de 'do lepe aku nyari.
- 21'Bo lepe druga sara ku ko druga kolokindro ko ti lepe atakindra ko adi, "Na iyiyite kasuni 'do, ku Đun laga anyari." Lepe druga ŋiyoro ku ki'bo Efesoni.
- 22'Ku lepe laga ayeŋadru Kaisaria yu, lepe druga tu Yerusalema yu i roma ku tomoro na karuko kilo, druga tu Antiokia yu.
- 23'Lepe druga saka yu de luŋa ku'de druga ŋiyoro, i utu mu pirito i ka na Galatiana ku Ferugiana kata yu i tikindra na lotodiniki kilo giri teriŋi.

²⁴Nyenaga Yahuditio le'de lo ŋiyu Alekezandria yulo, kari ti lepe kine se naga Apolo, ayenga Efeso yu. Lepe a bodo lo kulia, 'bo lepe adeni koru kulia na wuwuro kine itro.

²⁵Ti lepe atoguluki kiko lo Matalo. 'Bo lepe atrugo druga togo'yu kulia ti Yesu kine soso ku puso, 'bo lepe dendra baputizi lo Yoanelo ka'delo.

²⁶Lepe druga poki i trugo na kulia kine 'ba kuze i kadi naga a momorena kata yu, 'bo ku Pirisila seku Akula, ku ko laga ayinga lepe, ko druga zonga lepe kase 'ba yu i togulukindro na lepe kiko lo Dun ilo alangu naga a kayona.

²⁷Ku lepe laga anyadru lajadru Akaya yu, luḡaseri kilo druga ru'ya teili lo lepelo i kondra de, druga wurokindro lotodiniki laga Akaya yu kilo waraga i rukodru na lepe. Ku lepe laga ayeḡadru, lepe druga logu ḡutulu laga arugo ku kulia ti 'busa na'buna kilo koru,

²⁸'bo lepe arodru Yahudi kilo ku ḡutulu giri i koḡoni ku rerenya, i naga ma lepe kpekindri ko ku kulia na wuwuro kine adi Yesu ḡolo a Kristo ilona.

Konesi 19

¹Ku Apolo lu Korinito yu, Paulo druga rosodru i ka naga yekina, druga yeḡadru Efeso yu. Yu de lepe rumbi ku'de lotodiniki.

²Lepe druga piza ko adi, "Ta kazu rumbi Yuka Nakiyena i luḡa lo ruginita lu ya? Ko druga teyitokindro lepe adi, " 'Bayi, yi inga aku yi adi Yuka Nakiye ḡanina kata."

³Druga lepe piza ko adi, "Ta a'deba baputizi laga ya?" Kara druga teyitokindro lepe adi, "Baputizi lo Yoanelo."

⁴Druga Paulo kulia adi, "Yoane atikindra baputizilo i naga ma ḡutu lopugi teiliko kasena, i takindra na ḡutu kilo adi ti ko rugi ḡutu lo ipopondra kanye bonilo lu de, ḡolo a Yesu."

⁵Ku ko laga ayinga kine kulia de ko druga 'deba baputizilo i kari ti Mata Yesu kine.

⁶Kugbo Paulo laga atanyakindra kenisi kanye kilo kasiko kini, Yuka Nakiyena druga kiyundra ka kasiko kini, ko druga poki i kulia ku kuliesi ka'de ka'de, druga trugo kulia ti Dun kine.

⁷Ti ko giri beti a lalia mere gele konye mure.

⁸Nyenaga Paulo druga lubo i kadi naga a momorena kata yu, druga trukokindro ḡutulu kilo kulia kine 'ba kuze yapazi musala, druga togo'yu ko, i'bo'borundra na ko ku kulia ti tumata na Dun kine.

⁹'Bo ḡutulu ku'de kilo kasiko i dridriḡini gbo ku teiliko logo, ko aku rugo tro, druga 'dadru Kiko lo Matalo ku mongoyo na ḡutulu kilo i koḡoni, lepe druga 'dotodru mugu kasiko i dridriḡini, 'bo azonga lotodiniki kanye kilo itro, druga togo'yu kulia kine mu luḡa i kadi na Turano na togoloni kulia nu kata yu.

- 10**Lepe druga kondra de kinjazi mure, kuwade ntulu giri laga Asia yu kilo ayinga kulia ti Matalo kine, Yahudi kilo ku Giriki kilo itro.
- 11**Dun druga kondra konesi naga ku teriji naga bita aku meta mu luja de kine ku keni lo Paulolo.
- 12**Kuwade kitambalaki ku bongola naga ma lepe yakizi kine a'dumazi kaño, druga tiki ku ntulu laga ku 'beri na mimiye kilo, druga tatuwa kine koko'yu, 'bo yukala naro kine druga lupundro kaño kasiko katani.
- 13**'Bo Yahudi ku'de lo woro a kapaka kilo druga modyu i lungu na kari ti Mata Yesu ku ntulu lo gbo ku yukala naro kilo kini adi, "Na pagu ta ku Yesu laga ma Paulo trugi kulia ti lepe kinelo."
- 14**Dazi burio ti le'de Yahuditio laga a ka'i'ilani laga a lengberelo, kari ti lepe kine se naga Sekeva, se lo kondra kine kulia de.
- 15**'Bo yuka narona druga teytokindro ko adi, "Yesu na ade, 'bo ba adeni kulia ti Paulo kine itro, 'bo laga ta a kuja ya?"
- 16**Druga ntulu laga ku yuka naro ilo labara kasiko ki yu, i tiga na ko giri ku teriji nanyena, ko druga wowokoro i kadi nanina kata yu kaño a pililia ti 'beri kine arorotonyo a 'dikasi.
- 17**Kine kulia de druga denazi ku ntulu giri ti Efeso kilo, ku Yahudi kilo ku Giriki kilo itro, druga kuzena moga ko giri, 'bo kari ti Mata Yesu kine druga pupura.
- 18**Dutulu rodri ku karuko kilo i dridrijini druga pondra i tolupundro na drodropoza nasena.
- 19**Dutulu ku'de lo kondra wonyesi kilo druga tunundra bukulo kase kine kugele, druga tonoga ko kaño ku ntulu giri i kojoni. Ko druga kendra gbore na bukulo nani kine, rumbi ti ayenundra a silingi alifu meria mukana.
- 20**Kuwade kulia ti Dun kine druga 'du'dudyo ku teriji koru.
- 21**Nyenaga i bo na kine kuliata de Paulo a'delakindra teili i rosodru purie Makedonia ku Akaya yu i utu Yerusalema yu, druga kulia adi, "I bo naga ma na utuni yu dena, nyadru ti na mete Roma itro."
- 22**Ku lepe laga asonyodru ntulu mure i kaloko kanye kilo i dridrinini laga ku Timoteo seku Erasito Makedonia yu, lepe ku mugu druga 'duteki Asia yu luja ku'de.
- 23**I nu baje de reresatu naga koruna druga kuu Efeso yu ku kulia ti Kiko lo Mata lu de.
- 24**Le'de ntulu, kari ti lepe kine se naga Demeturio, laga a kanitoni lo riye, laga lo kukundra kadizi 'bazi'bazi ti oriya ti mulete naga Diana kilo ku riyelo, laga lo zakindra kakukuna nani kilo rezema laga a drumalo.

- ²⁵Kuwade lepe druga tunundra ɲutulu ɲani kilo kugele, kasi kakita laga lo gbo'da be karaɲa kilo itro, druga kulia adi, "Kowu kilo, ta adeni adi yi rumbi rezema likalo i ina kita de katani.
- ²⁶'Bo ta abo, ta ayi adi, ilo Paulo de aluluga 'bo alopugo ɲutulu rodri, adi muloko laga lo kukuna ku kenisi kilo ani gbo'da a muloko laga mɲgba, agbo'da Efeso katani ka'deloni, 'bo 'do'do Asia katani giri.
- ²⁷Kuwade kita nikana roromoki kokoreyi ku ɲutulu kilo i konyeni, 'bo kadi na mulete naga Diana ina roromoki meta a 'busa itro, 'bo lepe naga ma Asia ku kana giri teminzi ina roromoki temize ka."
- ²⁸Ku ko laga ayinga kine kulia de, ko druga ɲoɲoma, druga resa adi, "Diana naga na Efeso ina a drumal!"
- ²⁹Kuwade ɲutu ti kezi kilo druga reresa koru druga ko buradru i piri na konani biroto ina kata yu kugele, 'bo kasiko i wokeni ko apipikodru ku Gayo seku Aristariko laga a ɲutu ti Makedonia lo woro kasi Paulo kugele kilo.
- ³⁰Paulo kodro nyadru i utu ku ɲutulu kilo i dridriɲi yu, 'bo lotodiniki kilo druga goki lepe kaɲo.
- ³¹'Bo drumala ku'de laga a ka'dola ti kuwe ti Asia, laga a worisi ti lepe kilo druga sonyodru ɲutu ku lepe yu, druga ma'yu 'beri ku lepe adi ka'bi ku ututu i piri na konani biroto kine kata yu.
- ³²Nyenaga ku'de kilo ɲutulu resa ku kine kulia de, ku'de kilo resa ku kunu kulia de, igbonaga mongoyo na ɲutulu kilona abayi, 'bo ɲutulu rodri aku de adi se pondra inide i nyona.
- ³³Ku'de kilo ayo'yu adi Alekezanda laga ma Yahudi kilo tolupundri ku ɲutulu i koɲo yulo nyelo zondra kulia kine. Lepe druga goza ɲutulu kilo ku keni igbonaga lepe nyadru 'dodru bo na kulia ku ɲutulu i koɲo yu.
- ³⁴'Bo kugbo ko laga adeni adi Alekezanda ɲanilo a Yahuditio, ɲutulu kilo giri druga reresa ku roro gele i sawa mure adi, "Diana naga na Efeso ina a drumal."
- ³⁵Kugbo kawuroni lo kezilo laga atikindra mongoyo kilo i yiɲa tali, lepe druga kulia adi, "ɲutu ti Efeso kilo, ɲutu laga a ɲa laga aku deni adi kezi na Efesona a katiyuni na kadi na Diana naga a drumana, ku na ɲo laga a'duki ka ɲiyu i 'diko yulona ya?"
- ³⁶Kilo ɲo de ani romoki rerenyaniki, kuwade yiɲanita tali, 'bo ku kokonuta le'de ɲo 'ba yo'yu.
- ³⁷'Bo ta azondra kilo ɲutulu de inide laga aku kokorozi kadi na muletena, aku momorozi mulete nikana.
- ³⁸Kuwade Demeturio kugbo kakita laga a bodoki laga ku lepe kugele kilo kugbo gbo ku kulia ku le'de ɲutu, luɲazi lo ɲerani kuliata kata, 'bo lo 'bizoki ti Roma kilo kata, ti ko ture 'beri kasiko yu.

³⁹'Bo ku ta laga gbo ku kulia ku'de, kulia nani kine roromoki yiṅa i luṅa lo tayini kuliata lu kata yu, beti naga ma kukuzuna nyadrinina."

⁴⁰'Bo indikinina ṅona kulia kaya kine iṅeṅeri 'beri a naro ku kine kuliata na resaniki 'ba bo kine de, igbonaga yi igbo'da 'ba kulia na teteyitoki ku kulia ti ina pepena naga ku ṅomana de.

⁴¹'Bo kugbo lepe laga atazu kine kulia de, lepe druga teririza mongoyo kilo kaṅo.

Konesi 20

¹Kugbo reresatu ṅanina naga akolo, Paulo druga luṅundra lotodiniki kilo, druga ru'ya teiliko kasiko kilo, druga kolokindro ko, druga lepe pilara Makedonia yu.

²Kugbo lepe laga autu i kine kazi de kata yu, lepe druga ru'ya teiliko ti ṅutulu kilo koru, druga yeṅadru i ka na Girikina kata yu.

³Lepe druga 'duteki yapazi musala yu de, 'bo kugbo Yahudi kilo laga atomodya kutuzi i moga na lepe i naga ma lepe pilarani i laṅadru Suria yu ina, lepe druga yo'yu yitozi naga bo ku kiko lo Makedonialona.

⁴'Bo Sopatero laga lo Beroya, laga a ṅiro lo Purolo, autu seku lepe kugele, ku Aristariko seku Sekundo laga a ṅutu ti Tesalonike kilo, ku Gayo laga lo Derebelo ku Timoteo, ku Tukiko seku Trofimo laga a ṅutu ti Asia kilo.

⁵Kilo ṅutulu de druga utu ṅero yu i mondu na yi Troa yu,

⁶'bo yi druga ṅiyu Filipi yu ku ki'bo i bo na kolo druma naga na nyeini mugati naga 'ba kapena, druga i bo na luṅa mukana yi yeṅadru kasiko Troa yu i piri naga ma yi 'dutekini luṅa buriona.

⁷I luṅa laga a kayo i bo na sabatolo, kugbo yi laga atunundra 'beri kugele i gbeḡbenyeza na mugati, Paulo druga trukokindro ko kulia, igbonaga lepe ayo'yu adi imalu nye ilo ipipilarana, druga lepe trugo kulia kine yeṅadru tozo tukaze kide yu.

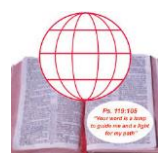
⁸I piri naga ma yi tundri 'beri kata yuna, kimazi rodri kata.

⁹Ti 'bulani le'de lu yu de, kari ti lepe kine se naga Eutiko, ti lu agbi'diki i derisa, atotoozi liyu liyu kaṅo igbonaga Paulo akuliazi 'derrina. Igbonaga totona aleṅ lepe ina, lepe druga 'duu ṅiyu ki yu i ṅere na kadi naga a togi musalana kata yu kani, druga 'duke ti a'doro.

¹⁰Paulo druga kiyundra ka ku lepeni, druga mutukundra lepe, druga kulia adi, "Ku luluzota luluzo, igbonaga lepe inga ilo zoruna."

¹¹Ku Paulo laga akiyadru ki yu, ku agbeḡbenyeza mugati kine druga nyosu, kugbo lepe laga akulia kasi ko baṅe a nazo yeṅadru tozo i wara na ka, lepe druga pipilara.

¹²Druga kara zonga ṅiro ṅanilo zoru, ti ko arumbi ruda na teiliko koru.

- 13'Bo yi druga utu ku ki'bo ɲero yu, yi druga laɲadru Aso yu i piri naga ma yi ku dodogi Paulo nu, igbonaga lepe apedra de, adi nye itu ku moko.
- 14Kugbo lepe laga arumbi yi Aso yu, yi druga tolubo lepe i ki'bo kata yu, druga yi yeɲadru Mitulena yu.
- 15Ku gbo'dini imalu de yi druga laɲadru yeɲadru Kio i koɲo yu. I luɲa lo murelo yi druga yeɲadru Samo yu, i luɲa lo musalalo yi druga yeɲadru Mileto yu.
- 16'Bo Paulo kodro nyadru rosodru Efeso gbogbo, ka'bi nye ku 'duteki Asia yu luɲa rodri, igbonaga lepe nyadru yenga Yerusalema yu wuleɲa ku roromoki, ti luɲa lo Pentekositolo inga aku yeɲundra ina.
- 17Diyu Mileto yu lepe druga sonyodru ɲutu Efeso yu i lungu na temezi ti tomore na karuko kilo kanyeni.
- 18Druga ku ko laga apondra ku lepeni, lepe druga takindra ko adi, "Ta ku 'beri adeni gbiyeri lio laga kasu dridriɲi yulo mu luɲa ɲiyu i luɲa laga a kayo ma na yengi Asia lu.
- 19Na akondra kita na Matalona 'ba pudya na mugu ku ɲolita, ku sasanya naga na pondra kuwe kini ku naga ma Yahudi kilo tomodyi kutuzi kine kuwe mugunina.
- 20Na aku kolokindro kulia ku'de naga na romoki i logu na ta kine tro, 'bo na atogo'yu ku ɲutulu i koɲo yu gboɲa, ku mu kadizi kine itro.
- 21Na a'dodru bo na kulia ti lopuko na teili ku ɉun yu kine, ku ti ruko na Mata lika Yesu Kristo kine, ku Yahudi kiloni, ku Monyazi kiloni itro.
- 22Tinade meteta, na lu tu Yerusalema yu, ku kukuzu na Yuka Nakiyena. Na aku de adi inyo lo iyeɲundra kuwe kini yu de,
- 23'bo Yuka Nakiyena 'dutukindro na bo na kulia adi i kezino giri kata yu drodrorena ku sasanyana nu momondru na.
- 24'Bo kuwe konyeni ru niona ani gbo'da a ɲo laga mɲgba, 'bo na ani kendra lepe a kulia naga a drumala kuweni uye, kugbo na roromoki tutuzo woro niona ku kita naga ma na rumbini ku Mata Yesu i'dodru na bo na kulia ti kuu na'bu na 'busa na'bu na ɉun kine.
- 25Tinade na adeni adi ta laga ma na trukokindri kulia ti tumata kine kilo aka bonga koɲo niona 'doni.
- 26Kuwade, na 'dutukindro ta bo na kuliana i ilo luɲa de adi kugbo le'de ɲutu kasu dridriɲini laga akaraki, na gbo'di 'ba toro.
- 27'Bo na aku kolokindro trukokindro na ta kulia giri naga ma ɉun kpezi kine.
- 28Gbo'dita go, ta ku 'beri ku kebilizi naga Yuka Nakiyena ma tikindri ta i gbo'da a kayuku ɲani kilo, a katiyu ti tomore na karuko ti ɉun kilo, 'bo lepe agbodru tomore ɲanina ku rima kanye kine.

- ²⁹Na adeni adi ku na laga autu, rarawuki loro ipopondra kasu dridriḡini, laga lo igbo'da 'ba ediyo ku kebilizi ḡani kine.
- ³⁰Kasu dridriḡini ḡutulu ku'de iḡiḡiye i togo'yu na kulia naga a birigo kine, i luluga na lotodiniki kilo i pikodru na ko kase bo yu.
- ³¹Kuwade gbo'dita ku konye, i yo'ini adi i kiḡazi musala katani na aku kolokindro i toyulukindro na ta ku ḡolita, tukaze ku tupara.
- ³²Tinade na lo kolokindro ta ku Dun ni ku kulia ti 'busa na'bu na lepe naga na romoki i to'durodru na ta ku i tikindra na ta koḡo na'bu ku ḡutulu laga ma lepe 'delakindri a kanye kilo kugelena.
- ³³Na aku sukindro konye i riye ti le'de ḡutu kuwa drumo kuwa bongola kini.
- ³⁴Ta ku 'beri adeni adi ku kilo kenisi de na akonakindra mugu kita, ku ḡutulu laga lo gbo'da kasi na kugele kilo.
- ³⁵I kuliata giri katani na akpekindra ta adi ku yi kondra kita de, yi roromoki logu ḡutulu laga 'ba teriḡi kilo. Kuwade yoleta kulia na ta Mata Yesu kine adi, 'Koḡo na'buna ina ku ka'dokanilo alangu ḡutu laga lo 'do'dokalo.'"
- ³⁶'Bo kugbo Paulo laga akulia de, lepeḡa druga ruguḡo ku kuḡusi ka i magu na Dun kasi ko giri kugele.
- ³⁷Ko giri druga gbigbiye druga mutuga Paulo, druga nyu'ya gbangiria ti lepe kilo.
- ³⁸Ko druga gbo ku luḡuli ku kulia naga ma lepe tazi kine, adi ko aka bonga koḡo nanyena 'doni. Druga ko nyomodru lepe i lubo i ki'bo kata yu.

Konesi 21

- ¹Kugbo yi laga akolokindro ko, yi druga pilara i ki'bo kata yu druga yi laḡadru gbogbo yeḡadru Koo yu, imalu de yi druga laḡadru Rodo yu, 'bo ḡiyoro i nu ka de yi druga laḡadru Patara yu.
- ²'Bo kugbo yi laga ario ki'bo naga na laḡadru Foinike yuna, yi druga lubo kata yu, druga yi lalangu.
- ³'Bo ku yi laga amedra Kuporo, yi druga kolokindro ka ḡanina i keni lika lo kaduḡelo, druga yi laḡadru Suria yu, i lupoziniki Turo yu, kuti naga na tolupozini kapa laga lo zuwe i ki'bo katani kilo.
- ⁴Ku yi laga agaladru lotodiniki kilo, ku yi ario, yi druga 'duteki yu de luḡa burio. Dutu ḡani kulu atakindra Paulo ku teriḡi na Yuka Nakiyena adi ka'bi lepe ku ututu Yerusalem a yu tro.
- ⁵Luḡa ḡani kilo ku alenga, yi druga pilara kaya kiko laga ma yi utunilo. Ko giri, wate ku ḡazi kilo itro, druga nyomodru yi suu i kezi kutu yu, 'bo suburi i kutu yu yi druga ruguḡo ka i magu na Dun, druga yi kolokindro ko.

- ⁶Yi druga lubo i ki'bo kata yu, 'bo ko druga yitozi bo kase 'benjito yu.
- ⁷Ku yi laga alaṅadru i ṅiyoro nika naga Turo yuna, yi druga yenga Petolemai yu. Yi druga aroma ku luṅaseri kilo yu de, yi druga 'duteki kasiko yu luṅa gele.
- ⁸Ku gbo'dini imalu de yi druga pilara, yeṅadru Kaisaria yu, yi druga lubo ku Filipino kadi yu, lepe a katrukoni lo kuu na'buna laga a ṅutu gele i dridriṅi na ṅutulu burio kilo, druga yi 'duteki i saka kasi lepe.
- ⁹Lepe gbo ku ke'diti iṅmani naga inga aku lunya, naga na kezu kulia kine.
- ¹⁰'Bo i naga ma yi 'dutekini luṅa ku'de yuna, kakeyoni le'de, kari ti lepe kine se naga Agabo lu ṅiyu Yudaya yu.
- ¹¹Ku apondra kayani, lepe druga lakundra kapa naga ku Paulo i mukonina, druga todyo moko lonyelo, ku kenisi kanye kilo, druga kulia adi, "Yuka Nakiyena akulia de, 'Yahudi laga Yerusalema yu kilo itotodya ṅutu laga a monye lo ina kapa delo deṅa, ko itikindra lepe ku Monyazi kilo i kenisi.'" "
- ¹²Ku yi laga ayinga kine kulia de, yi kasi ṅutulu laga yu de kilo druga ma'yu 'beri ku Paulo adi ka'bi lepe ku ututu Yerusalema yu.
- ¹³'Bo lepe druga teyitokindro yi adi, "Ta kilo kondra de gbandra? Gbigbiyetu nasuna tikindra na luṅuli koru. 'Bo na agbo'da kukundra mugu i tora ka'deloni, 'bo i tuwa Yerusalema yu ku kari ti Mata Yesu kine."
- ¹⁴Kugbo lepe laga a'biye ku 'bo'bora, yi druga koko, druga yi kulia adi, "Ti Matalo kondrini be naga ma lepe nyadrinina."
- ¹⁵I bo na kilo luṅazi de, yi druga tundra kapazi kaya kilo, druga tu Yerusalema yu.
- ¹⁶Ku'de lotodiniki laga Kaisaria yu kilo druga utu kasi yi kugele i nyomodru na yi ku Manasona laga a Kuporotiolo kadi yu, lepe a lotodinikita lo 'berolo, yi druga ku toto ku lepe i 'ba yu a komo.
- ¹⁷Ku yi laga ayeṅadru Yerusalema yu, luṅaseri kilo druga rukodru yi ku nyola koru.
- ¹⁸Ku gbo'dini imalu de Paulo druga utu kasi yi kugele i medra na Yakobo, ku temezi ti tomoro na karuko kilo giri ti kulu yu de itro.
- ¹⁹Ku lepe laga aroma ku ko, lepe druga trukokindro ko kulia gele gele naga ma Dun kondrini i dridriṅi na Monyazi kilo ku kita nanyena kine.
- ²⁰'Bo ku ko laga ayinga de, ko druga pupudya Dun. Ko druga takindra lepe adi, "Luṅase, mete, Yahudi laga arugo kilo, ko alifuki mudaa, 'bo ko giri gbo ku puso koru i kondra na kukuzuki kine.
- ²¹'Bo ko ayi kulia konu kine adi do atogo'yu Yahudi lo gbo'da ku Monyazi kilo i dridriṅi yu kilo giri adi ti ko koloki kukuzuki ti Mose kine, 'bo do atakindra ko adi ka'bi ko ku tataaro ṅazi kase kilo tro, ka'bi ko ku 'de'de gbiyeri lo Yahudi kilo itro.

- 22**Ma yi kondra inyo? Kilo n̄utu de aka zara yinga na kulia ti yeṅundra nonuna kineni.
- 23**Kuwade kone kulia naga ma yi takindri do kine. D̄utulu kilo inide in̄mani laga asarakindra D̄un le'de ṅo kilo.
- 24**Zoṅe kilo n̄utu de, tokele mugu kasi ko kugele, 'bo rope riye na ṅeraki ko kine, ma ko 'barandri kupi kilo 'busa. Gbode n̄utulu giri idendra a 'diri adi kulia naga ma se yingi konu mugu kine a kulia naga a ti 'bure, a 'busa, 'bo do lepe a n̄utu laga lo woro soso be naga ma kukuzuna nyadrinina.
- 25**'Bo ku kulia ti n̄utulu laga a karuko ku Monyazi kilo i dridriṅi yu kilo, yi kazu asunyukindro ko waraga na kpeza kulia naga ma yi ṅedyini kine, adi ti ko pane kapa laga a 'i'ileta ti muloko laga a 'busa 'busa kilo kaṅo, ku rima kine, ku kapa laga lo dridriro kilo, ku konye lopi."
- 26**Paulo druga zonga n̄utu ṅani kilo. Ku gbo'dini imalu de lepe druga toke'ya mugu kasi ko kugele, druga lubo i kadi na D̄un ina kata yu i trugo adi luṅa lo tokelani 'beri kilo ilenga nanu ti inga ko aku tikindra kapa laga a 'i'ileta kilo ku kulia kase kine gele.
- 27**Luṅazi burio kilo ku gbo'di nyoga ku lenga, Yahudi laga lo ṅiyu Asia yu, lo medra Paulo i kadi na D̄un ina kata yu kilo, ko druga toṅizu teiliko ti n̄utulu kilo i moga na lepe.
- 28**Ko druga resa adi, "Ta laga a n̄utu ti Isiraeli kilo, loketa yi po! Ilo n̄utu de lo togo'yu n̄utulu i piritoni giri i moro ku n̄utulu kaya kilo, ku kukuzuna, ku ina kadi de itro. Agbo'da kilo ṅo de ka'deloni, 'bo lepe azondra Monyazi ku'de kilo i kadi na D̄un ina katani itro, akokorozu ina piri naruruwana de."
- 29**Igbonaga ko amedra Trofimo laga lo Efesolo i kezi ṅanina kata yu seku Paulo kugele ina, ko druga yo'yu kase teilikoni ṅona Paulo azonga lepe i kadi na D̄un ina kata yu itro.
- 30**D̄utulu laga kezini kilo druga toṅiyu giri, druga wo kugele, ko druga moga Paulo druga pikodru lepe kaṅo i kadi na D̄un ina katani druga ko kikini kaakutuzi kine agbole.
- 31**I naga kodro ma ko ga'ini kiko lo tatuwini lepelona, kulia naga ma n̄utu ti Yerusalema kilo giri kokorozi 'beri ku resa kine druga kuworo ku druma lo tokore na katiyu kilo yu.
- 32**Lepe druga zonga katiyu, ku drumala ti katiyu kama gele kilo kugele, druga wo kasiko yu. Ku ko laga amedra druma ṅanilo ku katiyu kilo, ko druga koko gbudro na Paulo.
- 33**Druma lo katiyulo druga pondra i moga na Paulo druga takindra kukuzu adi ti lepe torani tora ku maaroki mure. Lepe druga piza adi Paulo a ṅa, 'bo akondra inyo.

³⁴Ti ku'de kilo ntulu i mongoyo katani kulu iresa ku kulia nagele, ku'de kilo ku kulia ku'de, kuwade ku kulia ti resesatu nanina lepe aku romoki i dendra na bo na kulia kine, lepe druga takindra kukuzu adi ti lepe zonani i mari na katiyu kilona kata yu.

³⁵Kugbo Paulo laga ayeņundra i piri na kiyaziniki ki kadi yuna, katiyu kilo druga 'dokodru lepe, ku kulia ti teriņi na noma na mongoyo na ntulu kilona.

³⁶'Bo mongoyo kilo druga kepodru lepe, ti kilo iresa adi, "Ti lepe tukarakini kaņo!"

³⁷Kugbo ko laga nyoga ku tolubo Paulo i mari na katiyu kilona kata yu, lepe druga piza druma lo katiyu kilo adi, "Na nona roromoki kulia seku do ya?" Lepe druga teyitokindro lepe adi, "Do adeni kutu na Girikina ya?"

³⁸Do ani gbo'da a Ezipetotio laga lo suluza kazu moro i luņa lo rosodrulo, laga lo 'dolakindra karemo laga alifu iņmani kilo kuwe i diņo kata yu ilo ya?"

³⁹Paulo druga teyitokindro lepe adi, "Na a Yahuditio, lo niyu Tarisea i ka na Kilikiana kata yulo, kezi nanina a kezi naga a kukaki, 'bo na ma'yu mugu ku do adi koloki na ku na kuliani ku kilo ntulu de ki'do."

⁴⁰Ku drumalo laga arukokindro lepe, Paulo druga lira i piri na kiyaziniki kadi yuna kini, druga goza ntulu kilo ku keni. Ku ko laga ayiņa tali, lepe druga takindra ko ku kutu na Eberena adi:

Konesi 22

¹"Luņaseri ku monyezi kilo, yiņeta bo na kulia naga ma na 'dodrini kasu koņoni indikini kine."

²'Bo ku ko laga ayinga lepe ikuliani ku kutu na Eberena, ko druga yiņa 'du'du. Druga lepe kulia adi,

³"Na a Yahuditio laga ilo yuņe Tarisea yu i ka na Kilikiana kata yu ilo. Na to'duro i ina kezi de katani, ku Gamalieli i moko, na atogolo soso ku kukuzu na merenyezi kaya kilona, 'bo na gbo ku puso ku kulia ti Đun kine be naga ta giri indikini ma gbo'dinina.

⁴Na kazu awowondru kilo ntulu laga i ilo Kiko lo Matalo de kilo koru yeņadru tozo i tatuza na ko. Na atotoroza lalia kilo ku wate kine i zonga na ko i drodrora.

⁵Ka'i'ilani laga a leņgberelo ku temezi laga a kayolo ti kuliata kilo giri, ko lo romoki 'dodru bo nio na kuliana. Na kazu arumbi waragaki kasiko yu na ku zonja ku kulu luņaseri ti Yahudi laga Damaseke yu kilo, nyena tuuni na yu de i momoga na kulu ntulu de, nyena ku zondri na ko ti atora Yerusalemani i tiki na ko i sasanya i ropani na toro.

- 6“Kuwade kuwe tu naga i kikonina, ku na gbo’di nyoga ku yenga Damaseke yu, ku kolona gbo’di nyoga be tupara kide, wuleŋa gele pararana druga molundro i ’diko yu koru druga mo’yu kuwe lagani.
- 7’Bo na druga ’duki kani druga yinga roro lo kulia ku na adi, ‘Saulo, Saulo do wowondru na gbandra ya?’
- 8Na druga teyitokindro lepe adi, ‘Do a ŋa ya, Mata?’ Lepe druga teyitokindro na adi, ‘Na a Yesu lo Nazareta, laga mo do wowondrilo.’
- 9’Bo ŋutulu laga lo gbo’da kasi na kugele kilo amedra parara ŋanina, ’bo ko aku yinga roro lo ŋutu lo kulia seku nalo tro.
- 10Na druga piza adi, ‘Na ikondra inyo, Mata?’ Matalo druga teyitokindro na adi, ‘Dine, uti Damaseke yu, ’bo kuliata giri naga anyumoki do i kona kine itataki do yu de.’
- 11’Bo ku kulia ti parara na mo’yu koruna, na aku romoki i medra na kana tro, ’bo kilo ŋutu laga ma gbo’dini ku na kugele kilo, druga ’deba keni liolo i pikodru na na yeŋadru suu Damaseke yu.
- 12“ ’Bo le’de ŋutu nye laga Anania, a ŋutu laga lo ’delakindra mugu i teminizo na Dun be naga ma kukuzuna nyadrinina. Lepe akena a ŋutu lo’bu ku Yahudi laga lo saka yu kilo.
- 13Lepe apondra kuweni druga lira kuwe lagani, druga takindra na adi, ‘Luŋase Saulo, mete kana.’ ’Bo i lu luŋa de wuleŋa gele na druga memedra kana, druga na medra lepe.
- 14’Bo druga lepe kulia adi, ‘Ilo Dun laga lo merenyezi kayalo anyumundro do i dendra na kulia naga ma nye nyadri kine, i bonga na Dutu laga Mŋgba. Ilo, i yinga na roro lo lupundro ku lepe i kutuni ilo.
- 15’Bo do igbo’da a ka’dotoni lo bo na kulia ti lepe kine ku ŋutulu kilo giri i koŋo yu ku kulia naga mo do bongi kine, ku naga mo do yingi kine.
- 16’Bo tinade do lo mondru inyo? Dine ki, ’depe baputizilo, ’bo lalaara torozi konu kine kaŋo i naga mo do lungi kari ti lepe kine ina.’
- 17“Kugbo na laga ayitozi Yerusalem yu, kuwe magu naga i kadi na Dun ina kata yuna, na druga poki i medra na le’de ŋo kuwe rambuni be na rudesina.
- 18Na amedra Matalo i takindra na na, adi, ‘Dine ki, lupodri Yerusalemmani kaŋo wuleŋa gele, igbonaga ko aka yinga bo na kulia kuwe naga mo do ’dodrini kineni.’
- 19Na druga kulia adi, ‘Mata, ko lepe adeni adi na kazu amomoga ŋutulu laga lo rugo do kilo i kadizi naga a momoreta kine kata yu i zonga na ko i drodrora kata yu i kpinya na ko.

20'Bo i 'buko na rima ti Setefano laga a ka'dotoni lo bo nonu na kulia kine, na lepe alira yu de i rugo na kulia nani kine i tizu na bongola ti karemo ti lepe kilo.

21Druga lepe takindra na adi, 'Uti, igbonaga na isonyodru do pazo ku Monyazi kilo yu ina.' "

22Ko ayinga kulia na ta lepe kine yejadru tozo i kine kulia de, 'bo i bo nanina ko druga resa ku roroto laga gbona adi, "Dutu laga be ilo delo ku tukarakini kaŋo i kani, igbonaga ani romoki adi ti lepe gbo'dini zoru!"

23Ku ko laga aresa de, ko druga yiyingo bongola kase kine, ko druga trojundra putru kine druga ratadru ki yu.

24Druga druma lo katiyulo takindra kukuzu adi ti lepe zoŋani i mari na katiyuna kata yu, druga takindra kukuzu adi ti lepe kpinyani kpinya ma nye dendrini kulia naga ma ko resani ku lepe kini kine.

25Ku ko laga atodya Paulo ku gerena, lepe druga piza druma lo katiyu kama gele lo lira nyoga ilo adi, "Dona kukuzuna arukokindro ta i kpindra na ntu lo Roma ti inga kulia kine aku nra ya?"

26Druma lo katiyu kama gelelo ku yingi kulia nani kine de, lepe druga tu ku takindra druma lo katiyu girilo adi, "Do ikondra inyo? Lo ntu de a ntu lo Roma."

27Kuwade druma nanilo druga pondra ku Pauloni i piza na lepe adi, "Trukoki na, do a ntu lo Roma a 'diri ya?" Paulo druga teyitokindro lepe adi, "Iye."

28Drumalo druga teyitokindro lepe adi, "Laga na, na gborundro gbo'da naga a Romana ku gbore naga ki." 'Bo Paulo druga teyitokindro lepe adi, " 'Bo laga na, na ayuŋe a ntu lo Roma."

29Kuwade ntu laga kodro lo kpindra Paulo kilo druga kokoko lepe agbole. Druma lo katiyulo druga gbo ku kuze itro igbonaga lepe adeni Paulo a Romana, igbonaga lepe atodya lepe kedrina.

30'Bo ku gbo'dini imalu de, i naga ma druma lo katiyulo nyadri dendra bo na kulia naga ma Yahudi kilo sosozi ku Paulo kini kine ina, druga lakundra lepe, takindra ka'i'ila laga drumala kilo kukuzu ku ntulu laga a kayolo ti kuliata kilo adi ti ko tune 'beri giri kugele, lepe druga zondra Paulo ku tolirakindra lepe kasiko i koŋoni.

Konesi 23

1'Bo Paulo agbuluzu konye ti kayolo ti kuliata kilo, druga kulia adi, "Luŋaseri, kulia giri na konu na ku Dun i koŋoni kine, teili liolo ani 'do'doni tro yejundra suu indikini."

2Druga Anania laga a ka'i'ilani laga a leŋgberelo takindra ntulu laga lo lira ku lepe i lagani kilo kukuzu i nangu na Paulo i kutu.

- ³Paulo druga takindra lepe adi, “Dun lo inangu do, do gbo beti goro naga a’boriya ku gbu’do! Do agbi’diki i nedya na kulia kuwe be naga ma kukuzuna tazinina, ’bo do atakindra kukuzu adi ku na nanani be naga kukuzuna aku rugona gbandra ya?”
- ⁴’Bo ntu lo lira ku lepe i lagani kilo druga piza adi, “Do nyadru motizo ka’i’ilani laga a lengberelo ya?”
- ⁵Paulo druga kulia adi, “Lunaseri na aku de adi lepe a ka’i’ilani laga a lengberelo, ’bo kulia na wuwuro kine adi, ‘Ku tata kutu naro ku druma lo zuru lolu ilo.’ “
- ⁶’Bo Paulo ku dendri adi dridriñita kine akodya ’beri, gelena a Sadukayo ku ne’dena a Farisayo kilo, lepe druga laiza ki ku kayolo ti kuliata kiloni adi, “Lunaseri, na a Farisayota, ’bo na a njiro lo Farisayo kilo itro. Kulia kine neraki na ku naga ma na yendri niye naga i dridriñi na ntulu laga atatuwa kilona.”
- ⁷Kugbo lepe laga akulia de, druga renyana poki ku Farisayo kilo i dridriñini ku Sadukayo kilo. Mongoyo na ntulu kilo druga totokoru ’beri kase dridriñini,
- ⁸igbonaga Sadukayo kilo aku rugo niye naga i ntulu laga atatuwa kilo i dridriñinina tro, kugbo malaika, kugbo yukala, ’bo bita Farisayo kilo arugo ko giri ina.
- ⁹I bo nanina resa naga koru druga kuu. Ku’de katogolo ti kukuzuna laga a ti Farisayo kilo druga ni ki i renyana adi, “Yi aku rio kulia naro ku ilo ntu de i muguni tro. Dona yuka ne’de kuwa malaikata lo kulia seku lepe ya?”
- ¹⁰Rerenyana kugbo alupundro a naro de, druma lo katiyulo druga takindra katiyu kilo kukuzu adi ti ko uti ka yu i ninadru na Paulo kasiko i dridriñi yu i zonga na lepe i mari na katiyuna kata yu, igbonaga lepe gbo ku kuzena ka’bi mongoyo na ntulu kilona ku zuzulozo lepe.
- ¹¹I tukaze laga a togi murelo, Matalo druga lira ku Paulo i lagani, druga takindra lepe adi, “Gbo’di ku teili logo, be naga mo do ’dodri bo nio na kuliana Yerusalemanina, do i’do’dodru Roma yu itro.”
- ¹²Ku gbo’dini i wara na kani Yahudi kilo druga tomodya kutuzi kugele i nyosu na milio kase dridriñini adi ku se inga aku rembu Paulo se aka nyosu nyosuto, ku mozuni.
- ¹³Dutulu laga lo nyosu milio kilo ayenga arodru meria inmani.
- ¹⁴Ko druga tu ku ka’i’ila laga drumala kilo ku temezi kilo yu i kulia adi, “Yi anyosu milio kaya dridriñini ku teili giri adi ka’bi yi ku wawa nyosu ti inga yi aku rembu Paulo.
- ¹⁵Kuwade ta lepe kugele ku kayolo ti kuliata kilo luneta druma lo katiyulo ku zowu Paulo imalu kasuni, be naga ma ta nyadri ga’yu na kulia ti lepe kine soso arodru. ’Bo laga yi kilo tizu lepe i remo ti inga lepe aku yendru nyogonani.”
- ¹⁶’Bo nerini lo Paulolo ayi kulia nani kine, kuwade lepe druga tu ku trukokindro Paulo.

- ¹⁷Druga Paulo lunundra ntu le'de ku drumala ti katiyu kama gele kilo i dridriḡini kanyeni, druga kulia adi, "Zonḡ ilo 'bulani de ku drumala lo katiyulo yu, lepe nyadru kulia seku lepe."
- ¹⁸Druga lepe zonga lepe ku drumala lo katiyulo, druga kulia adi, "Paulo laga a drodroralo aluḡudru na kanye yu, druga ma'yu mugu ku na ku na zowu ilo 'bulani de konuni igbonaga lepe nyadru kulia seku do ina."
- ¹⁹Drumala lo katiyulo druga 'deba lepe i kenini, druga utu seku lepe i merete, druga piza lepe koyo koyo adi, "Do nyadru trukokindro na inyo ya?"
- ²⁰Druga lepe teytokindro lepe adi, "Yahudi kilo akukundra kulia kase dridriḡini i ma'yu na 'beri ku do adi imalu ki do zonḡ Paulo ku kayolo ti kuliata kilo i koḡo yu, be naga ma ko nyadri dendri bo na kulia ti lepe kine sosona."
- ²¹'Bo do lepe, ku ruru kulia naga ma ko tazini kine, igbonaga ntuulu kasiko laga arodru meria iḡmani kilo kulu domba lepe ina. Ntu ḡani kilo anyosu milio kase dridriḡini adi se 'baka nyosu nyosuto kuwa mozuni ti inga se aku rembu lepe. 'Bo tinade kulu akukundra 'beri gbi i mondu na kulia na ta do kine."
- ²²Kuwade drumala lo katiyulo druga tikindra 'bulani kiko druga takindra lepe kukuzu adi, "Ku trutrukoki le'de ntu tro adi do akekenakindra na kine kulia de."
- ²³Druga lepe lungu drumala mure i katiyu kama gele kilo i dridriḡini kanyeni, druga kulia adi, "Kukuneta katiyu laga kamazi mure soso ku katiyu laga ti drongiyo meria burio, ku laga ku guruzi kamazi mure, pilarata ku sawa lo mude musala, utita yeḡadru tozo Kaisaria yu."
- ²⁴Kukuneta ku'de drongiyo na zonga Paulo, 'bo zonḡeta lepe a lo'bu ku lo'bizo laga Felike yu."
- ²⁵Lepe druga wudyo waraga be ina de:
- ²⁶"Kilaudio Lusina aroma ku lo'bizo laga Felike lo sopo korulo."
- ²⁷Yahudi kilo amoga ilo ntu de, 'bo i naga ma ko kodro tatuzi lepena, na ayeḡadru ku katiyu kilo kugele kasiko yu i ninundra na lepe igbonaga na ayinga lepe a ntu lo Romana."
- ²⁸'Bo ku na nyadru dendra kulia na turani lepe kine soso, na druga zonga lepe ku kayolo kasiko ti kuliata kilo i koḡo yu."
- ²⁹'Bo na arumbi kulia na sosoyeni lepe kine a kulia ti piyesi ti kukuzu nasiko, 'bo kulia na turani lepe kine aku romoki a na tatuwini lepe ḡona a na sukini lepe i drodrora tro."
- ³⁰Na ku yingi kulia kasiko na tayi domani ilo ntu de kine, nyena sondri na lepe konu yu, 'bo na atakindra kasosoyi ti lepe kilo kukuzu adi ti ko uti, ti ko 'dote kulia na turani lepe kine konu koḡo yu."

³¹Kuwade katiyu kilo druga zonga Paulo Antipatri yu kuwazena, be naga ma drumalo takindri ko kukuzuna.

³²Imalu de, ko druga koko katiyu laga ku drongiyo kilo i zonga na lepe, 'bo katiyu ku'de kilo druga yite i mari na katiyunani.

³³Kulu ntu de ku ayenga Kaisaria yu, druga ko tikindra lo'bizolo waragana, druga kpekindra lepe Paulo itro.

³⁴Ku lepe laga akendra waraga nanina, lepe druga piza Paulo adi lepe lu nyiu i ka naga yana. Ku lepe laga ayinga adi lepe lu nyiu Kilikia yu,

³⁵lepe druga kulia adi, "Na iyiyi do 'do kugbo kasosoyi kolu kilo laga ayejundra." Lepe druga takindra ko kukuzu i tizu na lepe i 'ba lo Herode laga lo luju a Praitoriolo kata yu.

Konesi 24

¹I bo na luja mukana ka'i'ilani laga a lengbere laga Anania druga pondra ku temezi ku'de kilo kugele, ku le'delo, kari ti lepe kine se naga Teritulo lo kebu kulia tririlo. Ko druga kebu kulia kine ku lo'bizolo i kojo yu i sosozu na kulia ku Paulo i muguni.

²'Bo ku Teritulo laga aluju, lepe druga kulia adi, "Felize lo sopo korulo, yi arumbi teili lo trotro koru ku kulia konu kine, 'bo do alopugo kuliata naro kine ti yejundri soso i ilo zuru de katani.

³Ku naga ma yi rumbini kine kulia de mu luhazi, mu pirito kine girina, yi gbo ku iyete koru.

⁴'Bo kuru na ani nyadru sandru do ku kuliata rodri, na ma'yu mugu konu yu, yiye kulia naga 'bazi kaya kutuni kine, ku teili lo'bu lolulo ki'do.

⁵'Bo yi rumbi ilo ntu de a kilekile lo sasandru yi koru, lepe a ntu laga lo zondra rerenya ku Yahudi kilo i dridriji yu i kani giri, lepe gbo a ntu drumu i kojo na tokore na Nazaretana.

⁶Lepe amodyu kokorozi na kadi na Dun ina ku kulia naro kine itro, 'bo yi amoga lepe. [Yi kodru nyadru njedya kulia ti lepe kine be kukuzu nikana ma nyadrinina.

⁷'Bo drumu laga Lusua ku ayejadru, lepe druga ninadru lepe kaya kenini ku teriji koru.

⁸Lepe druga takindra kasosoyi ti lepe kilo kukuzu adi ti ko pondri konu kojoni.] Do ku mugu iroromoki pipiza lepe i dendra na kulia giri naga ma yi sosozu ku lepe i muguni kine."

⁹Kuwade Yahudi kilo druga tomodya 'beri kugele i sosozu na lepe itro, 'bo ko arugo kulia nani kine adi gbo de.

- 10**Druga lo'bizolo kotundra Paulo ku keni i 'dodru na bo nanye na kuliana, Paulo druga teyitokindro lepe adi, "Ku naga ma na dendri adi do gbo a kaŋerani lo kulia i ilo zuru de kiŋazi rodrina, na lo 'dodru bo nio na kuliana ku nyola ku teili logo itro.
- 11**Do roromoki dendra adi luŋa kilo inga aku rodru mere gele konye mure i bo na utu nio naga Yerusalema yu i teminizo na Đun ina.
- 12**'Bo ko aku rumbi na i rerenya ku le'de ŋutu tro, kugbo i toŋizu na mongoyo na ŋutulu kugbo i kadi na Đun ina kata yu, kugbo i kadizi naga a momoreta kine kata yu, kugbo i kezi kata yu tro.
- 13**'Bo kulia naga ma ko sosozi na tinade kine, ko ani romoki kpekindra do bo ŋanina soso tro.
- 14**'Bo na kpeza kine kulia de konuni. Ku Kiko ŋani laga ma ko lepe lungini a tokore ilo, na teminizo Đun lo merenyezi kayalo, 'bo na arugo kulia ti kukuzuki kine giri, ku kulia naga kakeyo ma wudyi kine giri.
- 15**Gbode na gbo ku yendru ku Đun i koŋoni adi ŋiye na ŋutulu laga mŋgba kilo, ku laga ani gbo'da mŋgba kilo kata, be naga kilo ŋutulu de ku 'beri ma ruginina.
- 16**Kuwade na modyu 'duu i kondra soso ti teili liolo ani babangu na ku Đun i koŋoni, ku ŋutulu kilo i koŋoni itro.
- 17**I bo na kiŋazi laga rodri kilo, na ayeŋundra i tikindra na kapa laga a 'doketa kuwe zuruni, i tikindra na 'i'ileta itro.
- 18**I naga ma na kondri kine kulia dena, ko arumbi na ti na atoke'ya mugu i kadi na Đun ina kata yu, ti mongoyo na ŋutulu 'bayi, resa 'bayi itro.
- 19**'Bo Yahudi ku'de lo ŋiyu Asia yu kilo ti kata. Ku ko laga ku ku'de kulia kuwe muguni, kodro a na'buna ti ko gbo'dini inide konu koŋoni, ma ko sosozi na 'busa.
- 20**Kugbo 'bayi, kilo ŋutulu de ku 'beri, ti ko kpene kuliata naro naga ma ko rumbini kuwe muguni i naga ma na lirani ku kayolo ti kuliata kilo i koŋo yuna,
- 21**'bo roro gele ka'de laga ma na laizi ti na alira kasiko i dridriŋi yu ilo adi, 'Indikini kulia kuwe kine aŋeraki kasu koŋoni ku kulia ti ŋiye na ŋutulu laga atatuwa kilo.' "
- 22**'Bo ku naga Felike adeni kulia ti Kiko ŋanilo koruna, lepe druga pipiridra ko adi, "Druma laga Lusua ku ayeŋundra na bulo ku ŋedya kulia kasu kine."
- 23**Lepe druga takindra druma lo katiyu kama gelelo kukuzu i tizu na Paulo i drodroro yu, 'bo ti lepe koloki lepe baŋe, ka'bi lepe ku gogoki le'de ŋutu i worisi ti lepe kilo i dridriŋini ku pondra i logu na lepe.
- 24**'Bo kugbo luŋa ku'de laga arodru, Felike druga yeŋundra seku noka nanye naga Drusila naga a Yahudiona, druga lungu Paulo kanyeni i yinga na kulia ti rugo naga ku Kristo Yesu katanina ku lepe i kutuni.

²⁵Ku Paulo laga a'dodru bo na kulia ti gbiyeri laga soso kine, ku teili lo payini kulia ti mugu, ku n̄era na kulia na popondrana kine, Felike druga 'duki teili druga kulia adi, "Tinade uti inga kaño, ku koño niona naga gboña na bulo lungu do."

²⁶'Bo lepe ayo'yu kugbo n̄ona Paulo ititikindra nye riye. Kuwade lepe druga lungu Paulo mu luña i tokuliaki seku nye.

²⁷'Bo kiñazi mure kilo ku arodru, Porikio Feseto druga gbi'diki ku Felike i pirini, 'bo Felike kolokindro Paulo i kadi naga a drodrorena kata yu, igbonaga lepe nyadru tikindra Yahudi kilo nyolana.

Konesi 25

¹Kugbo Feseto laga ayeñundra kanye kani, i bo na luña musala, lepe druga n̄iyoro Kaisaria yu i utu Yerusalema yu.

²Ka'i'ila drumala kilo ku Yahudi laga a ka'dola ti kuweto kilo druga soso zu kulia ti Paulo kine ku lepeni, druga ma'yu 'beri ku lepe ku teili lo trotro lo lepelu,

³adi ti lepe sonyoro Paulo Yerusalema yu, ti ko derengi atomodya kutuzi i telikindro na lepe i kiko.

⁴Feseto druga teyitokindro ko adi Paulo lu titiyu Kaisaria yu, 'bo nye kodro i utu yu de i bo na bañe a nañutru.

⁵Lepe druga kulia adi, "Drumala kasu kilo ti utini kasi na kugele, kuwade kugbo n̄utu n̄anilo gbo ku toro, ti ko sosozi lepe."

⁶Kugbo lepe laga a'duteki kasiko i dridriñini luña budro kuwa mere gele, lepe druga utu Kaisaria yu. Ku gbo'dini imalu de lepe druga gbi'diki i si'de na n̄erani kuliana kini, druga takindra kukuzu adi ti Paulo zuweni.

⁷Kugbo Paulo laga ayeñundra, Yahudi laga lo n̄iyu Yerusalema yu kilo druga poki i soso zu na lepe ku kuliata na tomoni rodri, 'bo ko aku romoki kpekindra kuliata n̄ani kine a kulia naga m̄ngba.

⁸'Bo Paulo druga 'dodru bo nanye na kuliana adi, "Na aku kondra toro ku kulia ti kukuzu na Yahudi kilona, kuwa ku kulia ti kadi na Dun ina, kuwa ku kulia ti Kaisari."

⁹'Bo Feseto kodro nyadru tikindra Yahudi kilo nyola, kuwade lepe druga piza Paulo adi, "Do nyadru utu Yerusalema ma kine kulia konu de ku n̄era yu de kuwe koño yu ya?"

¹⁰Paulo druga kulia adi, "Na alira i si'de na Kaisari na n̄erani kuliana i koñoni. Nyadru ti ko n̄ere kulia kuwe kine i ina piri de. Na aku kondra toro ku Yahudi kilo tro, be naga mo do dendrini koruna.

¹¹Kuwade ku na laga a katoronyani, kuwa akondra le'de n̄o lo n̄erakini na tuwa, na ani ma'yu mugu adi ka'bi na ku tutuwa tro, 'bo kugbo kuliata naga ma ko sosozi na

kine a 'busa, le'de ntu 'baya lo romoki tikindra na kasikoni. Na lu tu nro ku Kaisari yu."

¹²Feseto druga kulia ku kayolo kanye ti kuliata kilo kugele, druga teyitokindro Paulo adi, "Do nyadru utu nro ku Kaisari yu, 'bo do itutu ku Kaisari yu."

¹³Nyenaga kugbo ku'de luja laga arodru, Agiripa laga a matalo druga yenjundra Kaisariani seku Berenike i roma ku Feseto.

¹⁴Kugbo ko laga a'duteki yu de luja rodrija, Feseto druga trukokindro matalo kulia ti Paulo kine adi, "Le'de ntu ilo ini laga ma Felike kolokindri i drodrorenilo.

¹⁵Ma na gbo'dini Yerusalema yuna, ka'i'ila drumala kilo ku temezi ti Yahudi kilo asosozu kulia ku lepe kini i piza adi ti lepe narakini kulia kine a nro.

¹⁶Na druga teyitokindro ko adi ani gbo'da a gbiyeri lo ntu ti Roma kilo i tikindra na le'de ntu ti inga ntu laga lo sosoyilo aku lira ku kasosoyi ti lepe kilo i kojo yu tro, ti inga lepe aku rumbi kojo gboja na 'dodrini lepe bo na kulia na soyini lepe kine.

¹⁷Kuwade ku ko laga atunudra 'beri kugele inide, na aku mondu, 'bo imalu de, na druga gbi'diki i si'de na nerani kuliana kini, druga takindra kukuzu adi ti ntu nanilo zuweni.

¹⁸Kugbo kasosoyi kilo laga anjye ki, ko aku sosozu lepe ku kuliata nro beti naga ma na rambinina.

¹⁹'Bo ko apipiza lepe ku kuliata ku'de naga ma ko teminzi mulete laselo, ku ti le'de ntu laga Yesu, laga atuwalo, 'bo laga ma Paulo kukuliani adi ilo zorulo.

²⁰Igbonaga bo na kuliata nani kine atiga nana, na druga piza Paulo ku lepe nyadru utu Yerusalema yu ma kine kulia de ku nera yu de.

²¹'Bo ku Paulo laga anyadru utu nro yu druga piza adi ti nye tine i drodroreni i mondu na yoyolozu na Kaisarina, na druga takindra kukuzu adi ti lepe tine inga ku na iroromoki sonyodru lepe ku Kaisari yu."

²²Agiripa druga takindra Feseto adi, "Na lepe kodro nyadru yinga ilo marate de." Feseto adi, "Do iyinga lepe imalu."

²³Ku gbo'dini imalu de Agiripa seku Berenike ku apondra ku sopo koru ko druga lubo i kadi na yinani kuliana kasi drumala ti katiyu kilo ku drumala ti kezi kilo itro. I bo nanina Feseto druga takindra kukuzu adi ti Paulo zuweni.

²⁴Feseto druga kulia adi, "Mata Agiripa ku ntulu giri laga lo gbo'da inide ku yi kugele kilo, ta bonga ilo ntu de laga ma zuru lo Yahudi kilo giri Yerusalema yu ku inide itro ma'i 'beri kuweni ku kulia ti lepe kine, i resa adi ka'bi lepe ku gbogbo'da zorulo.

²⁵Laga na aku rumbi adi lepe akondra le'de no lo narakini lepe tuwa. 'Bo ku naga lepe ku mugu ma nyadri utu nro ku Kaisari yu ina, na arugo i sonyodru na lepe.

²⁶’Bo na ani gbo’da ku kulia naga mngba na wuroki mata liolo ku kulia ti lepe, kuwade na azondra lepe kasu koṅoni, alanguna konuni Mata Agiripa, adi i bo na pipiya na lepena, ma na gbo’da ku ku’de kulia na iwuwuro.

²⁷’Bo kuwenina, na medra a kulia ti mali na sonyuzini ṅutu laga a drodroralo ’ba kulia na turani lepe kine.”

Konesi 26

¹Agiripa druga takindra Paulo adi, “Do roromoki tazu kulia konu kine.” Druga Paulo rirodu kenisi kanye kilo, druga ’dodru bo nanye na kuliana adi:

²“Mata Agiripa, na rambu koṅo niona a na’bu ku naga ma na ’dodri bo nio na kuliana, ku kulia giri naga ma Yahudi kilo sosozi kuwe muguni kine konu koṅoni ina.

³’Bo do adeni soso gbiyeri giri ku piyesi giri ti Yahudi kilo, kuwade na ma’yu mugu ku do, yiṅe na ku teili laga mada.

⁴“Yahudi kilo giri adeni gbiyeri liolo ṅiyu kuwe tojiro yu, i suluza naga ma na sakani i dridriṅi na zuru liolo yu, ku Yerusalema yu itrona.

⁵Ko adeni ’bero, kugbo ko nyadru ’dodru bo na kulia kuwe kine, adi na a Farisayota laga lo kepodru kazu bo na tokore naga ku puso koru i teminizo na kukuzu na Ḍun likalo.

⁶Tinade na lira i ṅera na kulia kuwe kine igbonaga na gbo ku yendru i sare lo saraki Ḍun ku merenyezi kaya kilonilo.

⁷Ketimito kaya naga mere gele konye mure kine gbo ku yendru i mondru na ilo sare de itro, ti ko teminizo Ḍun tukaze ku tupara ku puso. Ku kulia ti ina yendru de Yahudi kilo asosozu na, Mata!

⁸Ta medra adi kulia naga ma Ḍun tojizi ṅutulu laga atatuwa kilo a kulia naga a riṅiko i rukoni gbandra ya?

⁹“Laga na, na kazu arambu adi ti na kondri konesi rodri i moro ku kari ti Yesu lo Nazaretalo.

¹⁰’Bo na akondra de Yerusalema yu. Na adrodroya ṅutu ti Ḍun kilo rodri ku teriṅi naga ma ka’i’ila drumala kilo tikindri nana, ’bo ku ko laga atatuwi na akpeza roro lio i tatuwi nasikona.

¹¹Na asasandru ko luṅa rodri i kadizi naga a momoreta kine kata yu druga na amodyu i ri’dikindra na ko i redra na rugo nasena. ’Bo igbonaga teili liolo atroro koru ku ko ina, na awowondru ko yeṅadru suu i kezino ti monyazi kilo kata yu.

¹²“Nyena utuni na Damaseke yu ku teriṅi naga ma ka’i’ila drumala kilo tikindri nana ku kukuzu nasikona itro.

- 13**I tupara kideni, Mata, na abonga i kiko yu parara naga na molundro i 'diko yu naga na rodru parara na kolona, naga na mo'yu kuwe lagani ku ntulu laga lo woro kasi na kilo i lagani itro.
- 14**'Bo kugbo ko giri laga a'do'do ka, na druga yinga roro lo takindra na ku kutu na Eberena adi, 'Saulo, Saulo do wowondru na gbandra ya? 'Bo igbo'da a nago konuni i gboza na kapatio lo tyegu dolo.'
- 15**Na druga piza adi, 'Do a ŋa ya, Mata?' Matalo druga teyitokindro na adi, 'Na a Yesu laga mo do wowondrilo.
- 16**'Bo ŋine, lirani ki, igbonaga na apuru konuni ku kine kulia de, i gelundra na do i konakindra na na kita, i 'dodru na bo na kulia ti ŋo laga mo do medri kuweni kilo ku laga ma na ku kpekindri do kilo.
- 17**Na iriritundro do i ntutu ti Yahudi kilo ku Monyazi laga ma na ku sonyodri do kasiko yu kilo.
- 18**Do iŋaŋazu konye kasiko kilo ma ko lopugi 'beri i mude yu i medra na parara, ŋiyu i teriŋi na Satanina yu i utu ku Ūn yu, ma ko ku rumbi 'diya na torozi ku piri i dridriŋi na ntulu laga atokela ku ruko na na kilo.'
- 19**"Kuwade, Mata Agiripa, na aku redra ŋo lo kpikpiya lo puru i 'diko yulo,
- 20**'bo na druga trukokindro ntulu laga Damaseke yu kilo kulia kine a kayo, i bo ŋanina druga i ntulu laga Yeruslema yu kilo, ku laga i ka na Yudaya kilo giri, ku Monyazi kilo itro, ma ko ku lopugi teiliko kase kilo i lopugo na 'beri ku Ūn yu, ma ko ku kondri konesi naga na zukini lopugo nasiko na teilina.
- 21**Ku kine kulia de Yahudi kilo amoga na i kadi na Ūn ina kata yu druga kodro modyu tatuza na na.
- 22**Yeŋundra tozo indikini Ūn alogu na, kuwade na alira inide i 'dodru na bo na kuliana ku ntulu laga kiloŋadroo ku laga drumala kilo itro. Bo nio na kuliana aku tokodya mugu ku kulia naga kazu ma kakeyo kilo seku Mose kuliani adi ko iyeyeŋundra kine,
- 23**adi Kristolo ti sanyani, ti gbo'dini a ntutu laga a kayo lo ŋiye i dridriŋi na ntulu laga atatuwa kilo, ma lepe ku trukokindri Yahudi kilo ku Monyazi kilo itro kulia ti parara kine."
- 24**I naga ma Paulo 'dodri bo nanye na kulia dena, Feseto druga takindra lepe ku roro laga gboŋa adi, "Paulo, do mamali. Dendra nonu naga a drumana atikindra do i mali."
- 25**'Bo Paulo druga teyitokindro lepe adi, "Feseto lo sopo korulo, na agbo'da mamalini po! Na tazulu kulia ti to'diri ku ti tobodo itro.
- 26**'Bo matalo adeni kine kulia de gbo de, nyena kuliani na ku lepe 'ba kuze. Na lidra mugu adi le'de ŋo 'baya ku kine kulia de i dridriŋini laga aku kpeza mugu ku lepe i konyeni, igbonaga kulia ŋani kine akona 'ba mumuza.

²⁷Mata Agiripa, do arugo kakeyo kilo? Na ade, do arugo.”

²⁸Agiripa druga takindra Paulo adi, “Kodro ’do’do, do nyadru lopugo na a Kristayota!”

²⁹Paulo druga teyitokindro lepe adi, “Kugbo kodro ’do’do kugbo ɲeroɲa kpe, na ma’yu mugu ku Ɖun adi do, ku ɲutulu giri laga lo yinga na indikini kilo ti gbo’di be na, ’bo ’ba kilo maaroki de.”

³⁰Matalo druga ɲi ki, kasi lo’bizolo ku Berenike, ku ɲutulu laga lo gbi’diki kasi ko kugele kilo.

³¹Ku ko laga alupodru kaɲo yu, ko druga kulia kase dridriɲini adi, “Ilo ɲutu de aku kondra ɲo laga lo ɲerakini lepe tuwa kuwa drodrora.”

³²Agiripa druga teyitokindro Feseto adi, “Ilo ɲutu de kedri kodro kugbo aku nyadru utu ɲero ku Kaisari yu, kedri kodro lepe lalaka.”

Konesi 27

¹Kugbo ayuluki adi ti yi laɲadri Italia yu, ku Paulo ku ku’de ɲutulu laga a drodrora kilo atiki ku druma lo katiyu kama gelelo i kenini. Druma ɲanilo nye laga Yulio lo Tokore na Augusitonalo.

²Kugbo yi laga alubo i ki’bo ne’de na Adramutio naga na ilaɲadru i kezino naga i suburi kutu Asia yu kinena kata yu yi druga ɲiɲiyoro. ’Bo Aristariko lo Makedonia ɲiyu Tesalonike yulo autu ku yi kugele.

³Ku gbo’dini imalu de yi druga yeɲadru Sidona yu. Yulio gbo ku teili lo’bu ku Paulo, druga tikindra lepe kiko i utu ku worisi ti lepe kilo yu i rumbi na loko kasi ko yu.

⁴Diyoro yu de yi druga laɲadru Kuporo i muko yu, igbonaga kobuɲena nu burundra yu de kaya koɲo yuna.

⁵Kugbo yi laga alaɲadru suburi laga ku Kilikia seku Pamfulia i koɲo yulo, yi druga yeɲadru Mura yu naga a kezi na Lukia.

⁶Yu de druma lo katiyu kama gelelo druga rumbi ki’bo na Alekezandria naga na ku laɲadru Italia yuna, druga tolubo yi kata yu.

⁷Kugbo yi laga aworo mada mada luɲazi ku’deɲa, yi druga yeɲadru nyoga ku Kinido yu, ’bo laɲadru nikana a nago. ’Bo ku naga ma kobuɲena gokindri yi kiko ina yi ayeɲadru Kurete i muko yu, ku Salimone nyoga yu.

⁸Kugbo utu nika naga nyoga suburi i kutuni naga a nago, yi druga yeɲadru i piri na luɲa a Kizito Na’bu ina yu, naga nyoga ku kezi na Laseana.

⁹Igbonaga baɲena arosodru a nazona, druga worona gbo a nago ti luɲa lo kukani nyosulo gbo’di arosodru, Paulo druga togo’yu ko,

- 10 akulia adi, “Kilo ko dee, na medra adi worona ikokorozu kokorozu ku liki itro, agbo’da kokorozu na ki’bona ku kapazi laga katani kilo ka’deloni, ’bo yi ku ’beri itelikindro ru nikana itro.”
- 11 ’Bo druma lo katiyu kama gelelo ayinga kulia na ta drumalo seku monye ki’bolo alangu kulia na ta Paulo kine.
- 12 Igbonaga kuti njanilo ani gbo’da a piri na’bu na sakani ntu i luja lo katirolona ntulu laga rodri kilo ayo’yu adi ti yi nyoroni yu de i modyu lajadru i kuti lo Kurete lo luja a Foinike, lo metadru ku go laga yeki lo ’doron kololo seku lolowe lo ’doron kololo ma se sakani yu de i luja lo katirola ’busa.
- 13 Kugbo kobuje na burundra na nyi yeki lililina, ko druga rambu adi se romoki kondra be naga ma se yo’inina. Kuwade ko a’dukundro witi lo ki’bo laga a liretalo, ko druga lajadru suburi kutu yu nyogona ku Kurete.
- 14 ’Bo i bo na baje a nanutru kobuje na luja a Eurakulona druga nyi yu de, druga buradru yi.
- 15 Kugbo kobujena naga adukundra ki’bona, yi aku romoki muwadru ’beri ku ki’bona i kobuje kata yu, yi druga kolokindro ’beri i ’dukuzi.
- 16 Kugbo yi laga aworo i muko na sula na luja a Kauda ina, yi todaya ki’bo natrina soso, ’bo tora njanina kodro a nago.
- 17 Ku ko laga a’dokodru lepe ki yu, ko druga todaya ki’bo naga a drumana ku lekerita. Igbonaga ko akuze adi se igupazi i Suriti ki ina, ko druga yokozu bongola naga ma kobujena buradri ki’bona kine kafo, ki’bona druga ’dukuzi ku kobujena kana.
- 18 Kobuje njanina druga burundra yi koru, ’bo ku gbo’dini imalu de, ko druga poki i gumba na kapazi laga ma ko zongi kilo suburi kata yu.
- 19 I luja laga togi musalalo ko druga gumba kapazi ti ki’bona kilo kafo ku kenisi kase kilo.
- 20 I luja rodri kilo kolona ku kasiri kilo aku puru, kobujena druga burundra yi ’duu, kuwade i bo njanina yi adragu ’beri adi yi aka runi.
- 21 Igbonaga ntulu kilo asaka ’ba nyosuto luja rodrina, Paulo druga lira kasiko i dridriji, druga kulia adi, “Kilo ko dee, kedri kodro ku ta laga ayinga kulia kuwe kine, ku ta aku lajadru nyi Kurete yu, kedri kodro yi aka rumbi ina dreli deni ku kokoroyi na kapazi kilonani.
- 22 ’Bo tinade, na takindra ta adi, gbo’dita ku teiliko logo, igbonaga le’de ntu ’bayi kasu dridriji lo itelikindro ru nanyena, ki’bona ka’delo nyena igbalaka.
- 23 ’Bo i ina mude de, malaikata lo Dun laga ma na gbo’dini a lo lepelo, laga ma na teminzi itrolo alira kuwe lagani.

- ²⁴Lepe akulia ku na adi, ‘Paulo, ku kukuze, do ililira ku Kaisari i koŋo yu. Mete, Dun atikindra do ŋutulu giri laga lo woro kasi do kugele kilo.’
- ²⁵Kuwade, kilo ko dee, gbo’dita ku teiliko logo, igbonaga na arugo Dun, adi kulia kine iyeyeŋundra be naga ma lepe trukokindri nana.
- ²⁶’Bo yi igupazi i sula ne’de ki yu.”
- ²⁷Kugbo luŋa lo mude laga mere gele konye iŋmanilo laga ayeŋundra, i naga ma kobuŋena yegi yi we yu weni i suburi lo Adrialo kata yuna, beti tukaze kide de kakita ti ki’bo kilo druga rambu adi se iyeyeŋundra nyoga ku kana.
- ²⁸Kuwade ko amodyu togulu na karelona druga rumbi adi mitazi meria iŋmani. Dero yu ’baziŋa ko amodyu ’do, arumbi mitazi meria musala.
- ²⁹Ko akuze adi ŋona kobuŋena igupakindra yi i ŋoropo kine kini, kuwade ko druga biriŋodru witiko iŋmani laga a lireta kilo ka yu i ki’bo muko yu, druga magu Dun adi ti kana warini.
- ³⁰Kakita ti ki’bo kilo druga ga’yu woke kaŋo i ki’bo katani, ko druga temizundro ki’bo natrina ka suburi kata yu, be naga ma se kodro nyadri biriŋodru witiko laga a lireta kilo i ki’bo kuwe yuna.
- ³¹Paulo druga takindra druma lo katiyu kama gelelo adi, “Kugbo kilo ŋutulu de ani saka i ki’bo katani, ta lepe aka romoki ritundro ’berini.”
- ³²Katiyu kilo druga ŋedya pata ti ki’bo natrina kine druga kolodru lepe i ’duki.
- ³³Ku gbo’dini i trari na ka, Paulo druga ma’yu mugu ku ko adi, ti ko nyosuni kapa, akulia adi, “Indikini a luŋa laga mere gele konye iŋmani laga ma ta mondrini ’ba nyosuto, ’bo ta aku wangu le’de kapatio tro.
- ³⁴Kuwade na ma’yu mugu ku ta adi trotro ki’do nyosunita, i logu na ’beri kasu kine, igbonaga le’de kupita gele lasu lo kuwe aka liki kasunini.”
- ³⁵Kugbo lepe laga atazu de, Paulo druga ’dumundra ’dilona, atikindra Dun iyetelo kasiko giri i koŋo yu, druga ŋoŋowuzu lepe, druga poki i nyosu.
- ³⁶Ko druga yeŋundra ku teiliko logo, ko giri druga nyosu itro.
- ³⁷’Bo yi giri agbo’da a ŋutulu kamazi mure ku meria burio konye bukiye i ki’bona katani.
- ³⁸Kugbo ko laga ayiyimotu, ko druga biriŋodru kinyo kilo suburi kata yu i tikindra na ki’bona i gbo’da pa’de’de.
- ³⁹Nyenaga kana kuwa awara, ko aku tritrimi ka ŋanina ’bo ko amedra kuti lo suburi lo gombu mugu ku sinyakilo, kuwade ko druga yo’yu adi ku roromoki ku se ri’diara ki’bona yu de.

⁴⁰Ku ko laga alagu witiko laga a lireta kilo, ko druga kolokindro ko suburi kata yu. I bo ŋanina ko druga lakundra pata ti kade na pipirisani ki'bona kine. Ko druga redra bongo naga i koŋo na ki'bona 'do, adi ma kobuŋena buradri ki'bona ŋero yu suu i kuti yu.

⁴¹'Bo kugbo ko laga ayeŋadru i piri naga ma suburio mure kilo tomodyi 'berina, ki'bona druga riŋadru mugu i kuti yu. Kuwe na ki'bona druga 'bikindra mugu tritri 'bo muko na ki'bona apoki i 'be'belengu na mugu igbonaga pio kine agbongu lepe ku teriŋina.

⁴²Katiyu kilo druga yoyolozu adi ti ko reme ŋutulu laga a drodrora kilo giri kaŋo, ka'bi le'de ŋutu ku muwadru kaŋo i woke.

⁴³'Bo druma lo katiyu kama gelelo anyadru ritundro na Paulo druga gokindra ko i kondra na ŋo laga ma ko nyadrinilo. Lepe druga takindra kukuzu adi ŋutulu giri laga lo dendra muwadru kilo ti gupara 'beri a kayo suburi kata yu i yenga kaŋo yu.

⁴⁴Ŋutulu ku'de kilo ti kepodri ko kaŋo yu i mbau kini, ku ku'de kapazi ti ki'bona kilo kini. Gbode ŋutulu giri druga ritundro 'beri yeŋadru suu kaŋo yu.

Konesi 28

¹Kugbo yi laga aritundro 'beri, yi druga dendra adi sula ŋanina nye naga Melita.

²Kulu ŋutulu de druga kpekindra yi 'busa naga na'bu koru, ani gbo'da be naga ma rieni 'duuna. Ko druga rukundro yi giri, druga lamakindra yi kima, igbonaga kudulo apoki i ziye, kuwade kana lili ina.

³Kugbo Paulo laga a'de'dengu ki'bili kine, druga 'delakindra i kima kini, munu le'de druga lupundro kaŋo ku 'udya na kimana, druga nundra mugu ku lepe i kenini,

⁴Kulu ŋutulu de ku amedra munulo i leleza na mugu ku Paulo i kenini, ko druga kulia kase dridriŋini adi, "Ilo ŋutu de ŋolo a karemoni. 'Dibani kodro ku lepe laga aritundro mugu suburi kata yu kpe, kulia na ŋeraki lepe kine aku nyadru adi ti lepe gbo'dini zoru."

⁵'Bo Paulo druga gbatara munu ŋanilo i kima kata yu, munulo aku kondra lepe a loro tro.

⁶Ko druga mondu wela ŋanina kuwa ŋona lepe i'du'duki ka i tuwa ki wuleŋa gele, 'bo kugbo ko laga amondu baŋe a nazo, ko aku medra le'de ŋo lo kondra lepe a loro, ko druga lopugo 'beri druga kulia adi lepe a mulete.

⁷Druma lo sula ŋanilo nye laga Pubulio, 'bo ka na lepena nyogoŋa ku nu piri de. Lepe druga makundra yi, druga rugo yi a komo luŋa musala.

⁸Rumbi derengi monye lo Pubuliolo gbo ku tuwane, muguna kamaka, 'bo kile a rima itro. Paulo druga lubo ku lepe kadi yu, druga magu Ŋun. Kugbo lepe laga atanyakindra kenisi kanye kilo ku lepe kini, druga toruzo lepe.

- ⁹Kugbo kine kulia de naga akondra 'beri azo, n̄utulu kilo giri laga ku tatuwa i sula kata yu kilo druga pondra i toruwe.
- ¹⁰Ko druga sobu yi koru. Kugbo yi laga a'do'ya laṅadru, ko druga 'de'ya kapazi laga 'bayi kayani kilo i ki'bo kata yu.
- ¹¹I bo na yapazi musala, yi druga pilara i ki'bo na saka i sula yu i luṅa lo katiro, na n̄iyu Alekezandria yuna. Kpiye lo 'delaki i ki'bo kuwelo a lo Muloko laga a kurudo.
- ¹²Kugbo yi laga ayenga Surakusa yu, yi druga 'duteki yu de luṅa musala.
- ¹³Diyoro yu de kaya worozi yu, yi druga loṅadru suu Regio yu. I bo na luṅa gele kobuṅe na'buna druga n̄iyu 'beriko, druga i luṅa laga togi murelo, yi druga yeṅadru Puteoli yu.
- ¹⁴Yu de yi druga rumbi luṅaseri ku'de laga lo rukundro yi i saka kasi se luṅa burio kilo. Gbode yi druga yenga Roma yu.
- ¹⁵Kugbo luṅaseri laga Roma yu kilo laga ayinga kulia kaya kine, ko druga pondra i piri na togboreni kapazi na luṅu Apionani, i Kadizi ti Komo naga Musala kine, i momora ku yi. Kugbo Paulo laga amedra ko, lepe druga tikindra Dun iyete, 'bo teili lo lepelo druga gbigbi'diki.
- ¹⁶Kugbo yi laga alubo Roma yu, Paulo druga koloki saka ka'delo seku katiyuni laga lo tizu lepelo.
- ¹⁷I bo na luṅa musala, Paulo aluṅundra ka'dola ti kuwe ti Yahudi laga i nu piri de kilo. Kugbo ko laga atunundra 'beri, lepe druga takindra ko adi, "Luṅaseri, 'dibani kodro ku na kazu aku kondra le'de ṅo a loro ku n̄utulu kilo, kuwa ku gbiyeri lo merenyezi kaya kilo kpe, na atiki a n̄utu lo drodrora n̄iyu Yerusalemaya yu ku n̄utu ti Roma kilo i kenisi.
- ¹⁸Kugbo ko laga apipiza na, ko druga nyadru lakundra na, igbonaga ko aku rumbi adi na akondra le'de ṅo lo n̄erakini na tuwa ina.
- ¹⁹'Bo kugbo Yahudi kilo laga aredra kine kulia de, nyena nyadri na i utu n̄ero ku Kaisari yu, 'dibani kodro ku na 'ba kulia na sosoyi sosoyi ku zuru liolo i muguni kpe.
- ²⁰Kuwade ku kine kulia de na ama'yu mugu i medra na ta, i kulia ku ta, igbonaga na atora ku ilo maaro de ku kulia ti lepe laga ma Isiraeli kilo yendrinilo ina."
- ²¹Ko druga teyitokindro lepe adi, "Laga yi aku rumbi waragaki na n̄iyu Yudaya yu ku kulia konu kine tro. Luṅaseri laga lo pondra nide kilo aku trukokindro yi kulia konu kine, 'bo ko aku tazu kulia naro konu muguni tro.
- ²²'Bo yi kodro nyadru yinga konu kutuni kulia naga mo do rambi kine, igbonaga yi adeni adi ina tokore de a'da'datayi mu pirito ina."
- ²³Ku ko laga agelakindra lepe luṅalo, ko druga pondra rodri ku lepeni i kadi naga ma lepe sakanina. Lepe druga kpekindra ko kulia kine n̄iyu kutumalu yeṅadru tozo i

tokotria, druga 'dodru bo na kulia ti tumata na Dun kine, kodro nyadru 'bo'bodya ko i rugo na kulia ti Yesu kine, ŋiyu i kukuzu na Mosena ku kulia na wuwuro ti kakeyo kine itro.

24Ku'de ŋutulu kilo druga 'bo'bore i rugoni ku kulia na ta lepe kine, ku'de kilo aku rugo.

25Ku ko laga arerenya kase dridriŋini, kasiko i pilarani, Paulo druga takindra ko kulie le'de gele adi, "Yuka Nakiyena atakindra merenyezi kasu kilo soso ku kutu na kakeyoni laga Isaya adi:

26'Utini ku ilo zuru de yu, ku taki ko adi, Yingana ta iyiyinga, 'bo ta aka yo'yuni, boŋadrana ta ibobonga, 'bo ta aka medrani.

27'Bo teili lo ilo zuru delo ayeŋundra a logo. ko yinga kulia kine pori pori ku suwo kase kilo, ko a'diza konye kase kilo, ka'bi ko ku medra ku konye kase kilo, ka'bi ko ku yinga ku suwo kase kilo, ka'bi ko ku yo'yu ku teiliko kase kilo, ka'bi ko ku lopugo 'beri ma na ku toruzo ko.'

28Kuwade deneta de adi ina ritundro na Dun de asunyuzi ku Monyazi kilo yu. Ko iyiyinga!"

[**29**Kugbo lepe laga atazu kine kulia de, Yahudi kilo druga pilara ti ko kilo i pipiza na 'beri kase dridriŋini ku teriŋi.]

30I kiŋazi mure katani giri ku lepe i sakani, Paulo yakiza kapa kanye lepe lepe kilo, 'bo lepe arukundro ŋutulu giri laga lo pondra kanyeni kilo.

31'Bo lepe atrugo kulia ti tumata na Dun ina, druga togo'yu kulia ti Mata Yesu Kristo kine 'ba kuze, ti le'de ŋutu lo gokindra lepe 'bayi.

Roma

Roma 1

- ¹Paulo, upiye lo Kristo Yesu, lo luṅu i gbo'da a lososonyo, lo gelaki ka'de ku kulia ti kuu na'bu na Ɖun inalo.
- ²Ɖun asarandra kuu na'bu ṅanina 'bero ku kakeyo kiloni i kulia na wuwuro naga nakiye kine katani.
- ³Kuu na'bu ṅanina na trugo kulia ti Ɖiro lo lepe, lo yuṅe i kadi na Dawidi ku kulia ti mugu kine,
- ⁴'bo ku kulia ti Yuka Nakiye kine, lo kpiya a Ɖiro lo Ɖun ku teriṅi ku naga ma lepe toṅiyeni i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilona, lepe laga Yesu Kristo Mata likalo.
- ⁵Ku lepe, Ɖun atikindra na 'busa na'bu i gbo'da a lososonyo ku kari ti Yesu Kristo kine, i lungu na ṅutulu ti zuro kilo giri i rugo, ku i sobu na kulia ti Ɖun kine.
- ⁶'Bo ta lepe laga kasiko i dridriṅi ni kilo aluṅu i gbo'da a ti Kristo.
- ⁷Na aroma ku ṅutulu giri laga ma Ɖun nyadri Roma yu kilo, laga lo luṅu i gbo'da a ṅutu ti Ɖun kilo: 'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ṅiyu ku Ɖun Monye likalo yu ku Mata Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ⁸A kayona na tikindra Ɖun liolo iyete ku ta giri, igbonaga rugo nasuna akuworo i kani girina.
- ⁹Ɖun lio laga ma na konakindri lepe kita ku yuka nionalo i naga ma na trugi kuu na'bu na Ɖiro lo lepelona, nye lo 'dodru bo nio na kuliana a 'diri, adi na 'di'dindra ta
- ¹⁰mu luṅa i magu nio na Ɖun ina. Na ma'yu mugu ku lepe adi ku lepe laga nyanyari ti lepe ṅakindri na tinade kiko lo utuni na kasu yulo.
- ¹¹Igbonaga puso nasuna alenga na koruna, na nyadru medra na ta, ma na ku tikindri ta 'doke le'de lo Yuka Nakiyena i toliriza na ta.
- ¹²Kuwade ku yi togole teiliko kaya kilo kasi ta, ku rugo nikana, nasuna ku niona.
- ¹³Na nyadru deneta luṅaseri, mu luṅazi na pedra kulia kuwe teilini kodro i utu kasu yu, kodro ma na ku rumbi konye ti Kristo kasu dridriṅini be naga ku zuro ku'de kilo i dridriṅinina, 'bo ku'de kulia agoza na yeṅundra tozo tinade.
- ¹⁴Na gbo ku mori ku Giriki kilo ku monyazi ku'de kilo itro, ku ṅutu laga ku dendra kilo ku laga 'ba dendra kilo itro.
- ¹⁵Kuwade na gbo ku puso i trukokindro na ta laga Roma yu kilo kuu na'buna itro.
- ¹⁶'Bo na ani gbo'da ku yukuwe ku kulia ti kuu na'buna tro, igbonaga lepe a teriṅi na Ɖun na riteni ṅutulu giri laga a karuko kilona, Yahudi kilo a kayo, 'bo Monyazi kilo itro.

- 17**I kuu na'bu njanina katani kulia naga ma Dũn kendri n̄tulu kilo m̄ngba kine na kpeza 'beri ku karuko kiloni, ku kulia ti rugona ka'delo. Be naga ma wuronina adi, "Dutu laga akena m̄ngba ku rugonalo, nye lo igbo'da zoru."
- 18**Nyenaga noma na Dũn ina akpeza mugu n̄iyu i 'diko yu, i moro ku kulia naga ma n̄tulu kilo redri Dũn kine giri, ku kulia naro giri ti n̄tulu laga lo pazu kulia ti to'diri ku kulia naro kasiko kine ina.
- 19**Kulia ti Dũn naga na romoki dena tinade kine akpeza 'beri soso kasiko i konyeni, igbonaga Dũn akpekindra ko kulia n̄ani kine ina.
- 20**Diyu i gbeki na kana gbiyeri lo lepe laga ani romoki boŋalo, ina de a teriŋi na Dũn naga ani lengana, seku gbiyeri lo lepe laga a Dũn ilo, akpeza 'beri gboŋa i n̄o laga lo gbeki lepe kilo katani. Kuwade ko 'ba kulia na teteyitoki.
- 21**'Dibani kodro ko adeni Dũn kpe, ko aku sobu lepe a Dũn, aku tikindra lepe iyete tro, 'bo ko aku yoyolozu kuliata naga soso tro, 'bo teiliko kasiko laga 'ba dendra kilo ayeŋundra a mude.
- 22**Ko akulia adi se gbo ku totore, 'bo ko ayeŋundra a mali mali.
- 23**Ko alopugo todroma na Dũn laga ani romoki tuwa tro ilo a gbeti ti n̄tulu laga lo romoki tatuwa kilo, kuwa ti kpenya, kuwa ti kappa, kuwa ti kapa laga lo woro ku gedyo kilo.
- 24**Kuwade Dũn akolokindro ko i ki'beŋa ti teiliko kasiko kilo katani i kondra na kulia naga 'ba kekeli kine, i kondra na kulia ti yukuwe kine kasiko i 'berini kasiko i dridriŋini.
- 25**Ko alopugo kulia ti Dũn naga ti to'diri kine a kulia ti to'bure, 'bo ko ateminizo kapazi laga ma lepe gbekindri kilo druga teminizo ko, i piri na Dũn laga lo gbekindra kapazi kilo ilo. Ti lepe purani pura paratra paratra! Amena.
- 26**Ku kine kulia de Dũn akolokindro ko i ki'beŋa kasiko naga naro ti yukuwe kine katani. Wate kasiko kine alopugo kuliata naga wate ma kondrini ku 'beri kasiko kine be naga kodro ko ani romoki kondra kine.
- 27**Lalia kilo ako'yu toto naga ku wate kine be naga ma n̄tulu kondrini ina kaŋo druga ko wudra 'beri kase dridriŋini ku ki'beŋa naro kine. Lalia kilo akondra kulia naga a naro ti yukuwe kine ku lalia ku'de kilo, kuwade ko arumbi kase 'berini rope na toro be naga ma ko torondri 'beri ina.
- 28**Igbonaga ko aku rambu dena na Dũn ina a na'bu ina, Dũn akolokindro ko i yoyolozu naronna katani i kondra na kulia ti yukuwe kine.
- 29**Ko azore ku torozi ka'de ka'de giri, ku kulia naro, yule, kulia ti teili loro, ko azore ku konye loro, rembu, rerenya, toŋulupa, n̄mwa na n̄tulu, ko a kamoŋa ti n̄tulu,
- 30**kasosoyi, kaŋmwa ti Dũn itro, a ti budru, ku kuweto a drumala, a kasisiŋa ti 'beri, ko ga'yu kulia naro naluduko ka'de ka'de, ani sobu kayuŋo kase kilo;

31'Ko 'ba rambu, kayoyoŋo ti sareta kase kilo, 'ba nyadru, 'ba ediyo.

32'Dibani kodro ku ko adeni kukuzu na ɔun adi ɔutulu lo kondra kilo ɔo de kilo ti tatuwani kaŋo de kpe, ko lepe kokondra kulia ɔani kine, 'bo ko rurugo ɔutulu laga lo kondra de kilo itro.

Roma 2

1Ku kine kulia de, ku do laga a ɔa kpe, do laga lo ɔedya kulia ti le'de ɔutulo, do 'ba kulia naga do irerenyani. 'Bo kugbo do lo ɔedya kulia ti le'de ɔutu, do ilo ɔedya kulia konu lepe kine itro, igbonaga do lepe kondra kulia ɔani kine itrona.

2Yi adeni adi ɔere lo ɔun ilo aromoki ɔutulu lo kondra kulia ɔani kine soso.

3Do laga lo ɔedya kulia ti ɔutululo, kugbo do lepe kondra de, do rambu adi do ma lu ililira go i ɔedya na ɔun na kuliana ya?

4Kuwa teili lo ɔun laga a lo'bu lo'bulo, ku teili lo lepe lo tumada, ku lo rile ilo, do 'delakindra ko giri a 'busa ya? Do aku deni adi teili lo'bu lo ɔun ilo ilo pikundro do i lopugo na teili ya?

5'Bo ku teili logo lolu laga do ani lopukoni tro ilo, do ilo riritakindra mugu ɔomana i luŋa laga ma ɔun ku kpezi ɔoma nanyena ku ɔedya nanye na kulia naga sosona lu.

6Lepe ma lu iroroba kulia ti ɔutulu giri gele gele beti konesi kasiko kine.

7ɔutulu laga inga aku kanya ku konesi na'bu, laga lo ga'yu purana ku sopona ku ru naga na yinjiki kinina kilo, ɔun ma lu ititikindra ko ru naga ani lengana.

8'Bo ɔutulu laga a karerenya, laga lo pazu kulia ti to'diri kine kilo, lo kekebu bo na kuliata naro kilo, ko irumbi ɔoma ku troro na pele na ɔun ina.

9Sasanyana ku dreliana igbogbo'da ku ɔutulu giri lo kondra toro kilo, a kayona ku Yahudi kiloni, 'bo ku Monyazi kiloni itro.

10'Bo purana ku sopona ku teili lo trotrolo ku ɔutulu giri lo kondra a lo'bu kilona, a kayona ku Yahudi kiloni, 'bo ku monyazi kiloni itro.

11'Bo ɔun ani ge'ya loŋutu tro.

12ɔutulu giri lo kondra toro 'ba dendra na kukuzuna kilo ko itukaraki 'ba dendra na kukuzuna. 'Bo ɔutulu giri laga adeni kukuzuna lo kondra toro kilo iŋeraki kulia kine ku kukuzu ɔanina.

13ɔun agbo'da kendra kayiŋa ti kukuzuna kilo mɔgbani, 'bo ɔutulu laga lo kondra beti naga ma kukuzuna nyadrinina kilo, se lo ikena mɔgba.

14Monyazi laga 'ba kukuzuna kilo, kugbo ko ku 'beri lo kondra beti naga ma kukuzu ɔanina nyadrinina, 'dibani kodro ku ko laga 'ba kukuzu kpe, ko gbo ku kukuzu nase.

- ¹⁵Ko akpeza adi konesi naga ma kukuzuna nyadrini kine awuro kasiko i teilikoni. Dendra nasiko naga i teili yuna 'dodru bo na kulia kasiko kine itro. Kuwade yoyolozu nasiko naga ka'de ka'dena isosozu ko kuwa ilogu ko
- ¹⁶i luja laga ma lu ma Dun ku nedyi kuliata naga ma ntulu 'dandri kase teiliko yu kine ku Yesu Kristo, be naga kuu na'bu niona ma tazini nu.
- ¹⁷'Bo do laga lo lungu mugu a Yahuditio ilo, do atogu mugu ku kukuzuna i muguni, do pudya mugu ku Dun.
- ¹⁸Do adeni kulia naga ma Dun nyadrini kine, do arugo no laga a lo'bulu, igbonaga do atodiniki kukuzuna ina.
- ¹⁹Do arumbi a 'diri adi do a ka'dolani lo kuwe lo ntulu laga ku konye a mudumudu kilo, a parara a ntulu laga lo saka i mudeni kilo,
- ²⁰a katodinoni lo ntulu laga 'ba yo'yu kilo, a katogoloni lo nazi kilo itro, kpiye lo kulia ti dendra ku ti to'diri kine a konuja i kukuzuna katani,
- ²¹do laga a katogoloni lo ku'de ntululo, do ani togo'yu mugu itro ya? Do lo trugo adi ka'bi ko ku koko'ya koko'yalo, do lo koko'ya ya?
- ²²Do lo kulia adi, "Ku kokonu towute" ilo, do lo kondra towutena ya? Do lo nmoza no lo teteminio kilolo, do lo koko'ya kapazi ti kadi na Dun kilo ya?
- ²³Do lo pupudya mugu ku kulia ti kukuzunalo, do lepe tikindra Dun yukuwe ku kokorozu nonu na kukuzu nanina ya?
- ²⁴Be naga ma wuronina adi, "Ku kulia kasu kine Monyazi kilo momorozu kari ti Dun kine."
- ²⁵A 'diri ku do laga asobu kukuzuna, taarona gbo ku rezema, 'bo ku do laga ani sobu kukuzuna, taaro nonuna yejundra be naga do aku taarona.
- ²⁶Kuwade ku ntulu laga aku taarolo laga asobu kukuzu nanina, lepe ani kena be naga ma lepe ataaro ina ya?
- ²⁷'Bo ku ntulu laga aku taaro ku kulia ti mugulo laga asobu kukuzuna, lepe lo injedya kulia konu kine i tiga na do. 'Dibani kodro ku do gbo ku kukuzu naga awurona, ku taarona kpe, do lo kokorozu kukuzu nanina.
- ²⁸Gbo'da naga a Yahuditio laga mngbalona ani gbo'da a kulia ti kafo, 'bo taaro naga mngbana ani gbo'da a kulia ti mugu naga kafo na ka'delo tro.
- ²⁹Yahuditio laga mngbalo a ntulu lo gbo'da de kanye teilinilo 'bo taaro naga mngbana a kulia ti teili, naga ma Yuka Nakiyena kondrini kine, ani gbo'da a kulia ti kukuzu naga awuro kine tro. Dntu laga be ilo de ilo rumbi pura ku Dun yu, agbo'da ku ntuni.

Roma 3

- ¹Kuwade Yahudi kilo rodru ku inyo ya? 'Bo rezema na taarona a inyo ya?

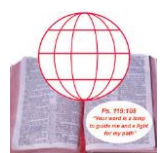
- ²Arodru ku kuliata giri. A kayona Dun atikindra Yahudi kilo i riridra na kulia kanye kine.
- ³Kugbo ku'de kilo laga 'ba teiliko ti to'diri, kulia adinyo ya? Ku teiliko kasiko ti to'diri laga 'bayi, teili lo Dun lo to'dirilo gbo 'bayi itro ya?
- ⁴'Bayi, ani gbo'da de. 'Dibani kodro ku ntulu giri laga a 'bureniko kpe, Dun lepe a 'diri, be naga ma wuronina adi, "Konu kuliani, do ikekena mngba, 'bo i ngera na kulia konu kine, do ilalangu."
- ⁵'Bo kugbo konesi kaya naro kine temetakindra konesi naga soso ti Dun kine, ma yi kulia adinyo ya? Dun laga a loro ku naga ma lepe nomani ku yi ina ya? 'Bo na kulia be naga ma ntulu kulianina.
- ⁶'Bayi, ani gbo'da de. Kugbo gbo de, Dun roromoki nedya kulia ti ntulu ti ina ka de kilo kine adidinyo ya?
- ⁷'Bo kugbo konesi kuwe ti to'bure na kpeza kulia ti to'diri ti Dun kine i tikindra na lepe pura arodru, lepe nedya kulia kuwe kine a naro beti ntutu loro gbandra ya?
- ⁸'Bo yi ani kondra toro ma kulia na'bu kine lupundroni gbandra ya? Ku'de ntulu takindra adi na tazu de, 'bo ntulu nani kilo ingeraki kulia naga soso.
- ⁹Adinyo kuru ya? Yi laga a Yahudi kilo, kulia kaya kine arodru kulia ti ku'de kilo ntulu ya? 'Bayi tro, 'bo na asozu kulia a kayona adi Yahudi kilo ku Monyazi kilo ko mure katru gbo i teriji na toro katani.
- ¹⁰Be naga ma wuronina adi, "Dutu lo'bu 'bayi, 'dibani gele 'bayi.
- ¹¹Kadenani lo kulia 'bayi, kagalani lo Dun 'bayi.
- ¹²Ko giri agirara i merete, ko giri ayengundra a loro, ntutu lo kondra a lo'bu 'bayi, 'dibani gele 'bayi."
- ¹³"Roroto kasiko kilo gbo be gulomo naga gbona, ko 'bo'boliza ntulu ku nedepa kase kilo." "Kulia na lupundro kasiko i kutuzini kine be wiri lo 'boro'boro."
- ¹⁴"Kutuzi kasiko kine azore ku lombu, ku teiliko lo potroru."
- ¹⁵"Ko wo ku mukuzi i 'bugo na rima,
- ¹⁶karakina ku dreliana kine gbo kasiko i kikolini,
- ¹⁷'bo ko aku de kiko lo teili lo trotrolo tro."
- ¹⁸"Kuka na Dun 'bayi kasiko i teilikoni."
- ¹⁹Nyenaga yi adeni adi kulia giri naga na wuro i kukuzuna katani kine se na taki ntulu laga lo gbo'da i bo na kukuzuna kilo, adi ma ntulu giri yiya tali, ti ntutu ti ka kilo giri gbo'dini i nedya na Dun na kuliani.

- 20**'Bo le'de ntu 'bayi lo kena mngba ku Dun i konyeni ku sobu nanye na kukuzuna. Ku kukuzu njanina ntulu kilo dendra adi se akondra toro.
- 21**Tinade kiko laga ma Dun kendri ntulu mngbalo akpeza mugu. Ani gbo'da ku kulia ti kukuzuna kine, 'dibani kodro kukuzuna ku kakeyo kilo a'dodru bo na kulia nani kine kpe.
- 22**Dun kendra ntulu kilo giri mngba ku naga ma ko rugini Yesu Kristona, 'bo kora na dridriji na ntuluna 'bayi.
- 23**Dutulu kilo giri akondra torona, 'bo ko ani yenga i mo'yu na Dun ina kata yu.
- 24**'Bo Dun kendra ko mngba ku 'busa na'bu nanye naga a 'doke laga kanalo, ku naga ma Kristo Yesu dakundri ko ina.
- 25**Dun atikindra Yesu adi ku tuwa na lepena ti gbo'dini a 'i'ile lo kukunani kulia ti torozi ti ntulo kilo ku rugo nasiko naga ma ko rugi lepena. Dun atikindra Kristo i kpeza na kiko laga ma nye kendri ntulu kilo mngbalo. Kazu 'berona Dun atoyongu mugu ka'bi nye ku roba torozi naga ma ntulu kilo kondri kine.
- 26**'Bo i ina baje de, lepe akpeza adi nye laga mngba, 'bo nye ikendra ntulu laga lo rugo Yesu kilo mngba itro.
- 27**Kuwade pura na 'berini ina ya ya? Akoloki kaño. Ku kulia ti inyo ya? Ku kulia ti konesi kine ya? 'Bayi, ku kulia ti rugo kine.
- 28**Kuwade yi adeni adi ntulo ilo kena mngba ku kulia ti rugo kine, agbo'da ku kondra na lepe na kukuzunani.
- 29**Dona Dun a Dun lo Yahudi kilo ka'delo ya? Ani gbo'da a lo Monyazi kilo itro ya? Lepe a lo Monyazi kilo itro.
- 30**'Bo Dun lepe gele'du. Lepe ikendra ntulu laga ataaro kilo mngba ku kulia ti rugo nasikona kine. Lepe ikendra ntulu laga aku taaro kilo mngba ku kulia ti rugo nasikona kine itro.
- 31**Kuwade yi itoyeñundra kukuzuna a 'busa ku kulia ti rugona kine ya? 'Bayi, ani gbo'da de. Yi kilo toliriza kukuzu njanina.

Roma 4

- 1**Kuwade ma yi kulia adinyo ku kulia ti Abarahama, merenye lika laga a lo mugulo ya?
- 2**Kazu kodro ku Abarahama laga akena mngba ku kulia ti konesi naga ma lepe kondrini kine, lepe roromoki pupudya mugu, 'bo agbo'da ku Dun i koñonini.
- 3**'Bo kulia na wuwuro kine akulia adinyo ya? Adi, "Abarahama arugo Dun, ku kulia nani kine Dun akendra lepe mngba."
- 4**Kakitanilo rurumbi ropeta, 'bo rope njanilo ani gbo'da a 'doke, 'bo a rope.

- ⁵Bo kugbo n̄utu laga ani kondra kitalo laga arugo Ɖun lo kendra n̄utulu laga lo pazu nye kilo m̄ngbalo, n̄utu n̄anilo ikena m̄ngba ku rugo nanyena.
- ⁶Kuwade Dawidi itro atazu kulia ti koŋo na'bu na n̄utu laga ma Ɖun kendri m̄ngba 'ba kondra na konesilo, adi,
- ⁷“Koŋo na'buna ina ku n̄utulu laga ma Ɖun 'dizi kulia naro kasiko, laga ma Ɖun mugini torozi kasiko kine kaŋo kilo.
- ⁸Koŋo na'buna ina ku n̄utu laga ma Matalo aka kendra toro na lepenanilo.”
- ⁹Ina koŋo na'bu de a na n̄utulu laga lo taaro kilo ka'delo, kugbo a na n̄utulu laga aku taaro kilo itro ya? Yi kulia adi Ɖun akendra Abarahama m̄ngba ku kulia ti rugo na lepena kine.
- ¹⁰Ɖun kendra lepe de nanu ya? Ti lepe aku taaro, kugbo i bo na taaro na lepena ya? Agbo'da i bo na taaro na lepenani, 'bo ti lepe aku taaro.
- ¹¹Lepe arumbi taarona a kpiye, adi lepe akena m̄ngba 'bero ku rugona, ti inga lepe aku taaro. Kuwade Abarahama gbo'di a merenye lo n̄utulu giri laga arugo kilo, ma ko kenani m̄ngba, 'dibani kodro ku ko aku taaro kpe.
- ¹²Lepe a merenye lo n̄utulu laga ataaro kilo itro, agbo'da ku kulia ti taaro nasikona ka'deloni, 'bo ku naga ma ko kepodri bo na Abarahama ku rugo na lepena ti inga lepe aku taaro ina.
- ¹³Sare laga ma Ɖun sarakindri Abarahama ku nyomo ti lepe kilo adi ko i'de'deba ina ka de a luma kase ilo agbo'da Ɖun sara ku naga ma Abarahama sobi kukuzunani, 'bo ku naga ma lepe kenani m̄ngba ku Ɖun i konyeni ku kulia ti rugo nanyena kine ina.
- ¹⁴Kugbo n̄utulu lo sobu kukuzuna kilo lo igbo'da a kaluma, kpeza adi rugona ayeŋundra a 'busa, 'bo sare n̄anilo ayeŋundra a 'busa itro.
- ¹⁵Kukuzuna zowundra n̄oma na Ɖun, 'bo kugbo kukuzuna 'bayi, kokorozi na kukuzuna gbo 'bayi itro.
- ¹⁶Ku kine kulia de sarelo atiki ku kiko lo rugolo, ma lepe gbo'dini a 'busa na'bu na Ɖun, ma lepe lirani ku nyomo ti Abarahama kilo giri. Agbo'da ku n̄utulu laga lo kondra kukuzuna kilo ka'deloni, 'bo ku n̄utulu laga lo rugo kilo beti naga ma Abarahama ruginina. 'Bo lepe a merenye lika giri.
- ¹⁷Be naga ma wuronina adi, “Na a'delakindra do a merenye lo zuro rodri.” Kuwade sarelo a lo'bu ku Ɖun laga ma Abarahama rugilo i konyeni. Ɖun lo tikindra n̄utulu laga atatuwa kilo rulo, lepe lo lungu kapa laga inga 'bayi kilo be naga ma ko gbo'dini katana.
- ¹⁸Abarahama arugo, druga yendru ku teili logo. Kuwade lepe ayeŋundra a 'diri a merenye lo zuro rodri, be naga ma takini lepena adi, “Nyomo kolu kilo igbo'da de.”

¹⁹Dibani kodro ku kinjazi ti lepe kilo ayenga be nyoga kamazi kpe, ku lepe laga ayo'yu kulia ti mugu nanye naga gbo'di nyoga ku tuwa kine, druga kulia ti Sara naga ma gbo'dini a undo kine, lepe tro aku ko'yu rugo nanyena.

²⁰Teili lo lepelo aku yoyongu mugu i rugo nanye na sare lo Dun ilo, 'bo lepe a'durodru ku teriŋi i purani na Dun,

²¹igbonaga lepe adeni soso adi Dun iroromoki kondra beti naga ma lepe saranina.

²²Ku kine kulia de lepe akena mŋgba ku rugo nanyena.

²³Kine kulia de, adi, "Lepe akena mŋgba" aku wuro ku kulia ti lepe kine ka'delo,

²⁴'bo ku kulia kaya kine itro. 'Bo yi akena mŋgba ku naga ma yi rugini Dun lo toŋizu Yesu Mata lika i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilona.

²⁵Lepe atatuwi ku torozi kaya kine, druga toŋiye ma yi ku kenani mŋgba ku Dun i konyeni.

Roma 5

¹Kuwade ku naga ma yi kenani mŋgba ku Dun i konyeni ku rugona ina, yi arumbi teili lo trotro ku lepeni ku Mata lika Yesu Kristo.

²Lepe azondra yi, ku rugona, i 'busa na'buna katani, i piri naga ma yi lirani tinadena. Yi gbo ku nyola ku naga ma yi yendri mo'yu na Dun naga na iŋaru yina.

³Agbo'da de ka'deloni, 'bo yi gbo ku nyola ku kulia ti sasanya nikana kine, igbonaga yi adeni adi sasanyana zowundra teili lo rile,

⁴teili lo rilelo zowundra gbiyeri laga a lo'bulo, gbiyeri laga a lo'bulo tikindra yendru ku kulia naga ŋero yu kine.

⁵Yendru na kulia naga ŋero yu kine tikindra yi i gbo'da 'ba yukuwe, igbonaga Dun atozodru nyadru nanyena kaya teilikoni ku Yuka Nakiye naga ma lepe tikindri yinana.

⁶I luŋa laga ma yi gbo'dini 'ba teriŋi lu, Kristo atuwa i piri na ŋutulu laga ani kuga Dun kilo i luŋa lo gelu Dun lu.

⁷Dibani kodro kugbo kulia ti le'de ŋutu kine naga soso kpe, rie na ŋutu laga lo tuwa ku lepe i pirinilo igbo'da a riŋi, ŋona le'de ŋutu kata lo romoki i togo'yu na teili i tuwa ku ŋutu lo'bulo i pirini.

⁸'Bo Dun akpekindra yi nyadru nanyena igbonaga kazu ma yi gbo'dini inga ku torozina kpe, Kristo atuwa kaya pirini.

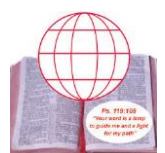
⁹Ku naga ma yi kenani mŋgba ku tuwa na lepena ina, alanguna lepe iriritundro yi i ŋoma na Dun ina katani.

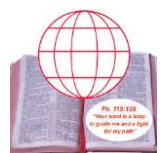
- 10**'Bo kugbo yi kazu a mero ti Dun, lepe atomodya yi a worisi kanye ku tuwa na Dirolonyelona. 'Bo tinade kugbo yi laga a worisi ti Dun kilo, alanguna yi iririte ku ru na Kristona.
- 11**Agbo'da de ka'deloni, 'bo yi gbo ku nyola ku Dun katani ku Mata lika Yesu Kristo, laga atomodya yi gbo'di a worisi ti Dun ilo.
- 12**Kuwade torona alupundro i kani ku kulia ti ntu gele kine, 'bo tuwana alupundro ku kulia ti torona kine. Tuwana druga yejundra ku ntulu kilo girini igbonaga ntulu kilo giri akondra toro ina.
- 13**A 'diri torona asaka i kani ti inga kukuzuna 'bayina, 'bo ti inga kukuzuna 'bayina, torona ani kena tro.
- 14**'Bo nyi ku Adama yu yejadru tozo ku Mose yu tuwana asaka a mata lo ntulu giri i kojoni, 'dibani kodro ku ko laga aku kondra toro beti naga ma Adama kondrini i kokorozi na kukuzu na Dun ina kpe. 'Bo Adama a kpiye lo Dutu laga lo ipondralo.
- 15**'Bo 'doke laga ma Dun tikindri ku 'busa na'bu nanyenalo ani gbo'da beti toro nanina. 'Bo ku ntulu rodri atatuwa ku toro na ntu gele, alanguna 'busa na'bu na Dun ku 'doke laga ku 'busa na'bu na ntu gele laga Yesu Kristo ilo ariara koru i ntulu rodri.
- 16**'Doke nanilo ani gbo'da be kulia na yejundra ku kulia ti toro na ntu gelena. Dera na kuliana ayejundra kazu i bo na toro gele i tikani na ntulu, 'bo 'dokelo ayejundra i bo na torozi rodri i kenani na ntulu mngba.
- 17**Kugbo tuwana agbo'da a mata lo ntulu giri i kojoni ku toro na ntu gele nanilona, alanguna ntulu laga lo rumbi 'busa na'bu naga zore ku 'doke lo kenani ko mngba kilo, ko igbo'da a mataki i tuzoru nasena ku ntu gele laga Yesu Kristo.
- 18**Kuwade ku kulia ti toro gele kine, nera na kuliana amoga ntulu giri i tiga na ko, gbode kone gele laga sosolo atikindra ntulu giri i kena mngba i tikini na ko ru.
- 19**Be naga ntu gele aku sobu kuliana, atikindra ntulu rodri ayejundra a katoronya, gbode ku kulia ti ntu gele laga asobu kulialo, ntulu rodri iyeyejundra mngba.
- 20**Kazu kukuzuna alupundro i tikindra torona i zore, 'bo i piri na tozoreni torona, 'busa na'buna azore alangu koru.
- 21**Kuwade be naga ma torona gbo'dini a mata i zakindra na lojutu tuwa ina, 'busa na'buna ti gbo'dini a mata i kenani na ntulu mngba, i tikindra na ko ru naga ani lengana ku Yesu Kristo, Mata likalo.

Roma 6

- 1**Kuwade ma yi kulia adinyo ya? Ku yi sakani i kondra na toro ma 'busa na'buna zozoreni ya?

- ²Bayi, ani gbo'da de. Ku yi laga kazu atatuwa i toroni, yi roromoki saka 'do i toro katani adidinyo ya?
- ³Ta aku deni adi yi giri laga a'deba baputizi lo tolubo yi i Kristo Yesu katani kilo, a'deba baputizi lo tolubo yi i tuwa na lepena katani itro ya?
- ⁴Ku baputizi nani lo yi anuka kasi lepe, yi alubo i tuwa na lepena kata yu. Kuwade be naga kazu Kristo ma toniyeni i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo ku teriji naga koru na Monyelo ina, yi itro roromoki woro i ru naluduna katani.
- ⁵Bo kugbo yi laga atomoraki kugele ku lepe i kpiye lo tuwa na lepena katani, alanguna yi itomodya 'beri kugele ku lepe i niye na lepena katani itro.
- ⁶Yi adeni adi gbiyeri lika lo 'bero laga kayani ilo a'beko ku Kristo kugele i kedini mugu, ma teriji na gbiyeri laga ku torolo ma lengi 'busa, ka'bi yu ku gbo'da a upi ti torona 'do.
- ⁷Bo kugbo ntulu laga atatuwa, lepe alakundra mugu i toroni.
- ⁸Kugbo yi laga atatuwa kasi Kristo kugele, yi arugo adi yi ma lu igbo'da zoru kasi lepe kugele itro.
- ⁹Yi adeni adi Kristo atoniyi i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo azo, 'bo lepe 'baka tuwa 'doni. Tuwana gbo'di ani gbo'da a mata lo lepe 'do.
- ¹⁰Tuwa naga kazu ma lepe tuwani nu, lepe kazu atatuwa i toroni, luja gele 'du, 'bo tinade ma lepe gbo'di zoru ina, lepe ilo zoru ku Dun yu.
- ¹¹Kuwade keneta 'beri a opuo i toroni, 'bo zoru ku Dun yu ku Kristo Yesu katani.
- ¹²Kuwade ku kokolokita torona i gbo'da a mata lo 'beri kasu na romoki tatuwa tatuwa kine, i tikindra na ta i kondra be naga ma ki'beja kasu kine nyadrinina.
- ¹³Ku titikita 'beri kasu kine i toroni, i gbo'da a kapazi laga a ti kulia naro, 'bo tikita 'beri ku Dun ni be na ntulu laga lo toniyi zoru i dridriji na ntulu laga atatuwa kilona, 'bo tikita 'beri kasu kine ku Dun ni i gbo'da a kapazi laga a ti logbiye lo'bulo.
- ¹⁴Bo kuru kuwade torona aka gbo'da a mata lasuni, igbonaga ta ani saka i bo na kukuzuna, 'bo i bo na 'busa na'bu na Dun ina ina.
- ¹⁵Adinyo kuru ya? Ti yi kondri torona igbonaga yi ani saka i bo na kukuzuna, 'bo i bo na 'busa na'bu na Dun ina ya? 'Bayi, ani gbo'da de.
- ¹⁶Ta aku deni adi ku ta tikindra 'beri a upi i sobu na kulia ti le'de ntulu, ta a upi ti ntulu laga ma ta sobi kulia ti lepe kine lo ya? Dona ti toro naga na zakindra ta tuwa, nona ti sobu na kulia naga na tikindra ta i kena mngba.
- ¹⁷Bo iyete lo Dun, igbonaga kazu ta asaka a upi ti toro, 'bo tinade ta kilo sobu ku teili giri kulia ti to'diri naga kazu ma ta kolokini kine.
- ¹⁸Ta kazu alake i toroni, kuwade ta ayejundra a upi ti logbiye lo'bulo.

¹⁹Na takindra ta a ɲutuɲutu ku naga ma ta gbo'dini 'ba teriɲina. Be naga ma ta kazu tikindri 'beri i gbo'da a upi ti kuliata naga 'ba kekeli kine, ku ti kulia naro i kondra na torozina, 'bo tinade tikita 'beri giri a upi ti logbiye lo'bulu ma ta kelani 'busa.

²⁰'Bo kazu inga ma ta gbo'dini a upi ti toro nu, logbiye lo'bulu aku tomba ta.

²¹'Bo ta kazu arumbi rezema laga inyo i kuliata naga ma ta kazu kondrini naga na tikindra ta tinade yukuwe kine ya? 'Dute na kulia ɲani kine a tuwa.

²²'Bo tinade ta alake i toroni, ta ayeɲundra a upi ti ɔun, kuwade rezema laga ma ta rumbilo a kela nasuna, 'bo 'dute na lepena a ru naga ani lengana.

²³'Bo ropeta ti toro kilo a tuwa; 'bo 'doke laga ma ɔun tikindri kanalo a ru naga ani lengana ku Yesu Kristo Mata likalo.

Roma 7

¹Ta aku de, luɲaseri, adi kukuzuna a mata lo ɲutulo i baɲe naga ma lepe gbo'dini zoruna ka'delo ya? 'Bo na lo kulia ku ɲutulu laga adeni kukuzuna kilo.

²Ku nokana gbo ku lale, kukuzuna atodya ko kugele seku lale lo lepelo i baɲe naga ma lalelo gbo'dini zoruna, 'bo kugbo lale lo lepelo laga atuwa, tuwa ɲanina alagu noka ɲanina i kukuzu naga na today ko kugele seku lalena.

³Kuwade kugbo lepe naga autu i le'de lale, ti lale lo lepelo zoru, lepe iluɲu a noka na towute. 'Bo kugbo lalelo laga atuwa, lepe alake i kukuzu ɲanina, 'bo kugbo lepe naga alunya ku le'de lale, lepe ani gbo'da a noka na towute uye.

⁴Kuwade luɲaseri kuwe kilo, ta kazu atatuwa i kukuzunani ku mugu na Kristona, ma ta ku lunyazi ku le'de ɲutu, lepe laga atoɲiye i dridriɲi na ɲutulu laga atatuwa kilo i tikindra na yi i radakindra na ɔun konye.

⁵'Bo kazu i naga ma yi sakani i kulia ti mugu kine nu, ki'beɲa naro ti 'beri kaya naga ma kukuzuna toɲizi kine, akondra kita kaya 'berini i rada na konye ti tuwa.

⁶'Bo tinade yi gbo'di alake i kukuzu ɲanina, igbonaga yi atatuwa i kulia naga kazu ma yi torani a upi kunu ina. Kuwade yi agbo'da kondra kita i bo na kukuzu na 'bero naga awuronani, 'bo i ru naludu na tiyi Yuka Nakiyena.

⁷Kuwade ma yi kulia adinyo ya? Kukuzuna a toro ya? 'Bayi, ani gbo'da de. Kazu kodro kugbo kukuzuna naga 'bayi, na kazu kodro aku deni toro tro. Kugbo kukuzuna aku wuro adi, "Ku susuki konye i kapa ti lege i mugu," na kazu kodro aku deni sukindro na konye ku kapazi ti lege i mugu tro.

⁸Nyenaga torona ariondru kiko i kukuzuna kata yu i tikindra na suki na konye ka'de ka'dena aɲiyu kuwe teilini. Ku kukuzuna naga 'bayi, torona kedri kodro ayeɲundra a opu.

⁹Kazu na gbo zoru ti inga kukuzuna 'bayi nu, 'bo ku kukuzuna naga ayeɲundra, torona aɲiye 'do, 'bo laga na, na atuwa.

- 10**Kukuzu n̄ani naga a na runa azakindra na tuwa.
- 11**'Bo torona ariondru kiko i kukuzuna kata yu i 'bo'boliza na na, druga torona tatuza na ku kukuzu n̄anina.
- 12**Kuwade kukuzuna a nakiye, 'bo kulia giri gele gele naga ma kukuzuna tazini kine a nakiye, ko soso, a na'bu.
- 13**Kuwade kulia naga a na'bu kine yeṅundra kuweni a tuwa ya? 'Bayi, ani gbo'da de. 'Bo torona na zondra tuwa kuwe muguni ku kiko lo kulia naga a na'bu kine, ma torona kpiyani a toro a 'diri. Kuwade ku kiko lo kukuzunalo torona akpiya a naro koru arodru.
- 14**Yi adeni adi kukuzuna a na yuka, 'bo laga na, na a ṅutu lo mugu, laga atogborozi a upiye lo torolo.
- 15**Kulia na konu na kine na aku deni, igbonaga kulia naga kodro ma na nyadrini kondra kine na ani kondra ina, 'bo kulia naga kodro ma na ṅmozi a naro kine, se na konu na ayu.
- 16**Nyenaga ku na lo kondra ṅo laga na aku nyarilo, na arugo adi kukuzuna a na'bu.
- 17**Gbode ṅo lo kondra kine kulia de ilo agbo'da a nani, 'bo toro naga kuwe teilinina, nye na kondra ko.
- 18**Na adeni adi kuwe katani, trugo adi kuwe muguni, kulia na'bu kine 'bayi. Na kodro nyadru kondra ṅo laga a lo'bu ilo, 'bo na ani romoki kondra tro.
- 19**Kulia na'bu naga ma na nyadrini kodro kondra kine, na ani kondra, 'bo kulia naro naga kodro na ani nyadru kondra kine, se na konu na ayu.
- 20**Nyenaga kugbo na laga akondra ṅo laga na ani nyadru kondra ilo, agbo'da a nani, 'bo toro naga kuwe teilinina, nye na kondra.
- 21**Kuwade na arumbi kine kulia de adi ku na kodro nyadru kondra ṅo laga a lo'bulo, kulia naro kine gbo nyoga ku na.
- 22**'Bo na nyola kuwe teilini ku kukuzu na Ḍun.
- 23**'Bo na bongga kulia ku'de kuwe muguni naga na moro ku kulia ti yoyolozu niona kine. Lepe a'deba na a upiye lo kulia ti toro naga kuwe muguni kine.
- 24**Wu wu! Na dio! Ḍa lo ininadru na i mugu na tutuwana de ya?
- 25**Iyete lo Ḍun, ku Yesu Kristo Mata likalo. Gbode, ku yoyolozu niona, na a upiye lo kukuzu na Ḍun ina, 'bo ku mugu niona, na a upiye lo kukuzu na toro ina.

Roma 8

- 1**Kuwade ṅera na kulia na tiga ṅutuluna gbo'di 'bayi ku ṅutululu laga lo saka ku Kristo Yesu katani kilo.

- 2**'Bo kukuzu na Yuka na ru naga ku Kristo Yesu katanina alakundra na i kukuzu na toro ku na tuwa.
- 3**'Bo Dun akondra kulia naga kazu kukuzuna aku romoki kondra kine, igbonaga kukuzu nanina gbo 'ba teriji ku kulia ti 'baka na teriji na lojutuna. Lepe asunyundro Diro lonye lepelu ku mugu be mugu naga ku toro a 'i'ile lo toro, i nedya na kulia ti toro naga ku lojutu i mugu katani kine, druga tiga toro nanina.
- 4**Kuwade kugbo yi laga ani kepodru bo na kulia ti mugu kine, 'bo kulia ti Yuka Nakiye kine, konesi na'bu naga ma kukuzuna nyadri kine itotorumokindro 'beri kaya katani.
- 5**'Bo nutulu lo kepodru bo na kulia ti mugu kilo, se lo 'delakindra teiliko i kulia ti mugu kine kini, 'bo nutulu lo kepodru bo na kulia ti Yuka Nakiye kilo, se lo 'delakindra teiliko i kulia ti Yuka Nakiyena kine kini.
- 6**'Delaki na teili i kulia ti mugu kine kinina zowundra tuwa, 'bo 'delaki na teili i kulia ti Yuka Nakiyena kine kinina zowundra ru ku teili lo trotro.
- 7**Kuwade teili lo 'delaki i kulia ti mugu kine kinilo a miriku lo Dun, 'bo ani sobu kulia ti kukuzu na Dun kine tro, a 'diri ani romoki tro.
- 8**Dutulu laga lo saka i kulia ti mugu kine kilo ani romoki tikindra Dun nyola.
- 9**'Bo laga ta, kugbo Yuka na Dun ina ina si'da kasu teilikoni ta ani gbo'da a ti mugu, ta gbo a ti Yuka Nakiye. Kugbo le'de nutu laga 'ba Yuka na Kristo, nutu nanilo agbo'da a lo lepeni.
- 10**Kugbo Kristo laga kasu teilikoni, 'dibani kodro 'beri kasu kine atatuwa ku kulia ti toro kine kpe, yukala kasu kine gbo zoru ku naga ma ta kenani mngba ku Dun i konyenina.
- 11**Kugbo Yuka na Dun laga lo tonjizu Yesu i dridriji na nutulu laga atatuwa kilo ina si'da kasu teilikoni, lepe lo tonjizu Kristo Yesu ilo itikindra 'beri kasu na tatuwa tatuwa kine i gbo'da zoru itro, ku Yuka na lepe naga na si'da kasu teilikoni ina.
- 12**Kuwade lujaseri, yi gbo ku mori, 'bo moriye kaya kine agbo'da i kulia ti muguni, kugbo i kepodru na bo na kulia ti mugu kine,
- 13**igbonaga kugbo ta lo kepodru bo na kulia ti mugu kine, ta itatuwa tatuwa, 'bo kugbo ta laga atatuza konesi ti mugu kine ku Yuka Nakiyena, ta igbogbo'da zoru.
- 14**Dutulu laga ma Yuka na Dun ina 'dolakindri ko kuweto kilo a nazi ti Dun.
- 15**'Bo ta agbo'da rumbi yuka naga na toyenundra ta a upini, i tikindra na ta kuze, 'bo ta arumbi yuka na toyenundra ta a nazi ina. Nyena ma'i yi 'beri adi, "Aba, Amonyee!"
- 16**Yuka Nakiye lepena ina 'dodru bo na kulia ku yukala kaya kine kugele adi yi a nazi ti Dun.

- 17Kuwade ku yi laga a n̄azi ti ɔun, yi a kaluma, kaluma ti kapa ti ɔun kasi Kristo, 'bo kugbo yi laga arumbi luɗulio kasi lepe, yi ipupura kasi lepe itro.
- 18Na rambu adi luɗulio ti tinade kilo ani romoki tozoyi ku pura naga ma lu iku kpikpiya kayanina.
- 19'Bo kapazi giri lo gbiya kilo koŋa mondru ku teiliko giri kpeza naga ma ɔun ma lu ikpezi n̄azi kanye kilona.
- 20'Bo ɔun atikindra kapazi lo gbiya kilo adi ti yeɗundri a 'busa, agbo'da be naga ma ko ku 'beri nyadrininani, 'bo be naga ma ɔun nyadrinina, 'bo ɔun atikindra ko i yendru na kulia naga n̄ero yu kine,
- 21igbonaga ɔun ma lu ilalakundra kapazi n̄ani lo gbiya, laga a upi ti kulia na 'bu'bure kine kilo, ma ko rumbini lake naga a na'bu kuru na n̄azi ti ɔun ina.
- 22Yi adeni adi kapazi giri lo gbiya kilo n̄oŋotatu kugele ku 'beri na mimiye yeɗundra tozo tinade be naga ma n̄iro wakundri miyena.
- 23Agbo'da kapazi n̄ani kilo ka'deloni, 'bo a yi lepe, laga ku Yuka Nakiyena kaya teilikoni be nyomo laga a kayo kilo. Yi n̄oŋotatu n̄oŋotatu kaya teilikoni ti yi kilo momondru luŋa laga ma ɔun ku toyenundri yi a n̄azi kanye, ma ku dakundri 'beri kaya kine lu.
- 24'Bo yi arite i yendru naga ina de katani, 'bo yendru na kulia naga na memeta kine ani gbo'da a yendru tro. 'Bo n̄utulo a n̄a laga lo yendru kulia naga ma lepe medri kine ya?
- 25'Bo ku yi yendru kulia naga yi aku meri kine, yi imondru kulia n̄ani kine ku teili lo rile.
- 26'Bo 'do Yuka Nakiyena ina logu yi i tomunye nikana, igbonaga yi aku de magu na ɔun sosona. 'Bo Yuka Nakiyena nye na mulukindro yi ɔun ku wiwinya naga ani romoki tayina.
- 27ɔun laga a kagalani lo teiliko ti n̄utulu kilo ilo, lepe adeni yoyolozu na Yuka Nakiyenana, igbonaga lepeŋa mulukindro n̄utu ti ɔun kilo ɔun be naga ma ɔun nyadrini ina.
- 28'Bo yi adeni adi ɔun lo tikindra kuliata giri ti yeɗundri a na'bu ku n̄utulu lo nyadru lepe kiloni, ku n̄utulu laga kazu ma lepe lungini be na lopete lonyelona kilo.
- 29Kuwade n̄utulu laga ma lepe dendrini kazu 'bero kilo, lepe agelundra ko adi ti ko gbo'di ku gbiyeri lo ɔiro lonye ilo, ma lepe ku romoki gbo'da a n̄iro laga a kayolo i dridriŋi na luŋaseri laga rodri kilo.
- 30ɔutulu laga ma lepe gelundri kazu 'bero kilo, lepe alungu ko itro, 'bo ko laga ma lepe lungi kilo lepe akendra ko m̄ngba itro, 'bo ko laga ma lepe kendri m̄ngba kilo lepe atikindra ko i n̄arundra na pura nanyena itro.

- ³¹Kuwade ma yi kulia adinyo ku kine kulia de ya? Ku Dun laga a likaŋa, ŋa lo moro ku yi ya?
- ³²Lepe laga aku zara tikindra na Diro lonyelo, 'bo atikindra lepe ku yi giri, 'baka tikindra ŋutu kapazi giri kana kasi lepe kugeleni ya?
- ³³Da lo isosozu kulia i ŋutulu laga lo nyumu Dun kilo i muguni ya? Dun lepe lo kendra ko mŋgba.
- ³⁴Da lo iŋedya kulia kasiko kine i tiga na ko ya? Kristo Yesu lepe atuwa, 'bo alanguna lepe atonjiye i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilo, lepe laga lu agbi'diki i keni lo lutate lo Dun ilo, laga lu mulukindro yi Dun itro.
- ³⁵Da lo itokodya yi i nyadru naga ma Kristo nyadrini yi ina katani ya? Sasanyana kuwa dreliana, kuwa wowonyena, kuwa rilena, kuwa gbo'da naga a pililina, kuwa ŋo lorolo, kuwa reremoyina ya?
- ³⁶Be naga ma wuronina adi, "Ku kulia konu kine yi kilo reremoyi 'duu. Ku ŋutulu i konyeni yi gbo be kebilizi na nyari i 'du'duŋoyi."
- ³⁷A 'diri i dridriŋi na kine kuliata de giri yi kilo tiga koru ku lepe lo nyadru yi ilo.
- ³⁸'Bo na lidra mugu adi kugbo tuwa, kugbo ru, kugbo malaika, kugbo tumataki naga ki yu kine, kugbo kuliata ti tinade kine, kugbo naga ŋero yu kine, kugbo teriŋito,
- ³⁹kugbo kuliata naga ki kine, kugbo kuliata naga ka kine, kugbo ku'de ŋo giri lo gbigbiya kilo, ko ani romoki tokodya yi i nyadru na Dun naga ku Kristo Yesu Mata likalo katanina.

Roma 9

- ¹Na tazu kulia naga mŋgba ku Kristo katani, na ani lengu 'bure. Dendra naga kuwe teilinina a'dodru bo na kulia seku na kugele ku Yuka Nakiyena
- ²adi na gbo ku dreli koru ku miye naga ani lengana kuwe teilini.
- ³'Bo na kodro nyadru adi ti na lomoni lomo ma na tokoreni ku Kristo i muguni i ritundro na luŋaseri kuwe laga yi gbo'dini a zuru logele kilo 'busa.
- ⁴Ko a ŋutu ti Isiraeli, 'bo Dun kazu atoyeŋundra ko a ŋazi kanye, atemetakindra ko todroma nanyena, atikindra ko tomoresi kine ku kukuzu nanyena, ku kita na teminioni lepena, asarakindra ko sareta kanye kilo itro.
- ⁵Merenyezi kilo a kasiko, Kristolo lupundro kasiko yu ku kulia ti mugu kine. Lepe laga a Dun lo gbo'da i kuliata giri i koŋonilo ti purani pura paratra paratra. Amena.
- ⁶Na ani kulia adi kulia ti Dun kine ayeŋundra a 'busa, 'bo ŋutu ti Isiraeli kilo ani gbo'da giri a Isiraeli laga mŋgba.
- ⁷Dutulu laga a nyomo ti Abarahama kilo ani gbo'da giri a ŋazi ti lepe, 'bo Abarahama ataki adi "Nyomo kolu kilo iluluŋu i nyumuti lo Isakalo."

- ⁸Kine kulia de trugo adi nazi lo yuñele ku kulia ti mugu kilo ani gbo'da a nazi ti Dun, 'bo nazi lo yuñele ku kulia ti sare kilo, se lo luñu a nyomo.
- ⁹'Bo sare nanilo lo kulia adi, "I luña laga soso lu na ma lu iyiyiye, 'bo Sara ma lu igbogbo'da ku ñiro."
- ¹⁰Agbo'da de ka'deloni, 'bo kugbo Rebeka naga kazu arumbi pele ku monye lika laga Isaka,
- ¹¹ti nazi ti lepe kilo inga aku yuñele, aku kondra kulia na'bu kuwa naro, ataki lepe adi, "Diro laga a kayolo ikonakindra lo bolo kita."
- ¹²Kine kulia de se na tikindra kulia naga ma Dun gelundri ñutulu i suluki yu kine i lira soso, agbo'da ku kulia ti konesi ti ñutuluni, 'bo ku kulia ti luñe lo Dun kine.
- ¹³Be naga ma wuronina adi, "Na anyari Yakobo, 'bo na anmoza Esau."
- ¹⁴Kuwade ma yi kulia adinyo ya? Dun laga a kamuyini lo kulia ya? 'Bayi, ani gbo'da de.
- ¹⁵'Bo lepe atakindra Mose adi, "Na itikindra ñutu laga ma na nyadrini tikindra lepeñalo ediyo, 'bo na igbo'da ku pele na'bu ku ñutu laga ma na nyadrini gbo'dini ku pele na'bu ku lepelo."
- ¹⁶Kuwade kine kulia de agbo'da yeñundra ku nyadru kugbo ku kita naga ku teriñi na ñutulu kilonani, 'bo ku ediyo lo Dun ilo.
- ¹⁷'Bo kulia na wuwuro kine atakindra Faro adi, "Ku kine kulia de na atonjizu do, i kpeza na teriñi niona konu katani ma kari kuwe kine trukozini i kani giri."
- ¹⁸Kuwade Dun gbo ku ediyo ku ñutu laga ma lepe nyadrini gbo'dini ku ediyo kilo, 'bo lepe tikindra teili logo ku ñutu laga ma lepe nyadrini tikindra teili logo kilo.
- ¹⁹Kuwade do ipiza na adi, "Dun 'diza ilo i mandru ñutu gbandra ya? 'Bo ña lo romoki goza lepe ku kulia naga ma lepe nyadrini kine ya?"
- ²⁰'Bo do a ñutu laga ña lo rerenya ku Dun ya? Do laga ma kakukunani kukundri lo ani romoki piza kakukunanilo adi, "Do kukundra na de gbandra ya?"
- ²¹Kagbiyani lo soñgbolo ani gbo'da ku teriñi i miminiza na lipo na ñwena ya? Lepe ani romoki gbeza soñgbolo mure ku lipo nagelena ya? Le'delo a lo yakiya ku komo, le'delo a lo yakiya mu luña.
- ²²'Bo kulia adinyo ya? Kugbo Dun anyadru temetakindra ñoma nanyena ku tikindra teriñi nanyena ti denani, lepe gbo ku teili lo mada koru ku soñgbolo laga a ñutulu laga ma lepe ñomani kilo, laga lo mondu karaki kilo.
- ²³'Bo lepe anyadru temetakindra todroma nanye naga koruna ku soñ gbolo laga a ñutu kanye, laga lo rumbi ediyo lonyelo, laga ma lepe kukundri 'bero i rumbi na pura kiloni.

- ²⁴Songbolo nani kilo a yi lepe, laga ma lepe lungini kilo, agbo'da ku Yahudi kilo i dridriṅini ka'deloni, 'bo ku Monyazi kilo i dridriṅini itro.
- ²⁵Beti naga ma lepe tazini i buku na Hoseana katanina adi, "Dutulu laga kazu ani gbo'da a zuru lio kilo, na ilulungu ko a zuru lio. 'Bo ṅutu naga kazu na ani nyadru ina, na ilulungu lepe a ṅutu naga ma na nyadri ina."
- ²⁶" 'Bo i piri naga ma tayini adi, 'Ta ani gbo'da a zuru lio' nu, I nu piri de ko iluluṅu a ṅazi ti Dun laga zorulo."
- ²⁷'Bo Isaya alaiza ku kulia ti ṅutulu ti Isiraeli kilo adi, " 'Dibani kodro ṅutu ti Isiraeli kilo awila be kuzo naga suburi i kutu yu kine kpe, laga a limbitu kilo lo iririte 'du.
- ²⁸'Bo Matalo ikondra kulia kanye kine i kani i tutuzo na kulia nani kine wuleṅa gele."
- ²⁹Beti naga Isaya ma kuliani a kayona adi, "Ku Mata lo mongoyo ti kamoro kilolo laga kazu aku kolokindro yi ṅazi kilo, kazu kodro yi iyeṅundra be Sodoma, yi igbo'da kazu kodro be Gomora."
- ³⁰Kuwade ma yi kulia adinyo ya? Monyazi laga ani galadru kena nase a laga mṅgba kilo ko akena mṅgba ku kulia ti rugo kine.
- ³¹'Bo Isiraeli laga lo galadru kukuzu naga na kendra se mṅgbana kilo aku kondra kukuzu ṅanina tro.
- ³²Gbandra ya? Igbonaga ko aku galadru lepe ku rugona, 'bo ku konesi ina. 'Bo ko a'duki i ṅurupi laga lo pupugo ṅutululo kini.
- ³³Be naga ma wuronina adi, "Mete, na lo 'delakindra Ziona yu ṅurupi laga igbo'da a kumu lo pupugo ṅutulu, laga lo itikindra ko i bayi. 'Bo ṅutu lo rugo lepelu aka rumbi yukuweni."

Roma 10

- ¹Lunaseri, na gbo ku puso koru, 'bo na magu Dun ku Isiraeli kilo adi kodro ti ko riteni rite.
- ²Na lo 'dodru bo na kulia kasiko kine adi ko gbo ku puso ku kulia ti Dun kine, 'bo dendra nasiko 'bayi.
- ³Ko aku de kiko laga ma Dun kendri ṅutulu kilo mṅgbalo, 'bo ko aga'yu kiko lo kenani 'beri mṅgba ilo, kuwade ko apazu kulia naga ma Dun kendri se mṅgba kine.
- ⁴'Bo Kristo nye lo tutuzo kukuzuna ma ṅutulu giri laga a karuko kilo kenani mṅgba ku Dun i konyeni.
- ⁵'Bo Mose awudyo adi ṅutu lo saka 'duu i kondra na kukuzuna adi ma nye kenani mṅgba ilo igbo'da zoru ku kone ṅanilo.

- 6'Bo ku kulia naga ma Dun kendri ntulu kilo mngba ku rugona kine, lepe atazu adi, "Ku kukulia konu teilini adi, 'Da lo kiyadru i 'diko yu ya?'" trugo adi zuwe na Kristo kanina.
- 7"Kugbo nona adi, 'Da lo kiyadru ka i drili naga naguluna kata yu ya?' " trugo adi zuwe na Kristo i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo yuna.
- 8'Bo lepe kulia adinyo ya? Adi, "Kulia nani kine kine konu lagani, konu kutuni, konu teilini itro," trugo adi kulia ti rugo naga ma yi trukokindri kine.
- 9Kugbo do lo tazu ku kutu nonuna adi, "Yesu laga a Mata" 'bo ku do arugo konu teilini adi Dun atonjizu lepe i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo, do iririte.
- 10'Bo i teilini ntulo rugo ma nye kenani mngba ku Dun i konyeni, 'bo ku kutuna ntulo tazu kulia ma nye riteni.
- 11'Bo kulia na wuwuro kine akulia adi, "Le'de ntutu 'bayi lo irugo lepe laga lo irumbi yukuwe."
- 12'Bo kora na dridriji ku Yahudi kilo ku Monyazi kilo gbo'di 'bayi, igbonaga Mata lo ntulu girilo ilo gele, lepe lo tikindra ntulu giri lo lungu nye kilo kojo na'bu nanyena 'ba weleta.
- 13'Bo, "Dutulu giri gele gele lo lungu kari ti Matalo kine kilo iririte."
- 14'Bo ko ilungu kari ti ntutu laga inga ko aku rugolo adidinyo ya? 'Bo ko irugo ntutu laga inga ko aku yiiji kari ti lepe kinkelo adidinyo ya? 'Bo ko iyinga ti katrukoni 'bayi adidinyo ya?
- 15Katruko kilo itrukodru ti ko aku sunyuzi adidinyo ya? Be naga ma wuronina adi, "A 'diri pondra na katruko ti kuu na'buna kilona ina 'bu'busi de ya!"
- 16'Bo ku'de kilo ntulu aku rugo kuu na'bu nanina, igbonaga Isaya akulia adi, "Mata, na laga arugo kulia naga ma yi trugi kine ya?"
- 17Kuwade rugona yengundra ku kulia na yiyija kine, 'bo kulia na yiyija kine yengundra ku truko na kulia ti Kristo kine.
- 18'Bo na piza adi ko aku yi ya? Ko ayi a 'diri, be naga ma wuronina adi, "Roroto kasiko kilo akuworo i kani giri, 'bo kulia kasiko kine ayenga i 'dute na ka yu."
- 19Na piza 'do adi Isiraeli kilo kazu aku yo'yu ya? A kayona Mose akulia adi, "Na itikindra ta i yule ku ntulu laga ani gbo'da a zuru kilo Na itikindra ta i noma ku kulia ti zuru laga a malimalilo."
- 20'Bo Isaya akulia 'do 'ba kuze adi, "Na arie ku ntulu laga kazu aku ga'yu na kilo. Na akpeza mugu ku ntulu laga kazu aku piza kulia kuwe kine kiloni."
- 21'Bo ku kulia ti Isiraeli kilo, lepe akulia adi, "Na a'dagu kenisi kuwe kilo paratra i wundra na zuru laga ani sobu kulia, lo teyitundro kulia ku kutu nago ilo."

Roma 11

- ¹Kuwade na piza adi Dun apazu zuru lonyelo kaṅo ya? 'Bayi, ani gbo'da de. Laga na, na a Isiraelitio laga i nyumuti lo Abarahama i ketimi na Benyaminanalo.
- ²Dun aku pazu zuru lonye laga kazu lepe adeni 'berolo. Ta aku de kulia naga ma wuroni ku kulia ti Eliya, ku naga ma lepe sosozi kulia ku Isiraeli kilo i 'berini ku Dun i koṅo yuna ya?
- ³Lepe akulia adi, "Mata, ko atatuza kakeyo kolu kilo, ko arusugo piritu konu naga a 'i'ileta kine ka, 'bo na ka'delo laga akoloki zoru, 'bo ko ga'yu tatuza na na itro."
- ⁴'Bo Dun ateyitokindro lepe adinyo ya? Adi, "Na apitokindro mugu ṅutulu kuwe kilo alifu burio laga aku ruguṅo i teminizo na Baali kilo."
- ⁵Kuwade i ina baṅe de itro limbato kilo kata laga ma lepe gelundri ku 'busa na'buna kilo.
- ⁶'Bo kugbo gbo'di ku 'busa na'buna, ani gbo'da 'do ku kulia ti konesi naga ma ko kondrini kine. Kedri kodro kugbo ku kulia ti konesi kine, kedri kodro 'busa na'buna gbo'di 'bayi.
- ⁷Kuwade inyo kuru ya? Kulia naga ma Isiraeli kilo ga'ini kine ko aku rio tro, 'bo ṅutulu lo nyume kilo se lo rumbini, 'bo ṅutu lo koloki kilo teiliko kasiko kilo ayeṅundra a logo.
- ⁸Be naga ma wuronina adi, "Dun atikindra ko yuka naga na totona, ku konye laga ani medra kilo, ku suwo laga ani yinga kilo, yeṅundra tozo tinade."
- ⁹'Bo Dawidi akulia adi, "Ti tokomona nasikona yeṅundri a biribiri laga lo momoga momoga, be ṅurupi lo pupugo ko, be rope nasiko na toro.
- ¹⁰Ti konye kasiko kilo 'dizi 'diza, ka'bi ko ku medra, 'bo ti ki'dinino kasiko kine trogudyi trogudya 'duu."
- ¹¹Kuwade na piza adi pupugo nasikona adi ma ko 'do'dooro a 'dute ya? 'Bayi, ani gbo'da de. 'Bo ku 'do'do nasiko naga i toro kata yuna, ritena ayeṅundra ku Monyazi kiloni i tikindra na Isiraeli kilo i yule.
- ¹²Nyenaga kugbo 'do'do nasiko naga i toro kata yuna naga azowundra koṅo na'bu koru i kani de, 'bo tika nasiko naga azowundra koṅo na'buna ku Monyazi kiloni de, alanguna tutuluki nasiko naga ma ko rukeni giri ina de izowundra koṅo na'bu naga a inyo i kani!
- ¹³'Bo tinade na kulia ku ta laga a Monyazi kilo, igbonaga na laga a lososonyo lo Monyazi ṅani kilo ina. Na pupudya mugu ku kita nioṅana,
- ¹⁴kugbo ṅona ku ilo kiko de na roromoki tikindra zuru liolo i yule, adi ma na ku ritundri ku'de ṅutulu kasiko i dridriṅini 'busa.

- 15 Kugbo gupazi nasiko ina na tikindra ɲutulu ti ka kilo ti tomore 'beri a worisi ti ɉun, alanguna ruke nasiko ina izowundra inyo ya? Ani gbo'da ru naga i bo na tuwana ya?
- 16 Kugbo ro'dota na kinyo lo trora a kayo kilona naga aɲwe a na tiki ɉun, trugo adi rodotana giri a na lepe itro, Bo kugbo kukurita na kedini naga atiki ɉun, trugo adi keniya ti kedini ɲanilo kine igbo'da a ti lepe itro.
- 17 'Bo kugbo keniya ku'de naga a'i'iya kaɲo, 'bo do laga a oliva lo drorulo ku ato'depaki kasiko i pirini ku oliva laga i melesi katani i mozu na suwe ti kukuri naga a na'bu ti olivalo kine,
- 18 ku pupuru pupuru mugu ku kulia ti keniya ɲani kine. Kugbo do pupudya mugu, yole adi gbo'da do lo toliriza kukuri kineni, 'bo kukuri kine se na toliriza do.
- 19 Do ikulia adi, "Keniya ɲani kine a'i'iya kaɲo i to'depakindra na na i piri ɲanina."
- 20 Gbode. 'Bo ko a'i'iya kaɲo igbonaga ko 'ba rugona. 'Bo do ilira i piri ɲanina soso ku rugona ka'delo. Kuwade ku pupuru pupuru mugu 'bo gbo'di ku kuze.
- 21 'Bo ku ɉun laga kazu aku koloki keniya naga mɲgba kine, lepe aka kolokindro doni.
- 22 Kuwade boɲe teili lo 'bu'busi lo ɉun ilo seku teili logo lo lepe lo ropani torolo. Ku ɲutulu lo 'do'do i toro katani kilo, teili logo lo ropani torolo kata, 'bo kugbo do lo saka 'duu i 'bu'busi na teili lo lepelona katani, 'bu'busi na teili lo lepelona igbogbo'da konuni. Kugbo ani gbo'da de, do i'i'iya 'i'iya kaɲo itro.
- 23 'Bo ɲutulu ɲani kilo kugbo ko laga ako'yu 'baka nase na rugona, ko itoto'depaki 'do. 'Bo ɉun gbo ku teriɲi i to'depakindra na ko i piri.
- 24 Kugbo do laga a'i'iya kaɲo i oliva lo drorulo i mugu yu i to'depaki ku oliva laga i melesi kata yu laga aku kpele dolo i mugu yu, alanguna keniya ɲani kine iroromoki to'depaki 'do ku oliva lasiko lo kpele kolo i muguni.
- 25 Luɲaseri, na nyadru adi yoleta kine kuliata na mumuyi mumuyi kine de, ka'bi ta ku gbo'da ku totore kasu konyeni. Teiliko logo kazu ayeɲundra ku Isiraeli ku'de kiloni, ti inga kenisi ti Monyazi kilo aku yeɲundra giri,
- 26 'bo i bo ɲanina Isiraeli kilo giri iririte, be naga ma wuronina adi, "Kaninelo iɲiyu Ziona yu, lepe i'dutundro teili laga ma ɲutulu redri ɉun ilo i zuru lo Yakobolo kata yu."
- 27 "Ina de igbo'da a tomore nio kasi ko i luɲa laga ma na yunadri torozi kasiko kine lu."
- 28 Ku naga ma ko redri kuu na'buna ina, ko a mero ti ɉun, ku kulia kasu kine. 'Bo ku naga ma ɉun nyumundri ko ina, ko anyara, ku kulia ti merenyezi kasiko kilo kine.
- 29 'Bo doketa ti ɉun kilo, ku luɲe lo lepelona ani romoki lopuko tro.

³⁰Kazu 'berona ta aku sobu kulia ti Dun kine, 'bo tinade ta arumbi ediyo ku 'baka na sobu na Isiraeli na kuliana.

³¹Kuwade ku ediyo lo tiki talo, ko tinade 'ba sobu na kulia, ma ko riondri ediyo tinade.

³²'Bo Dun atodya ntulu giri i 'baka na sobu na kuliana katani ma lepe gbo'dini ku ediyo ku ntulu giri.

³³Tokorine na Dun ina, ku tobodo na lepena ku dendra na lepena a druma koru! Dedyana lepe na kuliana ani romoki yolo tro, 'bo bo na kulia ti lepe kinena ani romoki dena.

³⁴"Da laga adeni yoyolozu na Matalona? Da lo tretrelakindra lepe kulia kine ya?"

³⁵Da laga atikindra lepe 'doke a kayo adi ma lepe teyitokindro ntutu njanilo ya?"

³⁶'Bo kapazi kilo giri nyu ku lepe yu, ko giri gbo zoru ku kulia ti lepe kine, ko a ti lepe itro. Ti lepe purani pura paratra paratra. Amena.

Roma 12

¹Na ma'yu mugu ku ta, luḡaseri, beti naga ma Dun gbo'dini ku ediyona, tikita 'beri a 'i'ileta laga zoru, laga a ti Dun, lo tikindra lepe nyola kilo. Ina de a teminizo nasu naga soso.

²Ku gbogbo'data ku gbiyeri lo ina ka de, 'bo tikita yoyolozu nasuna ti lopuke mugu a naludu, ma ta romoki dendra kulia naga ma Dun nyadrini naga a na'bu, naga na tikindra lepe nyola, naga soso kine.

³Na takindra ta giri gele gele, ku 'busa na'bu naga ma Dun tikindri na ina adi, ku raramita kulia kasu kine ku pura na 'beri, 'bo rameta kulia kasu kine ku teiliko laga mada, beti naga ma Dun korakindri ntulu giri gele gele ku dridriḡi nasiko na rugo ina.

⁴'Bo i mugu gele katani yi gbo ku dridriḡita ti mugu kine rodri, 'bo kitazi ti dridriḡita ti mugu kine giri ani gbo'da a nagele.

⁵Kuwade 'dibani kodro ku yi laga a ntulu rodri kpe, yi a mugu nagele ku Kristo katani, 'bo yi giri gele gele atomodya 'beri a mugu gele.

⁶Kuwade yi gbo ku 'doketa kaya laga ka'de ka'de ku 'busa na'bu naga na tiki kayanina. Kugbo keyu na kulia, ku yi kewu kulia be naga rugo nikana gbo'dinina.

⁷Kugbo konaki na ntulu kita, ku yi konakindra ko kita. Dutu laga a katogolonilo, ti lepe togo'i.

⁸Dutu laga a karudani lo teilikolo, ti lepe ru'i. Dutu laga a ka'dokanilo, ti lepe tiki ku teili lo'bu. Dutu laga a ka'dolani lo kuwelo, ti lepe kondri ku teili giri. Dutu laga lo kondra ku teili lo'bulu, ti lepe kondri ku nyola.

- ⁹Ti nyadruna gbo'dini 'ba toŋulupa, ŋmoneta ŋmo kulia naga a naro kine, 'depakita 'beri i kulia naga a na'bu kine.
- ¹⁰Nyareta nya 'beri ku puso a luŋaseri. Sopeta so 'beri kasu dridriŋini ku teili giri.
- ¹¹Gbo'dita ku puso, 'ba tolu'beto, kobita kobu ku Yuka Nakiyena i konakindra na Matalo kita.
- ¹²Nyolanita nyola kasu yendruni, sakanita ku teiliko mada i sasanya katani. 'Delakita 'beri ku teili giri i magu na Dun.
- ¹³Loketa lo ŋutu ti Dun kilo ku kapa laga 'bayi kasikoni kilo. Rukuta ruku komo kilo.
- ¹⁴Tikita koŋo na'bu ku ŋutulu lo wowondru ta kilo. Tikita koŋo na'bu, ku lolomuta ko.
- ¹⁵Nyolanita nyola ku ŋutulu laga lo nyonyola kilo kugele, gbineta gbiye ku ŋutulu laga lo gbigbiye kilo kugele.
- ¹⁶Gbo'dita ku teili gele kasu dridriŋini. Ku pupuruta 'beri, 'bo moranita mora ku ŋutulu laga kiloŋadroo kilo kugele. Ku gbogbo'data ku totore kasu konyeni tro.
- ¹⁷Ku teteyitokita kulia naro ku kulia naro, 'bo morita adi konesi kasu kine ti gbo'dini a na'bu ku ŋutulu giri i konyeni.
- ¹⁸Ku roromoki kasuni, sakanita kugele ku teiliko lo trotro ku ŋutulu giri.
- ¹⁹Dutulu laga ma na nyadri kilo, ku nyonyokoruta toro, 'bo kolokita ti ŋoma na Dun ina nyokoki toro ŋanina, igbonaga awuro adi, "Rope lo kulia narolo a kulia kuwe. Na lo iroroba, Matalo lo kulia."
- ²⁰'Bo kugbo miriku lolu ilo ku gbo ku mago, tiki lepe nyosu. Kugbo kure na pio na lenga lepe, tiki lepe ti mozini. 'Bo ku kone lolu laga delo yukuwena imoga lepe koru.
- ²¹Ku ruruku kulia naro i tiga na do, 'bo tike kulia naro kine ku kulia na'bu.

Roma 13

- ¹Ti ŋutulu giri gele gele sobini kulia ti ka'dola ti kuweto laga kase koŋoni kilo, igbonaga 'dola na kuwe ne'de 'bayi naga aku 'delaki ku Dun, 'bo Dun a'delakindra ko giri ina.
- ²Kuwade ŋutu lo rerenya kasi ka'dola ti kuwe kilolo, lepe rerenya ku kulia naga ma Dun nyumundri kine, 'bo ŋutulu lo rerenya rerenya kilo ma lu iŋeŋeraki kulia.
- ³'Bo ka'dola ti kuwe kilo ani tokuzendru ŋutulu laga lo kondra a lo'bu kilo, 'bo ŋutulu laga lo kondra toro kilo. Do nyadru gbo'da 'ba kuze ku ka'dolanilo i koŋo yu ya? Kone a lo'bu ma lepe ku be'i do 'busa.

⁴'Bo lepe a kalokoni lo Dun lo logu do. 'Bo ku do laga akondra a loro, do kuze soso, igbonaga teriṅi na lepe na ropani torona a kulia naga mṅgba, lepe a kalokoni lo Dun i konakindra na ṅutu lo kondra a lorolo ku ṅoma.

⁵Ku kine kulia de sopeta so kulia kasiko kine, agbo'da ku kulia ti ṅoma nasikona ka'deloni, 'bo ku kulia ti dendra naga kasu teilikonina itro.

⁶Kuwade ropeta mosorolo itro, igbonaga ka'dola kilo a kakita ti Dun laga lo kondra kulia ṅani kine ku teili giri 'duu kilo.

⁷Kuwade ropeta ṅo lo ṅeraki ta kilo giri. Kugbo mosorolo, ropeta mosorolo, kugbo luwalolo, ropeta luwalolo. Kugbo kukana, kuketa, kugbo sopona, sopeta.

⁸Ku gbogbo'data ku mori na le'de ṅutu tro, 'bo mori naga na nyadrana ti gbo'dini kasu dridriṅini ka'delo. 'Bo ṅutu lo nyadru ṅutu laga lo saka kanye gurubeni kilolo atorumokindro kukuzuna.

⁹Kukuzuki kine adi, "Ku kokonu towute, Ku reremi ṅutu, Ku koko'ya koko'ya, Ku susuki konye i kapa ti lege kini," kugbo ku kukuzu naga ya ina, ko giri atomora kugele i kine kulia de katani adi, "Nyare ṅutululu laga lo saka konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna."

¹⁰Nyadrana ani kondra ṅutu a loro tro, kuwade nyadrana torumokindro kukuzuna.

¹¹'Bo 'do ta adeni baṅena, adi luṅa laga ma ta pureni i toto ilo ayeṅundra, igbonaga rite nikana gbo'di nyoga arodru nu baṅe naga ma yi rugini 'bero nu.

¹²Kana gbo'di ina wawara, tuparana gbo'di nyoga, kuwade ti yi kole konesi ti mude kine kaṅo, ti yi 'depe kapa ti moro ti parara kilo.

¹³Ku yi woroni soso be na ṅutu laga lo woro para kilona, agbo'da ku kulia ti gindra ku ti merani, agbo'da ku kulia ti konye lopi ku ti yukuwe na nyara kineni, ku ṅaṅalapata, ku sasakata ku yuma itro.

¹⁴'Bo 'depakita 'beri ku Mata laga Yesu Kristoni, 'bo ku titikita kiko lo konani ki'beṅa ti mugu kine tro.

Roma 14

¹Rukundrita ṅutu laga 'ba teriṅi kanye rugonilo, 'bo ku rerenyata reranya kasi lepe ku kuliata naga na rarama kine tro.

²Dutu le'delo rugo nyosu na kapazi kilo giri, 'bo le'de laga 'ba teriṅi ilo nyadru nanyena nyosu 'detilo naruwo ka'delo.

³Kanyonilo ka'bi ku 'da'dari ṅutu laga ani nyosulo, 'bo ṅutu laga ani nyosulo ka'bi ku ṅeṅeri kulia ti ṅutu laga a kanyoni ilo, igbonaga Dun arugo lepena.

- ⁴Do a ɲa lo ɲedya kulia ti kakitani lo le'de ɲutu ya? Kulia ti lepe kine kunu ku mata lo lepele yu, kugbo ɲona ililira, kugbo ɲona i'du'duki. A 'diri ililira, igbonaga Matalo tikindra lepe i lirani ina.
- ⁵Le'de ɲutu lo rambu adi kolo ne'de naga a druma arodru ne'dena, 'bo le'delo rambu adi kolozi kine giri zozo. Ti ɲutulu giri gele gele dene yoyolozu nasena.
- ⁶Dutu lo rambu kulia ti kolona kine rambu de ku kulia ti Matalo kine, 'bo kanyonilo nyosu i teminizo na Matalo, igbonaga lepe tikindra Dun iyete ina. 'Bo ɲutu laga aredra nyosu ne'de ilo redra nyosuna i teminizo na Matalo, igbonaga lepe tikindra Dun iyete itrona.
- ⁷'Bo le'de ɲutu 'bayi lo gbo'da zoru ku kulia kanye lepe. Le'de ɲutu 'bayi lo tuwa ku kulia kanye lepe.
- ⁸Kugbo yi laga gbo zoru yi gbo de ku kulia ti Matalo kine, kugbo yi laga tatuwa tatuwa yi tatuwa ku kulia ti Matalo kine. Kuwade kugbo yi laga zoru, kugbo yi kilo tatuwa tatuwa kpe, yi a ti Matalo.
- ⁹'Bo ku kine kulia de Kristo atuwa, 'bo lepe aru 'do, adi ma lepe ku gbo'da a Mata lo ɲutulu laga atatuwa kilo ku ɲutulu laga zoru kilo itro.
- ¹⁰'Bo do ɲedya kulia ti luɲosu kine gbandra ya? Do 'dadru luɲosu gbandra ya? 'Bo yi giri ma lu ililira i si'de na Dun na ɲerani kuliana i koɲo yu,
- ¹¹igbonaga awuro adi, "Na kongu mugu ku kari kuwe lepe, Matalo lo kulia, adi ɲutulu giri irurugunjo ka ku kuɲusi kuwe koɲoni, 'bo ɲutulu kilo giri ma lu irurugo Dun."
- ¹²Kuwade yi ma lu gele gele ikpekpeza kulia kaya kine ku Dun i koɲo yu.
- ¹³Ku kine kulia de ka'bi yi ku ɲeɲeri kulia ti le'de ɲutu kaya dridriɲini 'do tro. Alanguna ti yi rame adi ka'bi le'de ɲutu ku 'de'delaki kumu i pupugo na luɲase le'de itro, kugbo ɲo lo tikindra lepe i bayi.
- ¹⁴Na adeni, na aliri ku Mata Yesu katani adi le'de ɲo laga 'ba kekeli ku mugu 'bayi, 'bo le'de ɲutu ku arambu adi ɲo ɲanilo 'ba kekeli, lepe gbo 'ba kekeli ku ɲutu ɲanilo.
- ¹⁵Kugbo ɲo laga mo do nyosuni ilo laga tikindra luɲosu luɲuli de, trugo adi nyadru nonu na lepe 'bayi. Ka'bi do ku tutukaraki ɲutu laga ma Kristo tuwani ku lepele ku kapa laga mo do nyosuni kilo.
- ¹⁶Kuwade kulia konu naga a na'bu kine ka'bi ku tayizi a kulia naro.
- ¹⁷'Bo tumata na Dun ina ani gbo'da a na kapazi lo nyenyei kuwa lo mamata, 'bo a kulia ti logbiye lo'bulo, ku ti teili lo trotrolo ku ti nyola naga i Yuka Nakiye katana.
- ¹⁸Kuwade ɲutu laga lo konakindra Kristo kita de ilo tikindra Dun nyola, 'bo lepeɲa aruko ku ɲutulu itro.

¹⁹Kuwade ti yi kepodri ŋo laga lo zowundra teili lo trotrolo, ku kulia naga ma yi tolirizi 'beri kaya dridriŋini kine.

²⁰Ku nunuta kita na Dun ina ku kulia ti nyosuto kine. A 'diri kapazi kilo giri a lokiye, 'bo nyei na kapazi laga lo tikindra ŋutu le'de i bayi kilo a loro.

²¹Nyei na lokore kugbo mata na suwe ti konye ti zabibu kine kugbo kona na kulia ku'de naga na tikindra luŋosu i bayi kine ani gbo'da a na'bu.

²²Rugo naga mo do rugina, tine rugo ŋanina do lepe seku Dun. Ku ŋutu laga ani ŋedya kulia kanye lepe kine a naro kanye kondra na kulia naga ma nye rugini kinena, ŋutu ŋanilo a lo koŋo na'bu.

²³'Bo ŋutu laga ma teili lo lepelo yoyongi yoyongi ilo, ŋera na kuliana itiga lepe, igbonaga lepe kondra 'ba rugona. 'Bo kulia giri naga 'ba rugo kine, ko a ti toro.

Roma 15

¹Yi laga ku teriŋi kilo angu kodro ti yi loke ŋutulu laga 'ba teriŋi kilo i 'dogu na tomoni nasikona, ka'bi yi ku kokonu be naga yi lepe lo nyadru.

²Ti yi giri gele gele kone be naga ma ŋutulu laga lo saka kaya gurubeni kilo nyadrinina i logu na ko, i toliriza na ko itro.

³'Bo Kristo kazu aku kondra be naga ma lepe lepe nyadrinina, 'bo be naga na wuronina adi, "Momorozu na kamomoro kolu kilo se na 'duki kuwe kini."

⁴Kuwade kulia giri naga awuroki kazu 'bero kunu awuroki a todine kaya, ti yi gbo'dini ku yendru i metadru naga ŋero, igbonaga kulia na wuwuro kine tikindra teili lo rile ku ru'ya na teili ina.

⁵Ti Dun lo tikindra teili lo rile ku lo ru'ya teililo tiki ta yoyolozu nagele kasu dridriŋini be naga ku Kristo Yesu katanina,

⁶adi ma ta ku pudya Dun laga a Monye lo Mata lika Yesu Kristolo ku teili gele ku kutu gele itro.

⁷Kuwade rukundrita 'beri kasu dridriŋini be naga ma Kristo kazu rukundri ta ina, ma Dun pupura.

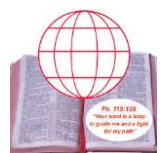
⁸'Bo na takindra ta adi Kristo ayeŋundra kazu a kalokoni lo Yahudi lo tataaro kilo ma lepe kpezi kulia ti to'diri ti Dun kine 'busa, i tolirikindra na sareta laga ma Dun sarakindri merenyezi kilo,

⁹adi ma Monyazi kilo ku pudya Dun ku ediyo lo lepelo. Be naga ma wuronina adi, "Ku kine kulia de na ipupudya do i dridriŋi na Monyazi kilo, na iwelo wirito lo purani kari konu kine."

¹⁰Nyena tazini lepe 'do adi, "Ta Monyazi kilo, nyolanita nyola ku zuru lo lepelo kugele."

- 11'Do, adi, "Pupureta Matalo, ta laga a Monyazi kilo giri ti zuro kilo giri pupure lepe."
- 12'Bo Isaya atazu 'do adi, "Kukurita lo Yese ilo ipopondra. laga lo injiye a Mata ku Monyazi kilo i kojo yu. 'Bo Monyazi kilo igbo'da ku yendru ku lepe yu."
- 13'Dun lo tikindra yendru ilo ti tiki ta nyolana ti zoreni zore kasu teilikoni ku teili lo trotrolo ku rugo nasuna, ma ta gbo'da ku yendru koru ku terinji na Yuka Nakiyena.
- 14'Luņaseri, na lepe adeni kulia kasu kine soso adi ta lepe azore ku kulia na'bu kine, ku dendrana itro, ta roromoki togo'yu 'beri itro kasu dridriņini.
- 15'Bo i ina waraga de katani na awurokindro ta ku'de kulia 'ba kuze, i toyulukindro na ta kulia ti 'busa na'bu naga ma Dun tikindri na ina,
- 16i 'delakindra na na a kakitani lo Kristo Yesu ku kulia ti Monyazi kilo kine. Na lo kondra kita be ka'i'ilani i trugo na kuu na'bu na Dun ina ma Monyazi kilo yeņundri be 'i'ileta laga ma Dun rugini a lo'bu laga atokela ku Yuka Nakiyena kilo.
- 17Kuwade na roromoki gbo'da ku pupudya na mugu ku Kristo Yesu katani ku kulia ti kita nio naga ma na konakindri Dun ina.
- 18'Bo na kukuze a 'diri i tazu na kuliata ku'de, ŋo kine a kulia ti Kristo naga ma lepe kondrini kuweni kine ka'delo, i tikindra na Monyazi kilo i sobu na kulia ti Dun kine ku kulia na tatayi ku na kokona kine itro,
- 19ku terinji na kpiyesi kine ku wonyesi kilo, kuterinji na Yuka Nakiyena. Kuwade na atutuzo trugo na kuu na'bu na Kristona njyu Yerusalema yu ku kazi naga i lagani kine yeņadru suu Iluriko yu.
- 20Nyadru nio naga kuwe teilini ina nye ina de, trukodru na kuu na'buna i pirito naga inga kari ti Kristo kine aku 'dinyani kata yu kunu, ka'bi na ku 'dugo kadi i muko na kadi na le'de ŋutu ki.
- 21Be naga ma wuronina adi, "Dutulu laga inga aku trukoki kulia ti lepe kine kilo, ko imemedra, 'bo ŋutulu laga inga aku yi kilo, ko idedeni kulia."
- 22Kine kulia de agokindra na luņa rodri kiko lo utuni na kasu yulo.
- 23'Bo tinade igbonaga na gbo 'ba ne'de piri i kondra na kita i kunu kazi de kata yuna, 'bo igbonaga na gbo ku puso kiņazi rodri i utu naga kasu yuna,
- 24kuwade na kodro nyadru medra na ta i utu nio naga na utuni na Spania yuna. Ta kodro romoki nyomodru na i kiko yu i bo naga ma na dinikini kasi tana.
- 25'Bo tinade na inga lu tu Yerusalema yu i zonga na kapa lo lokoni ŋutu ti Dun kilo.
- 26Kazu ŋutulu ti Makedonia ku ti Akaya kilo arambu a na'bu i tundra na 'doketa i logu na lemerika laga ku ŋutu ti Dun kilo i dridriņi yu Yerusalema yu kulu.

²⁷Kulia nani kine a na'bu kasiko i konyeni, a 'diri ko gbo ku mori na ntulu nani kilo igbonaga kugbo Monyazi kilo laga anarundra kojo na'bu na yukana ku Yahudi kiloni, gbode ti Monyazi kilo logi Yahudi kilo ku kojo na'bu na muguna itro.

²⁸Kuwade kugbo na laga atutuzo kine kulia de, kugbo na laga atikindra ko ilo 'doke de, na itutu Spania yu ku kiko laga kasulo.

²⁹'Bo na adeni adi ku na laga ayenga kasu yu, na ma lu iyenadru ku kojo na'bu na Kristona koru.

³⁰Lujaseri, na ma'yu mugu ku ta, ku Mata lika Yesu Kristo, ku nyadru na Yuka Nakiyena, moronita moro kasi na kugele, i magu na Dun ku na,

³¹adi ma Dun ninundri na i kenisi ti ntulu laga aku rugo, lo saka Yudaya yu kilo, adi ma ntutu ti Dun laga Yerusalem yu kilo rugi a na'bu kita naga ma na konakindri se ina.

³²Kuwade kugbo Dun laga anyari, ma na yenadru kasu yu ku nyola, ma yi ku rumbini teriji naludu i yuka kasi ta kugele.

³³Ti Dun lo teili lo trotrolo gbo'dini ku ta giri. Amena.

Roma 16

¹Na ilo kpekindra ta kulia ti sase nika naga Foibe, naga a kalokoni na tomore na karuko laga Kenkuria yu kilo.

²Kuwade rukundrita lepe a na'bu ku Matalo katani beti naga ma zukini ku ntutu ti Dun kilonina. Loketa lo lepe ku kapazi laga ma lepe miyundrini kasuni kilo, igbonaga lepe ku mugu alogu lujaseri rodri ku na lepe itro.

³Rometa roma ku Pisisila seku Akula laga a kakita kasi na kugele ku Kristo Yesu katani kilo.

⁴Ko kazu atikindra 'beri kodro i piri na tuwa ku kulia kuwe kine. Na tikindra ko iyete. Agbo'da na ka'deloni, 'bo tomoresi ti karuko laga a Monyazi kilo giri atikindra ko iyete itro.

⁵Rometa roma ku tomore na karuko laga lo momora kasiko kadi yu kilo itro. Rometa roma ku Epaineto laga ma na nyadri, laga a nyumuti lo Kristo laga lo trora a kayo Asia yu ilo.

⁶Rometa roma ku Maria naga kazu atreka koru ku tana.

⁷Rometa roma ku Androniko seku Yunia laga a maratezi kuwe lo gbo'da ku na kugele i drodrore kata yu kilo. Dntulu nani kilo kulu adena koru ku lososonyo kilo i dridriji, laga lo gbo'da ku Kristo katani a kayizi kuwe kilo.

⁸Rometa roma ku Amupiliato, ntutu laga ma na nyadri ku Matalo katani ilo.

- ⁹Rometa roma ku Urubano laga a kakitani seku na kugele ku Kristo katanilo seku Setakusa laga ma na nyadrilo.
- ¹⁰Rometa roma ku Apele laga adena a Kristayo lo'bulu.
- ¹¹Rometa roma ku ŋutu laga a maratezi ti Arisitobulo kilo. Rometa roma ku Herodiana laga a marate liolo. Rometa roma ku maratezi ti Narikiso laga ku Matalo katani kilo.
- ¹²Rometa roma ku Turufaena seku Turufosa naga na trereka i kita na Matana katani kine. Rometa roma ku Perisi naga ma ŋutulu nyadri ina. Lepe atreke koru i kita na Matana katani.
- ¹³Rometa roma ku Rufo laga lo pupura ku Matalo katanilo seku ŋote na lepe naga a nioŋa itrone.
- ¹⁴Rometa roma ku Asunikirito, Felegona, Herime, Patroba, Herima, ku luŋaseri lo saka kasi ko kilo.
- ¹⁵Rometa roma ku Fililogo seku Yulia ku Nereo ku sase na lepena, ku Glumupa ku ŋutu ti Dun laga lo saka kasi ko kilo.
- ¹⁶Rometa roma kasu dridriŋini ku rome lo nyadru nakiyena. Tomoresi ti karuko ti Kristo kilo giri aroma ku ta.
- ¹⁷Na ma'yu mugu ku ta, luŋaseri, adi boŋeta ŋutulu lo zondra kora na dridriŋi na ŋutulu, i tikindra na ko i bayi, i kokorozi na togole laga ma togoloni talo. Gireta gira ku ko.
- ¹⁸'Bo ŋutulu laga be kilo de kilo ani konakindra Mata lika Kristo kita tro, 'bo konakindra magari kase lepe kine. Ko 'bo'boliza ŋutulu laga 'ba rambu kilo ku kutuzi na'bu kase naga ta'bulusu kine.
- ¹⁹'Bo ta adena ku ŋutulu giri a kasopo ti kulia ti Dun kine, kuwade na gbo ku nyola ku kulia kasu kine, 'bo na nyadru adi gbo'dita ku tobodo i kondra na kulia na'bu, 'bo gbo'dita 'ba toro ka'bi ta ku kondra kulia naro.
- ²⁰'Bo wuleŋa gele Dun lo teili lo trotrolo irorokakindra Satani kasu mukuzi kata. 'Busa na'bu na Mata lika Yesu Kristo ina ti gbo'dini ku ta.
- ²¹Timoteo laga a kakitani ku na kugele ilo, ku Lukio ku Yasona ku Sosipatro laga a maritezi kuwe kilo aroma ku ta.
- ²²Na Teritio lo wudyo ina waraga de ilo, na aroma ku ta ku Matalo katani itro.
- ²³Gayo laga lo rukundro yi a komo ku karuko ti tomorena kilo giri ilo aroma ku ta. Erasito laga a katiyuni lo riye ti kezi kine seku Kwarito, luŋase likalo aroma ku ta.
- ²⁴'Busa na'bu na Mata lika Yesu Kristo ina ti si'dani ku ta giri. Amena.]

²⁵Ti Dun purani pura lo gbo'da ku teriji i toliriza na ta be na kuu na'bu na tru na ku kulia ti Yesu Kristo kinena, be na kulia ti to'diri naga na mumuyi mumuyi i baje nazo, 'bo naga na kpeza 'beri tinade kinena.

²⁶Kulia nani kine akpeza 'beri ku kukuzu na Dun lo yijiki kini ilo, ku kulia na wuwuro ti kakeyo kilo ma zuro kilo giri dendri kulia nani kine i rugo ku i sobu na kulia ti Dun kine.

²⁷Ti Dun laga a Monye tobodolo purani pura ku Yesu Kristo paratra paratra! Amena.

1 Korinito

1 Korinito 1

- ¹Paulo laga lo luṅu i gbo'da a lososonyo lo Yesu Kristolo be naga ma Ɖun nyadrini ina, seku Sositene laga a luṅase likalo,
- ²aroma ku tomore na karuko ti Ɖun laga Korinito yu kilo, ṅutulu laga atokela ku Yesu Kristo katani, lo luṅu i gbo'da a ṅutu ti Ɖun kilo ku ṅutulu giri i pirito giri lo lungu kari ti Mata lika Yesu Kristo kilo. Lepe a Mata lasiko ku lika itro.
- ³'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ṅiyu ku Ɖun Monye likalo yu ku Mata laga Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ⁴Na tikindra Ɖun liolo iyete mu luṅa ku ta, ku kulia ti 'busa na'bu na Ɖun naga ma lepe tikindri ta ku Kristo Yesu katanina.
- ⁵Bo ku lepe katani, ta ayeṅundra a korineko ku kuliata giri, kuliata na tatayi kine giri, ku dendrana giri itro.
- ⁶Be naga ma kulia ti Kristo kine toliriani tritri kasu dridriṅinina,
- ⁷kuwade ta ani yaṅa ku 'doketa ti Yuka Nakiyena kilo tro, i naga ma ta mondrini luṅa lo kpezini Mata lika Yesu Kristo mugu nu.
- ⁸Lepe itoliriza ta tritri yeṅadru tozo i 'dute yu, ma ta ku rieni 'ba kulia naga na sosoyi sosoyi kasu 'berini i luṅa lo Mata lika Yesu Kristo lu.
- ⁹Ɖun gbo ku teili lo to'diri, 'bo lepe alungu ta i tomodya na 'beri ku Ɖiro lo lepe laga a Mata lika Yesu Kristo.
- ¹⁰Na ma'yu mugu ku ta luṅaseri, ku kari ti Mata lika Yesu Kristo kine, adi taneta kulia nagele, ka'bi ta ku kokora, ma ta tomorani kugele ku teili logele, ku yoyolozu nagele itro.
- ¹¹'Bo luṅaseri kuwe kilo, ṅutu ti Kiloe kilo atrukokindro na adi rerenya kata kasu dridriƉini.
- ¹²Trugo adi ṅutulu giri gele gele kasu dridriṅini kulia ka'de. Le'delo adi, "Laga na a lo Paulo," le'delo adi, "Laga na a lo Apolo," le'delo adi, "Laga na a lo Kefa," 'bo le'delo adi, "Laga na a lo Kristo."
- ¹³Kristo akodya mugu ya? Paulo a'beko ku ta i kedini mugu ya? Ta a'deba baputizilo i kari ti Paulo kine ya?
- ¹⁴Na gbo ku iyete igbonaga na aku tikindra le'de ṅutu kasu dridriṅini baputizilo ṅo kilo ku Kirisipo seku Gayo 'du,
- ¹⁵ka'bi le'de ṅutu ku kulia adi ta a'deba baputizilo i kari kuwe kine.

- 16'Bo na atikindra ntulu laga i 'ba lo Setefano yu kilo baputizilo. 'Bo na aku de nona na atikindra ntulu le'de baputizilo.
- 17Kristo agbo'da sunyundro na i tikindra na baputizini, 'bo i trugo na kuu na'buna, agbo'da ku tobodo na kulia na tatayini, ka'bi kedini laga a larelo lo Kristolo ku yejundra a 'busa.
- 18Nyenaga kulia ti kedini laga a larelo kine puru beti kulia ti mali ku ntulu laga lo kakaraki kiloni, 'bo ku yi laga lo ririte kilo lepe a teriji na Dun ina.
- 19'Bo awuro adi, "Na itukarakindra tobodo na bodoki kilona, 'bo na tikindra totore na ntulu ti totore kilo ti yejundri a 'busa."
- 20Kuwade bodolo ilo ya ya? Katogoloni lo kukuzunalo ilo ya? Karerenyani lo ina baje delo ilo ya? Dun aku tikindra tobodo na ina ka dena ti gbo'dini be no lo mamaliniki ya?
- 21'Bo ku tobodo na Dun ina, ntulu ti ka kilo aku de Dun ku kiko lo tobodolo, kuwade a na'bu ku Dun i konyeni i ritundro na ntulu lo rugo kilo ku kiko lo kulia naga ma yi trugi naga na puru be mali ilo.
- 22'Bo Yahudi kilo nyadru kpiyesi. Giriki kilo ga'yu tobodo,
- 23'bo laga yi trugo kulia ti Kristo laga a'beko i kedini mugulo kine. Kulia nani kine puru be no lo pupugo ntululo ku Yahudi kiloni, be no lo mamaliniki ku Monyazi kiloni,
- 24'bo ku ntulu laga lo luju kilo, Yahudi kilo ku Monyazi kilo, kine kulia de a Kristo laga a teriji na Dun ina ku tobodo na Dun ina.
- 25Kulia na puru beti mali na Dun kine arodru tobodo na ntuluna, 'bo kulia na puru beti tomunye na Dun kine arodru teriji na ntuluna.
- 26Luhaseri, yoleta luju nasuna. Dutulu kasu dridrijini laga ku tobodo na ina ka dena, kuwa laga ku teriji kilo, kuwa laga lo yujele a nazi ti ntulu drumala kilo, ko giri 'baziya.
- 27'Bo Dun anyumundro mali na ina ka dena i tikindra na bodoki kilo yukuwe. Dun anyumundro no laga 'ba teriji ti ina ka de kilo i tikindra na no laga ku teriji kilo yukuwe.
- 28Dun anyumundro kulia naga a 'busa 'busa ti ina ka de kine, naga na 'da'datayi 'da'datayi kine, naga inga 'bayi kine, ma nye bulo ku 'delakindra kulia naga kata kine a 'busa 'busa.
- 29Kuwade le'de ntulu ka'bi ku pupuru pupuru mugu ku Dun i konjoni.
- 30Dun lo tikindra ta i gbo'da ku Kristo Yesu katani. Dun lo 'delakindra Kristo a tobodo nika, 'bo ku lepe katani yi akena mngba ku Dun i konyeni, yi atokela, yi adake,

³¹Kuwade be naga ma wuronina adi, “Dutu laga lo pupudya mugulo, ti lepe pupure mugu ku kulia ti Matalo kine.”

1 Korinito 2

¹Lujaseri, kugbo na laga autu kasu yu, na autu i trukokindro na ta kulia naga na mumuyi mumuyi ti Dun kine, agbo’da ku kulia na tayi ku ’bu’busi kineni, kugbo ku tobodo kineni.

²’Bo na ayo’yu kuwe teilini adi ka’bi na ku dedeni le’de ŋo i saka nio naga kasu dridriŋi yuna, ŋolo a Yesu Kristo laga lo ’beko i kedini mugulo ka’delo.

³Na asaka kasi ta ’ba teriŋi, ku kuze, ku zangu na mugu koru itro.

⁴Kulia na ta na kine seku trugo niona agbo’da ku tobodo naga na ’bo’borani ŋutuluni, ’bo i kpeza na teriŋi na Yuka Nakiyena,

⁵rugo nasuna ka’bi ku lira i tobodo na ŋutuluna, ’bo i teriŋi na Dun ina ayu.

⁶’Bo kpe, yi bita takindra ŋutulu laga aguguli kilo kulia naga a ti tobodo kine, ’bo ani gbo’da a tobodo na ina baŋe de, kuwa a na drumala ti ina baŋe de laga lo ilelenga kilo.

⁷’Bo yi tazu bita kulia ti tobodo na Dun naga na mumuyi mumuyi, naga kazu a’dana, naga ma Dun pedrini kazu ’bero i purani na yi ina.

⁸Le’de ŋutu ’bahi i dridriŋi na drumala ti ina baŋe de laga adeni ina tobodo de. Ku ko laga kazu kodro adeni, kazu kodro ko aka ’begu Mata lo pupuralo i kedini muguni.

⁹’Bo be naga ma wuronina adi, “Do laga ani meta ku konyelo, ku laga ani yiŋa ku suwolo, ŋo laga ani lubo ku ŋutulu i teiliko yu ilo. Dun akukunakindra ŋutulu lo nyari lepe kilo ilo ŋo de.”

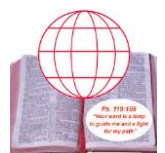
¹⁰’Bo Dun akpekindra yi ŋo ŋanilo ku kiko lo Yuka Nakiyelo. Yuka ŋanina ina ga’yu kuliata giri, ’dibani kuliata ti Dun naga a nagululo kine de kpe.

¹¹Dutu laga ŋa lo dendra kulia ti le’de ŋutu, ŋona yuka na ŋutu ŋanilo naga ku lepe katanina ka’delo ya? Kuwade le’de ŋutu ’bahi lo dendra kulia ti Dun, ŋona Yuka na Dun ina ka’delo.

¹²’Bo laga yi aku rumbi yuka na ina ka dena, ’bo Yuka na ŋiyu ku Dun yuna, ma yi ku dendra ’doketa laga ma Dun tikindri yi ku ’busa na’bu nanyena kilo.

¹³Yi ani tazu kine kulia de ku kulia na tatayi naga ma tobodo na ŋutuluna togo’i kine, ’bo naga ma Yuka Nakiyena togo’i kine, igbonaga yi kpekindra ŋutulu lo gbo’da ku Yuka ŋanina kilo kulia ti yukana.

¹⁴Dutu laga ’ba Yuka Nakiye ilo ani romoki rugo kulia ti Yuka na Dun kine, igbonaga ko puru ku lepeni be kulia ti mali, lepe ani romoki dendra ko itro, igbonaga ko lilia ku yukanana.

¹⁵Dutu laga ku Yuka Nakiye ilo liliza kuliata giri, 'bo le'de ntu 'baya lo romoki liliza kulia ti ntu naniilo kine.

¹⁶Be naga ma wuronina adi, " 'Bo naga laga adeni yoyolozu na Matalona ma lepe bulo ku todinikindro Matalo ya?" 'Bo laga yi gbo ku yoyolozu na Kristona.

1 Korinito 3

¹'Bo lunaseri, laga na, na ani romoki takindra ta kulia kine be na ntulu laga ku Yuka Nakiyena kilo, 'bo be ntulu ti gbiyeri lo mugu, be 'u'uweta ku Kristo katani kilo.

²Na ato'dudyo ta ku le, agbo'da ku nyosu naga nagoni, igbonaga ta inga ani romoki, 'bo yeundra tozo tinade ta aku romoki.

³'Bo ta gbo 'duu be ntulu ti gbiyeri lo mugu. Kugbo ta gbo ku yuma ku rerenya kasu dridriḡini, ta ani gbo'da be ntulu ti gbiyeri lo mugu, laga lo kondra be ku'de kilo ntulu ya?

⁴Kugbo le'delo akulia adi, "Laga na a lo Paulo," ku le'delo adi, "Laga na a lo Apolo," ta ani gbo'da be ntu ti ka kilo ya?

⁵Kuwade Apolo a naga? Paulo a naga? Yi a kaloko ti Dun lo tikindra ta i rugo kilo. Yi gele gele lo kondra kita be naga ma Matalo tikindri yina.

⁶Na kazu a'udru nyomo kilo, Apolo druga ruruzu ku pio kine, 'bo Dun lo tikindra 'dudyoona.

⁷Kuwade ka'utunilo seku karuruyini lo piolo ko mure katru a 'busa, 'bo Dun lo tikindra 'dudyonalo laga mngba.

⁸Ka'utunilo seku karuruyini lo piolo gbo a ngo logele, ko gele gele irurumbi ropeta kase kilo be kita nasikona.

⁹'Bo yi a kakita lo kita kasi Dun kugele. Ta a melesi na Dun. Ta a kadi naga ma Dun 'duginina itro.

¹⁰Ku naga ma Dun tikindri na 'doke laga ku 'busa na'bu ina, na a'delakindra muko na kadina be ka'dukoni druma laga ku tobodo. Dutu le'de a'dugo kadina kini. Dutu gele gele ti gbo'dini ku konye i 'dugo nanye na kadina i muko nanina kini.

¹¹Le'de ntu ani romoki 'delakindra muko ne'de na kadina uye, ḡolo a muko naga a'delakina ḡolo a Yesu Kristo ka'delo.

¹²'Bo ku le'de ntu 'dugo i ki na muko na kadina ku drumo, kuwa riye, kuwa ḡoropo naga ku gbore naga kina, kuwa mbau, kuwa kudi, kuwa gomo,

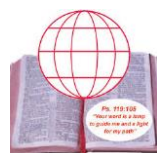
¹³kita na ntulu giri gele gele ikpekpeza mugu. Luḡa lo Kristolo lo itopurundro lepe igbonaga lu luḡa de ikpeza mugu ku kima ina. Kima nanina imomodyu kita na ntulu giri gele gele kuwa gbo adidinyo.

- ¹⁴Kugbo kita na le'de ɲutu naga ma lepe 'dugi i ki na mukonana naga ayeɲo, ɲutu ɲanilo irurumbi ropeta.
- ¹⁵'Bo kugbo kita na le'de ɲutu naga anoka kaɲo, lepe itetelikindro kapazi kanye kilo, 'bo lepe ku mugu irite 'bo ku kiko laga i kima katalo.
- ¹⁶Ta aku de adi ta a kadi na ɔun, 'bo adi Yuka na ɔun ina ina saka kasu katani ya?
- ¹⁷Kugbo le'de ɲutu laga akokorozu kadi na ɔun ina, ɔun lepe itutukaraki ɲutu ɲanilo, igbonaga kadi na ɔun ina a nakiye nakiyena. Laga ta a nu kadi de.
- ¹⁸Le'de ɲutu ka'bi ku 'bo'boli 'bo'boli mugu. Kugbo le'de ɲutu kasu dridriɲini lo yo'yu adi nye gbo ku tobodo i ina baɲe de, ti lepe yeɲundri a mali mali, ma lepe yeɲundri ku tobodo.
- ¹⁹'Bo tobodo na ina ka dena a kulia ti mali ku ɔun i konyeni, 'bo awuro adi, "Lepe momoga bodoki kilo ku totore nasikona."
- ²⁰'Bo 'do adi, "Matalo adeni rambuzi ti bodoki kine adi ko a 'busa."
- ²¹Kuwade le'de ɲutu ka'bi ku pupuru pupuru mugu ku ɲutu, igbonaga kapa kilo giri a kasu ina,
- ²²kugbo Paulo, kugbo Apolo, kugbo Kefa, kugbo na ka de, kugbo ru, kugbo tuwa, kugbo kuliata ti tinade kine, ku naga ɲero yu kine, ko giri a kasu.
- ²³Laga ta a ti Kristo, 'bo Kristo a lo ɔun.

1 Korinito 4

- ¹Keneta yi beti kakita ti Kristo laga a katiyu ti kulia naga na mumuyi mumuyi ti ɔun kine.
- ²'Bo, nyadru katiyu kilo ti rieni ku teiliko ti to'diri.
- ³'Bo ku ta laga alilikindra na kulia, kugbo ku'de ɲutululu laga alilikindra na kulia itro, kine de a kulia naga 'bazi koru kuweni. A 'diri na ani lilikindra mugu kulia.
- ⁴'Bo ku na aku de kulia na sosoyi sosoyi kuwe muguni kine, kine kulia de ani kenani na 'ba kulia. Mata laga a kaɲerani lio lo kulia.
- ⁵Kuwade ku ɲeɲerita kulia ti le'de ɲutu ti inga luɲalo aku yeɲundra, ti inga Matalo aku yeɲundra. Lepe itotolupu kulia naga a'dana i mudeni kine kaɲo i parara, 'bo lepe ikpekpeza lopeteki laga ku ɲutululu i teliko yu kilo. I lu luɲa de ɲutululu giri gele gele irumbi ku ɔun yu kulia na soponi se kine.
- ⁶Luɲaseri, na alopugo kine kulia de kayani, yi seku Apolo, ku kulia kasu kine, ma ta dendri ku kiko laga kayanilo adi, 'Ka'bi ta ku rodru kulia na wuworo kine.' Le'de ɲutu kasu dridriɲini ka'bi ku pupuru pupuru mugu ku kulia ti le'de ɲutu ti lepe arambu ɲutu le'de a 'busa.

⁷Inyo lo tikindra do gbo ka'de ya? Do laga a inyo laga a loluṅa, laga aku 'dokani do ya? Ku do laga a'doka ku ṅo ṅanilo, do pudya mugu beti ṅona lepe ani gbo'da a 'doke gbandra ya?

⁸Tinade ta ayiyimotu azo, ta ayeṅundra a korineko azo ya? 'Dibani kodro agbo'da kulia kayani kpe, ta ayeṅundra a mataki ya? Kedri kodro ku ta lo 'deba tumatana, a na'bu koru, ma yi ku 'deba kasi ta kugele.

⁹'Bo kuwe yo'yuni, Dun akpeza yi a lososonyo, be ṅutulu ti bo kilo, be ṅutulu laga aṅeraki tuwa kilo, igbonaga yi ayeṅundra i kani be ṅo laga ma malaika kilo ku ṅutulu kilo gogorozi ilo ina.

¹⁰Laga yi mamali ku kulia ti Kristo kine, 'bo laga ta gbo ku tobodo ku Kristo katani. Laga yi 'ba teriṅi, 'bo laga ta gbo ku teriṅi. Laga ta sosopo, laga yi ani sopo.

¹¹Yeṅundra tozo ilo luṅa de yi gbo ku mago, ku kure na pio, bongola kaya kine aku romo, yi a'bito, yi 'ba piri naga a sakayeta.

¹²Yi atrereka kitazi naga ma yi kondri ku kenisi kaya kilo kine. Kugbo yi laga momoroyi momoroyi, yi tikindra koṅo na'bu. Kugbo yi laga wowonye wowonye, yi gbo ku teiliko logo.

¹³Kugbo ko laga akulia adi yi a loro, yi druga teyitokindro ko kutu na'bu. Yi ayeṅundra be korodo ti ka yeṅundra tozo tinade, beti mundri ti kapazi giri.

¹⁴Na ani wudyo kine kulia de i tikindra na ta yukuwe, 'bo i tepizo na ta be na ṅazi laga ma na nyadri kilo.

¹⁵'Dibani kodro ku ta laga ku katodino ku Kristo katani alipuki de kpe, monyezi kasu kilo ani gbo'da rodri, igbonaga na lepe ayuṅundro ta ku Kristo Yesu katani ku kulia ti kuu na'buna kine ina.

¹⁶Kuwade na ma'yu mugu ku ta, gbo'dita a kamira kuwe kilo.

¹⁷Ku kine kulia de na asunyukindro ta Timoteo, laga a ṅiro lio laga ma na nyadri, laga ku teili lo to'diri ku Matalo katanilo. Lepe itotoyuluki ta gbiyeriki kuwe laga ku Kristo katani kilo, be naga ma na togo'i ko mu pirito i tomoresi ti karuko kilo giri i dridriṅi yuna.

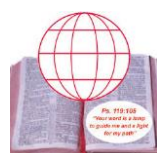
¹⁸Ku'de kilo ṅutulu pupudya 'beri adi ṅona na aka utu kasu yuni.

¹⁹'Bo na itutu wuleṅa gele kasu yu ku Matalo anyadru. Na idedeni teriṅi na ṅutulu laga lo pupudya 'beri kilo ina, agbo'da kulia kasiko na tatayi kineni.

²⁰'Bo tumata na Dun ina ani gbo'da a kulia na tatayi tatayi kineni, 'bo a teriṅi.

²¹Ta nyadru inyo ya? Ki na utuni kasu yu ku keli, kuwa ku nyadru, ku teili lo mada ya?

1 Korinito 5

- ¹A 'diri kulia kine akuu adi konye lopi kata kasu dridriņi yu, 'bo kilo konye lopi de aku rie ku Monyazi kilo i dridriņini tro, adi le'de ŋutu gbo ku noka na monye lonyelona.
- ²'Bo ta pupudya 'beri ku kine kulia de ya? Angu kodro a na'buna gbiyenita gbiye ayu. Dutu laga akondra delo ti lepe telazini kaņo kasu dridriņini.
- ³'Bo laga na, 'dibani kodro ku mugu niona 'bayi kasuni de kpe, na gbo kasi ta i yuka kata, 'bo be naga ma na kodro gbo'dini kasi ta ku muguna, na aņedya kulia ti ŋutu laga akondra delo
- ⁴ku kari ti Mata Yesu kine azo. Ku ta laga atunundra 'beri, ti yuka niona gbo kasi ta kugele, ku teriņi na Mata lika Yesuna itro,
- ⁵tikindrita lu ŋutu de ku Satani i kenini, i tukarandra na ki'beņa ti mugu na lepena ma yuka na lepena ku rite i luņa lo Mata lu.
- ⁶Pudya nasu na 'berina ani gbo'da a na'bu. Ta aku de adi kape laga 'baziņa kilo toyukundro mugati kine giri ya?
- ⁷Dumarata kape laga a ti 'bero kilo kaņo, ma ta gbo'da be mugati naluduko naga 'ba kape kine, be naga ma ta lepe gbo'dini 'ba kapena. 'Bo tore lo kebilito lika laga a Rosetolo a'i'ilaniki azo, ŋolo a Kristo.
- ⁸Kuwade ti yi sopo so kolo drumana, agbo'da ku kape laga a ti 'bero laga a ti teili loro kuwa kulia naro kiloni, 'bo ku mugati naga 'ba kape, naga 'ba toņulupa, naga a ti to'diri itro kine.
- ⁹Na kazu awurokindro ta i waraga niona kata yu adi ka'bi ta ku totomoru 'beri ku ŋutulu laga lo kondra konye lopi kilo.
- ¹⁰Ani gbo'da ŋutulu ti ina ka de lo kondra konye lopi kiloni, kuwa laga a ti rongbo kilo, kuwa kariaka kilo, kuwa laga lo teminizo muloko laga a 'busa' busa' kilo. Kugbo gbo de nyadru ti ta lupodri kaņo i ka ŋanina kata yu.
- ¹¹'Bo na awudyo de adi ka'bi ta ku totomoru 'beri ku ŋutu lo lungu mugu a luņase ku Kristo katani, laga lo kondra konye lopi bitalo, kuwa lo budrulo, kuwa lo teminizo muloko laga a 'busa' busa' kilolo, kuwa laga a ka'datanilo, kugbo a kameranilo, kuwa a kariakanilo, ka'bi ta ku nyonyosu ku ŋutulu ŋani kilo kugele tro.
- ¹²Dera na kulia ti ŋutulu laga kaņo kilo ani gbo'da a kulia kuwe. Laga ta ŋereta kulia ti ŋutulu laga i tomoro na karukona katani kilo.
- ¹³Dun a kaņerani lo kulia ti ŋutulu laga kaņo yu kilo. Rikorota ŋutu lorolo kasu dridriņini kaņo

1 Korinito 6

- ¹Kugbo le'de ɲutu kasu dridriɲi yu gbo ku kulia ku luɲase, lepe togo'yu teili i zonga na kulia ɲani kine ku ɲutulu laga ani gbo'da a karuko kilo i koɲo yu, ani gbo'da ku ɲutu ti ɉun kilo i koɲo yu gbandra ya?
- ²Ta aku deni adi ɲutu ti ɉun kilo iɲeɲedya kulia ti ɲutu ti ka kilo kine ya? Kugbo ta laga iɲeɲedya kulia ti ɲutu ti ka kilo, ta ani romoki ɲedya kulia naga 'baziɲa koru kine de gbandra ya?
- ³Ta aku de adi yi iɲeɲedya kulia ti malaika kine ya? Alanguna kulia ti gbiyeri lo ina ka de ya?
- ⁴Kugbo ta laga ku kulia ti gbiyeri lo ina ka de, ta tikindra ko i ɲeraki ku ɲutulu laga tomore na karuko kilona ani sobu kilo gbandra ya?
- ⁵Na kulia de i tikindra na ta yukuwe. Le'de ɲutu 'bayi kasu dridriɲi yu a 'diri laga ku tobodo lo ɲerani kulia ku luɲaseri kilo i dridriɲi yu ya?
- ⁶'Bo luɲaselo tudyu luɲase lonyelo, i ɲutulu laga aku rugo kilo i koɲo yu itro.
- ⁷Kulia naga ma ta tudyini luɲaseri kilo kine kpeza adi ta atika munyumunyu. Angu kodro a na'buna ki ta sasanya 'ba kulia. Angu kodro ku ta laga riaka riaka ayu.
- ⁸'Bo ta lepe sasandru ɲutulu, ta lepe riagu ɲutulu. Ta konakindra luɲaseri kasu kilo de.
- ⁹Ta aku deni adi ɲutulu laga ani gbo'da mɲgha kilo aka lumba tumata na ɉun inani ya? Ku 'bo'bolita 'bo'boli 'beri. ɉutulu laga lo kondra konye lopi kilo, kuwa laga lo teminizo muloko laga a 'busa 'busa kilo, kuwa lo kondra towute kilo, kuwa lalia laga lo puru beti wate kilo, kuwa lalia laga lo kondra kulia ti yukuwe ku lalia ku'de kilo,
- ¹⁰kuwa kola, ku ɲutulu ti roɲgbo kilo, kuwa kamera kilo, kuwa ka'data kilo, kuwa kariaka, ko giri aka lumba tumata na ɉun inani.
- ¹¹Ku'de kilo ɲutulu kazu gbo de kasu dridriɲi yu. 'Bo ta alalayi, ta atokela, ta akena mɲgha ku kari ti Mata laga Yesu Kristo kine, ku Yuka na ɉun likalona itro.
- ¹²Ta adi, "Kukuzuna arukokindro na kuliata kine giri." 'Bo kuliata kine giri ani logu. "Kukuzuna arukokindro na kuliata kine giri." 'Bo na ani nyadru ti ku'de kulia 'delaki 'beri a mata lio.
- ¹³Ta adi 'do, "Nyosuna a na pele, 'bo pelena a na nyosu!" Gbode a 'diri, 'bo ɉun i'ide'delaki ko mure katru a 'busa. Muguna aku gbeki a na konye lopi, 'bo a na Matalo, 'bo Matalo a lo muguna.
- ¹⁴ɉun atoɲizu Matalo, lepe itotoɲizu yi itro ku teriɲi nanyena.
- ¹⁵Ta aku deni adi 'beri kasu kine a dridriɲita ti mugu na Kristo ina ya? Ki na 'dumadri dridriɲita ti mugu na Kristo ina i 'delakindra na ko a dridriɲita ti mugu na noka na towute ina ya? 'Bayi, ani gbo'da de.

¹⁶Ta aku deni adi kugbo le'de ɲutu lo tomodya mugu ku noka na towutena, lepe igbo'da a mugu nagele seku lepe ya? Kulia na wuwuro kine adi, "Ko mure katru igbo'da a mugu gele."

¹⁷'Bo ɲutu laga lo tomodya 'beri ku Matalolo igbo'da a yuka nagele seku lepe.

¹⁸Wokinita woke ku konye lopi kilo. torozi ku'de kine giri naga ma ɲutulu kondri kine ani gbo'da i mugu katani uye, ko kaɲo. 'Bo ɲutu lo kondra konye lopilo torondra mugu.

¹⁹Ta aku deni adi 'beri kasu kine a kadi na Yuka Nakiye naga kasu kata yu, naga ma ɉun tikindri tana ya? Ta gbo'di ani gbo'da a kasu lepe,

²⁰'bo ta agbore ku gbore. Kuwade tikita ɉun ti purani pura kasu 'berini.

1 Korinito 7

¹Nyenaga ku kulia naga ma ta wudyini kine, kugbo ɲutulo laga aku lundra noka, a na'bu.

²'Bo ku kulia ti konye lopi kine, ɲutulu giri gele gele ti gbo'dini ku wate kase kine, wate giri gele gele ti gbo'dini ku lalia kase kilo.

³Ti lalelo tikindri mugu nanyena ku noka nanyenani, ti nokana tikindri mugu nanyena ku lale lonyeloni de itro.

⁴Nokana ani gbo'da a mata na mugu nanyena, 'bo lalelo nye lo gbo. 'Bo, lalelo ani gbo'da a mata lo mugu nanyena, 'bo nokana nye na gbo.

⁵Ku reredrata 'beri, kugbo ta akondra de, kukuneta kulia ɲani kine kasu dridriɲini ku baje a naɲutru, ma ta tikindra 'beri i magu na ɉun. 'Bo i bo ɲanina tomodyita 'beri kugele 'do, Satani ka'bi ku luluga ta igbonaga ta 'ba teiliko lo payini kulia ti mugu ina.

⁶Na tazu kine kulia de be naga arukoki na i tazuna, agbo'da ku kukuzunani.

⁷Na kodro nyadru ɲutulu giri ti gbo'dini be na, 'bo ɲutulu giri gele gele gbo ku 'doketa kase laga ma ɉun tikindri kilo, le'delo ku lo 'doke de, le'delo ku lu 'doke de.

⁸Na takindra ɲutulu laga aku lundra kilo ku awuzio kine adi ku ko laga saka be na, a na'bu.

⁹'Bo ku ko laga 'ba teiliko lo payini kulia ti mugu kine ti ko lundri 'beri, igbonaga gbo'da naga ku nokana a na'bu arodru kobu na mugana.

¹⁰Na tikindra ɲutulu laga alundra kilo ina kukuzu de, agbo'da na lo kuliani, 'bo Matalo, adi nokana ka'bi ku totokoru mugu seku lale lonyelo.

¹¹'Bo ku lepe naga atokodya mugu, ti lepe sakani 'ba lale, kuwagi ti lepe yitozini bo i mora seku lale lonyelo, 'bo lalelo ka'bi ku ririkoro noka nanyena.

- 12Na takindra ηutulu ku'de kilo, agbo'da Matalo lo kuliani, adi ku le'de luḡase laga ku noka naga aku rugo Matalo, kugbo noka ηanina naga arugo saka naga seku lepena, lepe ka'bi ku ririkoro. lepe.
- 13Kugbo ne'de noka naga ku lale laga aku rugo Matalo, kugbo lale ηanilo laga arugo saka naga seku lepena, lepe ka'bi ku kokoloki lepe.
- 14'Bo lale laga aku rugo Matalo atokela ku kulia ti noka nanyena kine, 'bo noka naga aku rugo Matana atokela ku kulia ti lale lonyelo kine, Kedri kodro kugbo ani gbo'da de, kedri kodro ηazi kasu kilo igbo'da 'ba kekeli, 'bo ko a lokiye gbo'di.
- 15'Bo kugbo ηutu laga aku rugolo laga anyadru tokodya na 'beri, ti ko tokodyi 'beri. Kugbo gbo de luḡaselo kuwa sasena aku tora ku kukuzuna, igbonaga Dun alungu ta i gbo'da ku teili lo trotro.
- 16Nokana, do idendra adi do iriritundro lale lolulo adidinyo ya? Lalelo, do idendra adi do iriritundro noka nonuna adidinyo ya?
- 17'Bo ti ηutulu giri gele gele sakani be naga ma Matalo korakindri ko 'docketana, be naga ma Dun lungi kona. Na bita tazu ina kukuzu de i tomoresi ti karuko kilo giri katani.
- 18Dutu laga ataaro kuwa aluḡu, lepe ka'bi ku ηiḡinyi meriko na lepe na taarona. Dutu laga aku taaro kuwa aluḡu, lepe ka'bi ku gaga taarona.
- 19Taarona a 'busa, ku do aku taaro 'do, a 'busa, 'bo kona na kukuzuki ti Dun kinena nye naga mḡgba.
- 20Ti ηutu gele gele sakani be naga ma lepe kazu luḡenina.
- 21Kazu mo do luḡenina, ki do a upiye ya? Kulia 'bayi. 'Bo kiko lo lakundri do mugulo kuwa ayeḡundra, lakundri mugu.
- 22Dutu laga aluḡe ku Matalo katani ti lepe a upiye, lepe alake ku Matalo katani. 'Bo ηutu laga aluḡe ti lepe alakelo, ηutu ηanilo a upiye lo Kristo.
- 23Ta agbore ku gbore. Ku gbogbo'data a upi ti ηutulu kilo.
- 24Kuwade luḡaseri, ti ηutu gele gele sakani ku Dun be naga ma lepe kazu luḡenina.
- 25Ku kulia ti ke'diti naga inga aku lunya kine, Matalo aku tikindra na kukuzu, 'bo na kulia ku yoyolozu niona be ηutu laga ku teili lo to'diri ku ediyo lo Matalo.
- 26Na rambu adi ku kulia ti dreliesi ti ina baḡe de kine, igbo'da a na'bu ti ηutulo sakani 'duu be naga ma lepe gbo'dinina.
- 27Do atora ku nokana ya? Ku gaga lakadru na mugu. Do gbo 'ba noka ya? Ku gaga noka.

- 28'Bo kugbo do laga alundra noka, do aku kondra toro tro. 'Bo kugbo 'diye naga na lulunyana, lepe aku kondra toro tro. 'Bo ɲutulu lo kondra de kilo irurumbi sasanya, 'bo laga na kodro nyadru gokindra ta ina sasanya de.
- 29Trugo adi, luɲaseri, ina baɲe de akoloki a ɲaɲutru. Diyoro tinade ti ɲutulu laga ku wate kilo gbo'dini be naga ma ko gbo'dini 'ba watena.
- 30Dutulu lo gbigbiye kilo ti gbo'dini be laga ani gbiye kilo. Dutulu lo nyonyola kilo ti gbo'dini be laga ani nyola kilo. Dutulu laga lo gbodru kapazi kilo ti ko gbo'dini be naga ma ko gbo'dini 'ba kapazina.
- 31Dutulu laga lo kondra kita ku kapazi ti ina ka de kilo, ti ko gbo'dini be ɲutulu laga ani kondra kita kilo, igbonaga gbiyeri lo ina ka delo ilelenga ina.
- 32Na nyadru teiliko kasu kilo ka'bi ku 'do'do 'do'do. Dutu laga 'ba nokalo 'delakindra teili i kulia ti Matalo kine kini, adi ma nye tikindra Matalo nyola.
- 33'Bo ɲutu laga ku nokalo 'delakindra teili i kulia ti ka kine kini, adi ma nye tikindra noka nanyena nyola,
- 34'bo teili lo lepelu atokodya mugu. Noka naga 'ba lalena kugbo 'diye naga inga aku lunyana 'delakindra teili i kulia ti Matalo kine kini, adi ma nye gbo'di a nakiye i mugu katani ku i yuka katani itro. 'Bo ɲutu naga ku lalena 'delakindra teili i kulia ti ka kine kini, adi ma nye tikindra lale lonyelo nyola.
- 35Na kulia de i logu na ta. Agbo'da i moniza na nekerezi kasu murutonini, 'bo na nyadru adi ki ta kondra kulia na kpekpele, ki ta tikindra 'beri ku Mataloni ku teili gele.
- 36Ku le'de ɲutu laga arambu adi nye ani kondra a lo'bu ku 'diye nanyenani, ku 'diye ɲanina naga a golo, 'bo ti kulia ɲani kine gbo'dini de, ti lepe kondri be naga ma nye nyadrinina, ani gbo'da a toro, ti ko lundrini 'beri.
- 37'Bo ɲutu laga lo lira tritri kanye teilini laga aku ri'diki, lo gbo'da ku teriɲi i kondra na ɲo laga ma lepe nyadrinilo, laga lo yo'yu kanye teilini i riridra na 'diye nanyenal, lepe ikondra a lo'bu.
- 38Kuwade ɲutu laga lo tikindra 'diye nanyena i lunyalo akondra a lo'bu, 'bo ɲutu laga aka tikindra lepe i lunyanilo ikondra a lo'bu alangu.
- 39Kukuzuna atodya nokana kugele seku lale lo lepelu i baɲe naga ma lalelo gbo'dini zoruna. Kugbo lalelo laga atuwa, noka ɲanina roromoki utu i lale le'de, be naga ma lepe nyadrina, 'bo ku Matalo katani ka'delo.
- 40'Bo kuwe rambuni lepe gbo ku koɲo na'bu arodru ku lepe naga saka be naga ma lepe gbo'dinina. 'Bo na rambu adi na gbo ku Yuka na ɲun ina.

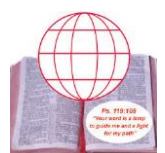
1 Korinito 8

- ¹Nyenaga ku kulia ti kapa laga a 'i'ileta ti muloko laga a 'busa 'busa kilo, yi adeni, be naga ma tayinina adi, "yi giri gbo ku dendrana." 'Bo dendra njanina ina pupudya ntu, 'bo nyadrana ina to'durodru ntu.
- ²Ku le'de ntu laga arambu adi nye adeni le'de no, lepe inga aku deni tro be naga ma nyarani adi ti lepe dene ina.
- ³'Bo kugbo ntulu laga anyadru Dun, Dun adeni lepe.
- ⁴Kuwade ku kulia ti nyei na kapa laga a 'i'ileta ti muloko laga a 'busa 'busa kilo, yi adeni adi muletelo ani gbo'da a no laga mngba, 'bo adi Dun le'de 'bayi, nolo lepe laga gele'dulo.
- ⁵'Dibani kodro no laga lo luju a muloko kilo kata i 'diko yu kuwa i kani kpe, a 'diri muloko kilo ko rodri, mataki kilo rodri itro,
- ⁶'bo kayani, Dun gele'du, lepe laga a Monye, laga ma kapazi kilo giri lupundri ku lepe yulo, laga yi kilo saka ku lepe. 'Bo, Mata gele'du, laga a Yesu Kristo, laga ma kapazi kilo giri lupundri ku kulia ti lepe kine, laga yi kilo saka ku kulia ti lepe kinelo itro.
- ⁷'Bo ntulu kilo giri ani gbo'da ku ina dendra de. Igbonaga muloko kilo dinikiniki nyiyo 'bero yejundra tozo tinadena, ku'de kilo ntulu bita nyosu be naga ma kapa nani kilo 'i'ilani muletelona. Teiliko kasiko laga 'ba teriji kilo druga kokorozu 'beri kano.
- ⁸'Bo lokorelo aka tikindra yi i ruko ku Dun i kono yuni. Ku yi laga aku nyosu, ani gbo'da a kulia. Ku yi laga anyosu, ani gbo'da a kulia 'do.
- ⁹'Bo gbo'dita go dendra nasuna ka'bi ku yejundra a no laga lo pupugo ntulu laga 'ba teriji kilo.
- ¹⁰Ku le'de ntu laga abonga do laga ku dendralo i naga mo do gbo'dini i mesa kutu i kadi na muletelona kata yuna, kine de aka luluga lepe i i nyosu na kapa laga a 'i'ileta ti muloko kiloni, ti teili lo lepele 'ba teriji ina ya?
- ¹¹Kuwade ilo ntu laga 'ba teriji ilo de, laga a lujase lolu laga ma Kristo tuwani ku lepe ilo, lepe ikaraki ku kulia ti dendra nonuna kine.
- ¹²Kuwade kugbo ta laga akondra lujaseri kasu kilo a loro, kugbo ta laga akokorozu dendra nasiko na teili naga 'ba terijina, ta akondra Kristo a loro itro.
- ¹³Ku kine kulia de nyei na lokorena kugbo tikindra lujase liolo i bayi, na aka nyosu lokore 'doni, ka'bi na ku tikindra lujase liolo i bayi 'do.

1 Korinito 9

- ¹Kono niona ani gbo'da gbona ya? Na ani gbo'da a lososonyo ya? Na aku medra Yesu Mata likalo ya? Ta ani gbo'da a kita nio naga ku Matalo katanina ya?

- ²Dibani kodro ku na laga ani gbo'da a lososonyo ku ku'de kilo n̄tulu i konyeni de kpe, kasu konyeni na a lososonyo, igbonaga ta lepe a kpiye ku Matalo katani laga lo kpeza adi na a lososonyolona.
- ³Bo nio na kulia naga na 'dutuki na n̄tulu laga lo pipiza na kilona nye ina de.
- ⁴Yi aku ruke i nyosu kuwa i mozu ya?
- ⁵Yi aku ruke i woro seku noka naga a karukonina be naga ma lososonyo ku'de kilo kuwa lunaseri ti Matalo kilo kuwa Kefa lepe worozinina ya?
- ⁶Dona yi seku Baranaba ka'delo laga ani romoki i ko'yu na kita naga ku kenisina ya?
- ⁷Da laga kokondra kita na kamoronina ku silingi kanye lepe kine ya? Da lo 'udru melesi na zabibu ti lepe ani nyosu zabibu n̄ani kilo ya? Da lo yugu kebilizi ti lepe ani mozu le n̄ani kine ya?
- ⁸Na kulia de be naga ma n̄tulu kilo kulianina ya? Kukuzuna ani kulia de itro ya?
- ⁹'Bo awuro i kukuzu na Mosenā katani adi, "Ku totoru kutu na 'bejite lo kitelo ti lepe lu i 'bandru na kinyo yu." Dun rarambu kulia ti 'baja ti su kilo ya?
- ¹⁰Dona lepe agbo'da kulia ku kulia kaya kine ka'deloni ya? A 'diri awuro ku kulia kaya kine, igbonaga adi kakuruni lo melesilo ti kudyi ku yendru, kagbutoni lo kinyolo ti gbute ku yendru adi nye iṅaṅarundra kinyo kilo.
- ¹¹Kugbo yi laga aweza kulia ti yuka kine kasu dridriṅi yu, ku yi laga kilo 'didra kasuni kapazi laga lo logu muguna kilo, kine kulia de igbo'da a drumala ya?
- ¹²Kugbo n̄tulu ku'de kilo gbo ku teriṅi i n̄arundra na kapazi n̄ani kilo kasuni, laga yi ani gbo'da ku teriṅi arodru ya? 'Bo kpe yi aku kondra ku ina teriṅi de, yi kilo sasandru 'beri ku kuliata giri itro, ka'bi yi ku 'delakindra le'de n̄o i kikoni lo goza kuu na'bu na Kristona.
- ¹³Ta aku deni adi kakita ti kadi na Dun kilo rumbi nyosu nasena n̄iyu i kadi n̄anina kata yu, 'bo kakita ti piri naga a 'i'iletana kilo n̄arundra kapazi laga a 'i'ileta kilo.
- ¹⁴Kuwade, Matalo atakindra katruko ti kuu na'buna kukuzu adi ti ko rumbini n̄o laga lo logu ru nasena kilo n̄iyu ku kuu na'buna katani.
- ¹⁵'Bo laga na aku kondra ku kine teriṅito de tro 'dibani geledroo. Na ani wudyo de adi ma na ku rumbi ku'de kapazi be kilo de. 'Bo alanguna a na'buna ki na tuwani kaṅo ka'bi le'de n̄utu ku tikindra pudya nio na muguna de i yeṅundra a 'busa.
- ¹⁶Ku na laga atrugo kuu na'buna, kine de ani tikindra na pudya na mugu, igbonaga na atiki kukuzu i kondra dena. Dreliana ina a nio ku na ani trugo kuu na'buna!
- ¹⁷Kugbo na lo trugo de ku kuwe nio, na irurumbi ropeta, 'bo kugbo ani gbo'da ku kuwe nio, trugo adi Dun atikindra na kita n̄anina.

¹⁸Kuwade ropeta kuwe kilo a inyo ya? Adi ku na trugo kuu na'buna a kulia naga 'ba gbore, ti na aku yakiza teriŋi nio naga i kuu na'buna katanina.

¹⁹Na ani gbo'da a upiye lo le'de ŋutu tro. 'Bo kpe, na a'delakindra mugu a upiye lo ŋutulu kilo giri adi troru ma na lopugi ŋutulu laga rodri kilo ku Kristoni.

²⁰Na ayeŋundra a Yahuditio ku Yahudi kiloni ma na lo saka i bo na kukuzuna ku ŋutulu laga i bo na kukuzuna kiloni, 'dibani kodro na ani gbo'da de kpe, adi troru ma na lopugi ŋutulu laga lo saka i bo na kukuzuna kilo.

²¹Na ayeŋundra be ŋutu laga 'ba dendra na kukuzuna ku ŋutulu laga 'ba dendra na kukuzuna kiloni, adi troru ma na lopugi ŋutulu laga 'ba dendra na kukuzuna kilo. 'Bo na ani gbo'da 'ba dendra na kukuzu na Dun ina, 'bo na saka i bo na kukuzu na Kristona.

²²Na ayeŋundra be ŋutu laga 'ba teriŋilo ku ŋutulu laga 'ba teriŋi kiloni, adi troru ma na lopugi ŋutulu laga 'ba teriŋi kilo. Na ayeŋundra be na ŋutulu girina, adi troru ma na ritundri ku'de kilo ŋutulu mu kikoli 'busa.

²³Na kondra kulia kine giri ku kulia ti kuu na'buna kine, ma na ku ŋarundra 'bu'busi na kuu na'buna.

²⁴Ta aku de adi ŋutulu lo petaki i lo'bure kenze kilo, ko iwowo ke giri, 'bo ŋutu gele'du nye lo rumbi rope. Kuwade wokita de ma ta ku rumbini ropelo.

²⁵Kabirio kilo giri gele gele tizu 'beri ku kuliata giri. Laga ko kilo kondra de ma ko ku rumbini yogono laga lo ririŋelo, 'bo laga yi kondra de ma yi ku rumbini yogono laga aka riŋenilo.

²⁶Kuwade na lo wowoke gbogbo, ani gbo'da a bada bada. Na gbo be kazuloni 'bo na ani zu'yo puru.

²⁷'Bo na sasandru mugu niona i tiga na lepe, adi ku na laga atrukokindro ku'de kilo ŋutulu kuu na'buna, ka'bi na ku payi.

1 Korinito 10

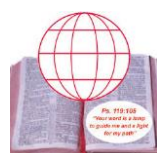
¹Lunaseri, na nyadru deneta adi merenyezi kaya kilo giri kulu i 'diko muko yu, ko giri alaŋandru suburi katani,

²ko giri a'deba baputizi lo tomorani ko kasi Mose kugele i 'diko ŋanina kata yu ku i suburi kata yu itrolo.

³Kara giri anyosu nyosu nagele na yukana.

⁴Kara giri amozu ŋo lo mamata logele lo yukalo. 'Bo ko amozu pio naga na lupundro i Durupi laga a lo yuka lo kepodru bo nasikonalo, ilo Durupi de a Kristo.

⁵'Bo Dun aku nyola ku kulia ti ŋutulu rodri kasiko i dridriŋini kine, kuwade opuo kasiko kilo a'do'do ka yu laralara i diŋo kata yu.

- ⁶Nyenaga kine kulia de a tepiyeta kayani adi ka'bi yi ku susuki konye i kulia naro kine kini be naga ma ko kazu sukindrina.
- ⁷Ku gbogbo'data a ηutulu lo teminizo muloko laga a 'busa 'busa kilo be naga ma ku'de kilo ηutulu kasiko i dridriṅini kazu gbo'dinina. Be naga ma wuronina adi, "Dutulu kilo druga gbi'diki ka i nyosu kuwa i mozu, druga ṅi ki i bibirotu."
- ⁸Ka'bi yi ku kokonu towute be naga ma ku'de kilo kazu kondrina, 'bo ηutulu alifu meria mure konye musala druga 'do'dorotu i luṅa gele.
- ⁹Ka'bi yi ku momoru Matalo be naga ma ku'de kilo ηutulu kazu modyini lepena 'bo ko druga tutukaraki kaṅo ku munuo.
- ¹⁰Ku ngungurutota ngunguruto be naga ma ku'de kilo ngungurutonina druga ko tutukakaraki kaṅo ku Katukaranilo.
- ¹¹Kine kulia de ayeṅundra kasikoni a kpiyeta, 'bo ko awuroki i togo'yu na yi laga ma 'dute na baṅena yeṅundri kayani kilo.
- ¹²Kuwade kugbo le'de ηutu laga arambu adi nye ilo lira soso, ti lepe gbo dini go lepe ka'bi ku 'duki.
- ¹³Modru ne'de aku modyu ta ṅo kine modruzi naga bita na modyu ηutulu giri kine. 'Bo Dun gbo ku teili lo to'diri. Lepe aka rukokindro ta i moro naga na tiga teriṅi nasunani. 'Bo i luṅa lo modrulo katani, lepe ikukunakindra ta kiko lo tulaṅazini talo adi ma ta tigi ku teili lo rile 'busa.
- ¹⁴Ku kine kulia de, ηutulu laga ma na nyadri kilo, wokita kaṅo i teminizo na muloko laga a 'busa 'busa kilona.
- ¹⁵Na kulia ku ηutulu laga ku tobodo kiloni. Lilineta kulia naga ma ma tazini kine.
- ¹⁶Drikeri naga ma yi magini pele na'buna kinina ani tikindra yi i ṅarundra na rima ti Kristo kine ya? Mugati naga ma yi gbegbenyezi kine ani tikindra yi i ṅarundra na mugu na Kristona ya?
- ¹⁷'Bo mugatina a nagelena kuwade, yi laga zore kilo a mugu gele, igbonaga yi giri ṅadyu mugati nagelena ina.
- ¹⁸Rameta kulia ti zuru lo Isiraeliko kine. Dutulu laga lo nyosu kapazi laga a 'i'ileta kilo ani tomodya 'beri i piri naga a 'i'iletana kata yu ya?
- ¹⁹Kuwade ma na kulia adinyo ya? Trugo adi ṅo laga a 'i'ile lo muloko laga a 'busa 'busa kilo ilo a ṅo laga mṅgba ya? Dona ṅo lo teteminiolo a ṅo laga mṅgba ya?
- ²⁰Bayi. 'Bo na adi ṅo laga a 'i'ile lo muloko laga a 'busa 'busa kilo ilo a 'i'ile lo dreria kilo, agbo'da a lo Dun ni. Na ani nyadru adi ti ta tomore 'beri ku dreria kilo.
- ²¹Ta ani romoki mozu i drikeri na Matana seku drikeri na dreriana. Ta ani romoki nyosu i mesa na Matana i kutuni ku i mesa na dreriana itro.

- ²²Dona yi nyadru tikindra Matalo yule ya? Yi gbo ku teriŋi arodru lepe ya?
- ²³Atayi adi, “Kukuzuna arugo kuliata kine giri.” ’Bo kuliata kine giri ani logu. Atayi ’do adi, “Kukuzuna arugo kuliata kine giri.” ’Bo kuliata kine giri ani toliriza ŋutulu kilo.
- ²⁴Le’de ŋutu ka’bi ku gaga kulia kanye lepe kine, ’bo kulia ti le’de ŋutu kine ayu.
- ²⁵Nyosunita kapa kilo giri laga lo togboro i piri na ’duŋoni lokorio nu. Ku pipita piyesi ku kulia ti dendra naga kasu teilikoni ina,
- ²⁶igbonaga atayi adi, “Kana a na Matalo, ku kapazi giri laga lo zore katani kilo,” ina.
- ²⁷Kugbo ŋutu laga aku rugo Kristolo laga alungu ta i nyosu, kugbo teiliko kasu kilo nyadru utu, nyosunita kapa giri laga a’delaki kasu koŋoni kilo.
- ²⁸’Bo kugbo le’de ŋutu laga atakindra ta adi, “Ilo de atiki a ’i’ile,” ku nyonyota, ku kulia ti ŋutu lo trukokindro talo kine, ku kulia ti dendra naga ku lepe i teili yu ina.
- ²⁹Agbo’da ku dendra nasu na teilikonani, ’bo ku dendra na lepe na teilina. ’Bo ta ipiza adi, “ ’Bo lake niona liliia ku dendra naga ku le’de ŋutu i teili yuna gbandra ya?
- ³⁰Kugbo na laga anyosu kapa laga ma na tikindri iyete kilo, na ’da’datayi ku kapa laga ma na tikindri iyete kilo gbandra ya?”
- ³¹Kuwade kugbo ta laga kilo nyosu, kuwa mozu kuwa kondra kuliata giri, ’dia gbo adinyo kpe, koneta kuliata giri i pudya na Dun.
- ³²Ku ’de’delakita kumu lo pupugo Yahudi kilo kuwa Monyazi kilo kuwa tomoro na karuko ti Dun kilona,
- ³³be naga ma na lepe ga’i tikindra ŋutulu giri nyola ku kuliata giri naga ma na kondrini kinena. Na ani ga’yu ŋo laga lo logu nalo, ’bo laga lo logu ŋutulu rodri ilo, ma ko riteni ’busa.

1 Korinito 11

- ¹Miruta na be naga ma na lepe mirundri Kristona.
- ²Na pudya ta igbonaga ta arambu kulia kuwe kine i kuliata giri katanina. Ta a’deba togoletu kine tritri beti naga ma na tikindri tana.
- ³’Bo na nyadru deneta adi kuwe na ŋutulu girina ŋolo a Kristo, ’bo kuwe na nokana ŋolo a monye’ba lo lepelo, kuwe na Kristona ŋolo a Dun.
- ⁴Kugbo ŋutu lalalelo lo magu Dun kuwa trugo kulia, ti kuwe na lepena amuko, lepe tikindra Kristo yukuwe.
- ⁵’Bo kugbo ŋutu nonokana na magu Dun kuwa trugo kulia, ti kuwe na lepena aku muko, lepe tikindra monye’ba lonyelo yukuwe. Kondra naga dena gbo beti naga ma lepe ’barandri kupi kanye kilo kaŋona.

- ⁶Kugbo nokana naga a'biye ku mugo kuwe nanyena, ti lepe n̄ere kupi kanye kilo kaṅo. 'Bo kugbo a yukuwe ku nokanani i n̄edya na kupi kanye kilo kaṅo, kuwa i 'barandru na kuwena, ti lepe muke mu kuwe nanyena.
- ⁷Dutu lalalelo ka'bi ku mumu kuwe nanyena igbonaga lepe a gbetita na ̄Dun, a n̄o lo purani lepe itro, 'bo nokana a n̄o na purani lalalelo.
- ⁸'Bo lalalelo aku n̄iyu ku nokana i muguni, 'bo nokana nye na n̄iyu ku lalalelo i muguni.
- ⁹Lalalelo aku gbeki ku kulia ti nokana kine, 'bo nokana nye na gbeki ku kulia ti lalalelo kine.
- ¹⁰Ku kine kulia de ti nokana gbo'dini ku kpiye lo teriṅi naga kanye koṅonina ku lepe i kuweni, ku kulia ti malaika kilo.
- ¹¹'Bo kpe, nokana ani lira 'ba lala, lalalelo ani lira 'ba noka ku Matalo katani.
- ¹²'Bo nokana n̄iyu ku lalaloni, kuwade lalalelo gbo'di yuṅe ku nokana. 'Bo kapazi kilo giri n̄iyu ku ̄Dun yu.
- ¹³Lilineta kulia n̄ani kine a ta lepe. Igbo'da a na'buna ku nokana magu ̄Dun ti kuwe na lepena aku muko ya?
- ¹⁴Gbiyeri lo n̄utulo ku mugu ani togo'yu adi kupi ti lalia kilo kugbo ayodu a lozo, kine kulia de a yukuwe nasikona ya?
- ¹⁵'Bo kupi ti wate kine kugbo a lozo, kine kulia de ani gbo'da a pura nasikona ya? 'Bo kupi kasiko kilo atiki ko i piri na bongo na kakamana.
- ¹⁶'Bo kugbo le'de n̄utu laga nyadru rerenya, laga yi ani gbo'da ku gbiyeri laga ka'delo. Tomoresi ti karuko ti ̄Dun kilo ani kondra ka'de 'do.
- ¹⁷'Bo i togolesi naga kine de katani na ani pudya ta, igbonaga tomoro naga bita ma ta tomodyi 'beri kugelena agbo'da a kulia na'buni, 'bo a kulia naro.
- ¹⁸A kayona kugbo ta laga bita tomodya 'beri a karuko kilona, na yinga adi kora na 'beri kata kasu dridriṅi yu, 'bo kuwe rambuni ani gbo'da a kulia ti to'bure tro.
- ¹⁹'Bo togoletto ti to'bure kine ti gbo'dini kasu dridriṅi yu n̄utulu laga ku teiliko ti to'diri kilo ma denani 'busa.
- ²⁰Kuwade kasu tunundra na 'beri kugele kata yu, ta agbo'da nyosu gbadru na Matanani.
- ²¹'Bo kasu nyosuni, n̄utulu giri gele gele sukindro kenisi i nyosuto kase lepe kine kata yu a nze, kuwade le'delo gbo ku mago, 'bo le'delo amera.
- ²²Hai! Ta ani gbo'da ku kadizi naga ma ta nyosuni ku naga ma ta mozini kata yu ya? Ta nyadru 'delakindra tomoro na ̄Dun ina a n̄o laga a 'busa, ku naga ma ta tikindri n̄utulu laga 'ba kapazi kilo yukuwena ya? Ma na takindra ta adinyo ya? Na ipupudya ta ku kine kulia de ya? 'Bayi. Na ani pudya ta de.

- ²³Na takindra ta a kayona kulia naga kazu ma na rumbi ku Matalo yu kine, adi tukaze naga ma lepe nyokini mundrara nu, Mata laga Yesu a 'dumadru mugatina.
- ²⁴Kugbo lepe laga atikindra iyetelo, lepe druga gbegbenyeza katana, druga kulia adi, "Ina de ñona a mugu nio naga a nasuna. Koneta kine kulia de ma ta rambini kulia kuwe kine."
- ²⁵'Bo 'do, i bo na nyosuna, lepe druga 'dumundra drikerina adi, "Ina drikeri de ñona a tomoro naludu ku rima kuwe kine. I luña giri laga ma ta mozini kilo, koneta de ma ta rambini kulia kuwe kine."
- ²⁶I luña kilo giri laga ma ta nyosuni ina mugati de, kuwa mozini i ina drikeri dena, ta trugo kulia ti tuwa na Matana kine yeñadru suu i pondra na lepe nu.
- ²⁷Kuwade kugbo le'de ñutu laga nyosu mugati, kuwa mozu i drikeri na Matana, ti gbiyeri lo lepelo ani kpele, lepe igbo'da ku kulia ku kulia ti kokorozu na lepe na mugu ku rima ti Matalo kinena.
- ²⁸Ti ñutulo tritrimo mugu ma lepe bulo nyosu mugatina, bulo mozu i drikerini.
- ²⁹Dutu laga lo nyosulo kuwa lo mozulo ku lepe aku yo'yu mugu na Matalona lepe nyosu kuwa mozu ñera na kulia kanye muguni.
- ³⁰Ku kine kulia de ñutulu rodri kasu dridriñi yu gbo 'ba teriñi ku 'beri na mimiye, 'bo ku'de kilo atatuwa itro.
- ³¹Kugbo yi kodro atritrimo gbiyeri likalo, kedri kodro yi aka ñeraki kuliani.
- ³²'Bo kugbo Matalo laga añedya kulia kaya kine, lepe ringa yi, ñera na kuliana ka'bi ku tiga yi ku ñutulu ti ka kilo kugele.
- ³³Kuwade luñaseri, kasu tunundra na 'beri i nyosuni, monita mo 'beri.
- ³⁴Le'de ñutu kugbo ku mago, ti lepe nyosuni kanye 'ba yu. Ka'bi ta ku tunundra 'beri i ñeraki na kulia na tiga ta. 'Bo na ikukundra kulia ku'de na kolokindro 'beri kine i luña laga ma na ku pondrini lu.

1 Korinito 12

- ¹Nyenaga ku kulia ti 'doketa ti Yuka Nakiye kine, na nyadru deneta kine kulia de.
- ²Ta adeni adi i bañe naga ma ta gbo'dini 'ba rugo nu, ta azoña i muloko laga a 'busa 'busa laga 'ba kutuzi kilo yu, be naga ma kuweto kasu kine 'dolazini nu.
- ³Ku kine kulia de, na todinikindro ta adi le'de ñutu 'baya lo tazu ku Yuka na Dun adi, "Yesu ti lomoni lomo." 'Bo le'de ñutu 'baya lo tazu adi, "Yesu a Mata," ti lepe aku tazu ku Yuka Nakiyena.
- ⁴Nyenaga 'doketa kilo gbo ka'de ka'de, 'bo Yuka Nakiyena ina gele.
- ⁵Kona na kitana gbo ka'de ka'de, 'bo Matalo ilo gele.

- ⁶Teriŋi na konani kitana gbo ka'de ka'de, 'bo ɔun lo tikindra ŋutulu giri gele gele teriŋi i kondra na kitalo ilo gele.
- ⁷ɔurulu giri gele gele a'doka ku Yuka Nakiyena adi ma ko ku logini ŋutulu giri 'busa.
- ⁸Le'delo atiki tayi na kulia naga ku tobodona ku Yuka Nakiyena, 'bo le'delo atiki kulia na tayi naga ku dendrana ku Yuka nagelena.
- ⁹Le'delo atiki rugona ku Yuka nagelena, 'bo le'delo atiki 'doketa laga lo toruweni ŋutulu kilo ku Yuka nagelena.
- ¹⁰Le'delo atiki kona na konesi naga ku teriŋi kine, 'bo le'delo atiki truko na kulia ti ɔun ina. Le'delo atiki tritrima na dridriŋita ti yukala kinena, 'bo le'delo tayi na kuliesi naga ka'de ka'de kinena, 'bo le'delo puputu na kuliesi kine.
- ¹¹Kine kuliata de giri kona ku Yuka Nakiye nagelena, lepe korakindra ŋutulu giri gele gele be naga ma nye nyadrinina.
- ¹²'Bo be naga ma muguna gbo'dini gele ku dridriŋita rodri, 'bo be naga ma dridriŋita ti mugu kine giri gbo'dini a mugu gele, 'dibani kodro ko naga rodri kpe ina, Kristo gbo de 'do.
- ¹³'Bo ku Yuka Nakiyena yi giri a'deba baputizi lo gbo'diniki a mugu gele, Yahudi kilo ku Monyazi kilo, upi kilo ku kumose ka kilo, yi giri atiki Yuka nagelena.
- ¹⁴Nyenaga muguna ani gbo'da ku dridriŋi gele, 'bo ku dridriŋita rodri.
- ¹⁵Mokolo kuwa kulia adi, "Na ani gbo'da a lo mugu igbonaga na ani gbo'da a kenina," kine kulia de ani kpeza adi lepe ani gbo'da a dridriŋi na mugu.
- ¹⁶'Bo suwetalo kuwa kulia adi, "Na ani gbo'da a lo mugu igbonaga na ani gbo'da a koyita ina," kine kulia de ani kpeza adi lepe ani gbo'da a dridriŋi na mugu.
- ¹⁷Kugbo muguna giri a konye, teriŋi na yingana irie ya ya? Kugbo muguna giri a suwo, teriŋi na ŋmwani kapazina irie ya ya?
- ¹⁸'Bo a 'diri ɔun a'delakindra dridriŋita kine i mugu katani gele gele be naga ma nye nyadrina.
- ¹⁹'Bo dridriŋita kine giri kugbo a dridriŋi nagele, mugu naga mŋgbana ina irie ya ya?
- ²⁰'Bo a 'diri dridriŋita kine rodri, 'bo muguna gele.
- ²¹Koyitalo ani romoki takindra kenilo adi, "Na ani miyundro do." 'Bo kuwena ani romoki takindra mukuzi kilo adi, "Na ani miyundro ta."
- ²²'Bo dridriŋita ti mugu naga na puru be 'ba teriŋi kine, a dridriŋita ti kulia na lologu koru.
- ²³'Bo dridriŋita ti mugu naga na puru be 'ba kuka kine, yi kuga ko koru. 'Bo dridriŋita naga ani kpele kine yi zuba ko.

- 24**'Bo dridriņita kaya naga na kpekpele kine ani nyadru zuba ņanina. 'Bo Ծun atomodya dridriņita ti mugu kine kugele i kuga na dridriņita naga 'ba kuka kine de arodru koru,
- 25**ma kora na dridriņita gbo'da 'bayi, 'bo dridriņita ņani kine ma 'delakindra teili i logu na 'beri kase dridriņini 'busa.
- 26**Kugbo dridriņi gelena naga arumbi luņuli, dridriņita kine giri gbo ku luņuli kugele. Kugbo dridriņi gelena naga arumbi pura, dridriņita kine giri nyola kugele.
- 27**Laga ta a mugu na Kristona, ta giri gele gele a dridriņita ti mugu ņanina itro.
- 28**Ծun a'delakindra ņutulu laga kilo de i tomore na karukona katani, a kayona lososonyo kilo, togi murena bodoki ti kulia ti Ծun kilo, togi musalana katogolo kilo. I bo ņanina kakona ti konesi naga ku teriņi kine, ku ņutulu laga ku 'doketa lo toruweni ņutulu kilo, ku kaloko kilo, ku ka'dola ti kuweto kilo, ku kakulia ti kuliesi naga ka'de ka'de kine.
- 29**Ծutulu giri a lososonyo ya? Ko giri a bodoki ti kulia ti Ծun kine ya? Ko giri a katogolo ya? Ko giri a kakona ti konesi naga ku teriņi kine ya?
- 30**Ko giri gbo ku 'doketa lo toruweni ņutulu kilo ya? Ko giri tazu kuliesi naga ka'de ka'de kine ya? Ko giri a kapuputu ti kuliesi ya?
- 31**'Bo 'delakita teiliko i 'doketa laga arodru kilo kini. 'Bo na kpekindra ta kiko laga a lo'bu arodru korulo.

1 Korinito 13

- 1**Kugbo na adeni kutuzi ti ņutulu kilo kuwa ti malaika kilo, kugbo na laga 'ba nyadru, kulia na ta na kine puru be luņetre laga lo wowoņu kugbo riye na totokiya.
- 2**Kugbo na roromoki trukundro kulia ti Ծun kine, kugbo na yuyulundro kuliata giri na mumuyi mumuyi kine ku dendrana giri, kugbo na laga ku rugo koru naga na romoki 'dotoni meriana, 'bo ku na laga 'ba nyadru, na a 'busa.
- 3**Kugbo na 'doga ku kapazi kuwe kilo giri, kugbo na tikindra mugu niona i noka, 'bo kugbo na laga 'ba nyadru, rezema lio 'bayi.
- 4**Nyadrana gbo ku teili lo mada, ku teili lo'bu itro. Nyadrana 'ba yule, ani sisinga mugu, ani pudya mugu tro.
- 5**Lepe ani kondra ņo laga ani zukilo. Nyadrana ani ga'yu kulia kanye lepe kine, lepe ani ņoma, ani kendra torozi.
- 6**Lepe ani nyola ku kulia naro, 'bo nyola ku kulia ti to'diri kine.
- 7**Nyadrana ņinga kuliata giri, rugo kuliata giri, yendru kuliata giri, gbo ku teili lo rila i kuliata giri katani.

⁸Nyadruna ani lenga tro. 'Bo truko na kuliana ilelenga. Tayi na kuliata ku kuliesi naga ka'de ka'de kine ikokolo. Dendrana ilelenga itro.

⁹'Bo dendra nikana ina a dridriŋi ka'delo. Trugo nika na kuliana ina a dridriŋi ka'delo.

¹⁰'Bo kugbo kuliata naga na romoki soso kine kuwa ayeŋundra, kuliata naga a dridriŋi kine ilelenga.

¹¹Ma na gbo'dini kazu a ŋironjana, na kulia be na ŋironjana, na rambu be na ŋironjana, na yoyolozu be na ŋironjana. Kugbo na laga gbo'di a golo, na akolokindro kulia ti toŋiro kine.

¹²'Bo tinade yi kilo medra i maraya kata, 'bo ŋo laga ma yi medrilo ani puru soso, 'bo imoluluna yi imemedra 'beri konye i konye. Tinade dendra niona ina a dridriŋi ka'delo, 'bo imoluluna na idedeni soso beti naga ma Dun dendri nana.

¹³'Bo kuliata musala kine ini kata, se kine de rugona ku yendruna, ku nyadruna. 'Bo ŋo laga lo rodru ko girilo a nyadruna.

1 Korinito 14

¹Kepodrita nyadruna. 'Delakita teiliko i rumbi na 'doketa ti Yuka Nakiyena kilo, 'bo alanguna truko na kulia ti Dun kine.

²Dutu laga lo kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kinelo agbo'da takindra ŋutulini, 'bo takindra Dun. 'Bo le'de ŋutu 'bayi lo yinga lepe, 'bo lepe tazu kulia naga na mumuyi mumuyi kine ku Yuka Nakiyena.

³'Bo ŋutu laga lo trukundro kulia ti Dun kinelo takindra ŋutulu kilo i to'durodru na ko, i ru'ya na teiliko kasiko kilo, i logu na teiliko kasiko kilo itro.

⁴Dutu laga lo kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kinelo to'durodru mugu. 'Bo ŋutu laga lo trukundro kulia ti Dun kinelo to'durodru tomoro na karuko kilona.

⁵'Bo na kodro nyadru adi kulianita giri ku kuliesi naga ka'de ka'de kine, 'bo alanguna truketa kulia ti Dun kine. Dutu laga lo trukundrolo alangu ŋutu laga lo kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kine, kugbo kapuputuni laga lo romoki to'durodru tomoro na karukona laga 'bayi.

⁶Nyenaga luŋaseri, kedri kodro ku na laga autu kasu yu i kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kine, kugbo na laga aku takindra ta ku kulia na kpikpiya, kugbo dendra, kugbo truko na kuliata kugbo togole, na iromoki i logu na ta adidinyo ya?

⁷'Bo kapazi laga a weleto, laga 'ba tuzoru kilo, be zelego, kuwa rababa, kugbo aku tokoru roroto kase kilo soso, kulia naga ma ko kodyi kuwa naga ma ko wogi kine ma dena adidinyo ya?

⁸Kugbo guke laga aku kuta soso, ŋa lo ikukundra mugu i moro ya?

- ⁹Kuwade ku ta laga kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de, naga ani romoki yiņa kine, ɲutulu kilo ma dendra kulia na tatayi kine adidinyo ya? Ta ikukulia beti i kobuņe kata ka'delo.
- ¹⁰Kutuzi kine zore i kani, 'bo kpe, ko giri gbo ku bo nasiko.
- ¹¹Kuwade, kugbo na laga aku deni bo na kutu ɲanina, na igbo'da be monyatio ku ɲutu laga lo kulianiloni, ɲutu laga lo kulialo igbo'da kuweni be monyatio 'do.
- ¹²Kuwade ku ta laga lo 'delakindra teiliko i rumbi na 'doketa ti Yuka Nakiyena kilo, alanguna galeta 'doketa laga lo romoki to'duroni tomore na karukona kilo.
- ¹³Kuwade, ɲutu laga lo kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kinelo, ti lepe make Ƀun ma lepe romoki puputundra kulia kine 'busa.
- ¹⁴'Bo ku na magu Ƀun ku kuliesi naga ka'de ka'de kine, yuka niona nye na magu, 'bo yoyolozu niona ani kita.
- ¹⁵Kuwade ma na kondra inyo ya? Na imagu ku yukana, 'bo na imagu ku yoyolozuna itro. Na iwelo ku yukana, 'bo na iwelo ku yoyolozuna itro.
- ¹⁶'Bo ku do pudya Ƀun ku yukana ka'delo, lotodinikita laga inga 'ba dendralo itazu Amena i bo na iyete lolulo, ti lepe aku deni kulia naga mo du kuliani kine adidinyo ya?
- ¹⁷Do lepe lo tikindra iyetelo a lo'bu, 'bo ɲutu le'delo aku to'durozi.
- ¹⁸Na tikindra Ƀun iyetelo igbonaga na kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kine alangu ta girina.
- ¹⁹'Bo na nyadru tazu kulia mukana na romoki yiņa kine kuwe yoyolozuni i tomore na karukona katani, ma na ku togo'i ɲutulu kilo, alangu kulia na tatayi ku kuliesi naga ka'de ka'de rodri rodri kine.
- ²⁰Lunaseri, ku gbogbo'data be ɲaziņa kasu yoyolozuni. Gbo'dita be 'u'uņweki ku kulia naro kine, 'bo kasu yoyolozuni gbo'dita be ɲutulu laga aguguli.
- ²¹I kukuzuna katani awuro adi, "Na ikulia ku ilo zuru de ku ɲutulu lo kulia ku kutuzi naga ka'de ka'de kine kilo, ku kutuzi ti monyazi kilo itro. 'Bo kpe, zuru liolo aka yinga nani, Matalo lo kulia."
- ²²Kuwade kuliesi naga ka'de ka'de kine agbo'da a kpiye lo karuko kiloni, 'bo a lo ɲutulu laga aku rugo kilo, 'bo truko na kulia ti Ƀun kine ani gbo'da a lo ɲutulu laga aku rugo kilo, 'bo a lo karuko kilo.
- ²³Kuwade kugbo karuko kilo laga atomora giri kugele, ku ko giri kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kine, lotodiniki laga inga 'ba dendra kilo kuwa ɲutulu laga aku rugo kilo kuwa alubo, ko aka kulia adi ta kilo mamalini ya?
- ²⁴'Bo ku ko giri trukundro kulia ti Ƀun kine, ɲutu laga aku rugolo kugbo lotodinikita laga inga 'ba dendralo kuwa alubo, lepe ititika i teili yu ku kulia ti torozi kanye kine.

Dutulu kilo giri itopurundro torozi ti lepe kine, 'bo ntulu kilo giri ililikindra lepe kulia kine itro.

²⁵Kulia naga na mumuyi mumuyi naga ku lepe i teili yu kunu ikpekpeza 'beri. Kuwade lepe imemereke rupu ka, i teminizo na Dun, i kulia adi a 'diri Dun kata kasu dridriji yu.

²⁶Lujaseri, adinyo kuru ya? Kugbo ta laga atomora kugele, ntutu gele gele gbo ku wiri, kugbo togole, kugbo kulia naga a kpiyeta, kugbo kuliesi naga ka'de ka'de kine, kugbo puputu na kuliesi naga ka'de ka'de kine. Kuliata giri ti konani i to'durodru na ntulu.

²⁷Kugbo ntulu lo kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kine, ti ntulu nani kilo gbo'dini mure kuwa musala ka'delo, 'bo ka'bi ku roro musala. Ti ko kuliani a kiyuka kiyuka, 'bo ntutu gele ti pupute kuliesi naga ka'de ka'de kine.

²⁸'Bo kapuputunilo kugbo 'bayi, ti ko gele gele yijani tali i tomorena katani, ti ko kuliani a 'beri kuwa kasi Dun.

²⁹Bodoki mure kuwa musala ti kulia kilo ti tane kulia kine, ti ntulu ku'de kilo lilizi bo na kulia na tatayi kine.

³⁰'Bo kugbo kulia ku'de naga akpeki le'de ntutu laga lo si'daki i meretenilo, ti ntutu laga a kayolo yijani tali.

³¹'Bo ta giri gele gele roromoki i trukundro na kulia ti Dun kine ma ntulu giri rumbini togole ku ruda na teiliko itro.

³²Yukala ti katruko kine sobu kulia ti katruko kine.

³³'Bo Dun ani gbo'da a lo kulianiki mngbelemngeleni, 'bo a lo sakaniki madaa. Be naga i tomoresi ti karuko laga a ntutu ti Dun kilo kine giri kata yu ina,

³⁴ti wate kine yijani tali i tomorena katani. Ko aku rukoki i kulia, ti ko gbo'dini ku sobu be naga ma kukuzuna nyadrinina.

³⁵Kugbo ko naga nyadru dendra ku'de kulia, ti ko pine lalia kase kilo i 'ba yu. 'Bo a yukuwe kugbo wate kine na tazu kulia i tomorena katani.

³⁶Adinyo ya? Kulia ti Dun kine kazu suluza kasu yu ya? Kugbo ayenga kasu yu ka'delo ya?

³⁷Kugbo le'de ntutu laga yo'yu adi nye a bodo lo kulia ti Dun kine kuwa nye gbo ku yuka, ti lepe dene adi kulia naga ma na wurokindri ta kine a kukuzu na Matalo.

³⁸Kugbo le'de ntutu aku sobu kine kulia de, ka'bi lepe ku sosopo.

³⁹Kuwade lujaseri, gbo'dita ku puso i trukundro na kulia ti Dun kine. Ku gogota ntulu laga lo kulia ku kuliesi naga ka'de ka'de kine.

⁴⁰'Bo ti kuliata kine giri konani soso kase piritoni.

1 Korinito 15

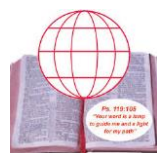
- ¹Luṅaseri, na lo toyulukindro ta kuu na'bu naga kazu ma na trukokindri ta, naga ma ta rugi, ma ta lirani ku lepe katanina.
- ²Kugbo ta laga a'deba kuu na'bu naga kazu ma na trukokindri tana tritri, kugbo ta aku rugo a 'busa, ta arite ku kuu na'bu ṅanina.
- ³Na takindra ta a kayona kulia naga kazu ma na rugi kine, adi Kristo atuwa ku torozi kaya kine be na kulia na wuwuro kinena,
- ⁴adi lepe anuka, lepe atonjiye i luṅa lo musalalo, be na kulia na wuwuro kinena,
- ⁵adi lepe apuku ku Kefani, druga ku ṅutulu laga mere gele konye mure kiloni itro.
- ⁶I bo ṅanina lepe apuku ku luṅaseri laga arodru kamazi mukana kiloni i luṅa logele, 'bo ṅutulu laga rodri i kulu luṅaseri de kata yu kilo ko inga kilo zoru yeṅundra tozo tinade, 'bo ku'de kilo a'balazi.
- ⁷I bo ṅanina lepe apuku ku Yakoboni, 'bo i bo ṅanina ku lososonyo kiloni giri 'do.
- ⁸I 'dute ṅanina lepe apuku kuweni itro, ti na beti ṅiro lo gugume.
- ⁹'Bo na a ṅutu laga ilonadroo i dridriṅi na lososonyo kilo, na ani zuki i luṅu a lososonyo, igbonaga na kazu asandru tomoro na karuko ti Dun kilona.
- ¹⁰'Bo ku 'busa na'bu na Dun ina, na gbo be naga ma na gbo'dinina. 'Bo 'busa na'bu naga ma lepe tikindri nana agbo'da a 'busani. 'Bo na atrereka arodru ko giri. 'Bo agbo'da a nani, 'bo 'busa na'bu na Dun na kondra kita ku na kugelena.
- ¹¹Kuwade kugbo na, kugbo kara, yi atrugo de, ta druga rugo de itro.
- ¹²'Bo kugbo kulia ti Kristo kine naga atruko adi lepe atonjiye i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilo, ṅutulu ku'de kasu dridriṅi yu kulia adi ṅiye naga i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilona 'bayi adidinyo ya?
- ¹³'Bo ṅiye naga i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilona kugbo 'bayi, Kristo aku tonjiye.
- ¹⁴Kugbo Kristo laga aku tonjiye, trugo nikana a 'busa, rugo nasuna a 'busa 'do.
- ¹⁵Yi arie a ka'doto ti bo na kulia ti Dun laga a 'bureniko kilo, igbonaga yi a'dodru bo na kulia ti Dun kine adi lepe atonjizu Kristona. 'Bo kugbo ṅutulu laga atatuwa kilo laga ani ṅiye, trugo adi Dun aku tonjizu Kristo.
- ¹⁶'Bo kugbo ṅutulu laga atatuwa kilo ani tonjiye, Kristo aku tonjiye itro.
- ¹⁷Kugbo Kristo laga aku tonjiye, rugo nasuna gbo a 'busa, 'bo ta kilo kasu torozini 'duu.
- ¹⁸'Bo ṅutulu laga a'balazi ku Kristo katani kilo akaraki itro.

- 19**Kugbo yi laga gbo ku yendru ku Kristo katani ku kulia ti ru naga na tinadena ka'delo, yi gbo ku dreliya koru arodru n̄tulu ku'de kilo giri.
- 20**'Bo a 'diri Kristo aton̄iye i dridrīni na n̄tulu laga atatuwa kilo. Lepe a nyumuti lo trora a kayo i dridrīni na n̄tulu laga a'balazi kilo.
- 21**Be naga ma tuwana yēundri ku n̄tunina, niye naga i dridrīni na n̄tulu laga atatuwa kilona ayēundra ku n̄tuni itro.
- 22**Be naga ma n̄tulu giri tatuwani ku Adama katanina, gbode n̄tulu giri iyēundra zoru ku Kristo katani.
- 23**'Bo n̄tulu giri gele gele kanye pirini. Kristo laga a nyumuti lo trora a kayolo, i bo n̄anina ku lepe yiteni, n̄tulu laga a ti Kristo kilo.
- 24**I bo n̄anina 'dute na bāena iyeyēundra. Kristo itukarakindra drumala kilo giri, ku kumose terīni kilo giri, ku terīnito kine giri, druga lepe itikindra Dun laga a Monyele tumatana.
- 25**'Bo nyadru ti Kristo gbo'dini a Mata yēadru tozo i 'delaki na mero ti lepe kilo ku lepe i mukuzini.
- 26**Miriku laga lo itukaraki a bo lu igbo'da a tuwana.
- 27**'Bo, "Dun a'delakindra kapazi kilo giri ku lepe i mukuzini, ma ko sobi kulia ti lepe kine 'busa." Kugbo akulia adi, "Kapazi kilo giri a'delaki i sobu na kulia ti lepe kine," trugo adi Dun laga lo 'delakindra kapazi giri ku lepe i mukuzini ilo aka sobu kulia ti lepe kineni.
- 28**Kapazi kilo giri kugbo a'delaki i sobu na kulia ti Kristo kine, Dirolo ku mugu isobu kulia ti Dun laga lo 'delakindra kapazi giri i sobu na kulia kanye kinelo, ma Dun gbo'da a Mata laga a drumaa i kapazi kilo giri i kōoni.
- 29**'Bo n̄tulu laga lo 'deba baputizilo i piri na n̄tulu laga atatuwa kilo, kondra de gbandra ya? Kugbo n̄tulu laga atatuwa kilo ani ton̄iye, ko 'deba baputizilo kasiko i pirini gbandra ya?
- 30**'Bo laga yi kolokindro 'beri i tatuwa 'duu 'duu gbandra ya?
- 31**Lun̄aseri kuwe kilo, na takindra ta a 'diri ku pudya nio na mugu naga ku tana, ku Kristo Yesu Mata likalo katanina adi na tuwa mu lun̄a.
- 32**Ku na laga kazu amoro inide Efesoni ku gboron̄a kilo be naga ma n̄tulu kilo tazinina, na irumbi rezema laga a inyo ya? Kugbo n̄tulu laga atatuwa kilo ani ton̄iye, "Ti yi nyosuni, ti yi mozuni, igbonaga imalu yi itatuwa tatuwana," be naga ma tayinina.
- 33**Ka'bi ta ku 'bo'bolia 'bo'bolia. "Tomora na 'beri ku n̄tulu loro kilo ina kokorozi gbiyeri lo'bulo."

- 34 Yulukita 'beri, ku kokonuta torozi 'do igbonaga ku'de ɲutulu kata kasuni laga aku deni Dun kilo. Na tazu de ma tikindra ta yukuwe.
- 35 Do laga de le'de ɲutu lo ipiza adi, "Dutulu laga atatuwa kilo toɲiye adidinyo ya? Ko ipuru ku 'beri naga a inyo ya?"
- 36 Do mamali! Do laga mo do wezilo aka puni ku lepe aku tuwa.
- 37 Do laga mo do wezilo agbo'da nye lo igbo'dani, 'bo nyumutilo ka'delo, ɲona go'dota, ɲona nyumuti le'delo.
- 38 Dun lo tikindra lepe mugu beti naga ma nye nyadrinina, lepe lo tikindra nyomo kilo giri gele gele 'beri kase kinelo.
- 39 Lokorio kilo giri ani gbo'da a logele, le'delo a loɲutu, le'delo a lo kapa, le'delo a lo kpenya, le'delo a lo somo.
- 40 'Beri ti kapa ti 'diko kine kata, 'beri ti kapa ti ka kine kata itro, 'bo 'bu'busi na kapa ti 'diko kilona ka'de, 'bo 'bu'busi na kapa ti ka kilona ka'de 'do.
- 41 'Bu'busi na kolona ka'de, 'bu'busi na yapalona ka'de, 'bu'busi na kasiri kilona ka'de 'do. 'Bo kasirita gele ani gbo'da ku 'bu'busi be le'delo.
- 42 Diye naga i dridriɲi na ɲutulu laga atatuwa kilona gbo de. Ko laga anuka kilo i'bu'bure. Ko laga lo itoɲiye kilo ani 'bure.
- 43 Anuka 'ba 'bu'busi, atoɲiye ku 'bu'busi. Anuka ku tomunye, atoɲiye ku teriɲi.
- 44 Anuka a mugu na ɲutuna, atoɲiye a mugu na yukana. Kugbo mugu na ɲutuna kata trugo adi mugu na yukana kata itro.
- 45 Awuro de adi, "Dutu laga a kayolo Adama ayeɲundra zoru." 'Bo Adama lo bolo ayeɲundra a yuka naga na tikindra ru.
- 46 Agbo'da yukana na yeɲundra a kayonani, 'bo muguna naga a kayo, i bo ɲanina yukana.
- 47 Dutu laga a kayolo aɲiyu i kure, lepe a putru. Dutu laga a togi murelo ɲiyu i 'diko.
- 48 Dutulu ti putru kilo gbo beti naga ma ɲutu lo putrulo gbo'dinina, 'bo ɲutulu ti 'diko kilo gbo beti naga ma ɲutu lo 'dikolo gbo'dinina.
- 49 Beti naga ma yi kelani ku gbetita na ɲutu lo putrulona, gbode yi ikekela ku gbetita na ɲutu lo 'dikolona de 'do.
- 50 Na takindra ta luɲaseri, adi mugu na rima ani romoki lumani tumata na Dun ina, 'bo ɲo lo 'bu'bure kilo ani romoki lumba ɲo laga ani 'bure kilo.
- 51 Meteta! Na takindra ta kulia naga na mumuyi mumuyi kine. Yi kilo giri aka 'balazini, 'bo yi kilo giri ilolopuko ka'de,

⁵²wuleŋa gele, i riri'yo na konye, i kuta na guke lo bo lu. Gukelo ikukuta, 'bo ŋutulu laga atatuwa kilo itotonjiye a ŋo laga ani 'bure, 'bo yi ilolopuke.

⁵³Nyenaga ilo gbiyeri lo 'bu'burelo de kodro ma sozu ŋo laga ani 'bure, 'bo ilo gbiyeri lo tutuwalo de kodro ma sozu ŋo laga ani tuwa.

⁵⁴Kugbo ŋo laga lo 'bu'burelo laga asozu ŋo laga ani 'burelo, kugbo ŋo laga lo tutuwalo laga asozu ŋo laga ani tuwalo, i lu luŋa de kulia na wuwuro kine itorumokindro 'beri adi, "Tigana atukarakindra tuwana."

⁵⁵"Tuwana, tige nonuna ina ya ya? Tuwana, wiri lolulo ilo ya ya?"

⁵⁶Wiri lo tuwalo ŋona a toro, teriŋi na torona a kukuzu ina.

⁵⁷'Bo iyete lo Dun laga lo tikindra yi i tige ku kulia ti Mata lika Yesu Kristo kine.

⁵⁸Ku kine kulia de, luŋaseri laga ma na nyadri kilo, liranita tritri, ka'bi ta ku gbogbo'da a kulukulu, koneta kita na Matalona mu luŋazi 'ba kanya, igbonaga ta adeni adi treka nasu naga ku Matalo katanina ani gbo'da a 'busa ina.

1 Korinito 16

¹Nyenaga ku kulia ti tuna na 'doketa i logu na ŋutu ti Dun kilo, beti naga ma na takindri tomoresi ti karuko ti Galatia kilo kukuzuna kazuna, koneta de 'do.

²I luŋa laga a kayo lo sabiti ilo ti ŋutulu giri gele gele 'delakindri kapatio le'de i merete be naga ma lepe rumbini a rezema ina, ka'bi 'doketa kilo ku tutuna i luŋa laga ma na ku yengi lu.

³Kugbo na laga ayeŋadru, na isonyodru ŋutulu laga ma ta nyumundri kilo ku waraga, ma ko ku zonga 'doke lasulo Yerusalema yu.

⁴Kuwa apuru a na'bu adi ti na uti itro, yi itu kasi ko kugele.

⁵Na iutu kasu yu ku na laga ayeŋadru Makedonia yu, igbonaga na ilaŋadru ku kiko lo Makedonialona.

⁶Do laga de na i'du'duteki kasu yu, kugbo isasaka kasi ta i luŋa lo katiro lu, ma ta ku nyomodri na i kiko laga ma na utini lu.

⁷'Bo na ani nyadru medra na ta i kiko ka'delo, 'bo ku Matalo laga arugo, na yendru i si'da kasi ta ku baŋe a nazo.

⁸'Bo na i'duteki inide Efesoni yeŋadru tozo i luŋa lo Pentekosito lu,

⁹igbonaga na aŋaki koŋo gboŋa na konani kitana ina, 'bo kaguwa kilo rodri.

¹⁰Kugbo Timoteo laga ayeŋadru kasu yu, meteta lepeŋa a lo'bu kasu dridriŋi yu, igbonaga lepe lo konakindra Matalo kita beti naga ma na konakindrinina.

¹¹Kuwade le'de ŋutu ka'bi ku 'da'dari lepe. 'Bo nyomodrita lepe i kiko yu ku teili lo trotro, ma lepe yiteni kuweni, igbonaga na lo momondru lepe ku luŋaseri kilo ina.

12Ku kulia ti Apolo laga a luḡaselo kine, na ama'yu mugu ku lepe adi ti lepe uti i wodru na ta ku luḡaseri ku'de kilo, 'bo lepe aku nyadru utu tinade. Lepe itutu kuwa arumbi koḡo.

13Gbo'dita ku konye, liranita tritri i rugo katani, gbo'dita ku teiliko logo, gbo'dita ku teriḡi.

14Konesi kasu kine giri ti konani ku nyadru.

15'Bo luḡaseri, ta adeni adi ḡutulu laga i 'ba lo Setefano kulu a nyomo ti Kristo laga lo trora a kayo Akaya kata yu kilo. Ko atikindra 'beri i konakindra na ḡutu ti Ŋun kilo kita.

16Na ma'yu mugu ku ta, sopeta so ḡutulu laga be kilo de kilo ku ḡutulu ku'de laga lo treka kasi ko kugele kilo.

17Na anyola ku yeḡundra nasi Setefanona, seku Forutunato, ku Akaikona, igbonaga ko akondra kita naga ta aku konuna.

18Ko aru'ya teili liolo ku kasu kilo itro. Tikita ḡutulu laga be kilo de kilo ti denani dena.

19Tomoresi ti karuko ti Asia kilo aroma ku ta. Akula seku Pirisila ku karuko laga lo tomodya 'beri kasiko i 'bani kilo aroma ku ta kuru ku Matalo katani.

20Luḡaseri kilo giri aroma ku ta. Rometa roma kasu dridriḡi yu ku rome lo nyadru na luḡaserilo.

21Na laga Paulo awudyo ilo rome de ku keni lio lepe.

22Kugbo le'de ḡutu aku nyari Matalo, ti lepe lomoni lomo. Marana tha! Trugo adi, Mata likalo pondri!

23'Busa na'bu na Mata Yesu ina ti si'dani ku ta.

24Nyadru niona ti gbo'dini ku ta ku Kristo Yesu katani. Amena.

2 Korinito

2 Korinito 1

- ¹Paulo laga a lososonyo lo Yesu Kristolo be naga ma Dun nyadrini ina seku Timoteo laga a luḡase likalo, aroma ku tomore na karuko ti Dun laga Korinito yu kilo, ku ḡutulu giri laga a ti Dun, lo gbo'da i ka na Akaya kata yu kilo giri.
- ²'Busa na'buḡa ku teili lo trotro lo ḡiyu ku Dun Monye likalo yu, ku Mata laga Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ³Dun laga a Monye lo Mata lika Yesu Kristolo ti purani pura, lepe a Monye ediyo, a Dun laga a karudani lo teiliko ti ḡutulu giri.
- ⁴Lepe ru'ya teiliko kaya kilo i sasanya nikana katani giri, ma yi ku romoki ru'ini teiliko ti ḡutulu laga i sasanya naga kuwa adinyo ina katani kilo itro ku ruda na teiliko naga ma yi lepe rumbi ku Dun katanina.
- ⁵'Bo beti naga luḡulio ti Kristo kilo ma rewuni kayanina, gbode ruda na teiliko ina arewu kayani ku kulia ti Kristo kine itro.
- ⁶Kugbo yi laga asasanya, ina de a ruda nasu na teiliko, ku rite nasuna. Kugbo teiliko kaya kilo laga aruda, ina de a ruda nasu na teiliko naga ma ta rumbini i naga ma ta gbo'dini ku teiliko ti rile i luḡuli logele laga ma yi rumbinilo katanina.
- ⁷Yendru nika naga ku kulia kasu kinena alira tritri, igbonaga yi adeni adi be naga ma ta ḡarundri luḡunilo kaya kilona, gbode ta iḡaḡarundra ruda nika na teilikona itro.
- ⁸'Bo luḡaseri, yi nyadru deneta sasanya nika naga ma yi rumbi Asia yuna. Nu sasanya de tomoni koru, 'bo atiga teriḡi nikana munyumunyu, kuwade yi adragu 'beri adi yi aka runi.
- ⁹A 'diri yi ayo'yu adi yi aḡeraki tuwa. Kine kulia de atikindra yi adi ka'bi yi ku toto 'beri a 'beri, 'bo ku Dun laga lo toḡizu ḡutulu laga atatuwa kilolo.
- ¹⁰Lepe aritundro yi kazu i nu tuwa naga a drumana kata yu, lepe iriritundro yi, 'bo yi a'delakindra teiliko kaya kilo ku lepeni adi lepe iriritu yi 'do.
- ¹¹Laga ta itro, loketa lo yi ku magu nasuna, gbode ḡutulu rodri ititikindra iyete ku kulia kaya kine ku 'doke laga ku 'busa na'bu, laga a 'dokani yi ku kulia ti magu na ḡutulu rodri ina.
- ¹²'Bo pudya nika na 'beri naga dena, bo na kulia na 'doru dendra nika na teilikonana adi woro nika naga i kanina, 'bo alanguna kasu yuna gbo a na kekeli, ku teiliko laga 'ba toḡulupa lo ḡiyu ku Dun, agbo'da ku tobodo na kanani, 'bo ku 'busa na'bu na Dun ina.
- ¹³'Bo yi aku wurokindro ta kulia ku'de, ḡo kine kulia naga ma ta romokini kendri i dendra kine ka'delo. Na yendru adi ta idedeni kulia kine giri giri.

14'Bo 'dibani kodro ku ta adeni kulia kine a dridriji ka'delo tinade kpe, ta iromokiipupudya na 'beri ku kulia kaya kine be naga ma yi ku pupudyi 'beri ku kulia kasu kine i luja lo Mata lika Yesu lu ina.

15Igbonaga na lidra mugu ku kine kulia dena, a kayona na anyadru utu naga kasu yuna, ma ta ku rumbini kojo na'buna luja mure 'busa.

16Na kazu kodro nyadru nradru kasu yu i utu nio naga Makedonia yuna, druga i yite nio naga bonina i pondra kasuni 'do, ma ta ku nyomodri na i kiko lo Yudaya lu 'busa.

17Ku na laga anyadru de, trugo adi na a ntu lo tamure ya? Dona ku na lo kukundra mugu i kondra na le'de no, na lo kondra be na ntu lo ka laga lo kulia adi Iye ku 'Bayi itrolo ya?

18Be naga ma Dun gbo'dini ku to'dirina, kulia na ta yi kasuni kine ani gbo'da a ti Iye ku 'Bayi.

19Diro lo Dun, Yesu Kristo laga ma yi trugi kasu dridriji yulo, yi seku Silivano ku Timoteo, Yesu nanilo ani gbo'da a ntu lo tamure, 'bo ku lepe katani, nolo Iye 'du.

20'Bo Dun atoliriza sareta kanye kilo giri gele gele ku Yesu katani. Ku kine kulia de yi bita tazu Amena ku kulia ti lepe kine i purani na Dun.

21'Bo Dun lepe lo tolirakindra yi kasi ta ku Kristo katani, agelundra yi itro.

22Lepe a'delakindra kpiye lonye kaya kojoni, druga rabu yi ku Yuka nanyena kaya teilikoni.

23Laga na lungu Dun a ka'dotoni lo bo nio na kuliana adi na ko'yu utu naga Korinito yu ina ka'bi na ku tikindra ta luju.

24Yi ani ri'dikindra ta i rugo na kuliani, igbonaga ta alira tritri kasu rugonina, 'bo yi a kakita lo kita kasi ta kugele ma ta ku rumbi nyola.

2 Korinito 2

1Nyenaga na ayo'yu adi ka'bi na ku yeyenadru kasu yu ku luju 'do tro.

2Kugbo na laga atikindra ta luju, na lo itikindra na nyolana gele'du ntu laga ma na tikindri lepe luju.

3Kuwade na kazu awudyo kunu kulia de, adi ka'bi na ku yeyenadru kasu yu i rumbi na luju ku ntulu laga kodro ma na ku rumbini nyolana kasiko yu kilo. 'Bo na lidra mugu ku kulia kasu kine giri adi kugbo na laga anyola, ta giri inyonyola nyonyola 'do.

4'Bo ku na laga ku teili lo sasanya koru, ku dreli koru kuwe teilini, na kazu awurokindro ta ku nolita koru, agbo'da i tikindra na ta luju, 'bo i trukokindro na ta adi puso nasuna alenga na koru.

- ⁵Kugbo le'de ηutu laga atikindra luηuli, lepe agbo'da tikindra nani, 'bo tikindra ta, kuwa ku'de ηutulu kulu kasu dridriηi yu, 'bo na ani nyadru kulia ku teriηi.
- ⁶Ropeta ti toro laga ma ηutulu rodri kilo tikindri kilo aromoki ηutu laga be ilo de ilo.
- ⁷Kugbo de, 'di neta toro na ηutu ηanilo kaηo, i ru'ya na teili lo lepelo, ka'bi lepe ku tika ku luηuli laga a druma korulo.
- ⁸Ku kine kulia de, na ma'yu mugu ku ta adi tikita lepe i dendra na nyadru nasuna soso.
- ⁹'Bo na kazu awudyo kunu kulia de ma na ku tritrimbi ta ηona ta isosobu kulia kuwe kine i kuliata giri katani.
- ¹⁰ηutu laga ma ta 'dizi torozi ti lepe ilo, laga na a'diza itro. Ku na laga a'diza ne'de toro, na a'diza toro ηanina kaηo ku kulia kasu ku Kristo i koηoni,
- ¹¹ka'bi Satani ku dumba yi, igbonaga yi adeni yoyolozu na lepenana.
- ¹²Kugbo na laga ayenga Turo yu i trugo na kuu na'bu na Kristona, ηun druga ηakindra na kaakutu na konani kita nanyena.
- ¹³'Bo teili liolo aku gbi'diki igbonaga na aku rio luηase lio laga Tito yu dena. Kuwade na akolokindro ko, druga na laηadru Makedonia yu.
- ¹⁴Iyete lo ηun, igbonaga lepe lo 'dolakindra ηutu kuwe mu luηa i rodru na mero kilo ku Kristo katanina. 'Bo lepe tikindra yi i toηmwadru na azi na denani nye mu piritto.
- ¹⁵'Bo yi gbo be azi na Kristo na ηmwara ku ηun yu ku ηutulu laga lo rite kilo i dridriηini ku laga lo kakaraki kilo i dridriηini itro.
- ¹⁶I ku'de kilo ηutuluni, azi ηanina gbo be azi na ηmwa a naro na tuwa na tatuza ηutuluna, 'bo i ku'de kiloni azi ηanina gbo be azi na ηmwa sisisi naga zoru na zondra runa. ηa laga iroromoki kondra kine kulia de ya?
- ¹⁷'Bo yi ani gbo'da be ηutulu rodri laga lo kokorozi kulia ti ηun kine ku toηulupa kilo, 'bo yi a ηutulu laga ku teiliko laga mηgba laga lo gelu ηun kilo. Yi kulia ku Kristo katani, ku ηun i koηoni itro.

2 Korinito 3

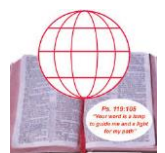
- ¹Yi puru beti yi kpekindra 'beri 'do ya? ηona yi nyadru waragaki na kpekini yi naga awuro kasuni, kugbo naga ma ta wudyini kine be naga ma ku'de kilo ηutulu nyadrinina ya?
- ²Ta lepe a waraga nika naga awuro kaya teilikoni, naga adena, naga ma ηutulu kilo giri kendrina.
- ³'Bo ta akpeza adi ta a waraga na wuru Kristo naga ma yi tikindri, naga agbo'da wuro ku winoni, 'bo ku Yuka na ηun laga zorulo, naga agbo'da wuro i ηoropo naga napa'dala kine kinini, 'bo ku ηutulu i teiliko kata.

- ⁴Yi gbo ku rugo naga dena ku Dun ni ku kulia ti Kristo kine.
- ⁵Agbo'da adi yi lepe gbo ku teriŋi i kondra na le'de ŋo a yi lepeni, 'bo teriŋi nikana ŋiyu ku Dun yu.
- ⁶Lepe atikindra yi teriŋi i kondra na kita na tomore naluduna. Tomore ŋanina agbo'da a kukuzu na wuwuroni, 'bo a na Yuka Nakiyena. 'Bo kukuzu naga na wurona nyena tatuza ŋutulu, 'bo Yuka Nakiyena tikindra ru.
- ⁷Kukuzu naga na geraki i ŋurupi kini, naga kazu atiki ku kobu na mo'yuna zondra tuwa. 'Bo 'dibani kodro ku koŋo na Mosena momo'yu ku mo'yu naga nu lelenga kpe, ŋutu ti Isiraeli kilo aku romoki gbuluzu lepe ku kulia ti mo'yu ŋanina kine.
- ⁸Kuwade kugbo kulia ti kukuzuna kine naga atiki ku mo'yu ŋanina, kulia ti Yuka Nakiye kine aka tiki ku kobu na mo'yu naga a druma arodruni ya?
- ⁹'Bo kugbo kulia naga ma ŋutulu kilo ŋerakini tuwa kine naga agbo'da ku mo'yuna, kulia naga ma ŋutulu kilo kenani mŋgba kine igbo'da ku mo'yu naga a druma arodru.
- ¹⁰A 'diri ŋo laga kazu ku mo'yulo ayeŋundra 'ba mo'yu ku kulia ti mo'yu naga na rodru lepena kine.
- ¹¹Kuwade kugbo ŋo laga lo lelengalo akobu ku mo'yu, ŋo laga ani lengalo ti kobini ku mo'yu naga arodruna.
- ¹²Igbonaga yi gbo ku yendru naga be ina dena, yi gbo ku teiliko logo koru.
- ¹³Yi ani gbo'da be Mose, laga lo mugo koŋo nanyena kazu ku bongolo, adi ka'bi ŋutu ti Isiraeli ku medra 'dute na mo'yu naga na lelengana.
- ¹⁴'Bo yoyolozu nasikona kazu ayeŋundra a nago, 'bo yeŋundra tozo tinade, kugbo ko laga kendra tomore na 'berona, bongo ŋanina aku 'dumazi kaŋo, igbonaga ku 'dumazi ku Kristo 'duna.
- ¹⁵A 'diri yeŋundra tozo tinade kugbo buku na Mosena naga kekena, yoyolozu nasikona gbo beti amuko ku bongo.
- ¹⁶'Bo kugbo le'de ŋutu laga alopugo mugu ku Matalo yu, bongo ŋanina i'du'dumazi kaŋo.
- ¹⁷'Bo Mata ŋanilo a Yuka Nakiyena, 'bo i piri naga ma Yuka na Dun gbo'dini nu, lakana nu kata yu itro.
- ¹⁸'Bo yi giri laga aku mugo koŋo kilo temetakindra mo'yu na Matalo beti naga i maraya katana, ma yi lopuko i gbetita na lepe naga ku mo'yu naga na purara 'duuna. Kine kulia de ŋiyu ku Mata laga a Yukalo yu.

2 Korinito 4

- ¹Ku kine kulia de, igbonaga yi gbo ku ina kita de ku ediyo lo Dun ina, yi ani kanya tro.

- ²Yi aredra kuliata naga a'dana ti yukuwe kine, yi ani kondra ku tojulupa tro, yi ani lopugo kulia ti Dun kine ku 'bure, 'bo be naga ma yi kpezi kulia ti to'diri kine gbojana, yi kodro kpekindra 'beri i kojo na dendra na teiliko ti ntulu girina, ku Dun i kojoni itro.
- ³'Bo kugbo kuu na'bu nikana naga amuko, lepe amuko i kojo na ntulu laga lo karaki kiloni 'du.
- ⁴Ko aku rugo kuu na'buna igbonaga mulete lo ina ka delo atikindra ntulu laga aku rugo kilo gbo 'ba konye kasiko i yoyolozuni ina, ka'bi ko ku medra parara naga na mo'yu ku kuu na'bu na Kristo lo gbo'da drodrogele beti Dun ilo.
- ⁵'Bo yi agbo'da trugo kulia kaya lepeni, 'bo kulia ti Yesu Kristo kine adi lepe a Mata, 'bo yi lepe a upi kasu kilo ku kulia ti Yesu kine.
- ⁶'Bo Dun lo kulia kazu adi, "Ti pararana kobi kobu i mude kata yu" ilo, nyelo kobu a parara kaya teilikoni i tikindra na yi i dendra na mo'yu na Dun naga ku Kristo i kojonina.
- ⁷'Bo yi kilo riridra kine tokorine de i songbolo lo gbiya ku lipo kilo katani, ma yi ku kpezi adi teriji naga a druma koru ina a na Dun, agbo'da a nikani.
- ⁸Yi اساسanya i kuliata giri, 'bo yi aku tika tro, yi gbo i kuliata nago kine katani, 'bo yi aku dragu 'beri.
- ⁹Yi wowonye wowonye ku mero, 'bo yi aku koloki 'ba worisi. Yi agbuteki kani, 'bo yi aku karaki.
- ¹⁰Mu luja yi kilo narundra tuwa na Yesuna kaya 'berini, ma ru na Yesuna boja kaya 'berini itro.
- ¹¹'Bo yi laga zoru kilo yi atikindra 'beri mu luja i tuwa ku kulia ti Yesu kine, adi ru na Yesuna ma kpezi mugu i 'beri kaya naga na tatatuwa tatuwa kineni 'busa.
- ¹²Kuwade tuwana ina kita kaya 'berini, 'bo runa ina kita kasu 'berini.
- ¹³'Bo awuro adi, "Na arugo, nyena kuliani na." Ku ina yuka nagele na rugona de, yi itro kulia igbonaga yi aru gona.
- ¹⁴Yi adeni adi Dun laga lo tojizu Mata laga Yesu ilo, nyelo itojizu yi itro kasi Yesu kugele, 'bo lepe itotolupu yi kasi ta kanye kojo yu.
- ¹⁵Kine kulia de giri gbo ku kulia kasu, adi be naga ma 'busa na'bu zoreni zore i ntulu rodrina, gbode iyetelo irereki i purani na Dun.
- ¹⁶Ku kine kulia de yi ani kanya. 'Dibani kodro ku gbo'da nika naga a ntunutuna 'bu'bure kpe, gbo'da nika naga a na yukana totowusa totowusa a naluduko luja kilo giri.
- ¹⁷'Bo sasanya nika naga pa'de'de naga na lelengana, ina zakindra yi pura naga a druma koru naga ani lengana.

18'Bi yi agbo'da bojadru ŋo laga lo memeta kiloni, 'bo ŋo laga ani meta kilo. Do laga lo memeta kilo lelenga, 'bo ŋo laga ani meta kilo ani lenga tro.

2 Korinito 5

1Kuwade yi adeni adi kugbo morogo nika naga a na kana naga aŋanyazi kaŋo, yi gbo ku kadi naga na 'du Dun i 'diko yu naga aku 'duko ku kenisi, naga ani lengana.

2I ina de katani yi kilo gbigbiye, 'bo yi gbo ku puso na gbo'diniki ku nika na 'dikona.

3Ku yi laga ku nu de, yi aka 'bunyeke kaŋoni.

4Saka nika naga i ina morogo dena, yi ŋoŋotatu ŋoŋotatu ku tomoni na kulia ŋani kine. Agbo'da ti yi yokozi ina mugu deni, 'bo ti yi soyini ku ne'dena, ma runa tigi ŋo lo tutuwalo 'busa.

5Dun lo kukundra yi kazu i kine kulia de, 'bo lepe lo rabu yi ku Yuka Nakiyena.

6Kuwade mu luŋa yi gbo ku teiliko logo. Yi adeni adi ku yi laga inide ku kine muguzi de, yi ani gbo'da ku Matalo yu.

7Yi saka ku rugo, agbo'da ku ŋo lo memetani.

8Yi gbo ku teiliko logo. Yi kodro nyadru kolokindro kine muguzi de ma yi ku gbo'da ku Matalo yu.

9Kuwade kugbo yi laga kilo inide ku kine muguzi de, kugbo yu de, yi kilo 'delakindra teiliko kaya kilo i tikindra na lepe nyola.

10'Bo yi giri ipuru i si'de na Kristo na ŋerani kulia kine nu, ma ŋutu gele gele riozini rope lo konesi kanye kine kanye muguni, kuwa a na'bu kuwa a naro.

11Kuwade igbonaga yi adeni kuka na Dun ina, yi 'bo'borundra ŋutu kilo. 'Bo Dun adeni gbiyeri likalo giri, 'bo na yendru adi ta itro adeni kasu teilikoni 'do.

12Yi agbo'da kpekindra 'beri kasuni 'doni, 'bo yi tikindra ta i pupudya na 'beri ku kulia kaya kine, adi ma ta ku romoki teyitokindro ŋutulu laga lo pupudya 'beri ku puru naga kaŋo, agbo'da i teilikoni kilo kulia.

13Kugbo yi laga mamali, yi mali ku kulia ti Dun kine. Kugbo yi laga ku kpinyi na'bu, yi gbo de ku kulia kasu kine.

14'Bo nyadru na Kristo ina nyena 'deba yi, igbonaga yi adeni soso adi ŋutu gele atuwa ku ŋutulu giri i pirini, nyena tatuwani ŋutulu giri ina.

15'Bo lepe atuwa ku ŋutulu giri, adi ŋutulu laga zoru kilo ka'bi ko ku gbo'da zoru 'do ku kulia kase lepe kine, 'bo ku kulia ti Kristo laga atuwa ku se, 'bo laga atonjiye 'dolo kine.

¹⁶Ku kine kulia de ñiyoro tinade yi ani dendra le'de ñutu beti naga ma loñutu dendrinina. 'Dibani kodro ku yi kazu adendra Kristo beti naga ma loñutu dendrinina kpe, tinade yi ani dendra lepe de 'do.

¹⁷Kugbo le'de ñutu laga ku Kristo katani, lepe agbiya a loludu. Kulia naga ti 'bero kine arosodru kaño, meteta, kulia naluduko kine ayeñundra.

¹⁸Kine kulia de giri ñiyu ku Ðun yu. Lepe atomodya yi a worisi kanye ku Kristo katani, druga tikindra yi kita na tomorani ñutulu a worisi kanyena.

¹⁹Trugo adi Ðun kazu lu ku Kristo kata yu i tomodya na ñutulu ti ka kilo a worisi kanye. Lepe aku kendra torozi kasiko kine, 'bo akolokindro yi i trugo na kulia na tomorani loñutu kasi nye kine.

²⁰Kuwade yi a lo'dia ti Kristo, be naga ma Ðun magini ta kaya kutunina, yi ma'yu 'beri ku ta i piri na Kristona adi tomoreta 'beri a worisi ti Ðun.

²¹Ku kulia kaya kine Ðun atikindra Kristo i yeñundra a lo toro, 'dibani kodro ku lepe 'ba toro kpe, ma yi ku gbo'da ku 'bu'busi na Ðun ina 'busa.

2 Korinito 6

¹Kuwade yi laga a kakita kasi lepe kugele kilo ma'yu 'beri ku ta adi ka'bi ta ku ruruku 'busa na'bu na Ðun ina a 'busa.

²'Bo lepe akulia adi, "I bañe naga a rukena na ayinga do, 'bo na alogu do i luña lo ritelo." Meteta, bañe naga a rukena nye ina de. Luña lo ritelo nye ilo de.

³Yi ani 'delakindra kumu lo pupugo le'de ñutu i kiko yu, ka'bi kita nikana ku sosoyini kulia.

⁴'Bo yi akpekindra 'beri i kuliata giri adi yi a kaloko ti Ðun, ku teiliko ti rile koru, i sasanya, ku dreliya, ku kuliata nago kine,

⁵ku kpikpinyayi, ku drodrora, ku resesatu na mongoyo kilona, ku kitazi na tretrekaniki kine, ku saka naga 'ba toto, ku mago itro.

⁶Yi akpekindra 'beri ku kulia ti kekeli, ku dendra, ku teiliko mada, ku teiliko lo'bu, ku Yuka Nakiyena, ku nyadru naga mñgbana

⁷ku kulia na tayi naga ku to'diri kine, ku teriñi na Ðun. Yi gbo ku dyapa ti logbiye lo'bulo kilo i keni lo lutate ku lo kaduñe itro.

⁸Yi asopo, 'bo yi ani sopo. Kari kaya kine a'di'dinya a naro, 'bo a na'bu itro. Yi a'data be ka'bo'bolia, ti derengi yi a ñutulu laga a 'diri.

⁹Yi gbo be ñutu laga aku dena kilo, ti yi adena koru, be ñutu laga lo tatuwa tatuwa kilo, 'bo meteta, yi kilo zoru, be ñutu laga aririña kilo, 'bo yi aku tatuwi.

¹⁰Yi gbo ku luñuli, 'bo yi nyonyola 'duu, a lemerika, 'bo yi kilo tikindra ñutulu rodri tokorine, yi 'ba kapazi, 'bo yi gbo ku kapazi giri.

- 11** Ɖutu ti Korinito kilo, yi atakindra ta kulia kine gboṅa. Teiliko kaya kilo aṅaki ta gboṅa.
- 12** Yi ani gbo'da ku teiliko loro ku ta, 'bo ta kilo ku teiliko loro ku yi.
- 13** Na takindra ta beti ṅazi kuwe. Koneta be yi itro. Dakita yi teiliko kasu kilo gboṅa 'do po.
- 14** Ka'bi ta ku totomoru 'beri ku ṅutulu laga 'ba rugo kilo. Kulia naga a na'bu kine ma mora ku naro kine adidinyo ya? Ku pararana seku mudena mora adidinyo ya?
- 15** Ku Kristo seku Satani mora adidinyo ya? Kulia ti karukoni kine ma gbo'da kugele seku ṅutu laga aku rugolo adidinyo ya?
- 16** Kadi na Ɖun ina tomodya mugu ku muloko laga a 'busa 'busa kilo adidinyo ya? 'Bo yi laga a kadi na Ɖun laga zorulo. Be naga ma Ɖun kulianina adi, "Na isasaka kasiko katani, na iwoworo kasiko i dridriṅini, na igbo'da a Ɖun lasiko, ko igbo'da a zuru lio.
- 17** Kuwade lupundrita kasiko i dridriṅini kaṅo, tokoruta 'beri kasikoni kaṅo, Matalo lo kulia, ku 'bo'bota ṅo laga 'ba kekelilo, 'bo na irurukundro ta,
- 18** na igbo'da a Monye lasu, 'bo ta lo igbo'da a ṅazi kuwe laga lalia kilo, ku nawate kine. Mata Kabulonilo lo kulia de."

2 Korinito 7

- 1** Igbonaga yi gbo ku sareta laga kilo dena, ṅutulu laga ma na nyadri kilo, ti yi tokele 'beri ku mundri naga kaya 'berini kine, ku naga kaya yukalani kine itro. Ti yi yeṅundri a lokiye koru ma yi gbo'da a lo kuga Ɖun ina.
- 2** Dakita yi teiliko kasu kilo. Yi aku kondra le'de ṅutu a loro. Yi aku kokorozu le'de ṅutu. Yi aku dudumuza le'de ṅutu.
- 3** Na agbo'da tazu de i tikani na ta ku ṅera na kuliani, 'bo be naga ma na kuliani ku ta kazuna, ta kilo gbo kaya teilikoni ma yi tatuwa kasi ta, ma yi gbo'da zoru kasi ta 'do.
- 4** Na lidra mugu ku ta koru. Na pudya mugu ku ta. Teili liolo agbi'diki ku kulia kasu kine. Kaya sasanyani giri na nyola ku nyola naga koruna.
- 5** 'Bo kugbo yi laga ayenga Makedonia yu, 'beri kaya kine aku rumbi yuka, 'bo yi اساسanya i kuliata giri katani. Kaṅo yu moro, 'bo katani kuze.
- 6** 'Bo Ɖun lo ru'ya teiliko ti ṅutulu lo gbo'da ku dreliya kilo aru'ya teiliko kaya kilo ku pondra na Titona.
- 7** Agbo'da ku pondra na lepena ka'deloni, 'bo ku ruda na teili naga ma lepe rumbi kasu yuna itro. Lepe atrukokindro yi puso nasu na metani nana, ku gbiye nasuna, ku kure nasuna ku kulia kuwe kine, kine kulia de atakindra na nyola 'do 'do.

⁸Dibani kodro ku na kazu atikindra ta luḡuli ku waraga niona kpe, na aku 'doko pele. Na kazu a'doko pele igbonaga na ameri adi waraga ḡanina atikindra ta luḡuli, 'bo ku baḡe a naḡutru ka'delo.

⁹Bo tinade na anyola, agbo'da ku kulia ti luḡulio kasu kiloni, 'bo ku naga luḡulio ḡani kilo ma tikindri ta lopuko na teiliko ina. 'Bo luḡulio kasu kilo gbo be naga ma Dun pedrinina, kuwade laga yi aku kondra ta a loro.

¹⁰Luḡulio laga be naga ma Dun pedrinina kilo se lo tikindra lopuko na teiliko naga na zonga ḡutulu i rite, naga 'ba 'doko na pelena. Luḡulio ti ina ka dena kilo tikindra tuwa.

¹¹Meteta, luḡulio laga be naga ma Dun pedrinina kilo tikindra ta i gbo'da ku puso naga gbana de. A 'diri ta gbo ku puso i renyundra na 'beri i toro katani. Ta gbo ku pelela na potroru, ku kuze, ku puso na metani nana, ku puso na konani kita, ku na ḡerani kulia ti torozi kine. Ta akpekindra 'beri i gbo'da 'ba toro i kunu kuliata de katani.

¹²Kuwade 'dibani kodro ku na awurokindro ta nu waraga de kpe, agbo'da ku kulia ti ḡutu laga akondra a loroni, kugbo ku kulia ti ḡutu laga akona a loroni, 'bo puso nasu naga kayanina ma kpeza mugu kasuni ku Dun i koḡo yu 'busa.

¹³Ku kine kulia de yi arumbi ruda na teilikona. Agbo'da ruda nika na teilikona ka'deloni, 'bo yi anyola koru ku kulia ti nyola na Titona, igbonaga yuka na lepena arumbi teriḡi naludu ku ta girina.

¹⁴Bo ku na laga apudya mugu ku lepe i koḡo yu ku kulia kasu kine, na aku rumbi yukuwe. 'Bo be naga ma yi takindri ta kulia giri naga ti to'diri kinena, pudya nika na 'beri naga ku Tito i koḡo yuna ayeḡundra a kulia ti to'diri.

¹⁵Lepe aḡakindra ta teili lonyelo gboḡa koru, ku naga ma lepe rambini sobu nasuna giri, ku kuze nasuna ku zangu nasu na 'beri naga ma ta rukundri lepena.

¹⁶Na anyola igbonaga i kuliata kine giri kata yu na lidra mugu ku kulia kasu kinena.

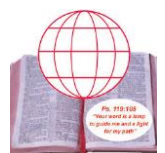
2 Korinito 8

¹Luḡaseri yi nyadru adi deneta kulia ti 'busa na'bu na Dun na kpiya i tomoresi ti karuko ti Makedonia kuluna.

²Bo i luḡa laga ma ko moroni koru ku sasanya rodri lu, nyola nasikona a druma koru, kuwade ko atikindra 'doketa kase kilo beti korineko kilo, 'dibani kodro ku telemera nasikona naga 'boto de kpe.

³Bo na 'dodru bo nasiko na kuliana adi ko atikindra 'doketa laga ku puso kilo be naga ma ko romokinina, 'bo arodru naga ma ko romokinina.

⁴Koḡa ama'yu 'beri koru ku yi adi ti se ḡaraki ina 'busa na'bu de i logu na ḡutu ti Dun kilo.

- ⁵Bo ani gbo'da be naga ma yi rambini nu, ko atikindra 'beri a nze ku Mataloni, ku yi 'do itro, be naga ma Dun nyadrinina.
- ⁶Kuwade yi aru'ya teili lo Titolo adi be naga ma lepe sulukindri ina kita naga ku 'busa na'buna dena, ti lepe tutune kita njanina kasu dridriji yu.
- ⁷Kuwade be naga ma ta zoreni ku kulia kine girina, ku rugona, ku tayi na kuliana, ku dendrana, ku puso naga a 'dirina, ku nyadru nasu na yina, gbode ina 'busa na'buna de ti zoreni kasuni 'do itro.
- ⁸Na agbo'da kulia ku kukuzuni, 'bo na kodro modyu ta ku kulia ti puso na ku'de kilo ntutuluna, adi njon na nyadru nasuna a kulia naga mngba 'do.
- ⁹Bo ta adeni 'busa na'bu na Mata lika Yesu Kristo ina, adi, 'dibani kodro ku lepe a korine de kpe, lepe ayejundra a lemeri ku kulia kasu kine, adi ku kulia ti telemera na lepena kine ma ta ku yejundra a korineko.
- ¹⁰Kulia na rami na kine na lo trukokindro ta. Kine de a na'bu i logu na ta. Kiya lo kaazelo ta asulukindra kondra naga nu de, 'bo agbo'da kondra ka'deloni, 'bo ta lepe anyadru kondra de.
- ¹¹Kuwade i ilo so de tutuneta kondra na kunu kulia de kaño. Kuwade be naga kazu ma ta nyadri tikindrina, tikindrita be naga ma kapa kilo gbo'dini kasunina.
- ¹²Bo kugbo nyadru na 'dogana kata, Dun irukundro 'doke njanilo be naga ma kapa kilo gbo'dini kasunina, agbo'da be naga ma kapa kilo gbo'dini 'bayinani.
- ¹³Agbo'da adi ku'de kilo ntulu ti gbo'dim 'ba no lo tomoni ti ta lepe gbo ku no lo tomonini.
- ¹⁴Bo be naga ma kulia kine gbo'dini zozona, tokorine nasu naga tinadena ti logi telemera nasikona, gbode tokorine nasikona ma logi telemera nasuna 'busa, ma kulia kine gbo'da zozo.
- ¹⁵Be naga ma wuronina adi, "Dutu laga a 'dumba rodrilo, aku kolokindro limbato 'bo ntutu laga atundra 'baziñalo aku yaña."
- ¹⁶Iyete lo Dun lo tikindra puso ku Tito i teili yu be niona ku kulia kasu kinelo.
- ¹⁷Bo Tito agbo'da rugo ku piza nio na lepena ka'deloni, 'bo igbonaga lepe gbo ku puso koruna, lepe ayo'yu utu naga kasu yuna ku kuwe nanye lepe.
- ¹⁸Yi kilo sonyodru seku lepe luñase laga lo pupura pupura i dridriji na tomoresi ti karuko kilo giri ku trugo na lepe na kuu na'buna ilo.
- ¹⁹Agbo'da ku kine kulia de ka'deloni, 'bo tomoresi ti karuko kilo giri agelundra lepe i woro ku yi kugele i ina kita naga ku 'busa na'bu naga ma yi kondrini i purani na Matalo, ku i kpeza na puso nikana ina de.
- ²⁰Kulia naga ma yi gigirini kine de, le'de ntutu ka'bi ku soso soso yi ku kulia ti ilo 'doke laga a drumaga laga ma yi kodyi ilo de.

²¹Yo'yu nikana adi ti yi kone kulia naga soso, agbo'da ku Ðun i konyeni ka'deloni, 'bo ku ñutulu i konyeni itro.

²²'Bo yi kilo sonyodru kasi ko kugele luḡase lika laga ma yi modyi luḡa rodri laga ma yi rumbi ku puso i kuliata rodri ilo. Lepe ayeḡundra gbo'di ku puso naga koru igbonaga lepe lidra mugu koru ku tana.

²³'Bo laga Tito, lepe a ḡutu laga lo tomodya mugu i kondra na kita seku na kugele i logu na ta. 'Bo laga luḡaseri kaya kilo ko a lososonyo ti tomoresi ti karuko laga lo tikindra Kristo pura kilo.

²⁴Kuwade kpekita kilo ḡutulu de nyadru nasuna ku pudya nika na 'beri naga ku kulia kasuna ku karuko kilo i koḡo yu.

2 Korinito 9

¹Ani nyadru ti na wurokindri ta kulia ti 'doke lo ḡarakini ḡutu ti Ðun kilolo.

²'Bo na adeni nyadru nasu na kine kulia de naga ma na pudyi mugu ku kulia kasu ku ḡutu ti Makedonia kilo i koḡo yu ina. Na akulia kasi ko adi ḡutu ti Akaya kilo akukundra 'beri ḡiyu i kiḡa lo kaazelo yu, 'bo puso nasuna atoḡizu teiliko ti ḡutulu rodri kasiko i dridriḡi yu.

³'Bo na lo sonyodru luḡaseri kilo ma pudya nika na 'beri ku kulia kasu kinena ka'bi ku yeḡundra a 'busa ku kine kulia de, ma ta ku kukundri 'beri be naga ma na kulianina.

⁴'Bo kugbo ku'de ḡutu ti Makedonia kilo laga autu kasi yi kugele rumbi derengi ta aku kukundra 'beri, kedri kodro laga yi irumbi yukuwe ku naga ma yi yendri dena, 'bo ta itro irurumbi alangu.

⁵Kuwade na arambu a na'buna ki na ma'yu mugu ku luḡaseri kilo ti ko utini ḡero kasu yu, ma ko ku kukundra kulia ti 'doke laga ma ta sarakindri 'berolo a nze, adi 'doke ḡanilo ma gbo'da a loḡu'du a ḡo laga lo titiki ku teili lo'bu, agbo'da a ḡo lo riri'dikini.

⁶Na adi kawiani laga lo weza 'baziḡalo, i'di'didra 'baziḡa, 'bo kawiani laga lo weza rodri, i'di'didra rodri.

⁷Dutu gele gele ti kondri be naga ma nye yo'ini 'bero kanye teili yuna, 'ba luḡuli, 'ba ri'diki, igbonaga Ðun nyadru ḡutu lo 'doga ku nyolalo.

⁸'Bo Ðun roromoki i tikindra na ta 'doketa giri zore, kuwade i kuliata giri ma ta ku gbo'da ku kapazi giri lo romoki ta mu luḡa, ma ta ku romoki kondra kitazi naga a na'bu kine giri.

⁹Be naga ma wuronina adi, "Lepe lo teririadru 'doketa kilo, lepe lo tikindra lemerika kilo kapa, 'bo 'bu'busi na lepena iyinḡiki kini."

¹⁰Ðun lo tikindra kawiani nyomo, ku 'dilo i nyosulo, ititikindra ta nyomo laga lo pupuye kilo i tozorodru kulia na'bu kasu kine itro.

- ¹¹Dun ititikindra ta tokorine mu luṅa i kuliata giri, ma ta ku gbo'da a ka'doka laga a 'diri, kuwade ṅutulu kilo ititikindra Dun iyetelo ku kulia kaya kine.
- ¹²Ina kita de agbo'da tikindra ṅutu ti Dun kilo ṅo laga 'bayi kasiko yu kilo ka'deloni, 'bo atiki Dun iyete koru itro.
- ¹³Ku naga ma ta kondrini ina kita dena, ko itririmba ta, kuwade ko ipupudya Dun ku kulia ti sobu nasu na kuu na'bu na Kristo naga ma ta ruginina, ku kulia ti 'doke lasu laga a druma laga ma ta tikindri ko ku ṅutulu giri ilo.
- ¹⁴Ko ku 'beri imama'yu 'beri ku Dun ku kulia kasu kine, igbonaga puso nasuna lenga ko koruna, ku kulia ti 'busa na'bu na Dun naga na rodru koru kasu katanina.
- ¹⁵Iyete lo Dun ku 'doke lo lepe laga ani romoki tayilo.

2 Korinito 10

- ¹Na lepe, Paulo, laga 'ba teriṅi kasu dridriṅi yulo, 'bo ku teili logo ku na laga pazo, na ma'yu mugu ku ta ku Kristo laga 'ba pudya na mugu ku teili lo mada itrolo.
- ²Na ma'yu mugu ku ta, tikita ka'bi na ku kpekindra teili logo be lu de ku na laga ayeṅadru kasu dridriṅi yu, 'bo na yo'yu adi na igbo'da ku teili logo koru ku ṅutulu lo yo'yu adi yi woro be na ṅutu ti ka kilona i koṅo yu.
- ³Dibani kodro ku yi saka i kani kpe, yi ani moro be ṅutulu ti ka kilo.
- ⁴'Bo kapazi ti moro nikana kilo agbo'da a ti ina ka deni, 'bo ko a riṅiko ku kulia ti Dun kine i 'be'belengu na mariṅa naga nago kine kaṅo. Yi kilo gupadru rerenyeta kaṅo.
- ⁵Yi kilo rurusugo kapazi giri ka laga a'bilikindra 'beri i gokindra na ṅutulu i dena na Dun kilo. Yi kilo lopugo rambuzi giri ti ṅutulu kine i sobu na kulia ti Kristo kine.
- ⁶Kugbo ta laga arugo sobu na kukuzu nikana, yi akukundra 'beri i tikindra na ṅutulu giri laga 'ba sobu na kulia kilo rope na toro.
- ⁷Metarata ṅo laga kasu koṅo yu kilo. Kugbo le'de ṅutu lo lidra mugu adi nye a lo Kristo, ti lepe yuluki mugu 'do, adi be naga ma lepe gbo'dini a lo Kristo ina, yi gbo de 'do itro.
- ⁸Matalo atikindra na teriṅi i to'durodru na ta ki, agbo'da i rusugo na ta kani, kuwade 'dibani kodro ku na pudya mugu sa ku kulia ti teriṅi ṅanina kine de kpe, na aka gbo'da ku yukuweni.
- ⁹Na ani nyadru gbo'da be ṅutu lo tokuzendru ta ku waragaki kiloni.
- ¹⁰'Bo ta adi, "Waragaki ti Paulo kine a nago, ku teriṅi itro, 'bo kugbo lepe laga kaya dridriṅini lepe 'ba teriṅi, kulia na ta lepe kine 'ba teriṅi 'do."
- ¹¹Dutulu laga be kilo de kilo ti ko yole adi kulia naga ma yi tazi i waragaki katani kine ku yi laga 'bayi, ku yi laga ayeṅadru kasu yu yi ikokondra kulia ṅani kine.

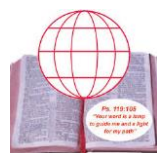
- 12'Bo yi ani togo'yu teiliko i kendra na 'beri kuwa i modyu na 'beri be na ntulu ku'de laga lo kpekindra 'beri kilona. 'Bo ku ko laga lo tritrimba 'beri kase dridriji yu kuwa modyu 'beri a 'beri, ko a ntulu laga 'ba dendra.
- 13'Bo laga yi aka pudya 'beri arodru more nikanani, 'bo be naga more na dridriji na kita naga ma Dun modyi yi, naga na yejadru tozo kasu yuna.
- 14Yi aku modyu tuwalangu na dridriji na kita nanina be naga lepe aku yejadru tozo kasu yu ina, 'bo yi kazu ayenga kasu yu a kayo ku kulia ti kuu na'bu na Kristo kine.
- 15Yi ani pudya 'beri arodru more nikana ku kulia ti kita na ku'de ntuluna, 'bo yi yendru adi rugo nasuna ku 'dudyi 'dudyo, dridriji nika na kita kasi tana ituwalañazi arodru,
- 16adi ma yi ku trugini kuu na'buna i kazi naga kasu i lu lozo yu kine, 'ba pudya na 'beri ku ño lo kona i dridriji na kita na ntulu le'de kata yuna.
- 17“Dutu laga lo pupudya mugulo, ti lepe pupure mugu ku kulia ti Matalo kine.”
- 18Kuwade ntulu laga lo kpekindra mugulo agbo'da nye lo irukeni, 'bo ntulu laga ma Matalo kpekindrilo, nye lo iruke.

2 Korinito 11

- 1A na'bu tineta ti teiliko kasu kilo 'baziña ku na, ku mali niona. Trotro tineta ti teiliko kasu kilo ku na po!
- 2Na gbo ku yino ku ta ku yino na Dun ina, igbonaga na atokuliaki ku ta ku Kristo ma na ku zondra ta ku Kristoni be 'diye naga a nakiye na zuwe ku lale lo lepe laga geledonina.
- 3'Bo be naga ma munulo 'bo'bolizi Iva ku toñulupa nanyenana, na gbo ku kuze yoyolozu nasuna ka'bi ku kokoroyi i tikindra na ta i kolokindro gbiyeri lasu laga ku teili lo'bu ku kekeli naga ku Kristo katanina.
- 4Kugbo le'de ntulu laga apondra i trugo na kulia ti Yesu laga ka'de, laga kazu yi aku trulo, kugbo ta laga arumbi yuka naga ka'de, naga kazu ta aku riona, kugbo ta laga arugo kuu na'bu naga ka'de, naga kazu ta aku runa, ta kilo tizu teiliko kasu kilo a lo'bu.
- 5Na rambu adi na ani gbo'da a ntulu lo bo i dridriji na kulu lososonyo de laga a lo'bu lo'bu kuru kilo!
- 6'Dibani kodro ku na laga aku de tazu na kulia kpe, na gbo ku dendra. Yi akpekindra ta kine kulia de giri soso mu luña.
- 7'Dona na akondra toro kugbo na laga a'delakindra mugu a ntulu laga ilonjadroo ma ta lepe ku gbo'da a drumala, ku naga ma na trukokindri ta kuu na'bu na Dun ina kanana ya?

- ⁸Na kazu aninundra riye ti tomoresi ti karuko ku'de kilo ma na riozi ropeta kasiko yu, ma na ku konakindra ta kita.
- ⁹Kugbo na laga asaka kasu dridriji yu ku telemera, na aku tikindra le'de ntu tomoni, igbonaga luṅaseri laga lo njiyu Makedonia yu kilo a'diza telemera niona ina. Kuwade na kazu atizu mugu, 'bo na ititizu mugu 'do ka'bi na ku tikindra ta tomoni ku kuliata ku'de.
- ¹⁰Be naga ma kulia ti to'diri ti Kristo kine gbo'dini kuwe teilinina, ina pudya nio na muguna de aka guwa i ka na Akaya yunani.
- ¹¹Gbandra po? Igbonaga na aku nyari tana ya? Dun adeni adi na anyari ta.
- ¹²Do lo konu nalo, na ikondra 'duu de, ma na ku goza kiko ku kulu ntulu de laga lo ga'yu kiko ku pudya nasiko na 'beri i kpekindra na 'beri zozo be nikana.
- ¹³Kulu ntulu de a lososonyo laga a 'bureniko kilo, a kakita laga a ti toṅulupa laga lo lopugo 'beri be lososonyo ti Kristo kilo.
- ¹⁴Kine kulia de ani gbo'da a rameta ti 'beri, igbonaga Satani lepe lo lopugo mugu beti malaikata laga a lo pararalo.
- ¹⁵Kuwade kugbo kaloko ti lepe kilo laga alopugo 'beri be na kaloko ti kulia na'bu kine, kine de ani gbo'da a kulia na ramani 'beri. 'Dute nasikona igbo'da be konesi kasiko kine.
- ¹⁶Na kulia 'do, le'de ntu ka'bi ku rarami adi na a lo mamali. 'Bo ku ta rambu de, rugita na be ntu lo mamali, kuwade na ipudya mugu 'baziṅa itro.
- ¹⁷Kulia na ta na kine na agbo'da tazu ku kukuzu na Mataloni, 'bo ku kulia ti ina pudya na mugu de, na tazu be naga ma na mamalini ina.
- ¹⁸Be naga ma ntulu rodri pudiyini 'beri ku kulia ti ka kinena, na lepe ipudya mugu de 'do.
- ¹⁹Ta laga ku tobodo kilo ta bita tizu teiliko kasu kilo ku ntulu lo mamali kilo ku nyola.
- ²⁰'Bo ta bita tizu teiliko kasu kilo kugbo le'de ntu laga a'delakindra ta a upi, kugbo anyosu kapazi kasu kilo, kugbo adudumuza ta, kugbo a'bilikindra mugu ki, kugbo ananajazu ta i gbangiria.
- ²¹Na kulia ku yukuwe, laga yi 'ba teriṅi! 'Bo kugbo le'de ntu gbo ku teili logo i pudya na mugu, na ipudya mugu 'do. Na kulia be na mamali.
- ²²Ko a Ebere kilo ya? Na gbo de 'do. Ko a Isiraeli kilo ya? Na gbo de 'do. Ko a nyomo ti Abarahama kilo ya? Na gbo de 'do.
- ²³Ko a kaloko ti Kristo kilo ya? Na arodru ko. 'Bo na kulia be ntu lo mamali 'do. Na arodru ko ku kitazi naga nago koru kine, ku drodrora naga luṅa rodri koru kine, ku kpinya naga ani romoki kena kine, luṅa rodri na asaka i tuwa kutu.

- ²⁴Luṅa mukana na arumbi kpinya meria musala konye buṅa ku Yahudi kilo i kenisi yu.
- ²⁵Luṅa musala na akpinya ku keli, luṅa gele na abibiriṅo ku ṅoropo, luṅa musala ki'bona agbalaka ti na lu kata yu. Tukaze gele ku tupara gele na asaka suburi kata yu.
- ²⁶Mu luṅa na gbo i kiko i woworotu. Na 'do'do ku karaki karia kata yu, ku karaki ku kariaka kiloni, ku karaki ku zuru lioloni ku Monyazi kiloni, ku karaki kezi kata ku i 'diṅo kata yu, ku karaki suburi kata yu, ku karaki ku luṅaseri laga a 'bureniko kiloni 'do,
- ²⁷ku treka, ku kanya, luṅa rodri 'ba toto, ku mago, ku kure na pio, luṅa rodri 'ba nyosuto, ku katiro, ku saka naga a pilili.
- ²⁸Agbo'da kulia naga kaṅo yu kine ka'deloni, 'bo na gbo ku 'do'do na teili mu luṅa ku kulia ti 'deya nio na teili ku tomoresi ti karuki kilo giri kinina.
- ²⁹Kugbo le'de ṅutu laga a munye, na gbo de 'do. Kugbo le'de ṅutu laga atiki i bayi, na lepe gbo ku ṅoma ku kine kulia de.
- ³⁰Kugbo na laga apudya mugu, na ipupudya mugu ku kulia ti tomunye niona kine.
- ³¹Ḍun laga a Monye lo Mata Yesulo, laga lo pupura paratra paratra ilo adeni adi na ani lengu 'bure.
- ³²Damaseke yu, lo'bizo laga ku mata laga Areta i moko yulo atikindra katiyu kilo i tizu na kezi na Damasekena kodro i moga na na.
- ³³'Bo na apute i goro ki yu i derisa kani ku leliye i su'de kata, kuwade na aritundro mugu ku lepe i keni yu.

2 Korinito 12

- ¹Nyadru ti na pure mugu, 'di bani kodro ku kondra naga dena 'ba logu kpe. 'Bo na ipoki i trukokindro na ṅo lo memeta ku lo kpikpiya ti Matalo kilo.
- ²Na kazu adeni ṅutu laga ku Kristo katani, laga a'dumazi yeṅadru tozo i 'diko naga ki koruna kata yu ilo, tinade kiṅazi mere gele konye iṅmani arodru. Dona kine kulia de akondra 'beri a 'diri, ṅona ko a ṅo lo memeta, na aku deni, 'bo Ḍun laga adeni.
- ³Na lo kulia 'do, ṅona kine kulia de akondra 'beri a 'diri, ṅona ko a ṅo lo memeta, na aku deni, 'bo Ḍun laga adeni. 'Bo na adeni adi ilo ṅutu de a'dumazi yeṅadru tozo i piri naga a na'bu koruna kata yu.
- ⁴Lepe ayinga kulia naga ani romoki trukoki kine, naga ani rukoki loṅutu i tazu kine.
- ⁵Na lo ipudya mugu ku kulia ti ilo ṅutu de, 'bo na aka pudya mugu ku kulia kuwe kineni, 'bo ku kulia ti tomunye niona ka'delo.

- 6'Bo kpe, ku na lo nyadru pudya na mugu, na aka gbo'da a lo mamalini, igbonaga na itazu kulia naga mngba kinena. 'Bo na ikoko pudya na mugu, le'de ntu ka'bi ku rambu adi na a lo'bu arodru kulia naga ma lepe medri kugbo yingi kuweni kine.
- 7'Bo ka'bi na ku pudya mugu koru ku kulia ti no lo kpikpiya laga rodri kilo, na atiki kokoti kuwe muguni, naga asandru be lososonyo lo Satani lo kidro nalo, ka'bi na ku pudya mugu koru.
- 8'Na ama'yu mugu ku Matalo luja musala ku kine kulia de, adi kokoti nanina ti 'dutuzini kaŋo kuwe muguni.
- 9'Bo lepe druga takindra na adi, " 'Busa na'bu niona aromoki do, igbonaga teriŋi niona nyena yeŋundra soso i tomunye katani." Kuwade na ipupudya mugu ku kulia ti tomunye niona ku nyola naga alanguna ma teriŋi na Kristona ku mugi na 'busa.
- 10'Ku kine kulia de, ku kulia ti Kristo kine, na arugo tomunyena ku nyola, ku momoroyina, ku dreliana, ku sasanyana, ku kuliata nago kine, igbonaga i luja laga ma na gbo'dini a munye lu, derengi ti na gbo ku teriŋi ina.
- 11'Na akondra be ntu lo mamali. 'Bo ta lepe ari'dikindra na de. 'Bo na ani gbo'da a ntu laga lo bo i dridriŋi na kulu lososonyo laga a lo'bu lo'bu koru kilo, 'dibani kodro ku na laga a 'busa de kpe.
- 12'Konesi ti lososonyo laga mngbalo akona kazu kasu dridriŋi yu ku teili lo rile koru, ku kpiyesi, ku wonyesi ku konesi naga ku teriŋi kine.
- 13'Do lo inyo laga ta aku rumbi 'bo laga ma tomoresi ti karuko ku'de kilo rumbinilo ya? Gele'du na lepe aku tikindra ta tomoni. 'Dineta kulia kuwe naro kine de kaŋo po!
- 14'Meteta, ilo de gbo'di a luja laga a togi musala laga ma na kukundri mugu i pilara kasu yulo. Na aka tikindra ta tomonini, igbonaga na agbo'da ga'yu kapazi kasunini, 'bo ta lepe. 'Bo nyadru nazi kilo ka'bi ku 'de'delakindra kapazi ku kayuŋo kiloni, 'bo kayuŋo kilo ti 'delaki ku nazi kiloni.
- 15'Na ititikindra kapazi kuwe kilo ku nyola, 'bo na itikindra mugu giri i logu na ta. Ku na nyadru ta koru, trugo adi ti na nyarani 'baziŋa ya?
- 16'Na kazu aku tikindra ta tomoni, 'bo kpe, ta adi na gbo ku tomboli, na amomoga ta ku toŋulupa.
- 17'Na adudumuza ta ku kiko lo ntulu laga ma na sonyodri kasu yu kilo ya?
- 18'Na ama'yu mugu ku Tito adi ti lepe utini kasu yu, na asonyodru luŋaselo seku lepe. Dona Tito adudumuza ta ya? Yi aku kondra ku yololozu nagele, ku gbiyeri logele ya?
- 19'Ta arambu yeŋundra tozo tinade adi yi lo 'budyu 'beri kasu koŋo yu ya? Ku Dun i koŋo yu yi akulia ku kari ti Kristo kine, 'bo kine de giri a na to'durodru ta, ntulu kuwe laga ma na nyadri kilo.

²⁰Na gbo ku kuze adi ñona kugbo na laga ayeñadru, na aka riondru ta be naga ma na nyadrininani, adi ta aka riondru na be naga ma ta nyadrininani. Dona ñalapa igbogbo'da kata kasu dridriñi yu, ku yule, ku trotrori na teiliko, ku rerenyeta, ku 'dadru, ku moña na ñutulu, ku pura na 'beri, ku kulia naga mñgbelemñgbele kine.

²¹Na gbo ku kuze adi ku na laga ayeñadru 'do, Dun liolo ka'bi ku temizundro na ka kasu koño yu, ka'bi na ku gbiye ku kulia ti ñutulu rodri laga kazu akondra toro kilo, 'bo laga aku lopugo teiliko ku kulia ti 'baka na kekeli, ku konye lopi, ku kulia ti yukuwe na nyara naga ma ko kondrini kine.

2 Korinito 13

¹Ilo de a luña laga a togi musala lo utini na kasu yulo. Kulia naga a tureta kine ti tolirani ku bo na kulia na 'doru ñutulu mure kugbo musala.

²Na kazu atepizo ñutulu laga akondra toro kilo ku ñutulu ku'de kilo giri. Tinade ti na 'bayi kasiko i dridriñi yuna, na lo tepizo ko be naga ma na tepizi ko kazu i luña laga ma na gbo'dini kasiko i dridriñi yu i luña laga a togi mure lu ina, adi kugbo na laga ayeñadru 'do na aka kolokindro ko ku pele na'buni,

³igbonaga ta nyadru kulia na kpeza adi a 'diri Kristo lo kulia kuwe kutuni ina. Lepe ani gbo'da 'ba teriñi kasuni, 'bo lepe gbo ku teriñi kasu katani.

⁴'Bo lepe a'beko i kedini mugu ku tomunye, 'bo lepe ilo zoru ku teriñi na Dun ina. 'Bo laga yi a munyeka ku lepe katani, 'bo ku kulia kaya kasi ta kine yi igbo'da zoru kasi lepe kugele ku teriñi na Dun ina.

⁵Tritrimeta 'beri ñona ta kilo gbo ku rugo, moreta mo 'beri. Ta aku deni adi Kristo Yesu ilo kasu katani ya? Dona ta a'do'do i modru ñanina katani ya?

⁶Na yendru adi ta idedeni adi yi lepe aku 'do'do i modru ñanina katani.

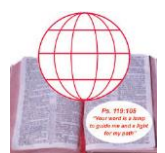
⁷'Bo yi kilo magu Dun adi ka'bi yi ku kokonu ta a loro. Agbo'da i kpeza adi yi arodru i modruna katanini, 'bo ma ta lepe ku kondra ño laga a lo'bu, 'dibani kodro ku yi lepe puru beti naga ma yi 'do'doni i modruna katanina kpe.

⁸'Bo yi ani romoki kondra le'de ño i moro ku kulia ti to'diri kine, 'bo i logu na kulia ti to'diri kine.

⁹Kuwade yi nyonyola kugbo yi lepe a munyeka, ti ta lepe ku teriñi. Kulia naga ma yi magini kine, se kine de, adi ma ta yeñundra soso.

¹⁰Kuwade na awudyo kine kulia de ti na 'bayi kasu dridriñi yu, adi ku na laga ayeñadru kasu yu, ka'bi na ku ririñi ta koru ku teriñi naga ma Matalo tikindri nana. Ina teriñi de atiki na i to'durodru na ta, agbo'da a na temizeni ta kani.

¹¹Luñaseri, kulia naga a tutuweto kine, sakanita a lo'bu. Kukuneta 'beri soso, yiñeta kulia naga ma yi ma'ini 'beri ku ta kine. Gbo'dita ku teili logele. Sakanita ku teili lo trotro. Dun lo nyadrina seku teili lo trotro ilo igbo'da kasi ta kugele.

12 Rometa roma kasu dridriji yu ku rome lo nyadru na luḡaserilo.

13 Dutu ti Dun kilo giri aroma ku ta.

14 'Busa na'bu na Mata lika Yesu Kristona, ku nyadru na Dun ina, ku more na Yuka Nakiyena ti si'dani ku ta giri.

Galatia

Galatia 1

- ¹Paulo laga a lososonyo agbo'da ntu lo lungu lepeni, agbo'da ntu lo tikindra lepe kitanani 'bo Yesu Kristo seku Dun Monye laga lo tonjizu lepe i dridriji na ntulu laga atatuwa kilo ilo lo tikindra.
- ²Yi ku lunyasi giri laga lo saka kasi na kilo aroma ku tomoresi ti karuko ti Galatia kilo.
- ³'Busa na'buna ku teili lo trotro lo nyi ku Dun Monyelo yu ku Mata lika Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ⁴Lepe kazu atikindra mugu ku torozi kaya kine ma lepe ku ninundri yi i baje na tinade naga a narona katani, be naga ma Dun Monye likalo nyadrini ina.
- ⁵Ti Dun purani pura paratra paratra. Amena.
- ⁶Na arambu mugu koru igbonaga ta kilo lolopugo 'beri wule wule i kolokindro na Dun laga lo lungu ta ku 'busa na'bu na Kristona ilo, 'bo ta kulu ku rugo kuu na'bu naga ka'de ina.
- ⁷A 'diri kuu na'bu ne'de 'bayi, 'bo ku'de kilo ntulu kilo tikindra ta i bayi igbonaga ko nyadru lopugo kuu na'bu na Kristona ka'de ina.
- ⁸'Bo ku yi, kugbo le'de malaikata lo 'diko laga lo trukokindro ta kuu na'bu naga ka'de kpe, agbo'da be kuu na'bu naga ma yi trukokindri tanani, ti lepe lomoni lomo.
- ⁹Be naga ma yi kuliani a kayona, 'bo na lo kulia tinade 'do, adi kugbo le'de ntu lo trukokindro ta kuu na'bu naga ka'de kpe, agbo'da be naga ma ta ruginani, ti lepe lomoni lomo.
- ¹⁰Tinade na ga'yu nyadru na ntulu kilo, kuwa na Dun ina ya? Kugbo nona na ilo ga'yu tikindra ntulu kilo nyola ya? Kugbo na laga 'diza lo tikindra ntulu kilo nyola, kedri kodro na ani gbo'da a upiye lo Kristo.
- ¹¹'Bo lunyasi na nyadru deneta, adi kuu na'bu naga ma na trugi ina ani gbo'da a kuu na'bu na ntulu.
- ¹²Na agbo'da rugo lepe ku ntuluni, na agbo'da totogoloni, 'bo Yesu Kristo lo kpekindra na.
- ¹³'Bo ta ayinga kulia ti gbiyeri lio lo 'bero laga ma na teminzi Dun be na Yahudi kilonalo, kulia naga ma na wowondri tomoro na karuko ti Dun kilona ku teriji, ma na kodro ku tukarakindri lepe kaŋo.
- ¹⁴Ku kulia ti teminizio nika naga na Yahudina, na arodru worisi kuwe laga rodri ma yi gbo'dini a berini kasi ko kaya zuruni kilo, igbonaga na kazu gbo ku puso koru ku togoletu ti merenyezi kuwe kilona.

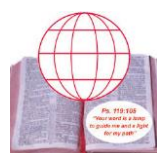
- 15'Bo Ðun laga kazu lo gelundra na ka'de ti na lu ku ñote niona i pele yu, laga lo lungu na ku 'busa na'bu nanyena ilo,
- 16kugbo a na'bu ku lepe i konyeni i kpekindra na na Ðiro lonyelo ma na ku trugini kulia ti lepe kine i dridriñi na Monyazi kilo, na aku pipiza ñutulu ti ina mugu na rima de kilo.
- 17Na aku tu Yerusalema yu i ñutulu laga a lososonyo kuwe koño yu kilo, 'bo na druga tu Arabia yu, na buloni ku yito bo Dameseke yu.
- 18I bo na kiñazi musala na druga tu Yerusalema yu i dendra na Kefa, na druga saka seku lepe luña mere gele konye mukana.
- 19'Bo na aku meri le'de ñutu ku lososonyo ku'de kilo i dridriñi yu ñolo a Yakobo laga a luñase lo Matalo 'du.
- 20Kulia naga ma na wurokindri ta kine de a ti to'diri, 'bo ku Ðun i koñoni na ani lengu 'bure.
- 21I bo ñanina na autu i ka na Suriana ku na Kilikiana kata yu.
- 22'Bo tomoresi ti karuko ti Kristo laga Yudaya yu kilo aku deni koño niona.
- 23'Bo ko ayinga ku suwo ka'delo adi, "Ðutu laga kazu lo wowondru yilo, nyelo trugo tinade kulia ti rugo naga ma lepe kazu kodro tukarakindrina."
- 24Ko druga pupudya Ðun ku kulia kuwe kine.

Galatia 2

- 1I bo na kiñazi mere gele konye iñmani yi druga tu 'do Yerusalema yu seku Baranaba, 'bo Tito autu kasi yi kugele.
- 2Na tu ku kulia naga ma Ðun kpekindri na kine, 'bo na druga kpekindra ñutulu laga akukaki kilo tali kuu na'bu naga na tru na i dridriñi na Monyazi kilo yuna, kita nio naga tinadena ku na 'berona itro ka'bi ku yeñundra a 'busa.
- 3'Bo 'dia kodro ku Tito laga seku nalo, laga a Girikitio kpe, lepe aku ri'diki i taaroni tro.
- 4'Bo luñaseri laga a 'bureniko laga lo tolupe tali kilo kazu nyadru de. Ko alupundro tali i domba na yi ku kulia ti laka nika naga ku Kristo Yesu katani ina, ma ko kodro lopugi yi a upi.
- 5'Bo yi aku ru sobu na kulia kasiko kine, 'dia kodro ku bañe a nanutru kpe, kulia naga mngba i kuu na'buna katani kine ka'bi ku liki kasuni.
- 6'Bo ñutulu laga lo puru a kukaki kilo — 'dia kodro ku ko laga a kuña kpe, na aku yo'yu kulia kasiko kine. Ðun agbo'da medra ñutulu kilo i muguni. Kuwade kulu ñutulu laga a kukaki kilo aku togulukindro na le'de ño,

- 7'bo ko ameri adi na akoloki kita na trukokini na Monyazi laga aku taaro kilo kuu na'buna, be naga Petero ma kolokini kita na trukokini na Yahudi laga ataaro kilo kuu na'bunana.
- 8A 'diri Dun laga lo kita ku Petero katani ma lepe ku gbo'dini a lososonyo lo Yahudi kilo ilo, nyelo kita kuwe katani itro ma na ku gbo'dini a lo Monyazi kilo.
- 9Kugbo ko laga ameri 'busa na'bu na tiki na ina, Yakobo seku Kefa ku Yoane laga akukaki a ziki'dia lo 'biluni tomoro na karukona kilo, ko druga rukundro yi seku Baranaba a kakita kasi se kugele adi laga yi, ti yi uti ku Monyazi kilo yu, 'bo laga se, ti se uti ku Yahudi laga ataaro kilo yu.
- 10Ko anyadru 'du adi ti yi yole kulia ti lemerika kilo, kine de naga a kulia naga ma na tikindra mugu kuru i kondra kine.
- 11'Bo kugbo Kefa laga ayeņundra Antiokiani, yi druga rerenya seku lepe i konye konye igbonaga kulia na ņeņera kine se na tiga lepe ina.
- 12'Bo ti inga ku'de ņutulu lo ņiyu ku Yakobo yu kilo aku yeņundrana, lepe bita nyonyosu ku Monyazi kilo kugele, 'bo kugbo ko laga ayeņundra lepe druga 'dotodru mugu kaņo druga geladru mugu, igbonaga lepe kuze ņutulu laga lo nyadru taarona kilona.
- 13Yahudi ku'de kilo giri akondra ku toņulupa kasi lepe kugele, kuwade Baranaba lepe druga lulukazi itro ku toņulupa nasikona.
- 14'Bo kugbo na laga amedra adi gbiyeri lasikolo aku mora soso ku kulia naga mņgba naga i kuu na'buna katani kine, na druga takindra Kefa kasiko i koņo yu giri adi, "Ku do laga a Yahuditiolo asaka be na Monyationa, agbo'da be Yahuditioni, do ri'dikindra Monyazi kilo i saka be na Yahudi kilona gbandra ya?"
- 15Yi lepe laga ayuņele a Yahudi kilo, agbo'da a Monyazi laga lo kondra toro kiloni,
- 16yi adeni adi ņutulo agbo'da kena mņgba ku kondra na lepe na kukuzunani, 'bo ku rugo na lepe na Yesu Kristona. Yi lepe arugo Kristo Yesu ma yi ku kenani mņgba ku rugo nika na Kristona, agbo'da ku kondra nika na kukuzanani, igbonaga le'de ņutu 'bayi lo kena mņgba ku kondra na kukuzuna.
- 17'Bo i naga ma yi modyini i kena mņgba ku Kristo katani ina kugbo yi laga arie a ņutulu lo kondra toro kilo, trugo adi Kristo a kalokoni lo toro ya? 'Bayi, ani gbo'da de.
- 18'Bo kugbo na lo 'dugo kapa laga ma na ņandri kilo, na kpekmdra mugu a kakokoreyini lo kukuzuna.
- 19'Bo na atuwa i kukuzunani ku kulia ti kukuzu ņanina kine, ma na ku gbo'dini zoru ku Dun yu. Yi a'beko seku Kristo i kedini mugu,

²⁰kuwade tinade ɲutu laga zorulo agbo'da a nani, 'bo a Kristo lo saka kuwe katani ilo. Ina ru de naga na gbo'da tinade kuwe mugunina, gbo ku rugo nio na Ɗiro lo Ɗun laga lo nyadru na ku puso, laga lo tikindra mugu ku kulia kuwe kine ilo.

²¹Na ani toyenundra 'busa na'bu na Ɗun ina a'busa. 'Bo kugbo kulia na kenani ɲutulu kilo mɲgba kine a ti kukuzuna, kpeza adi Kristo atuwa a 'busa.

Galatia 3

¹Ta Galatia laga a lo mamali kilo, ta laga ma Kristo kazu kpekini kasu koɲoni i 'beko i kedini mugu kilo, ɲa lo droba ta?

²Ti na pine ta ku kine kulia de gele 'du. Ta kazu rumbi Yuka Nakiyena ku kondra nasu na kukuzuna, kugbo ku yinga nasu naga ku rugona ya?

³Ta gbo a ti pori pori de gbandra? Ta kazu asuluza ku Yuka Nakiyena, 'bo ta nyadru tinade tutuzo ku teriɲi na ina ka de ya?

⁴Ta arumbi luɲulio rodri a 'busa ya? Ɗona ko a 'busa a 'diri ya?

⁵Kugbo Ɗun laga lo tikindra ta Yuka Nakiyena, lo kita ku konesi naga ku teriɲi kasu dridriɲinilo, lepe bita kondra de ku kondra nasu na kukuzuna kugbo ku yinga nasu naga ku rugona ya?

⁶Be naga ma wuronina adi, "Abarahama arugo Ɗun, ku kulia ɲani kine Ɗun akendra lepe mɲgba."

⁷Kuwade deneta adi ɲutulu laga a ti rugo kilo se laga a ɲazi ti Abarahama.

⁸Kulia na wuwuro kine adeni 'bero adi Ɗun ikekendra Monyazi kilo mɲgba ku rugo nasikona, kuwade kulia na wuwuro ɲani kine atrukokindro Abarahama kuu na'buna a kayo adi, "Zuro kilo giri iriondru koɲo na'bu konu yu."

⁹Kuwade ɲutulu laga a ti rugo kilo se lo riondru koɲo na'bu kasi Abarahama laga a karukonilo kugele.

¹⁰'Bo ɲutulu giri laga lo togu 'beri ku kondra na kukuzuna kilo alomo, igbonaga awuro adi, "Ɗutu gele gele laga ani kondra 'duu kulia giri na wuro i buku na kukuzuna katani ilo nye lo lomo."

¹¹'Bo kulia kine gbo'di gboɲa adi, le'de ɲutu 'baya lo kena mɲgba ku Ɗun i koɲoni ku kondra na kukuzuna, igbonaga "Ɗutu laga akena mɲgba ku rugonalo, nye lo igbo'da zoru."

¹²Kukuzuna agbo'da lira ku rugoni, 'bo ɲutu lo kondra kukuzuki ilo, nyelo igbo'da zoru ku kukuzuki ɲani kine.

¹³Kristo adakundra yi i lomo na kukuzuna katani i naga ma lepe yeyundri a lomo ku kulia kaya kinena, igbonaga awuro adi, "Ɗutu gele gele lo leleki i kedini mugulo nyelo lomo."

- ¹⁴Kuwade kojo na'bu na tiki Abarahamana ti yeṅundri ku Monyazi kilo kini ku kulia ti Kristo Yesu kine, ma yi ku riondri Yuka Nakiye na saraki Dun ina ku rugo.
- ¹⁵Lunaseri, na tazu kulia ti ina ka de kine adi kugbo ku'de kulia kine naga aruko, kugbo asaraki i waraga katani azo, le'de ṅutu 'bayi lo romoki toyenundra waraga ṅanina a 'busa kuwa lo 'yalakindra le'de ṅo kini.
- ¹⁶'Bo kulia kine asaraki kazu ku Abarahama ku nyumuti lo lepelo. Agbo'da kulia adi nyomo laga rodri kiloni, 'bo nyumuti gele 'du, adi "ku nyumuti lolulo" nye laga a Kristo.
- ¹⁷Trugo adi kukuzu naga na yeṅundra i bo na kiṅazi kamazi iṅmani ku meria musalana ani romoki i 'delakindra na kulia na sarani Dun kine a 'busa.
- ¹⁸Luma kilo kugbo a kulia ti kukuzuna, trugo adi ko ani gbo'da 'do a kulia na sarani Dun. 'Bo Dun atikindra Abarahama luma ṅani kilo ku naga ma lepe sarakindri lepe luma ṅani kilona.
- ¹⁹Kuwade kukuzuna tiki gbandra ya? Tiki ku kulia ti torozi kine yeṅundra tozo i pondra na nyumuti laga ma Dun sarakindri Abarahama kulia ti lepe kinelo. Kukuzuna sunye ku malaika kilo i keni lo katomorani.
- ²⁰'Bo katomorani lo tomodityalo ani gbo'da a lo ṅutu gele, 'bo Dun ilo gele.
- ²¹Kuwade kukuzuna nyena moro ku kulia na sarani Dun kine ya? 'Bayi, ani gbo'da de. Kugbo kukuzu na tikina naga romoki i toruzo na ṅutulu kilo, kedri kodro a 'diri ṅutulu kilo ikekena mṅgba ku kulia ti kukuzuna kine.
- ²²'Bo kulia na wuwuro kine atodya ṅutulu giri laga i kani kilo i gbo'da a upi ti toro, ma kulia na sara kine tiki karuko kilo igbonaga ko arugo Yesu Kristona.
- ²³Nyenaga ti inga rugona aku yeṅundrana yi atiyu i drodroreni, atora i bo na kukuzuna i mondu na rugo naga ikpekpeza muguna.
- ²⁴Kuwade kukuzu ṅanina atizu yi a katiyuni likalo yeṅadru tozo i pondra na Kristo ma yi ku kenani mṅgba ku rugona.
- ²⁵'Bo tinade rugona ayeṅundra azo, yi ani saka 'do ku katiyuni ṅaniilo i moko,
- ²⁶igbonaga ta giri a ṅazi ti Dun ku Yesu Kristo katani ku kulia ti rugo kinena.
- ²⁷Ta giri laga lo 'deba baputizi lo tolubo ta ku Kristo katani kilo ta asozu Kristo be bongo.
- ²⁸Agbo'da Yahudini, kuwa Monyazini, agbo'da upini kuwa kumose kani, agbo'da laliani kuwa wateni, 'bo ta giri a ṅutu gele ku Kristo Yesu katani.
- ²⁹Kugbo ta laga a ti Kristo, ta gbo'di a nyomo ti Abarahama a kaluma be naga ma Dun sarakindrina.

Galatia 4

- ¹Bo na adi, ti inga kalumelo a njironana, lepe ani langu upiyelo, 'dia kodro ku lepe laga a monye kapazi giri kpe,
- ²'bo lepe gbo ku katiyu kanye ku karita ti kapazi kanye kilo yejadru tozo i luja lo nyumu monye lo lepelo lu.
- ³Gbode 'do kayani. Kugbo yi laga a hazina, yi a upi ti dreria ti kapazi ti ina ka de kilo.
- ⁴'Bo kugbo luhalo laga aromoki, Dun druga sunyundro Doro lonye laga ma nokana yunundri laga lo yuŋe i bo na kukuzunalo,
- ⁵ma lepe ku dakundri nutulu laga lo saka i bo na kukuzu nanina kilo, adi ma Dun ku toyenundri yi a hazu kanye kilo 'busa.
- ⁶'Bo igbonaga ta gbo a hazina, Dun asunyundro Yuka na Doro lonyelo kaya teilikoni naga na ma'yu mugu adi, "Aba! Amonye!"
- ⁷Kuwade do ani gbo'da a upiye 'do, 'bo a njoro. Kugbo do laga a njoro, do a kalume itro ku kulia ti Dun kine.
- ⁸Kazu 'bero, ku ta laga aku deni Dun ina, ta a upi ti ŋo laga ani gbo'da a muloko laga mngba kase gbiyerini kilo.
- ⁹'Bo tinade ta gbo'di adeni Dun, alanguna Dun adeni ta, ma ta yitozi bo i dreria laga 'ba teriŋi, a lemerika ti kapazi ti ina ka de laga ma ta nyadrini i gbo'da a upi 'do kasiko i mukuzini kilo adidinyo ya?
- ¹⁰Ta kilo sobu luŋazi ku'de kilo, ku yapazi, ku baŋesi ku kiŋazi!
- ¹¹Do laga de na atreka kasu dridriŋini a 'busa.
- ¹²Luŋaseri, na ma'yu mugu ku ta, yejundrita be na, igbonaga na lepe ayejundra be ta itro ina. Ta kazu aku kondra na a loro.
- ¹³Ta adeni adi na kazu trukokindro ta kuu na'buna a kayona igbonaga i nu baŋe de mugu niona a narona.
- ¹⁴'Dia kodro ku tomunye nio na muguna atikindra ta akanya kpe, ta aku 'dadru na, ta aku redra na itro, 'bo ta arukundro na be malaikata lo Dun, be Kristo Yesu ku mugu.
- ¹⁵Nyola nasu naga ma yi gbo'dini kazu kasi ta kugelena ina yaya? Na lo 'dodru bo nasu na kuliana adi kedri kodro ku roromoki, ta kazu kodro 'dutukindro na konye kasu kilo i tikindra na na.
- ¹⁶Na ayejundra a miriku lasu ku naga ma na takindri ta kulia ti to'diri kinena ya?
- ¹⁷Kulu nutulu de ga'yu ta ku puso, 'bo agbo'da ku kulia na'buni. Ko nyadru kodro tokodya driŋi nika kasi ta, ma ta ku ga'ini se ku puso.
- ¹⁸'Bo kugbo nutulu kilo ga'yu ta ku puso ku kulia na'bu, a na'bu mu luja, agbo'da i baŋe naga ma na sakani kasi ta ka'delonani.

- ¹⁹Dazi kuwe lo'di'diki kilo, ta'duna awakundra na 'do ti inga Kristo aku gbeki kasu katani.
- ²⁰Na kodro nyadru saka kasi ta kugele tinade ma teili liolo ku gbigbi'diki ku ta, igbonaga na yoyongu mugu ku tana.
- ²¹Trukokita na, ta laga lo nyadru saka i bo na kukuzuna kilo, ta ani yinga kulia na ta kukuzu ina ya?
- ²²Awuro adi Abarahama gbo ku nazi mure, le'delo a lo noka naga a upiyena, le'delo a lo noka naga a nte'bana.
- ²³'Bo njiro lo noka naga a upiyena ayuje be naga ma ntulu giri yujozina, 'bo njiro lo noka naga a nte'bana ayuje ku kulia na sarani Dun kine.
- ²⁴kine kulia de a kulia na guguma. kine wate de a tomoresi mure. Gelena njiyu i mere laga Sinai yu, naga na yujozu nazi a upi kilo. Nye naga Hagari.
- ²⁵Hagari nye naga a mere lo Sinai laga Arabia lu. Lepe gbo'di be na Yerusalema na tinadena, igbonaga lepe a upiye ku nazi kanye kilo kugele ina.
- ²⁶'Bo Yerusalema naga ki yuna a nte ka. Lepe a nte nikana.
- ²⁷'Bo awuro adi, "Nyolani nyola, do naga a undona, naga ani yujundrona. Laine ku rihi, resani, do naga ani gbo'da ku miye na njiro i ta'dunina, igbonaga nazi ti noka laga 'ba lalena kilo rodri alangu ti noka naga na saka ku lalena."
- ²⁸Kuwade lunaseri, laga yi be Isaka, laga a nazi ti kulia na sarani Dun kine.
- ²⁹I lu luja de njiro laga lo yuje be naga ma ntulu giri yujozina ilo nyelo wowondru njiro laga lo yuje ku kulia ti Yuka Nakiyenalo. Tinade kulia kine gbo de 'do.
- ³⁰Kulia na wuwuro kine akulia adinyo ya? "Rikoro noka naga a upiyena seku njiro lo lepele kaŋo, igbonaga njiro lo noka naga a upiyena aka rumbi luma kilo kugele seku njiro lo noka naga a nte'banani ina."
- ³¹Ku kine kulia de, lunaseri, yi agbo'da a nazi ti noka naga a upiyenani, 'bo ti noka naga a nte'bana.

Galatia 5

- ¹Kristo alakundra yi ma yi ku gbo'dini a ntulu laga alake. Kuwade liranita tritri. Ku totoruta 'beri 'do ku kilingboroki ti to'upiye kilo.
- ²Yinjeta ki'do, na laga Paulo takindra ta adi ku ta laga ataaro, Kristo aka gbo'da a rezema kasunini.
- ³Iye, na 'dutukindro ntutu gele gele laga ataarolo bo na kulia 'do adi nyara adi ti lepe kone kukuzuna giri.

- ⁴Ta laga kodro lo kena mngba ku kulia ti kukuzuna kine kilo, ta atokodya driņi nasu naga kasi Kristona kaņo, 'bo ta agira kaņo i 'busa na'buna katani.
- ⁵'Bo laga yi mondru ku teriņi na Yuka Nakiyena kena nika naga mngba naga ma yi yendrini ku rugona.
- ⁶Kugbo yi laga ku Kristo Yesu katani, taarona ani gbo'da a kulia, 'bo ku yi aku taaro ani gbo'da a kulia itro, 'bo rugo naga na kita ku nyadruna, nye naga a kulia.
- ⁷Ta kazu kokondra a na'bu. Da lo goza ta i sobu nasu na kulia ti to'diri kine ya?
- ⁸Ina luluka de agbo'da njiyu ku Dun laga lo lungu talo yuni.
- ⁹Kape laga 'baziņa kilo toyukundro mugati kine giri.
- ¹⁰Laga na lidra mugu ku ta ku Matalo katani adi ta aka gbo'da ku yoyolozu naga ka'deni, adi ntu lo yoyongu talo iņeņeraki kulia 'dia gbo a ņa kpe.
- ¹¹Laga na, luņaseri, kugbo na lo trugo kulia ti taarona kine, na wowonye wowonye gbandra ya? Kugbo gbo de kulia ti kedini laga a larelo kine ani gbo'da a ņo lo pupugo ntu.
- ¹²Na kodro nyadru adi ntu lo tikindra ta i yoyongu na 'beri kilo ti ko trose tro 'beri kaņo!
- ¹³'Bo laga ta, luņaseri, ta aluņu i lake, 'bo ka'bi laka nasuna ku yeyenundra a kiko lo konani kulia ti mugu kine, 'bo konakindrita 'beri kita kasu dridriņini ku nyadruna,
- ¹⁴igbonaga kukuzuki kine giri atomora kugele ku ilo kulie logele de adi, "Nyare ntu lo saka konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna," ina.
- ¹⁵'Bo ku ta laga kilo ņaņalapa ņaņalapa ku kokoza na 'beri be gboroņa, gbo'dita ku konye ka'bi ta ku tukarakindra 'beri.
- ¹⁶'Bo na adi, woronita ku Yuka Nakiyena, 'bo ku kokonuta be ki'beņa ti ina mugu de kine nyadrinina.
- ¹⁷Ki'beņa ti ina mugu de kine se na moro ku Yuka Nakiyena, 'bo Yuka Nakiyena nyena moro ku ki'beņa ti mugu kine. Ko mure katru a mero, kine kulia de trugo adi ta ani romoki kondra be naga ma ta nyadrinina.
- ¹⁸'Bo ku ta laga kilo 'dolaki kuweto ku Yuka Nakiyena, ta agbo'da i bo na kukuzunani.
- ¹⁹'Bo konesi ti ina mugu de kine akpeza 'beri gboņa, se kine de, konye lopi, kulia naga 'ba kekeli kine, kulia ti yukuwe na nyara kine,
- ²⁰teminizo na muloko laga a 'busa 'busa kilo, 'demba, ņmoza, ņalapa, yino, trotrori na teiliko, yikile na 'beri, rerenya, kora na 'beri,
- ²¹yuma, mera, gindra, ku ku'de kulia naga be kine de kine. Na lo tepizo ta be naga ma na tepizi ta 'berona adi ntu lo kondra de kilo aka rumbi tumata na Dun inani.

²²'Bo konye lo troru Yuka Nakiyena kilo se kilo de, nyadru, nyola, teili lo trotro, teili lo mada, teili lo 'bu, kulia na 'bu, teili lo to 'diri,

²³'ba pura na mugu, ku teili lo payini kulia ti mugu kine. Kukuzu ne 'de 'bayi i kulia naga be kine de kine kini.

²⁴'Bo n̄utulu laga a ti Kristo Yesu kilo a 'begu gbiyeri lase lo ina mugu delo i kedini laga a larelo ki, ku ki 'beja kase ku puso naro kase kine itro.

²⁵Kugbo yi laga kilo saka ku Yuka Nakiyena, ti yi gbo 'dini ku gbiyeri lo Yuka Nakiyenalo itro.

²⁶Ti yi gbo 'dini 'ba pura na 'beri, 'ba gala na kulia kaya dridriṅini, 'ba yuma kaya dridriṅini itro.

Galatia 6

¹Lun̄asari, kugbo le 'de n̄utu laga arie i toroni, ta laga a ti yuka kilo teyituta lepe bo ku teili lo mada. Mete mugu, ka 'bi do lepe ku luluka itro.

²Yeketa ṅo lo tomoni kilo kasu dridriṅini, ma ta ku kondrini kukuzu na Kristona soso.

³Kugbo le 'de n̄utu lo rambu adi nye a kukaki, ti derengi 'bayi, lepe lo 'bo 'boliza mugu.

⁴Ti n̄utu gele gele modyi konesi kanye lepe kine, kuwade pudya na lepe na muguna igbo 'da ku kuliata na konu lepe lepe kine, agbo 'da ku kulia ti le 'de n̄utuni.

⁵'Bo n̄utu gele gele i 'dogu kapatio lonye lepe ilo.

⁶Kugbo le 'de n̄utu laga a lotodinikita i kulia ti Kristo kine, ti lepe ṅarakindri katodinonilo ku kapazi lo 'bu kanye kilo giri.

⁷Ku 'bo 'bolia 'bo 'bolia, Dun ani konani wole. Do laga ma n̄utulo wezilo lepe i 'didra ṅo ṅanilo.

⁸Kugbo lepe laga lo weza konye ti gbiyeri lonye lo ina mugu de, lepe i 'didra 'didra naga na 'bu 'burena. Kugbo lepe laga lo weza konye ti Yuka Nakiyena, Yuka ṅanina itikindra lepe i 'didra 'didra na ru naga ani lengana.

⁹Ka 'bi yi ku kakanya i kondra naga na 'buna, igbonaga kolele, yi ku 'didra kapazi kugbo teiliko kaya kilo laga ani 'do 'do.

¹⁰Kuwade be naga ma yi gbo 'dini ku koṅo gboṅana, ti yi kondri n̄utulu kilo giri a lo 'bu, alanguna n̄utulu laga a karuko kilo.

¹¹Meteta, na awurokindro ta ku wuresi laga a drumala kilo de ku keni lio lepe ilo.

¹²Dutulu giri laga kodro lo nyadru meta a lo 'bu kaṅo kilo, se lo ri 'dikindra ta i taaro, adi ka 'bi se ku rumbi wowonye ku kulia ti kedini lo 'bekoni Kristo ilo ka 'delo.

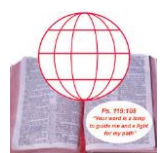
- 13'Bo 'dibani ntulu laga ataro kilo, ko lepe agbo'da sobu kukuzunani, 'bo ko nyadru ki ta taaroni, ma se ku puya 'beri ku kulia ti taaro nasuna.
- 14'Bo laga na, ka'bi na ku pupuru mugu ku le'de no nolo a kedini lo 'bekoni Mata lika Yesu Kristolo, igbonaga ku kulia ti kedini nanilo kine kulia ti ka kine gbo kuweni be no laga atuwa kaŋo ina. 'Bo na atuwa kaŋo i kulia ti ka kineni 'do.
- 15'Bo taarona a 'busa, ku gbo'da naga 'ba taarona a 'busa 'do, 'bo gbeki naga a naludu ina nyena gbo ka'delo.
- 16'Teili lo trotrolo ku ediyolo ti gbo'dini ku ntulu laga lo woro ku ina kukuzu de kilo, ku ntulu laga a Isiraeli ti Dun kilo.
- 17'Kulia naga a tutuweto kine, le'de nutu ka'bi ku sasanyi sasanyi na 'do, igbonaga na woro ku merikozi kuwe muguni naga na rio na ku kulia ti Yesu kine kinena.
- 18'Busa na'bu na Mata lika Yesu Kristona ti gbo'dini ku ta luŋaseri. Amena.

Efeso

Efeso 1

- ¹Paulo laga a lososonyo lo Kristo Yesulo, be naga ma Ðun nyadrini ina, aroma ku ñutu ti Ðun laga Efeso yu, laga ku teiliko ti to'diri ku Kristo katani kilo.
- ²'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ñiyu ku Ðun Monye likalo yu, ku Mata laga Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ³Ðun laga a Monye lo Mata lika Yesu Kristolo ti purani pura. Lepe a'boriza yi ku Kristo katani ku koño na'bu na yukana giri naga i 'diko yu ina,
- ⁴be naga ma lepe nyumundri yi ku Kristo katani ti inga kana aku 'delaki ina, ma yi ku gbo'da a lokiye, 'ba merikozi ku lepe i koño yu.
- ⁵Lepe agelundra yi 'bero i gbo'da a ñazi kanye ku Yesu Kristo ku nyadrina. kine de a na'bu ku lepe i konyeni be naga ma lepe pedrini i kondrana,
- ⁶ma yi ku pudyini lepe ku 'busa na'bu na lepe naga a na'bu koru naga ma lepe 'dogi yi kana, ku Ðutu laga lo nyanyara ilo katani ina.
- ⁷Ku Kristo katani yi adake ku rima ti lepe naga a 'diyeta ti torozi kaya beti naga ma 'busa na'bu na lepena gbo'dini a drumu koru ina.
- ⁸Lepe atoyilakindra yi 'busa na'bu ñanina.
- ⁹Lepe atodinikindro yi kulia naga na mumuyi mumuyi naga a na'bu kanye konyeni naga ma lepe pedrini 'bero ku Kristo katani i kondra kine ku tobodona, ku rame lo'bulo itro.
- ¹⁰Ilo lopete de kpeza adi ku luñalo ayeñundra soso lepe itomodya kapazi giri a ño logele ku Kristo katani, kapazi ti 'diko kilo ku ti ka kilo itro.
- ¹¹Ku Kristo katani yi agela 'bero i gbo'da a ñutu ti lepe, yi lo yendru Kristo a kayo kilo, ku lopete lo Ðun lo kondra kuliata giri be naga ma nye nyadrini pedrinina,
- ¹²ma yi ku tikindra todruma na lepena i pura.
- ¹³Ku lepe katani ta itro laga ayinga kulia ti to'diri naga a kuu na'bu na riteni tana kilo, ta arugo lepe, 'bo ta arapa ku Yuka Nakiye naga ma Ðun sarakindri tana.
- ¹⁴Yuka Nakiye ñanina a rape nika na kulia na irio yi ku Ðun yu kine, ti inga yi aku 'deba kulia ñani kine a kaya, ma yi ku tikindra todruma na lepena i pura.
- ¹⁵Ku kine kulia de, igbonaga na ayinga kulia ti rugo nasu ku Mata laga Yesu katanina, seku nyadru nasu na ñutu ti Ðun kilo girina ina,
- ¹⁶na ani ko'yu tikindra na iyete ku ta ma na rambini ta i magu niona katani.
- ¹⁷Na magu adi Ðun lo Mata lika Yesu Kristo, laga a Monye todrumalo ti tikindri ta yuka na tobodo ku na kpiyani kuliata ma ta dendrini lepe 'busa.

¹⁸Na magu 'do adi konye kasu ti teiliko kilo ti n̄azi n̄azu i medra na parara ma ta ku dendri kulia naga ma lepe lungi ta i yendru kine, ku koŋo na'bu naga a na'bu koru naga ma lepe sarakindri n̄utu kanye kilona,

¹⁹ku todruma na teriŋi na lepe na kita kaya katani ina, yi laga a karuko kilo, teriŋi n̄ani naga ani romoki moro, be naga ma lepe kitani ku tobulo nanyena ina.

²⁰Dun akita ku Kristo katani ku ina teriŋi de naga ma lepe toŋizi lepe i n̄utulu laga atatuwa kilo i dridriŋi yu, i togbi'dikindra na lepe i keni lonye lo lutatelo i 'diko yu ina.

²¹'Bo Kristo agbi'diki i 'dola na kuweto ti kapa kilo giri i koŋo yu ku todrumaki kine giri, teriŋito kine giri, ku tumataki kine giri, ku kari na 'di'dinya 'di'dinya kine giri, agbo'da i ina baŋe de katani ka'deloni, 'bo i baŋe naga na ipopondra nu kata yu itro.

²²Dun a'delakindra kapazi giri ku lepe i mukuzini, druga 'delakindra lepe i kapazi giri i koŋo yu ku kulia ti tomoro na karuko kilo.

²³Tomoro n̄anina a mugu na lepe, naga atozore ku lepe laga lo tozorodru kuliata kine giri mu piritolo.

Efeso 2

¹Ta kazu a opuo i kulia naro kasu kine ku kulia ti torozi kasu kine.

²Kazu 'bero ta akondra torozi n̄ani kine i naga ma ta woworotuni i gbiyeri lo ina ka delo katani ina, i sobu na kulia ti druma lo teriŋi na 'diko naga kidenalo kine, nye laga a yuka na kita tinade ku n̄utulu laga ani sobu kulia kilo katani ina.

³Laga yi giri asaka kazu kasiko i dridriŋi yu, i ki'beŋa ti 'beri kaya kine be naga yoyolozu nikana ma nyadrinina. Ku gbiyeri likalo yi kazu asaka i n̄oma na Dun ina i moko, be n̄utulu ku'de kilo.

⁴'Bo Dun laga ku ediyo korulo, igbonaga lepe anyadru yi koru ina,

⁵atikindra yi i gbo'da zoru ku Kristo kugele, 'dibani kodro kazu ku yi laga a opuo i kulia naro kaya kine katani kpe, 'bo 'busa na'bu na Dun ina nyena ritundro ta.

⁶'Bo lepe aton̄izu yi ku Kristo kugele, druga togbi'dikindra yi i 'diko yu kasi lepe kugele,

⁷adi i baŋe naga na popondra nu ma lepe ku kpekindra yi 'busa na'bu nanye naga koru, naga ani romoki moro naga kayani i nyadru na Kristo Yesu katani ina.

⁸'Bo 'busa na'bu na Dun ina nyena ritundro ta ku naga ma ta rugi lepe ina. Agbo'da n̄iyu kasunini, 'bo a 'doke lo Dun.

⁹Agbo'da ku kulia ti konesi, ka'bi le'de n̄utu ku pudya mugu.

¹⁰'Bo yi a kone lo Dun, lepe agbekindra yi ku Kristo katani i kondra na konesi naga a na'bu naga ma lepe kukundri 'bero ma yi ku kondrini ko kine.

11Ku kine kulia de, yoleta adi kazu ta laga a Monyazi ku kulia ti yuŋeto kine, ta laga ma Yahudi laga ataaro kilo lungi a ŋutulu laga aku taaro kilo, 'bo taaro ŋanina na kona i mugu katani ku kenisi ti ŋutulu 'duna,

12yoleta adi i ilu luŋa de ta kazu asaka kaŋo ku Kristo, ti ta atokorazi a mero kaŋo i tomore na Isiraelina, ŋutulu laga a monyazi ti tomoresi lo saraki kilo, ti yendru nasuna 'bayi, ti ta 'ba Dun i ina ka de.

13'Bo tinade, ku Kristo Yesu katani, ta laga kazu pazo kilo atomore kugele ku kulia ti rima ti Kristo kine.

14Lepe a katomorani lika, laga atomodya yi mure katru a mugu gelelo. Lepe a'belengu goro na tumero na tokodya yina ku mugu nanyena.

15Lepe atikindra kukuzuna ku kukuzuki ka'de ka'de kine ku togolesi ŋani kine i lenga kaŋo, ma lepe ku gbekindri kanye katani zuru gele loludu i piri na zuro mure. Kuwade lepe atikindra teili lo trotro,

16adi ma lepe ku tomodyi yi mure katru a worisi ti Dun i ŋo logele katani ku kedini laga a lare laga ma lepe tatuji tumerekona ku kulia ti kedini ŋanilo kinelo.

17Lepe apondra i trukokindro na ta laga pazo kilo kuu na'bu na teili lo trotrolo, 'bo i trukokindro na ŋutulu laga nyoga kilo teili lo trotrolo itro.

18Ku kulia ti Kristo kine, yi mure katru gbo ku kiko lo toluponi yi ku Monye yulo ku Yuka Nakiye nagelena katani.

19Kuwade ta ani gbo'da tinade a monyazi tro, kuwa a kaworo, 'bo ta gbo'di a maratezi ti ŋutu ti Dun kilo, ta gbo'di a ŋutu ti 'ba lo Dun.

20Ta gbo'di a'du'duluki i muko na kadi naga na 'delaki lososonyo kilo ku kakeyo kilo kini ina. Kristo Yesu lepe nye laga a ŋurupi laga a drumu lo goŋe na kadina ina.

21Ku kulia ti lepe kine ina kadi de giri na tomodya mugu kugelena nyena yeŋundri a kadi nakiye na Dun ku Matalo katani.

22Ta lepe itro ato'durozi ki i piri nagele i gbo'da a piri na sakani Dun ku Yuka Nakiyena.

Efeso 3

1Ku kine kulia de, na Paulo laga a ŋutu lo drodrora ku Kristo Yesu ku kulia kasu kinelo, ta laga a Monyazi kilo, na lo magu Dun.

2A 'diri ta ayinga kulia ti kita naga ma Dun tikindri na ku 'busa na'bu na lepena ku kulia kasu kinena,

3kulia naga ma lepe todinikindri na kulia naga na mumuyi mumuyi kine ku kiko lo ŋo lo kpikpiya be naga ma na wudyini a kayo ku kuliesi naga 'baziŋa kinena.

- ⁴Ku ta lo kendra kine kulia de, ta roromoki medra dendra nio na kulia naga na mumuyi mumuyi ti Kristo kine.
- ⁵I banesi ku'de kine ntulu kilo aku todiniki kine kulia naga na mumuyi mumuyi kine de, 'bo Dun akpeza ko kaŋo tinade ku lososonyo lokiye kanye kilo ku kakeyo kanye kiloni ku Yuka Nakiyena,
- ⁶adi Monyazi kilo irurumbi koŋo na'bu kasi Yahudi kilo kugele. Ko a dridriŋita ti mugu gele, ko a kaŋara ti ŋo lo sari Dun ku Kristo Yesu katani ilo ku kulia ti kuu na'buna kine.
- ⁷Na a'delaki a kalokoni lo ina kuu na'buna de be naga ma Dun 'dogini na ku 'busa na'bu nanye naga na tiki na ku teriŋi nanye na konani kitanana.
- ⁸'Dibani kodro ku na laga iloŋadroo koru ku ntutu ti Dun kilo i dridriŋini kpe, ina 'busa na'bu de atiki na ma na ku trukokindri Monyazi kilo kulia ti tokorine na Kristo naga ani romoki tutuwena,
- ⁹ma na ku topurundri lopete laga ma Dun pedrini lo kulia naga na mumuyi mumuyi naga a'dandru 'beri kunu. Dun lo gbeza kapazi kilo girilo a'dandru kine kulia de ŋiyu 'bero,
- ¹⁰adi ma tobodo nanye naga ku dridriŋita rodri ina ti todinikini tinade tumataki ku teriŋito naga ki yu kine ku kiko lo tomoro na karukonalo.
- ¹¹Dun lo kondra de, be naga ma lepe pedrini 'bero i kondra ku Kristo Mata likalo katanina.
- ¹²Ku lepe katani yi gbo ku teiliko logo, yi gbo ku koŋo gboŋa i lubo naga ku Dun i koŋo yuna, ku naga ma yi rugini lepena.
- ¹³Ku kine kulia de na magu ta, ka'bi ta ku gbogbo'da ku 'doko na teili ku kulia ti sasanya nio naga ma na rumbi ku kulia kasu kinena. kine de se na ilogu ta.
- ¹⁴Ku kine kulia de, se na ruguŋoni na ku kuŋusi ka ku Dun Monyelo i koŋoni.
- ¹⁵Ku kulia ti lepe kine ketimito giri naga i 'diko yu, ku i kani kine agbiyo ku kari,
- ¹⁶ma lepe ku tikindri ta i rumbi na teriŋi ku Yuka nanyena kasu 'berini, be naga ma todroma na lepena gbo'dini a druma koru ina,
- ¹⁷ma Kristo ku saka kasu teiliko katani ku naga ma ta ruginina, kukuri kasu kine ku mukoto kasu kine ma tolirani tritri i nyadrana katani,
- ¹⁸ma ta ku romoki dendra ku ntutu ti Dun kilo giri kugele, tuwalana ku tolozona, ku tolozo naga kina, ku togulu na nyadru na Kristona,
- ¹⁹ma ta ku dendri a 'diri nyadru na lepena, 'dibani kodro ku lepe naga ani romoki dena kpe, ma ta ku tozore ku tozodru na Dun naga koruna.

²⁰Ti Ðun laga lo romoki kondra kulia alangu naga ma yi magini kugbo rambini kine, ku kulia ti teriŋi naga na kita kayaninalo,

²¹purani pura i tomore na karukona katani, ku Kristo Yesu katani itro, i baŋesi giri katani paratra paratra. Amena.

Efeso 4

¹Na laga adrodrora ku kulia ti Matalo kinelo, na ma'yu mugu ku ta, koneta a na'bu beti naga ma zukini ku luŋu nasu naga ma Ðun lungini tana,

²'ba pura na 'beri, ku teiliko mada, ku teiliko ti rile, gbo'dita ku pele na'bu kasu dridriŋini ku nyadru.

³Morita ku teili giri i gbo'da ku teili gele lo tiyi Yuka Nakiyena, ti ta atomora kugele ku teili lo trotro.

⁴Muguna ina gele, Yuka Nakiyena ina gele, be naga kazu ma Ðun lungini ta i gbo'da ku yendru gele ina.

⁵Matalo ilo gele, rugona ina gele, baputizilo ilo gele,

⁶Ðun ilo gele laga a Monye lika giri, laga i kuliata giri i koŋo yu, lo kita ku kiko lo kuliata girilo, laga i kuliata giri katanilo.

⁷'Bo 'busa na'buna atiki kayani giri gele gele, be na more lo 'doke laga ma Kristo tikindriloni ina.

⁸Kuwade akulia adi, "Kugbo lepe laga akiyadru ki yu, lepe azonga ŋutulu laga amomoka kilo, lepe atikindra ŋutulu kilo 'doketa."

⁹'Lepe akiyadru ki yu' trugo adinyo ya? Trugo adi a kayona lepe akiyundra ka, 'bo ayeŋadru tozo i pirito ti ka naga a nagululo kunu.

¹⁰Ðutu laga akiyundra kanilo a ŋutu laga akiyadru ki i 'diko kide yulo, ma lepe ku tozodru kapa kilo giri.

¹¹Lepe atikindra ku'de kilo ŋutulu ti gbo'dini a lososonyo, ku'de kilo a bodoki ti kulia ti Ðun kine, ku'de kilo a katruko ti kuu na'buna, ku'de kilo a kayuku ti ŋutulu, ku katogolo,

¹²i kukundra na ŋutu ti Ðun kilo soso i kondra na kita na Ðun, i to'durodru na mugu na Kristona.

¹³Kuwade yi giri igbogbo'da ku teili gele ku kulia ti rugo ku ti dena na Ðiro lo Ðun kine, a ŋutulu laga aguguli, laga amoro ku 'durodru na tolozo na Kristona kilo.

¹⁴Kuwade ka'bi yi ku gbogbo'da a ŋazina, laga lo yeyeka nide ku yude, laga lo lolopuko lolopuko ku togoletu kine giri, beti naga ma kobuŋena yegini ina, ku kulia ti totore na ŋutulu kilona, ku toŋulupa nasiko naga na galani kiko lo 'bo'boliani ŋutuluna.

- 15'Bo ti yi tane kulia ti to'diri kine ku nyadru, ma yi ku 'durodru ki i kuliata giri kine ku lepe laga a kuwelo katani, ŋolo a Kristo.
- 16Ku lepe katani dridriŋita ti mugu kine giri atomoraki kugele, druga totokuwa i piri nagele ku kulia ti tomoresi giri naga na gbo'da i mugu katani kine. Kuwade kugbo dridriŋita giri gele gele kine naga kita soso, muguna giri i'du'dudyo druga itoto'durodru mugu ku nyadru.
- 17Nyenaga ku Matalo i koŋoni, na lo tepizo ta adi ka'bi ta ku kokonu 'do be naga ma Monyazi kilo kondrinina. Ramesi kasiko kine a 'busa,
- 18'bo yoyolozu nasikona ina i mude katani, ti ko atokora i ru na Dun ina pazo, ku naga ma ko gbo'dini 'ba dendra na kulia ku teiliko kase laga logo kilona.
- 19Ko ayeŋundra gbo'di 'ba yukuwe, ko atikindra 'beri i kuliata ti yukuwe na nyara kine, ko kilo kondra kuliata giri naga a naro naro kine ku puso.
- 20'Bo laga ta kazu aku toguluki kulia ti Kristo kine de!
- 21A 'diri ta ayinga kulia ti lepe kine, ta laga ku lepe katani kilo, ta atoguluki kulia ti to'diri naga ku Yesu katani kine.
- 22Kolokita gbiyeri lasu lo 'berolo kaŋo, laga kazu ma ta sakani katani a kayo lu, lo kokorozu mugu ku ki'beja naga ti toŋulupa kinelo.
- 23Yuka na yoyolozu nasuna ti lopuke mugu a naludu,
- 24'bo 'depeta gbiyeri laga a loludu, laga lo gbiya beti Dun ku logbiye lo'bu laga mŋgba, laga ku kekelilo.
- 25Ku kine kulia de, kolokita kulia ti to'bure kine kaŋo, ta giri gele gele takita ŋutulu lo saka kasu gurubeni kilo kulia naga mŋgba kine, igbonaga yi a dridriŋita ti mugu na Kristona.
- 26Ku ta aŋoma, ku kokonuta toro, ka'bi kolona ku 'do'doro kasu kini ti inga ŋomana aku likaki.
- 27Ku titikita kasosoyini lo kulialo kiko tro.
- 28Kolanilo ka'bi ku koko'ya koko'ya 'do, 'bo a na'bu ti lepe kondri kita ku kenisi kanye kilo, ma lepe ku 'dogi ŋutulu laga 'ba kapa kilo.
- 29Kuliesi naga a naro kine ka'bi ku lulupundro kaŋo kasu kutuzini, 'bo kulia naga a na'bu naga na romoki to'durodru ŋutulu kilo i baŋe naga soso, naga na tikindra kayiŋa kilo 'busa na'buna kine.
- 30Ku titikita Yuka Nakiye na Dun ina luŋuli. Lepe atiki ta a rape i riritani na ta, yeŋadru tozo i luja lo dakeni ta lu.
- 31Kolokita teiliko lo potroru, ku troru na pele, ku ŋoma, ku ŋalapa, ku momorozu, ku teiliko loro giri.

³²Gbo'dita ku teiliko lo'bu kasu dridriṅini ku teili lo trotro, 'bo 'dineta torozi kasu dridriṅini kine be naga ma Ḍun 'dizini torozi kasu kine ku Kristo katanina.

Efeso 5

¹Kuwade gbo'dita a kamira ti Ḍun be ṅazi laga lo nyanyara.

²Koneta ku nyadru naga ku pusona, be naga ma Kristo nyadrini yi 'bo atikindra mugu ku kulia kaya kine, a 'doke laga lo ṅmwa sisisi, laga a 'i'ile lo Ḍun ilona.

³'Bo konye lopi, ku kuliata naga a naro naro kine kuwa rongbo ka'bi ku 'di'dinya 'di'dinya kasu dridriṅini, be naga ma zukini i ṅutu ti Ḍun kilona.

⁴Kuliesi ti yukuwe ka'bi ku tatayi, ku kuliesi ti mali ku ti wayata naga ani zuki kine, 'bo alanguna iyetelo ti tikini Ḍun ayu.

⁵'Bo deneta de adi le'de ṅutu laga ku konye lopi, kuwa laga lo kondra kuliata naga a naro naro kine, kuwa laga lo rongbo, ilo de a ṅutu laga lo teminizo muloko laga a 'busa 'busa kilolo, aka ṅarundra dridriṅi na tumata na Kristo ku na Ḍun inani.

⁶Le'de ṅutu ka'bi ku 'bo'boli 'bo'boli ta ku kuliesi naga a 'busa 'busa kine, igbonaga ṅoma na Ḍun ina ina ipondra ku ṅutulu laga aku sobu lepe kilo kini ku kine kuliata de.

⁷Kuwade ka'bi ta ku momora kasi ko,

⁸igbonaga ta kazu a mude, 'bo tinade ta gbo'di a parara ku Matalo katani. Koneta be ṅazi ti parara ṅanina.

⁹'Bo pararana nyena tikindra trora na konye ti kulia naga a na'bu ku naga mṅgba ku naga ti to'diri kine.

¹⁰Morita i dendra na ṅo laga lo tikindra Matalo nyolalo.

¹¹Ku momorata ku konesi ti mude naga ani troruni konye kine, 'bo alanguna tikita ti ko kpene 'beri i parara katani ayu.

¹²'Bo kulia naga ma ṅutulu kondrini tali kunu a yukuwe i tayi nasiko.

¹³'Bo kugbo le'de ṅo laga akpeza mugu i parara katani, ṅo ṅanilo atemetakindra mugu, 'bo ṅo laga lo temetakindra mugulo nye laga a parara.

¹⁴Kuwade akulia adi, "Do lo tototolo, pureni pure ṅine i ṅutulu laga atatuwa kilo i dridriṅini, 'bo Kristo lo ititikindra do pararana i ṅurundro konu kini."

¹⁵Kuwade gbo'dita go ku gbiyeri lasulo. Ku gbogbo'data be ṅutulu laga 'ba tobodo, 'bo be ṅutu ti tobodo.

¹⁶Ku kokorota kokoro luṅalo, igbonaga ina baṅe de ina a narona.

¹⁷Kuwade ku gbogbo'data 'ba dendra, 'bo deneta ṅo laga ma Matalo nyadrini ilo.

- ¹⁸Ku memerata, kine kulia de a kulia ti gbiyeri loro, 'bo tikita Yuka Nakiyena ti zoreni kasuni ayu.
- ¹⁹Taneta sauma kasu dridriṅini ku wirito, ku wirito laga a ti yuka kilo, welonita ku rababa, wilikita Matalo kasu teilikoni ku teili giri.
- ²⁰Tikita iyete mu luṅa ku kulia ti kapazi giri, ku Ɖun Monyeloni, ku kari ti Mata Yesu Kristo kine.
- ²¹Gbo'dita ku sobu kasu dridriṅini ku naga ma ta kugini Kristo ina.
- ²²Wate kine ta, gbo'dita ku sobu ku lalia kasu kilo be naga ku Mata ilonina.
- ²³Lalelo a kuwe na nokana, be naga ma Kristo gbo'dini a kuwe na tomore na karuko kilona, 'bo lepe a Kariteni lo tomore naga a mugu nanyena.
- ²⁴Kuwade be naga ma tomorena gbo'dini ku sobu na Kristona, wate kine ti gbo'dini ku sobu na lalia kase kilo i kuliata kine giri katani.
- ²⁵Ta laga a lalia kilo, nyareta nya wate kasu kine be naga ma Kristo nyadrini tomore na karuko kilona. 'Bo lepe atikindra mugu ku tomore ṅanina,
- ²⁶ma lepe ku toke'ya lepe, ma lepe ku lalazu lepe a nakiye ku pio, ku kulia ti Ɖun kine itro,
- ²⁷ma lepe ku kpekindra tomore na karuko kilona a na'bu koru, 'ba mundrita 'ba ṅo lo kokorozu lepe, 'dia kodro a inyo kpe, ma tomore ṅanina ku gbo'da a nakiye, 'ba meriko.
- ²⁸Ku gbo de 'do lalia kilo ti nyare nya wate kase kine be naga ma kara nyadri 'beri kase kinena. Ɖutu laga lo nyadru noka nanyena anyari mugu.
- ²⁹'Bo le'de ṅutu 'bayi lo ṅmoza mugu nanyena a naro, 'bo lepe wowoza lepe, riridra lepe, be naga ma Kristo konakindrini tomore na karuko kilona.
- ³⁰'Bo yi a dridriṅita ti mugu na lepena.
- ³¹Be naga ma wuronina adi, "Ku kine kulia de ṅutulo ikokolokindro monye lonyelo ku ṅote nanyena, ko imomora seku noka nanyena, nyenaga ko mure katru igbo'da a mugu nagele."
- ³²kine kulia naga na mumuyi mumuyi kine de a drumala koru, 'bo laga na, na tazu kulia kasi Kristo seku tomore na karuko ti lepe kilo.
- ³³'Bo ta giri gele gele, nyareta nya wate kasu kine lepe, be naga ma ta nyadrini 'berina, 'bo nokana ti sope so lale lonyelo itro.

Efeso 6

- ¹Ɖazi kilo ta, yiṅeta kulia ti kayuṅo kasu kilo ku naga ma ta gbo'dini ku Matalo katanina, igbonaga kine kulia de soso ina.

- ²Ina kukuzu de naga a kayo na saraki ku ŋo laga lo ititiki ŋero yu adi, “Sope so ku munyi seku ŋuti,
- ³mo do ku gbo’da ku koŋo na’bu, kiŋazi kolu kilo ma gbo’da rodri i kani.”
- ⁴Ta laga a monyezi kilo ku titikita ŋazi kilo i ŋoma, ’bo to’dureta ko ku togole, ku todine lo Matalo ayu.
- ⁵Ta laga a upi kilo, yiŋeta kulia ti ŋutulu laga a drumala kasu kini i na ka de katani kilo ku kuzene ku zangu itro, ku teili gele beti naga ku Kristonina,
- ⁶agbo’da adi ma ta memeta i tikindra na ŋutulu kilo nyolani, ’bo be upi ti Kristo laga lo kondra ŋo laga ma Dun nyadrini ilo ku teiliko giri kilo.
- ⁷Koneta kita ku teiliko lo’bu beti naga ku Mataloni, agbo’da ku ŋutulu kilonini,
- ⁸igbonaga ta adeni adi ŋutu gele gele laga lo kondra a lo’bu ilo, irurumbi rope laga zozo ku Matalo yu, kugbo lepe laga a upiye, kugbo a monye ka.
- ⁹Ta laga a drumala kilo koneta de kasikoni, ku totokuzeta ko igbonaga ta adeni adi le’de Mata lasikolo ku lasulo itrolo lu i ’diko yu, lepe ani ge’ya loŋutu.
- ¹⁰Kulia naga a tutuweto kine, gbo’dita a riŋiko ku Matalo katani, ku i teriŋi naga a druma na lepena katani itro.
- ¹¹Soneta kapazi giri ti moro ti Dun kilo, ma ta ku lirani i goza na toŋulupa lo kasosoyini lo kulialo.
- ¹²’Bo yi ani moro kupe ku mero laga a ŋutulu ti mugu na rimana kilo, ’bo ku tumataki ti dreria kilo, ku teriŋito kine, ku mataki ti mude na ina ka de kilo, ku muloko ti kulia naro laga i piritto naga ki kine kata yu kilo.
- ¹³Kuwade ’depeta kapazi giri ti moro ti Dun kilo, ma ta ku romoki tiga mero kilo i luŋa laga loro lu kata yu, ’bo ku ta laga atiga kuliata kine giri ta ililira.
- ¹⁴Kuwade liranita, ti ta atodya ’beri ku kulia ti to’diri kine kasu mukotoni, ti logbiye lo’bulo gbo’dini be witi kasu kidozini,
- ¹⁵ti puso na trukoni kuu na’bu na teili lo trotrona gbo’dini be kamuka kasu mukuzini.
- ¹⁶Alanguna, ’dumadrita ’buku na rugo ina, adi ma ta ku romokini tatuzi loya laga aloza ti ŋutu loro kilo ku lepe.
- ¹⁷Soneta ritena be gongu kasu kuwetoni, ’dumarata wale lo moro lo Yuka Nakiye, laga a kulia ti Dun kine.
- ¹⁸Maketa Dun mu luŋa ku ma’yu na ’beri. Maketa Dun ’duu ku Yuka Nakiyena. Ku kine kulia de, tineta ti ’beri ku teili giri. Maketa ku ŋutu ti Dun kilo giri.
- ¹⁹Maketa ku na itro, ma Dun ku tikindri na kulia na tatayi kine kugbo na laga akukundra mugu i trugo na kulia kine, ma na ku trugi ku teili logo i tokuzo na kulia naga na mumuyi mumuyi ti kuu na’buna kine.

²⁰Ku kulia ti ina kuu na'buna de kine na a lo'di laga lo tora ku maarotalo. Maketa adi ti na truke ku teili logo beti naga kodro ma na truginina.

²¹Tukiko, luḡase laga lo nyanyara laga a kalokoni lio i kita na Matalona katani laga ku teili lo to'dirilo itrुकokindro ta kuliata giri, ma ta lepe ku dendra kulia kuwe kine ku ḡo laga ma na kondrilo.

²²Na asonyodru lepe kasu yu ku kulia nagele kine de, ma ta ku dendra kulia kaya kine, ma lepe ku ru'ya teiliko kasu kilo itro.

²³Teili lo trotrolo ti gbo'dini ku luḡaseri kilo, ku nyadruna, ku rugo na ḡiyu ku Dun Monyelo yuna, ku Mata laga Yesu Kristo yu itrona.

²⁴'Busa na'buna ti si'dani ku ḡutulu giri laga lo nyadru Mata lika Yesu Kristo ku nyadru naga ani lengana kilo.

Filipi

Filipi 1

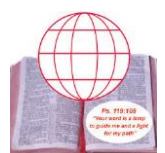
- ¹Paulo seku Timoteo laga a upi ti Kristo Yesu kilo, aroma ku ηutu ti Dun laga ku Kristo Yesu katani Filipi yu kilo giri, ku kameta ti karuko kilo ku kaloko ηani kilo itro.
- ²'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ηiyu ku Dun Monye likalo yu, ku Mata laga Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ³Na tikindra Dun liolo iyete luηazi giri laga ma na rambini ta kilo.
- ⁴I magu nio naga ku ta giri mu luηana katani na magu Dun ku nyola,
- ⁵igbonaga ta atomodya 'beri kasi na kugele i kondra na kita na kuu na'buna, ηiyu i luηa laga a kayo lu yeηundra tozo tinade ina.
- ⁶Na lidra mugu adi Dun laga kazu lo suluza kita naga a na'bu kasu katani ilo, nye lo itutuzo kita ηanina i luηa lo Kristo Yesu lu.
- ⁷A na'bu ku na rambu ta giri deηa, igbonaga kulia kasu kine kine kuwe teilini ina, 'bo ta giri atomodya 'beri kasi na kugele i 'busa na'buna katani, i naga ma na drodroranina, i naga ma na 'dodri ni bo na kulia ti kuu na'buna ku i kpeza na ko soso itrona.
- ⁸Dun adeni adi puso nasuna giri alenga na koru ku nyadru na Kristo Yesuna.
- ⁹Na magu Dun de adi nyadru nasuna ti 'durodri ηero yu 'do 'do ku dendrana ku trime na kulia kinena itro,
- ¹⁰ma ta ku tritrimbi ηo laga a lo'bu, ma ta ku gbo'da ku teiliko lokiye, 'ba kulia na sosoyi sosoyi kasu 'berini kine i luηa lo Kristo lu,
- ¹¹ma ta ku radani konye ti logbiye lo'bu lo ηiyu ku Yesu Kristo yu kulu koru ma ta ku teminizo Dun ku pura.
- ¹²Luηaseri, na nyadru deneta adi kuliata na kondra 'beri kuwe muguni kine se na tokuwodru kuu na'buna,
- ¹³kuwade kuu na'bu ηanina akuworo ku katiyu giri ti Praitorio kilo i dridriηini, ku ηutulu ku'de kilo itro. Ko adeni adi na adrodrora ku kulia ti Kristo kine.
- ¹⁴Kulia ti drodora niona kine atikindra ηutulu rodri i dridriηi na luηaseri kilo i gbo'da ku rugo naga mηgba naga ma ko rugini Matalona, 'bo, ko atogo'yu teiliko kase kilo i trugo na kulia ti Dun kine 'ba kuze.
- ¹⁵A 'diri ku'de kilo ηutulu trugo kulia ti Kristo kine ku yuma, ku rerenya itro, 'bo ku'de kilo ku teiliko laga lo'bu.

- 16**Kilo de akondra de ku nyadrana, igbonaga ko adeni adi na lo gbo inide ku naga ma na 'dodri bo na kulia ti kuu na 'buna kinena.
- 17**'Bo kulu de laga lo trugo kulia ti Kristo kine ku rerenya kulu, agbo'da ku teili lo'buni, ko rambu sasandru na na i drodrora niona katani.
- 18**Adinyo kuru ya? Na anyola, igbonaga Kristo lo truko ku kikoli kilo giri, kugbo ku teili lo to'bure, kuwa ku teili lo to'diri ina. 'Bo na inyonyola 'duu,
- 19**igbonaga na adeni adi kine kulia de se na ilopuke a rite niona, ku kulia ti magu nasuna kine, ku kulia ti Yuka na Yesu Kristo naga atiki na kine itro.
- 20**Be naga ma na mondrini ku teili giri, ku yendruna itrona, na aka gbo'da ku yukuwe ku le'de ŋo geleni, 'bo ku naga ma na trugi kulia ku teili logo 'duu 'duuna, ti Kristo purani pura kuwe gbiyerini, tinade, be naga luŋa giri, kugbo ku ru niona, kugbo ku tuwa niona.
- 21**Ru niona ŋolo a Kristo, 'bo tuwana a rezema.
- 22**Ku na gbo ku ru na muguna, trugo adi trora na konye ti kita niona kata, kuwade na aku de na inyumundro ŋo laga a inyo.
- 23**Na gbo ku kuliata mure kideni. Kulia naga ma na nyadri kine se kine de. Na nyadru kodro utu ku gbo'da seku Kristo kugele, se naga troru a na'bu koru.
- 24**'Bo kugbo na laga zoru, a na'bu kasuni.
- 25**Igbonaga na aliri kine kulia dena, na adeni adi na isaka 'duu, na isaka kasi ta kugele ma rugo nasuna ku 'durodri ŋero yu ku nyola,
- 26**ma ta ku pudyini 'beri koru ku Kristo katani ku kulia kuwe kine, igbonaga na iyeŋadru kasu yu 'do ina.
- 27**'Bo gbiyeri lasulo ti zukini ku kuu na'bu na Kristona, kuwade ku na laga ayeŋadru i medra na ta kugbo ku na laga 'bayi, ma na ku yinga adi ta alira tritri ku yuka nagele, adi ta kulu momodyu koru ku teili logele ku kulia ti rugo na kuu na 'buna kine.
- 28**Ku kukuzeta kulia ti mero kasu kilo tro. kine kulia de a kpiye laga soso kasikoni ku kulia ti karaki nasikona kine, 'bo akpeza rite nasu naga na ŋiyu ku Dun yuna itro.
- 29**'Bo 'busa na 'buna atiki ta ku kulia ti Kristo kine, agbo'da i ruko na lepe ka'deloni, 'bo i rumbi na luŋuli ku kulia ti lepe kine itro.
- 30**Yi kilo moro moro nagele kasi ta kugele. Ta kazu amedra na i moro ŋanina, 'bo na lo momoro 'duu, be naga ma ta yingina.

Filipi 2

- 1**Kugbo ruda na teiliko kata ku Kristo katani, kuwa loko na teiliko naga ku nyadrana, ku more na Yuka Nakiyena, kuwa nyadru naga ku pusona, kuwa ediyolo,

- ²tikita nyola niona ti zoreni zore, ku naga ma ta gbo'dini ku yoyolozu nagelena, ku nyadru nagelena, ku yuka nagelena, ku rambu na kulia gelena itro.
- ³Ku kokonuta le'de ŋo gele tro ku rerenya, kuwa ku sisinga na 'beri, 'bo ku yoyolozu naga 'ba pura na 'berina yoleta ku'de ŋutulu a lo'bu arodru ta lepe.
- ⁴Ta giri gele gele ka'bi ta ku rarami kulia kasu lepe kine ka'delo, 'bo rameta kulia ti ku'de ŋutulu kine itro.
- ⁵Yoleta be naga kazu ma Kristo Yesu yoyolozina.
- ⁶Lepe kazu gbo ku gbiyeri lo Dun ilo, 'bo lepe aku yo'yu adi gbo'da naga seku Dun kugelena a ŋo laga nye rarakundra.
- ⁷Lepe akolokindro mugu kana, a'depundra gbiyeri lo upiyelo, ayeŋundra be na ŋutuna. Ma lepe 'debini mugu na ŋutuna,
- ⁸lepe atemizundro mugu ka 'ba pudya na mugu. Lepe asobu kulia yeŋadru tozo i tuwa, tozo i tuwa naga i kedini laga a larelo ki yuna.
- ⁹Ku kine kulia de, Dun atonjizu lepe ki ku teminizo koru, agbizo lepe ku kari naga arodru kari ku'de kine giri,
- ¹⁰adi ma ŋutulu giri ku ruguŋo ka ku kuŋusi ku kari ti Yesu kine, kugbo i 'diko yu, kugbo i kani, kugbo i muko na kana,
- ¹¹ma ŋutulu giri ma tazu gboŋa adi Yesu Kristo a Mata i purani na Dun Monyelo.
- ¹²Ku kine kulia de, ŋutulu laga ma na nyadrini kilo, ta asobu kulia kuwe kine mu luŋa ku na laga gbo kasi ta kugele. Kuwade alanguna tinade ku na laga 'bayi kasu dridriŋini, koneta kitana ku kuze, ku zangu i kpeza na rite nasu lepena,
- ¹³igbonaga Dun lepe ilo kita kasu katani ma ta ku nyadru ŋo laga lo tikindra lepe nyolalo, ma ta ku kondrini ŋo ŋanilo itro.
- ¹⁴Koneta kuliata giri 'ba ngunguruto, 'ba rerenya,
- ¹⁵ma ta ku gbo'da 'ba kulia naga na sosoyi sosoyi kasu 'berini kine, 'ba to'bure, a ŋazi ti Dun laga 'ba merikozi i dridriŋi na ŋutulu laga a bidrori laga lolopugo 'beri laga ma ta mo'ini be kasiri i kani kasiko i dridriŋini kilo.
- ¹⁶'Depeta kulia ti ru kine tritri, kuwade i luŋa lo Kristo lu na ipudya mugu adi na agbo'da kondra a 'busani, 'bo na agbo'da trereka ku ta a 'busani.
- ¹⁷Rugo nasuna gbo beti ŋo laga a 'i'ile lo Dun. 'Dibani kodro ku rima kuwe kine i'bukozi i ŋo laga a 'i'ile ŋanilo kini kpe, na inyonyola kasi ta giri kugele.
- ¹⁸Kuwade ta itro, nyolanita nyola kasi na kugele.
- ¹⁹Kugbo Mata Yesu laga anyadru, na nyadru sonyodru Timoteo wule kasu yu, ma na ku rumbi ruda na teilina ku yinga nio na kulia kasu kine.

- ²⁰Le'de n̄utu 'bayi kuweni laga ku yoyolozu naga be ina de, laga lo i'delakindra teili soso be na ku kulia kasu kine.
- ²¹Ko giri ga'yu kulia kase lepe, agbo'da kulia ti Yesu Kristo kineni.
- ²²'Bo ta adeni soso gbiyeri lo Timoteo laga a lo'bulo, igbonaga lepe akondra kita na kuu na'buna seku na kugelena, beti naga ma n̄iro kondri kita seku monye lonyelo ina.
- ²³Kuwade kugbo na laga adeni soso adi kulia kuwe kine igbo'da adidinyo, na isosonyodru lepe.
- ²⁴Kugbo Mata laga anyadru, na lepe iyeyenadru kasu yu wule.
- ²⁵Na arambu a na'bu i sonyodru na Epafurodito kasu yu. Lepe a luḡase lio, a kakitani laga a kamoroni seku na kugelelo, laga lo sunyu ta kuwenilo, i konakindra na na kita.
- ²⁶Puso nasuna giri alenga lepe koru. Lepe ayeḡundra ku luḡuli igbonaga ta ayinga kulia ti tuwane lo lepelo kinena.
- ²⁷A 'diri lepe kazu gbo ku tuwane, ayeḡundra nyoga ku tuwa. 'Bo Dun gbo ku ediyo ku lepeni, agbo'da ku lepeni ka'deloni, 'bo kuweni itro, ka'bi na ku rumbi luḡuli i ku'de luḡulio kini.
- ²⁸Kuwade na nyadru sonyodru lepe, ma ta ku gbo'da ku nyola i medra na lepe 'do, ma 'do'do nio na teilina ku gbigbi'diki 'busa.
- ²⁹Kuwade rukundrita lepe ku Matalo katani ku nyola koru. Kuketa ku n̄utulu laga be kilo de kilo,
- ³⁰igbonaga lepe kodro 'do'do ku tuwa ku kulia ti kita na Kristona. Lepe akolodru mugu i tuwa i konakindra na na kita naga ma ta zarinina.

Filipi 3

- ¹Luḡaseri kuwe kilo, kulia naga a tutuweto kine, nyolanita nyola ku Matalo katani. Laga na, na ani kanya i wurokindro na ta 'do kulia naga ma na wudyi a kayo kine, 'bo ta lepe itoliria ku kine kulia de.
- ²Gbo'dita go ku 'diozi kilo, gbo'dita go ku n̄utulu lo kondra a loro kilo, gbo'dita go ku n̄utulu laga lo nyadru kikiliza na 'beri kilo.
- ³'Bo yi lepe gbo ku taaro naga mḡgbana, yi kilo teminizo Dun ku yuka, yi kilo pupudya 'beri ku kulia ti Kristo kine, yi agbo'da pupudya 'beri ku teriḡito naga na kondra 'beri kaya 'berini kineni.
- ⁴'Bo na lepe kodro roromoki pudya mugu ku teriḡito naga na kondra 'beri kuwe muguni kine. Kugbo le'de n̄utu rambu adi nye roromoki pudya mugu ku kulia naga na kondra 'beri kanye muguni kine, laga na arodru.
- ⁵Na ataaro i luḡa budrolo, na a Isiraelitio, laga i ketimi na Benyaminana, na a Eberetio, kayuḡo kuwe kilo a Ebere. Ku kulia ti kukuzuna kine na a Farisayotio.

⁶Na kazu gbo ku puso i wowondru na tomore na karuko kilona. Ku kulia naga ma loṅutu kenani mṅgba ku sobu na kukuzuna kine na 'ba kulia naga na sosoyi sosoyi kuwe muguni.

⁷'Bo na ayo'yu kuliata giri naga a rezema kuweni kine a 'busa ku kulia ti Kristo kine.

⁸A 'diri na ayo'yu kuliata kine giri a 'busa ku kulia ti dendra naga a na'bu koru naga ma na dendrini Kristo Yesu Mata liolo kine. Ku kulia ti lepe kine, na atelikindro kapazi kilo giri, 'bo na yo'yu kapazi ṅani kilo be na korodona ma na ku rumbi Kristo,

⁹ma na ku rie ku lepe katani 'busa. Na agbo'da gbo ku logbiye lo'bu lio lepe na ṅiyu ku sobu na kukuzunani, 'bo na rumbi logbiye lo'bu liolo ku naga ma na rugini Kristona. Logbiye lo'bu ṅanilo Dun lo tikindra na ku rugo.

¹⁰Na nyadru dendra Kristo ku teriṅi na toṅiyeni lepena itro, 'bo na nyadru ṅarundra luṅulio ti lepe kilo ma na ku yeṅundra be lepe ku kulia ti tuwa na lepena kine,

¹¹adi ku roromoki, ma na ku yenga i ṅiye naga ku ṅutulu laga atatuwa kilo i dridriṅi yu 'busa.

¹²Na agbo'da kulia adi na ario kunu kulia deni, kugbo adi na aromoki sosoni. 'Bo na lo wowoke ṅero yu ma na ku mokundra kunu kulia de a kuweṅa, be naga kazu ma Kristo Yesu mogini na a lonyena.

¹³Luṅaseri, na agbo'da yo'yu adi na amoga kunu kulia de a kuweṅani, 'bo na kondra kulia nagele kine de, na gbo'di aboṅoni kulia naga kuwe bo kunu kaṅo, na lo morodyu ku teriṅi i kulia naga ṅero yu kunu.

¹⁴Na lo wowoke ṅero i pata yu ma na ku rumbini rope laga a luṅe naga ma Dun lungini yi i 'diko yu ku Kristo Yesu katana.

¹⁵Kuwade yi laga aguguli kilo ti yi rame deṅa. 'Bo ku ta laga ku yoyolozu naga ka'dena, Dun ikpekpekindra ta kulia ṅani kine.

¹⁶'Bo ti gbiyeri likalo gbo'dini soso be na kukuzuki naga ma yi kepodri yeṅundra tozo tinade kinena.

¹⁷Luṅaseri, ta giri miruta na. Boṅadrita ṅutulu laga lo kepodru bo na kpiye laga ma yi kolokindri ta ilo.

¹⁸'Bo ṅutulu rodri kilo woworotu be na mero ti kuu na'bu na kedini laga a lare lo Kristo ilona. Na atrukokindro ta kine kulia de luṅa rodri, tinade na lo trukokindro ta ku ṅolita itro.

¹⁹'Dute na kulu ṅutulu de ina igbo'da a karaki nasiko. Mulete lasiko a magori kasiko kine, pudya nasiko na 'berina a yukuwe nasiko, ko yoyolozu kulia ti ina ka de kine.

²⁰'Bo zuru likalo lu i 'diko yu. Yi kilo momondru ku teili giri Kariteni laga lo ipondra i 'diko yu lu, ṅolo a Mata Yesu Kristo.

²¹Lepe itotowudra 'beri kaya naga 'ba pura kine i yejundra be na mugu nanye naga a na'bu na'buna ku teriŋi naga ma lepe romoki 'delakindri kapazi kilo giri i sobu na nye ina.

Filipi 4

¹Kuwade luŋaseri kuwe lo nyari na kilo, laga ma puso nasuna lengi na kilo, ta laga a nyola nio, a yogono lio laga ma na pudyi mugulo itro, liranita tritri ku Matalo katani, ŋutu laga ma na nyadri koru kilo.

²Na ma'yu mugu ku Ewodia, na ma'yu mugu ku Suntuke itro adi ti ko gbo'dini ku yoyolozu nagele ku Matalo katani.

³Na piza do laga a kakitani laga mŋgba seku na kugelelo, loke kine wate de naga akondra kita ku teili giri kasi na kugele i tokuwodru na kuu na'buna kine, seku Kelementi itro ku kakita ku'de laga kasi na kugele kilo, laga kari kasiko kine awuro i buku na runa katani kilo.

⁴Nyolanita nyola mu luŋa ku Matalo katani. Na ikulia 'do adi nyolanita nyola.

⁵Dutulu kilo giri ti dene teiliko kasu laga mada kilo. Matalo gbo'di nyogona.

⁶Ku wiwinyata wiwinya ku le'de ŋo tro, 'bo i kuliata giri katani tikita Dun i dendra na piyesi kasu kine, ku maguna, ku mama'yu na 'beri, ku tiyi na iyete itro.

⁷Teili lo trotro lo Dun lo rodru rambu na ŋutulu giri koru ilolo itizu teiliko kasu kilo ku yoyolozu nasuna ku Kristo Yesu katani.

⁸Luŋaseri, kulia naga a tutuweto kine, yoleta 'duu kuliata giri naga a 'diri, ku naga na sosopo, ku naga soso, ku naga a nakiye, ku naga na kpekpele, ku naga na bebela kine 'dia gbo adinyo kpe, kugbo ŋo laga a lo'bu kata, ku laga lo pupura, yoleta kine kulia de.

⁹Do laga ma ta zuzumbi, ku laga ma ta rumbi, ku laga ma ta yingi, ku laga ma ta medri kuwenilo, koneta ŋo ŋani kilo. 'Bo Dun lo teili lo trotrolo isisi'da kasi ta kugele.

¹⁰Na anyola koru ku Matalo katani adi tinade i bo na baŋe a nazo, ta atonjizu rambu nasuna ku kulia kuwe kine. A 'diri ta kazu arambu kulia kuwe kine, 'bo ta aku rio kiko ŋanilo.

¹¹Agbo'da na lo gbi kapani, igbonaga na adenundra gbo'da naga ku teili lo madana, 'dibani kodro ku kulia kuwe kine gbo adinyo kpe.

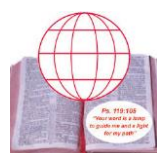
¹²Na adeni gbo'da naga kanana, 'bo na adeni, gbo'da naga ku kapazi zorena itro. I kuliata giri katani, na adiniki saka naga ku yimona ku magona itro.

¹³Na roromoki kondra kuliata kine giri ku teriŋi naga ma Kristo tikindri nana.

¹⁴'Bo ta akondra ku teiliko lo'bu i ŋarundra na drelia niona.

- 15 Dutu ti Filipi kilo, ta adeni adi kazu i suluza na kuu na 'buna i naga ma na kolokindri Makedonia nu, tomore gele 'bayi na karuko lo tomodya 'beri kasi na kugele i tikindra na na 'doketa kugbo i rukundro na 'doketa ɲo kilo ta ka'delo.
- 16 'Dibani kodro ku na laga Tesalonike yu kpe, ta asunyukindro na loketo ku kulia ti telemera niona kine, agbo'da luɲa gele 'duni, 'bo luɲa mure.
- 17 Na agbo'da ga'yu 'docketani, 'bo na ga'yu trora na konye naga na itikindra ta rezema i 'diko yuna.
- 18 'Bo na gbo ku kapazi giri arodru. Na ayimo azo, igbonaga na arumbi 'doketa laga lo ɲiyu kasu yu ma Epafurodito zondri kilo, laga lo ɲmwa sisisi, a 'i'ile laga soso ku Dun i konyeni, laga lo tikindra lepe nyola itrolo.
- 19 'Bo Dun liolo itozodru ta ku kuliata giri naga ma ta gbini kine be naga ma tokorine na lepe naga ku Kristo Yesu katanina gbo'dini koruna.
- 20 Dun Monye likalo ti purani pura, paratra paratra. Amena.
- 21 Rometa roma ku ɲutu ti Dun kilo giri ku Kristo Yesu katani. Luɲaseri laga kasi na kugele kilo aroma ku ta.
- 22 Dutu ti Dun kilo giri aroma ku ta, alanguna ɲutulu laga lo gbo'da ku Kaisari i 'ba yu kilo.
- 23 'Busa na'bu na Mata Yesu Kristo ina ti si'dani ku ta.

Kolosai

Kolosai 1

- ¹Paulo laga a lososonyo lo Kristolo be naga ma Dun nyadrini ina, seku Timoteo laga a luḡase likalo,
- ²aroma ku ḡutu ti Dun laga a luḡaseri ku teiliko ti to'diri ku Kristo katani laga Kolosai yu kilo. 'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ḡiyu ku Dun Monye likalo yulo ti gbo'dini ku ta.
- ³Yi tikindra Dun Monye lo Mata lika Yesu Kristolo iyete i naga ma yi magini ku ta mu luḡana,
- ⁴igbonaga yi ayinga kulia ti rugo nasu naga ma ta rugini Kristo Yesuna, ku ti nyadru nasu na ḡutu ti Dun kilona,
- ⁵ku yendru nasu na kulia naga a'delaki ta i 'diko yu kinena. Ta ayinga ina yendru de a kayo i naga ma kulia ti to'diri naga a kuu na'buna kine yengi kasu yu ina.
- ⁶Kuu na'bu ḡanina ayenga i kazi giri, arada konye, 'bo ariara itro. Kasu dridriḡini gbo de, ḡiyu i luḡa laga ma ta yingi kulia ti 'busa na'bu na Dun kine, laga ma ta dendri kulia kine a 'diri lu,
- ⁷be naga ma Epafura todinikindri tana. Lepe a upiye lo kita kasi yi kugele, laga lo nyanyaralo, a kalokoni laga ku teili lo to'diri lo Kristo ku kulia kaya kine.
- ⁸Lepe atrukokindro yi kulia ti nyadru nasu naga ma Yuka Nakiyena tikindri ta kine.
- ⁹Ku kine kulia de, ḡiyu i luḡa laga ma yi yingi kulia ḡani kine lu, yi aku ko'yu magu na Dun ku ta, i piza adi ti lepe tikindri ta i dendra na ḡo lo nyari lepelo koru ku tobodo koru ku rame lo'bu laga ma Yuka Nakiyena tikindrilo,
- ¹⁰ma ta ku sakani be naga ma zukini ku Matalonina, i tikindra na lepe nyola koru, ma ta ku rada konye ku konesi naga a na'bu koru kine, ma ta ku 'dudyo ku dendra nasu na Dun ina.
- ¹¹Yi magu adi ma ta ku rumbi teriḡi koru be na teriḡi na lepe naga a druma koruna, ma ta ku gbo'da ku teiliko ti rile ku teiliko ti tumada i kuliata giri katani, 'ba kanya, ku nyola itro,
- ¹²ma ta ku tikindra Monyelo iyete, lepe laga atuzukindro ta i ḡarundra na ḡo laga ma lepe ritakindri ḡutu kanye kilo i tumata na pararana kata yulo.
- ¹³Lepe aninundra yi i teriḡi na mudena katani, 'bo alopugo yi i tumata na Diro lonye laga lo nyanyaralo katani.
- ¹⁴Ku lepe katani yi adake, 'bo torozi kaya kine a'diya kaḡo.
- ¹⁵Lepe lo gbo'da drodrogele beti Dun laga ani metalo, a kuwe lo kapazi giri laga ma Dun gbekindri kilo.

- 16'Bo kapazi giri agbeki ku lepe i 'diko yu ku i kani, kapazi laga lo memeta kilo ku laga ani meta kilo, kugbo teriṅito ti mataki, ku tumataki, ku todrumala, ku teriṅito, kapazi giri agbeki ku lepe, ku kulia ti lepe kine itro.
- 17Kazu inga ti kapazi kilo giri 'bayi ina lepe kata, 'bo kapazi kilo giri tomorundra 'beri ku lepe.
- 18Lepe a kuwe na mugu naga a tomore na karuko kilo, laga a suluwe, lo ṅiyu a kayo i dridriṅi na ṅutulu laga atatuwa kilo yulo, adi ma lepe ku gbo'da a Mata lo kukukalo i kuliata kine giri i koṅoni.
- 19'Bo gbiyeri lo Dun ilo ilo ayeṅundra i saka ku Kristo katani zore, igbonaga kulia ṅani kine a na'bu ku Dun i konyenina,
- 20adi ma Dun ku tomodri kapazi giri kanyeni ku kiko lo Kristolo, kugbo i kani kilo, ku laga i 'diko yu kilo, i tikindra na teili lo trotro ku rima ti Kristo naga ma 'bukozi i kedini laga a larelo ki yu kine.
- 21Ta kazu atokora a mero, a monyazi ku kulia ti yoyolozu nasuna, ku ti konesi kasu naga a naro kine.
- 22'Bo tinade Dun atomodya ta a worisi kanye, ku tuwa na Kristo lepe na muguna, ma lepe ku toliriza ta a lokiye, 'ba meriko, 'ba kulia na sosoyi sosoyi kanye koṅoni 'busa.
- 23'Bo sakanita 'duu ku rugona, liranita tritri, ku yoyoṅuta yoyoṅu 'beri, ka'bi ta ku telazi kaṅo i yendru naga i kuu na'bu naga ma ta yingina katani. Kuu na'bu ṅanina atrukoki ṅutulu giri laga agbeki i kani kilo. Laga na Paulo ayeṅundra a kalokoni lo kuu na'bu ṅanina.
- 24Nyenaga na lo nyonyola ku luṅulio laga ma na rumbini ku kulia kasu kine kilo, 'bo kulia naga na koloki i sasanya na Kristona kine akondra 'beri kuwe muguni, ku kulia ti mugu na lepe naga a tomore na karuko kilona.
- 25Na ayeṅundra a kalokoni lo tomore ṅanina ku naga ma Dun tikindri na kita ku kulia kasu kinena, ma na ku tokuzo kulia ti Dun kine girigiri,
- 26naga a kulia naga na mumuyi mumuyi naga a'dandru 'beri i baṅesi a nazo kunu ku yuṅesi giri kunu, 'bo tinade akpeza 'beri ku ṅutu ti lepe kiloni.
- 27Dun anyadru todinikindro ṅutulu ṅani kilo kulia ti tokorine naga a na'bu koru ku Monyazi kilo i dridriṅini naga a kulia naga na mumuyi mumuyi kine de. kine kulia de a Kristo laga kasu katani, trugo adi ta yendru mo'yu na Dun naga na iṅaruta nu.
- 28Yi kilo trukodru kulia ti Kristo kine i naga ma yi tepizi ṅutulu giri, i naga ma yi togo'i ko itro, ku tobodo koru ina, ma yi ku toliriza ṅutulu giri a ṅutulu laga aguguli ku Kristo katani kilo.
- 29Na kondra kita koru ku kine kulia de 'bo na momodyu ku teili giri ku teriṅi na lepe na kita koru kuwe katani ina.

Kolosai 2

- ¹Na nyadru deneta adi na momodyu ku teriŋi koru ku kulia kasu kine, ku kulia ti ŋutu ti Laodokia kilo, ku kulia ti ŋutulu giri laga aku meri na ku konye kilo itro.
- ²Na kondra de ma na ru'i teiliko kasu kilo, ti ta atomora kugele ku nyadrana, ma ta ku rumbini tokorine na ŋiyu ku dena na kuliata girina, ma ta ku dendri kulia ti Ɖun naga na mumuyi mumuyi kine. Kulia ŋani kine a Kristo lepe.
- ³Tobodona ku de ndrana a'dandru 'beri ku lepe katani koru.
- ⁴Na tazu de le'de ŋutu ka'bi ku 'bo'boliza ta ku kuliesi ti to'bure na lulukani ŋutulu kilo.
- ⁵Dia kodro ku na laga 'bayi kasuni ku muguna kpe, teili liolo ilo kasu ki yu. Na nyola ku gbiyeri lasu laga sosolo, ku rugo nasu naga tritri na rugi ta Kristo ina.
- ⁶Kuwade be naga ma ta rugi Kristo Yesu Matalo ina, sakanita de ku lepe katani,
- ⁷liranita, ti kukuri kasu kine alubo ku lepe katani, ti ta ato'durodru 'beri ku lepe katani itro, liranita tritri ku rugo, be naga ma ta todinikini ina, zorenita zore ku iyetelo.
- ⁸Gbo'dita go ka'bi le'de ŋutu ku momokara yoyolozu nasuna ku toŋulupa naga a 'busa 'busana, be na togoletu naga ma ŋutulu puputundri kinena, be na dreria ti kapazi ti ina ka de kilona, agbo'da be Kristoni.
- ⁹Bo gbiyeri lo Ɖun ilo, ilo saka i mugu na Kristo naga a na ŋutuna katani zore.
- ¹⁰Ta ayeŋundra i gbo'da naga ku ru naga mŋgbana ku lepe katani, lepe lo gbo'da i 'dola na kuweto giri ku todrumaki kine giri i koŋo yu.
- ¹¹Ku lepe katani ta ataaro, agbo'da taaro naga na mugunani, 'bo ku taaro naga a na Kristo lepe naga na gupadru kulia ti mugu kine kaŋo ina.
- ¹²Ta anuka kasi lepe i baputizilo kata yu, 'bo ta atonjiye kasi lepe kugele i baputizilo kata yu 'do, ku naga ma ta rugini kita na Ɖun naga na toŋizu lepe i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilo yuna.
- ¹³Ta kazu a opuo ku kulia naro kasu kine, ku naga ma taaro nasuna gbo'dini 'bayi ina itro. 'Bo Ɖun atoruzo ta kasi lepe kugele, ti lepe a'diza kulia naro kaya kine giri kaŋo.
- ¹⁴Lepe aŋeri kulia naga na wuro a mori nikana kine kaŋo, ku kukuzuki naga na todya yi kine, 'bo lepe a'dumadru ko kaŋo, a'begu ko i kedini laga a larelo i mugu yu.
- ¹⁵Lepe a'dutundro teriŋi na tumatakina ku na teriŋitona, i kpeza na ko gboŋa, druga 'dolakindra ko kuweto be ŋutulu laga amomoka kilo i luŋa lo teminieni nye lu.
- ¹⁶Kuwade le'de ŋutu ka'bi ku ŋeŋeri kulia kasu kine ku kulia ti nyosuto kuwa ti ŋo lo mamata, ku kolo drumala ku luŋa lo sabatolo kine.
- ¹⁷kine kulia de a kodudozi ti ŋo laga lo popondralo, 'bo ŋo laga mŋgbalo ŋolo a Kristo.

¹⁸Le'de ɲutu ka'bi ku babani babani ta kaɲo i rumbi na rezema kasu kilo, derengi lepe nyadru zuzuza ta i sasandru na 'beri kasu kine, ku i teminizo na malaika kilo, derengi lepe lira i ɲo lo meri nye i rudesi katalo ti lepe lu pudya mugu a 'busa, ku yoyolozu na lepe na ramani kulia ti mugu kine.

¹⁹Dutu ɲanilo ani 'deba Kristo laga a Kuwelo tritri. Kuwe ɲanina nyena wowoza muguna giri, druga tomodya lepe kugele ku putua ku tomoresi ti mugu kine itro, ma lepe ku 'durodri ku 'dudyo naga na ɲiyu ku ɉun yuna.

²⁰Kugbo ta laga atatuwa kasi Kristo kugele i dreria ti kapazi ti ina ka de kilo, ta saka be na ɲutulu ti ina ka de kilo gbandra ya? Ta tora ku kukuzuki kine de adi,

²¹“Ku 'de'depita, Ku wawanita, Ku 'bo'bota” gbandra ya?

²²Kilo kapazi de ilelenga i yakiyani. Ko gbo be kukuzuki ti ɲutulu kuwa togoletu ti ɲutulu.

²³A 'diri kine kulia de puru be totore ku kulia ti teminio na ɉun naga ku muguna, ku sasandru na mugu, ku redra na mugu ku teriɲi, 'bo ko ani gbo'da a ti logu i goza na ki'beɲa ti mugu tro.

Kolosai 3

¹Kuwade kugbo ta laga atonjiye kasi Kristo kugele, galeta kuliata naga ki yu kine, i piri naga ma Kristo gbo'dini nu, naga ma lepe gbi'dikini ku ɉun i keni lo lutate nu.

²Yoleta kuliata naga ki yu kine, agbo'da kuliata naga i kani kineni.

³'Bo ta atatuwa azo, 'bo ru nasuna a'dana ku Kristo kugele ku ɉun katani.

⁴Kugbo Kristo laga a ru nikana laga apuru, ta itro ipupuru kasi lepe kugele i mo'yuna kata yu.

⁵Kuwade tatuneta ɲo laga kasu katani laga a lo kalo, konye lopi, kulia naga 'ba kekeli kine, nyara na kulia ti mugu, ki'beɲa naga naro kine, ku roɲgbo naga be teminizo na muloko laga a 'busa 'busa kilona.

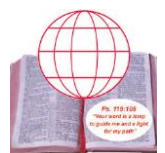
⁶Ku kine kuliata de ɲoma na ɉun ina iyeyeyundra ku ɲutulu laga aku sobu kulia ti lepe kilo kini.

⁷Laga ta kazu aworo ku kilo ɲutulu de i dridriɲi yu, i naga ma ta sakani i kunu kuliata de kata yu nu.

⁸Kolokita ko giri, ɲoma, trotrori na teiliko, teiliko loro, momorozu, ku kuliesi naga a ti yukuwe naga na lupundro kasu kutuzini kine.

⁹Ku leleɲita 'bure kasu dridriɲini, ku naga ma ta kolokindri gbiyeri laga a lo 'berolo ku konesi ɲani kinena,

¹⁰ku naga ma ta 'debini gbiyeri loludu ina. Ilo gbiyeri de nyelo totowusa a loludo ma lepe ku gbo'dini be gbetita na ɉun laga agbeza lepe ilo, ma ta ku dendra ɉun.

- 11**I kine kulia naga a naluduko kine de katani, Monyazi kilo 'baya, kuwa Yahudi kilo, ŋutulu laga ataaro kilo kuwa ŋutulu laga aku taaro kilo, Monyazi kilo kuwa Sekutia kilo, upi kilo kuwa monyezi ti ka kilo, ko giri 'baya, 'bo Kristo a kuwe lo kuliata giri, lepe lo gbo i kuliata giri katani itro.
- 12**Kuwade ta laga a ŋutu ti Dun lo nyumu lepe a kanye, lo nyanyara kilo, soneta 'beri ku ediyo, ku teili lo'bu, teili laga 'ba pura na mugu, teili lo mada ku teili lo rile beti bongola.
- 13**Gbo'dita ku pele na'bu kasu dridriŋini, 'bo ku ta laga gbo ku kulia kasu dridriŋini 'dineta torozi ŋani kine. Be naga ma Matalo 'dizini torozi kasu kinena, koneta de itro.
- 14**I kine kuliata de giri kini 'yalakita nyadru naga na tomodya kuliata kine giri kugele ku 'bu'busina.
- 15**Ti teili lo trotro lo Kristolo sakani a kaliliani kasu teiliko yu, igbonaga ta aluŋu i mugu nagele i rumbi na ilo teili lo trotro de ina. Gbo'dita ku iyete.
- 16**Ti kulia ti Kristo kine sakani kasuni koru. Togoleta 'beri kasu dridriŋini, tepineta 'beri ku tobodo koru. Welonita sauma ku wirito, ku wirito laga a ti yuka kilo, i naga ma ta tikindri Dun iyete kasu teiliko yu ina.
- 17**Kuliata giri naga ma ta kondri kine, 'dia gbo adinyo kpe, ku kuliesi kugbo ku konesi, koneta kuliata ŋani kine giri ku kari ti Mata Yesu kine, i naga ma ta tikindri Dun Monyelo iyetelo ku lepe ina.
- 18**Wate kine ta, gbo'dita ku sobu na lalia kasu kilo, be naga ma zukini ku Matalonina.
- 19**Ta laga lalia kilo nyareta nya wate kasu kine, 'bo ku gbogbo'data ku teili lo potroru kasi koni.
- 20**Ɖazi kilo ta, yiŋeta kulia ti kayuŋo kasu kilo ku kuliata giri, igbonaga kine kulia de tikindra Matalo nyolana.
- 21**Ta laga monyezi kilo ku totobiruta ŋazi kasu kilo, teiliko kasiko kilo ka'bi ku 'do'do.
- 22**Ta laga a upi kilo yiŋeta kulia ti ŋutulu laga a drumala kasu kini i na ka de katani kilo ku kuliata giri, agbo'da adi ma ta memeta i tikindra na ŋutulu kilo nyolani, 'bo ku teili gele ku naga ma ta kugini Matalo ina.
- 23**Kuliata giri naga ma ta kondrini kine, koneta kitana ku teili giri be naga ku Matalonina, agbo'da ku ŋutuluni.
- 24**'Bo ta adeni adi Matalo itikindra ta ŋo laga ma nye ritakindri ŋutu kanye kilo a ropeta kasu. Kristo lepe a Mata laga ma ta konakindri kitalo.
- 25**Ɖutu laga lo kondra kulia narolo irurumbi rope na kulia naro naga ma lepe kondrini kine. 'Bo gela na loŋutu 'baya.

Kolosai 4

- ¹Ta laga a drumala kilo konakita upi kasu kilo soso, a lo'bu igbonaga ta adeni adi ta gbo ku Mata lasu i 'diko yu ina.
- ²Maketa Dun ku teiliko ti rile. Gbo'dita ku konye i magu nanina ku iyete,
- ³Maketa ku yi itro, adi ma Dun nakindri yi kaakutu na kulia ti lepe kine ma yi ku trugo kulia naga na mumuyi mumuyi ti Kristo kine. 'Bo na drodrora ku kine kulia de.
- ⁴Maketa adi ti na kpezi kulia nani kine gbona beti naga adi ti na trugini ina.
- ⁵Koneta ku tobodo ku ntu laga kano yu kilo. Ku kokorota kokoro lunalo.
- ⁶Kulia na ta ta kine ti gbo'dini a ti 'busa na'bu mu lunu, be naga no laga lo kukuna ku 'bala na toto'bina ma gbo'dinina, ma ta ku dendri teyitokindro na ntulu giri gele gele kulia 'busa.
- ⁷Tukiko itrutrukokindro ta kulia kuwe kine giri. Lepe a lunase laga lo nyanyaralo, a kalokoni laga ku teili lo to'dirilo, a upiye laga lo konakindra Matalo kita seku na kugelelo.
- ⁸Na asonyodru lepe ku kulia nagele kine de, ma ta ku dendri kulia kaya kine, ma lepe ku ru'ini teiliko kasu kilo itro.
- ⁹Onesimo autu seku lepe kugele. Lepe a lunase laga ku teili lo to'diri laga lo nyanyaralo, lepe laga a ntu lasulo. Ko itrutrukokindro ta kuliata giri naga na kondra 'beri inide kine.
- ¹⁰Aristariko laga lo drodrora seku na kugelelo ku Marako laga a neri ni lo Baranabalo aroma ku ta. 'Bo ta arumbi kukuzuki ku kulia ti Marako kine, adi ku lepe laga ayejadru kasu yu, rukundrita lepe.
- ¹¹Yesu lo lunu a Yusito ilo aroma ku ta itro. Ko ka'delo i dridri ni na Yahudi kilo laga a kakita kasi na kugele ku kulia ti tumata na Dun ina. Ko a karuda ti teili lio itro.
- ¹²Epafura laga a ntu lasu, laga a upiye lo Kristo Yesulo aroma ku ta. Lepe ma'yu mugu ku Dun mu lunu ku teili giri ku ta, ma ta ku romoki lirani tritri be ntulu laga aguguli ku dendra naga soso i teili kata yu i kondra na kuliata giri naga ma Dun nyadrini kine kilo.
- ¹³Na lo 'dodru bo na kulia ti lepe kine adi lepe akonakindra ta, ku ntu ti Laodokia kilo ku ti Hieropoli kilo itro kita ku teili giri.
- ¹⁴Luka, 'buni laga lo nyanyaralo seku Dema aroma ku ta.
- ¹⁵Rometa roma ku lunaseri laga ti Laodokia kilo seku Numupa ku karuko laga lo tomodya 'beri ku lepe kadi yu kilo.
- ¹⁶Kugbo ina waraga de naga akena kasu dridri ni ni, tikita lepe ti kenakini i tomoro na karuko ti Laodokia kilo itro. Laga ta, keneta waraga na niyu Laodokia yuna itro.

17 Takita Arikipo adi, “Gbo’ di go i tutuzo na kita naga atiki do ku Matalo katanina.”

18 Na laga Paulo awudyo ilo rome de ku keni lio lepe. Rameta maaroki kuwe kilo po!
'Busa na'buna ti gbo'dini ku ta.

1 Tesalonike

1 Tesalonike 1

¹Paulo seku Silivano ku Timoteo, aroma ku tomoro na karuko ti Tesalonike laga a ti Dun Monyelo ku Mata laga Yesu Kristo kilo. 'Busa na'buna ku teili lo trotrolo ti gbo'dini ku ta.

²Yi tikindra Dun iyete mu luja ku ta giri i naga ma yi i'di'dindri ta i magu nikana katanina.

³Yi ani zara rambu na konesi kasu naga ma ta kondrini ku rugo kine ku Dun Monye likalo i kojoni, ku kitazi kasu naga ma ta kondrini ku nyadrina kine, ku teiliko kasu ti rile laga ma ta yendrini Mata lika laga Yesu Kristo kilo.

⁴'Bo yi adeni adi Dun anyumundro ta, lujaseri laga ma Dun nyadrini kilo.

⁵'Bo yi kazu atrukokindro ta kuu na'buna, agbo'da ku kulia na tatayi ka'deloni, 'bo ku teriji itro, ku Yuka Nakiyena, ku rugo naga mngba kasu teilikonina. Ta adeni gbiyeri lika laga kazu ma yi sakani kasu dridriji yu ku kulia kasu kinelo.

⁶Ta ayejundra a kamira kaya ku ti Matalo itro, 'bo 'dibani kodro ku ta arugo kulia nani kine ku sasanya koru kpe, ta asaka ku nyola na Yuka Nakiyena.

⁷Gbode ta ayejundra a kpiyeta ku karuko kilo giri ti Makedonia ku ti Akaya kilo itro.

⁸'Bo kulia ti Matalo kine akuworo kaŋo kasu yu, agbo'da Makedonia yu ku Akaya yu ka'deloni, 'bo kulia ti rugo nasu naga ma ta rugini Dun ina akuworo kaŋo yu mu pirito kine, kuwade ani nyadru gbo'di tazu na kulia ku'de.

⁹Kulu ŋutu de ku 'beri atokuwodru kulia naga ma ta rukundri yi kine, ku kulia naga ma ta lopugi 'beri ku Dun yu, ŋiyu i teminizo nasu na muloko laga a 'busa 'busa kilo i yejundra a upi ti Dun laga zoru, laga mngbalo itro,

¹⁰i mondru na Diro lo lepe lo injiyu i 'diko yu, laga ma lepe tojizi i dridriji na ŋutulu laga atatuwa kilolo, ŋolo a Yesu lo ininadru yi i ŋoma naga na ipopondra nu.

1 Tesalonike 2

¹Lujaseri, ta lepe adeni adi lubo nika naga kasu yuna agbo'da a 'busani,

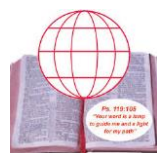
²'bo 'dibani kodro ku yi laga asasanya, ku yi laga akona a loro Filipi yu kpe, be naga ma ta dendrinina, Dun likalo atikindra yi teiliko logo i trukokindro na ta kuu na'bu nanyena ku karerenya laga ku teriji koru kilo i kojo yu.

³Bo yi agbo'da ma'yu 'beri ku ta ku togole naga na to'bureni, kuwa ku kulia naga 'ba kekelini. Yi agbo'da ma'yu 'beri ku ta ku tojulupani.

⁴'Bo Dun akendra yi a lo'bu ma lepe ku kolokindri yi trugo na kuu na'buna, kuwade yi tazu kulia, agbo'da ma yi ku tikindri ŋutulu kilo nyolani, 'bo ma yi ku tikindri Dun laga lo modyu teiliko kaya kilolo nyola.

- ⁵Kuwade yi agbo'da tazu ku kulia na tatayi naga na to'burani n̄utuluni, be naga ma ta dendrinina, kugbo ku kuliesi naga a n̄o lo mukoni tobudrujana, Dun a ka'dotoni lo bo na kulia n̄ani kine.
- ⁶Yi agbo'da ga'yu pura naga ku n̄utuluni, n̄ona kasu yu, kuwa ku ku'de n̄utulu.
- ⁷Dibani kodro ku yi roromoki gbo a n̄o lo tikindra ta tomoni na kulia ku naga ma yi gbo'dini a lososonyo ti Kristo ina kpe, yi asaka kasu dridriṅi yu ku teiliko laga mada kilo be naga ma katunakani naga na tizu n̄azi kanye kilona.
- ⁸Kuwade, igbonaga puso nasuna alenga yi koruna, yi kazu anyadru tikindra ta agbo'da kuu na'buna ka'deloni, 'bo yi lepe itro, igbonaga ta gbo'di a n̄o laga ma teiliko kaya kilo nyadrini koru kilona.
- ⁹Luṅaseri, ta arambu trereka kaya naga na mamalayini 'beri kine. Yi akondra kitazi tukaze ku tupara ka'bi yi ku gbogbo'da a n̄o lo tikindra le'de n̄utu kasu dridriṅini tomoni i naga ma yi trukokindri ta kuu na'bu na Dun ina.
- ¹⁰Ta kilo gbo a ka'doto ti bo na kulia, 'bo Dun a ka'dotoni lo bo n̄anina itro adi yi asaka kasu dridriṅi yu, ta laga a karuko kilo, ku gbiyeri lika laga a lokiyelo, ku laga sosolo ku laga 'ba kulia na sosoyi sosoyi kine.
- ¹¹Ta adeni adi yi asaka be na monye ku n̄azi kanye kilona kasu dridriṅi yu,
- ¹²yi ama'yu 'beri ku ta giri gele gele, yi aru'ya teiliko kasu kilo, yi atakindra ta kukuzu adi, koneta a na'bu be na zukini ku Dun laga lo lungu ta i lubo i tumata nanyena yu i mo'yu nanyena yu itrolo.
- ¹³Ku kine kulia de, yi kilo tikindra Dun iyete 'duu, igbonaga i luṅa laga ma ta rugi kulia ti Dun naga ma ta yingi kayani kine lu, ta arugo kulia n̄ani kine agbo'da a kulia ti n̄utuluni, 'bo a kulia ti Dun. A 'diri ko a kulia ti Dun. Kulia n̄ani kine se na kita kasu katani, ta laga a karuko kilo.
- ¹⁴'Bo luṅaseri, laga ta, ta ayeṅundra a kamira ti tomoresi ti karuko laga Yudaya yu, laga a n̄utu ti Dun ku Kristo Yesu katani kilo, igbonaga ta lepe arumbi luṅuli ku n̄utulu laga kasu zuru yu kilo beti naga ma ko rumbini ku Yahudi kilo yuna.
- ¹⁵Yahudi n̄ani kilo arembu Mata laga Yesu ku kakeyo kilo itro, adruṅundro yi kaṅo. Ko ani tikindra Dun nyola, 'bo ko a mero ti n̄utulu giri.
- ¹⁶Ko agoza yi i trukokindro na Monyazi kilo kulia na riteni ko. Gbode torozi kasiko naga ma ko kondrini 'duu kine gbo'di atoromoki azo. 'Bo n̄oma na Dun ina gbo'di a'duki kasiko kini.
- ¹⁷'Bo laga yi, luṅaseri, i naga ma yi kodyi 'beri kasi ta i baṅe a naṅutrana i koṅosi agbo'da i teilikoni, yi kazu amodyu i medra na koṅosi kasu kine ku puso koru.
- ¹⁸'Bo yi anyadru utu kasu yu, na laga Paulo lepe anyadru utu luṅa rodri, agbo'da luṅa geleni, 'bo Satani ababangu yi kaṅo.

19'Bo yendru nikana kuwa nyola nikana kuwa yogono lika laga ma yi pudyi 'berilo i luṅa laga ma yi lirani ku Mata lika Yesu i koṅo yu i pondra na lepena lu a inyo ya? Ani gbo'da a ta lepe ya?

20Ta lepe a ṅo laga ma yi pudyini 'beri ku a nyola nikana itro.

1 Tesalonike 3

1Ku kine kulia de, ku yi laga aku romoki tizu 'beri 'duu, yi arambu a na'buna ku yi kolozini Atene yu ka'delo,

2ma yi sonyodri Timoteo, laga a luṅase lika, a kakitani lo kondra kita na kuu na'bu na Kristona ku Ḍun kugelelo, i toliriza na ta i rugo nasuna katani, i ru'ya na teiliko kasu kilo itro,

3ka'bi le'de ṅutu ku lopuke bo ku kulia ti sasanya kine de. 'Bo ta lepe adeni adi yi anyume i rumbi na sasanya ṅani kine.

4'Bo kazu ku yi laga kasi ta kugele, yi atrukokindro ta a kayo adi yi irurumbi sasanya. 'Bo kulia kine akondra 'beri de be naga ma ta dendrinina.

5Ku kine kulia de, ku na laga aku romoki tizu mugu 'duu, na asonyodru Timoteo ma na ku dendri kulia ti rugo nasuna ṅona kalulukani alulukadru ta, ma kita nikana yeṅundra a 'busa.

6'Bo tinade Timoteo ayite bo kayani ṅiyu kasu yu, atrukokindro yi kuu na'bu na rugo nasuna ku nyadru nasuna, adi ta kilo rambu kulia kaya kine 'duu ku teili lo'bu, adi puso nikana alenga ta be naga ma puso nasuna lengini yina.

7Ku kine kulia de, luṅaseri, yi arumbi ruda na teiliko ku kulia kasu kine i luṅulio kaya kilo katani, ku sasanya nikana giri itro, ku kulia ti rugo nasuna.

8'Bo tinade yi aru ku ta laga alira tritri ku Matalo katani.

9'Bo yi roromoki teyitokindro Ḍun iyete laga inyo ku ta, ku nyola giri naga ma yi nyolani ku kulia kasu kine ku Ḍun likalo i koṅo yu ina ya?

10tukaze ku tupara yi magu lepe ku teili giri adi ti yi romokini medra koṅosi kasu kine i torumokindro na kulia naga aku romo i rugo nasuna katani kine.

11Nyenaga Ḍun lepe laga a Monyelo, ku Mata lika laga Yesu ti ṅakindri yi kiko kasu yu.

12Ti Matalo tikindri ta i 'dudyo ku i tozodru na ta ku nyadru naga ma ta nyadri 'beri kasu dridriṅini ina ku ṅutulu giri i dridriṅi yu itro ina, be naga ma yi lepe nyadrini tana,

13ma lepe ku tolirizi teiliko kasu kilo i gbo'da 'ba kulia na sosoyi sosoyi kasu 'berini ku kulia ti kekeli kine ku Ḍun lika laga a Monyelo i koṅo yu, i pondra na Mata lika Yesu ku ṅutulu kanye kilo kugele nu.

1 Tesalonike 4

- ¹Luṅaseri, kulia naga a tutuweto kine, ta azuzumbu kayani gbiyeri lasu laga lo romoki tikindra Dun nyola ilo, 'bo ta kilo kondra de. Kuwade na piza ta ku ma'yu na mugu adi woronita 'duu de.
- ²'Bo ta adeni kukuzuki naga ma yi takindri ta ku Mata laga Yesu kine.
- ³'Bo kulia naga ma Dun nyadrini kine a tokela nasuna, adi paneta konye lopi kaṅo.
- ⁴Dutu gele gele ti dene lundra na noka nanye lepe ku kekeli, ku teminizo itro,
- ⁵agbo'da ku ki'be na muguni be Monyazi laga aku deni Dun kilo.
- ⁶Le'de ṅutu ka'bi ku liliaṅa i kondra na luṅase lonyelo a loro i kine kulia de katani, igbonaga Matalo a karopani lo kine kulia de giri be naga kazu yi atepizo ta ku 'doto na kulianana.
- ⁷Dun agbo'da luṅundra yi i gbo'da naga 'ba kekelini, 'bo i kekeli.
- ⁸Kuwade, ṅutu lo redra kine kulia de ilo agbo'da redra ṅutuluni, 'bo lepe redra Dun laga lo tikindra ta Yuka Nakiye nanyena ilo.
- ⁹Ku kulia ti nyadru na luṅaseri kilona, ani nyara adi ti le'de ṅutu wuroki ta waraga, igbonaga Dun atogo'yu ta i nyadru na 'beri kasu dridriṅinina.
- ¹⁰A 'diri ta kilo nyadru luṅaseri giri laga lo gbo'da i ka na Makedoniana giri kata yu kilo. 'Bo yi ma'yu 'beri ku ta adi koneta 'duu de.
- ¹¹Morodrita saka naga mada, koneta kuliata kasu lepe kine, koneta kita ku kenisi kasu lepe kilo, be naga kazu ma yi takindri ta kukuzuna ina.
- ¹²Gbiyeri lasulo ti gbo'dini soso ku ṅutulu laga kaṅo yu kilo, telemerana ka'bi ku titiki ta i momo'yu.
- ¹³Luṅaseri, na nyadru deneta kulia ti ṅutulu laga a'balazi kilo, ka'bi ta ku gbo'da ku dreliya be ku'de kilo ṅutulu laga 'ba yendru kilo.
- ¹⁴'Bo kugbo yi laga arugo adi Yesu atuwa, adi lepe aṅiye 'do, gbode 'do yi arugo adi Dun izozondra ṅutulu laga a'balazi i rugo na Kristona kilo, kasi Yesu kugele.
- ¹⁵'Bo kulia na taki yi ta kine de a kulia na ta Matalo, adi yi laga zoru laga akoloki yeṅadru tozo i pondra na Matalo nu, yi aka tu ku ṅutulu laga a'balazi kilo ṅero a nzeni.
- ¹⁶Laiya na kukuzuna ikukuu, ku roro lo malaikata laga a leṅberelo, ku woṅo na guke lo Dun. Matalo lepe ikiyundra kani, ṅiyu i 'diko yu. 'Bo ṅutulu laga atatuwa ku Kristo katani kilo iṅiṅiye a kayo.
- ¹⁷I bo ṅanina yi laga zoru, laga akoloki kilo i'dumazi kugele kasi ko i 'dikolo kata yu i momora kasi Matalo i dridriṅi na 'dikolo yu, gbode yi igbogbo'da kasi Matalo kugele mu luṅa.

¹⁸Kuwade rudeta teiliko kasu kilo kasu dridriṅini ku kine kulia de.

1 Tesalonike 5

¹Luṅaseri, ani nyara adi ti na wuroki ta kulia ti luṅazi ku ti baṅesi kine,

²igbonaga ta lepe adeni soso adi luṅa lo Matalo ipopondra be kolani lo tukaze.

³I luṅa laga ma ko kuliani adi, “Teili lo trotrolo kata, ku saka naga ku gbiṅ na suwo” lu, druga karakina ipopondra kasiko kini wuleṅa gele beti naga ma ta’duna wakundri noka naga ku pelena, ’bo ko aka wokeni.

⁴’Bo laga ta luṅaseri, ta ani gbo’da i mude kata. Kuwade lu luṅa de aka bunyekindro ta be kolanini.

⁵’Bo laga ta giri a ṅutu ti parara, a ṅutu ti kolo. Yi agbo’da a ṅutu ti kuwazeni, kuwa ti mudeni.

⁶Ka’bi yi ku tototo be ku’de kilo ṅutulu, ’bo ti yi gbo’dini ku konye gboṅa, ti yi tine ti ’beri.

⁷’Bo ṅutu laga lo tototo kilo, kilo toto kuwaze, ṅutu laga lo memeri memeri kilo kilo memeri kuwaze.

⁸’Bo laga yi a ti kolo, kuwade ti yi tine ti ’beri, ti yi sone rugona ku nyadrana be witi kaya kidozini, ku yendru na ritena be gongu.

⁹’Bo Dun agbo’da nyumundro yi i rumbi na ṅomani, ’bo i rite ku Mata lika Yesu Kristo.

¹⁰laga atuwa ku yi adi kugbo yi laga zoru, kuwa laga a’balazi ma yi ku gbo’dini zoru kasi lepe kugele.

¹¹Kuwade rudeta teiliko kasu kilo kasu dridriṅini, to’durodrita ’beri kasu dridriṅini be naga ma ta kondrini tinadena.

¹²’Bo luṅaseri, yi magu ta, sopeta so ṅutulu laga lo treka kasu dridriṅini kilo, laga lo gbo’da kasu koṅo yu ku Matalo katani, laga lo tepizo ta kilo.

¹³Kuketa ko koru, nyareta ko ku puso ku kulia ti kita nasikona. Gbo’dita ku teili lo trotro kasu dridriṅini.

¹⁴Yi ma’yu ’beri ku ta luṅaseri, tepineta ṅutulu laga a lu’betiko kilo, rudeta teiliko ti ṅutulu laga ku ’do’do na teiliko kilo, loketa lo ṅutulu laga ’ba teriṅi kilo, gbo’dita ku teiliko mada kasikoni giri.

¹⁵Gbo’dita go ka’bi le’de ṅutu ku roropaki kulia naro ku naro, ’bo kepodrita mu luṅa kulia na’bu kasu dridriṅini ku ṅutulu giri itro.

¹⁶Nyolanita nyola mu luṅa.

¹⁷Maketa Dun ’duu.

- 18 Tikita iyete i kuliata giri katani, igbonaga kine kulia de a kulia naga ma Dun nyadrini kasuni ku Kristo Yesu katani kine.
- 19 Ku gogota kita na Yuka Nakiyena.
- 20 Ku 'da'darita keyo na kuliana,
- 21 'bo morita kuliata giri, 'depeta ɲo lo'bulo tritri.
- 22 Paneta kulia naro kine giri.
- 23 Dun lepe laga ku teili lo trotolo ti tokele ta i gbiyeri lasulo katani giri. Ti lepe tine yukala kasu kine ku teiliko kasu kilo ku 'beri kasu kine 'ba kulia na sosoyi sosoyi i pondra na Mata lika Yesu Kristo nu.
- 24 Dun laga lo lungu talo gbo ku teili lo to'diri, ikokonu de itro.
- 25 Luṅaseri, maketa Dun ku yi.
- 26 Rometa roma ku luṅaseri giri ku rome lo nyadru na luṅaserina.
- 27 Na takindra ta kukuzu i kari ti Matalo adi ti ina waraga de kenakini luṅaseri kilo giri.
- 28 'Busa na'bu na Mata lika Yesu Kristona ti si'dani ku ta.

2 Tesalonike

2 Tesalonike 1

- ¹Paulo seku Silivano ku Timoteo, aroma ku tomoro na karuko ti Tesalonike laga a ti Dun Monye likalo ku Mata Yesu Kristo kilo.
- ²'Busa na'bu na ku teili lo trotro lo nyu ku Dun Monyelo yu, ku Mata laga Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ³Luṅaseri, nyara adi ti yi tikindri Dun iyete mu luṅa ku kulia kasu kine, be naga ma zukinina, igbonaga rugo nasuna ina 'du'dudyo koru, 'bo nyadru nasu naga ma ta nyadrini 'beri giri gele gelena ina 'ya'yu muga kasu dridriṅini ina.
- ⁴Kuwade yi lepe pupudya beri ku ta i tomoresi ti karuko ti Dun kilo katani, ku kulia ti teiliko kasu ti rila kilo ku ti rugo nasuna i wowonye nasuna giri katani ku sasanya naga ma ta sakani katani ku teiliko logo ina.
- ⁵kine kulia de a kpiye lo nyedya na Dun na kulia naga ma lepe ku kendri ta a lo zuzuki ku tumata nanye naga ma ta rumbini luṅulio ku kulia ti lepe kinena.
- ⁶'Bo igbo'da soso ku Dun i konyeni i roba na ṅutulu lo sasandru ta kilo ku sasanya,
- ⁷ku i tikindra na yi kasi ta laga lo sasanya kilo yuka na teiliko i luṅa lo kpiyani Yesu Kristo nyu i 'diko yu, ku malaika ti lepe laga ku teriṅi kilo kugele,
- ⁸ku nyede lo kima na kokobu lu. Lepe iropakindra ṅutulu laga aku deni Dun kilo ku laga aku sobu kulia ti kuu na'bu na Mata lika laga Yesu kilo torozi kasiko kine.
- ⁹Ko isasanya ku rope na toro ṅaga na tukarakini ko paratra paratra ku tokore nasiko naga kaṅo ku Dun i koṅo yu, ku mo'yu na lepe naga ku teriṅina.
- ¹⁰I lu luṅa de lepe ipopondra i rumbi na pura ku ṅutulu kanye kiloni, ku sopo naga ku nyolana ku ṅutulu lo rugo lepe kilo girini itro, igbonaga ta arugo bo na kulia naga ma yi 'dodri kinena ina.
- ¹¹Ku kine kulia de yi magu Dun mu luṅa ku ta adi Dun likalo ti kendri ta a lo zuzuki ku luṅu naga ma lepe lungi tana, ma lepe ku torumokindri rambu naga a na'bu giri ina ku konesi giri naga ku rugo kine ku teriṅi nanyena,
- ¹²ma kari ti lepe kine pupura kasuni, ma ta lepe ku rumbi pura ku lepeni itro, beti naga ma 'busa na'bu na Dun likalo ku Mata Yesu Kristo ina ma gbo'dinina.

2 Tesalonike 2

- ¹Luṅaseri, ku kulia ti pondra na Mata lika Yesu Kristo ku tomoro nika kasi lepena, yi magu ta,
- ²adi yoyolozu nasuna ka'bi ku yoyongu yoyongu wule wule, teiliko kasu kilo ka'bi ku 'do'do 'do'do, ṅona ku kulia na kpikpiya ti yuka kine, kugbo ku kulia ku'de na tatayi

kine, kugbo ku waraga naga na tayi adi nyu kaya yu, na kulia adi luja lo Matalo ayejundra azona.

³Le'de ntutu ka'bi ku 'bo'boli 'bo'boli ta ku le'de no tro. Igbonaga lu luja de aka yejundrani ti inga ntutulu kilo aku pazu Dun ku teriji, ti inga kakokoreyini lo kukuzulo aku kpeza muguna. Lepe laga lo ikakaraki,

⁴laga lo moro ku sisinga na mugu ku no laga lo luju a muloko ku laga a no lo teteminio kilo giri, yejadru tozo i gbi'diki na lepe i kadi na Dun ina kata yu i kpekindra na mugu adi nye a Dun.

⁵Ta aku rambu adi na kazu atrukokindro ta kine kulia de, ti inga na lu kasu dridriji yu ya?

⁶'Bo ta adeni no lo gokindra lepe tinadelo, adi ma lepe ku kpezi mugu i luja lonye lu 'busa.

⁷Kulia ti kokorozu na kukuzuna naga a kulia naga na mumuyi mumuyi kine apoki i kita azo. 'Bo tinade kaguwanilo nye lo igogoza kulia nani kine ti inga lepe aku 'dutuza kajo.

⁸I bo nanina kakokoreyini lo kukuzulo ikpekpeza mugu. Mata laga Yesu itatuzalepe ku yuka naga na lupundro kanye kutu yu ina, i tukarakindra na lepe ku mo'yu naga i pondra nanyena yu.

⁹Kakokoreyini lo kukuzulo ipopondra ku kita na konu Satanina. Lepe ikondra konesi giri naga ku teriji kine ku kpiyesi, ku wonyesi laga ku to'bure kilo itro.

¹⁰Lepe i'bo'boliza ntutulu laga lo mondru karaki kilo ku tojulupa naro koru, igbonaga ntutulu nani kilo a'biye ku nyadru kulia ti to'diri kine i riteni na ko ina.

¹¹Ku kine kulia de Dun lo sunyundro kasikoni tomboli naga ku teriji ma ko ku rugini kulia ti to'bure kine 'busa.

¹²Kuwade ntutulu giri laga aku rugo kulia ti to'diri kine kilo 'bo laga lo nyola ku kulia naro kine kilo ko injeraki kulia a naro.

¹³'Bo nyadru ti yi tikindri Dun iyete mu luja ku ta, lujaseri laga ma Matalo nyadrini kilo, igbonaga Dun anyumundro ta nyu kazu 'bero i rite, ku naga ma Yuka Nakiyena toke'i tana, ku naga ma ta rugini kulia ti to'diri kine itrana.

¹⁴Dun alungu ta i rumbi na kine kulia de ku kiko lo kuu na'bu naga ma yi truginina ma ta ku narundri mo'yu na Mata lika Yesu Kristo ina.

¹⁵Kuwade, lujaseri, liranita tritri, 'depeta kulia na pupute naga ma yi togo'i ta kine, nona ku kulia na trutruko, kugbo ku waraga nikana.

¹⁶Nyenaga Mata lika Yesu Kristo lepe, ku Dun Monye lika laga anyadru yi, laga a'doga yi ku ruda na teili naga ani lengana, ku yendru na'buna ku kulia ti 'busa na'bu kinelo,

¹⁷ti lepe ru'ini teiliko kasu kilo, ti lepe tolirizi ta i kondra na konesi na'bu ku i tazu na kuliesi na'bu kine giri.

2 Tesalonike 3

¹Luḡaseri, kulia naga a tutuweto kine, maketa Dun ku yi ma kulia ti Matalo kine ku ririara i rumbi na pura, be naga kazu kasu dridriḡinina,

²ma yi ku nine i kenisi ti ḡutulu laga lo kondra a bada kilo ku ḡutulu laga a loro kilo, 'bo agbo'da ḡutu kilo giri laga ku rugo kiloni.

³'Bo Matalo gbo ku teili lo to'diri, laga lo itoliriza ta, lo itizu ta ku ḡutu lorolo.

⁴Dun atikindra yi teili lo lidra ku ta adi kulia naga ma yi takindri ta kukuzu kine ta lo kondra, 'bo ta ikokondra 'duu.

⁵Ti Matalo ḡane teiliko kasu kilo i dendra na nyadru na Dun, ku teili lo rile lo Kristolo.

⁶Nyenaga luḡaseri, yi kilo takindra ta kukuzu ku kari ti Mata Yesu Kristo kine, adi giranita gira ku luḡase le'de laga lo woro a bada ku tolu'betolo, agbo'da ku kulia na pupute naga ma yi togo'ini ta kineni.

⁷'Bo ta adeni adi nyadru kedri kodro angu ta mirundra yi. Yi aku gbo'da a lu'betiko i naga ma yi sakani kasu dridriḡi yuna.

⁸Yi aku nyosu kapazi ti le'de ḡutu kana, 'bo ku treka naga ku mamalayi na 'beri, yi akondra kita tukaze ku tupara ka'bi yi ku gbo'da a ḡo lo tikindra le'de ḡutu kasu dridriḡini tomoni.

⁹Agbo'da adi yi 'ba teriḡi i kondra deni, 'bo ma yi ku tikindri 'beri a kpiye kasuni, ma ta ku mirundri yi 'busa.

¹⁰I naga ma yi gbo'dini kasi ta kugelena, yi atakindra ta kukuzu adi kugbo le'de ḡutu laga a'biye ku kita, lepe ka'bi ku nyonyosu.

¹¹'Bo yi ayinga adi ku'de kilo ḡutulu kasu dridriḡini kilo sasakatu a bada a lu'betiko, ko ani kondra kita 'bo ko lulupuzo ku ku'de ḡutulu i kulia kata a go kuwe.

¹²Yi takindra ḡutulu laga be kilo de kilo kukuzu, yi ma'yu 'beri kasiko itro ku Mata laga Yesu Kristo katani, adi ti ko kone kita ku teiliko mada, ma ko ku nyosuni kapazi kase lepe kilo 'busa.

¹³'Bo laga ta luḡaseri, ku kakanyata ku konesi naga a na'bu kine.

¹⁴Kugbo le'de ḡutu laga ani yinga kulia kaya naga ma yi wudyini i ina waraga de katani kine, meteta ḡutu ḡanilo soso. Ka'bi ta ku momora kasi lepe, ma lepe ku rumbini yukuwe 'busa.

¹⁵'Bo ku kokonuta lepe be miriku, 'bo tepineta lepe be luḡase.

¹⁶Nyenaga Mata lepe laga ku teili lo trotrolo ti 'dogini ta ku teili lo trotro i banesi kine giri, i kuliata kine giri itro. Ti Matalo gbo'dini ku ta giri.

¹⁷Na laga Paulo awudyo ilo rome de ku keni lio lepe. Ilo de a kpiye lo wuru na i waragaki kuwe kine katani girilo. Na lo bita wudyo de.

¹⁸'Busa na'bu na Mata lika Yesu Kristona ti si'dani ku ta giri.

1 Timoteo

1 Timoteo 1

- ¹Paulo laga a lososonyo lo Kristo Yesu ku kukuzu na Ðun Kariteni likalo ku na Kristo Yesu laga a yendru nikanalo,
- ²aroma ku Timoteo, ñiro lio laga mñgba i rugo katanilo. 'Busa na'buna ku ediyolo ku teili lo trotro lo ñiyu ku Ðun Monyelo yu, ku Kristo Yesu Mata likalo yu itrolo ti gbo'dini ku do.
- ³I naga ma na utini Makedonia yuna, na ama'yu mugu ku do adi sakani Efeso yu, i takindra na ku'de kilo ñutulu kukuzuna, adi ka'bi ko ku tologo togole laga ka'de,
- ⁴ka'bi ko ku 'de'delaki yoyolozu nasena i likikirito laga a 'busa 'busa kilo kini, ku kena na merenyezi naga ani lengana kini itro. kine kuliata de se na zondra piyesi naga a 'busa 'busa kine, agbo'da logu ñutulu i dendra na lopete lo Ðun laga adena ku rugoloni.
- ⁵Kuwade kulia na tikini yi kukuzuna kine se naga a nyadru naga na ñiyu i teili laga a lokiyelo ku i dendra na'bu naga i teili kata yuna, ku i rugo naga 'ba toñulupana kata yuna.
- ⁶Ku'de kilo ñutulu agira i merete ku kine kuliata de, alopugo 'beri i kulia na tatayi a 'busa 'busa kine.
- ⁷Ko kilo nyadru gbo'da a katogolo ti kukuzuna 'bo ko aku de kulia na ta se kine, ku kuliata naga ma se togo'i ku teriñi kine itro.
- ⁸Nyenaga yi adeni adi kukuzuna a na'bu ku le'de ñutu laga a'deba lepe soso,
- ⁹ma yi rambini adi kukuzuna agbo'da tiki ku kulia ti ñutulu laga mñ gba kiloni, 'bo tiki ku kulia ti kakokoro kilo ku ñutulu laga 'ba sobu na kulia kilo, ku ñutulu laga ani teminizo Ðun kilo, ku katoronya kilo, ku ñutulu laga 'ba kekeli kilo, ku laga be ñutu ti ka kilo, ku ñutulu lo tatuza monyezi kuwa ñotela kilo, ku karemo kilo
- ¹⁰ku ñutulu laga ku konye lopi, ku lalia lo kondra kulia ti yukuwe ku lalia ku'de kilo, ku kariaka ti ñutulu kilo ku ñutulu ti to'bure kilo, ku ñutulu laga lo nyosu milio ku to'bure kilo kugbo ñutulu laga lo kondra kulia ku'de naga a ti nyo naga na moro ku togole laga sosolo kilo.
- ¹¹Togole ñanilo tomodya mugu soso ku kuu na'bu naga a na'bu koru naga ma Ðun lo pupuralo kolokindri na i trugo ina.
- ¹²Nyena tikindri na Kristo Yesu, Mata lika laga atikindra na teriñi ilo iyete, igbonaga lepe akendra na ku teili lo to'diri, agelundra na i konakindra na nye kita ina.
- ¹³'Dia kodro ku na kazu amomorozu lepe, awowondru lepe, a'dadru lepe a loro kpe, i bo ñanina na arumbi ediyo igbonaga na kazu kondra de 'ba dendrana, 'ba rugo itrone.

- ¹⁴Matalo a'doga na ku 'busa na'bu nanyena koru, ku rugona, ku nyadru naga ku Kristo Yesu katanina.
- ¹⁵Kulia na tatayi kine a 'diri, na zuki ku ntulu giri i rugo, adi Kristo Yesu apondra i kani i ritundro na katoronya. Laga na a katoronyani laga a loro lo rodru girilo.
- ¹⁶'Bo na arumbi ediyo ku kine kulia de, adi ma Kristo Yesu ku kpezi teili lonye lo tumada ilo kuwenina, na laga a loro lo rodru girilo, a kpiye lo ntulu laga lo irugo lepe i rumbi na ru naga ani lengana kilo.
- ¹⁷Mata lo paratra paratra, laga ani tuwa tro, laga ani meta tro, laga a Dun laga gele'dulo ti teminioni, ti purani pura paratra paratra. Amena.
- ¹⁸Diro liolo Timoteo, na kolokindro do ina kukuzu de, beti naga ma bodoki ti kulia ti Dun kine kilo trugi kulia konu kinena. Ku kulia nani kine mo do ku romoki moroni a na'bu,
- ¹⁹mo do ku gbo'dini ku rugo ku dendra na'bu naga i teili kata yuna itro. Ku'de kilo ntulu aredra dendra nase na teilina, kuwade ko akokorozu rugo nasena kaño be naga ma ki'bona kokorozi suburi kata yuna.
- ²⁰Kasiko i dridriñini ku Humenayo seku Alekezanda, na atikindra ko i keni lo Satani i togo'yu na ko, ka'bi ko ku momorozu Dun.

1 Timoteo 2

- ¹Kuwade a kayona, na tikindra ntulu kilo kukuzu adi ti ko male 'beri ku magu na Dun, ku piyesi, ku tiyi na iyete ku ntulu giri,
- ²ku mataki, ku ka'dola ti kuweto kilo, ma yi ku gbo'da ku sakaye laga mada ku teili lo trotro lo teminioni Dun, ku gbiyeri laga a lo'bu itro.
- ³kine kulia de a na'bu naga aruko ku Dun Kariteni likalo i konyeni.
- ⁴Lepe nyadru adi ntulu giri ti riteni rite, ma ko ku gbo'dini ku dendra na kulia ti to'diri kine.
- ⁵'Bo Dun ilo gele, 'bo katomorani gele kata i dridriñi nasi Dun kasi loñutu, nye laga a ntulu laga Kristo Yesu,
- ⁶laga lo tikindra mugu a daketa lo ntulu girilo, 'bo bo na kulia nani kine kazu a'doto i luña laga soso lu kata yu.
- ⁷Ku kine kulia de na a'delaki a katrukoni, a lososonyo itro, a katogoloni lo Monyazi kilo ma na ku trugi kulia ti rugona kine, ku kulia ti to'diri kine itro. Na kulia a 'diri, na ani lengu 'bure.
- ⁸Nyenaga na nyadru adi lalia kilo ti make Dun mu pirito, lalia laga ku teiliko lokiye kilo, ti ko suki kenisi kase kilo ki i maguni, ti ko gbo'dini 'ba noma, 'ba nalapa itro.

⁹Ti wate kine zupe 'beri ku bongola naga soso kine, ti ko gbo'dini ku gbiyeri laga mada, ku kpinyi na'bu itro, agbo'da ku traka na kupini, kuwa ku drumo, kuwa ku zibia kuwa bongola naga ku gboresi naga ki kineni,

¹⁰'bo ku konesi naga a na'bu kine be naga ma zukini i wate naga na kpeza 'beri a ntu na teminizo Dun kine.

¹¹Ti wate kine toyonje toyo 'beri i zuzumbuni ku sobu na kulia koru.

¹²Na ani rugo adi wate kine ti togole lalia kilo, kugbo adi ti ko gbo'dini a drumala ti lalia kilo, 'bo ti to toyonje toyo 'beri,

¹³igbonaga Adama lo gbeki a kayolo, i bo nanina Iva ina.

¹⁴Agbo'da Adama lo 'bo'boliani, 'bo nokana nyena 'bo'bolia, nyena yendri lepe a kakoreyini na kukuzuna.

¹⁵'Bo wate kine iloloko kase ta'duni, kugbo ko naga saka ku rugo, ku nyadru, ku kekeli, ku gbiyeri laga mada.

1 Timoteo 3

¹Kulia na tatayi kine a 'diri, adi: Ku le'de ntu ga'yu kita na kametani lo karuko kilo ku puso, lepe nyadru kita naga a na'bu.

²Kuwade kametanilo ti gbo'dini 'ba kulia na sosoyi sosoyi kine, ti lepe gbo'dini ku noka gele, a katiyuni lo mugu, ku kpinyi na'bu, laga lo teteminie, a karukoni lo komo, a katogoloni laga ku totore.

³Ka'bi lepe ku gbogbo'da a kamerani, kugbo a kabitoni lo ntulu, 'bo ku gbiyeri laga mada, 'ba nalapa, 'ba nyara na riye.

⁴Ti lepe 'dolaki ntulu laga kanye 'bani kilo kuwena soso, ti nazi ti lepe kilo sope so kulia ti lepe kine ku teminizo koru.

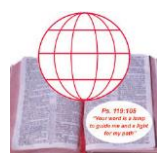
⁵'Bo ku le'de ntu aku deni 'dolakindra na ntulu laga kanye 'bani kilo kuwena, lepe itizu tomoro na karuko ti Dun kilona adidinyo ya?

⁶Lepe ka'bi ku gbogbo'da a karukoni laga inga loludu, ka'bi lepe ku sisinga mugu, ka'bi kasosoyini lo kulialo ku nerakindra lepe kulia kine a naro.

⁷Ti ntulu laga kajo yu kilo yole lepe a lo'bu itro, ka'bi lepe ku 'data, ka'bi ku 'duki i biribiri lo kasosoyini lo kulialo katani.

⁸Kaloko kilo ti gbo'dini ku gbiyeri lo'bu itro. Ka'bi ko ku gbogbo'da a ti tamure, ka'bi ko ku gbogbo'da a lo mozu suwe ti konye ti zabibu kine koru, kugbo ku mago na galani riye.

⁹Ti ko 'depe kulia ti to'diri naga na mumuyi mumuyi ti rugo nasena kine ku teiliko laga a lokiye.

¹⁰Ti ko moroni moro a nze, ku ko laga arie 'ba kulia na sosoyi sosoyi, ti ko kondri kita na kalokona.

¹¹Wate kine ti gbo'dini ku gbiyeri lo'bu itro. Ka'bi ku gbogbo'da a kasosoyi ti kuliata, ti ko gbo'dini a katiyu ti 'beri, ku teiliko ti to'diri i kuliata giri.

¹²Kaloko kilo ti gbo'dini ku wate gele gele, ti ko 'dolaki nazi kase kilo kuwena ku ntulu laga kase 'benitoni kilo soso.

¹³'Bo kaloko laga lo kondra kita soso kilo, ko irerekindro 'beri todruma, ko iroromoki i trugo na kulia kine 'ba kuze ku rugo naga ku Kristo Yesu katanina.

¹⁴Na wurokindro do kine kuliata de ma na yo'ini adi na iyenadru konu yu wuleŋa.

¹⁵'Bo ku na laga a 'duteki, do idedeni gbiyeri laga lo'bu i dridriŋi na ntulu ti 'ba lo Dun, laga a tomoro na karuko na Dun laga zorulo, a ziki'di laga a lo 'biloni kadi ilo ku muko na kulia ti to'diri ilo.

¹⁶Kulia naga na mumuyi mumuyi ti teminizo nika na Dun kine a drumala koru. Ani romoki renyale. Lepe akpeza mugu i mugu na ntulu, Yuka Nakiyena atemetakindra lepe a ntulu laga mngbalo, malaika kilo amedra lepe, kulia ti lepe kine atrukozi ku zuro kilo i dridriŋi yu, ntulu ti na ka de kilo arukundro lepe, 'bo lepe a'dukuzi ki i mo'yuna kata yu.

1 Timoteo 4

¹'Bo Yuka Nakiyena nyena kulia gboŋa adi i baŋesi ti bo kunu, ku'de kilo ntulu ikokolokindro ina rugo de, i 'deba na kulia ti yukala naga ku tomboli kine ku togoletu ti dreria kilo.

²kine kulia de njiyu ku toŋulupa na kaleŋo ti to'bure kilo laga dendra naga kasiko i teiliko yuna akokoroyi be naga anyeta ku witi laga kamakana

³laga lo goza ntulu i lundra na wate, laga lo takindra ntulu kukuzu adi ti ko pane nyosuto naga ma Dun gbezini adi karuko laga lo dendra kulia to to'diri kine ti nyosuni ku iyete kine kilo.

⁴'Bo kapazi giri laga ma Dun gbezini kilo a lo'bu. Le'de ŋo laga ma ntulo makundri ku iyetelo ka'bi ku resale,

⁵igbonaga lepe atokela ku kulia ti Dun kine ku maguna itrona.

⁶Ku do laga ilo toyulukindro luŋaseri kilo kine kulia de, do igbogbo'da a kalokoni laga a lo'bu lo Kristo Yesu, laga lo wowoa ku kulia ti rugo kine ku togole laga a lo'bu laga do akipundro ilo.

⁷Girani gira ku likikirito loro ti ina ka de, laga ma wate naga modoŋa kine tazini kilo. Tozumuki mugu i 'delakindra na teili i teminizo na Dun.

⁸Tozumuki na rieni teriŋi na muguna gbo ku rezema 'baziŋa, 'bo 'delaki na teili i teminizo na Dun ina gbo ku rezema i kuliata giri, igbonaga lepe sarakindra ŋutulu i riozu na ru na tinadena ku yejo na kolelena itro.

⁹Kulia na tatayi kine a 'diri, na zuki ku ŋutulu giri i rugo.

¹⁰Ku kine kulia de, yi kilo trereka, yi kilo momorodru, igbonaga yi a'delakindra teiliko i yendru na Dun laga zorulo, lepe a Kariteni lo ŋutulu giri, alanguna lo ŋutulu laga a karuko kilo.

¹¹Kukuki kine kulia de, togole ko itro.

¹²Le'de ŋutu ka'bi ku 'da'dari do ku kulia ti to'bula nonuna, 'bo gbo'di a kpiye lo karuko kilo i kulia naga na tatayi kine, ku konesi, ku nyadrana, ku rugona, ku kekelina.

¹³Ti inga ku na aku yeŋadru konu yu, 'delaki teili i kenakindra na ŋutulu kulia na wuwuro kine, i trukokindro na ko kulia na rudani teiliko, i togo'yu na ko itro.

¹⁴Ku boboŋo 'doke laga ku 'busa na'bu laga konu muguni, laga atiki do i naga ma kulia kine trukoni nu, ku naga ma temezi kilo tanyakindri kenisi konu ki yuna.

¹⁵Kone kine kulia de, tiki mugu nonuna giri i kondra na ko, ma ŋutulu kilo giri medri rosodru nonu naga ŋero yuna 'busa.

¹⁶Mete mugu go, ku togole lolulo itro. 'Depe kine kulia de. Ku do laga akondra de, do lepe iritundro mugu, ku ŋutulu lo yinga do kilo itro.

1 Timoteo 5

¹Ku ririŋi ririŋi ŋutulu ti 'diri kilo, 'bo male mugu kasikoni be naga ku monyezi kilonina. Tine ti 'bula kilo be luŋaseri,

²wate kine be ŋotela, wate naga a ke'diti kine be saseri, ku teili laga a lokiye.

³Sope so awuzio naga a awuzio naga mŋgba kine.

⁴Kugbo awuzi naga ku ŋazi, kugbo ku ŋazi ti ŋazi kilo, ti ko dendri a kayona i kondra be naga ma Dun nyadrinina ku ŋutulu laga kase 'ba yu kilo, i roba na kayuŋo kase kilo, igbonaga kona naga dena nyena tikindra Dun nyolana.

⁵Dutu naga a awuzi naga mŋgba naga akoloki ka'delona, 'delakindra teili lonyelo i yendru na Dun, lepe magu Dun 'duu ku ma'yu na mugu tukaze ku tupara.

⁶'Bo ŋutu naga a'delakindra mugu i nyola na ina ka de ina, atuwa azo, 'dibani kodro ku lepe naga ina zoru kpe.

⁷Taki ko ina kukuzu de, ma ko ku gbo'da 'ba kulia na sosoyi sosoyi kine.

⁸Ku le'de ŋutu laga ani logu ŋutulu kanye kilo, alanguna ŋutulu laga kanye 'ba yu kilo, lepe aredra rugo nanyena, toro na lepena alangu toro na ŋutu laga aku rugolo.

- ⁹Ku wuwuru ne'de n̄utu a awuzi ti inga kin̄azi ti lepe kilo aku yeñundra meria bukiye, 'bo ti lepe gbo'dini a noka naga kazu ku lale gele ina.
- ¹⁰Ti lepe adena adi konesi ti lepe kine a na'bu, adi lepe ato'durodru n̄azi kilo, arukundro komo, alalazu mukuzi ti n̄utu ti Dun kilo, alogu n̄utulu laga اساسnya kilo, a'delakindra teili i kondra na konesi naga na'bu kine i kuliata giri.
- ¹¹Ku wuwuru awuzio naga inga a ke'diti kine. Kugbo puso nasiko na muguna naga arodru nyadru nasiko na Kristona, ko inyadru lunya.
- ¹²Kuwade kulia kasiko kine in̄eraki a naro ku naga ma ko redrini rugo nasiko naga a kayona.
- ¹³Ko izuzumbu tolu'beto itro, i wiwidro na 'beri mu kadizi, 'bo agbo'da tolu'beto ka'deloni, 'bo ko iyeñundra a n̄utu naga na yega adia, ku n̄utulu naga na lulupuzo ku ku'de n̄utulu i kulia katani a go kuwe, ma ko tazini kulia naga adi ka'bi ko ku tata kine.
- ¹⁴Kuwade na nyadru adi awuzio naga a ke'diti kine ti lunyani lunya, ti ko yuñoji n̄azi, ti ko tizi 'beñito kase kilo, ka'bi ko ku tikindra mirikulo kiko lo 'datani yi tro.
- ¹⁵'Bo ku'de kine alopugo 'beri i kepodru na Satani.
- ¹⁶Dutu lalale laga a karukonilo kuwa nonoka naga a karukonina ku gbo ku awuzio kasiko i dridriñini, ti ko loke lo ko, ka'bi ko ku yeñundra a n̄o lo tikindra tomore na karuko kilo tomoni, ma tomore n̄anina ku logini n̄utulu naga awuzio naga m̄ngba kine.
- ¹⁷Temezi laga lo 'do'ya kuwe na karuko kilo soso kilo ti ko kenani a lo zuzuki a lo'bu i riozu na ropeta luña mure, alanguna ko laga lo trereka i kita na trugo na kulia ku togo'yu na kulia itro kilo,
- ¹⁸igbonaga kulia na wuwuro kine akulia adi, "Ku totoru kutu na 'beñite lo kitelo ti lepe lu i 'bandru na kinyo yu." 'Bo, "Katitanilo zuki i rumbi rope lonyelo."
- ¹⁹Ku ruru kulia na sosoyini temezitio ti inga ka'doto ti bo na kulia n̄ani kine kilo mure kuwa musala laga 'bayi.
- ²⁰'Bo n̄utulu laga lo kondra toro 'duu kilo, ririñe ko ku n̄utulu giri i koño, ma n̄utulu ku'de kilo kuzeni 'busa.
- ²¹Na takindra do kukuzu ku Dun i koñoni, ku Kristo Yesu i koñoni, ku malaika laga lo nyumu Dun kilo i koñoni itro adi sope so kine kulia de, ku n̄eñeri kulia inga ku do aku yinga kulia n̄ani kine, ku kokonu le'de n̄o ku gela na n̄utu tro.
- ²²Ku tatanyi kenisi ku le'de n̄utu kini wuleña gele tro. Ku momora seku le'de n̄utu i kondra na torozi. Tine mugu a lokiye.
- ²³Ku mamari pio kine gbo'di ka'delo, 'bo yakine suwe ti konye ti zabibu kine 'baziña ku kulia ti pele nonu na mimiyena ku ti yeyenga na sasandru do 'dunna.

²⁴Torozi ti ku'de kilo ntulu kpeza 'beri gboja i utu nasiko ngero yu i piri na nerani kulia nu, 'bo torozi ti ku'de kilo ntulu puru a bo.

²⁵Kuwade kitazi naga a na'bu kine se na kpeza 'beri gboja, 'bo kitazi naga ani kpeza 'beri de kine ani romoki i 'dandru na 'beri 'duu.

1 Timoteo 6

¹Dutulu giri laga a upi ku drumala kase i mukuzi kilo, ti rambi adi drumala kase kilo a lo zuzuki i sopo koru, ka'bi kari ti Dun kine ku togoletu kine ku 'data.

²Dutulu laga ku drumala laga a karuko kilo ka'bi ko ku gbogbo'da 'ba teminizo ku naga ma ko gbo'dini a luṅaseri ina. Alanguna ti ko konakindri ko kita a na'bu koru arodru, igbonaga ntulu laga ma ko logini ku kona na kita kilo a karuko lo nyanyara ina. Togole kine kulia de ku kukuzu itro.

³Kugbo le'de ntulu laga atogo'yu ka'de, laga aku rugo kulia naga soso na ta Mata lika Yesu Kristo kine, ku togole lo zuki be lo teminioni Dun ilo,

⁴lepe lo be'ya mugu ku sisinga na mugu. Lepe aku de kulia. Lepe gbo ku puso na pipiyani piyesi naga a 'busa 'busa kine ku rerenyeta ku kulia na tatayi kine, kine kulia de a'deba lepe be tuwane. Ko azondra yuma, moro, 'dadru, ku rambu naro,

⁵ku ṅaṅalapa naga i dridriṅi na ntulu laga ku yoyolozu naga na mamaliniki, laga 'ba kulia ti to'diri kine. Ko arambu adi 'delaki na teili i teminizo na Dun ina igbo'da a kiko lo rieni rezema.

⁶A 'diri rezema laga a drumalo irie ku 'delaki na teili i teminizo na Dun, ku yi lo gbo ku nyola ku kapazi kaya kilo.

⁷'Bo yi aku zondra le'de ṅo i kani, yi ani romoki zonga le'de ṅo kaya lupodru naga kaṅo i kanina 'do.

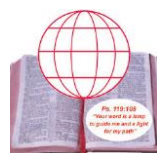
⁸'Bo kugbo yi laga ku nyosuto ku bongola yi igbo'da ku teiliko ti tumada ku kapazi kaya kilo.

⁹'Bo ntulu lo nyadru gbo'da a korineko kilo, ko 'du'duki i luluka kata yu, i biribiri kata yu itro, i nyadru na kuliata ka'de ka'de naga 'ba logu kine kata yu, naga na konu ntulu kilo a loro kine, na 'diroroni ntulu i karaki ku i tiki kata kine.

¹⁰'Bo nyara na riyena a muko na kuliata naro kine giri. Ku ina nyadru de ku'de ntulu agira kaṅo i rugona katani, druga tyegu 'beri mimiye i teilikoni.

¹¹'Bo do laga a ntulu lo Dun ilo, wokike ku kine kulia de. Keporo bo na logbiye lo'bulo, ku 'delaki na teili i teminizo na Dun ina, ku rugona, ku nyadrana, ku teili lo rile ku teili lo mada.

¹²Moroni moro naga a na'bu na rugona. 'Depe ru naga ani lengana naga mo do luṅuni i riozu na lepena i luṅa laga mo do tazini rugo nonuna a na'bu ku ka'doto rodri ti bo na kulia kine i koṅo yu lu.

- 13**Na takindra do kukuzu ku Ðun laga lo tikindra ru ku kapazi giri ilo i koṅoni, ku Kristo Yesu i koṅoni itro, laga kazu atazu rugo nanyena a na'bu ku Pontio Pilato i koṅo yulo,
- 14**adi kone kukuzuna, 'ba mundri, 'ba kulia na sosoyi sosoyi yeṅadru tozo i luṅa laga ma Mata lika Yesu Kristo kpezini mugu lu.
- 15**Ku luṅalo laga aromoki, Ðun laga a Kabuloni laga lo pura, laga gelelo, Mata lo mataki, Druma lo drumalalo lo itorumokindro kpeza na Yesuna.
- 16**Lepe ka'delo laga ani tuwa, lepe lusaka i parara naga loṅutu ani romoki mizoroni nyogonana kata yu. Le'de ṅutu 'bayi laga amedra lepe, laga lo romoki medra lepe itro. Ti lepe sopeni sopo, ti lepe gbo'dini ku teriṅi naga na paratra paratrana. Amena.
- 17**Taki korineko ti ina baṅe de kilo kukuzu, ka'bi ko ku pupuru 'beri, ka'bi ko ku 'de'delaki teiliko i tokorine naga kulia ṅani kine aku denana kini, 'bo ku Ðun kini, laga a korine, lo 'doga yi ku kapazi koru ma yi ku rumbi ko ku nyola.
- 18**Ti ko kone a na'bu, tokorine nasikona ti gbo'dini a konesi naga a na'bu kine, ti ko 'dogini koru, ti ko kore tokorine nasikona ku puso.
- 19**Kuwade ko i'delakindra 'beri muko naga a na'bu i mondru na luṅa lo kolele lu, ma ko ku 'debini ru naga a ru naga mṅgbana.
- 20**Timoteo do, tine ti ṅo laga lo koloki dolo. Girani gira ku roroto laga a 'busa 'busa ti ṅutulu ti ina ka de laga ani teminizo Ðun kilo, ku renyeta ti 'bureniko laga lo kulia adi se gbo ku dendrana kilo.
- 21**'Bo ku'de ṅutulu laga arugo kulia ṅani kine kilo agira i merete ku kulia ti rugona kine. 'Busa na'buna ti gbo'dini ku ta.

2 Timoteo

2 Timoteo 1

- ¹Paulo laga a lososonyo lo Kristo Yesu be naga ma Ðun nyadrini ina i trugo na kulia ti ru naga asaraki ku Kristo Yesu katanina,
- ²aroma ku Timoteo laga a ŋiro lio laga ma na nyadrilo. 'Busa na'buna ku ediyolo ku teili lo trotro lo ŋiyu ku Ðun Monyelo yu, ku Kristo Yesu Mata likalo yu itrolo ti gbo'dini ku do.
- ³Na tikindra Ðun iyete, laga ma na konakindri lepe kita ku teili laga a lokiye ilo beti naga ma merenyezi kuwe kilo kondrinina. Na tikindra lepe iyete i naga ma na rambini do 'duu kuwe maguni tukaze ku tupara.
- ⁴Ku na lo rambu ŋolita naga konu konyeni kine, puso na metani do na ku tikindra na nyola koruna, alenga na koru.
- ⁵Na rambu rugo nonu naga 'ba toŋulupa, rugo ŋanina arie a kayo ku yakanye nonu naga Loisi, ku ŋuti naga Eunike, 'bo tinade na lidra mugu adi arie konu yu itro.
- ⁶Ku kine kulia de na lo toyulukindro do i toŋizu na 'doke lo tiki do ku tandru nio na kenisi ilo,
- ⁷igbonaga Ðun agbo'da tikindra yi yuka na kuzeni, 'bo yuka na teriŋi, na nyadrina, na tiyuni muguna.
- ⁸Kuwade ku gbogbo'da ku yukuwe i 'dodru na bo na kulia ti Mata likalo kine, kugbo na kulia kuwe kine, na laga lo drodrora ku kulia ti lepe kinelo, 'bo ŋarundri luŋulio ti kuu na'buna ku teriŋi na Ðun ina.
- ⁹Lepe aritundro yi, alungu yi i gbo'da a ŋutu kanye lepe, agbo'da ku konesi kaya kineni, 'bo ku lopete lonyelo, ku 'busa na'bu naga ma lepe tikindri yi ku Kristo Yesu katani kazu 'bero ti kana inga 'bayi,
- ¹⁰naga ma lepe kpezi tinade ku puru na Kariteni lika Kristo Yesu ina, laga lo lenga tuwana, lo topurundro ru seku ŋo laga ani tuwalo ku kulia ti kuu na'buna kine.
- ¹¹Na agelaki a katrukoni, a lososonyo, a katogoloni itro ku kulia ti ina kuu na'buna de.
- ¹²Ku kine kulia de nyena rumbi na luŋuli de. 'Bo na ani gbo'da ku yukuwe, igbonaga na adeni Ðun laga ma na rugi ilo, 'bo na alidra mugu adi lepe roromoki i tizu na ŋo laga ma na kolokindri lepe i riritalo yeŋadru tozo i lu luŋa de kata yu.
- ¹³'Depe kulia na tatayi naga soso naga mo do yingi kuweni mo do ku kepodri bo nasikona kine tritri, ku rugo, ku nyadru naga ku puso naga ku Kristo Yesu katanina.
- ¹⁴Tine ti ŋo laga lo'bu lo koloki do i riritalo ku Yuka Nakiye naga na saka kaya katanina.

¹⁵Do adeni adi n̄utulu giri laga Asia yu kilo alopukodru 'beri kaŋo kuweni, kasiko i dridriŋi yu Fugelo seku Herimogene.

¹⁶Ti Matalo gbo'dini ku ediyo ku n̄utulu ti 'ba lo Onesiforo kilo, igbonaga luŋa rodri lepe atokobu nana. Lepe aku gbo'da ku yukuwe ku kulia ti drodora niona kine.

¹⁷'Bo kugbo lepe laga ayeŋundra Romani lepe druga galundra na ku puso druga ku rumbi na.

¹⁸Ti Matalo tikindri lepe i riondru na ediyo lo n̄iyu ku Matalo yu ilo i lu luŋa de. Do adeni a na'bu kitazi naga rodri ma lepe kondri Efeso yu kine.

2 Timoteo 2

¹Kuwade do, laga a n̄iro liolo, gbo'di ku teriŋi ku 'busa na'bu naga ku Kristo Yesu katanina.

²Kulia naga mo do yingi kuweni ku ka'doto laga rodri ti bo na kulia kine i koŋoni itro kine, kolokindri kulia n̄ani kine ku n̄utulu laga ku teiliko ti to'diri, laga lo igbo'da ku tobodo i togo'yu na ku'de n̄utulu itro kilo.

³Darundri luŋulio be kamoroni laga lo'bu lo Kristo Yesu ilo.

⁴Le'de kamoroni 'bayi laga autu i moro yu laga lo ku lubo i kulia ti 'ba kine itro, 'bo lepe nyadru tikindra druma lonye laga lo wudyo kari kanye kinelo nyola.

⁵Ɖutu lo morodru i biro katanilo ani rumbi yogono kugbo lepe aku morodru be naga ma kukuzuna nyadrinina.

⁶Kakuruni lo sandru mugu ku kitalo ti lepe riene 'didrana a kayo.

⁷Yole kulia naga ma na tazi kine, igbonaga Matalo itikindra do yo'yu na denani kuliata girina ina.

⁸Rame Yesu Kristo laga lo n̄iyu i dridriŋi na n̄utulu laga atatuwa kilo, lo yuŋe i ketimi na Dawidi ilo, be naga kuu na'bu niona ma trukokindrina.

⁹Na rumbi luŋulio ku kulia ti ina kuu na'buna de, yeŋundra tozo kuwe torani be katoronyani. 'Bo kulia ti Ɖun kine aku tora.

¹⁰Kuwade na gbo ku teili lo rile ku kulia ti n̄utulu laga anyume kilo, ma ko lepe ku rumbi rite naga ku Kristo Yesu katani na toluponi yi i mo'yu naga ani lengana kata yuna.

¹¹Kulia na tatayi kine a 'diri adi, Ku yi laga atatuwa kasi lepe kugele, yi igbo'da zoru kasi lepe kugele itro.

¹²Ku yi laga ku teili lo rile, yi i'deba tumatana kasi lepe kugele itro. Ku yi laga arenya lepe, lepe irerenya yi 'do.

- 13**Ku yi laga 'ba teiliko ti to'diri lepe ilo saka ku teili lo to'dirilo 'duu, igbonaga lepe ani romoki renya mugu ina.
- 14**Toyuluki ko kine kulia de. Taki ko kukuzu ku Dun i koṅoni adi ka'bi ko ku renya renya ku kulia na tatayi kine, kine kulia de ani logu, 'bo ko kokorozu kayiṅa kilo 'du.
- 15**Tiki teili lolulo i kpeza na mugu a ṅutu laga ma Dun rugi a lo'bulo, a kakitani laga ani 'depa ku yukuwe ku kita ṅanina mo do togo'ini kulia ti to'diri kine soso.
- 16**Girani gira ku roroto laga a 'busa 'busa ti ṅutulu ti ina ka de laga ani teminizo Dun kilo, igbonaga ko ititikindra ṅutulu i redra na kulia ti Dun kine 'do 'do ina.
- 17**'Bo kulia na ta ko kine inyonyosu ṅutu beti gbogbo. Dutu laga kilo de i dridriṅini kilo a Humenayo seku Fileto,
- 18**laga agira i merete ku kulia ti to'diri kine, igbonaga ko atazu adi ṅiye na ṅutulu laga atatuwa kilona akondra mugu azo.
- 19**'Bo muko naga ma Dun 'delakindri tritri na lira 'duuna, na gbo'da ku ina wure de i muguni ina adi, "Matalo adeni ṅutulu laga a kanye kilo," 'bo, "Dutulu giri laga lo 'di'dindra kari ti Matalo kine kilo ti ko koloki torona kaṅo."
- 20**I kadi naga drumana kata yu toro'bo kata, agbo'da kukuna ku drumoni, kuwa riye ka'deloni, 'bo ku mbau, ku lipo itro. Ku'de kilo a lo yakiya ku komo, ku'de kilo a lo yakiya mu luṅa.
- 21**Kugbo le'de ṅutu laga atoke'ya mugu ku kine kulia naro giri kine de, lepe igbo'da a turu'be laga lo yakiya ku komo, atokela, a rezema ku monye kadilo, akukunaki i kitazi naga na'bu kine 'dia gbo adinyo kpe.
- 22**Kuwade woki kaṅo i ki'beṅa ti to'bula kine, keporo bo na logbiye lo'bulo, rugona, nyadrana, ku teili lo trotrolo, ku kulu ṅutulu laga lo lungu Matalo ku teiliko laga a lokiye kilo kugele.
- 23**Girani gira ku renyeta naga ti mali naga 'ba dendra kine. Do adeni adi se na izowundra ṅalapa.
- 24**Upiye lo Matalo ka'bi ku ṅaṅalapa, 'bo ti lepe gbo'dini ku teili lo'bu ku ṅutulu giri, a katogoloni laga ku tobodo, ku teili lo mada.
- 25**Ti lepe togole kararenya kilo ku teili lo mada. 'Bo ṅo laga de Dun ititikindra ko i lopugo na 'beri i dendra na kulia ti to'diri,
- 26**ma ko ku rumbi yoyolozu naludu ma ko ku wogini i biribiri lo kasooyini lo kulialo katani kaṅo, lepe laga kazu lo moga ko i kondra na ṅo laga ma nye nyadrinilo ilo.

2 Timoteo 3

- ¹Bo dene kine kulia de, adi i luṅazi laga ti bo kilo baṅesi naga nago kine iyeyenundra.
- ²Dutulu kilo igbogbo'da a kanyara ti 'beri, laga lo nyadru riye itro, kasisiṅa ti 'beri ku kuweto drumala, ka'data kilo, ko aka teminizo kayuṅo kase kiloni, ko igbo'da 'ba iyete, 'ba kekeli.
- ³Ko igbogbo'da 'ba nyadru, ko aka kolokindro moroni, ko igbo'da a kasosoyi ti kuliata, 'ba teiliko lo payini kuliata ti 'beri, ku katazi lo potroru, laga aka nyarani kulia na'buni.
- ⁴Ko igbogbo'da a kanyo ti mundrara, laga lo ikondra kuliata ku kuweto logo, laga lo be'ya 'beri, ku sisiṅa na 'beri, laga a kanyara ti nyola ti ina ka de kilo alangu nyadru na Ɖun.
- ⁵Ko igbogbo'da ku puru naga a na kaṅo na teminieni Ɖun, ti derengi ko arenya teriṅi na lepena kaṅo. Girani gira ku ṅutulu laga be kilo de kilo.
- ⁶Ku'de kilo dodomadru 'beri i kadizi kata yu i momokadru na wate naga ku yoyolozu nasiko naga 'baziṅana, naga tomoni na torozi na tiga ko kine, naga na yeyeka ku ki'beṅa naga ka'de ka'de kine.
- ⁷Wate ṅani kine nyadru zuzumbu 'duu, 'bo ko ani yeyenundra i dendra na kulia ti to'diri kine tro.
- ⁸Be naga kazu Yane seku Yambre ma moroni ku Mose ina, kilo ṅutulu de kilo imoro ku kulia ti to'diri kine itro, laga ku yoyolozu naga na kokoreyina, laga a'do'do kaṅo ku kulia ti rugona kilo.
- ⁹Bo ko aka romoki rorosodru ṅero yuni, igbonaga mali nasikona ikpeza mugu gboṅa ku ṅutulu giri i koṅo yu be na mali na kulu ṅutulu laga mure kilo dena ina.
- ¹⁰Bo do akipundro togole liolo, ku gbiyeri liolo, ku kulia naga ma na ga'ini i kondra ku puso kine, rugo niona, teili lo mada liolo, nyadru niona, teili lo rile liolo,
- ¹¹wowonye niona ku luṅulio kuwe kilo, kuliata naga na kondra 'beri Anitiokia yu, Ikonio yu ku Lusitra yu ku wowonye naga ma na rumbini kine. 'Bo Matalo aninundra na kasiko katani giri.
- ¹²A 'diri ṅutulu giri laga lo nyadru gbiyeri lo teminioni Ɖun ku Kristo Yesu katani kilo iwowonye wowonye.
- ¹³Bo ṅutulu loro ku kagbugbuliesa ti 'beri kilo iyeyenundra a loro 'do 'do. Ko kilo 'bo'boliza ṅutulu, ko kilo 'bo'bolia itro.
- ¹⁴Bo laga do, sakani i kulia naga do atodiniki kine katani, naga mo do rugi soso kine. Do adeni katodino kolu kilo a kuṅana.
- ¹⁵Diyu konu toṅiro yu, do adeni kulia na wuwuro naga a nakiye kine naga na romoki tikindra do tobodo i rumbi na rite ku rugo naga ku Kristo Yesu katanina.

¹⁶Kulia na wuwuro kine giri awuro ti Dun aburakindra Yuka Nakiyena kini, ko a na'bu a na yayakiya i togo'yu, ku i riringa na ntulu, ku i kukundra na ntulu soso, ku i todinikindro na ntulu logbiye lo'bulo.

¹⁷Gbode ntulu lo Dun ilo ti gbo'dini a laga akukuna soso i romoki kondra na konesi na'bu kine giri.

2 Timoteo 4

¹Na takindra do kukuzu ku Dun i koṅoni, ku Kristo Yesu i koṅoni itro laga lo nedya kulia ti ntulu laga zoru ku laga atatuwa kilo itro ilo, ku puru na lepena seku tumata na lepena itro,

²adi trukoki kulia kine, rutunyuki mugu 'duu i baṅe na'bu i baṅe naro, rerenyani ku ntulu kilo, ririṅe ko, male mugu kasikoni itro, ku teili laga mada koru, ku togo'yuna itro.

³'Bo baṅena iyeyenundra naga ntulu kilo aka rugi togole laga sosoni. Ko itunakindra 'beri katogolo laga lo itrotroṅuza suwo kasiko kilo ma ko togo'ini kulia naga ma ntulu nyadrini kine ka'delo.

⁴Dutulu kilo i'di'di suwo kase kilo ka'bi se ku yinga kulia ti to'diri kine, ko ilolopugo 'beri i yinga na likikirito laga a 'busa 'busa kilo.

⁵'Bo laga do, tine ti mugu i kuliata giri katani, gbo'di ku teili logo i luṅulio katani, kone kita na katrukoni lo kuu na'buna, leṅe kita ṅani naga atiki dona.

⁶Laga na, tinade na akukunaki i yanyakindra na mugu azo. Luṅa lo pilarani nalo ayeṅundra azo.

⁷Na amoro moro naga a na'bu, na alenga wokena, na a'deba rugona tritri.

⁸Diyoro tinade yogono lo tiki ku kulia ti logbiye lo'bulo lu riritaki na, laga ma Mata laga a Kaṅerani lo kulia laga mṅgbalo ma tikindri na i lu luṅa de lu, agbo'da kuweni ka'deloni, 'bo ku ntulu giri laga anyadru medra puru na lepena kilo.

⁹Mori ku teili giri i pondra kuweni wule,

¹⁰igbonaga Dema laga lo nyadru ina ka delo akolokindro na, autu Tesalonike yu ina. Kereseke autu Galatia yu, 'bo Tito autu Dalamatia yu.

¹¹Luka ka'delo laga seku na kugele. Doke Marako, pondrita seku lepe kugele, igbonaga lepe ilologu na koru ku kitana.

¹²Na asonyodru Tukiko Efeso yu.

¹³Konu pondrani, zowu bongo na guguma naga ma na kolodri Troa yu ku Karipo ina, ku bukulo, alanguna lo'bua na kukuna a karatasi kine.

¹⁴Alekezanda laga a kanitoni lo mo'dolo akondra na a loro koru. Matalo iropakindra lepe konesi ti lepe kine.

- ¹⁵Tine ti mugu ku kulia ti lepe kine igbonaga lepe kazu amoro ku teriŋi ku kulia naga ma yi tazini kine.
- ¹⁶I naga ma na 'dodri bo na kuliana a kayo nu, ŋutu 'bayi lo ŋarakindra na, 'bo ko giri akolokindro na. kine kulia de ka'bi ku kekena a toro nasiko tro.
- ¹⁷'Bo Matalo alira kuwe lagani i tikindra na na teriŋi ma na ku trugini kuu na'buna giri, ma Monyazi kilo giri ku yingi 'busa. Kuwade na anine ku kemurulo i kutuni.
- ¹⁸Matalo ininundra na i kuliata naro kine giri, 'bo lepe iritadru na yeŋadru tozo i tumata nanye na 'dikona. Ti lepe purani pura paratra paratra. Amena.
- ¹⁹Rome roma ku Pirisi la seku Akula, ku ŋutulu ti 'ba lo Onesiforo kilo.
- ²⁰Erasito asaka Korintio yu. Na akolokindro Torofimo ku tuwane Mileto yu.
- ²¹Mori ku teili giri i pondra ti inga za'belo aku yeŋundra. Eubulo, ku Pudente, Lino, Kilaudia ku luŋaseri kilo giri aroma ku do.
- ²²Ti Matalo gbo'dini ku do. 'Busa na'buna ti gbo'dini ku ta.

Tito

Tito 1

¹Paulo laga a upiye lo Ðun, a lososonyo lo Yesu Kristo itrolo, adi ma na ku to'durodri rugo na ñutulu lo nyumu Ðun kilo, ku todinikindro na ko na kulia ti to'diri naga na momora ku gbiyeri laga lo 'delakini teili i teminizo na Ðun ilo.

²kine kulia de se na lira i yendru na ru naga ani lenga naga Ðun laga ani lengu 'burelo ma sarakindri kazu 'bero ti kana inga 'bayina.

³Kugbo baņena naga aromoki, Ðun druga kpeza kulia ti ina ru de kine i kulia kanye kine katani. kine kulia de akoloki na, nyena trugini na ko ku kukuzu na Ðun Kariteni likalona.

⁴Na aroma ku Tito, ñiro lio laga mņgba i rugo nika nagelena katani ilo. 'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ñiyu ku Ðun Monyelo yu ku Kristo Yesu Kariteni likalo yu itrolo ti gbo'dini ku do.

⁵Na kazu akolokindro do Kirete yu ku kine kulia de, adi mo do ku kukundri kulia naga inga aku kona kine, mo do ku ge'i temezi kilo i kezino giri kata yu be naga ma na takindri do kukuzuna.

⁶Temezi ñani kilo ti gbo'dini a ñutulu laga 'ba kulia na sosoyi sosoyi, ku wate gele gele, ti ñazi kasiko kilo gbo'dini a karuko, laga ñutulu kilo ani tazu adi ko 'ba teiliko lo payini kulia ti 'beri kugbo adi ko a ka'data kilo.

⁷Nyenaga kametanilo ti gbo'dini 'ba kulia na sosoyi sosoyi igbonaga lepe a katiyuni lo ñutu ti Ðun kilona. Lepe ka'bi ku kokonu be naga ma lepe lepe nyadrinina, ka'bi lepe ku ñoņoma wule, ka'bi lepe ku gbogbo'da a kamerani kugbo a kabitoni lo ñutulo, kugbo ku mago na galani riye.

⁸'Bo ti lepe gbo'dini a karukoni lo komo, ti lepe gbo'dini a kanyarani lo kulia na'bu, lo tizu mugu, laga ku teili lo'bu, a lokiye, laga lo tiga magorilo.

⁹Ti lepe 'depakindri mugu i togole lo kulia na 'delakini teili kini kine, ma lepe ku romoki todinikindro ñutulu togole laga soso, ma lepe ku tigi karerenya kilo 'busa.

¹⁰'Bo ka'data kilo rodri kata, laga lo tataazu kuliata naga a 'busa 'busa kine, laga a ka'bo'bolia, alanguna ñutulu laga a ti tokore na taarona kilo.

¹¹Goki ko ka'bi ku tata kulia, igbonaga ko kilo kokorozu ñutulu ti 'beņito kilo giri giri kaņo, ma ko togo'ini togole laga adi ka'bi ko ku totogolo ku gala na riye naga ku kikoli loro.

¹²Ðutu gele kasiko i dridriņini laga a kakeyoni lasikolo akulia adi, "Ðutu ti Kirete kilo ko a 'bureniko 'duu, ko a loro beti gboronja, ñutulu laga a lu'betiko, kaginya kilo."

¹³Bo na kine kulia dena a 'diri, kuwade ririņe ko ku teriņi, ma ko ku gbo'da ku rugo naga soso.

¹⁴Ka'bi ko ku 'de'delaki yoyolozu nasena i likikirito ti Yahudi kilo kini, kugbo i kukuzuki ti n̄tulu laga lo redra kulia ti to'diri kine kini.

¹⁵Kapazi kilo giri gbo ku kekeli ku n̄tulu laga atokela kilo i koṅoni, 'bo kapatio le'de 'bayi laga a lokiye ku n̄tulu laga 'ba kekeli laga aku rugo kilo i koṅoni, igbonaga yoyolozu nasikona ku dendra naga kasiko i teili kata yuna 'ba kekeli ina.

¹⁶Ko akulia adi se adeni Dun, 'bo ko kilo renya lepe ku konesi kase kine. Ko gbo be n̄tulu lo n̄mwa a loro, 'ba sobu na kulia, ko ani zuki i kondra na kone gele laga a lo'bu 'dia gbo adinyo kpe.

Tito 2

¹'Bo laga do, tane kulia naga na zuzuki ku togole laga sosolo.

²Taki n̄tutu ti 'diri kilo kukuzu adi ti ko tine ti 'beri, ti ko gbo'dini a lo kukukaki, ku kpinyi na'bu, ti ko gbo'dini ku rugo naga sosona, ku nyadruna, ku teiliko ti rile itro.

³'Bo 'do taki wate naga ti 'diri kine kukuzu itro adi gbiyeri lasikolo ti zukini be na n̄tutu nakiye kine, ka'bi ko ku soso soso kuliata, ka'bi ko ku gbogbo'da a upi ti yawa. Ti ko togole kulia na'bu kine.

⁴Ti ko todinikindri wate naga a ke'diti kine i nyadru na lalia kase kilo ku n̄azi kase kilo itro.

⁵Ti ko gbo'dini ku kpinyi na'bu, ku teiliko laga a lokiye, a kakita ti 'ba kine, ku teiliko lo'bu, ku sobu na kulia ti lalia kase lepe kilo, kulia ti Dun kine ka'bi ku 'data.

⁶'Bo 'do male mugu ku 'bula kilo itro adi ti ko gbo'dini ku kpinyi na'bu.

⁷Temetaki mugu i kuliata giri a kpiye lo konesi naga a na'bu kine, togole lolulo ti gbo'dini 'ba toṅulupa a lo kukuka,

⁸ku kuliata na tatayi soso naga ani romoki sosoyi, adi ma karerenyanilo gbo'dini ku yukuwe, ka'bi lepe ku tazulu kulia naro kayani.

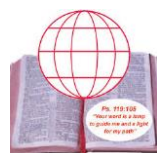
⁹Taki upi kilo kukuzu adi ti ko gbo'dini ku sobu na kulia ti drumala kase kilo i tikindra na ko nyola i kuliata giri, adi ka'bi ko ku gbogbo'da a karerenya,

¹⁰ka'bi ko ku gbogbo'da a n̄tulu lo 'du'dumuza kapazi ruirui, 'bo ti ko kpene teiliko laga ti to'diri koru, ma ko ku kpeleni togole lo Dun Kariteni likalo i kuliata giri katani.

¹¹'Bo 'busa na'bu na Dun ina apuru i ritundro na n̄tulu giri.

¹²'Busa na'bu n̄anina ina todinikindro yi adi ti yi redri gbo'da naga ani ramani kulia ti Dun ku ki'beṅa ti ina ka de kine, ma yi ku gbo'dini ku kpinyi na'bu i ina baṅe de, a n̄tulu laga m̄ṅba, lo 'delakindra teiliko i teminizo na Dun.

¹³Ti yi momondri yendru nika naga a na koṅo na'bu na puruni Dun lika laga a drumala, Kariteni lika Yesu Kristo ku mo'yuna.

¹⁴Lepe lo tikindra mugu ku yi, ma lepe ku dakundri yi i kulia naro kine giri, ma lepe ku tokelakindri mugu ntutulu laga lo igbo'da a zuru lonye lepe, laga igbo'da ku puso i kondra na konesi naga na'bu kine.

¹⁵Tane kine kulia de, male mugu ku ntutulu, ririŋe ko itro ku teriŋi koru. Le'de ntutu ka'bi ku 'da'dari do.

Tito 3

¹Toyuluki ko i gbo'da ku sobu na kulia ti drumala kilo, ku ti ka'dola ti kuweto kilo, ma ko yingi kulia kasiko, akukunaki i kondra na konesi naga a na'bu giri.

²Ka'bi ko ku tata kulia ti le'de ntutu a naro, ka'bi ko ku ŋaŋalapa, ti ko gbo'dini ku gbiyeri laga mada, ti ko kpekindri ntutulu kilo giri teiliko laga mada koru.

³Bo yi lepe kazu 'bero 'ba tobodo, 'ba sobu na kulia, yi a'bo'bolia, a upi ti kibeŋa ku nyola naga ka'de ka'de ti ina ka de, laga ku gbiyeri lo teili loro ku yuma itro, yi aŋmwa ku ntutulu, yi druga ŋmoza 'beri kaya dridriŋini 'do.

⁴Bo kugbo teili lo'bu lo Dun Kariteni likalo laga apuru seku nyadru nanye na ntutuluna,

⁵lepe druga ritundro yi, agbo'da ku kulia ti konesi naga soso naga ma yi kondri kineni 'bo ku kulia ti ediyo lonye lepelo, ku lalayi naga i yuŋe naluduna katani ku ru naludu naga ma Yuka Nakiyena tikindrina,

⁶Dun a'doga yi ku Yuka Nakiyena zore ku Yesu Kristo Kariteni likalo,

⁷ma yi ku kenani mŋgba ku 'busa na'bu nanyena ma yi ku 'debi ru naga ani lenga naga ma yi yendrina.

⁸Kulia na tatayi kine a 'diri. Na nyadru togole kine kulia de ku teriŋi, ma karuko ti Dun kilo gbo'da ku konye i tikindra na 'beri i kondra na konesi naga a na'bu kine. kine de a na'bu koru, a rezema na ntutulu kilo.

⁹Girani gira ku piyesi naga a ti mali kine ku kena na merenyezi, ku rerenyeta, ku ŋaŋalapa naga ku kulia ti kukuzuna kine, igbonaga ko a ŋo laga a 'busa, 'ba logu ina.

¹⁰Kugbo le'de ntutu laga atokoradru mugu kaŋo, tepizi lepe luŋa gele kuwa mure, 'bo i bo ŋanina kolokindri lepe,

¹¹'bo do adeni adi ntutu laga be ilo delo agirara kaŋo, lepe a katoronyani, aŋedya kulia kanye kine ku mugu.

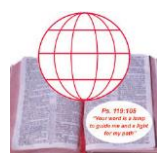
¹²Kugbo na laga asonyodru ŋona Aritema kuwa Tukiko konu yu, mori ku teili giri i pondra kuweni Nikopoli yu, igbonaga na ayo'yu saka naga yu de i baŋe na katirona ina.

¹³Mori ku teili giri i nyomodru Zena laga a kadenani lo kukuzunalo seku Apolo, ka'bi ko ku kokolozi kana.

14 Dutulu kaya kilo ti dendri tikindra na 'beri i kondra na konesi naga a na'bu kine ma ko ku logi lemerika kilo, ka'bi ko ku gbogbo'da 'ba rada na konye.

15 Dutulu giri lo gbo'da kasi na kugele kilo aroma ku do. Rome roma ku ntulu laga ku puso ku yi i rugo katani kilo. 'Busa na'buna ti gbo'dini ku ta giri.

Filemona

Filemona 1

- ¹Paulo laga lo drodrora ku kulia ti Yesu Kristo kinelo, seku Timoteo laga a luḡase likalo, aroma ku Filemona laga lo nyanyara, laga a kakitani kasi yi kugele ilo,
- ²ku sase naga Apia naga a karukonina, ku Arikipo laga a kamoroni kasi yi kugelelo itro, ku karuko laga lo tomodya 'beri konu kadi yu kilo.
- ³'Busa na'buna ku teili lo trotro lo ḡiyu ku Dun Monye likalo yu ku Mata laga Yesu Kristo yu itrolo ti gbo'dini ku ta.
- ⁴Na tikindra Dun liolo iyete mu luḡa laga ma na 'di'dindri do i magu niona katani kilo,
- ⁵igbonaga na ayinga kulia ti nyadru nonuna ku rugo nonu na Mata Yesuna ku na ḡutu ti Dun kilo girina ina.
- ⁶Na piza Dun adi tomore nika na rugo seku dona ti logi ḡutulu i dendra na kulia na'bu naga a kaya ku Kristo katani kine giri.
- ⁷'Bo luḡase, na arumbi nyola koru ku ruda na teili ku kulia ti nyadru nonuna kine, igbonaga do aru'ya teiliko ti ḡutu ti Dun kilo giri ina.
- ⁸Ku kine kulia de, 'dibani kodro ku na gbo ku teriḡi ku Kristo katani i takindra na do kukuzu mo do ku kondra ḡo laga lo zukinilo kpe,
- ⁹na nyadru ma'yu mugu ku do ku kulia ti nyadruna kine. Na Paulo laga a modo, laga tinade lo drodrora ku kulia ti Kristo kinelo,
- ¹⁰na ma'yu mugu ku do ku kulia ti ḡiro lio laga Onesimo laga ma na yuḡu i luḡa laga ma na gbo'dini i drodrore katanilo.
- ¹¹Kazu lepe aku gbo'da ku rezema konuni, 'bo tinade a 'diri lepe gbo ku rezema konuni, kuweni itro.
- ¹²Na asonyodru lepe bo konu yu laga be mugu nio lepe ilo.
- ¹³Na kodro nyadru goza lepe inide seku na kugele ma lepe ku konakindra na kita konu piri i naga ma na drodrorani ku kulia ti kuu na'buna kinena.
- ¹⁴'Bo na ani nyadru kondra le'de ḡo 'ba dena na yoyolozu nonuna, adi teili lo'bu lolulo ka'bi ku gbo'da be riri'diki, 'bo ku puso nonuna ayu.
- ¹⁵Do laga de kazu lepe akora seku do ku baḡe a naḡutru adi ma ta ku mora seku lepe i piri a pii.
- ¹⁶Agbo'da be upiye 'doni, 'bo alangu upiye, be luḡase laga lo nyanyara. Na anyari lepe koru, 'bo do inyanyadru lepe arodru na beti marate lo mugu, 'bo ku kulia ti Matalo kine itro.

- ¹⁷Kugbo do laga arukundro na be ɲutu lo tomodya mugu seku dolo, rukundri lepe be naga mo do rukundrini nana.
- ¹⁸Kugbo lepe laga akondra do a loro, kugbo lepe laga ku mori nonu, wure mori ɲanina kuwe ki.
- ¹⁹Na laga Paulo awudyo kine kulia de ku keni lio lepe. Na lepe lo iroba mori ɲanina. 'Dibani kodro ku mori nonu naga kuwenina a do lepe kpe, na ani tazu kulia ɲani kine.
- ²⁰KuWade luɲase, na nyadru rumbi na 'bu'busi konuni ku Matalo katani. Rude teili liolo ku Kristo katani po!
- ²¹Na lidra mugu adi do irurugo kine kulia de nyena wurokindri na do waragana, 'bo na adeni adi do ikokonu alangu kulia naga ma na tazini kine.
- ²²'Bo kukunaki na kadi na komo po, igbonaga na yendru adi na ititiki ta 'do ku kulia ti magu nasuna kine.
- ²³Epapura laga lo drodrora seku na kugele ku Kristo Yesu katanilo aroma ku do,
- ²⁴ku Marako, Aristariko, Dema ku Luka laga a kakita kasi na kugele kilo.
- ²⁵'Busa na'bu na Mata laga Yesu Kristo ina ti si'dani ku ta.

Ebere

Ebere 1

- ¹Kazu 'berona Ðun atakindra merenyezi kaya kilo kulia i banjesi naga rodri kine, ku kikoli laga rodri kilo itro ku kutuzi ti kakeyo kilo.
- ²'Bo i kilo luḡazi de laga a 'dute na banjena kilo, lepe atakindra yi kulia ku kiko lo Ðiro laga ma lepe gelundri a kalumani lo kapazi giri kilolo, 'bo Ðun agbekindra kapazi ḡani kilo giri ku lepe.
- ³Lepe lo mo'yu ku mo'yu na Ðun ina, lepe a gbetita naga zozo be na gbiyeri lo Ðun ilo, lepe lo toloriza kapazi giri lo gbeki kilo ku kulia na ta nye naga ku teriḡi kine. Kugbo lepe laga alalaadru torozi kine kaḡo, lepe druga ku gbi'diki ka i keni lo lutate lo Ðun laga ku todruma koru ki yulo.
- ⁴Lepe ayeḡundra a druma arodru malaika kilo, be naga kari naga atiki lepe kine arodru kari kasiko kine ina.
- ⁵Ðun aku kulia ku le'de malaikata adi, "Do a Ðiro lio, indikini na ayuḡundro do." Kugbo, "Na igbo'da a monye lo lepe, 'bo lepe igbo'da a ḡiro lio."
- ⁶'Bo kugbo lepe laga azondra Ðiro lonye laga ayuḡe a kayolo i kani, lepe akulia adi, "Malaika ti Ðun kilo giri ti teminine lepe."
- ⁷Ku kulia ti malaika kilo kine, lepe akulia adi, "Ðun agbekindra malaika kanye kilo be kobuḡeto, ku kakita kanye kilo be ḡede lo kima."
- ⁸'Bo ku kulia ti Ðirolo kine, lepe akulia adi, "Do laga a Ðun, tumata nonuna nyena isaka paratra paratra, do lo 'deba tumata nonuna ku logbiye lo'bulu.
- ⁹Do anyadru logbiye lo'bulu, 'bo do aḡmoza kulia naga ani gbo'da a ti kukuzu kine a naro. Kuwade Ðun laga a Ðun lolulo agelundra do, atikindra do nyola koru arodru maratezi kolu kilo giri."
- ¹⁰'Bo, "Do laga a Mata a'delakindra muko na kana i suluki yu, 'bo 'dikona a kita naga na konu do ku kenisi kolu kilona.
- ¹¹Ko ikakaraki, 'bo do iyiyiḡiki, ko giri ilelenga be na lengini bongona,
- ¹²do itratragu ko be bongo na gugumana, ko iwuwusa be kapazi lo sosoyi. 'Bo laga do igboloḡara ku ina busi de, kiḡazi kolu kilo aka lengani."
- ¹³'Bo lepe aku kulia ku le'de malaikata adi, "Gbi'dikini i keni lio lo lutateloni, yeḡadru tozo i 'delakindra na na mero kolu kilo a si'de na 'de'i do mukuzi kolu kilo."
- ¹⁴Malaika kilo ani gbo'da giri a yukala naga a kakita, naga na sosonyo i logu na ḡutulu laga a kaluma ti ritena kilo ya?

Ebere 2

- ¹Ku kine kulia de kita 'deba kulia naga ma yi yingi kine soso arodru, ka'bi yi ku 'dukuzi kaŋo.
- ²'Bo kugbo kulia naga kazu malaika kilo ma tazi kine naga alira tritri, kugbo ŋutulu kilo giri laga akokorozu kukuzuna, kugbo ko laga aku sobu kulia ŋani kine kilo kazu arumbi ropeta laga soso,
- ³yi lepe iritundro 'beri adidinyo kugbo yi laga a'dadru rite naga a druma dena ya? Matalo lepe atrugo kulia ti rite kine druga ŋutulu laga lo yinga lepe kilo tolirakindra kulia ŋani kine kayani,
- ⁴'bo Dun lepe a'dodru bo na kuliana kasi ko kugele ku kpiyesi, ku wonyesi, ku konesi ka'de ka'de naga ku teriŋi kine, ku 'doketa ti Yuka Nakiye laga akora be naga ma lepe lepe nyadrinina kilo.
- ⁵'Bo Dun aku tikindra malaika kilo 'dola na kuwe na ka naludu naga na ipopondrana, naga ma yi tazinina,
- ⁶'bo i piri ne'de kata yu bo na kuliana a'doto adi, "Dutulu kilo a inyo, laga mo do rambini kulia kasiko kine, kugbo loŋutu a inyo laga mo do yo'ini ko ya?"
- ⁷Do a'delakindra ko ku malaika kilo i boni ku baŋe a ŋaŋutru, do atikindra ko pura seku sopo be yogono kasiko i kuwetoni,
- ⁸Do a'delakindra kapa kilo giri kasikoi mukuzini, ma kapa ŋani kilo ku sobi ko 'busa." Nyenaga kugbo lepe laga a'delakindra kapa kilo giri ku loŋutu i mukuzini, lepe aku kolokindro le'de ŋo laga aku sobu ko. 'Bo yi inga aku medra adi Dun a'delakindra kapa kilo giri ku loŋutu i mukuzini.
- ⁹'Bo yi medra Yesu laga a'delaki ku malaika kilo i boni ku baŋe a naŋutru, tinade lo tiki ku pura seku sopo ku kulia ti luŋulio ti tuwa kine ma lepe ku wangini tuwana i piri na ŋutulu giri, ku 'busa na'bu na Dun ina.
- ¹⁰'Bo kulia kine azuki adi Dun lo gbeza kapa kilo giri ku lo tizu ko itro ilo ma toyenundra Yesu, Kariteni lasiko laga a Ka'dolani lo kuwelo a lo'bu ku sasanya na lepena, adi ma lepe ku tikindri ŋazi rodri i ŋarundra na pura nanyena.
- ¹¹'Bo katokelani lo ŋutulu kilo kasi ŋutulu laga atokela kilo ŋiyu giri ku Monye logelelo yu. Ku kine kulia de lepe ani gbo'da ku yukuwe i lungu na ko a luŋaseri
- ¹²adi, "Na itrkokindro luŋaseri kuwe kilo kari konu kine, na iwilikindro do wirito i dridriŋi na tomoro na ŋutulu kilo."
- ¹³'Bo, "Na ititikindra mugu i rugo na Dun." 'Bo, "Mete, na ma lo ku ŋazi laga ma Dun tikindri na kilo."
- ¹⁴Nyenaga igbonaga ŋazi kilo ŋaŋarundra mugu na rima inana, Yesu lepe aŋarundra mugu nasiko na rimana itro, adi ku tuwa nanyena ma lepe ku tukarakindri kanukanilo, ŋolo a kasosoyini lo kulialo,

¹⁵ma lepe ku lagi ɲutulu giri laga atora a upi ku kuze na tuwana i baɲesi ti tuzoru nasikona giri kilo.

¹⁶'Bo lepe agbo'da logu malaika kiloni, 'bo lepe logu nyomo ti Abarahama kilo.

¹⁷Trugo adi nyadru ti lepe yeɲundri be luɲaseri kanye kilo i kuliata giri, ma lepe ku gbo'dini a ka'i'ilani laga a leɲbere laga ku ediyolo, ku teili lo to'dirilo, laga lo konakindra ɉun kita, a 'i'ile lo kukunani kulia ti torozi ti ɲutulu kilo.

¹⁸Kuwade igbonaga lepe ku mugu اساسanya, aluluka ina, lepe roromoki logu ɲutulu laga lo luluka luluka kilo.

Ebere 3

¹Ku kine kulia de, luɲaseri laga a ɲutu ti ɉun laga ma lepe luɲundri kilo, yoleta Yesu, lo sunyu ɉun, a ka'i'ilani laga a leɲbere lo rugo nika naga ma yi tazinilo.

²Lepe kazu gbo ku teili lo to'diri ku ɉun lo gelundra nyeloni beti naga kazu ma Mose gbo'dini ku teili lo to'diri i dridriɲi na ɲutulu ti 'ba lo ɉun kilo giri ina.

³'Bo Yesu akena a lo zuki i rumbi na pura arodru Mose, be naga ma ka'dukoni lo kadilo rumbini sopo arodru kadi ɲanina ina.

⁴'Bo kadizi giri gele gele 'duko ku ɲutu, 'bo ka'dukoni lo kapazi girilo ɲolo a ɉun.

⁵Nyenaga Mose kazu gbo ku teili lo to'diri i dridriɲi na ɲutulu ti 'ba lo ɉun kilo, a kakitani laga lo 'dodru bo na kuliata naga na ku tatayi a bo kine,

⁶'bo Kristo gbo ku teili lo to'diri be ɲiro i dridriɲi na ɲutulu ti 'ba lo ɉun kilo. 'Bo kugbo yi laga a'depakindra 'beri tritri ku teiliko laga lo litani 'beri i yendru nikana, yi a 'ba lo lepe.

⁷Ku kine kulia de, be naga ma Yuka Nakiyena kulianina adi, "Indikini ku ta laga kilo yinga roro lo lepelo,

⁸ku 'de'delakita teiliko kasu kilo a logo, be naga i baɲe naga ma ta pazi ɉun nu, i luɲa lo modru naga i diɲo kata yu nu,

⁹i luɲa laga ma merenyezi kasu kilo modrini na lu, 'dia kodro ku ko amedra konesi kuwe kine kiɲazi meria iɲmani de kpe.

¹⁰Ku kine kulia de na aɲoma ku nu yuɲe de, na akulia adi, 'Ko kilo liliaɲa 'duu i teiliko kase kiloni, ko aku deni kikoli kuwe kilo tro.'

¹¹Be naga ma na kogi mugu ku ɲoma niona adi, 'Ka'bi ko ku lulubo i piri nio naga a yuketana kata yu tro,' ina."

¹²Luɲaseri, gbo'dita go ka'bi le'de ɲutu kasu dridriɲini ku gbo'da ku teili loro laga 'ba rugo, i tikindra na ta i ko'yu na ɉun laga zoru ilo.

- 13'Bo rudeta teiliko kasu kilo kasu dridriḡini luḡazi kilo giri, ti inga luḡa lo luḡu a 'Indikini' ilo kata, le'de ḡutu kasu dridriḡini ka'bi ku gbo'da ku teili logo ku toḡulupa na torona.
- 14'Bo ku yi laga a'delakindra teiliko kaya kilo i yendru naga a kayona kini tritri yeḡadru tozo i 'dute yu, yi a kaḡara ti Kristo.
- 15'Bo awuro adi, "Indikini ku ta laga kilo yinga roro lo lepelo, ku 'de'delakita teiliko kasu kilo a logo, be naga i baḡe naga ma ta pazi Dun nu."
- 16'Kuḡa laga ayinga druga pazu Dun ya? Agbo'da a ḡutulu giri laga ma Mose tolupundri kaḡo Ezepeḡo kata yu kiloni ya?
- 17'Lepe aḡoma ku kuḡa kiḡazi meria iḡmani ya? Agbo'da ku ḡutulu laga akondra toro, laga opuo kasiko kilo a'do'do i diḡo kata yu kiloni ya?
- 18'Lepe akoga mugu ku kuḡa adi ka'bi ko ku lulubo i piri nanye naga a yuketana kata yu tro ya? Agbo'da ku ḡutulu laga 'ba sobu na kulia kiloni ya?
- 19'Kuwade yi amedra adi ko aku romoki lubo ku kulia ti 'baka na rugona.

Ebere 4

- 1'Kuwade kugbo sare laga lo luponiki i yuka yu ilo inga lo kata, ti yi gbo'dini go ḡutu gele kasu dridriḡini ka'bi ku rie ti azara yenga naga kata yu na.
- 2'Bo yi atrukoki kuu na'buna be nasikona, 'bo kulia naga ma ko yingi kine aku logu ko tro, igbonaga kulia ḡani kine aku tomora ku rugo ku kayiḡa kilo i teiliko yu ina.
- 3'Yi laga arugo kilo, se lo lubo i piri naga a yuketana kata yu, be naga ma lepe kulianina adi, "Be naga ma na kogi mugu ku ḡoma niona adi, 'Ka'bi ko ku lulubo i piri nio naga a yuketana kata yu tro,' ina," 'dia kodro ku kita na lepena alenga ḡiyu i 'delaki na muko na ka yu de kpe.
- 4'Bo lepe akulia de i ne'de piri ku kulia ti luḡa lo buriolo, adi, "Dun ayuka i luḡa lo buriolo i kita nanyena giri i boni."
- 5'Bo i ina piri de katani, lepe akulia adi, "Ka'bi ko ku lulubo i piri nio naga a yuketana kata yu tro."
- 6'Kuwade nyadru ti ku'de ḡutulu lubi i piri ḡanina kata yu, 'bo ḡutulu laga a kayo lo trukoki kuu na'buna kilo azara lubo ku kulia ti 'baka na sobu na kuliana.
- 7'Kuwade Dun agelundra le'de luḡa "Indikini" lo, ti atazu ku kutu na Dawidina i bo na baḡe naga nazona de, kulia naga na kulianiki adi, "Indikini ku ta laga kilo yinga roro lo lepelo, ku 'de'delakita teiliko kasu kilo a logo."
- 8'Bo kugbo kazu Yosua laga atikindra ko i yuka, i bo ḡanina Dun kazu kodro aka tazu kulia ti luḡa le'deni.
- 9'Kuwade yuka na yukaniki i luḡa lo buriolona akoloki ḡutu ti Dun kilo,

¹⁰igbonaga n̄utu lo lubo i piri na ̄un naga a yuketana kata yulo, lepe ayuka i kita nanyena i boni be naga ̄un kazu ma yugini i nanyena i bo yuna.

¹¹Kuwade ti yi morodri ku teili giri i lubo i nu piri naga a yuketa nu de, le'de n̄utu ka'bi ku 'du'duki ku kulia ti 'baka na sobu na kuliana be naga ma ko kondrinina.

¹²'Bo kulie lo ̄un ilo zoru nye lo kita, lepe a lopi arodru wale lo moro laga ku goto murelo. Lepe lo tyegu n̄utulo yejadru tozo i tokodya teilina seku yuka, ruṅeta seku wele naga i kuyu katana, lepe lo liliza rambu na teilina ku yoyolozuna itro.

¹³̄o laga agbeki laga a'dana ku ̄un i koṅoni 'bayi, 'bo ṅo kilo giri gboṅa, ko ateriria ku lepe i koṅoni, nye laga kulia kaya kine iṅera ku lepe i koṅoni kinelo.

¹⁴Kuwade, ku naga ma yi gbo'dini ku ka'i'ilani laga a leṅbere laga arosodru i 'diko kata yu, laga a Yesu, ̄iro lo ̄un ilo, ti yi 'depakindri 'beri tritri ku rugo nika naga ma yi tazinina.

¹⁵'Bo yi ani gbo'da ku ka'i'ilani laga a leṅbere laga ani romoki ṅarundra tomunye nikanalo, 'bo lepe aluluka i kuliata giri be nikana, 'bo aku kondra toro.

¹⁶Kuwade ti yi mizuni nyoga i si'de na 'busa na'buna ku teiliko laga logo, ma yi ku rukundri ediyo, ma yi ku rumbi 'busa na'bu i logu na yi i luṅa laga ma kulia kine momorani yi lu.

Ebere 5

¹Ka'i'ilani laga a leṅbere gele gele laga lo nyume i dridriṅi na n̄utulu ilo lo 'delaki i kondra na kita i piri na n̄utulu ku kulia ti ̄un kine, i tikindra na 'doketa, ku 'i'ileta lo 'i'ilani torozi kine kilo.

²Lepe romoki gbo'da ku teili lo mada ku n̄utulu laga 'ba dendra kilo ku laga aliliaṅa kilo itro, igbonaga lepe lepe amuluyi ku tomunyena.

³Ku kine kulia de, nyadru ti lepe tikindri 'i'ile lo 'i'ilani torozi kanye lepe kine, be naga ma lepe tikindri ku kulia ti torozi ti n̄utulu kilona.

⁴'Bo le'de n̄utu 'bayi lo gelundra mugu a mugu, 'bo ̄un lo lungu lepe be naga ma Arona luṅunina.

⁵Kuwade Kristo itro aku pudya mugu ma lepe 'delakindri mugu a ka'i'ilani laga a leṅberelona, 'bo ̄un lo gelundra lepe, ti lepe atakindra lepe adi, "Do a ̄iro liolo, indikini na ayuṅundro do."

⁶'Bo i ne'de piri lepe akulia adi, "Do a ka'i'ilani lo paratra paratra, lo rudra piri na Melekizidekilo."

⁷I luṅazi laga ma Yesu sakani i kani kulu, lepe amagu ̄un ku ma'yu na mugu, ku gbiye koru, ku ṅolita itro, ̄un laga lo romoki i ritundro na nye i tuwa katanilo, 'bo lepe ayiṅa ku kulia ti kuga nanye na ̄un ina kine.

- ⁸'Dia kodro ku lepe laga a Ɗiro kpe, lepe adendra sobu na kulia ku sasanya nanyena.
- ⁹Ku lepe laga gbo'di aromoki a lo'bu, lepe ayeṅundra a Kariteni lo zakindra ṅutulu giri lo sobu kulia kanye kine kilo rite naga ani lengana,
- ¹⁰lepe laga lo gelu Ɗun a ka'i'ilani laga a leṅbere lo rudra piri na Melekizidekilo.
- ¹¹Yi kodro nyadru tazu kuliata naga rodri de, 'bo kpiya ṅanina a nago, igbonaga ta gbo'di ani yinga kulia kine wule ina.
- ¹²'Dia kodro ku ta kodro roromoki i gbo'da a katogolo i ina baṅe de kpe, nyadru ti le'de ṅutu togole ta ku togoletu naga a kayo ti kulia ti Ɗun kine. 'Bo ta nyadru le, agbo'da nyosu naga nagoni.
- ¹³'Bo ṅutu gele gele lo mozu le ka'delolo, aku tritrimi kulia ti logbiye lo'bulu kine, igbonaga lepe a 'u'uṅwena.
- ¹⁴'Bo nyosu naga nagona a na ṅutulu laga aguguli laga adeni kodya na dridriṅi na kulia na'bu ku kulia naro kilo, igbonaga ko atodiniki ku kondra naga 'duuna ina.

Ebere 6

- ¹Ku kine kulia de, ti yi kolokindri togoletu naga a kayo ti Kristo kine, ti yi rosodri ṅero yu yeṅadru tozo i gbo'da a ṅutulu laga aguguli, ka'bi yi ku 'de'delaki muko na kulia ti lopuko na teili i konesi naga na zondra tuwa kine 'do 'do, ku na rugo naga ma yi rugini Ɗun ina,
- ²ku togole laga i baputizilo ku laga i tanya na kenisilo, ku ṅiye na ṅutulu laga atatuwa kilona, ku ṅera na kulia naga ani lengana. 'Bo ti yi rosodri ṅero yu ayu.
- ³Yi ikokondra de ku Ɗun laga anyadru.
- ⁴'Bo ṅutulu laga kazu awangu 'doke lo 'dikolo kilo, laga aṅarundra Yuka Nakiyena kilo,
- ⁵laga awangu 'bu'busi na kulia ti Ɗun kine ku teriṅito ti baṅe naga na popondrana kilo,
- ⁶i bo ṅanina ku ko laga ako'yu kulia ṅani kine, ko ani romoki tiki koṅo na'bu na lopukoni teilikona 'do igbonaga ko ku 'beri lo 'begu Ɗiro lo Ɗun ilo 'do i kedini ki, i tikindra na lepe yukuwe ku ṅutulu i koṅo yu ina.
- ⁷'Bo ka naga na 'biza kudu laga lo ziye koru ilo, naga na trorani 'detilo na zuki ku ṅutulu laga ma lepe kuruni ku kulia kasiko ina, ka ṅanina irurumbi 'bu'busi na Ɗun ina.
- ⁸'Bo kugbo lepe naga arada kakuwa kine ku tulala kilo, lepe ani ruke a na'bu, lepe iyeṅundra nyoga ku lomo, 'bo 'dute na lepena igbo'da a tonoka.
- ⁹Ta laga lo nyanyara kilo, 'dia kodro ku yi laga lo kulia de kpe, yi lidra 'beri ku kulia kasu kine, adi ta gbo ku kulia naga a na'bu a ti rite kine.

10'Bo Ɖun ani muzu kulia, 'bo lepe ani boŋo kita nasuna ku nyadru naga ma ta kpezi ku kulia ti kari kanye kinena, ma ta konakindri kazu ŋutu ti lepe kilo kita be naga tinade ma ta konakindri koŋa itro ina.

11Yi nyadru adi ŋutulu giri gele gele kasu dridriŋini ti ko kpene puso naga be ina dena, yeŋadru tozo i 'dute, yeŋadru tozo i luŋa laga ma ta riondrini kulia naga ma ta yendrini kine lu.

12Ka'bi ta ku yeyeŋundra a lu'betiko i yoyolozu nasuna, 'bo gbo'dita a kamira ti ŋutulu laga lo rumbi kulia na sari Ɖun kine ku rugo, ku teiliko laga madaa itro.

13I luŋa laga ma Ɖun kazu sarakindri Abarahama sare lu, lepe asarakindra koyo ku kari kanye lepe, igbonaga le'de ŋutu 'baya laga lo rodru lepe ma lepe ku romokini sarakindri koyona ku kari ti lepe kinena.

14Lepe akulia de adi, "Na ititikindra do koŋo na'bu a 'diri, na itotoyili do."

15Kuwade kazu kugbo Abarahama laga asaka ku teili lo rile, lepe arumbi kulia na saraki nye kine.

16'Bo ŋutulu kilo bita sarakindra koyo ku kari ti ŋutu laga arodru selo, 'bo koyo ŋanina atoliriza kulia ŋani kine i goza na kutu na rerenyeta nasikona.

17Kuwade kugbo ku Ɖun laga anyadru kpekindra ŋutulu lo iku rumbi ŋo lo sari nyelo kilo lopete lonye laga ani lopugo mugulo soso, lepe druga sarakindra ko koyo.

18Kuwade kulia mure kata, naga ani romoki lupugo 'beri, naga Ɖun ani romoki lengi 'bure kine, ma yi laga awoku ku lepeni kilo ti gbo'dini ku ruda na teiliko koru i 'depakindra na 'beri i yendru naga kaya koŋonina.

19Ina yendra de naga na toliriza teiliko kaya kilo sosona gbo beti witi lo toliriza ki'bona, laga logo, laga ani yoyongu mugu, lo lubo i piri naga kide nu i ki'di na bongo na ŋerani kata na kadi na Ɖun ina,

20i piri naga ma Yesu lubini kata yu ku kulia kaya kinena. Lepe ayeŋundra a ka'i'ilani laga a leŋbere lo paratra paratra lo rudra piri na Melekizidekinalo.

Ebere 7

1'Bo ilo Melekizideki de, laga a mata lo Salemallo, laga a ka'i'ilani lo Ɖun laga Ki yulo, amomora seku Abarahama i naga ma lepe yiteni boni i rerezoza na mataki kilona, druga tikindra lepe koŋo na'bu.

2Abarahama druga korakindra lepe dri driŋi gele i mere gele katani ti kapazi kilo giri. A kayona bo na kari ti lepe kinena a mata lo logbiye lo'bulu. 'Bo lepe a mata lo Salema itro, trugo adi mata lo teili lo trotrolo.

3Kari ti monye lo lepelu kuwa ti ŋote na lepena kuwa ti merenyezi kine aku wuro. Yuŋe na lepena kuwa tuwa na lepena aku wuro 'do. Lepe gbo beti Ɖiro lo Ɖun, lo saka a ka'i'ilani lo paratra paratralo.

- ⁴Meteta ilo n̄utu de a druma gbaṅa ya! Abarahama laga a merenye lika laga a kayolo atikindra lepe dridriṅi gele i mere gele katani ti kapazi lo nine i moro kata yu kilo.
- ⁵Kulu n̄utulu de laga a ti ṅazi ti Levi laga lo rumbi kita na ka'i'ila kilo, se lo ruke ku kukuzuna i rukundro na dridriṅita gele gele i mere gele katani ku n̄utu kilo yu, trugo adi ku luṅaseri kase kilo yu, 'dia kodro ku kilo n̄utulu de alupundro ku Abarahama i mugu yu itro kpe.
- ⁶'Bo ilo Melekizideki de laga aku kena ku Levi kilo i merenyezi kilo i dridriṅini ilo arumbi dridriṅi gele i mere gele katani ṅiyu ku Abarahama yu druga tikindra Abarahama laga ma Dun sarakindri kapalo koṅo na'bu.
- ⁷Kine kulia de ani romoki renyaniki adi n̄utu laga a drudrulo bita tikindra n̄utu laga iloṅadroolo koṅo na'bu.
- ⁸Inide n̄utulu laga romoki tatuwa kilo se lo rumbi dridriṅita gele i mere gele katani, 'bo yu de n̄utu laga ma bo na kulia ti lepe kine 'dotoni adi lepe ilo zoru 'duulo nyelo rumbini.
- ⁹A 'diri yi roromoki kulia adi Levi lepe laga lo rumbi dridriṅita gele i mere gele katani ilo nyelo tikindra dridriṅita kine ku kiko lo Abarahamalo,
- ¹⁰igbonaga lepe inga lu ku merenye lonyelo i mugu yu i luṅa laga ma Melekizideki momorani lepe lu.
- ¹¹Kukuzuna nyena tiki ku kulia ti ka'i'ila laga a n̄utu ti Levi kilo. Nyenaga kugbo kita na ka'i'ila laga a n̄utu ti Levi kilo naga kazu romoki toyenundra n̄utulu kilo a lo'bu, kazu kodro ka'i'ilani le'de lo rudra piri na Melekizidekilo, agbo'da lo rudra piri na Aronanani, kazu kodro ani nyara.
- ¹²Kuwade kugbo kulia ti ka'i'ila kilo naga alopuko, trugo adi kukuzuna nyena lopuko itro.
- ¹³'Bo n̄utu laga ma kine kulia de tayinilo a lo ketimi ne'de. Le'de n̄utu 'bayi laga a lo ketimi ṅanina laga akondra kita i piri naga a 'i'iletana kata yu.
- ¹⁴'Bo kine kulia de adena adi Mata likalo ṅiyu i ketimi na Yudana kata yu. 'Bo Mose aku 'di'dindra kari ti inu ketimi de i naga ma lepe tazini kulia ti ka'i'ila kilo nu.
- ¹⁵Kugbo ka'i'ilani le'de laga beti Melekizideki laga alupundro, kulia ṅani kine puru gboṅa arodru.
- ¹⁶Lepe a ka'i'ilani, agbo'da ku kukuzuki naga ti ina ka de kineni, 'bo ku teriṅi na ru naga ani romoki tukarakina.
- ¹⁷Bo na kulia ti lepe kine a'doto adi, "Do a ka'i'ilani lo paratra paratra, lo rudra piri na Melekizidekinalo."
- ¹⁸Kuwade kukuzu na 'berona akolo kaṅo igbonaga lepe 'ba teriṅi, 'ba logu itrona.

- 19'Bo kukuzuna aku toyenundra le'de ŋo a lo'bu tro. 'Bo tinade yendru naga troru a na'bu atolupe azo, naga na mizoroni yi nyogoŋa ku ɔun.
- 20'Bo kine kulia de agbo'da 'ba koyoni. Kazu 'berona ka'i'ila kilo a'deba kita nasena 'ba koyo,
- 21'bo Yesu a'deba nanyena ku koyo, be naga ma ɔun takindri lepena adi, "Matalo asara ku koyo, Lepe aka lopugo teilini, adi 'Do a ka'i'ilani lo paratra paratralo.'" "
- 22Kuwade ku kine kulia de Yesu ayenundra a karopani lo tomoro naga a na'bu arodruna.
- 23Ka'i'ila ti 'bero kilo ko rodri, igbonaga tuwana agoza ko i saka naga 'duu i kita kutunina.
- 24'Bo Yesu a'deba kita nanye na ka'i'ilanina paratra paratra igbonaga lepe lo yiŋiki kini ina.
- 25Ku kine kulia de lepe gbo ku teriŋi i ritundro na ŋutulu giri lo pondra ku ɔun ni ku kiko lonyelo kilo paratra paratra, igbonaga lepe lu yiŋiki kini mu luŋa i mulukindro na koŋa ɔun ina.
- 26'Bo a na'bu kayani ku yi lo gbo ku ka'i'ilani laga a leŋgbere be ilo delo, laga a lokiye lokiye, 'ba kulia na sosoyi sosoyi, 'ba toro, lo gele ka'de i katoronya kilo, laga atoŋiye ki ku teminizo i 'diko yulo, kayani a na'bu.
- 27Ani nyadru ti lepe 'i'izi 'i'ileta mu luŋa be kulu ka'i'ila laga a leŋgberela kulu de, a kayona ku kulia ti torozi kase lepe kine, i bo ŋanina ti torozi ti ŋutulu kilo giri kine. Yesu akondra de luŋa gele 'du i naga ma lepe tikindri muguna.
- 28A 'diri kukuzuna ina 'delakindra ŋutulu laga a munyeka kilo a ka'i'ila laga a leŋgberela kilo, 'bo kulia na sari ɔun ku koyo na sara i bo na kukuzu ŋanina se na 'delakindra ɔuro laga a lo'bu paratra paratra ilo.

Ebere 8

- 1Moko lo kulia naga ma yi tazi kinele nye ilo de: yi gbo ku ka'i'ilani laga a leŋgberelo be ilo de, laga agbi'diki i keni lo lutate lo si'de na ɔun laga ku todroma koru i 'diko yu,
- 2laga a kakitani lo piri naruruwa lo hema naga mŋgbana itro. Matalo lo 'begu hema ŋanina agbo'da loŋutuni.
- 3'Bo ka'i'ila laga a leŋgberela kilo giri gele gele a'delaki i tikindra na 'doketa ku 'i'ileta. Kuwade nyadru ti ilo ka'i'ilani de gbo'dini ku ŋo laga lo titikilo.
- 4Kedri kodro ku lepe laga ilo i kani, lepe kedri kodro aka gbo'da a ka'i'ilani troni, igbonaga ka'i'ila kilo kata laga lo tikindra 'doketa be naga ma kukuzuna nyadrinina.

⁵Laga ko kilo kondra kita na ŋo laga a kpiye kugbo a kodudo na piri naruruwa naga i 'diko yuna, 'bo kugbo Mose laga gbo'di nyogoŋa ku 'begu na hemana, Ɖun atogo'yu lepe adi, "Gbo'di ku konye i kondra na kapazi giri be na kpiye lo kpekini do i merelo ki yu ina."

⁶'Bo kpe, Yesu arumbi kita naga a na'bu arodru kita na 'berona, beti naga ma tomore naga ma lepe tomodyina a na'bu arodru ina, igbonaga asara ku sareta laga a lo'bu arodru kilona.

⁷Kedri kodro ku tomore naga a kayona naga 'ba toro, kedri kodro naga a togi murena aka galani.

⁸'Bo lepe ilo mandru ko i kulia naga adi, "Meteta, luŋa kilo kilo ipondra, Matalo lo kulia, laga ma na kukundri tomore naludu ku ketimi na Isiraelina, ku na Yudana.

⁹Agbo'da be na tomore naga ma na kukundri ku merenyezi kasiko kiloni, i luŋa laga ma na 'debini ko ku kenisi, i 'dolakindra na ko kuwe ŋiyu i ka na Ezepe to kata yunani. Ko aku sobu kulia ti tomore niona. Kuwade na lepe aku rambu kulia kasiko kine, Matalo lo kulia.

¹⁰'Bo tomore naga na ikukundra ku ketimi na Isiraelina i bo na kulu luŋazi de kilona, nye ina de, Matalo lu kulia: Na i'delakindra kukuzuki kuwe kine kasiko i yoyoluzuni, 'bo na iwudyo ko kasiko i teilikoni itro. Na igbo'da a Ɖun lasiko, 'bo ko igbo'da a zuru lio.

¹¹Ɖutu gele gele aka togo'yu ŋutu laga kanye 'ba yu, kuwa luŋase lonyeni adi, 'Dene Matalo,' igbonaga ko giri idedeni na, suluza i ŋutulu laga kiloŋadroo kilo yeŋadru suu i drumala kasiko kilo yu ina.

¹²'Bo na igbo'da ku ediyolo ku kulia naro kasiko kine, na aka rambu kulia ti torozi kasiko kine 'doni."

¹³Ku lepe laga atazu kulia ti tomore naluduna kine, lepe atoyeŋundra tomore naga a kayona gbo'di a naŋoru. Ɖo laga ayeŋundra a loŋorulo, laga lo lelenga ilo gbo'di nyoga ku liki.

Ebere 9

¹Tomore naga a kayo nu gbo ku kukuzu na teminioni Ɖun seku piri naruruwa naga a na ina ka dena.

²'Bo hema ne'de aresa naga a na kaŋo naga na gbo'da ku lororo lo 'delakini kimana ilo, ku mesana, ku mugati naga na 'delaki ku Ɖun i koŋo yu kine. Nu piri de luŋu a Piri Naruruwana.

³I ki'di na bongo na ŋerani kata naga murena hema ne'de kata naga na luŋu a Piri Naruruwa Koruna.

- ⁴Nu piri de gbo ku piri na 'urani libani na kukuna ku drumona, ku sanduku na tomoro naga amuluyi goto kilo giri ku drumona. I sanduku ŋanina kata yu, a'delaki songbo laga lo kukuna ku drumo, laga a lo 'delani manalo seku ture lo Arona laga ayilalo, ku ŋoropo naga na pa'dala ti tomoro kine.
- ⁵I sanduku ŋanina ki yu gbeti ti keruba na momo'yu kine kunu kata, na kukuna kpiyani Dun, naga na gbo'da i ŋo laga a 'diyetalu ki yu kine. Tinade yi ani romoki tazu kine kulia de gele gele tro.
- ⁶Kugbo kine kuliata de naga akukunaki de, ka'i'ila kilo bita lubo 'duu i hema na kaŋona kata yu, i kondra na kita nase na teminioni Dun ina.
- ⁷Bo ka'i'ilani laga a leŋgberelo ka'delo nye lo lubo i hema naga a togi murena kata yu, 'bo luŋa gele 'du i kiŋa gele katani. Lepe ani zara zonga na rima naga ma lepe 'i'izi ku kulia kanye lepe kine, ku torozi ti ŋutulu kilo giri itro kine.
- ⁸Ku kine kuliata de Yuka Nakiyena na kpekindra ŋutu adi kiko lo luponiki i Piri Naruruwana kata yulo inga aku ŋayi ti inga hema naga a na kaŋo na lira 'duu,
- ⁹trugo adi baŋe na tinadena. 'Doketa ku 'i'ileta laga atiki i ina hema de katani kilo ani romoki toyenundra teili lo kateminionilo a lo'bu tro,
- ¹⁰'bo ko a kukuzuki ti nyosuto ku ti ŋo lo mamata ku lalayesi ku'de kine. Ko a kukuzuki ti mugu naga kaŋona 'du, naga na saka tozo i luŋa lo lopukoni kuliata kine a naluduko lu.
- ¹¹Bo ku Kristo laga apuru a ka'i'ilani laga a leŋgbere lo kuliata na'bu naga ayeŋundra azo kine, lepe druga lubo i hema naga arodru, naga a na'bu koru, naga aku 'beko ku kenisina, trugo adi agbo'da a hema na ina ka deni.
- ¹²Lepe druga lubo luŋa gele 'du i Piri Naruruwa koruna kata yu, agbo'da ku rima ti lidi kuwa ti kaazo kineni, 'bo ku rima kanye lepe kine, nyena rekindri lepe ŋutu dake naga na paratra paratrana.
- ¹³Bo rima ti lidi kine ku ti 'baŋa kine ku lopotrotro naga akoloki i bo na 'urani keri na kite kine, ku ko naga agbate ku ŋutulu laga 'ba kekeli kilo kini, ko toke'ya ŋutulu ŋani kilo.
- ¹⁴Kuwade alanguna rima ti Kristo laga atikindra mugu 'ba meriko ku Dun a kapatio laga a 'i'ile laga a Yuka na paratra paratra kine roromoki toke'ya teiliko kaya kilo i konesi naga na zowundra tuwa kine i konakindra na Dun laga zorulo kita.
- ¹⁵Ku kine kulia de Kristo a katomorani lo tomoro naluduna, adi ŋutulu laga lo luŋu kilo ma rumbi koŋo na'bu na paratra paratra naga na sarakina igbonaga le'de ŋutu atuwa i dakundra na ko i kokorozi nasiko na kukuzu naga i tomoro naga a kayona ina.
- ¹⁶Waraga naga a saretana kuwa kata, nyadru deneta kugbo kasarani lo atuwa a 'diri.
- ¹⁷Waraga naga a saretanana gbo ku teriŋi i bo na tuwa na kasarani lo 'du, 'bo lepe ani gbo'da ku teriŋi ti kasarani lo inga zoru.

- ¹⁸Kuwade tomore naga a kayona agbo'da toliria 'ba rimani.
- ¹⁹'Bo kugbo Mose laga atrukokindro ŋutulu kilo giri kukuzuki kine, lepe druga 'du-madru rima ti kaazo kine ku pio kine ku kupi lotroru ti kebilito ku koropo ti konyuke, druga gbadru i buku na kukuzuna ku mugu kini, ku ŋutulu kilo giri kini itro,
- ²⁰druga kulia adi, "Kine de a rima ti tomore naga ma Ŋun takindri ta kukuzuna kine."
- ²¹Lepe druga gbadru rima kine i hema kini ku i toro'bo giri ti teminizo kilo kini itro.
- ²²A 'diri be naga ma kukuzuna kulianina, kapazi kilo 'do'do giri tokela ku rima, 'bo rima kine kuwa aku 'bukozu, 'diya na torozi 'bayi.
- ²³Kuwade nyadru adi kapa laga a kpiyesi ti kulia ti 'diko kine ti tokelani ku kine kuliata de, 'bo nyadru adi kuliata ti 'diko kine ku 'beri ti tokelani ku 'i'ileta laga a lo'bu arodru kilo de kilo.
- ²⁴'Bo Kristo agbo'da lubo i piri naruruwa naga na kukuna ku kenisi, naga a kpiye lo piri naga mŋgbani, 'bo lepe alubo yeŋadru tozo i 'diko yu, ma lepe ku kpekindri mugu tinade ku Ŋun i koŋo yu ku kulia kaya kinena.
- ²⁵Lepe agbo'da tikindra mugu luŋa rodri, beti naga ma ka'i'ilani laga a leŋberelo lubini i Piri Naruruwana kata yu mu kiŋazi ku rima naga agbo'da kanye lepeni ina.
- ²⁶Kugbo kazu gbo de, nyadru adi ti lepe rumbi luŋulio luŋa rodri ŋiyu i 'delaki na muko na ka nu. 'Bo lepe akpekindra mugu luŋa gele 'du i 'dute na baŋena i yunadru na torozi ku naga ma lepe tikindri mugu ina.
- ²⁷Beti naga ma Ŋun tikindri ŋutulu kilo giri i tatuwa luŋa gele ina, i bo ŋanina ŋera na kulia kata,
- ²⁸gbode Kristo laga atikindra mugu luŋa gele 'du a 'doke lo torozi ti ŋutulu rodri ilo, nyelo ipuru i luŋa lo tomure lu, agbo'da i yunadru na torozini, 'bo i ritundro na ŋutulu laga lo momodru lepe kilo ayu.

Ebere 10

- ¹Kukuzuna gbo ku kodudo ka'delo na kuliata na'bu naga na ipopondra kine, 'bo lepe ani gbo'da ku kpiye laga mŋgba lo kine kuliata de. Kuwade kukuzu ŋanina ani romoki toyenundra ŋutulu laga lo mizu nyoga kilo a lo'bu ku 'i'ileta laga lo 'i'ilaŋaniki 'duu mu kiŋazi kilo tro.
- ²Kugbo kazu ani gbo'da de, tiyi na 'i'ileta ŋani kulu kedri kodro akolo. Kateminio kilo kugbo kazu atokela luŋa gele 'du, kedri kodro ko aka dendra torozi kase kine kase teilikonini.
- ³'Bo ku kilo 'i'ileta de, ŋutulu kilo rambu kulia ti torozi kine mu kiŋazi,
- ⁴'bo rima ti su laga a duweniko ku ti lidi kine ani romoki yunadru torozi kine tro.

- ⁵Kuwade i naga ma Kristo pondrini i kanina, lepe akulia adi, “Do aku nyadru ’i’ileta ku ’doketa kilo, ’bo do akukunakindra na mugu.
- ⁶’Doketa laga lo ’u’ura kilo ku ’i’ileta lo kukunani kulia ti torozi kilo ani tikindra do nyola tro.
- ⁷Na druga kulia adi, ‘Do laga a Ðun, mete, na ayeṅundra i kondra na ṅo laga mo do nyadrinilo, be naga ma kulia kuwe kine wuroni i buku naga a ’beriko na ṅuṅudrulana kata yu ina.’ “
- ⁸A kayona lepe akulia adi, “Do aku nyadru ’i’ileta ku ’doketa, ku ’doketa laga lo ’u’ura kilo ku ’doketa laga lo kukunani kulia ti torozi kilo tro, ko ani tikindra do nyola tro.” ’Bo kilo de tiki be naga ma kukuzuna nyadrinina.
- ⁹I bo ṅanina lepe akulia adi, “Mete, na ayeṅundra i kondra na ṅo laga mo do nyadrinilo.” Lepe lo yunadru kulia naga a kayo kine ma lepe ku tolirizi kulia naga a togi mure kine.
- ¹⁰Igbonaga Yesu Kristo akondra beti naga ma Ðun nyadrini ina, yi atokela ku tikindra na lepe na mugu a ’doke luṅa gele ’du ina.
- ¹¹’Bo ka’i’ilani gele gele lira mu luṅa i kita kutuni, ma lepe ’i’izi ’duu ’i’ileta laga ani romoki yunadru torozi kine kaṅo kilo luṅa rodri.
- ¹²’Bo kugbo Yesu laga atikindra ’i’ile gele laga lo kukunani kulia ti torozi paratra paratralo, lepe druga gbi’diki ka i keni lo lutate lo Ðun,
- ¹³i mondru yeṅadru tozo i ’delaki na mero kanye kilo a toke ti mukuzi kanye kilo.
- ¹⁴’Bo ku ’i’ile gelelo lepe atoyeṅundra ṅutulu giri laga atokela kilo a lo’bu.
- ¹⁵’Bo Yuka Nakiyena nyena ’dutukindro yi bo na kulia kine. A kayona lepe akulia adi,
- ¹⁶“Tomore naga na ikukundra kasi ko i bo na kulu luṅazi de kilona, nye ina de, Matalo lo kulia. Na i’delakindra kukuzuki kuwe kine kasiko i teilikoni, ’bo na iwudyo ko kasiko i yoyolozuni itro.”
- ¹⁷I bo ṅanina lepe akulia adi, “Na aka rambu kulia ti torozi kasiko kine ku ’da’datazu nasiko na kukuzuna ’doni.”
- ¹⁸Kugbo kine kulia de naga a’diya azo, ’doke lo kukunani kulia ti torozilo ani nyara ’do.
- ¹⁹Kuwade luṅaseri, yi gbo ku teiliko logo i lubo i piri naruruwana kata yu ku kulia ti rima ti Kristo naga a’bukozu kine,
- ²⁰ku kiko loludu laga lo tuzoru laga ma lepe ṅakindri yi lubi i bongo na ṅerani katana kata yulo, trugo adi a mugu na lepena.
- ²¹Yi gbo ku ka’i’ilani laga a leṅbere laga a druma lo tizu kadi na Ðun inalo.

- 22**Kuwade ti yi mizuni nyoga ku teiliko laga ti to'diri, lo gbo'da ku rugo naga mngba, ti teiliko kaya kilo gbo'di agbata ku kulia ti torozi naga kata yu kine, ti 'beri kaya kine gbo'di alalayi ku pio naga a nakiye kine.
- 23**Ti yi 'depe yendru nika naga ma yi ruginina tritri, 'ba yoyoŋo na 'beri, igbonaga kasarani lo kulialo gbo ku teili lo to'diri ina.
- 24**Ti yi yole yo kulia kaya kine kaya dridriŋini i toŋizu na 'beri i nyadru na 'beri, i kondra na konesi naga na'bu kine itro.
- 25**Ka'bi yi ku zazara momora kugele, beti naga ma ku'de kilo ŋutulu bita zazaranina, 'bo ti yi rude teiliko kaya kilo kaya dridriŋini, alanguna ku naga ma ta medrini luŋalo gbo'di nyoga ina.
- 26**'Bo kugbo yi laga lo kondra toro aka i bo naga ma yi togulukini kulia ti to'diri kinena, 'doke le'de lo kukunani kulia ti torozi kine gbo'di 'bayi,
- 27**'bo kuze naga koru na ŋera na kulia naga ipopondrana, ku kima na kokobu ku teriŋi, naga na i'udra ŋutulu lo moro ku Dun kilona, nyena igbo'da.
- 28**Dutu lo 'dadru kulia ti kukuzu na Mosena ilo nyelo ituwa 'ba ediyo ku bo na kulia naga na 'doru ŋutulu mure kugbo musalana.
- 29**Kuwade ŋutu laga a'dadru Diro lo Dun ilo, lo rambu rima ti tomore naga na toke'ya nye kine a 'busa, lo momorozu Yuka na 'busa na'buna ilo, nyelo iŋerakini rope na toro naga a drumu koru arodruna.
- 30**'Bo yi adeni Dun laga akulia adi, "Rope na kulia narona a kulia kuwe, na lo iroba." 'Bo adi, "Matalo nyelo iŋedya kulia ti zuru lonyelo kine."
- 31**'Duki naga i keni lo Dun laga zurulo ina a kulia ti tokuzendru koru.
- 32**'Bo rameta kulia ti luŋazi ti 'bero laga ma Dun ŋakindri ta konye i medra na pararana kulu. I bo na kulu luŋazi de ta asaka ku teili lo rile i modru naga koruna kata yu, i luŋulio kata yu itro.
- 33**Luŋa le'delo ta kazu a'data, ta اساسanya ku ŋutulu i koŋo yu, luŋa le'delo ta kazu aŋarundra luŋulio ti ŋutulu ku'de laga lo kona de kilo.
- 34**'Bo ta aŋarundra luŋulio ti ŋutulu lo drodrora kilo. 'Dibani kodro ku kapazi kasu kilo laga ariaka kpe, ta kazu asaka ku nyola 'duu, igbonaga ta adeni adi ta lepe gbo ku ŋo lasu lepe laga a lo'bu arodru, laga lo saka 'duulo.
- 35**Kuwade ku kokolokita teiliko kasu logo laga lo zondra ropeta laga a drumala kilo.
- 36**'Bo nyadru adi gbo'dita ku teiliko ti rile, ma ta ku kondra ŋo laga ma Dun nyadrinilo, ma ta ku rumbi ŋo laga lo sarakilo.
- 37**'Bo, "Akoloki inga baŋe a naŋutru, Dutu laga lo ipopondralo ilo ipondra, lepe aka 'dutoroni.

³⁸Dutu lio laga mngba ilo nyelo igbo'da zoru ku rugo, 'bo kugbo lepe lo yito bo, na ani nyola ku lepe tro."

³⁹'Bo laga yi ani gbo'da a ntulu laga lo yitozi bo i karaki kilo tro, 'bo yi gbo a ntulu laga ku rugo i ritundro na 'beri kilo.

Ebere 11

¹Rugona nyena toliriza yendru nikana, lepe na tikindra yi lidra na kuliata naga ani meta kine.

²Ku rugo nasikona ntutu ti 'bero kilo kazu aruko adi ko a lo'bu.

³Ku rugona, yi ayo'yu adi kapazi kilo giri agbeki ku kulia na ta Dun, gbode no laga lo memeta kilo alupundro ku no laga ani meta kilo katani.

⁴Ku rugona, Abeli atikindra Dun 'i'ile laga a lo'bu arodru lo Kainalo. Lepe druga kena mngba, 'bo Dun a'dodru bo na lepe na kuliana ku naga ma lepe rugi 'doketa ti lepe kilona. 'Dibani kodro ku lepe laga atuwa kpe, ku kulia ti rugo na lepena kine, lepe ilo kulia 'duu.

⁵Ku rugona Enoka a'dukuzi ki yu, ka'bi lepe ku wangu tuwana. Lepe aku rie, igbonaga Dun azonga lepe kanye yuna. 'Bo ti inga lepe aku 'dukuzina, bo na lepe na kuliana a'doto adi lepe atikindra Dun nyola.

⁶Kugbo rugona naga 'bayi, yi ani romoki tikindra lepe nyola tro, 'bo ntutu lo kodro mizu nyoga ku Dun ilo, ti lepe rugi adi Dun kata, adi lepe lo roba ntulu lo ga'yu nye kilo.

⁷Ku rugona Noa a'delakindra teili i kukundra na ki'bona ku riteni ntutu ti 'ba lonye kilo, ti Dun akukuzu lepe ku kulia ti no laga inga aku meta kilo. Ku kine kulia de lepe akerakindra ntulu ti ka kilo kulia naro 'bo lepe akena mngba, ayejundra a ntutu lo logbiye lo'bu lo rie ku rugo lo.

⁸Ku rugona Abarahama asobu kulia ti Dun kine i luja laga ma Dun lungini lepe i lupodru kafo i utu i piri naga ma lepe ku rumbi a no lonye lepe nu. Lepe druga lupodru kafo, 'bo lepe aku deni piri naga ma lepe ku utini nu.

⁹Ku rugona lepe asaka a monyatio i ka naga asaraki lepena kata yu be naga i ka na lege kata yu ina. Lepe asaka i hemala kata yu kasi Isaka ku Yakobo laga lo saraki kulia kasi lepe kugele kilo.

¹⁰Kuwade lepe lu momondru kezi naga na gbo'da ku mukoto, naga kakukunanilo ku ka'dukonilo a Dun ina.

¹¹Ku rugona Sara lepe arumbi terinji na rieni 'busa 'dia kodro ku kinjazi ti lepe kilo arodru kpe, igbonaga lepe arambu adi kasarani laga lo sarakindra nye kulialo gbo ku teili lo to'dirina.

- 12**Kuwade n̄iyu ku n̄utu gele laga nyoga ku tuwalo, n̄utulu rodri ayuṅele be naga ma kasiri ti 'diko kilo gbo'dini rodrina, be konye ti kuzo naga suburi i kutu yu kine ani kena ina.
- 13**Kilo n̄utulu de giri atatuwa i rugona kata yu, ti inga ko aku rumbi kulia naga asaraki ko kine, 'bo ko amedra kulia n̄ani kine, aroma ku ko n̄iyu pazo, 'bo ko arugo adi se a monyazi, a n̄utulu laga lo woworotu i kani kilo.
- 14**Dutulu laga lo kulia de kilo kpeza adi se ga'yu ka nasena.
- 15**'Bo kugbo ko laga arambu kulia ti ka naga ma se lupundrinina kine, kedri kodro ko arumbi kiko lo yitoziniki bo yulo azo.
- 16**'Bo a'diri ko kilo ga'yu ka naga a na'bu koruna ku puso, trugo adi naga a na 'dikona. Kuwade Dun ani gbo'da ku yukuwe i luṅu a Dun lase, igbonaga lepe akukunakindra ko kezina ina.
- 17**Ku rugona Abarahama kodro atikindra Isaka a 'doke i luṅa laga ma lepe moroni lu. Dutu laga lo saraki sareta ilo, nyelo gbo nyoga i tikindra na n̄iro lonye lo yuṅe gelelo.
- 18**Ku kulia ti n̄iro n̄anilo Dun kazu akulia adi, "Nyomo kolu kilo iluṅu ku Isaka."
- 19**Lepe arambu adi Dun roromoki ton̄izu n̄utulu 'dia kodro ku ko laga atatuwa kpe. 'Bo ku kulia na guguma lepe arumbi lepe i piri a 'diri.
- 20**Ku rugona Isaka atikindra Yakobo seku Esau koṅo na'bu naga na ipopondra kolele nu.
- 21**Ku rugona Yakobo atikindra n̄azi ti Yosefa kilo koṅo na'bu mure katru i luṅa laga ma lepe gbo'dini nyoga ku tuwa lu. Lepe druga teminizo Dun ma lepe togini mugu ku ture lonyelona.
- 22**Ku rugona Yosefa a'di'dindra lupodru na n̄utu ti Isiraeli kilona, i luṅa laga ma lepe gbo'dini nyoga ku tuwa lu, druga tazu kukuzu ku kulia ti kuyu kanye kilo.
- 23**Ku rugona, kugbo Mose laga ayuṅe, kayuṅo ti lepe kilo a'dandru lepe yapazi musala igbonaga ko amedra adi lepe a n̄iro lo'buna. Ko aku kuze kukuzu na Faronā.
- 24**Ku rugona, ku Mose laga a golo, lepe aredra luṅu naga a n̄iro lo n̄iro na Faronālo kaṅo.
- 25**Lepe anyumokindro mugu n̄are na sasanya naga kasi n̄utu ti Dun kilo kugelena, alangu rumbi na nyola naga na lenga wuleṅa naga a na torona.
- 26**Lepe arambu adi yukuwe na rie ku kulia ti Kristo kinena a na'bu arodru tokorine giri na Ezepetona, igbonaga lepe mon̄dru rope laga lo ititiki kolele lu.
- 27**Ku rugona lepe akolokindro Ezepeto, lepe aku kuze n̄oma na Faronā tro, igbonaga lepe asaka ku teili lo rile, ti lepe amedra Dutu laga ani metalo ina.

²⁸Ku rugona lepe asulukindra sopo na kolo druma na Rosetona, druga gbadru rima kine, adi katukarani lo n̄azi laga a kayizi kilo ilo ka'bi ku 'bo'yu ko.

²⁹Ku rugona n̄utulu kilo arosodru Suburi Lotrorulo kata yu beti ka naga a natio. 'Bo kugbo n̄utu ti Ezepe to kilo laga amodyu kondra de, ko druga ruruto ku pio kine.

³⁰Ku rugona goroma ti Yeriko kine a'do'do ka i bo naga ma loṅani gbiri i luṅazi burio katani ina.

³¹Ku rugona Rahaba naga a noka na towutena aku karaki ku n̄utulu laga aku sobu kulia kilo kugele, igbonaga lepe arukundro 'binya kilo ku teili lo trotrona.

³²Ma na kulia adinyo 'do ya? 'Bo baṅena aka romoki nani ma na ku trugi kulia ti Gideonu seku Baraka, ku Samasona, Yefeta, Dawidi ku Samueli ku kakeyo kilo kine,

³³ko laga atiga tumataki ku rugona kilo, aṅedya kuliata kine soso, arumbi kuliata naga na sara kine, a'diza kutuzi ti kemuruko kine,

³⁴atatu kima naga a riṅina, alokodru 'beri ku reremoyina, arumbi teriṅi i piri na tomunye, ayeṅundra a riṅiko i moro katani, adroṅodru mongoyo ti kamoro ti monyazi kilo.

³⁵Wate ku'de kine arumbi opuo kase laga lo n̄iye ku n̄utulu laga atatuwa kilo i dridriṅi yu kilo. Ku'de kilo n̄utulu اساسanya ku teriṅi, 'bo ko a'biye ku lakana, ma ko ku toṅiyeni i ru naga a na'bu arodruna 'busa.

³⁶Ku'de kilo a'data, akpinya, ko atora ku maarota i drodrorani.

³⁷Ko abibiriṅo ku ṅoropo, ko aṅeṅerayi ku musumeni kilo toṅ toṅ, ko areremoyi. Ko aworozi ku 'beriko ti kebilizi ku ti lidi kase 'berini, a lemerika, اساسanya, akona a loro.

³⁸Kana aku zuki ko. Ko aworozi i diṅo kata yu, i meria ki yu itro, i kugio kata yu, i drilio na 'boka ka yu kine.

³⁹'Dia kodro ku bo na kulia ti rugo na kilo n̄utulu de girina a'doto a na'bu kpe, ko aku rumbi kulia naga na saraki ko kine tro,

⁴⁰igbonaga Dun apetakindra yi kuliata naga a na'bu arodruna kine, adi ka'bi ko ku totoyeṅe a lo'bu ti yi 'bayi.

Ebere 12

¹Ku kine kulia de, yi lepe laga aloṅa gbiri ku mongoyo na ka'doto laga rodri ti kulia kine, ti yi yoṅe yo kapa lo tomoni kilo giri kaṅo, ku toro na misiga yi gb igbina, ti yi woki ku teiliko ti rila i woke naga kaya koṅo yu ina.

²Ti yi metadri Yesu laga a katoliriana lo rugo nikana n̄iyu i suluki yu yeṅadru tozo i 'dutena yulo. Lepe laga اساسanya i kedini laga a larelo ki yu ku teili lo rila ku kulia ti

nyola naga na momondru lepe nu. Lepe arambu yukuwe njanina a njo laga 'baziņa, druga ku gbi'diki i keni lo lutate lo si'de na Dun ina yu.

³Rameta kulia ti lepe laga kazu اساسanya de ku katoronya laga lo moro ku lepe kilo, ka'bi ta ku kanya ku teiliko kasu laga ti tomunye kilo.

⁴I moro nasu naga ku toro ina ta inga aku moro yeņadru tozo i 'bukozu na rima kasu kine.

⁵Ta aboņo kuliesi ti togolo na teiliko naga na trukoki ta be na njanina kine ya? Adi, "Diro liolo, ku rarami rope na toro na tiki Matalo do i togo'yu na dona a njo laga 'baziņa, kugbo lepe laga riringa do, ka'bi teili lolulo ku 'do'do 'do'do.

⁶'Bo Matalo lo tikindra ntu lo nyari nyelo rope na toro. Lepe kpindra nazi kilo giri gele gele laga ma lepe rukundri kilo."

⁷Ruketa rope na torona ku teili lo rile. Dun ilo kondra ta be njanina. Diro laga nja laga monye lo lepelo ani tikindra lepe rope na torona ya?

⁸Kugbo ta laga 'ba rope na toro, beti naga ma nazi kilo giri rumbini ina, ta a nazi ti towute, ta agbo'da a nazi laga mņgbani.

⁹'Bo, yi gbo ku monyezi ti mugu laga lo tikindra yi ropeta ti toro kilo, yi bita sobu ko. Alanguna ti yi sobini kulia ti Monye lika laga a lo yuka ilo, ma yi ku gbo'dini zoru.

¹⁰Karaja atikindra yi ropeta ti toro i baņe a naņutru be naga ma ko rambinina, 'bo lepe kondra de i logu na yi, ma yi ku narundri kekeli na lepena

¹¹'Bo rope na toro 'bazi na puru be njo lo nyola i baņe naga ma yi rumbini lepe nu, 'bo puru be njo lo luņuli. I bo njanina lepe ma rada konye ti teili lo trotro kilo ku kulia naga gbogbo kine ku ntu laga atogolo ku lepeni kilo.

¹²Ku kine kulia de, 'biluta kenisi kasu laga a lokoloka kilo, tolireta kuņusi kasu laga 'ba teriņi kilo.

¹³Kukuneta kikoli kasu kilo gbogbo, adi moko laga a pu'dolo ka'bi ku gbuledra mugu i piri, 'bo ma lepe ku totoruwe ayu.

¹⁴Galeta saka naga ku teili lo trotro ku ntu giri, ku kekelina, igbonaga le'de ntu 'bazi laga lo romoki medra Matalo kugbo kekeli 'bazi kanye teilini.

¹⁵Meteta go le'de ntu ka'bi ku zara rumbi na 'busa na'bu na Dun ina, ka'bi lepe ku yeņundra be kukurita na yule naga na yila i tikindra na luņuli, i kokorozu na ntu rodri.

¹⁶Le'de ntu ka'bi ku gbogbo'da ku konye lopi, kuwa be ntu ti ka kilo, be Esau laga kazu atogbodru tukayo nanyena ku nyosu na luņa gele 'duna.

¹⁷'Bo ta adeni adi i bo njanina kugbo lepe laga anyadru rumbi koņo na'buna, lepe aresale kaņo, igbonaga lepe aku rumbi koņo na'bu na lopukoni teili ina, 'dia kodro ku lepe laga aga'yu ku nolta kpe.

- 18'Bo ta agbo'da yeñundra i ño lo romoki 'bolo ku kenisilo, a mere lo 'ura ku kima, laga ku mude naruwona, ku tonzoro ku kobuñenalo,
- 19kugbo ku woño na guke, ku roro lo kulialoni. 'Bo kayiña ti roro ñaniilo kilo ama'yu 'beri adi ku'de kulia ka'bi ku tataki ko 'do.
- 20'Bo ñutu ti Isiraeli kilo aku romoki yinga kukuzu naga na taki ko ina adi, "Kugbo kapatio kpe laga lo 'bo'yu merelo, ti lepe bibiriñoni ku ñoropo."
- 21A 'diri ño lo meri ko ilo atikindra ko kuze koru, kuwade Mose akulia adi nye lo zazangu ku kuzena.
- 22'Bo ta ayeñundra i Mere laga Zionani, i kezi na Ðun laga zorulo inani, naga a Yerusalema na 'dikona, ku malaika rodri laga lo pependra 'beri ku nyola, laga ani romoki kena kiloni.
- 23Ta ayeñundra i momore na ñazi laga a kayizi ti Ðun laga kari kasiko kine awuro i 'diko yu kiloni, ku kañerani lo kulia laga a Ðun lo ñutulu girilo, ku yukala ti ñutulu laga mngba laga atoyeju a lo'bu kiloni.
- 24Ta ayeñundra ku Yesuni laga a katomorani lo tomoro naga naludunalo, ku rima naga agbata naga na tazu kulia naga a na'bu arodru kulia na ta rima ti Abeli kine.
- 25Gbo'dita go ka'bi ta ku redra ñutu lo kulialo. 'Bo kugbo ñutulu laga aredra ñutu laga lo tepizo ko i kanilo kilo laga aku retodru 'beri, kugbo yi laga alopugo 'beri bo i redra na ñutu laga lo tepizo yi ñiyu i 'diko yulo, yi lepe iritundro 'beri adidinyo ya?
- 26Roro lo lepelelo kazu dodonga kana, 'bo tinade lepe asara kulia adi, "Akoloki luña gele 'do, na idodonga agbo'da ka ka'deloni, 'bo 'dikona itro."
- 27Kine kulia de, "Akoloki luña gele 'do" trugo adi kapa laga lo gbeki kilo idodoña dodoña, i'dotozi kaño, adi ma kapa laga ani dodoña kilo ku sakani 'busa.
- 28Ku kine kulia de ti yi tikindri Ðun iyete ku naga ma yi rumbini tumata naga ani romoki dodoñana. Ti yi teminzi Ðun be naga ma lepe nyadrinina ku sopona, ku kukana itro,
- 29igbonaga Ðun likalo a kima naga na tonoga kapazina.

Ebere 13

- 1Nyareta nya 'beri 'duu kasu dridriñini a luñaseri.
- 2Ku boboñota rukundro na ñutulu laga a kulege kilo a komo, igbonaga ku kondra naga be ina dena ñutulu ku'de kilo arukundro malaika a komo ti inga ko aku deni ko.
- 3Rameta kulia ti ñutulu laga adrodrora kilo beti naga ma ta gbo'dini kasi ko kugele i drodrora kata yuna. Rameta kulia ti ñutulu laga akona a loro kilo, igbonaga ta itro gbo a ñutu ti muguna.

- ⁴Kulia ti lundra kine ti teminioni teminio ku ntulu giri. Kulia naga ma lalelo totoni seku noka nanyena kine ka'bi ku kokoroyi kokoroyi, igbonaga Dun inenchedya kulia ti ntulu laga ku konye lopi ku laga ti towute kilo i tiga na ko
- ⁵Nyara na riyena ka'bi ku gbogbo'da kasu gbiyerini. Sakanita ku teiliko laga a ti nyola ku kapazi lo gbo'da kasuni kilo, igbonaga Dun akulia adi, "Na aka zara ku tani, na aka kolokindro tani."
- ⁶Kuwade yi kulia ku teiliko logo adi, "Matalo a Kalokoni lio, na aka kuzeni, Dutulu kilo roromoki konakindra na inyo ya?"
- ⁷Rameta kulia ti ntulu laga a ka'dola ti kuweto kilo, laga atrukokindro ta kulia ti Dun kine. Rameta kulia naga na lupundro ku gbiyeri lasikolo kine. Keporota bo na rugo nasikona.
- ⁸Yesu Kristo gbo ku busi nanye nagelena kaaze, indikini yenadru tozo paratra paratra.
- ⁹Ka'bi ta ku wuwusayi wuwusayi ku togoletu naga ka'de ka'de naga a ti lege kine, igbonaga a na'buna teiliko kaya kilo ti rumbini teriji i 'busa na'bu na Dun ina, agbo'da i nyosutoni. Kakepo ti kine kulia de kilo aku rumbi loko tro.
- ¹⁰Yi gbo ku piri nika naga a 'i'ilena. Kakita ti hema kilo ani romoki nyosu kapa ti ina piri de kilo.
- ¹¹'Bo kapa lo 'dujo laga ma ka'i'ilani laga a lengberelo zondri rima kasiko kine i piri naruruwana katani a kapa lo kukunani kulia ti torozi kine kilo, ko atonoka kafo i piri na resani hemalana i ki'di yu.
- ¹²Kuwade Yesu اساسnya kafo i kezi ki'di yu, ma lepe ku toke'ya ntulu kilo ku rima kanye lepe kine.
- ¹³Kuwade ti yi lupodri ku lepe yu kafo i piri na resani hemazina i ki'di yu, i 'dogu na yukuwe na lepena.
- ¹⁴'Bo kezi nika na sakaniki 'duuna 'bayi nide, 'bo yi ga'yu kezi naga na popondra nu.
- ¹⁵Kuwade ku kulia ti Yesu kine, ti yi tikindri Dun 'i'ile lo purani lepe 'duu, trugo adi roroto kaya kilo ti pudyini kari ti lepe kine.
- ¹⁶Ku bobonota kondra na konesi naga a na'bu kine, ku kora na kapazi kilo, igbonaga Dun nyonyola ku konesi naga be kine de kine.
- ¹⁷Sopeta so kulia ti ka'dola ti kuweto kasu kilo. Ruketa ko ku teminizo igbonaga ko a katiyu ti yukala kasu kine laga lo ikpeza kolele kulia ti kita nasena. Tikita ti ko kondri de ku nyola, agbo'da ku lunulini. Kugbo ko gbo ku lunuli ta ani rumbi rezema tro.
- ¹⁸Maketa Dun ku yi, igbonaga yi adeni adi yi gbo ku dendra naga a nakiye na teilikona, yi nyadru kondra naga soso i kuliata giri.
- ¹⁹Na ma'yu mugu ku ta ku teili giri, ma ta ku magini de ma na yiteni kasuni wule 'busa.

²⁰Dun lo teili lo trotrolo atonjizu Mata lika Yesu laga a Kayukuni druma lo kebilizilo ku ntulu laga atatuwa kilo i dridriḡini, ku kulia ti rima naga a ti tomore naga a na paratra paratrana.

²¹Ti Dun kukunakindri ta kapazi giri laga a lo'bu kilo ma ta ku kondra ḡo laga ma lepe nyadrinilo 'busa. Ti lepe kone kayani ḡo laga ma lepe nyadrinilo ku kulia ti Yesu Kristo kine. Ti lepe purani pura, paratra paratra. Amena.

²²Na ma'yu mugu ku ta, luḡaseri, tineta ti teiliko kasu kilo ku kulia kuwe na rudani teiliko kine, igbonaga na awurokindro ta kulia naga a naḡutrutro kinena.

²³Deneta adi luḡase lika laga Timoteo alake azo. Ku lepe laga apondra wule, yi imedra ta seku lepe kugele.

²⁴Rometa roma ku ka'dola kasu ti kuweto kilo giri ku ntutu ti Dun kilo giri itro. Dutulu lo pondra Itali yu kilo aroma ku ta.

²⁵'Busa na'buna ti gbo'dini ku ta giri.

Yakobo

Yakobo 1

- ¹Yakobo laga a upiye lo Ðun ku lo Mata Yesu Kristo ilo, aroma ku ketimito mere gele konye mure naga na reki i kani kine.
- ²Luḡaseri kuwe kilo, kugbo ta laga amomorani modruzi ka'de ka'de kine, ruketa ko a kulia ti nyola koru,
- ³igbonaga ta adeni adi moro na rugo nasuna nyena zowundra teili lo rile ina.
- ⁴'Bo kolokita teili lo rilelo ti leje kita nanyena, ma ta ku romokini soso i gbiyeri lasulo giri, ka'bi ta ku zara le'de ḡo tro.
- ⁵Kugbo le'de ḡutu kasu dridriḡini laga 'ba tobodo, ti lepe make Ðun laga lo 'doga ḡutululu kilo giri 'ba weleta, laga ani riringa ko ilo, ḡutu ḡanilo ititiki.
- ⁶'Bo ti lepe make ku rugo, 'ba yoyongu na teili. 'Bo ḡutu lo yoyongu teililo gbo beti pio ti suburi naga ma kobuḡena buradri, ma yingḡi 'beri kine.
- ⁷Lu ḡutu de ka'bi ku rarambu adi nye irumbi le'de ḡo ku Matalo i kenini,
- ⁸lepe gbo ku teiliko mure, laga lo gbo'diniki 'ba rame lo'bu i konesi kanye kine katani giri ilo.
- ⁹Luḡase laga iloḡadroolo ti pudyini mugu igbonaga lepe gbo'di akukakina.
- ¹⁰Ðutu laga a korinelo ti pudyini mugu igbonaga lepe gbo'di ayeḡundra iloḡadroona, igbonaga lepe ilelenga be koturo naga i droru kata kine ina.
- ¹¹'Bo kolo naga na lupundro na sa'yu kamaka be kimana, lepe tetiogu drorulo, koturo kine druga lugu ka, 'bu'busi nasikona druga kakaraki kaḡo. Korinelo ililiki de 'do i dridriḡi na konesi kanye kine.
- ¹²Koḡo na'buna ina i ḡutu laga lo gbo'da ku teili lo rile i modru katanilo, igbonaga kugbo lepe laga amoro, lepe irurumbi yogono lo ru laga lo saraki ḡutululu laga lo nyadru Ðun kilo.
- ¹³Kugbo le'de ḡutu laga aluluka, lepe ka'bi ku kukulia adi, "Ðun lo luluga na." Ðun ani romoki luluka ku kulia naro, 'bo lepe ani luluga le'de ḡutu 'do tro.
- ¹⁴'Bo ḡutu gele gele luluka i naga ma ki'beḡa ti lepe kine pikundri lepe i zigo na lepe itrona.
- ¹⁵I bo ḡanina kugbo ki'bena naga ariondru pele, lepe druga yuḡundro toro. Kugbo torona naga gbo'di a golo, lepe druga yuḡundro tuwa.
- ¹⁶Luḡaseri kuwe laga ma na nyadri kilo, ka'bi ta ku 'bo'bolia 'bo'bolia.

- ¹⁷Doga gele gele naga a na'buna ku 'doketa gele gele laga a lo'bu kilo njiyu ki yu, ko kilo kiyundra kani njiyu ku Monye lo pararazi ti 'diko kinelo yu. Lepe ani lopugo mugu tro, ani tikindra mude ku lopugo na mugu nanyena.
- ¹⁸Ku nyadru nanye lepena, lepe ayunundro yi ku kulia ti to'diri kine, ma yi ku gbo'da be konye lo trora a kayo kilo, i dridriji na kapazi laga ma lepe gbekindri kilo.
- ¹⁹Lujaseri kuwe laga ma na nyadri kilo, deneta kine kulia de. Ti ntulu kilo giri yiye wule, ka'bi ko ku popoki i tazu wule, ka'bi ku nonoma wule itro.
- ²⁰Doma na ntuluna ani kondra be na lopete laga soso lo Dun ilo.
- ²¹Kuwade guparata no giri laga a mundri kilo kano, ku kulia naro na 'du'dudyo kine, ruketa ku teili lo tumada kulia na 'utuki kasu teoliko katani, naga na romoki i ritundro na ta kine.
- ²²'Bo gbo'dita a kakona ti kulia nani kine, agbo'da a kayina 'du laga lo 'bo'boliza 'beri kiloni.
- ²³'Bo kugbo le'de ntulu laga a kayinani lo kulia 'du, kugbo agbo'da a kakonanini, lepe gbo be ntulu laga lo medra kono nanye lepena i maraya ilo.
- ²⁴Lepe medra mugu wule, druga tutu, 'bo wuleja gele lepe druga bobono adi kono nanyena gbo adinyona.
- ²⁵'Bo ntulu laga lo medra soso kukuzu naga a na'bu, na yokozu ntuluna ilo, kugbo lepe lo kondra 'duu, ku lepe agbo'da a kayinani laga lo bobonoloni, 'bo a kakonani laga lo kokondralo, ntulu nanilo nyelo igbo'da ku kono na'bu ku kondra nanyena.
- ²⁶Kugbo le'de ntulu laga lo rambu adi nye a kateminioni lo Dun, 'bo kugbo lepe laga ani goza nede lonyelo teminizo naga ma ntulu nanilo teminizo Dun ina a busa 'bo lepe ilo 'bo'boliza mugu.
- ²⁷Teminizo naga ku kekele, naga aku kokoreyi ku Dun Monyelo i konyenina, nye naga ina de: wodru na kikiziko kilo ku na awuzio kine kasiko i sasanyani, ku tiyu na mugu 'ba 'bo'yu na mundri ti ina ka de kine.

Yakobo 2

- ¹Lujaseri kuwe kilo, ku ta laga a karuko ti Mata lika Yesu Kristo, Mata lo pupuralo, ku gegeta ntulu.
- ²Le'de ntulu laga lo sozu drumo ku bongola naga na kpekpele a na'bu kine kugbo laga ilo lupundro kasu momorani, 'bo ntulu laga a lemeri laga ku bongola naga akekenyeza kine kugbo ilo lupundro itro,
- ³kugbo ta laga kuga ntulu laga lo sozu bongola naga na kpekpele kinelo, i takindra na lepe adi, "Pondri ku gbi'dikini nide po!" 'bo i takindra na ntulu laga a lemerilo adi, "Lirani yu de," kugbo, "Gbi'dikini kuwe mukuzini,"

- ⁴kine de trugo adi ta ge'ya ntutulu kasu dridriṅini, ta gbo'di ṅedya kulia kine ku teili loro.
- ⁵Lunaseri kuwe laga ma na nyadri koru kilo, yiṅeta. Dun anyumundro lemerika ti ina ka de kilo i gbo'da a korineko ku kulia ti rugo kine, ko i'deba tumata naga ma lepe sarakindri ntutulu lo nyadru nye kilona.
- ⁶'Bo laga ta a'dadru lemerika kilo. Ani gbo'da korineko kilo lo sasandru ta ku teriṅi, lo pikodru ta i piritu na ṅerani kuliata kine kata yu ya?
- ⁷Ani gbo'da ko lo momorozu kari naga na kukaki naga kazu na tayi kasu kini kine ya?
- ⁸Ku ta laga kilo sobu kukuzu na tumatana a 'diri be naga ma wuronina adi, "Nyare ntutulu lo saka konu gurubeni kilo be na nyadrini do muguna," ta kilo kondra a na'bu.
- ⁹'Bo ku ta laga kilo ge'ya ntutulu, ta kilo kondra toro, 'bo kukuzu ṅanina aṅerakindra ta kulia kine a naro, be na kakokoro ti kukuzuna kilo.
- ¹⁰'Bo ṅutu laga lo kondra kukuzuki girilo, 'bo kugbo akokorozu kulia gele, lepe iṅeṅeraki kulia be naga ma lepe kokorozi kukuzu girina.
- ¹¹'Bo ṅutu laga kazu lo kulia adi, "Ku kokonu towute" ilo, nyelo kulia kazu adi, "Ku reremi ṅutu" itro. Kugbo do laga aku kondra towute, 'bo laga lo rembu ṅutu, do gbo'di a kakokoroni lo kukuzuna.
- ¹²Taneta kulia, koneta be na ntutulu laga lo iṅerakini kulia kolele ku kukuzu na yokozu ntutulu ina.
- ¹³'Bo i nu ṅera na kulia de Dun aka gbo'da ku ediyu ku ṅutu laga 'ba ediyoloni, 'bo kpe ediyolo nyelo itiga ṅera na kuliana.
- ¹⁴Lunaseri kuwe kilo, kugbo le'de ṅutu laga akulia adi nye a karukoni, 'bo konesi ti lepe kine kugbo 'baya, ilogu lepe adinyo ya? Rugo ṅanina iroromoki ritundro na lepe ya?
- ¹⁵Lunase kuwa sase kugbo a pilili, 'ba kapa lo nyenyei soso mu luṅa,
- ¹⁶kugbo le'de ṅutu kasu dridriṅini laga atakindra ko adi, "Utinita ku teili lo trotro, 'beri kasu kine ti gbo'dini yu yu, yimonita yimo," 'bo kugbo lepe ani tikindra ko kapazi laga ma 'beri kasiko kine nyadrini kilo, kine kulia de ilogu ko adinyo ya?
- ¹⁷Rugona gbo de. Kugbo lepe naga saka ka'delo, 'ba konesi, lepe atuwa azo.
- ¹⁸'Bo ku le'de ṅutu lo kulia adi, "Laga do gbo ku rugo, laga na gbo ku konesi," na lo teyitokindro lepe adi, "Kpeki na rugo nonu naga 'ba konesina, laga na ikpekindra do rugo niona ku kiko lo konesi kuwe kine."
- ¹⁹Do arugo adi Dun ilo gele. Do akondra a na'bu. 'Bo dreria kilo arugo itro, ko kilo zazangu ku kuze.
- ²⁰'Bo do lo mamali, do aku deni adi rugo naga 'ba konesina ina 'ba logu ya?

²¹Dun aku kendra Abarahama merenye likalo mngba ku konesi ti lepe kine i naga ma lepe kodro tikindri njiro lonye laga Isaka a 'doke i piri naga a 'i'iletana ya?

²²Do aku meri adi rugo na lepena akita kasi konesi ti lepe kine kugele ya? Rugo na lepena atoromokindro mugu soso ku kulia ti konesi ti lepe kine.

²³Kulia na wuwuro kine atoromokindro 'beri adi, "Abarahama arugo Dun, ku kulia nani kine Dun akendra lepe mngba," 'bo lepe alunu a wori lo Dun.

²⁴Kuwade ta ameri adi ntutulo kena mngba ku kulia ti konesi kanye kine, agbo'da ku kulia ti rugo kine ka'deloni.

²⁵'Bo 'do Rahaba naga a noka na towutena akena mngba ku kulia ti konesi kanye kine, i naga ma lepe rukundri lo'dia kilo, i sonyodru na ko kaño ku le'de kikona.

²⁶Kuwade, be naga ma muguna tuwani kugbo yuka naga 'bayina, rugona itutuwa kugbo konesi naga 'bayi.

Yakobo 3

¹Lunaseri kuwe kilo, ntutulu rodri kasu dridriñini ka'bi ko ku yeyenundra a katogolo, igbonaga ta adeni adi yi laga a katogolo kilo ijeraki kulia kine a naro arodru ina.

²'Bo yi kilo giri liliaña liliaña koru. Dutu laga ani liliaña ku kulia na ta nye kine, lepe a ntutu laga soso a 'diri. Lepe roromoki tizu mugu nanyena giri.

³Kugbo yi laga asozu ño laga a witiko ku drongiyo kilo i kutuzini, adi ma ko ku sobini kulia kaya kine, yi yoyonadru ko mu pirito naga ma yi nyadrini kine.

⁴Meteta ki'bozi kine itro, 'dia kodro ku ko naga a drumala koru, 'dia kodro ku ko naga kine burazi ku kobuñeto naga a riñiko kine kpe, ko kine yoyoña yoyoña ku 'dole laga 'baziña koru i piri naga ma kayekani lo ki'bolo nyadri utini kata yu nu, 'dia gbo adinyo kpe.

⁵Dedelo gbo de. Lepe a dridriñi naga 'baziña na mugu, naga na pudya mugu koru ku kuliata naga a drumala kine. Kade naga gba kine de kine 'ura ku kima na trelara a natrijana.

⁶Dedelo lepe a kima. Lepe lo saka i dridriñita ti 'beri kaya kine katani beti ka naga ani gbo'da gbogbona. Lepe kokorozu mugu na ntutuna giri. Lepe totokobu yi kaya tuzoruni giri ku kima na niyu i drili na kima naga a noketa nu.

⁷'Bo dridriñita giri ti kapa ku ti kpenya ku ti kapa lo woworo ku gedyo ki kilo ku kapa ti suburi kilo roromoki todino ku loñutu, a 'diri loñutu atodindro ko niyu 'bero.

⁸'Bo le'de ntutu 'bayi lo romoki todindro nedelo. Lepe a loro, ani saka mada tro, lo zore ku kisu lo tatuza ntutululo.

⁹Yi bita pupudya Dun Monyelo ku lepe. Yi bita momorozu ntutulu kilo ku lepe 'do, ntutulu laga agbeki ku gbetita na Dun kilo.

- 10**Pupudyana ku momorozuna ko kine lupundro i kutu nagelena. Luṅaseri kuwe kilo, kine kulia de ka'bi ku gbogbo'da de.
- 11**Kidilo roromoki tolupundro pio naga na toto'bi kine ku pio naga na potroru kine i koyita logele ya?
- 12**Luṅaseri kuwe kilo, koligilo roromoki trora konye ti oliva kilo ya? Zabibulo roromoki trora konye ti koligi kilo ya? Pio naga na toto'bi kine ani romoki 'eme i pio naga a 'bala kine.
- 13**Ꮹa laga gbo ku tobodo ku dendra kasu dridriṅini ya? Ti lepe kpene konesi kanye kine ku gbiyeri lo'bu lonyelo, ku teili lo mada lo ṅiyu i tobodona katanilo.
- 14**'Bo ku ta laga ku yule naga a narona, ku yikile na 'beri kasu teilikoni, ku pupuruta 'beri, ku gogota kulia ti to'diri kine ku se.
- 15**Ina tobodo de agbo'da kiyundra kani i 'diko yuni, 'bo lepe a na ka, a na mugu, a na dreria loro kilo.
- 16**'Bo i piri na gbo'diniki ku yule ku yikile na 'beri, kulia naga mṅgbelemṅgbele kine igbo'da itro, ku konesi naga a naro naro kine giri.
- 17**'Bo tobodo na ṅiyu ki yuna gbo a kayo ku kekeli, ku teili lo trotro itro, ku teili lo mada, lepe gbo pa'de'de i makani, ku ediyo koru, ku trora na konye laga a lo'bu kilo, ani yoyongu mugu, 'ba toṅulupa itro.
- 18**Kugbo ṅutulu lo ruruzu teiliko kilo kondra ku teili lo trotro, ko 'udru nyomo laga lo trora konye ti logbiye lo'bulu kilo.

Yakobo 4

- 1**Morona ṅiyu yeda ya? Ꮹalapa naga kasu dridriṅinina ṅiyu yeda ya? Ꮹiyu ku ki'beṅa kasu naga na momoro 'duu kasu 'berini kine.
- 2**Ta gbo ku ki'beṅa ku le'de ṅo, 'bo ta ani momorani, nyena tatuzi ta ṅutu ina. Ta sozu konye i le'de ṅo ki, 'bo ta ani romoki rumbi ṅo ṅanilo, kuwade ta ṅaṅalapa ṅaṅalapa, ta momoro. Ꮹo kilo 'bayi kasuni igbonaga bita ta aku magu ina.
- 3**Ta mamagu, 'bo ta ani momorani tro, igbonaga ta kilo magu a naro, adi ma ta ku yakiza ṅo nani kilo ku ki'beṅa kasu lepe kinena.
- 4**Ta laga a ṅutu ti towute kilo, ta aku deni adi ku ta laga kilo nyadru ina ka de, ta gbo'di a mero ti Ꮹun? Kuwade kugbo le'de ṅutu laga lo nyadru gbo'da a wori lo na ka de, lepe atoyeṅundra mugu a miriku lo Ꮹun.
- 5**Ta arambu adi kulia na wuwuro kine akulia a 'busa adi Yuka Nakiye naga ma Ꮹun tikindri i saka kaya katanina a kayinoni naga ku puso ya?

⁶Bo lepe lo tikindra yi 'busa na'bu naga koruna. Ku kine kulia de, atayi adi, "Dun lo ringa n̄utulu laga lo pudya 'beri kilo, 'bo lepe tikindra n̄utu laga 'ba pudya na 'beri kilo 'busa na'buna."

⁷Kuwade sopeta so kulia ti Dun kine. Goneta go kasosoyini lo kulialo, ma lepe wowoke kasu lagani.

⁸Mizuta nyoga ku Dun ni, ma lepe mizu nyoga kasuni. Lalaneta kenisi, ta laga a katoronya kilo. Tokeleta teiliko, ta laga ku teiliko mure kilo.

⁹Sakanita ku dreliya, luluzita ku gbiye itro. Towuseta zonya nasuna a gbiye, nyola nasuna a luḡuli.

¹⁰Gbo'dita 'ba pura na 'beri ku Matalo i koḡoni, ma lepe tonḡudru ta ki.

¹¹Luḡaseri, ka'bi ta ku 'da'dari 'beri kasu dridriḡini. D̄utu laga lo 'dadru luḡase, kugbo lo n̄edya kulia ti luḡase kinelo, lepe lo 'dadru kukuzu ina, lepe lo n̄edya kulia ti kukuzu ḡanina kine itro. 'Bo kugbo do n̄edya kulia ti kukuzuna do ani gbo'da kakonani, 'bo do a kaḡerani lo kukuzu ḡanina.

¹²D̄utu lo tikindra kukuzu ku lo n̄edya kulialo ilo gele, ḡolo a Dun laga lo romoki i ritundro na n̄utulu kilo, kugbo i tukaraindra na n̄utulu kilo itrolo. 'Bo do laga a ḡa lo n̄edya kulia ti n̄utu laga lo gbo'da konu gurubenilo ya?

¹³Na adi, n̄utulu laga lo kulia adi, "Indikini kuwa imalu, yi iutu i ne'de kezi yu, i saka yu de kiḡa gele i togbodru na kapazi kilo i riondru na rezema,"

¹⁴ti derengi ta aku de kulia ti imalu kine. Ru nasuna a inyo ya? Ta gbo beti kopure naga na meta i baḡe a naḡutruna, 'bo i bo ḡanina druga liliki kaḡo.

¹⁵'Bo nyadru kulianita de, adi, "Ku Matalo laga anyari, yi isasaka zoru i kondra na kine kulia de kugbo kunu de."

¹⁶'Bo tinade ta pudya 'beri ku sisiḡa na 'beri. Pura na 'beri naga beti ina dena a naro.

¹⁷Kuwade n̄utu laga lo dendra kondra naga a na'bu ilo, kugbo lepe aku konu, kine kulia de a toro na lepe.

Yakobo 5

¹Na adi, ta laga a n̄utulu laga a korineko kilo, gbineta, luluzita ku kulia ti dreliesi naga na popondra kasuni kine.

²Tokorine nasuna a'bure, 'de'diya kilo ame'yu bongola kasu kine.

³Drumo kasu kine ku riye kasu kine awori, 'bo wori nasikona isosozu kulia kasu 'berini, ko inyonysu 'beri kasu kine beti kima. Ta a'delakindra 'beri tokorine i kilo luḡa de laga a 'dute kilo.

- ⁴Meteta, ropeta ti kakita laga lo bakindra ta melesinjo kilo, ropeta nani kilo ta atonundra bo ku tonjulupana. Ko kilo wuwunji wuwunji. 'Bo resa na ka'dita kilo ayejadru suu i suwo ti Mata lo mongoyo na kamoro kilo yu.
- ⁵Ta asaka i kani ku kapazi lo'bu rodri ku nyola itro. Ta awowoa be su ku kulia ti ilo luja lo 'dujoni talo de kine.
- ⁶Ta anedya kulia ti ntu laga 'ba torolo a naro, ta atatuza lepe, 'bo lepe aku goza ta.
- ⁷Lujaseri kuwe kilo, gbo'dita ku teili lo mada yejadru tozo i pondra na Matalona. Meteta, kakurunilo momondru trora na konye laga a lo'bu lo'bu ti ka kilo. Lepe mondru ko ku teili lo rile ti inga kudu lo ponjolo ku lo aizelo aku ziye kini.
- ⁸Laga ta, gbo'dita ku teili lo mada itro. Tolireta teiliko kasu kilo, igbonaga pondra na Matalo ina gbo'di nyogona ina.
- ⁹Lujaseri kilo, ka'bi ta ku mamani 'beri kasu dridriji, ka'bi ta ku neraki kulia. Meteta, kanerani lo kulialo alira i kaakutuni.
- ¹⁰Lujaseri, yoleta kulia ti kakeyo laga kazu lo tazu kulia ku kari ti Matalo kine, kepodrita bo nasiko naga ku teili lo mada i dridriji na lujulina.
- ¹¹Meteta, ntulu laga ku teili lo rile se lo luju yi a ntu laga a ti kojo na'bu kilo. Ta ayinga kulia ti teili lo rile lo Eyobolo kine. Ta amedra kulia naga ma Matalo kondri lepe i 'duteni kine, igbonaga kojo na'buna ku ediyolo se lo gbo ku Mataloni koru.
- ¹²'Bo alanguna, lujaseri kuwe kilo, ku nyonyota milio ku kari ti 'diko kine, kugbo ti ka kine, kugbo ku milio ne'de tro, 'bo kulia na ta ta kine kugbo Iye, taneta Iye ka'delo, 'bo kugbo kulia na ta ta kine kugbo 'Bayi, taneta 'Bayi ka'delo, ka'bi ta ku tika ku nera na kulia.
- ¹³Le'de ntu kasu dridriji ilo sasanya sasanya ya? Ti lepe make Dun. Le'de ntu gbo ku nyola ya? Ti lepe weloni i pudya na Dun.
- ¹⁴Le'de ntu kasu dridriji gbo ku tuwane ya? Ti lepe lungi temezi ti tomore na karuko kilo, ti ko make Dun, ti ko 'bukoki ntu nani lo wele i muguni ku kari ti Matalo kine.
- ¹⁵Magu naga ku rugo ina nyena ilogu ntu laga ku tuwanelo, Matalo lo itoruzo lepe, 'bo kugbo lepe laga akondra torozi, ko i'id'diya.
- ¹⁶Kuwade trukoki wori lolulo toro naga mo do konakindri lepena. Makakita 'beri Dun kasu dridriji, ma ta ku totoruwe. Magu na ntu laga mngbalona nyena gbo ku teriji na konani kulia koru.
- ¹⁷Eliya kazu a ntu laga be yi, 'bo lepe amagu Dun ku teili giri adi kudulo ka'bi ku ziziye. I kinjazi musala ku yapazi bu kiye kilo kudulo aku ziye i kani.
- ¹⁸I bo nanina lepe druga ma'yu Dun 'do. 'Dikona druga tikindra kudu, kana druga trotrotra konye kanye kilo.

¹⁹Luḡaseri kuwe kilo, kugbo le'de ḡutu kasu dridriḡini laga aliaḡa ku kulia ti to'diri kine, kugbo le'de ḡutu laga ateyitundro lepe bo,

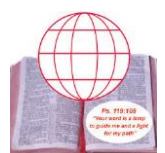
²⁰deneta adi ḡutu laga lo teyitundro katoronyani bo i konesi naro ti lepe kine kata yulo iritundro yuka na ḡutu ḡanilo i tuwani, lepe imumugo torozi kine rodri.

1 Petero

1 Petero 1

- ¹Petero laga a lososonyo lo Yesu Kristolo, aroma ku ŋutulu laga lo reki i ka na Ponto, Galatia, Kapadokia, Asia, ku Bitunia kata yu kilo.
- ²Dutulu ŋani kilo kazu a lo nyumu Dun Monyelo, beti naga ma lepe dendri kulia kasiko kine 'berona, laga atokela a lokiye ku Yuka Nakiyena kilo, ma ko sobini kulia ti Yesu Kristo kine, ti ko agbata ku rima ti lepe kine. 'Busa na'buna ku teili lo trotrolo ti 'yale 'ya 'beri kasuni.
- ³Dun laga a Monye lo Mata lika Yesu Kristolo ti purani pura! Yi ayuŋele a loluduko ku kulia ti ediyo koru lo lepelo, ma yi ku gbo'da ku yendru naga ani lengana ku ŋiye na Yesu Kristo naga i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilona,
- ⁴ma yi ku rumbi kapa laga ma Dun riritakindri yi laga ani liki kaŋo, laga 'ba mundri, laga ani riŋe, laga lo riritaki ta i 'diko yu kilo.
- ⁵Teriŋi na Dun na tizu ta ku rugona, ma ta ku rumbi rite naga na momondru kpekindra mugu i baŋe naga a 'dute nu ina.
- ⁶Ku rite ŋanina ta kilo nyonyola koru, 'dibani kodro tinade ku baŋe naga a naŋutrana, ta kilo rumbi luŋulio ti modruzi naga ka'de ka'de kine kpe.
- ⁷Kuwade rugo nasu naga mŋgba, naga amoro, naga ku gbore naga ki alangu drumo naga na liki kine, 'dibani kodro ku lepe naga amoro ku kima de kpe, ma lepe ku rieni a ŋo laga lo pupura ku lo kpekpele ku lo kukuka itro, i luŋa laga ma Yesu Kristo kpekindri mugu lu.
- ⁸'Bo ta anyari lepe, 'dibani kodro ku ta aku meri lepe kpe, 'dibani kodro ku ta laga ani medra lepe tinade kpe, ta arugo lepe, ta kilo nyonyola koru ku lepeni ku nyola naga ani romoki tayi, naga a na'bu koruna.
- ⁹Kuwade ta a'deba ŋo laga ma rugo nasuna zondriilo, nye laga a rite na yukala kasu kine.
- ¹⁰Takeyo laga kazu lo kezu kulia ti 'busa na'bu naga na itiki ta kine, ko apipiza, agaladru ku tumada kulia ti ina rite dena.
- ¹¹Ko apiza adi Yuka na Kristo naga kase katanina akpekindra ko luŋa laga yaya, kugbo adidinyo i naga ma lepe kpezini a kayo sasanya na Kristo ina, ku 'bu'busi naga na ipopondra bonina itro ina.
- ¹²Kulia kine akpeki ko adi ko agbo'da logu 'beri a 'beri naseni, 'bo ko kilo logu ta ku kulia na tru tinade ŋutulu lo zakindra ta kuu na'buna ku Yuka Nakiye naga na sunye i 'diko yu ina kilo. Malaika kilo nyadru medra kulia ŋani kine itro.

- 13**Ku kine kulia de, kukuneta yoyolozu nasuna soso, tineta ti 'beri, 'delakita teiliko kasu kilo giri i yendru na 'busa na'bu naga na ititiki ta i luŋa laga ma Yesu Kristo kpekindri mugu lu.
- 14**Gbo'dita be ŋazi laga lo sobu kulia, ku kokonuta beti gbiyeri laga a loro laga ma ta kondri kazu ku ki'beŋa ti 'beri, ti ta inga 'ba dendrana kulu.
- 15**'Bo beti naga ma Dun laga lo lungu talo gbo'dini a lokiyena, gbo'dita a lokiye itro i gbiyeri lasulo giri.
- 16**'Bo awuro adi, "Gbo'dita a lokiye, igbonaga na lepe a lokiyena."
- 17**Dun ilo ŋedya kulia ti ŋutulu giri kine 'ba ge'ya, beti naga ma ko kondrinina. Kugbo ta laga kilo lungu lepe a Monye, kuketa ku Dun i baŋe naga ma ta sakani inidena.
- 18**Ta adeni adi ta agbo'da dake i gbiyeri lasu laga a 'busa, laga merenyezi kasu kilo ma puputundrilo, ku kapa laga lo liki kaŋo kiloni, be riye kugbo drumoni,
- 19**'bo ku rima naga ku gbore naga ki ti Kristo, naga be rima ti tore lo kebilito laga 'ba meriko, 'ba mundri itro ilo kine.
- 20**Lepe agele 'bero ti inga kana aku gbeki tro, 'bo lepe akpeza mugu i 'dute na baŋesi ku kulia kasu kine.
- 21**Ku Kristo katani ta gbo'di arugo Dun laga atonjizu lepe i dridriŋi na ŋutulu laga atatuwa kilo, laga atikindra lepe purana ilo, adi rugo nasuna ku yendru nasuna ma gbo'da ku Dun yu.
- 22**Ku naga ma ta toke'i teiliko kasu kilo i sobu na kulia ti to'diri kine, i nyadru na luŋaseri kilo 'ba toŋulupa ina, nyareta nya beri kasu dridriŋini ku puso, ku teili giri.
- 23**Ta ayuŋele a loluduko, agbo'da ku kayuŋo laga lo ikakaraki kiloni, 'bo ku kayuŋoni laga ani karakilo ku kulia na ta Dun laga zoru, lo yiŋiki 'duulo kine.
- 24**'Bo be naga ma wuronina adi, "Dutulu kilo giri gbo beti droruo, 'bo 'bu'busi nasikona giri gbo beti koturo naga i droru kata yu kine. Drorulo ilo ririŋe, 'bo koturo kine kine lugu ka,
- 25**'bo kulia na ta Matalo kine kine yiŋiki 'duu." Kine kulia de a kuu na'bu na trukoki tana.

1 Petero 2

- 1**Kuwade kolokita teili lorolo giri, ku tomboli, toŋulupa, yuma, ku 'dadruna giri.
- 2**Gbo'dita be 'u'uŋweta laga lo yuŋele a loluduko kilo, gbo'dita ku kure na le naga a kulia ti Dun, naga 'ba ŋo lo kokorozu ko, ma ta ku 'dudyini ku se, ma ta ku rumbini ritena,
- 3**'bo a'diri ta atritrimi pele na'bu na Matalona.

- ⁴Pondrita ku Mataloni, laga a ŋurupi laga zoru, lo re ŋutululo, 'bo ku Ɖun i konyeni anyume, ku gbore naga ki de.
- ⁵Gbo'dita be ŋoropo laga zoru, ma ta lepe ku 'duko a kadi na Yuka Nakiyena, ma ta ku gbo'da a ketimi na ka'i'ila laga a lokiye kilo ma ta ku tikindri 'i'ileta laga a ti yuka, laga ma Ɖun romoki rugi ku Yesu Kristo kilo.
- ⁶'Bo kulia kine awuro adi, "Metē, na lo 'delakindra Ziona yu ŋurupi lo nyume i goŋe lo kadilo, laga a lo'bu lo'bulu. 'Bo ŋutu lo rugo lepelu aka gbo'da ku yukuweni."
- ⁷Kuwade ta laga lo rugo lepe kilo, lepe gbo kasu konyeni a lo'bu lo'bu, 'bo ku ŋutulu laga aku rugo kilo i konyeni, "Ɖurupi laga ma ka'duko redriilo ayeŋundra a ŋurupi laga a drumala lo goŋe lo kadilo."
- ⁸'Bo, "Ɖurupi laga lo pupugo ŋutulu, laga lo tikindra ko i bayi." Ko babayitu igbonaga ko ani sobu kulia kine be naga aŋeraki karana.
- ⁹'Bo ta laga a ŋutulu laga anyume, a ketimi na ka'i'ila laga lo konakindra Matalo kita kilo, a zuru laga a lokiye, a ŋutulu laga ma Ɖun delakindri a zuru lonye kilo, ma ta ku trugi konesi naga a na'bu koru ti Ɖun laga lo lungu ta i lupundro i mude yu, i lubo i parara nanye na tikindra ramena kata yu ilo.
- ¹⁰Kazu 'berona ta agbo'da a zuruni, 'bo ta gbo'di tinade a zuru lo Ɖun. Ta kazu aku rumbi ediyo, 'bo tinade ta arumbi ediyo.
- ¹¹Ɖutulu laga ma na nyadri kilo, na ma'yu mugu ku ta laga be kaworo lo reki kilo, adi paneta ki'beŋa ti mugu naga na moro ku yukala ti ŋutulu kine.
- ¹²Gbo'dita ku gbiyeri lo'bu ku Monyazi kilo i dridriŋini. Kuwade 'dibani kodro ku ko laga a'dadru ta be katoronya kpe, ma ko ku medra konesi kasu naga a na'bu kine, ma ko ku pudyi Ɖun i luŋa laga ma lepe ku pondri lu.
- ¹³Sopeta so 'dola na kuwe giri na 'delaki ŋutulu kilona ku kulia ti Mata Ɖun kine, kugbo Kaisari laga ku ŋutulu giri i koŋo yulo,
- ¹⁴kugbo lo'bizoki laga ma lepe sunyundri i ringa na katoronya kilo, kuwa i pudyi na ŋutulu laga lo kondra a lo'bu kilo.
- ¹⁵Kine de a kulia naga ma Ɖun nyadrini kine, adi ku konesi kasu naga a na'bu kine, ma ta ku 'dizini kutuzi ti ŋutulu laga lo kulia 'ba dendra, 'ba tobodo kilo.
- ¹⁶Sakanita a ŋutulu laga alaka kilo, 'bo lake nasuna ka'bi ku gbogbo'da be ŋo lo mugo kulia narolo, 'bo gbo'dita be upi ti Ɖun.
- ¹⁷Sopeta so ŋutulu kilo giri. Nyareta nya luŋaseri kilo. Kuketa Ɖun. Sopeta so Kaisari.
- ¹⁸Ta laga a kakita kadini kilo, sopeta so drumala kasu kilo ku kuka koru, agbo'da drumala laga a lo'bu ku teiliko lo'bu kilo ka'deloni, 'bo ko laga ku teiliko lo potroru kilo itro.

¹⁹Kugbo le'de n̄utu laga āninga miye na sasanya naga 'ba kuliana, ti lepe adeni kanye teilini n̄o laga ma Ɖun nyadrinilo, igbo'da a na'bu.

²⁰Kuwade ku ta laga akondra toro, ku ta laga arugo kpinyana ku teili lo rile, ta irumbi belana adidinyo ya? 'Bo ku ta laga akondra soso, ku ta laga arugo kpinyana ku teili lo rile, igbo'da a na'bu ku Ɖun i konyeni.

²¹'Bo ta alūnu i kine kulia de, igbonaga Kristo kazu asasanya ku kulia kasu kine itro, i kolokindro na ta kpiye ma ta ku kepodru bo na lepena.

²²Lepe aku kondra toro tro, 'bo tōjulupana aku rie ku lepe i kutuni tro.

²³Kugbo lepe laga a'data, lepe aku teyitodru 'data nanyena. Ku lepe laga asasanya lepe aku tokuzendru n̄utulu, 'bo lepe akolokindro mugu ku Kānerani lo n̄edya kulia sosolo i keni.

²⁴Lepe ku mugu adumadru torozi kaya kine kanye muguni i kedini ki yu, ma yi ku tatuwa i torozi, ma yi ku gbo'da zoru i logbiye lo'buloni. 'Bo ta atoruwe ku roro'di na lepena.

²⁵'Bo kazu ta aliāna i kikoni be kebilizi, 'bo tinade ta gbo'di ayite ku lepeni laga lo yugu ta, laga a katiyuni lo yukala kasu kine itrolo.

1 Petero 3

¹'Bo 'do, wate kine ta, sopeta so kulia ti lalia kasu kilo kine, kuwade kugbo ku'de kilo ani sobu kulia kine ko iroromoki zuwe ku Kristoni, agbo'da ku kulia na trutrukoki koni, 'bo ku gbiyeri lo wate kasiko kine,

²ku ko laga amedra gbiyeri lasu laga a lokiye lo kugini ta Ɖun ilo.

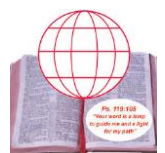
³'Bu'busi nasuna ka'bi ku gbogbo'da ku kukundra na 'beri ti kāno ka'delo, n̄ona ku traka na kupi kugbo ku zubu na drumo, kugbo ku sozu na bongola.

⁴'Bo 'bu'busi nasuna ti gbo'dini i teiliko laga ani kpeza 'beri kāno kilo, ku zupu naga ani karakina, nye naga a teiliko laga mada, laga 'ba pudya na 'beri, laga a n̄o lo'bu lo'bu ku Ɖun i konyeni.

⁵'Bo kazu wate ti 'bero, naga na 'delakindra 'beri i yendru na Ɖun kine azubu 'beri de, ti ko asobu kulia ti lalia kase kilo,

⁶beti naga ma Sara sobini kulia ti Abarahama, lungi lepe a matana. 'Bo ku ta naga kondra a na'bu, ku teiliko kasu kilo ani 'do'do ku kuze na le'de n̄o tro, ta gbo'di a n̄azi ti lepe.

⁷'Bo 'do, lalia kilo, i saka nasu naga kugele ku wate kasu kine ku dendrana, kuketa ku ko igbonaga ko gbo ku terīni 'bazījana, 'bo ko kasi ta kugele irurumbi 'busa na'bu na Ɖun na zowundra runa ina, 'bo kulia ku'de ka'bi ku gogo magu nasu na Ɖun ina.

- ⁸Kulia naga a 'dute kine se kine de. Ta giri gbo'dita ku yoyolozu nagele, ku teili logele itro. Nyareta nya 'beri kasu dridriḡini be luḡaseri, ku teili lo trotro, 'ba pura na 'beri.
- ⁹Ku teteyitokita rope na kulia naro, kugbo rope na 'dadru, 'bo tikita koḡo na'bu ku naga ma ta luḡuni kazu i rumbi na koḡo na'buna ina.
- ¹⁰'Bo "Ḍutu laga lo nyadru ru, lo nyadru medra baḡesi na'bu ilo, ti lepe gone kutu nanyena i tazu na kulia naro, ka'bi lepe ku tata ku toḡulupa.
- ¹¹Ti lepe girani gira ku kulia naro kine i kondra na kulia na'bu kine. Ti lepe gale teili lo trotro i kepodru bo ḡanina.
- ¹²'Bo konye ti Mata kilo gbo i ḡutulu laga mḡgba kilo kini, suwo ti lepe kilo yinga magu nasikona. 'Bo Matalo gbo ku ḡoma ku ḡutulu laga lo kondra kulia naro kiloni."
- ¹³Ḍa lo isasandru ta ku ta laga gbo ku puso ku kulia naga a na'bu kine ya?
- ¹⁴'Bo ku ta laga asasanya ku kulia ti logbiye lo'bu kine, koḡo na'buna ina a nasu.
- ¹⁵Teminineta Kristo a Mata kasu teilikoni. Kukuneta 'beri 'duu ma ta ku teyitokindro ḡutulu giri laga lo piza ta kilo kulia ti yendru naga kasu teilikoni kine.
- ¹⁶'Bo teyitokita ko kulia ku teili lo mada, ku kuga itro. Dendra nasu naga i teili yu ina ti gbo'dini a nakiye, kuwade kugbo ta laga a'data, ḡutulu laga lo momorozu gbiyeri lasu laga ku Kristo katani ilo kilo igbo'da ku yukuwe.
- ¹⁷A na'bu ku ta sasanya ku kondra naga a na'buna, ku Ḍun laga anyadru de, alangu sasanya nasu naga ku kondra na kulia narona.
- ¹⁸'Bo Kristo kazu atuwa ku ta, luḡa gele 'du, ku kulia ti torozi kine, laga a ḡutu laga mḡgba i piri na ḡutulu laga ani gbo'da mḡgba kilo, ma lepe ku zongi yi ku Ḍun yu. Lepe kazu atatuwi i muguni 'bo atoruwe i yukani.
- ¹⁹Lepe druga utu ku yuka i trukokindro na yukala naga adrorora kine kulia.
- ²⁰Kunu yukala de aku sobu kulia kugbo kazu Ḍun lo momondru ku teili lo mada i luḡa lo Noa lu, ti inga ki'bona nu kukuna kukuna. I ki'bo ḡanina kata yu, ḡutulu lo rite i pio kata yu kilo 'baziḡa, ko budro 'du.
- ²¹Tinade baputizi laga a kpiyelo nyelo ritundro ta, agbo'da ku lalayi na mundri ti muguni, 'bo ku tayi na rugo ku Ḍun yu ku dendra na teili naga a nakiyena ku ḡiye na Yesu Kristona.
- ²²'Bo Yesu autu i 'diko yu, gbo'di lu i keni lo lutate lo Ḍun, ku malaika kilo i koḡo yu, ti todrumaki kine ku teriḡito kine a'delaki ku lepe i mokoni.

1 Petero 4

- ¹Kuwade be naga ma Kristo sasanyani kanye mugunina, togoleta 'beri ku ina yoyolozu nagele ina de, igbonaga ntu laga اساسanya kanye muguni denalo, nye lo tokorundra mugu i torozini,
- ²ma lepe ku sakani i baje na kolokini lepe i ina ka dena, i kondra na no laga ma Dun nyadrini ilo agbo'da i kondra na ki'beja ti muguni.
- ³Bo luja laga arosodrulo aromoki kayani i kondra na konesi naga ma Monyazi kilo nyadri kondri kine, saka naga i kulia ti yukuwe na nyara kinena, ku ki'beja ti mugu kine, ku mera, ku gboza, ku tundra na 'beri i mozu na yawa, ku teminizo na muloko laga a 'busa 'busa kilo be naga kukuzuna aku ruginina.
- ⁴Kuwade ko arambu 'beri koru igbonaga ta gbo'di ani wowoki kasiko kugele i kondra na konesi naga a naro arodruna. Kuwade ko kilo momorozu ta.
- ⁵Bo ko ikekendra kulia kase kine ku Dun i kojo yu. Lepe akukundra mugu i nedya na kulia ti ntulu laga zoru kilo ku laga atatuwa kilo itro.
- ⁶Ku kine kulia de kuu na'buna atrukoki ntulu laga atatuwa kilo, ko laga lo rumbi nera na kulia kase 'berini kilo, be naga ma ntulu kilo rumbinina, ma ko ku yinjikini zoru kase yukalani be naga ma Dun yinjikini zoru ina.
- ⁷Dute na kuliata girina gbo'di nyogona. Kuwade gbo'dita ku kpinyi na'bu, tineta ti 'beri i magu na Dun ina.
- ⁸Bo alanguna nyareta nya 'beri kasu dridriji ni ku teili giri, igbonaga nyadruna nyena mugo torozi rodri ina.
- ⁹Rukundrita 'beri kasu dridriji ni a komo, 'ba ngunguruto.
- ¹⁰Be naga ma ntu gele gele rumbi 'doketa kase kilona, yakineta 'doketa nani kilo i logu na ta kasu dridriji ni be katiyu lo'bu ti 'busa na'bu na Dun naga ku dridriji ta ka'de ka'dena.
- ¹¹Kugbo ntu lo trugo kulia, ti lepe truke be kulia naga ma Dun tikindri lepe kine. Kugbo ntu lo konakindra ntulu kita, ti lepe kone be naga ma Dun tikindri lepe terijina. Kuwade i kuliata giri Dun ti purani pura ku Yesu Kristo. Purana ku teriji na tumatana a na lepe, paratra paratra. Amena.
- ¹²Dutulu laga ma na nyadri kilo, ku raramita 'beri ku kulia ti modru naga ku kima naga kasu dridriji ni na moroni tana, beti naga kuliata ku'de naga ka'de ma kondrini tana.
- ¹³Bo nyolanita nyola ku naga ma ta narundri sasanya na Kristona ina, ma ta ku nyonyola koru i luja laga ma mo'yu na Kristona kpezi mugu nu.
- ¹⁴Ku ta laga 'data ku kulia ti kari ti Kristo kine, kojo na'buna ina a nasu, igbonaga Yuka Nakiye naga a na'bu koru na Dun ina ina saka kasu kinina.

¹⁵Le'de n̄utu kasu dridriṅini ka'bi ku gbogbo'da a karemoni, kugbo a kolani, kugbo a n̄utu laga lo lulupuzo ku le'de n̄utu i kuliata katani a go kuwe, adi ma lepe ku sasanya a rope na toro deni.

¹⁶Bo kugbo le'de n̄utu laga sasanya ku naga ma lepe gbo'dini a Kristayona, lepe ka'bi ku gbogbo'da ku yukuwe. Alanguna ti lepe pudyi Ḍun igbonaga lepe gbo ku kunu kari dena.

¹⁷Bo luṅa lo sulukini ṅera na kulia naga a ti n̄utulu ti 'ba lo Ḍun kilo ayeṅundra azo. Kugbo ṅera na kulia ṅani kine suluza ku yi a kayo, 'dute na n̄utulu laga aku sobu kulia ti kuu na'bu na Ḍun ina igbo'da adinyo ya?

¹⁸Be naga ma wuronina adi, "Kugbo rite na n̄utu laga mṅgbalona a nago, n̄utu laga ani teminizo Ḍun, laga akondra torolo ikona adinyo ya?"

¹⁹Kuwade n̄utulu lo sasanya beti naga ma Ḍun nyadrinina kilo, ti ko kolokindri 'beri ku kagbiyani laga ku teili lo to'dirilo yu.

1 Petero 5

¹Kuwade na ma'yu mugu ku temezi kilo kasu dridriṅini, na a temezitio itro, laga lo 'dodru bo na kulia ti luṅulio ti Kristo kilo kine, laga lo ṅarundra mo'yu na ikpekpeza mugu nu.

²Yuketa kebilizi ti Ḍun naga kasu dridriṅini kine, i medra na ko, agbo'da ku ri'dikini, 'bo igbonaga teiliko kasu kilo anyarina, be naga ma Ḍun nyadrinina, 'ba mago na galani riye, 'bo ku puso.

³Ku gbogbo'data a mataki ku n̄utulu lo koloki ta kilo i koṅoni, 'bo gbo'dita a kpiyeta ku kebilizi kine i koṅoni.

⁴Kugbo Kayukuni laga a leṅberelo laga akpeza mugu, ta irurumbi yogono laga lo momo'yu, laga aka riṅenilo.

⁵Kuwade ta laga a 'bula kilo, sopeta so temezi kasu kilo. Ta giri toreta 'beri ku teiliko laga mada be na torani bongola ina, igbonaga, "Ḍun lo ringa n̄utulu laga lo pudyi 'beri kilo, 'bo lepe tikindra n̄utulu laga ani pudyi 'beri kilo 'busa na'bu," ina.

⁶Kuwade toyoṅeta toyo 'beri 'ba pura na 'beri i keni lo Ḍun laga ku teriṅi ilo, ma lepe ku toṅizu ta ku baṅena naga aromoki.

⁷Kolokita wiwinyesi kasu kine giri ku lepe i keni, igbonaga lepe lo rambu kulia kasu kine koru ina.

⁸Tineta ti 'beri, gbo'dita ku konye, igbonaga miriku lasu laga a kasosoyini lo kulialo ilo woro be kemuru lo rumo i ga'yu na n̄utulu ma lepe ku nyosuni kilo ina.

⁹Moronita ku lepe ku rugo nasu naga tritrina, igbonaga ta adeni adi sasanya naga ma ta sasanyani ina, luṅaseri kasu laga i kani kilo kilo rumbi itro.

¹⁰Bo i bo na sasanya nasuna i baje a nanutru Dun laga ku 'busa na'bu koru, lo lungu ta i lubo i mo'yu nanye naga ani lenga ku Kristo kata yu ina kata yulo, lepe lepe ikukundra ta a lo'bu, itoliriza ta tritri, itikindra ta teriji, itogbi'dikindra ta i mukoto ki.

¹¹Teriji na tumata ina a na lepe paratra paratra. Amena.

¹²Na asunyukindro ta waraga nio naga 'baziñana de, naga na wuru Silivano, laga a lunase laga ku teili lo to'diri kuwe konyeni ilo, i ma'yu na mugu ku ta, i 'dutukindro na ta bo na kulia adi ina de a 'busa na'bu naga mngba na Dun ina. Liranita tritri i 'busa na'bu naninani.

¹³Tomore na karuko laga lo gbo'da Babulonani laga lo nyume kasi ta kugele kilo aroma ku ta. Diro lio laga Marako aroma ku ta itro.

¹⁴Rometa roma kasu dridriñini ku rome lo nyadrualo. Teilo lo trotrolo ti gbo'dini ku ta laga ku Kristo katani kilo giri.

2 Petero

2 Petero 1

- ¹Simona Petero laga a upiye lo Yesu Kristo, laga a lososonyo lo lepe itro ilo aroma ku ñutulu giri laga lo gbo'da ku rugo naga a na'bu, naga zozo be nikana kilo, ku naga ma Dun Kariteni lika laga Yesu Kristolo gbo'dini mngbalona.
- ²Busa na'buna ku teili lo trotrolo ti 'yale 'ya 'beri kasuni i dendra na Dun seku Yesu Mata likalo.
- ³Teriñi na lepe naga a na Dun ina atikindra yi kuliata kine giri naga na romoki ku ru naga ku gbiyeri lo purani Dun kine, ku dendra nika na lepe laga alungu yi i lubo i mo'yu nanyena seku 'bu'busi nanyena kata yulo.
- ⁴Ku kine kuliata de lepe asarakindra yi kulia kanye naga a drumala koru, naga a na'bu na'bu kine, adi ku kulia ñani kine ma ta ku ninundra 'beri i kulia naga na kokorozu ñutulu laga i kani kilo ku nyara na kulia naro, ma ta ku ñarundra gbiyeri lo Dun ilo.
- ⁵Ku kine kulia de morita ku teili giri i 'yalakindra na gbiyeri lo'bu kasu rugo kini, i gbiyeri lo'bu kini dendra,
- ⁶i dendra kini teili lo payini kulia ti mugu, i teili lo payini kulia ti mugu kini teili lo rile, i teili lo rile kini gbiyeri lo purani Dun,
- ⁷i gbiyeri lo purani Dun kini nyadru na nyarani luñaseri, i nyadru na nyarani luñaseri kini nyadru na nyarani ñutulu girina.
- ⁸Kugbo kine kulia de gbo kasu katani, ku ko naga ariara ko igokindra ta gbo'da naga 'ba loguna, naga 'ba trora na konye, i dena na Mata lika Yesu Kristo.
- ⁹Bo ñutu laga lo gbo'da 'ba kulia naga kine de ilo, lepe 'ba konye, lepe lo medra kapa laga nyogonani kilo ka'delo, lepe aboño tokela nanye na torozi ti 'bero kine kaño.
- ¹⁰Ku kine kulia de, luñaseri, morita ku puso koru i toliriza na luñe nasuna ku nyume nasuna, igbonaga ku ta laga akondra de ta aka pupukoni ina.
- ¹¹Kuwade kiko laga lo lubi ta i tumata naga ani lenga na Mata lika Kariteni Yesu Kristo ina kata yu ilo ijanaki ta gboña.
- ¹²Kuwade na aka zara i toyulukindro na ta kine kulia de 'do 'doni, 'dibani kodro ku ta laga adeni ko, 'dibani kodro ku ta laga alira tritri i kulia ti to'diri naga na gbo'da kasuni kine kpe.
- ¹³Na rambu adi a na'bu, ti inga na gbo ku ina mugu naga a morogona de, i tonjizu na ta i rambu na kulia 'do,
- ¹⁴igbonaga na adeni adi akoloki bañe a nañutruna mugu nio naga a morogona de iluluny, beti naga ma Mata lika Yesu Kristo kpekindri nana.

- 15**Na imodyu ku teili giri i tikindra na ta i rambu kine kulia de mu luḡazi kuwe boni.
- 16**Ku yi laga atrukokindro ta kulia ti teriḡi na Mata lika Yesu Kristo ku pondra na lepena kine, yi aku kepodru likikirito laga a ti totore na toḡulupa kilo, 'bo yi amedra kazu todruma na lepe na tumatana ku konye kaya lepe.
- 17**'Bo lepe arumbi sopo ku pura ku Dun laga Monyelo yu, i luḡa laga ma lepe yingi roro lo ḡiyu ku Dun laga lo pupura koru i 'diko yu lu adi, "Ilo de a Diro lio, a Dutu laga ma na nyadrilo, na anyola koru ku lepe."
- 18**'Bo yi ayinga ilo roro de lo kuu ḡiyu i 'diko yu ilo, i naga ma yi gbo'dini kasi lepe kugele i mere laga a lokiyelo ki yuna.
- 19**Kuwade kulia na ta kakeyo kilo kine atoliraki kayani ku teriḡi koru. Ku ta laga a'delakindra teiliko kasu kilo i kulia ḡani kine kini, ta ikondra a na'bu, igbonaga ko a kima naga na kobu i mude kata yeḡadru suu i wara na ka nu, i lupundro na lelegolo kasu teilikoni nu ina.
- 20**A kayona deneta adi ḡutu le'de 'baya lo romoki kpeza bo na kulia na ta kakeyoni kine ku kuwe nanye,
- 21**'bo kulia ku'de na ta kakeyoni 'baya na pondra kazu be naga ma ḡutululu nyadrinina, 'bo ḡutululu kulu atazu kulia ti Dun kine be naga ma Yuka Nakiyena 'dolakindri ko kuwena.

2 Petero 2

- 1**Nyenaga kakeyo ti to'bure kilo aḡiye kazu i dridriḡi na ḡutululu ti Isiraeli kilo, be naga katogolo ti to'bure kilo igbogbo'da kasu dridriḡini itrana. Dutu ḡani kilo itolubo togole lo to'bure laga lo tukarakini ḡutululu, trugo adi i renya na Mata laga lo gborundro se ilo. Ko izakindra 'beri karaki na tukarakini se lepe wuleḡa.
- 2**Dutululu rodri ikekepodru konesi kasiko naro naro kine, 'bo ku kulia kasiko kine Kiko lo to'dirilo i'da'data.
- 3**Ku kulia ti roḡbo nasikona kine ko inyonyo ta ku tobudruḡa, ku kulia na tayi ku to'bure. 'Bo ḡiyu 'bero ḡera nasiko na kuliana nu momondru ko, 'bo tukaraki nasikona ani boḡole.
- 4**'Bo Dun kazu aku kolokindro malaika laga akondra toro kilo, 'bo lepe agupadru ko ka i piri na ḡutululu laga atatuwa kilo kata yu, i drilio na mude kilikili kine kata yu, i piri na ritani ko i mondru na ḡera na kulia nu.
- 5**Lepe aku kolokindro ḡutululu ti 'bero kilo, 'bo lepe atizu Noa, laga a katrukoni lo kulia ti logbiye lo'bulu kine ku ku'de ḡutululu burio, i luḡa laga ma lepe tikindri kana zoreni ku pio i tukarakindra na ḡutululu laga aku teminizo Dun kilo lu.

- ⁶Kugbo lepe laga atonoga kezi na Sodomana ku na Gomorana girigiri a lopotrotro, lepe aṅedya kulia kasiko kine a naro i tukarakindra na ko, i 'delakindra na ko a kpiyesi ti ṅutulu laga lo ipondra a bo, laga ani teminizo Dun kilo.
- ⁷'Bo lepe aninadru Loto laga a ṅutu lo'bu, lo saka ku drelia ku gbiyeri loro lo konye lopi ti ṅutulu laga a loro kilo.
- ⁸'Bo ku lepe i medra na ko ku i yinga na ko, ti lepe lu saka kasiko i dridriṅi yu mu luṅa, ilo ṅutu laga mṅgba delo teili lo lepe laga a lo'bulo arumbi drelia koru ku kulia ti konesi kasiko naga kukuzuna ani rugo kine.
- ⁹Matalo adeni ninadru na ṅutulu laga lo teminizo Dun kilo i modru katani, 'bo lepe adeni riridra na ṅutulu laga ani gbo'da mṅgba kilo i monдру na rope na toro yeṅadru suu i luṅa lo ṅerani kulia lu,
- ¹⁰alanguna ṅutulu laga lo kepodru bo na ki'beṅa kase ti mugu naga na kokorozu se kine, laga lo 'dadru teriṅi na ka'dola ti kuwe kilona. Dutulu ṅani kilo gbo ku teiliko logo, ko kilo kondra beti naga ma se nyadrinina, ko ani kuze i 'dadru na malaika laga lo momo'yu kilo,
- ¹¹'bo malaika laga a riṅiko arodru ko kilo ku teriṅi na konani kitazi kine, ko ani sosozu kulia naga a 'dateta kine kasiko i muguni ku Matalo i koṅoni.
- ¹²'Bo kilo ṅutulu de laga be gboronṅa laga ani rambu kulia, laga ayuṅele i togora, i tatuyi kilo, ṅutulu laga lo 'dadru kuliata naga ko aku deni kine, ikakaraki be naga ma gboronṅa ṅani kilo kakarakinina.
- ¹³Ko irumbi kulia naro a rope na kulia naro naga ma ko kondrini kine. Ko rambu adi kipizi na bo na ki'beṅa ti mugu kine ku tuparana ina a nyola. 'Bo ko a mundri, ko a merikozi, ko kilo kepodru bo na toṅulupa nasena ku nyola, ti ko kilo nyosu kasi ta kugele.
- ¹⁴Konye kasiko kilo a lopi i kondra na towute 'duu. Ko ani yimo i galadru na torozi. Ko kilo luluga ṅutulu laga ani lira tritri kilo. Ronṅbolo adiniki ko igbonaga ko kondra de 'duuna. Ko a ṅazi laga alomo!
- ¹⁵Ko akolokindro kiko laga gbogbolo, 'bo ko aliaṅa, igbonaga ko akepodru kiko lo Balama, ṅiro lo Beora, laga lo nyadru rumbi na rezema ku kondra na kulia narona ilo.
- ¹⁶'Bo lepe aririṅa ku naga ma lepe kokorozi kukuzuna ina. Drongi naga ani kuliana akulia ku roro lo ṅutu, agoza mali na kakeyonilo.
- ¹⁷Kilo ṅutulu de ko a kidia laga 'ba pio, ko a 'dikolo na zondra kudu laga ma lobiyu buradri ilo. 'Bo mude naga kilikilina ariritaki ko.
- ¹⁸Ko tataazu kulia naga a 'busa 'busa kine ku sisinga na 'beri, ko kilo luluga ṅutulu ku ki'beṅa naro ti mugu, ṅutulu lo luluka kilo labu i dridriṅi na ṅutulu laga lo babayizi kilo, 'bo labu ṅanina a nago.

¹⁹Ko sarakindra karaŋa adi ko ilalake, 'bo ko lepe ku 'beri a upi ti kulia naro naga na kokorozu se kine. 'Bo ŋutulo a upiye lo ŋo lo tiga nyelo.

²⁰Kugbo ŋutulu laga alabu i kulia ti ka naga na kokorozu se kine ku dendra nase na Mata lika Kariteni Yesu Kristo ina, i bo ŋanina ku ko laga ayitozi bo i kulia ŋani kine kata yu, ku ko laga atiga ko, gbiyeri lasiko laga bonilo igbo'da a loro arodru laga a kayolo.

²¹Troru kedri kodro a na'bu ku ko laga aku deni kulia ti logbiye lo'bulo kine alanguna, i bo na dendrana, ku ko laga alopuke bo i ko'yu na kukuzu naga a nakiye na tiki kona.

²²Kulia na guguma naga a 'diri kine akondra 'beri kasikoni adi, “ 'Diolo ayite bo kanye zayini, 'bo ŋote na wurina 'dia kodro atukuwe kpe, lepe iyite bo i 'odra na mugu i wo'do'do katani 'do.”

2 Petero 3

¹Dutulu laga ma na nyadri kilo, ina de a waraga naga a togi mure naga ma na wurokindri tana. I waragaki ŋani kine katani mure katru, na atoyulukindro ta kulia i toŋizu na yoyolozu nasu naga 'ba toŋulupana 'do,

²ma ta ku rambi kulia naga ma kakeyo laga a lokiye kilo tazi 'bero kine, ku kukuzu na Mata laga Kariteni naga ma lososonyo kasu kilo puputundri ina.

³A kayona, deneta adi i 'dute na baŋesi kine ka'data kilo ipopondra i 'dadru. Ko ikekepodru bo na ki'beŋa kase lepe kine,

⁴ko ikulia adi, “Lepe kazu asarakindra ŋutu kulia adi nye ipopondra. Lepe ilo yaya? 'Bo ŋiyu i luŋa lo 'balazini merenyezi kaya kulu lu kapa kilo giri a'duteki be naga ma ko gbo'dini i suluki na gbekini kana nu.”

⁵Ko boŋo aka adi kazu 'bero 'dikona kata ku kulia na ta Dun kine, 'bo kana agbeki ŋiyu i pio katani, 'bo ku pio itro.

⁶'Bo ku kine kulia de ka naga i ilu luŋa de nu akaraki kaŋo ku pio na zore kine.

⁷'Bo ku kulia nagele na tayi ŋani kine 'dikona ku ka na tinadena ina riritaki i monдру na kima yeŋadru tozo i luŋa lo ŋerani kulia lo tukarakini ŋutulu laga ani teminizo Dun kilo lu.

⁸'Bo ŋutulu laga ma na nyadri kilo, ku 'bo'boŋota kine kulia nagele kine de, adi ku Dun i konyeni, kolo gelelo gbo beti kiŋazi alifu gele, 'bo kiŋazi alifu gele kilo gbo a kolo gele.

⁹Matalo ani pipiridra mugu ku kulia naga ma lepe sarakindri kine, beti naga ma ku'de kilo ŋutulu rambi pipiridra na 'berina, 'bo lepe gbo ku teili lo mada kasuni igbonaga lepe ani nyadru adi le'de ŋutu ti karakini, 'bo ti ŋutulu giri lopuke teiliko.

- 10'Bo luḡa lo Matalo iyeyenundra be kolani. 'Dikona irorosodru ku burulu druma, kapa kilo giri ililisoko ku kima. Kana ku kapazi giri laga katani kilo inonokara kaḡo.
- 11Kugbo kilo kapa de laga ililisoko deḡa, laga ta, ma ta gbo'da adinyo ya? Gbo'dita ku gbiyeri laga atokela lo purani Dun ilo.
- 12Moneta luḡa lo Dun lu, 'bo tikita ti lepe nyoḡu mugu wule. Luḡa ḡanilo ititikindra 'dikona inonoka, ililisoko kaḡo, 'bo kapa kilo giri ililisoko ku kima.
- 13'Bo yi kilo mondru 'diko naluduna ku ka naluduna be naga ma lepe saranina, 'bo logbiye lo'bulu isasaka katani.
- 14Kuwade ḡutulu laga ma na nyadri kilo, kasu mondru na kilo ḡo deni, morita ku teili giri ma lepe ku rumbi ta 'ba mundri, 'ba merikozi ku teili lo trotro.
- 15Yoleta adi teili lo mada lo Matalo nyelo tikindra yi i riteni, beti naga Paulo, luḡase lika lo nyari yilo ma wurokindri tana ku totore na tiki lepena.
- 16Lepe awudyo kine kulia de i waragaki kanye kine katani giri. A 'diri ku'de kine kulia i waragaki kine katani, dena ḡanina a nago, kuwade ḡutulu laga 'ba dendra kilo ku laga aku lira tritri kilo se lo pipiridra ko, be naga ma ko pipiridri kulia na wuwuro ku'de kine i tukarandra na 'beri ina.
- 17Kuwade ta laga ma na nyadri kilo, gbo'dita ku konye, igbonaga ta adeni kine kulia de 'berona, bayi na ḡutulu laga ani sobu kukuzuki kilo ka'bi ku pikundro ta kaḡo, ka'bi ta ku kokoloki lira nasu naga tritrina.
- 18'Bo 'dudrita a nuu ku 'busa na'bu ku dena na Mata lika Kariteni Yesu Kristo ina. Ti lepe purani pura tinade paratra paratra. Amena.

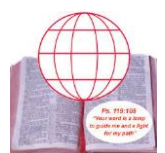
1 Yoane

1 Yoane 1

- ¹Yi kilo trukokindro ta kulia ti ru naga kazu i suluki yu, naga ma yi yingi, naga ma yi medri ku konye kaya kilo, naga ma yi tidri, naga ma yi 'bo'i ku kenisi kaya kilo kine.
- ²Ru ŋanina akpeza mugu, yi druga medra lepe, yi kilo 'dodru bo na kulia ti lepe kine, yi kilo trukokindro ta ru naga ani lenga naga kazu ku Monyelo yu naga akpeza mugu kayani ina.
- ³Yi kilo trukokindro ta ŋo laga ma yi medri, ku laga ma yi yingilo ma ta tomodyi 'beri ku yi kugele 'busa. 'Bo mora nikana ina gbo kasi Monyelo, ku Yesu Kristo Dirolo lepele itro.
- ⁴Yi kilo wudyo kine kulia de ma nyola nikana gbo'da a drumu.
- ⁵Kine kulia de a kuu naga ma yi yingi ku lepeni, naga ma yi trukokindri ta, adi Dun a parara, 'bo mude 'bayi ku lepeni.
- ⁶Ku yi kulia adi yi kilo tomodya 'beri ku lepe, ti yi kilo woro i mude katani, yi kilo lengu 'bure, ti yi ani kondra kulia ti to'diri kine.
- ⁷'Bo ku yi woro i parara katani, be naga ma lepe lepe gbo'dini i parara katani ina, yi kilo tomodya 'beri kaya dridriŋini, 'bo rima ti Yesu, Diro lo lepe kine, se na toke'ya yi i torozi kine katani giri.
- ⁸Ku yi kulia adi yi 'ba toro, yi 'bo'boliza 'beri, 'bo kulia ti to'diri kine 'bayi kayani.
- ⁹'Bo kugbo yi lo rugo torozi kaya kine, lepe ilo ku teili lo to'diri, lepe laga mŋgba itro, lo 'diza torozi kaya kine, lo toke'ya yi i logbiye lika laga ani gbo'da a lo'bulo katani giri.
- ¹⁰Ku yi kulia adi yi aku kondra toro, yi tikindra lepe i gbo'da a 'bureni, 'bo kulia ti lepe kine 'bayi kayani.

1 Yoane 2

- ¹Ɗazi kuwe lo'di'diki kilo, na lo wurokindro ta kine kulia de ka'bi ta ku kondra toro. 'Bo kugbo le'de ŋutu laga akondra toro, Kalokoni lika kata, Yesu Kristo nye laga a ŋutu laga mŋgba laga lo 'dodru bo na kulia kaya kine ku Monyelo i koŋo yulo.
- ²Lepe a 'i'ile lo kukunani kulia ti torozi kaya kine, agbo'da torozi kaya kine ka'deloni, 'bo torozi ti ŋutulu laga i kani kilo giri itro.
- ³Kuwade, kugbo yi lo kondra kukuzuki ti lepe kine, yi lidra 'beri adi yi adeni lepe.
- ⁴Dutu laga lo kulia adi, "Na adeni lepe," 'bo laga ani kondra kukuzuki ti lepe kine ilo, lepe a 'bureni, 'bo kulia ti to'diri kine 'bayi ku lepeni.

- ⁵Bo ɲutu laga lo sobu kulia ti lepe kinelo, nyadru na lepe na ɉun ina aromoki soso ku lepe katani a 'diri. Ku kine kulia de yi lidra 'beri adi yi kilo gbo ku ɉun katani.
- ⁶ɉutu laga lo kulia adi nye saka ku ɉun katani ilo, ti lepe woroni be naga ma Kristo kazu woronina.
- ⁷ɉutulu laga ma na nyadri kilo, na agbo'da wurokindro ta kukuzu naga a naluduni, 'bo kukuzu na 'bero naga atiki ta i suluki yuna. Kukuzu na 'berona nye na gbo a kulia naga ma ta yingi kine.
- ⁸Bo kpe, na lo wurokindro ta kukuzu naga a naludu, naga mɲgba ku Kristo katani, kasu katani itrona, igbonaga mudena ina rorosodru ina, 'bo parara naga mɲgbana ina momo'yu.
- ⁹ɉutu laga lo kulia adi nye ilo i pararana katani, 'bo laga lo ɲmoza luɲase lonye a loro ilo, 'diza ilo gbo i mude katani.
- ¹⁰Bo ɲutu laga lo nyadru luɲase lonyelo ilo, nye lo saka i pararana katani, 'bo ku lepe katani kumu lo pupugo pupugo 'bayi.
- ¹¹Bo ɲutu laga lo ɲmoza luɲase lonye a loro ilo, nye lo gbo i mude katani, lepe lo woro i mude katani itro, lepe aku de piri naga ma nye utini nu, igbonaga mudena a'di konye ti lepe kilo kaɲo ina.
- ¹²Na lo wurokindro ta laga a ɲazi lo'di'diki kilo, igbonaga torozi kasu kine a'diya ku kulia ti kari ti lepe kine ina.
- ¹³Na lo wurokindro ta laga a monyezi kilo, igbonaga ta adeni lepe lo ɲiyu i suluki yu lu ina. Na lo wurokindro ta laga a 'bula kilo, igbonaga ta atiga ɲutu lorolo ina.
- ¹⁴Bo na awurokindro ta laga a ɲazi kilo, igbonaga ta adeni Monyelo na. 'Bo na awurokindro ta laga a monyezi kilo, igbonaga ta adeni lepe lo ɲiyu i suluki yu lu ina. 'Bo na awurokindro ta laga a 'bula kilo, igbonaga ta gbo ku teriɲi, kulia ti ɉun kine kine saka kasu katani, ta atiga ɲutu lorolo ina.
- ¹⁵Ku nyanyarita ina ka de, ku kapazi laga i kani kilo itro. Kugbo le'de ɲutu laga anyari ina ka de, nyadru na lepe na Monyelo ina 'bayi ku lepeni.
- ¹⁶Bo kapazi giri laga i kani kilo, ki'beɲa ti mugu, kuwa ki'beɲa ti konye, kuwa sisinga na mugu ku kapazi ti ina ka de kilona agbo'da a ti Monyeloni, 'bo a ti ina ka de.
- ¹⁷Ina ka de ina rorosodru ku ki'beɲa ti lepe kine, 'bo ɲutu laga lo kondra be naga ma ɉun nyadrinalo nye lo isaka paratra paratra.
- ¹⁸ɉazi kilo, ina de gbo'di a 'dute na baɲe. Ta ayinga adi miriku lo Kristolo ipopondra, 'bo mero laga rodri ti Kristo kilo gbo'di ayeɲundra azo. Ku kine kulia de yi adeni adi ina de a 'dute na baɲe.

- ¹⁹Ko alupodru kaṅo kayani, 'bo agbo'da a ṅutu kayani. Kedri kodro ku ko a ṅutu kaya, kedri kodro ko isaka ku yi kugele. 'Bo koṅa alupodru kaṅo i kpeza adi ko giri agbo'da a ṅutu kayani.
- ²⁰'Bo laga ta, Yuka Nakiye na Kristona kazu amoga ta, 'bo ta giri adeni kulia.
- ²¹Na lo wurokindro ta, agbo'da adi ta aku de kulia ti to'dirini, 'bo adi ta adeni kulia ṅani kine, 'bo ta adeni adi kulia ti to'bure kine 'bayi i kulia ti to'diri kine kata yu.
- ²²Da laga a 'bureni, ṅolo a ṅutu lo renya adi Yesu agbo'da a Kristoni ilo? Ilo ṅutu de a miriku lo Kristo lo renya ku Monyelo seku Dirolo itrolo.
- ²³Dutu gele gele laga lo renya Dirolo ani gbo'da ku Monyelo. 'Bo ṅutu lo rugo Dirolo gbo ku Monyelo itro.
- ²⁴Kulia naga ma ta yingi ṅiyu i suluki yu kine ti sakani kasu katani. Kugbo kulia ṅani kine kine saka kasu katani, ta isasaka ku Dirolo katani, ku Monyelo katani itro.
- ²⁵Ilo de a sare laga ma lepe sarakindri yilo, ṅolo a ru naga ani lengana.
- ²⁶Na awurokindro ta kine kulia de ku kulia ti ṅutulu laga kodro lo nyadru 'bo'boliza ta kilo.
- ²⁷'Bo kugbo Yuka Nakiye na rio ta ku Kristo yuna ina saka kasu katani, ta ani miyundro le'de ṅutu i togo'yu na ta. 'Bo Yuka Nakiye ṅanina ina togo' yu ta i kuliata giri, lepe a lo to'diri, agbo'da a 'burenini. Be naga ma lepe togo'ini tana, sakanita ku lepe katani.
- ²⁸'Bo tinade, ta laga a ṅazi laga lo 'di'diki kilo, sakanita ku lepe katani, ma yi ku gbo'da 'ba kuze lu lepe laga apuru, ka'bi yi ku gbo'da ku yukuwe ku lepe i koṅo yu, i pondra na lepe nu.
- ²⁹Ku ta laga adeni adi lepe a ṅutu laga mṅgbalo deneta adi ṅutu gele gele lo kondra kulia naga soso kinelu ayuṅe ku lepe.

1 Yoane 3

- ¹Meteta nyadru naga koru naga ma Monyelo nyadrini yina, ma yi ku luṅu a ṅazi ti Dun! 'Bo yi gbo de. Ku kine kulia de ṅutulu ti ina ka de kilo aku deni yi, igbonaga ko aku deni Dun ina.
- ²Dutulu laga ma na nyadri kilo, tinade yi gbo'di a ṅazi ti Dun, 'bo kulia naga ma yi ku gbo'dini kine inga aku kpiya. Yi adeni adi i luṅa laga ma lepe ku puruni lu, yi igbogbo'da be lepe, igbonaga yi imemedra lepe beti naga ma lepe gbo'dinina.
- ³Dutu gele gele laga lo gbo'da ku ina yendru na Kristo delo nye lo toke'ya mugu a lokiye beti naga ma Kristo gbo'dini a lokiyena.
- ⁴Dutu gele gele lo kondra toro ilo, nye lo kokorozi kukuzuna. Torona a kokoreyi na kukuzuna.

- ⁵Ta adeni adi Kristo kazu apuru i yunadru na torozi kaṅo, 'bo toro 'bayi ku lepeni.
- ⁶Ḍutu gele gele laga lo saka ku lepe katani ilo ani kondra toro 'duu. 'Bo ṅutu gele gele laga lo kondra toro 'duu ilo aku medra lepe, aku deni lepe.
- ⁷Ḍazi kilo, le'de ṅutu ka'bi ku 'bo'boli 'bo'boli ta. Ḍutu laga lo kondra kulia naga soso kinelo, nye lo gbo a ṅutu laga mṅgba, beti naga ma Kristo gbo'dini a ṅutu laga mṅgba ina.
- ⁸Ḍutu laga lo kondra toro 'duulo nye laga a lo kasosoyini lo kulialo, 'bo ṅiyu i suluki yu kasosoyini lo kulialo kondra toro. Ku kine kulia de Ḍiro lo Ḍun ilo apuru ma lepe ku tukarandra konesi ti kasosoyini lo kulialo kine kaṅo.
- ⁹Ḍutu gele gele laga ayuṅe ku Ḍun ilo ani kondra toro 'duu, igbonaga nyomo ti Ḍun kilo kilo ku lepe katani ina. Lepe ani romoki kondra toro 'duu igbonaga lepe ayuṅe ku Ḍun ina.
- ¹⁰Ku kine kulia de ṅazi ti Ḍun kilo tritrima ku ṅazi ti kasosoyini lo kulialo kilo. Ḍutu gele gele laga ani kondra kulia naga soso kinelo, ku ṅutu laga ani nyadru luṅase lonyelolo, ko ani gbo'da a ti Ḍun.
- ¹¹Kine kulia de a kuu naga ma ta yingi ṅiyu i suluki yuna, adi ti yi nyare nya 'beri kaya dridriṅini.
- ¹²Ka'bi yi ku gbogbo'da be Kaina laga a lo ṅutu loro, laga lo rembu luṅase lonyelolo. Lepe rembu lepe gbandra ya? Igbonaga konesi ti lepe lepe kine a narona, 'bo konesi ti luṅase lo lepe kine a na'bu.
- ¹³Kuwade luṅaseri, ka'bi ta ku rarami 'beri ku naga ma ṅutu ti ka kilo ṅmozini ta a loro ina.
- ¹⁴Yi adeni adi yi arosodru i tuwa katani i lubo i ru kata yu azo, igbonaga yi anyari luṅaseri kilona. Ḍutu laga 'ba nyadrulo nye lo saka i tuwa katani.
- ¹⁵Ḍutu laga lo ṅmoza luṅase lonye a lorolo a karemoni, 'bo ta adeni adi karemoni gele 'bayi lo gbo'da ku ru naga ani lengana kanye katani.
- ¹⁶Ku kine kulia de yi adeni nyadruna, igbonaga Kristo akolokindro ru nanyena kayanina, kuwade ti yi kolokindri ru nikana ku luṅaseri kiloni.
- ¹⁷'Bo kuwa le'de ṅutu lo gbo'da ku kapa ti ina ka de, kugbo lepe laga abonga luṅase lonye laga atika ku le'de ṅo, 'bo kugbo lepe laga atoru teili lonyelo ka'bi nye ku 'do'doga lepe, nyadru na Ḍun ina saka ku lepeni adidinyo ya?
- ¹⁸Ta laga a ṅazi lo'di'diki kilo, ka'bi yi ku nyanyari ṅutulu kilo ku kulia na tatayi ku kutuzi ka'delo, 'bo ku konesi, ku nyadru naga mṅgbana itro.
- ¹⁹Kuwade ku kine kulia de yi idedeni adi yi a ti kulia ti to'diri, 'bo yi kilo itotogo'yu teiliko kaya kilo ku Ḍun i koṅoni,

²⁰i naga ma teiliko kaya kilo nedyini kulia kaya kine a narona, igbonaga Ɖun a druma arodru teihko kaya kilona. 'Bo lepe adeni kuliata giri.

²¹Ɖutulu laga ma na nyadri kilo, kugbo teiliko kaya kilo ani nedyia kulia kaya kine a naro, yi 'ba kuze ku Ɖun i koŋo yu.

²²'Bo yi kilo rumbi kapa kilo giri laga ma yi magini kilo ku lepeni, 'dia gbo, adinyo kpe, igbonaga yi kilo sobu kukuzuki ti lepe kinena, yi kilo kondra ŋo laga ma lepe nyadrini ilo.

²³Ina de a kukuzu na lepena adi ti yi rugini kari ti Yesu Kristo Ɖiro lo lepelu kine, ti yi nyare nya 'beri kaya dridriŋini be naga ma lepe takindri yi kukuzuna ina.

²⁴Ɖutulu giri laga lo sobu kukuzuki ti lepe kine kilo, kilo saka ku lepe katani, lepe kasiko katani itro. Kuwade ku kine kulia de yi adeni adi lepe ilo saka kaya katani, ku Yuka Nakiye naga ma lepe tikindri yina.

1 Yoane 4

¹Ɖutulu laga ma na nyadri kilo, ku ruruta yukala kine giri, 'bo morita yukala kine i dena ŋona kunu de a ti Ɖun, igbonaga kakeyo laga a 'bureniko rodri alupundro i kanina.

²Ta roromoki tritrimba Yuka na Ɖun ina ku kine kulia de. Yuka gele gele naga na rugo adi Yesu Kristo apondra ku mugu na ŋutuna ina, a na Ɖun.

³'Bo yuka gele gele naga aku rugo Yesuna, agbo'da a na Ɖun ni. Ina yuka de a miriku lo Kristo, laga ma ta yingi adi lepe ipopondralo. Lepe gbo'di ayeŋundra i kani azo.

⁴'Bo ta laga a ŋazi lo'di'diki kilo, ta a ti Ɖun, ta atiga kakeyo ŋani kilo azo, igbonaga lepe lo saka kasu katani ilo a druma, arodru lepe lo saka i kanilo ina.

⁵Laga ko a ti ka, kuwade kulia na ta ko kine a ti ka, 'bo ŋutu ti ka kilo yiyiŋ ko.

⁶Laga yi a ti Ɖun. Ɖutu laga adeni Ɖun ilo yiyinga yi, 'bo ŋutu laga ani gbo'da a lo Ɖun ilo ani yinga yi. Ku kine kulia de yi roromoki tritrimba yuka na kulia ti to'diri kine ku yuka na kulia ti togoletu ti to'bure kine itro.

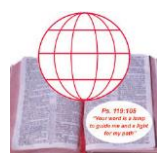
⁷Ɖutulu laga ma na nyadri kilo, ti yi nyare nya 'beri kaya dridriŋini, igbonaga nyadruna ina a na Ɖun, 'bo ŋutu laga lo nyadru ilo ayuŋe ku Ɖun, adeni Ɖun itro.

⁸Ɖutu laga ani nyadru ilo aku deni Ɖun, igbonaga Ɖun nye laga a nyadruna.

⁹I kine kulia de nyadru na Ɖun ina akpeza mugu kaya dridriŋini, adi Ɖun asunyundro Ɖiro lonye lo yuŋe gelelo i kani, ma yi ku gbo'da zoru ku lepe.

¹⁰Nyadruna nye ina de, agbo'da adi yi lepe anyadru Ɖun ni, 'bo lepe anyadru yi, asunyundro Ɖiro lonyelo i gbo'da a 'i'ile lo kukunani kulia ti torozi kaya kine.

¹¹Ɖutulu laga ma na nyadri kilo, kugbo Ɖun laga anyari yi de, a na'bu ti yi nyare nya 'beri kaya dridriŋini.

- ¹²Le'de ηutu 'baya laga amedra Ɖun i baŋe ne'de. Kugbo yi laga nyanyari 'beri, Ɖun ilo saka kaya katani, 'bo nyadru na lepena aromoki soso kaya katani itro.
- ¹³Ku kine kulia de yi adeni adi yi kilo saka ku lepe katani, lepe kaya katani itro, igbonaga lepe a'doga yi ku Yuka nanyena ina.
- ¹⁴'Bo yi amedra, yi kilo 'dodru bo na kuliana adi Monyelo asunyundro Ɖiro lonyelo a Kariteni lo ηutu ti ina ka de kilo.
- ¹⁵Ɖutu laga lo rugo adi Yesu a Ɖiro lo Ɖun ilo. Ɖun saka ku lepe katani 'bo lepe ilo saka ku Ɖun katani itro.
- ¹⁶Kuwade yi adeni, yi arugo nyadru naga ma Ɖun nyadrini yina. Ɖun laga a nyadruna, 'bo ηutu laga lo saka i nyadruni ilo, lepe ilo saka ku Ɖun katani, 'bo Ɖun ilo saka ku lepe katani itro.
- ¹⁷Ku kine kulia de nyadruna aromoki soso kaya katani, ma yi ku gbo'da 'ba kuze i luŋa lo ηerani kulia lu, igbonaga yi gbo be lepe i ina ka de ina.
- ¹⁸Kuze 'baya i nyadru katani, 'bo nyadru naga sosona droŋodru kuzena giri kaŋo. Tokuzendruna a na ropani toro, 'bo nyadruna ani gboda soso ku ηutu laga lo kuzelo katani.
- ¹⁹Yi nyadru igbonaga lepe lo nyadru yi i kayona.
- ²⁰Kugbo le'de ηutu kulia adi, "Na anyari Ɖun," ti lepe ilo ηmoza luŋase lonyelo a loro, lepe a 'bureni, igbonaga ηutu laga ani nyadru luŋase lonye laga ma nye medrinilo, ani romoki nyadru Ɖun laga nye aku merilo.
- ²¹Kuwade Kristo atakindra yi ina kukuzu de adi ηutu laga lo nyadru Ɖun ilo ti lepe nyare nya luŋase lonyelo itro.

1 Yoane 5

- ¹Ɖutu gele gele laga lo rugo adi Yesu laga a Kristolo, ayuŋe ku Ɖun, 'bo ηutu gele gele laga lo nyadru kayuŋonilo, nyadru ηiro lo yuŋelo itro.
- ²Ku kine kulia de yi adeni adi yi anyadru ηazi ti Ɖun kilo i naga ma yi nyadrini Ɖun ku sopo na kukuzuki ti lepe kinena.
- ³'Bo nyadru naga ma yi nyadrini Ɖun ina nye ina de, adi ti yi sobini kukuzuki ti lepe kine, 'bo kukuzuki ηani kine ani gbo'da tomoni.
- ⁴'Bo ηutu gele gele lo yuŋe ku Ɖun ilo nye lo tiga ina ka de, 'bo tika naga na tikani ina ka dena nye naga a rugo nikana.
- ⁵'Bo ηutulu a ŋa laga a katikani lo ina ka delo, ηolo laga arugo adi Yesu a Ɖiro lo Ɖun ilo ya?

⁶Dutu laga lo pondra ku pio ku rima itrolo, lepe a Yesu Kristo. Agbo'da ku pio kine ka'deloni, 'bo ku pio kine, ku rima kine itro. 'Bo Yuka Nakiyena ina 'dodru bo na kuliana, igbonaga Yuka Nakiyena nye naga a kulia ti to'diri kine ina.

⁷Ka'doto ti bo na kulia kine ko musala,

⁸se kine de, Yuka Nakiyena, seku pio kine, ku rima kine. Ko musala katru tazu kulia naga nagele.

⁹Ku yi laga arugo bo na kulia na 'doru ntulu kilo kine, bo na kulia na 'doru Dun kine arodru. Kine kulia de a bo na kulia na 'doru Dun ku kulia ti Diro lonyelo kine.

¹⁰Dutu lo rugo Diro lo Dun ilo gbo ku 'doto na bo na kuliana kanye teilini. Dutu laga aku rugo Dun ilo nye lo tikindra lepe i gbo'da a 'bureni igbonaga lepe aku rugo bo na kulia na 'doru Dun ku kulia ti Diro lonyelo kine.

¹¹Bo na kulia na 'doru Dun kine se kine de, adi Dun atikindra yi ru naga ani lengana, 'bo ina ru de gbo ku Diro lo lepele katani.

¹²Dutu laga lo gbo'da ku Diro lo Dun ilo, nye lo gbo ku ru nanina. Dutu laga ani gbo'da ku Diro lo Dun ilo ani gbo'da ku ru.

¹³'Bo na awurokindro ta kine kulia de, ta laga arugo kari ti Diro lo Dun kine kilo ma ta ku dendri adi ta gbo ku ru naga ani lengana.

¹⁴Ku kine kulia de yi gbo 'ba kuze ku lepe i koṅoni, adi kugbo yi laga amagu le'de ṅo be naga ma lepe nyadrinina, lepe iyiyinga yi.

¹⁵Kugbo yi laga adeni adi lepe iyiyinga yi i kuliata giri naga ma yi magini lepe kine, yi adeni adi yi arumbi kapa laga ma yi magini ku lepeni kilo.

¹⁶Kugbo le'de ntutu lo medra luṅase lonyelo i kondra na toro naga ani tuwaniki ina, lepe imamagu, Dun ilo ititikindra lepe ru ku kulia ti ntutu laga lo kondra torozi naga ani tuwaniki kine. Toro naga na tutuwaniki kata, 'bo na agbo'da kulia adi ki ta make Dun ku kunu kulia deni.

¹⁷Kulia naro kine giri a toro, 'bo toro ne'de kata naga ani tuwaniki.

¹⁸Yi adeni adi ntutu gele gele laga ayuṅe ku Dun ilo ani kondra toro 'duu, 'bo Dutu laga kazu ayuṅe ku Dun ilo nye lo riridra ntutu nanilo, 'bo ntutu lorolo ani 'bo'yu lepe.

¹⁹Yi adeni adi yi a ti Dun, 'bo kana giri ina si'da ku ntutu lorolo i keni.

²⁰Yi adeni adi Diro lo Dun ilo ayenundra, lepe atikindra yi tobodo na denani Dun laga mṅgbalo. 'Bo yi gbo ku Dun laga mṅgbalo katani, ku Yesu Kristo, Diro lo lepele katani. Ilo de a Dun laga a 'dirilo, ina de a ru naga ani lengana.

²¹Dazi lo'di'diki kilo, tineta ti 'beri ku muloko laga a 'busa 'busa kilo.

2 Yoane

2 Yoane 1

- ¹Temizitiolo aroma ku n̄ote'ba naga anyumena ku n̄azi ti lepe laga ma na nyadri a 'diri kilo, agbo'da na ka'deloni, 'bo n̄utulu giri laga adeni kulia ti to'diri kine kilo itro.
- ²'Bo kulia ti to'diri kine kine saka kaya katani, se na gbo ku yi paratra paratra.
- ³'Busa na'buna ku ediyolo ku teili lo trotro lo n̄iyu ku Dun Monyelo yu, ku Yesu Kristo Ŋiro lo Monyelo yu itrolo igbo'da ku yi a 'diri ku nyadrana.
- ⁴Na kazu anyola koru igbonaga na arumbi ku'de n̄azi kolu kilo i kepodru na bo na kulia ti to'diri kine ina, be naga ma Monyelo takindri yi kukuzuna ina.
- ⁵Tinade na lo ma'yu mugu ku do, n̄ote'ba, agbo'da na lo wurokindro do kukuzu naga naludunani, 'bo kukuzu naga na gbo'da a nikaŋa na n̄iyu i suluki yuna, adi ti yi nyare nya 'beri kaya dridriŋinina.
- ⁶Nyadrana nye ina de, adi ti yi kepodri bo na kukuzuki ti lepe kine. Kukuzuna nye ina de, adi ki ta kepodru bo na nyadrana be naga ma ta yingi n̄iyu i suluki yuna.
- ⁷'Bo ka'bo'bolia laga rodri alupundro kaŋo i kani, n̄utulu laga aku rugo adi Yesu Kristo apondra ku mugu na n̄utuna kilo. Ŋutu laga be ilo de ilo a ka'bo'boliani, a miriku lo Kristo itro.
- ⁸Meteta 'beri go, rezema lasu lo kitalo ka'bi ku liki kasuni kaŋo, ma ta ku rumbi ropeta kasu kilo giri.
- ⁹Ŋutu gele gele laga lo woke n̄ero yu, laga ani saka ku togole lo Kristolo ilo ani gbo'da ku Dun. Ŋutu laga lo saka ku togole lo Kristolo ilo nye lo gbo ku Monyelo, ku Ŋirolo itro.
- ¹⁰Kugbo le'de n̄utu laga ayeŋadru kasu yu, laga ani zonga ilo togole de, ku rurukorota lepe kasu kadizi yu, ku roromata ku lepe,
- ¹¹igbonaga n̄utu lo roma ku lepe ilo amora kasi lepe kugele i kondra na konesi ti lepe naga a naro kinena.
- ¹²'Dibani kodro ku na laga ku kuliata rodri i wurokindro na ta kpe, na ani nyadru wudyo i karatasi kini ku vino, 'bo na yendru adi na iyenga kasu yi i tokuliaki kasi ta i konye konye, ma nyola nikana ku gbo'da a drumu.
- ¹³Ŋazi ti sase nonu naga anyumena kilo aroma ku do.

3 Yoane

3 Yoane 1

- ¹Temizitiolo aroma ku Gayo laga lo nyanyara, laga ma na lepe nyadrini a 'dirilo.
- ²Wori lio lo nyari nalo, na magu Dun adi kulia konu kine giri ti gbo'dini a na'bu, mugu nonuna ti gbo'dini a na'bu itro be naga ma yuka nonuna gbo'dini a na'buna.
- ³Bo na kazu anyola koru i luja laga ma ku'de lujaseri yejundri lu laga lo 'dodru bo nonu na kulia adi do laga ku teili lo to'dirilo, be naga mo do sakani i kulia ti to'diri kine katani ina.
- ⁴Nyola ne'de 'bayi kuweni naga a druma arodru ina de, ku naga ma na yingini adi nazi kuwe kilo kepodru bo na kulia ti to'diri kinena.
- ⁵Wori lio lo nyari nalo, kita naga mo do kondrinina a na teili lo to'diri i naga mo do konakindri lujaseri kilo kita ina, 'dibani kodro ku do laga aku deni ko kpe.
- ⁶Kilo de a'dodru bo na kulia ti nyadru nonuna ku tomore na karuko kilo i kojoni. Do lo kondra a lo'bu ku do laga nyomodru ko i kiko lasikolo yu be naga ma zukini kaloko ti Dun kilona.
- ⁷Ko alupodru ku kari ti Dun kine, ko aku rukundro le'de no ku ntulu laga aku rugo Dun kilo yu.
- ⁸Kuwade laga yi, a na'bu ku yi rukundri ntulu laga be kilo de kilo i logu na ko, ma yi ku gbo'dini a kakita kasi ko kugele i kulia ti to'diri kine.
- ⁹Na awurokindro tomore na karuko kilo ku'de kuliata, 'bo Diotrefe laga lo nyadru gbo'da a druma kasiko i kojo yulo aku rugo kulia kuwe kine.
- ¹⁰Ku kine kulia de, ku na laga autu, na itodinikindro ta konesi naga ma lepe kondri kine, lepe a'dadru yi ku kuliesi naga a naro kine. Ina kondra na lepe de aku romoki lepe, 'bo lepe a'biye ku rukundro lujaseri kilo, 'bo lepe babangu lujaseri laga lo nyadru kodro rukundro ko kilo, i drojodru na lujaseri nani kilo i dridriji na tomore na karuko kilona kafo.
- ¹¹Wori lio lo nyari nalo, ku mimiru kulia naro kine, 'bo miru kulia na'bu kine ayu. Dutu laga lo kondra a lo'bu ilo a lo Dun. Dutu laga lo kondra a loro ilo aku meri Dun.
- ¹²Dutu kilo giri a'dodru bo na kulia ti Demetrio kine a lo'bu. Kulia ti to'diri kine a'dodru bo nanina itro. Iye, na lepe lo 'dodru bo na lepe na kuliana itro, 'bo ta adeni adi bo na kulia na 'doru na kine a naga mngba.
- ¹³Na gbo ku kuliata rodri i wurokindro na do, 'bo na ani nyadru wudyo ku kalamu lo vino.
- ¹⁴Na yendru adi na iyeyenga konu yu, ma yi ku tokuliaki kasi do i konye konye.

¹⁵Teili lo trotrolo ti gbo'dini konu yu. Worisi kolu kilo aroma ku do. Rome roma ku worisi kilo giri gele gele itro.

Yuda

Yuda 1

- ¹Yuda laga a upiye lo Yesu Kristolo, laga a luḡase lo Yakobolo, aroma ku ḡutulu laga aluḡu, laga lo saka i nyadru na Ɖun Monyelo katani laga ma Yesu Kristo tizi kilo.
- ²Ediyolo, ku teili lo trotrolo ku nyadruna ti 'yale 'ya 'beri kasuni.
- ³Na kodro nyadru wurokindro ta kulia ti rite naga ma yi ḡarundri kasi ta kugelena kine, 'bo na ayo'yu adi nyadru ti na wuroki ta waraga i ma'yu na mugu ku ta ma ta ku momoroni 'duu ku kulia ti rugo naga kazu atiki ḡutu ti Ɖun kilo luḡa gele 'duna kine.
- ⁴'Bo ku'de kilo ḡutulu alulupuzo tali, lo gela kazu 'bero i rumbi na ina ḡera na kulia de, laga ani teminizo Ɖun kilo. Ko kilo lolopugo 'busa na'bu na Ɖun likalona a kiko lo konani konesi kase naga a ti yukuwe kine. Ko kilo renya Mata lika laga gele 'du, laga a Mata Yesu Kristolo.
- ⁵'Dibani kodro ku ta laga atodiniki kazu luḡa gele ku kuliata kine giri kpe, na nyadru toyulukindro ta adi Matalo aritundro zuru lo Isiraelilo Ezipeto kata yu, 'bo i bo ḡanina lepe atukarakindra ḡutulu laga aku rugo kilo.
- ⁶Yoleta kulia ti malaika laga aku tizu todruma na tiki kona kine, 'bo laga akolokindro piri nasikona kilo. Ɖun ilo tizu ko i mude naga kilikilina kata yu ku maaroki laga a ti paratra paratra kilo yeḡadru tozo i ḡera na kulia naga i luḡa laga a druma lu de.
- ⁷Yoleta kulia ti Sodoma ku Gomora ku kezino naga nyogoḡa yu kine, ḡutulu laga kata yu kilo akondra be na malaika kuluna, ko akondra konye lopi, akepodru bo na ki'beḡa naga ti yukuwe naga ka'de ka'de kine. 'Bo ko arumbi rope na toro naga a kima paratra paratrana ma ko ku gbo'dini a kpiyesi.
- ⁸Kilo ḡutulu de gbo de itro. Rudesi kasiko kine se na tikindra ko i kokorozu na 'beri kase kine, i redra na teriḡi na mataki kilo, i momorozu na malaika laga lo momo'yu kilo.
- ⁹'Bo kugbo malaikata laga a leḡbere laga Mikaeli laga amoro ku kasosoyini lo kulialo i renya ku kulia ti opu lo Moselo, lepe aku togo'yu teili i sosozu na kulia naga a 'dateta kine ku lepe i muguni, 'bo akulia adi, "Ti Matalo ririḡe do."
- ¹⁰'Bo kilo ḡutulu de 'dadru kuliata naga ko aku de kine. Kuliata naga ma ko dendri ku 'beri kase kine be na gboroḡa laga ani rambu kulia kilona, kunu kuliata de se na tukarakindra ko.
- ¹¹Dreliana ina a nasiko igbonaga ko kondra beti Kaina, ko akolokindro 'beri i kepodru i bo na bayi na Balamana ku kulia ti rie na riye kine. Ko akaraki ku renya naga be na Korana.
- ¹²Ko kilo kokorozu nyosu nasu naga a momorena. Ko kilo tutunuza 'beri i mera 'ba yukuwe, ko kilo trereka 'beri ku yimo nase lepe ka'delona. Ko gbo be 'dikolo naga

'ba kudu kine, naga na burazi ku kobuŋeto. Ko gbo be kade laga ani trora konye kase baŋesini, laga atatuwa kaŋo, laga a'doto ku kukuri kasiko kine giri kaŋo kilo.

¹³Ko be pio ti suburi naga na latu ku teriŋi, konesi kasiko naga ti yukuwe kine puru be latu na pio ti suburi naga ku koputo kine. Ko a kasiri laga lo woworo a bada kilo, laga mude naga kilikilina ina ariritaki ko paratra paratra kilo.

¹⁴Enoka laga ayuŋe i yuŋe naga a togi burio i bo na Adamanalo, lepe kazu akezu kulia ti kilo ŋutulu de adi, "Mete, Matalo apondra ku malaika kanye laga rodri rodri kilo i ŋerakindra na ŋutulu kilo giri kulia

¹⁵i ŋedya na kulia ti katoronya laga ani teminizo Dun kilo giri a naro ku kulia ti konesi kasiko naga ma ko kondri 'ba teminizo na Dun kine, ku kulia ti kuliesi naga a naro na ta ŋutulu laga ani teminizo Dun kilo de itro i momorozu na Dun."

¹⁶Kilo ŋutulu de kilo ngunguruto ngunguruto. Ko kilo a kamena. Ko kilo a kakepo ti bo na ki'beŋa kase lepe kine. Kutuzi kasiko kine tazu kulia gboŋa ku sisiŋa na 'beri. Ko kilo sobu ŋutulu laga ma ko rambi adi se iriozu le'de ŋo kasiko yu kilo.

¹⁷Dutulu laga ma na nyadri kilo, yoleta kuliata na ke lososonyo ti Mata lika Yesu Kristo kilo kine.

¹⁸Ko atakindra ta adi, "I baŋesi ti bo kunu ka'data kilo igbogbo'da, laga lo ikepodru bo na ki'beŋa kase lepe kine, ko laga ani teminizo Dun kilo."

¹⁹Kilo ŋutulu de so lo tikindra korana i dridriŋi na ŋutulu, ko a ŋutu ti ka kilo, 'bo Yuka Nakiye 'bayi kasikoni.

²⁰'Bo laga ta, ŋutulu laga ma na nyadri kilo, to'durodrita 'beri i rugo nasu naga a nakiye koru ina katani. Maketa Dun ku teriŋi na Yuka Nakiyena.

²¹Tineta ti 'beri i nyadru na Dun ina katani. Moneta ediyo lo Mata lika Yesu Kristo laga lo itikindra ta ru naga ani lenganalo.

²²Gbo'dita ku ediyo ku ŋutulu laga ani lira tritri i rugo nasena katani kilo.

²³Rituta ku'de kilo i ninundra na ko i kima kata yu. Gbo'dita ku ediyo ku ku'de kiloni, ku kuze. Dmoneta ŋmo bongola kasiko naga a mundri ku ki'beŋa ti mugu kine.

²⁴Ti Dun purani pura, lepe laga lo romoki tizu ta adi ka'bi ta ku 'do'do, laga lo romoki tolubo ta kanye koŋo yu i mo'yuna kata yu ku nyola ilo.

²⁵Dun laga gele, laga a Kariteni lika ku kulia ti Yesu Kristo Mata likalo kinelo, ti purani pura, ti gbo'dini ku todruma, ku teriŋi na tumatana ku teriŋi giri be naga kazu i suluki yuna tinade, paratra paratra. Amena.

Kulia Na Kpeki

Kulia Na Kpeki 1

- 1**Kulia na kpikpiya naga ma Ðun tikindri Yesu Kristo ma lepe ku kpekindri upi kanye kilo kuliata naga na ikondra 'beri wule kine. Lepe asunyundro malaikata lonyelo i todinikindro na upiye lonye laga Yoane kulia nani kine.
- 2**Yoane atrugo kulia ti Ðun kine ku kulia na 'doru Yesu Kristo kine itro, trugo adi njo lo meri lepe giri kilo de.
- 3**Kojo na'buna ina i ntutu laga lo kenakindra ntutulu kuliata na keyo kine ilo, kojo na'buna ina i ntutulu lo yinga kulia nani kine kiloni itro, laga lo kondra kulia naga na wuwuro katani kine, igbonaga luḡalo gbo'di nyogoḡa ina.
- 4**Yoane aroma ku tomoresi naga burio ti karuko laga Asia yu kilo: 'Busa na'buna ti gbo'dini kasuni ku teili lo trotro lo njiyu ku Ðun laga kata tinade, laga lo gbo'da kazu 'bero, laga lo ipopondra ilo yu, njiyu ku yukala naga burio naga i si'de na lepena i kojo yu kine itro,
- 5**njiyu ku Yesu Kristo laga a ka'dotoni lo bo na kulia, laga ku teili lo to'diri, laga lo njiye a kayo i dridriḡi na ntutulu laga atatuwa kilo yu, laga a druma lo mataki laga i kani kilolo. Lepe lo nyadru yi, lo lakundra yi i torozi kaya kine ku kulia ti rima kanye na 'bukozu kine.
- 6**Lepe lo toyenundra yi a tumata na ka'i'ila ku Ðun Monye lonyelo i kojoni. Purana ku teriḡi na tumatana ti gbo'dini a na lepeḡa, paratra paratra. Amena.
- 7**Meteta, lepe lu popondra ku 'dikolo kine, 'bo ntutulu giri gele gele imemedra lepe ku konye kase kilo, ntutulu lo tyegu lepe kilo giri. Zuro laga i kani kilo giri iluluzo luluzo ku kulia ti lepe kine. Iye, Amena.
- 8**"Na laga a Alifa seku Omega," Mata Ðun lo kulia, laga kata tinade, laga lo gbo'da kazu 'bero, laga lo ipopondra ilo, nye laga a Kabuloni.
- 9**Na laga Yoane, luḡase lasu, lo njarundra sasanyana, ku tumatana ku teili lo rile kasi ta kugele ku Yesu katani ilo, na kazu lu saka i sula na luḡu a Patamo nu kata yu, ku kulia ti kulia ti Ðun kine seku bo na kulia na 'doru na ku Yesu Kristo kine itro.
- 10**Kugbo na laga amoka ku Yuka Nakiyena ku Matalo i kolo yu, na druga yinga kuwe ki'di yu roro laga gboḡa be guke,
- 11**laga lo kulia adi, "Wure i buku kata njo laga mo do medri kilo, sonyoro buku njanina i tomoresi naga burio ti karuko laga Efeso yu, ku Samuruna, Perigamo, Tuwatira, Saridisi, Filadelafia, ku Laodokia kilo."
- 12**Na druga lopugo mugu i medra adi roro liḡa lo kulia ku na. Ku na laga alopuko, na druga medra lororozi lo 'delani kimazi laga burio, lo kukuna ku drumo kilo.

- ¹³I lorozosi nani kilo i dridriḡini ḡo laga be ḡutu kata, laga asozu mugu ku bongo yeḡadru tozo i mukuzi, laga atora ku kapa naga a drumo kanye gedyoni ilo.
- ¹⁴Kuwe lo lepele, ku kupi ti lepe kilo a lokpe be warota, a lokpe salala be toro, 'bo konye ti lepe kilo gbo be ḡedepa ti kima.
- ¹⁵Mukuzi ti lepe kilo aziya be witi lotroru laga lo tokela i tuka kata, 'bo roro lo lepele gbo be woḡo na koroki laga rodri kilo.
- ¹⁶Lepe gbo ku kasiri burio i keni lonye lo lutatelo, wale lo moro laga a lopi ku goto murelo alupundro ku lepe i kutuni, 'bo koḡo na lepena gbo beti kolo na sa'yu ku teriḡi koruna.
- ¹⁷Kugbo na laga amedra lepe, na druga mereke ka ku lepe i mukuzini be ḡutu laga atuwa. 'Bo lepe druga tanyakindra keni lonye lo lutatelo kuwe kini, druga kulia adi, "Ku kukuze, na laga a kayolo ku a 'dutelo itro.
- ¹⁸Na a ḡutu laga zorulo. Na kazu atuwa, 'bo mete, na gbo'di zoru paratra paratra. Na gbo ku ḡayeta ti tuwana ku ti piri na ḡutulu laga atatuwa kilona itro.
- ¹⁹Kuwade, wure ḡo laga mo do medri kilo, ḡo laga lo gbo'da tinade, ku laga lo ikokondra 'beri kolele kilo.
- ²⁰Kulia naga na mumuyi mumuyi ti kasiri laga burio laga mo do medri i keni lio lo lutatelo kilo, ku lororozi ti kimazi laga burio laga akukuna ku drumo kilo, se kilo de: kasiri laga burio kilo se laga a malaika ti tomoresi naga burio ti karuko kilo, 'bo lororozi ti kimazi laga burio kilo se laga a tomoresi naga burio ti karuko kilo.

Kulia Na Kpeki 2

- ¹"Wurokindri malaikata lo tomoro na karuko laga Efeso yu kilo adi: 'Ḍutu laga lo 'deba kasiri burio kilo ku keni lonye lo lutatelo, laga lo woro i dridriḡi na lororozi ti kimazi laga burio laga akukuna ku drumo kilolo, nye lo kulia adi,
- ²" 'Na adeni konesi konu kine, ku trereka nonuna ku teili lolu lo rilelo. Na adeni adi do ani romoki sandru mugu ku ḡutulu loro kilo, do amodyu ḡutulu lo kulia adi se a lososonyo kilo, ti derengi ko ani gbo'da deḡa, 'bo do arumbi ko a 'bureniko.
- ³Do gbo ku teili lo rile, do arumbi sanya ku kari kuwe kine, 'bo do aku kanya tro.
- ⁴'Bo na gbo ku kulia seku do, adi do akoloki nyadru nonu naga a kayona.
- ⁵Kuwade yole piri naga mo do 'dukini nu, lopuke teili, kone konesi naga mo do kondri a kayo kunu. Kugbo ani gbo'da de, ku do aku lopugo teili, na itutu ku 'dumadru lororo lolu lo kimalo ku lepe i pirini.
- ⁶Kulia konu naga a na'bu kine se kine de: do aḡmoza konesi ti ḡutu ti Nikolai kilo, naga ma na lepe ḡmozi itro kine.

⁷Dutu laga lo gbo'da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine. Na ititikindra ntu lo tigalo i nyosu konye ti kedini lo ru laga i piri na'bu koru na Dun ina kata yulo.'

⁸“Wurokindri malaikata lo tomore na karuko laga Samuruna yu kilo adi: ‘Dutu laga a kayo ku a 'dute laga kazu atuwa 'bo laga aru 'dolo nye lo kulia adi,

⁹“ ‘Na adeni sasanya nonuna ku telemera nonuna, 'bo do a korine. Na adeni momorozu na ntulu laga lo kulia adi se a Yahudi kilo, ti derengi ko ani gbo'da deŋa, 'bo ko a ntulu ti tomore na Satani kilo.

¹⁰Ku kukuze luŋulio laga mo do ku rumbi kulu. Mete, kasooyini lo kulialo ilo nyoga ku zonga na ku'de ntulu kasu dridriŋini i drodrora yu, ma ta ku moroni 'busa, 'bo i kolozi mere gele ta iku rurumbi sasanya. Gbo'di ku teili lo to'diri yeŋadru tozo i tuwa, 'bo na ititikindra do yogono lo ru.

¹¹Dutu laga lo gbo'da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine. Dutu laga lo tigalo, tuwa naga a togi murena aka 'bo'yu lepeni.'

¹²“Wurokindri malaikata lo tomore na karuko laga Perigamo yu kilo adi: ‘Dutu laga lo gbo'da ku wale lo moro laga a lopi ku goto murelo, nye lo kulia adi,

¹³“ ‘Na adeni piri naga mo do sakani nu, piri naga ma si'de na tumata na Satanina gbo'dini nu. Do a'depakindra mugu kari kuwe kine, do aku renya rugo nonu naga mo do rugini nana, 'dibani kodro i luŋa lo Antipa lu kpe, laga a ka'dotoni lio lo bo na kuliana, ntu lio laga ku teili lo to'diri laga aremo kasu dridriŋinilo, i piri na sakani Satani nu.

¹⁴'Bo na gbo ku kuliata 'baziŋa seku do, adi do lu saka ku ntulu laga lo 'depakindra 'beri i togole lo Balama, lo togo'yu Balaka i 'delakindra na kumu lo pupugo ntu ti Israeli kilo i nyosu na kapa laga a 'i'ileta ti muloko laga a 'busa 'busa kilo ku kondra na konye lopi ilo kilo.

¹⁵'Bo 'do, do gbo ku ntulu ku'de laga lo 'depakindra 'beri i togole lo ntu ti Nikolai kilo.

¹⁶Kuwade lopuke teili. Kugbo ani gbo'da de, na itutu konu yu wuleŋa gele i moro kasi ko ku wale laga kuwe kutunilo.

¹⁷Dutu laga lo gbo'da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine. Na ititikindra ntu lo tigalo mana naga a'danana, na ititikindra lepe nrupi lokpe. I nrupi nani lo kini kari naluduko awuroki naga ku'de ntulu kilo aku deni kine, nolo a ntu laga lo rumbilo lo dendra ka'delo.'

¹⁸“Wurokindri malaikata lo tomore na karuko laga Tuwatira yu kilo adi: ‘Diro lo Dun laga ku konye be nedepe ti kima, laga mukuzi ti lepe kilo aziya be witi lotroru ilo, nye lo kulia adi,

- 19“ ‘Na adeni konesi konu kine, ku nyadru nonuna, rugo nonuna, kita naga mo do konakindri ŋutulu kilona, ku teili lolu lo rilelo, ’bo konesi konu naga a bo kine se na rodru naga a kayo kine.
- 20’Bo na gbo ku kulia seku do, adi do akolokindro noka naga Yezebeli, naga na lungu mugu a kakeyoni, naga na ’bo’boliza upi kuwe kilo ku togole lonyelo i kondra na konye lopi ku nyei na kapa laga a ’i’ileta ti muloko laga a ’busa ’busa kilo.
- 21Na kazu atikindra lepe baŋe na lopukoni teili, ’bo lepe a’biye ku lopugo na teili ku konye lopi kanye kilo.
- 22Kuwade na igugupakindra lepe i gbolo ki, ’bo kugbo ŋutulu laga lo kondra towute kasi lepe kilo laga aku lopugo teiliko ku konesi ti lepe kine, ko irurumbi sasanya koru.
- 23Na itutukaraki ŋazi ti lepe kilo, ’bo tomoresi giri ti karuko kilo idedeni adi na lo ga’yu yoyolozu na ŋutulu kilo ku teiliko kasiko kilo itrolo. Na ititikindra ŋutulu giri gele gele kasu dridriŋini be naga ma ko kondrinina.
- 24’Bo na kulia ku ta laga lo koloki Tuwatira yu, laga aku ’deba ilo togole de, laga aku deni kulia naga ma ku’de ŋutulu kilo lungi a kulia naga nagululo ti Satani kine kilo. Na takindra ta adi na ani ’delakindra ŋo le’de lo tomoni kasu kini.
- 25’Bo ’depakindrita ’beri i ŋo laga kasu yulo ti inga na aku yenga.
- 26Dutu laga lo tigalo, laga lo kondra kulia naga ma na nyadrini kine yeŋadru tozo i ’dute yulo, na ititikindra lepe teriŋi na tumatana ku zuro kilo giri i koŋo yu.
- 27Lepe iyuyugu ko ku ture laga a witalo, lepe ikpikpinyi ko i tukarakindra na ko be naga ma soŋgbolo gbagbalakani kinyikinyi ina, be naga ma na lepe rumbini teriŋi ku Monye liolo yu ina.
- 28Na ititikindra lepe lelegolo.
- 29Dutu laga lo gbo’da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine.’

Kulia Na Kpeki 3

- 1“Wurokindri malaikata lo tomoro na karuko laga Saridisi yu kilo adi: ‘Dutu laga lo gbo’da ku yukala naga burio ti Dun kine ku kasiri laga burio kilo, nyelo kulia adi, “ ‘Na adeni konesi konu kine. Do adena adi do zoru ti derengi do atuwa.
- 2Pureni pure. Tolire ŋo lo koloki inga kasuni laga nyoga ku tuwa kilo, igbonaga na aku rumbi konesi konu kine soso ku Dun liolo i koŋonina.
- 3Kuwade yole ŋo laga mo do rumbilo, ku laga mo do yingilo. Ririte ŋo ŋanilo, lopuke teili. Ku do laga a’biye ku pure, na iyeyenga konu yu be kolani, ’bo do aka dendra baŋe naga ma na ku yengi konu yu nuni.

- ⁴Bo do lo gbo 'duu ku ku'de ntulu Saridisi yu laga aku to'budyo bongola kase kine kilo. Ko iwoworo kasi na kugele ku bongola nakpe igbonaga ko azukina.
- ⁵Dutu laga lo tigalo isosoyi de ku bongola nakpe, 'bo na aka zezeza kari ti lepe kine i buku na runa kata yuni. Na i'di'dindra kari ti lepe kine ku Monye liolo i koṅoni ku malaika ti lepe kilo i koṅoni itro.
- ⁶Dutu laga lo gbo'da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine.'
- ⁷“Wurokindri malaikata lo tomoro na karuko laga Filadelfia yu kilo adi: ‘Dutu laga a lokiye, laga mṅgba, laga lo gbo'da ku ṅaye lo Dawidilo, nye lo ṅazu, 'bo le'de ṅutu 'baya lo kindru, nye lo kindru, 'bo le'de ṅutu 'baya lo ṅazulo nyelo kulia adi,
- ⁸“ ‘Na adeni konesi konu kine. Mete, na atikindra do kaakutu naga aṅayi gboṅana, 'bo le'de ṅutu 'baya lo romoki kindru lepe! Na adeni adi teriṅi nonuna 'baziṅa, 'bo kpe, do akondra be naga ma na kulianina, do aku renya na.
- ⁹Mete, ṅutulu ti tomoro na Satani, laga lo kulia adi se a Yahudi, 'bo agbo'da deni, 'bo a 'bureniko, mete, na ititikindra ko i utu ku ruguṅo ka konu mukuzi yu, ma ko ku dendri adi na anyari do.
- ¹⁰Igbonaga do akondra ku teili lo rile be naga ma na nyadrina ina, na iriridra do kaṅo i luṅa lo modru laga nyoga ku yeṅundra i kani giri i modyu na ṅutulu laga lo saka i kani kilolo.
- ¹¹Na iyeyenga wule. 'Depakindri mugu i ṅo laga konu yulo, ka'bi le'de ṅutu ku ninadru yogono lolulo kaṅo.
- ¹²Na itoyeṅundra ṅutu lo tigalo a ziki'di lo 'biluni kadi na ṅun liolo. Lepe aka lupodru kaṅoni, bo na iwudyo ku lepe i muguni kari ti Dun liolo ku ti kezi na Dun liolo, naga a Yerusalema naludu naga na kiyundra ka ṅiyu ku Dun liolo i 'diko yuna, ku kari kuwe naluduko kine.
- ¹³Duta laga lo gbo'da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine.'
- ¹⁴“Wurokindri malaikata lo tomoro na karuko laga Laodokia yu kilo adi: ‘Dutu laga Amena, laga a ka'dotoni lo bo na kuliana, laga ku teili lo to'diri, laga mṅgba, laga lo suluza kapazi giri laga ma Dun gbezi kilolo, nye lo kulia adi.
- ¹⁵“ ‘Na adeni konesi konu kine. Do ani gbo'da lili kuwa kamaka. Na kodro nyadru adi gbo'di lili kuwa kamaka.
- ¹⁶Bo igbonaga do gbo talaana, agbo'da lili kuwa kamakani ina, na izawundra do kaṅo kuwe kutuni.
- ¹⁷Kugbo do laga lo kulia adi, Na a korine, na gbo ku kapazi, ne'de telemera ani tiga na, rumbi derengi do aku deni adi do gbo ku sasanya, ku dreliya, ku telemera, ku konye a mudumudu, ku mugu naga a pilili.

¹⁸Kuwade na tretrelakindra do i gborundro na drumo kuweni, naga atokela ku kima kine, mo do ku gbo'da a korine, ku bongola nakpe mo do ku sozi mugu, yukuwe na mugu nonu naga a pilili ina ka'bi ku puru, ku wele na ninyani konye, mo do ku medri kana 'busa.

¹⁹Dutulu laga ma na nyadri kilo na bita riringa ko, na togo'yu ko ku rope na toro, kuwade gbo'di ku puso, lopuke teili.

²⁰Mete, na lo lira i kaakutuni i trutruno. Kugbo le'de ntu laga ayinga roro liolo, kugbo anakindra na kaakutu nanina, na ilubo ku lepe yu i nyosu seku lepe kugele, lepe seku na itro.

²¹Na ititakindra ntu laga lo tigalo i gbi'diki seku na kugele i si'de niona kini beti naga ma lepe tigina, druga gbi'diki seku Monye liolo i si'de na lepena kinina.

²²Dutu laga lo gbo'da ku suwolo, ti lepe yingi kulia naga ma Yuka Nakiyena takindri tomoresi ti karuko kilo kine.' ”

Kulia Na Kpeki 4

¹I bo nanina na druga medra kaakutu naga anayi gbona i 'diko yuna. 'Bo roro laga a kayo laga ma na yingi i kulia seku na be na guke ilo, nye lo kulia adi, "Kiyundri ki inide, ki na ku kpeki do kuliata naga na ikokondra 'beri 'ba zara i bo na kine kulia de kine."

²Wulena gele na druga moka ku Yuka Nakiyena, na druga medra si'de naga na 'delaki i 'diko yuna, 'bo le'de lu agbi'diki kini.

³Lepe lo gbi'diki yu delo nye lo puru be nurupi laga yasipi ku laga saridio, 'bo geri laga be emiralidona alonga si'dena gbiri.

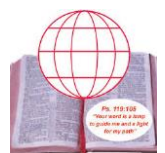
⁴Ti si'deta meria mure konye inmani alonga si'de nanina gbiri, 'bo temezi meria mure konye inmani ti kulu agbi'diki kini. Ko asozu 'beri ku bongola nakpe kine, ku yogonoki laga akukuna ku drumo kilo kasiko i kuwetoni.

⁵Kimazi ti piya druga kpeza 'beri, ku roroto, wono na piyana druga kuu i si'de nanina kata yu, 'bo kimazi burio kunu kokobu i si'de nanina i konjo yu, ko a yukala naga burio ti Dun kine.

⁶I si'dena i konjo yu le'de no kata laga be suburi lokiye lokiye lo gbo'da beti maraya ilo. I si'dena laga yu, ku'de kapa inmani laga zoru kata laga lo zore ku konye kasiko i gedyokini i ki'dininoni itro.

⁷Kapatio laga zoru laga a kayolo gbo be kemuru, togi murelo gbo be 'beni lo kite, togi musalalo gbo ku konona be na ntu, togi inmanilo gbo be yugu lo ninjiyoro.

⁸Kapa inmani laga zoru kilo, ko gele gele ku kopuko bukiye bukiye, azore ku konye, kasiko i 'berini, kano ku a lo kata itro, 'bo ko ani yuka tupara ku tukaze i kulia adi,

“A lokiye lokiye, a lokiye lokiye, a lokiye lokiye, Mata Dun laga Kabuloni, laga lo gbo'da kazu 'bero, laga kata tinade, laga lo ipopondra ilo!”

⁹Bo kugbo kapa laga zoru kilo laga lo pudya lepe laga lo gbi'diki i si'dena kini lo yiñiki paratra paratralo, ku sopona, ku iyetelo,

¹⁰temezi laga meria mure konye iñmani kilo de kilo memereke ka, ku lepe laga lo gbi'diki i si'dena kinilo i koño yulo, i teminizo na lepe lo yiñiki paratra paratralo, ko kilo gugumuza yogonoki kase kilo ka i si'dena i koño yu, i kulia adi,

¹¹“Mata Dun likalo, do zuzuki i pura ku i sopo ku i gbo'da ku teriñina, igbonaga do lepe agbeza kapazi kilo giri ina. Ko kazu kata, ko agbeki itro ku nyadru nonuna.”

Kulia Na Kpeki 5

¹Nyenaga na amedra i keni lo lutate lo lepe laga lo gbi'diki i si'dena kinilo, ne'de buku naga awuro a lo kata, a lo ki'di itro, naga ate'depa ku si'bio burio ina.

²Na druga medra malaikata laga a riñi laga lo tokuzo ku roro laga gboña adi, “Da lo zuki i ñazu na bukuna ku ñonyozi na si'bio ku lepe i kutuni kine ya?”

³Le'de ñutu 'baya laga i 'diko yu, kugbo i kani, kugbo i muko na kana laga lo romoki i ñazu na bukuna kugbo i medra na lepe.

⁴Na druga gbi koru igbonaga le'de ñutu 'baya laga lo rie i zuki i ñazu na bukuna kugbo i medra na lepe ina.

⁵Temezitio gele druga takindra na adi, “Ku gbigbiye, mete, Kemuru lo ketimi na Yuda, nye laga a Kukurita na Dawidinalo lepe laga arodru, kuwade lepe roromoki i ñazu nasi bukuna, ku si'bio naga ku lepe i kutuni kine.”

⁶I dridriñi nasi si'dena ku ño laga zoru iñmani kilo, i dridriñi na temezi kilo, na druga medra Tore lo Kebilito laga 'beti a'duño, laga lo lira yu de, laga ku nyongbora burio, ku konye burio laga a yukala naga burio ti Dun naga na sunye i kani giri kinelo.

⁷Lepe druga utu i 'dumadru na bukuna i keni lo lutate lo lepe lo gbi'diki i si'dena kinilo.

⁸Kugbo lepe laga a'dumadru bukuna, kapa iñmani laga zoru kilo ku temezi laga meria mure konye iñmani kilo druga memereke ka ku Tore lo Kebilito i koño yu. Ti ko giri gele gele gbo ku rababaki, ku drikerito naga atozore ku libani kine, trugo adi magu na ñutu ti Dun kilona.

⁹Ko druga welo wiri laga a loludu lo kulia adi, “Do azuki i 'dumundra na bukuna, ku i ñazu na si'bio naga ku lepe i kutuni kine, igbonaga do a'duño, 'bo do adakakindra Dun ku 'buko na rima konu kine, ñutulu laga lo ñiyu i ketimito kine giri, ku i kutuzi kine giri, ku i ñutulu kilo giri, ku i zuro kilo giri kilo,

¹⁰'bo do atoyeñundra ko a tumata na ka'i'ila ku Dun likalo i koñoni, 'bo ko i'de'deba tumatana i kani.”

¹¹Na druga medra, druga yinga roroto ti malaika rodri, kenesi kasiko kine alifu mere gele luḡa alifu mere gele, alifuki luḡa alifuki, ti ko kulu alira i si'dena i laga yu ku kapa laga zoru kilo ku temezi kilo.

¹²Ko kulia ku roroto laga gboḡa adi, “Tore lo Kebilito laga a'duḡolo nyelo zuki i tiki na teriḡina, ku tokorinena, ku tobodona, ku riḡina, ku sopona, ku purana, ku teminizona!”

¹³Na druga yinga kapazi giri laga i 'diko yu, ku laga i kani, ku laga i muko na kana, ku laga suburi kata yu, ku kapazi giri laga kata yu kilo i kulia adi, “Teminizona, ku sopona, ku purana, ku todrumana, ti gbo'di a na lepe laga lo gbi'diki i si'dena kinilo, seku Tore lo Kebilito paratra paratra!”

¹⁴Kapa iḡmani laga zoru kilo druga kulia adi, “Amena,” 'bo temezi kilo druga memereke ka i teminizo.

Kulia Na Kpeki 6

¹Na druga medra Tore lo Kebilito i ḡazu na si'bi ne'de i dridriḡi na si'bio burio kine, na druga yinga kapatio laga zoru gele lo kulia ku roro be woḡo na piya adi, “Pondri!”

²Na druga medra drongi lokpe, 'bo ḡutu laga lo gbi'diki ku lepe kinilo gbo ku dra. Yogono druga tiki lepe, lepe druga lupodru a katikani laga lo tigi kulialo.

³Ku Tore lo Kebilito laga aḡazu si'bi naga a togi murena, na druga yinga kapatio laga zoru laga a togi mure lo kulia adi, “Pondri!”

⁴Drongi le'de laga a lotrorulo druga lupundro ti ḡutu laga lo gbi'diki ku lepe kinilo aruke i 'dumadru na teili lo trotro kaḡo i kani, ma ḡutulu kilo ku reremozu 'beri. Lepe druga tiki wale lo moro laga a drumalo.

⁵Ku Tore lo Kebilito laga aḡazu si'bi naga a togi musalana, na druga yinga kapatio laga zoru laga a togi musala lo kulia adi “Pondri!” Na druga medra drongi laga a loruwolo 'bo ḡutu laga lo gbi'diki ku lepe kinilo gbo ku more lo moroni kapalo kanye kenini.

⁶Na druga yinga beti roro le'de i dridriḡi na kapa laga zoru kilo lo kulia adi, “Gbore na kinyo naga a kilo gele ti gbo'dini a rope lo luḡa gele, gbore na gaya naga a kilo musala ti gbo'dini a rope lo luḡa gele, 'bo ku kokoro kokoro welena, ku suwe ti konye ti zabibu kine!”

⁷Ku Tore lo Kebilito laga aḡazu si'bi naga a togi iḡmanina, na druga yinga roro lo kapatio laga zoru laga a togi iḡmani lo kulia adi, “Pondri!”

⁸Na druga medra drongi laga a loporelo, 'bo ḡutu laga lo gbi'diki ku lepe kinilo, kari ti lepe kine se naga Tuwa, 'bo piri na ḡutulu laga atatuwa kilona nu ku lepe i bo yu. 'Bo ko atiki teriḡi i tatuza na dridriḡi gele i iḡmani katani na ḡutulu lo saka i kani kilona ku walia ti moro, ku rila, ku tuwanezi, ku kapa ti droru laga i kani kilo.

⁹Ku Tore lo Kebilitolo laga aṅazu si'bi naga a togi mukanana na druga medra i muko na piri naga a 'i'ile nu, yukala ti ṅutulu laga areremoyi ku kulia ti trugo nase na kulia ti Dun ku bo na kulia naga ma ko 'dodrini kine.

¹⁰Ko druga resa ku roroto laga gboṅa adi, “Mata Kabuloni, laga a lokiye ku teili lo to'dirilo, akoloki gbo'di ṅoru da ti inga do aku ṅedya kulia ti ṅutulu lo saka i kani kilo, i roba na rima kaya kine ya?”

¹¹Ko druga tiki gele gele bongo nakpe, ataki ko adi, ti ko yukani yuka 'do ku baṅe a naṅutru ti inga kenesi ti upi laga kasi ko kugele kilo ku luṅaseri kasiko kilo aku torumokindro 'beri. Koṅa ireremo be naga ma ko lepe remonina.

¹²Na druga medra Tore lo Kebilitolo i ṅazu na si'bi naga a togi bukiyena. Kana druga dodonga mugu ku teriṅi. Kolona druga lopugo mugu a naruwo be gunia loruwo. Yapa laga alalazulo druga wudra mugu be rima.

¹³Kasiri ti 'diko kilo druga 'do'do ka be naga ma koligi laga lo dodoṅa ku kobuṅe naga a drumana lugi konye kanye laga lo trora a togi mure kilona.

¹⁴'Dikona druga lilikioro be ruṅa na karatasi, 'bo meria kilo giri ku sulazi kine giri a'dotodru 'beri kaṅo kasiko i piritoni.

¹⁵I bo ṅanina mataki ti ka kilo ku drumala kilo, ku drumala ti kamoro kilo, ku korineko kilo ku ṅutulu laga ku teriṅi kilo, ṅutulu giri gele gele, upi kilo, ku ṅutulu laga a kumose ka kilo, ko giri druga 'dandru 'beri i drilio kata yu, ku i lelia ti meria kine kata yu.

¹⁶Ko atakindra meria kilo ku lelia kine adi, “ 'Duuta kaya kini i mugo na yi ku lepe laga lo gbi'diki i si'dena kinilo i koṅoni, ku ṅoma na Tore lo Kebilitolona itro,

¹⁷igbonaga luṅa laga a drumala lo ṅoma nasikonalo ayeṅundra azo ina, 'bo i ilo luṅa de ṅa lo romoki lira ya?”

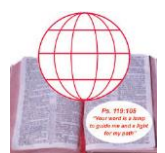
Kulia Na Kpeki 7

¹I bo ṅanina na druga medra malaika iṅmani lo lira i goṅeto iṅmani ti ka kilo kata yu, lo goza kobuṅeto naga iṅmani ti ka kine, kobuṅe ne'de ka'bi ku buradru ka yu, kugbo suburi yu, kugbo i kedini le'de i mugu yu tro.

²Na druga medra malaikata le'de ti lu ṅiyu i muko na ka nu, ku si'bi na Dun laga zorulo. Lepe druga resa ku roro laga gboṅa ku malaika laga iṅmani lo tiki teriṅi i kokorozu na ka ku suburi kilo,

³adi, “Ku kokorota kokoro kana ku suburilo ku kade kilo ti inga yi aku te'deba upi ti Dun likalo kilo kasiko i koṅotoni.”

⁴Na druga yinga kenesi ti ṅutulu laga ate'depa kilo, alifu kama gele ku meria iṅmani konye iṅmani ṅiyu i ketimito giri ti ṅutu ti Isiraeli kilo,

⁵i ketimi na Yudana, alifu mere gele konye mure laga ate'depa kilo, i ketimi na Rubenana alifu mere gele konye mure, i ketimi na Gadana alifu mere gele konye mure,

⁶i ketimi na Aserina alifu mere gele konye mure, i ketimi na Nafatalina alifu mere gele konye mure, i ketimi na Manasena alifu mere gele konye mure,

⁷i ketimi na Simeonana alifu mere gele konye mure, i ketimi na Levina alifu mere gele konye mure, i ketimi na Isakarina alifu mere gele konye mure,

⁸i ketimi na Zebuluna alifu mere gele konye mure, i ketimi na Yosefana alifu mere gele konye mure, i ketimi na Benyaminana alifu mere gele konye mure,

⁹I bo na kine kuliata de, na druga medra mongoyo na ηutulu rodri, 'bo le'de ηutu 'bayi lo romoki kendra ko. Ko aniyu i zuro yu giri, ku i ketimito kine giri, ku i ηutulu kilo giri ku i kutuzi kine giri, ko giri druga lira i si'dena i koηo yu ku Tore lo Kebilitolo i koηo yu itro, ti ko asozu 'beri ku bongola nakpe kine, ku keniya ti lukpendre kasiko i kenisi yu.

¹⁰Ko druga laiza ku roroto laga gboηa adi "Ritundrona ina a na Dun lika lo gbi'diki i si'dena ki yulo, ku na Tore lo Kebilitolo itro."

¹¹Malaika kilo giri kulu alira gbiri i si'dena i laga yu ku temezi kilo, ku kapa iηmani laga zoru kilo. Ko druga memereke rupu ka i si'dena i koηo yu i teminizo,

¹²druga kulia adi, "Amena! Teminiona, ku purana, ku tobodona, ku iyetelo, ku sopona, ku teriηina, ku todrumana ti gbo'dini a na Dun likalo paratra paratra! Amena."

¹³Temezitio gele druga piza na adi, "Kilo ηutulu de laga asozu 'beri ku bongola nakpe kilo a kuηa? Ko kulu ηiyu yeda ya?"

¹⁴Na druga teyitokindro lepe adi, "Mata liolo, do lepe lo dendra!" Lepe druga teyitokindro na adi, "Kilo de a laga lo lupundro i sasanya naga koru ina kata yu kilo. Ko alalazu bongola kase kine, ko atoke'ya ko a nakpe ku rima ti Tore lo Kebilitolo kine.

¹⁵Ku kine kulia de ko kulu i si'de na Dun ina i koηo yu, ko kulu konakindra lepe kita i kadi na lepena kata yu. 'Bo lepe laga lo gbi'diki i si'dena kinilo isasaka a tilimo nasiko.

¹⁶Ko aka tika 'do ku magoni, ko aka leηa 'do ku kure na pioni. Kolona aka sa'yu koni, 'bo ka na kamakana aka 'udya koni.

¹⁷'Bo Tore lo Kebilito laga lo gbo'da i piri na si'dena kide yu ilo nye lo iyugu ko, lepe i'dolakindra ko kuweto i kidia ti pio ti ru kine. 'Bo Dun iseseza ηolita kine giri kaηo kasiko i konyeni."

Kulia Na Kpeki 8

- ¹Kugbo Tore lo Kebilitolo laga aṅazu si'bi naga a togi buriona, 'dikona druga yiṅa tali beti dridriṅi na sawa.
- ²Na druga medra malaika laga burio lo lira ku Ḍun i koṅo yu kilo, gukia burio druga tiki ko.
- ³Malaikata le'de druga pondra i lira i piri naga a Tiletana laga ku sele'be naga na kukuna ku drumo na 'urani libani ina. Lepe druga tiki libani a druma ma lepe ku tomodyi lepe kugele ku magu na ṅutu ti Ḍun kilo giri i piri naga a 'i'ileta na kukuna ku drumo naga i si'dena i koṅo yuna.
- ⁴Kopure na libani ina druga ṅiyoro ku magu na ṅutu ti Ḍun kilona Ḍiyu i keni lo malaikatalo ku Ḍun i koṅo yu.
- ⁵Malaikatalo druga 'dumundra sele'be ṅanina druga kupundro kima na ṅiyu i piri naga a 'i'iletana ki yuna zore, druga 'bukodru ka yu. Yule na kana ku woṅo naga koru ku lelele na piyana ku dodonga na kana druga kpekpeza 'beri.
- ⁶Nyenaga malaika laga burio laga ku gukia burio kilo druga kukundra 'beri i kudra na ko.
- ⁷Malaikata laga a kayolo druga kudra guke lonyelo. I bo ṅanina toro ku rima na ṅoṅole ku kima kine druga 'do'dooro ka yu. Dridriṅi gele i musala katani na kana druga tonoka kaṅo, dridriṅi gele i musala katani na kade kilona druga tonoka kaṅo, 'bo droruo giri laga lodo kilo atonoka kaṅo itro.
- ⁸Malaikata laga a togi murelo druga kudra guke lonyelo. Do laga be mere laga a druma lo kokobu ku kimalo druga biriṅozi suburi kata yu.
- ⁹Dridriṅi gele i musala katani na suburina druga yeṅundra a rima, dridriṅi gele i musala katani na kapazi laga zoru laga suburi kata yu kilo atatuwa kaṅo, 'bo dridriṅi gele i musala katani na ki'bolo kine akokoreyi kaṅo.
- ¹⁰Malaikata laga a togi musalalo druga kudra guke lonyelo, 'bo kasirita laga a drumalo druga 'duu ka i 'diko yu, ti lepe lu kokobu be kima na trukoni, lepe druga 'duki i dridriṅi gele i musala katani na karia kilo ku kidia ti pio kilo.
- ¹¹Kari ti kasirita ṅanilo se naga Kisu. Dridriṅi gele i musala katani na karia kilo druga yeyṅundra a kisuma, ṅutulu rodri druga tatuwa tatuwa ku pio ṅani kine igbonaga ko ayeyṅundra a kisumana.
- ¹²Malaikata laga a togi iṅmanilo druga kudra guke lonyelo. Dridriṅi gele i musala katani na kolona druga kokorozi kokorozi, ku dridriṅi gele i musala katani na yapalo, ku dridriṅi gele i musala katani na kasiri kilo, gbode dridriṅi gele i musala katani nasikona druga sosomuko. Dridriṅi gele i musala katani na tuparana parara 'bayi, 'bo dridriṅi gele i musala katani na tukazena gbo de 'do.
- ¹³Na druga medra, na ayinga yugu laga lo resa ku roro laga gboṅa ti lepe lu ṅiyoro i 'diko kide yu, adi, "Wu wu! Wu wu! Wu wu! ina ku ṅutulu laga lo saka i kani kilo, ku

kulia ti kuta na gukia laga musala laga ma malaika laga musala kilo ma kudri tinanade kilo!”

Kulia Na Kpeki 9

¹Malaika laga a togi mukanalo druga kudra guke lonyelo, 'bo na druga medra kasirita laga a'duu ka n̄iyu i 'diko yulo, 'bo lepe atiki n̄aye na kutu na drili nagulu naga 'ba 'dutena.

²Lepe druga n̄azu kutu na drili naguluna, 'bo i kutu n̄anina kopure alupundro be kopure na tuka naga a drumana, 'bo kolona ku dridrīni na 'dikolona druga sosomuko ku kulia ti kopure naga na lupundro i drili yuna.

³I bo n̄anina maya druga lupundro i kopure kata yu i kani. Ko atiki terīni beti terīni na longo'dezi ti ka kilona.

⁴Ko druga taki adi ka'bi se ku kokoro kokoro droruo ti ka kilo kugbo n̄o giri laga lodo kilo kugbo kade giri, 'bo gele'du n̄utulu laga aku te'depaki kpiye lo Dun ilo kasiko i kojosini kilo.

⁵Ko druga ruke i sasandru na ko yapazi mukana, 'bo adi ka'bi ko ku tatu tatu ko, 'bo miye nasiko ina gbo be miye na longo'de ku lepe laga a'udya n̄utulo.

⁶I kulu lūn̄azi de, n̄utulu kilo igaga'yu tuwana, 'bo ko aka rumbini. Ko igbogbo'da ku puso na tuwana, 'bo tuwana iwoke kasikoni kāo.

⁷Maya n̄ani kilo puru be drongiyo laga lo kukundra 'beri i moro. Do laga be yogonoki laga lo kukuna ku drumo kilo se lo gbo kasiko i kuwetoni. Kōosi kasiko kine gbo be kōosi ti n̄utulu.

⁸Kupi kasiko kilo gbo be kupi ti wate, kala kasiko kilo gbo be kala ti kemuruko.

⁹Ko gbo ku n̄o laga be witiko kase kidozini. Wōo na kopuko kasiko kinena gbo be wōo na gariki laga rodri laga ma drongiyo n̄ani kine 'damaadri 'beri i moro kata yu kilo.

¹⁰Ko gbo ku koteta be koteta ti longo'dezi, ku wirito, 'bo terīni nasiko na kokoreyini n̄utulu yapazi mukanana nye naga i koteta kasiko kine katani.

¹¹Mata lasiko laga kasiko i kōo yulo, nye laga a malaikata lo drili nagulu naga 'ba 'dutena. Kari ti lepe kine ku kutu na Eberena se naga Abadona, 'bo ku kutu na Girikina se naga Apoluona, trugo adi Katukaranilo.

¹²Drelia naga a kayona arosodru azo. Meteta, akoloki dreliesi mure.

¹³Malaikata laga a togi bukiyelo druga kudra guke lonyelo, na druga yinga roro lo kuu i dridrīni na nyongbora in̄mani ti piri naga a 'i'ileta naga akukuna ku drumo naga ku Dun i kōo yuna.

¹⁴Roro n̄anilo akulia ku malaikata laga a togi bukiye laga ku gukelo adi, “Lake malaika in̄mani laga lo tora i kare laga Ufirate i kutu yu kilo.”

¹⁵Kuwade malaika laga injmani kilo druga lalaka, laga akukunaki a loju'du i lu sawa de, ku ilu kolo de, ku ilu yapa de, ku ilu kiya de kilo ma ko ku tatuza dridriji gele i musala katani na lojutuna.

¹⁶'Bo na atrukoki kenesi ti kamoro laga lo wowoki ku drongiyo kilo kine, ko ayenga a milioni kamazi mure.

¹⁷Nyenaga na amedra kulu drongiyo de deya i rudesi kata. 'Bo kidozi ti ntulu laga lo gbi'diki kasiko kini kilo asoyi ku no laga a witiko laga lo puru be kima, ku nabuliye, ku napore be baruti itro. Kuweto ti drongiyo kilo gbo beti kuweto ti kemuruko, 'bo kima ku kopure ku baruti alupundro kasiko i kutuzini.

¹⁸Kine dreliesi naga musala kine de naga a kima ku kopure ku baruti naga na lupundro kasiko i kutuzini kine se na tatuza dridriji gele i musala katani na lojutuna.

¹⁹'Bo teriji na drongiyo kilo gbo i kutuzi kasiko kine kata yu, ku koteta kasiko kine kata yu itro. Koteta kasiko kine gbo be munuo, laga ku kuweto kilo. Kuweto nani kine se na koza ntulu kilo.

²⁰Dutulu lo koloki laga aku tatuwi ku kilo konyola de kilo, ko aku lopugo teiliko ku konesi na konu kenisi kase kilo kine. Ko aku ko'yu ruguno ka i teminizo na dreria ku gbeti ti muloko laga a 'busa 'busa laga lo kukuna ku drumo, ku riye, ku witi lotroru, ku noropo, ku kade, laga ani romoki medra kana, kugbo yinga kulia, kugbo woro kilo.

²¹Dutulu nani kilo aku lopugo teiliko ku tatuza nasiko na ntuluna, ku 'demba nasiko, ku konye lopi kasiko, ku koko'ya nasiko ina itro.

Kulia Na Kpeki 10

¹Na druga medra le'de malaikata laga a rihi, laga lo kiyundra ka niyu i 'diko yu, laga asozu mugu ku 'dikolo be na bongo na guguma, laga ku geri kanye kuwelo. Kojo na lepena gbo be kolo, kulukuo ti lepe kilo be nedepa ti kima lo kopodru ki pirri kilo.

²Buku natrina nu anayi ku lepe i keni yu. 'Bo lepe a'delakindra moko lonye lo lutatelo suburi ki, 'bo lo kadujelo i kuzo ki.

³Lepe druga resa ku roro laga gbona beti rumo na kemuru. Kugbo lepe laga aresa, wonoto ti piya naga burio kine druga wonu ku roroto kase kilo.

⁴Kugbo wonoto ti piya naga burio kine naga awono azo, na kodro nyoga ku wudyo kulia nani kine, 'bo na ayinga roro lo kuu i 'diko yu lo kulia adi, "Mumune mumu kulia naga ma wonoto naga burio ti piya kine tazini kine, ku wuwuru."

⁵Malaikata laga ma na medri ti alira suburi ki i kuzo ki itrolo, druga riodru keni lonye lo lutatelo i 'diko yu,

⁶druga nyosu milio ku lepe laga lo yijiki kini, laga lo gbeza 'dikona ku kapazi laga kata yu kilo, ku kana ku kapazi laga katani kilo, ku suburi ku kapazi laga katani kilo ilo, adi pipirisa na 'berina ka'bi ku gbo'gboda 'do,

⁷'bo i luṅa lo kutani guke lo kuru malaikata laga a togi burio lu, kulia naga na mumuyi mumuyi ti Dun kine itorumokindro 'beri be naga ma lepe trukokindri upi kanye laga a kakeyo kilo ina.

⁸Roro laga kazu ma na yingi lo kuu i 'diko yu ilo, druga takindra ku na 'do adi, "Uti ku 'dumara buku naga aṅayi i keni lo malaikata lo lira suburi ki i kuzo ki itrolo."

⁹Kuwade na druga utu ku malaikatalo yu druga takindra lepe adi ti lepe tiki na buku natrina. Lepe druga takindra na adi, " 'Dumadri lepe, nyosuni. Lepe igbo'da kamaka konu peleni, 'bo lepe itoto'bi be siwu konu kutuni."

¹⁰Na druga 'dumundra buku natrina i keni lo malaikatalo druga nyosu lepe. 'Bo lepe atoto'bi be siwu kuwe kutuni, 'bo kugbo na laga anyosu lepe, pele niona ayeṅundra kamaka.

¹¹'Bo na ataki na adi, "Nyadru kewu kulia 'do ku kulia ti ṅutulu rodri kine, ku zuro kilo, ku kutuzi kine, ku mataki kilo itro."

Kulia Na Kpeki 11

¹Na druga tiki 'bakuzuti naga a more be ture, 'bo na ataki adi, "Dine, more kadi na Dun ina ku piri naga a 'i'iletana ku ṅutulu laga lo teminizo yu de kilo itro.

²'Bo koloki rii na kadi naga a lo kaṅona, ku momoru lepe, igbonaga lepe atiki zuro kilona. Ko iroro roro kezi nakiyena ku mukuzi yapazi meria iṅmani konye mure.

³Na ititikindra ka'doto kuwe laga mure ti bo na kulia kilo i kezu na kulia luṅazi alifu gele, kamazi mure ku meria bukiye, ti ko asozu 'beri ku gunia."

⁴Kilo de a kade mure laga Gliva kilo, ko a lororozi laga mure ti kimazi lo lira ku Mata lo kalo i koṅo yu kilo.

⁵Kugbo le'de ṅutu laga lo nyadru kokorozu ko, kima ilupundro kasiko i kutuzini i tukarakindra na mero kasiko kilo. Kugbo le'de ṅutu lo nyadru kokorozu ko, ti lepe remoni de 'do.

⁶Ko gbo ku teriṅi i 'de'ya na 'dikona, kudulo ka'bi ku ziye i luṅazi laga ma ko kezi kulia kunu kata yu. Ko gbo ku teriṅi i toyeṅundra na karia kilo a rima, ku i kokorozu na kana ku konyola giri, be naga ma ko nyadrinina.

⁷Kugbo ko laga alenga 'dodru nase na bo na kuliana, gboro laga lo lupundro i drili nagulu naga 'ba 'dutena kata yulo, nye lo imoro kasi ko i tiga na ko, i tatuza na ko itro.

⁸'Bo opuo kasiko kilo ikokoloki i kikoli ti kezi naga a drumana kata yu naga na luṅu ku kulia na guguma adi Sodoma kugbo Ezipeto, piri naga ma Mata lasikolo 'bekoni i kedini laga a larelo mugu nu.

⁹I luṅazi musala ku dridriṅi ṅutulu giri lo ṅiyu i ketimito kine kilo ku i kutuzi kine ku i zuro kilo imemedra opuo kasiko kilo, 'bo ko ireredra nuga na kona.

¹⁰Dutulu laga lo saka i kani kilo inyonyola ku kulia kasiko kine, ko izozonya, ko i'do'doga 'beri kase dridriṅini, igbonaga kilo kakeyo laga mure kilo de kazu se lo sasandru ṅutulu laga lo saka i kani kilo ina.

¹¹'Bo i bo na luṅazi musala ku dridriṅi yuka na ru na ṅiyu ku Ḍun yuna druga lubo kasiko katani, ko druga lilira, ṅutulu laga lo medra ko kilo druga poki i kuze koru.

¹²Ko druga yinga roro laga gboṅa laga lo kuu i 'diko yu lo kulia ku se adi, "Kiyundrita inide!" Ko druga kiyadru i 'diko yu i 'dikolo kata yu, ti mero kasiko kilo kilo i medra na ko.

¹³I ilu luṅa de, kana druga dodonga mugu koru, dridriṅi gele i mere gele katani na kezina druga rurusuko, 'bo ṅutulu alifu burio atatuwa ku dodonga na ka ṅanina. Ḍutulu laga akoloki kilo ko druga kuze koru, druga pudya Ḍun lo 'diko ilo.

¹⁴Drelia naga a togi murena arosodru azo. Meteta drelia naga a togi musalana nyena ipondra wuleṅa.

¹⁵Malaikata laga a togi buriolo druga kudra guke lonyelo. Roroto laga gboṅa kilo druga kuu i 'diko yu lo kulia adi, "Tumata na kana ayeṅundra a tumata na Mata lika ku Kristo lo lepelo, 'bo lepe i'de'deba tumatana paratra paratra."

¹⁶Temezi laga meria mure konye iṅmani lo gbi'diki i si'deta kase kine ki ku Ḍun i koṅo yu kilo druga memereke rupu ka i teminizo na Ḍun,

¹⁷i kulia adi, "Yi kilo tikindra do iyete, Mata Ḍun Kabuloni, laga lo gbo'da tmade ku lo gbo'da 'bero itrolo, igbonaga do a'dumundra teriṅi nonu naga a drumana, do apoki i 'deba na tumata nonuna.

¹⁸Zuro kilo aṅoṅomatu, 'bo ṅoma nonuna druga nyena yeṅundra, ku luṅa lo ṅerani kulia ti ṅutulu laga atatuwa kilo, ku luṅa lo ropakini upi kolu kilo, ko laga a kakeyo, ku ṅutu ti Ḍun kilo, ku ṅutulu lo kuga do, ṅutulu laga kiloṅadroo, ku laga a drumala kilo. Luṅa lo tukarakini katukara ti kana kilo, nye laga ayeṅundra azolo."

¹⁹Kadi na Ḍun naga i 'diko yuna druga ṅayi. Sanduku na tomoro na lepena druga meta i kadi na lepena kata yu. Kimazi ti piya kine druga kpekpeza 'beri, ku roroto ku woṅo na piya, ku dodonga na kana. ku kudu lo ziye ku toro korulo.

Kulia Na Kpeki 12

¹Kpiye laga a drumalo druga puru i 'diko yu, noka ne'de naga asozu mugu ku kolo be bongo na guguma ina ti yapalo ilo ku lepe i mukuzini, ku lepe i kuweni yogono lo kasiri mere gele konye mure kata.

²Ti lepe gbo ku pele, 'bo lepe ti awake ku ta'du nanyena, agbiye, 'bo kodro ta'duundra ṅiro.

- ³Kpiye le'de druga puru i 'diko yu, mete, kitu laga a drumalo lotroru, laga ku kuweto burio ku nyongbora mere gele, ku yogonoki ti mataki burio ku kuweto ti lepe kilo kinilo.
- ⁴Kote na lepena druga pigo dridriji gele i musala katani na kasiri ti 'diko kilo druga birinodru ko ka. Kitu njanilo druga lira ku noka naga nyoga ku ta'duna i kojoni ma lepe ku wilodri njiro lo lepele ku lepe naga ata'du.
- ⁵Nokana druga ta'duundra njirolo a lalale, laga lo iyugu zuro kilo giri ku ture laga a witalo, 'bo njiro lo lepele druga nininazi kaŋo ku Dun yu ku si'de na lepena yu itro.
- ⁶Nokana druga wo kaŋo i diŋo yu, i piri naga ma Dun kukunakindri lepe nu, ma ku tiyuni lepe yu de luŋazi alifu gele kamazi mure ku meria bukiye.
- ⁷Nyenaga morona druga 'do'dolaki i 'diko yu, Mikaeli ku malaika ti lepe kilo moro ku kitu njanilo. Kitulo ku malaika ti lepe kilo druga moro itro.
- ⁸Ko atika, 'bo piri nasikona aku rie i 'diko yu 'do.
- ⁹Kitu laga a drumalo druga gupazi ka yu, laga a munu lo 'berolo, laga lo luŋu a Kasosoyini lo kulialo, nye laga Satani, laga a ka'bo'boliani lo njutulu giri laga i kani kilo, lepe druga gupazi ka yu, 'bo malaika ti lepe kilo druga gupazi ka yu kugele kasi lepe.
- ¹⁰Na druga yinga roro laga gboŋa lo kuu i 'diko yulo adi, "Tinade ritundrona, ku teriŋi na tumata na Dun likalona akpeza 'beri azo, ku teriŋi na tumata na Kristo lo lepelona, igbonaga kasosoyini lo kulialo lo sosozu kazu luŋaseri kaya kilo, tupara ku tukaze ku Dun likalo i koŋo yu ilo agupazi ka yu ina.
- ¹¹Ko atiga lepe ku kulialo ti rima ti Tore lo Kebilitolo kine, ku bo na kulialo naga ma se 'dodri kine itro. 'Bo ko aku rambu kulialo ti ru nasena kine yeŋadru tozo i tuwa.
- ¹²Ku kine kulialo de, do naga a 'dikona, nyolani nyola, ku ta laga lo saka kata yu kilo! 'Bo dreliana ina a nasu, kana ku suburilo, igbonaga kasosoyini lo kulialo ilo akiyadru ka kasu yu, ku njoma koru ina, 'bo lepe adeni adi baŋe nanyena gbo'di a naŋutru!"
- ¹³Kugbo kitulo laga adeni adi nye agupazi ka yu, lepe druga poki i wowondru na noka naga na ta'duundra njiro lalalelona.
- ¹⁴'Bo nokana atiki kopuko naga mure ti yugu laga a drumalo kine, ma lepe ku njiyoroni ku munulo pazo i diŋo yu 'busa i piri naga ma lepe ku tiyuni i kiŋazi musala ku dridriji nu.
- ¹⁵Munulo druga yakadru pio kine beti kare kanye kutuni ku nokana i boni, ma lepe ku 'dokozi ku pio njani na zore kine.
- ¹⁶'Bo kana druga logu nokana, kana druga njazu kutu nanyena i mozu na pio naga ma kitulo yakadri kanye kutuni kine.

¹⁷Kitulo druga ñoñoma ku nokana druga utu i moro ku ñazi laga a nyomo ti lepe laga akoloki kilo, ko laga lo sobu kukuzuki ti Ðun kine, laga lo 'dodru bo na kulia ti Yesu kine kilo.

¹⁸Ti kitulo alira i kuzo naga suburu i kutu yu kunu.

Kulia Na Kpeki 13

¹Na druga medra gboro lo ñiyu suburi kata yu, laga ku nyoñgbora mere gele ku kuweto burio, ku yogonoki ti mataki mere gele ku lepe i nyoñgbora kini, ku kari naga na momoreyini Ðun ku lepe i kuweto kinilo.

²Gboro laga ma na medrilo gbo be koka, mukuzi ti lepe kilo gbo be mukuzi ti gboro lo luñu a dubalo, kutu na lepena gbo be kutu na kemuru. Kitulo druga tikindra lepe teriñi nanyena ku tumata nanyena ku teriñi nanye na tumata naga a drumana.

³I dridriñi na kuweto ti lepe kilo le'delo apuru beti naga azaka i tuwa, 'bo zaka na lepe naga ma tuwanina atoruwe, druga ñutulu laga i kani kilo giri kekepodru bo na gboro ñanilo ku rama na 'beri koru.

⁴'Bo ñutulu kilo ateminizo kitulo igbonaga lepe atikindra gborolo teriñi nanye na tumatana ina. Ko druga teminizo gborolo, druga kulia adi, "Ða lo gbo beti gboro, ña lo romoki moro ku lepe?"

⁵Druga gborolo ruke i momorozu na Ðun ku kutu naga a nawala, 'bo lepe atiki teriñi na tumata yapazi meria iñmani konye mure.

⁶Lepe druga poki i momorozu na Ðun, i momorozu na kari ti lepe kine, ku piri na sakani lepena, ku ñutulu laga lo saka i 'diko yu kilo itro.

⁷Lepe druga ruke i moro ku ñutu ti Ðun kilo i tiga na ko. Teriñi na tumatana druga tiki lepe ku ketimito kine giri i koño yu, ku ñutulu kilo giri, ku kutuzi kine giri, ku zuro kilo giri.

⁸Ðutulu giri laga lo saka i kani kilo iteteminizo lepe, ko a ñutulu giri laga kari kasiko kine aku wuro i buku na ru na Tore lo Kebilito laga a'duñolo ina kata yu ti inga kana aku 'delaki.

⁹Kugbo le'de ñutu laga ku suwo ti lepe yingi:

¹⁰Kugbo le'de ñutu laga añeraki kulia ti drodrora, lepe itutu i drodrora yu. Kugbo le'de ñutu laga lo rembu ñutu ku wale lo morolo, lepe ireremo 'do ku walelo. Ku kine kulia de nyadru ñutu ti Ðun kilo ti gbo'dini ku teili lo rile, ku rugo itro.

¹¹Na druga medra gboro le'de laga lo lupundro i kanilo. Lepe gbo ku nyoñgbora mure be tore lo kebilito, 'bo lepe kulia be kitu.

¹²Lepe lo kondra ku teriñi giri naga a na gboro laga a kayolona ku lepe i koño yu. Lepe lo tikindra kana ku ñutulu laga lo saka katani kilo i teminizo na gboro laga a kayo laga zaka na lepe naga ma tuwanina atoruwe ilo.

- ¹³Lepe lo kondra kpiyesi naga a drumala kine yejadru tozo i tikindra na kimana i kiyundra kani niyu i 'diko yu ku ntulu i konyeni.
- ¹⁴Lepe lo 'bo'boliza ntulu laga lo saka i kani kilo ku kona na kpiyesi naga ma lepe rukeni i kondrani ku gboro naniilo i koŋo yu kine, adi ti ntulu laga i kani kilo kukune le'de ŋo beti gboro, laga adepa ku wale lo moro, 'bo laga inga zoru ilo.
- ¹⁵Lepe aruke i tikindra ŋo naniilo yuka, ma lepe ku kukuliani, ma lepe ku tikindra ntulu laga a'biye ku temizozo na ŋo lo kukuna beti gborolo kilo i reremoyi.
- ¹⁶Lepe lo tikindra ntulu i geraki na kpiyesi i kenisi kase ti lutate kilo kugbo i koŋosi, ntulu laga kilonadru kilo ku laga a drumala kilo, laga a korineko kilo ku laga a lemerika kilo, laga a kumose ka kilo ku laga a upi kilo.
- ¹⁷Kuwade le'de ntulu 'bani laga lo romoki gbodru na kapa kugbo togbodru na kapa ku lepe laga aku geraki kpiye, trugo adi kari ti gboro kine kuwa kenesi ti lepe kine.
- ¹⁸Ku kine kulia de nyadru ti ntulu gbo'dini ku totore. Dutu laga ku dendralo, ti lepe kene kenesi ti gboro kine, igbonaga ko a kenesi ti ntulu ina. Kenesi ti lepe kine a kamazi bukiye ku meria bukiye konye bukiye.

Kulia Na Kpeki 14

- ¹Na druga medra Tore lo Kebilitolo ti lu alira i mere laga Ziona ki yu ku ntulu laga alifu kama gele ku meria inmani konye inmani kasi lepe kugele, laga awuroki kari ti lepe kine ku kari ti Monye lo lepelo kine kasiko i koŋoni kilo.
- ²Na druga yinga roro lo kuu i 'diko yu be woŋo na koroki laga rodri, be woŋo na piya naga a drumana. Roro laga ma na yingilo gbo be kawoko ti rababaki lo wogu rababaki kilo.
- ³Ko kilo welo wiri laga loludu i si'dena i koŋo yu ku kapa inmani laga zoru kilo ku temezi kilo i koŋo yu itro. Le'de ntulu 'bani lo romoki dendra lu wiri de ŋo kilo ntulu laga alifu kama gele ku meria inmani konye inmani laga adake i kani kilo.
- ⁴Kilo ntulu de a laga aku kokorozu 'beri ku wate kilo, laga 'ba konye lopi kilo. Ko laga a ntulu laga lo kepodru bo na Tore lo Kebilitolona i pirito giri naga ma lepe utuni kunu kilo. Ko adake ku ntulu i dridriŋini a lo trora konye a kayo a ti Dun ku Tore lo Kebilitilo kilo.
- ⁵To'bure ne'de aku rie kasiko i kutuzini tro, 'bo ko 'ba kulia naga na sosoyi sosoyi kine itro.
- ⁶Na druga medra malaikata le'de lo niyoro i 'diko kide yu laga lo koloki ku kuu na'bu naga ani lengana i trukokindro na ntulu lo saka i kani kilo, zuro kilo giri, ku ketimito kine, ku kutuzi kine, ku ntulu kilo giri.

- ⁷Lepe druga kulia ku roro laga gboṅa adi, “Kuketa Ɖun, pureta lepe, igbonaga baṅe na lepe na ṅerani kuliana ayeṅundra azo ina. Temineta lepe laga lo gbeza ’dikona ku kana, suburilo ku kidia ti pio kine ilo.”
- ⁸Malaikata le’de laga a togi murelo druga kepodru lepe, druga kulia adi, “Atika, Babulona naga a drumana, atika, lepe naga atikindra zuro kilo giri i mozu na suwe kanye ti konye ti zabibu, naga a konye lopi kanye kilo kine.”
- ⁹Malaikata le’de laga a togi musalalo druga kepodru ko, druga kulia ku roro laga gboṅa adi, “Ku le’de ṅutu laga lo teminizo gborolo ku ṅo lo kukuna beti lepe lagalo rumbi kpiye kanye koṅoni, kugbo kanye kenini ilo,
- ¹⁰lepe imomozu suwe ti konye ti zabibu ti Ɖun kine, se naga a ṅoma na lepe naga a’buko i drikeri na ṅoma na lepena, ti aku wayi ku le’de ṅo tro. Lepe isasanya ku kima ku baruti itro ku malaika laga a lokiye kilo i koṅo yu, ku Tore lo Kebilitolo i koṅo yu itro.
- ¹¹Kopure na kima naga na sasanyani ṅutulu ina nyena ṅiyoro paratra paratra. Ɖutulu laga lo teminizo gborolo lo tiki kpiye lo kari ti lepe kine kilo ani yuka tupara ku tukaze.”
- ¹²Ku kine kulia de nyadru ṅutu ti Ɖun laga lo sobu kukuzuki ti lepe kine ku rugo na Yesuna kilo, ti gbo’dini ku teili lo rile.
- ¹³Na druga yinga roro lo kuu i ’diko yu lo kulia adi, “Wure kine kulia de: Koṅo na’buna ina i ṅutulu laga lo tatuwa ṅiyoro tinade ti ko kilo ku Matalo katani kilo.” Yuka Nakiyena nyena kulia adi, “A ’diri koṅo nasikona a na’bu, ma ko ku yuyuka i bo na trereka nasena. Konesi kasiko kine se na kepodru koṅa.”
- ¹⁴Na druga medra ’diko nakpe, ti le’de ṅo lu agbi’diki i ’dikona ki yu laga lo puru be ṅutu, laga ku yogono laga akukuna ku drumo kanye kuwe ki yu ku wale lopi lo ’didralo kanye keni yu ilo.
- ¹⁵Malaikata le’de druga lupundro ku Ɖun kadi yu, druga takindra ṅutu lo gbi’diki i ’diko ṅanina ki yulo ku roro laga gboṅa adi, “Sooro wale lolulo, ’bo ’didri, igbonaga baṅe na ’didrana ayeṅundra azona, luṅa lo ’dita na kalo gbo’di aromoki.”
- ¹⁶Kuwade ṅutu lo gbi’diki i ’dikona ki yulo druga biriṅodru wale lonyelo i kuzo ki yu, kapazi ti kuzo kilo druga ’di’dita.
- ¹⁷Malaikata le’de druga lupundro ku Ɖun kadi yu i ’diko yu. Lepe itro gbo ku wale lopi lo ’didralo.
- ¹⁸Malaikata le’de druga lupundro i piri naga a ’i’ileta nu kata yu, laga a malaikata laga ku teriṅi na tiyuni kimana ilo, lepe druga takindra malaikata laga ku wale lopilo ku roro laga gboṅa adi, “Sooro wale lolulo, ’ene konye ti zabibu lo trora a korondro i kani kilo, igbonaga ko arumbo azona.”

¹⁹Kuwade malaikata ṅanilo druga biriṅundro wale lonyelo i kuzo kini druga 'eza konye ti zabibu lo trora i kani kilo, druga biriṅodru ko i piri naga a druma na Ḍun na liyani suwe ti konye ti zabibu kinena kata yu. Nu piri de nye naga a ṅoma na Ḍun.

²⁰Piri na liyani suwe ti konye ti zabibu kine druga riorioka kezi yu kaṅo, rima kine druga wowonu i piri na liyani suwe ti konye ti zabibu kine kata yeṅadru tozo kilomitazi kamazi musala 'bo togulu na lepena 'do'do mitazi mure.

Kulia Na Kpeki 15

¹Na druga medra i 'diko yu kpiye le'de laga a druma lo ramani 'beri koru, laga a malaika burio ku konyola burio 'do. Kilo konyola de a laga a 'dute kilo, igbonaga ṅoma na Ḍun ina lenga ku ko ina.

²Na druga medra ṅo laga lo puru be suburi lo gbo'da beti maraya aṅoṅola ku kima. Ḍutulu laga atiga gborolo ku ṅo lo kukuna beti lepe ku kenesi ti kari ti lepe kine kilo ti kulu alira nyoga i suburi laga a marayalo i kutu yu, ku rababaki ti Ḍun kine kasiko i kenesi yu itro.

³Ko kilo welo wiri lo Mose laga a upiye lo Ḍun, ku wiri lo Tore lo Kebilitolo adi, "Konesi konu kine a drumala na ramani 'beri, Do Mata Ḍun Kabuloni! Kulia konu kine soso, a 'diri, Do Mata lo zuro kilolo.

⁴Ḍa laga aka kuze doni, do Mata? Ḍa laga aka pudya kari konu kineni? Do ka'delo a lokiye, 'bo zuro kilo giri ipopondra i teminizo na do, igbonaga ṅeresi kolu laga soso kilo akpeza 'berina."

⁵I bo ṅanina na druga medra kadi na Ḍun naga i 'diko yuna aṅazu mugu gboṅa, ti hema na sakani Ḍun ina nu kata yu.

⁶Malaika laga burio laga ku konyola burio kilo druga lupundro i kadi ṅanina kata yu, ti ko asozu 'beri ku bongola nakye na momo'yu, ti ko atodya gedyoki kase kine ku kapala naga akukuna ku drumo kine.

⁷Kapatio gele laga zorulo druga tikindra malaika laga burio kilo drikerito burio naga akukuna ku drumo naga atozore ku ṅoma na Ḍun lo yiṅiki kinilo.

⁸'Bo kadi ṅanina azore ku kopure na ṅiyu ku mo'yu na Ḍun ina ku teriṅi na lepena itro. Le'de ṅutu 'baya lo romoki lubo kadi yu, ti inga konyola burio ti malaika burio kilo aku lenga.

Kulia Na Kpeki 16

¹Na druga yinga roro laga gboṅa lo kuu ku Ḍun kadi yu, lo takindra malaika laga burio kilo adi, "Utita i 'bugo na ṅoma na Ḍun naga i drikerito naga burio kine kata yu ina i kuzo ki yu."

- ²Malaikata laga a kayolo druga utu i 'bugo na ŋo laga i drikeri nanyena katanilo i kuzo ki yu. 'Dikasi ku'de naga a naro koru druga kowundra ku ŋutulu kilo i 'berini, ŋutulu laga ku kpiye lo gborolo, laga lo teminizo ŋo lo kukuna beti lepe kilo.
- ³Malaikata laga a togi murelo druga 'bugo ŋo laga i drikeri nanyena katanilo suburi kata yu, suburilo druga yeŋundra be rima ti opuo, kapazi giri laga zoru laga suburi kata yu kilo ko druga tatuwa tatuwa kaŋo.
- ⁴Malaikata laga a togi musalalo druga 'bugo ŋo laga i drikeri nanyena katanilo karia kata yu ku kidia ti pio kilo, druga ko yeŋundra a rima.
- ⁵Na druga yinga malaikata lo pio lo kulia adi, "Do lo ŋedya kine kulia de soso, Do laga kata tinade, laga lo gbo'da kazu 'bero ilo, do laga a Lokiye lokiyelo.
- ⁶'Bo ŋutulu kilo a'bugo rima ti ŋutu ti Dun kilo kine ku ti kakeyo kilo kine, 'bo do atikindra ko i mozu na rima kine. Kuwade ko aropa soso."
- ⁷Na druga yinga roro lo kuu i piri naga a 'i'iletana adi, "Iye, Mata Dun Kabuloni, ŋeresi kolu kilo soso a 'diri."
- ⁸Malaika laga a togi iŋmanilo druga 'bugo ŋo laga i drikeri nanyena katanilo i kolo ki yu, 'bo kolona atiki teriŋi i 'udya na ŋutulu ku kima.
- ⁹Dutulu kilo druga sala ku 'udya naga ku teriŋina. Ko druga momorozu kari ti Dun laga ku teriŋi na kilo konya de, 'bo ko aku lopugo teiliko i pudya na lepe.
- ¹⁰Malaikata laga a togi mukanalo druga 'bugo ŋo laga i drikeri nanyena kata yulo i si'de na gborolo na tumata ina kini, 'bo tumata na lepena druga sosomuko. Dutulu kilo druga kokoza ŋedepa kase kilo ku kulia ti 'beri na mimiye naga koru kine.
- ¹¹Ko druga momorozu Dun lo 'dikolo ku kulia ti 'beri kase na mimiye kine, ku ti 'dikasi kase kine, 'bo ko aku lopugo teiliko ku konesi kase kine.
- ¹²Malaikata laga a togi bukiyelo druga 'bugo ŋo laga i drikeri nanyena katanilo i kare laga a druma laga Ufirate kata yu. Pio kine druga 'bi'biyadru kaŋo i kolokindro na mataki laga i lupundro na kolo kilo kiko.
- ¹³Na druga medra yukala musala naga a naro naro, naga be lo'dokia kine i lupundro ku kitulo i kutu yu, ku gborolo i kutu yu, ku kakeyoni lo to'burelo i kutu yu.
- ¹⁴Kine yukala de a dreria loro laga lo kondra kpiyesi, laga lo lupodru kaŋo ku mataki ti ka kilo yu i tunundra na ko i moro i luŋa laga a druma lo Dun Kabuloni lu.
- ¹⁵"Mete, na lo ipondra be kolani! Koŋo na'buna ina a na ŋutu laga lo tizu mugu go, laga lo tizu bongola kanye kine a nakiyelo, lepe ka'bi ku woro a pilili, lepe ka'bi ku gbo'da ku yukuwe."
- ¹⁶Yukala kine druga tunundra mataki kilo i piri naga na luŋu ku kutu na Eberena adi, Aramagedona.

¹⁷Malaikata laga a togi buriolo druga 'bugo ŋo laga i drikeri nanyena katanilo i 'dikolo kide yu. Roro laga a drumalo druga kuu ku Ðun kadi yu, ŋiyu i si'dena yu adi, "Akona azo!"

¹⁸Lelele na piyana druga peza ku woŋo naga koru, ku yule na kana, ku dodonga na kana. Ina dodonga na kana de a drumana koru, 'bo ŋiyu i baŋe naga ma loŋutu gbo'dini i kani nu, kana aku dodonga mugu de tro.

¹⁹Kezi naga a drumana druga kikiliza mugu musala, kezino ti zuro kine druga rurusuko ka. Ðun druga rambu kulia ti Babulona naga a drumana kine itro, atikindra lepe i mozu i drikeri na suwe ti konye ti zabibu naga a ŋoma nanye naga ku teriŋi ina.

²⁰Sulazi kine giri druga wowoke, 'bo meria laga a drumala kilo aku rie gele tro.

²¹Kudulo druga zi ku toro naga tomoni naga beti kilo meria mukana kine, druga 'do'do ku ŋutulu kilo kini ŋiyu i 'diko yu. Kuwade ŋutulu kilo amomorozu Ðun ku kulia ti konyola lo torolo kine, igbonaga ilo konyola de a loro koruna.

Kulia Na Kpeki 17

¹Malaikata gele laga i dridriŋi na malaika laga ku drikerito burio kilolo druga pondra i takindra na na adi, "Pondri, ki na kpeki do ŋera na kulia ti noka naga na towute koru, naga na gbi'diki i pio naga rodri kine ki yu kine.

²Mataki ti ka kilo kazu akondra konye lopi ku noka ŋanina druga ŋutulu ti ka kilo gbo'di amera ku mozu na suwe ti konye ti zabibu ti lepe kine trugo adi, konye lopi."

³Malaikata ŋanilo druga zonga na i diŋo yu ti na amoka ku Yuka Nakiyena, na druga medra noka naga na gbi'diki ku gboro lotrorulo kinina. 'Bo gboro ŋanilo azore ku kari na momoreyini Ðun kine kanye muguni, lepe gbo ku kuweto burio ku nyongbora mere gele.

⁴Ti nokana asozu mugu ku bongola naluwe ku natroru kine. Lepe azupu ku drumo, ku ŋoropo naga ku gbore naga ki kine, ku kilia. Lepe a'deba kanye kenini drikeri naga akukuna ku drumona, naga atozore ku kulia naga na ŋmwa a naro naro naga 'ba kekeli, naga na ŋiyu ku konye lopi kanye kilo kine.

⁵'Bo kari na mumuyi mumuyi kine awuroki ku lepe i koŋoni. 'Bo bo na kari ŋani kinena adi, "Babulona naga a drumana naga a ŋote na wate ti towute giri ku na kulia naga na ŋmwa a naro naro i kani kine."

⁶Na druga medra noka ŋani naga na mera ku rima ti ŋutu ti Ðun kine ku rima ti ka'doto ti bo na kulia ti Yesu kine itro. Kugbo na laga amedra lepe, na druga rambu mugu koru.

⁷'Bo malaikatalo druga takindra na adi, "Do rambu mugu ku inyo ya? Na itatakindra do kulia naga na mumuyi mumuyi ti nokana ku ti gboro lo 'dogu lepe laga ku kuweto burio ku nyongbora mere gelelo kine.

⁸Gboro laga mo do medriilo, lepe 'berona kata, 'bo tinade 'bayi, lepe nyoga ku nyoro i drili naga nagulu naga 'ba 'dutena kata yu i utu i karaki. 'Bo ntulu lo saka i kani kilo laga kari kasiko kine aku wuro i buku na runa nyu i 'delaki na ka nu kilo irambu 'beri i medra na gborolo, igbonaga lepe kazu 'bero kata, 'bo tinade 'bayi, 'bo lepe ipopondra.

⁹Ku kine kulia de nyadru gbo'di ku dendrana ku totorena. Kuweto naga burio kine a meria burio laga ma nokana gbi'dikini kini kilo. Ko a mataki burio,

¹⁰mataki mukana kasiko i dridrijiini a'do'do azo, 'bo mata le'delo kata 'bo le'delo inga aku yeņundra. Ku lepe laga ayeņundra, nyadru ti lepe sakani ku baņe a naņutru ka'delo.

¹¹'Bo gboro laga kazu 'bero kata, 'bo tinade 'bayi ilo, lepe a mata laga a togi budrolo, lepe a lo mataki burio kilo, 'bo lepe iutu i karaki.

¹²Nyongbora laga mo do medri kilo a mataki mere gele laga inga aku 'deba tumatana kilo, 'bo ko irurumbi teriņi na tumatana i luņa logele kasi gborolo kugele.

¹³Kilo de gbo ku yoyolozu nagele, ko kilo tikindra gborolo teriņi ku teriņi nase na tumatana itro.

¹⁴Ko imomoro kasi Tore lo Kebilitolo, 'bo Tore lo Kebilitolo ititi ko, igbonaga lepe a Druma lo drumala, a Mata lo mataki ina, 'bo ntulu laga kasi lepe kilo ko aluņu, ko anyume, 'bo ko gbo ku teiliko ti to'diri."

¹⁵Malaikatalo druga takindra na adi, "Pio naga mo do medri naga ma noka naga na towutena gbi'dikini kini kine a ntulu ku mongoyo ti ntulu, ku zuro, ku kutuzi.

¹⁶Nyongbora laga mere gele laga mo do medri kilo, ko kasi gborolo inņmoņmoza noka na towutena a naro. Ko ikokoloki lepe kana a pilili, ko inyonyosu lepe 'bo itonoga lepe kaņo ku kima.

¹⁷'Bo Dũn atikindra ko i kondra na ņo laga ma nye nyadrinilo ma ko gbo'dini ku yoyolozu nagele, ma ko tikindri gborolo tumata nase, ti inga kuliata ti Dũn kine aku torumokindro 'beri.

¹⁸Noka naga mo do medrina a kezi naga a druma na 'deba tumata na mataki ti ka kilona."

Kulia Na Kpeki 18

¹I bo na kine kulia de, na druga medra malaikata le'de lo kiyundra kani nyu i 'diko yu, laga ku teriņi naga a drumana ilo. Kana druga kpekpeza kpekpeza ku mo'yu na lepena.

²Lepe druga laiza ku teriņi adi, "Atika, Babuloni naga a drumana, atika! Lepe ayeņundra a piri na sakani dreria kilona, a ruņe na yukala a naro kine giri, a ruņe na kpenya naga a naro na ņmwa a naro kine giri.

³Zuro kilo giri amozu suwe ti lepe ti konye ti zabibu, naga a konye lopi ti lepe kilo kine. Mataki ti ka kilo akondra konye lopi ku lepe, katogboro ti ka kilo ayeņundra a korineko ku kulia ti gbiyeri lo lepe laga a loro koru ilo kine.”

⁴Na druga yinga roro le’de lo kuu ņiyu i ’diko yu lo kulia adi, “Đutulu kuwe kilo, lupundrita i kezi ņanina kata yu kaņo, ka’bi ta ku tomodya ’beri i torozi ti lepe kine katani, ka’bi ta ku rumbi konyola ti lepe kilo.

⁵’Bo torozi ti lepe kine asuro yeņadru tozo i ’diko yu, ’bo Đun arambu kulia naro ti lepe kine.

⁶Ropakindrita lepe be naga ma lepe robina, tikindrita lepe luņa mure be naga ma lepe kondri ina. Wakita lepe ņo lo mamata rodri i drikeri naga ma lepe wazini ņo lo mamata kata yuna.

⁷Be naga ma lepe pudyini mugu ku kulia ti gbiyeri loro lonyelona, tikindrita lepe sasanya ku gbiye mu kine de, igbonaga lepe na takindra mugu adi, ‘Na na gbi’diki be matana’ na agbo’da a awuzini, na aka medra gbiyeni.’

⁸Kuwade dreliesi ti lepe kine iyeyeņundra i luņa gele, tuwane, ku gbiye, ku rile, ’bo lepe itotonoka ku kima, igbonaga Mata Đun lo ņerakindra lepe kulialo, nye laga a riņina.”

⁹Mataki ti ka laga kazu lo kondra konye lope ku lepe ku gbiyeri lorolo kilo igbigbiye, iluluzo luluzo ku kulia ti lepe kine, ku ko laga amedra kopure na tonokani lepena.

¹⁰Ko ililira pazo yu ku kuze na sasanya na lepena, ’bo ko ikulia adi, “Walele! Do naga kezi drudruna ya! Do naga Babulona, a kezi naga a riņina! Do aņeraki kulia wuleņa gele ’du de.”

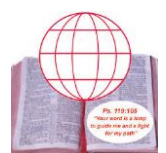
¹¹Katogboro ti ka kilo igbigbiye ku lulueto ku kulia ti lepe kine, igbonaga le’de ņutu ’bayi lo gbodru kapazi lo ye se kilo ’dona,

¹²kapazi lo kukuna ku drumo, ku riye kilo, ņoropo naga ku gbore naga ki de kine, kilia, bongo na gbiya ku pamba namilinya kine bongola naga a naluwe kine, ku namunye kine, ku natroru kine, mbau naga na ņmwa sisisi ka’de ka’de giri, kapazi laga lo kukuna ku kala ti tomia kilo, ku kade laga ku gbore naga ki kilo, ku witiko lotroru kilo, ku witiko laga mņgba kilo ku ņoropo lokpe lo momo’yu kilo,

¹³towersi lo luņu a kinamona ku amoma kilo, ku libani laga lo ’ura, ku wele na ņmwa sisisisina, ku ņoņi, suwe ti konye ti zabibu kine wele na olivana, kpokpoa namunya, ku konye ņani kilo itro, su kine, ku kebilizi, drongiyo, ku gariki ti drongiyo kilo, ku upi, trugo adi ņutulu.

¹⁴“Konye ti kade lo nyari do kilo a’dumazi kaņo konuni, ņo laga a weleta kolu kilo, ku ’bu’busi nonuna aliki kaņo konuni, ko aka rie ’doni!”

¹⁵Katogboro ti kilo kapazi de laga kazu lo rumbi tokorine i nu keze de kilo ililira pazo yu ku kuze na sasanya na lepena, ma ko gbiyini ku lulueto adi,

¹⁶“Walele! Kezi naga a drumana ya, naga kazu asozu mugu ku bongola na gbiya ku pamba namilinya kine ku naga a naluwe kine, ku natroru kine, naga kazu azupu ku drumo, ku ŋoropo naga ku gbore naga ki de kine, ku kilia!

¹⁷Ina tokorine de giri ateliki kaŋo wuleŋa gele’du de.” Kumose ki’bozi kilo giri, ku ŋutulu laga lo woworo suburi kata yu kilo, ku kakita ti ki’bozi kilo ku katogboro giri laga lo ga’yu rezema nase suburi kata yu kilo, ko ilira pazo yu,

¹⁸ko ilaiza ma ko medrini kopure na tonokani lepena adi, “Kezi naga ŋa na gbo’da be ina kezi naga a drumana dena ya?”

¹⁹Ko druga yundra lopotrotro kase kuwetoni, ma ko gbigbiyini ku lulueto, ma ko laizani adi, “Walele! Kezi naga a drumana ya, kezi naga ma ŋutulu giri laga ku ki’bozi suburi kata yu kilo kazu yeŋundri a korineko ku tokorine na lepena ina! Lepe ateliki kaŋo wuleŋa gele’du de.

²⁰Nyolanita nyola ku kulia ti lepe kine, do naga ’dikona, ku ŋutu ti Dun kilo, ku lososonyo kilo,ku kakeyo kilo, igbonaga Dun aŋerakindra ta kulia ku lepe kini ina.”

²¹Malaikata le’de laga a riŋilo druga ’dumundra ŋurupi drumana be kizo naga a ziyena, druga gupadru lepe suburi kata yu, druga kulia adi, “Babulona naga a kezi naga a drumana igupazi de ku teriŋi, lepe aka rie ’doni.

²²Woŋo na kawoko ti rababaki kilo, ku ti kawelo ti wirito kilo ku ti kakuta ti zelego kilo ku ti gukia kilo, aka yiŋa konu katani ’doni. ’Bo bodo le’de laga lo kondra kitazi aka rie gele tro konu katanini, ’bo woŋo na kizona aka yiŋa konu katani ’doni.

²³Parara na kimana aka kobu konu katani ’doni. Roro lo ka’depani lo nokalo ku roro lo ’diye nanyena aka yiŋa konu katani ’doni, Katogboro kasu kilo kazu a drumala ti ka, ’bo zuro kilo giri a’bo’bolia ku ’demba nasuna.

²⁴Rima ti kakeyo kilo ku ti ŋutu ti Dun kilo arie ku lepe katani, ku rima ti ŋutulu giri laga aremo i kani kilo.”

Kulia Na Kpeki 19

¹I bo na kine kulia de, na druga yinga kuu naga be roroto ti mongoyo na ŋutulu rodri lo kuu i ’diko yu lo kulia adi, “Aleluya! Ritundrona, ku purana ku teriŋina a na Dun likalo.

²’Bo ŋeresi ti lepe kilo soso a ’diri. Lepe aŋedya kulia ti noka naga na towute koru naga na kokorozi kana ku konye lopi kanye kilona. Lepe anyokodru rima ti upi kanye kilo ku noka ŋanina kini.”

³Ko druga laiza luŋa laga a togi murelo adi, “Aleluya! Kopure na lepena nyena ŋiyoro paratra paratra.”

- ⁴Temezi laga meria mure konye injmani kilo ku kapazi injmani laga zoru kilo druga memereke ka i teminizo na Dun laga lo gbi'diki i si'dena kinilo, 'bo ko akulia adi, "Amena, Aleluya!"
- ⁵Roro laga lo kuu i si'dena ki yulo druga kulia adi, "Pureta Dun likalo, ta giri laga a upi ti lepe kilo, ta laga lo kuga lepe kilo, laga kilonadroo kugbo drumala kilo."
- ⁶Na druga yinga kuu naga be roroto ti mongoyo na ntulu rodri kilo, naga be wojo na koroki, naga be yule na ka naga ku teriji, na kulia adi, "Aleluya! 'Bo Mata Dun lika Kabulonilo nye lo 'deba tumatana.
- ⁷Kuwade ti yi nyolani nyola ku nujumi, ti yi pure lepe, igbonaga luja lo tokomona na 'depani noka na Tore lo Kebilitolona aromoki azo ina, 'bo 'Diye na lepena akukundra mugu azo.
- ⁸Lepe atiki bongola na gbiya ku pamba namilinya, naga na momoyu, naga a nakiye kine i soyi, 'bo bongola nani kine a konesi naga soso ti ntutu ti Dun kilo."
- ⁹Malaikatalo druga takindra na adi, "Wure de, adi, 'Kono na'buna ina a na ntulu laga lo luja i tokomona na 'depani noka na Tore lo Kebilitolona katani kilo.' " Lepe druga takindra na adi, "Kine kulia de a naga a ti to'diri ti Dun kine."
- ¹⁰Na druga mereke ka ku lepe i mukuzini i teminizo na lepe, 'bo lepe druga takindra na adi, "Ku kokonu de. Na 'do a upiye kasi ta ku luja seri kolu laga lo 'dodru bo na kulia ti Yesu kine kilo. Teminine Dun, igbonaga ntulu laga lo 'dodru bo na kulia ti Yesu kine kilo, se laga ku yuka na keyoni kulia kilo."
- ¹¹Na druga medra 'dikona ti nu anazu mugu gbona, 'bo drongi lokpe lu yu de. Dutu laga lo gbi'diki kinilo, kari ti lepe kine se naga Teili lo to'diri, ku To'diri. Lepe lo ndya kulia kine soso, lepe lo moro moro ku logbiye lo'bulu.
- ¹²Konye ti lepe kilo gbo beti nedepa ti kima. Lepe gbo ku yononoki rodri timataki kanye kuweni. Lepe gbo ku kari naga awuroki, naga le'de ntutu aku dendra, njolo a lepe ka'delo.
- ¹³Lepe sozu mugu ku bongo naga asuki i rima katana, 'bo kari na luja ni lepe kine se naga Kulie lo Dun.
- ¹⁴Mongoyo na kamoro ti 'diko laga asoyi ku bongola nakpe naga a nakiye kine kilo, ko akepodru lepe i drongiyo lokpe kilo kini.
- ¹⁵Wale lo moro laga lopilo ilo lupundro ku lepe i kutu yu ma lepe ku debi zuro kilo, 'bo lepe iyuyugu ko ku ture laga a witi. Lepe iriorioga piri na liyani suwe ti konye ti zabibu naga a njoma a riiji na Dun Kabuloni ina.
- ¹⁶Lepe gbo ku kari naga awuroki kanye bongo kini, kanye nyutri kini itro adi, "Mata lo mataki, Druma lo drumala."

¹⁷Na druga medra malaikata le'de ti lu alira i kolo ki yu. Lepe druga takindra kpenya na nyoro i 'diko kata yu kine giri adi, "Pondrita, ku tuneta 'beri kugele i tokomona naga a druma na Dun ina,

¹⁸i nyosu na lokorio ti mataki, ku lokorio ti drumala ti kamoro kilo, ku lokorio ti ntulu laga a riŋiko kilo ku lokorio ti drongiyo ku ti ntulu lo gbi'diki kasiko kini kilo, lokorio ti ntulu giri, laga a kumose ka kugbo upi kilo, ku laga kilonadroo kilo kugbo drumala kilo itro."

¹⁹Na druga medra gborolo ku mataki ti ka kilo ku mongoyo na kamoro kasiko kilo ti ko kulu atunundra 'beri i moro ku ntulu lo gbi'diki i drongi kinilo, ku mongoyo na lepe na kamoro kilo.

²⁰'Bo gborolo druga moka seku kakeyoni lo to'bure, laga kazu akondra kpiye ku gborolo i koŋo yu i 'bo'boliza na ntulu laga lo rumbi kpiye lo gborolo, laga lo teminizo gbetita na lepena itro kilo. Ko kilo agupazi mure katru zoru i suburi lo kima lo kokobu ku baruti ilo kata yu.

²¹Dutulu laga akoloki kilo druga reremoyi kaŋo ku wale lo moro lo ntulu lo gbi'diki i drongi kinilo, laga a wale lo lupundro ku lepe i kutu yulo. Kpenya kine giri druga yiyimotu yiyimotu ku ko.

Kulia Na Kpeki 20

¹Na druga medra malaikata le'de i kiyundra kani nyu i 'diko yu, laga lo gbo'da ku naye lo drili nagulu naga 'ba 'dutena, ku maarota laga a druma kanye kenini.

²Lepe druga moga kitu laga a munu lo 'bero, laga a kasosoyini lo kulialo nye laga Satani ilo, druga todya lepe kiŋazi alifu gele,

³druga gupadru lepe i drili kata yu, ma lepe ku kinudri lepe i te'depakindra na lepe tri, ka'bi lepe ku 'bo'boliza zuro kilo 'do tro, ti inga kiŋazi laga alifu gele kilo aku lenga. I bo ŋanina ti lepe lakeni ku baŋe a naŋutru.

⁴Na druga medra si'deta ku'de, ku ntulu laga lo gbi'diki kasiko kini kilo, ti ŋera na kuliana atiki ko. 'Bo na amedra yukala ti ntulu laga ma kuweto kasiko kilo 'duŋoni ku kulia ti bo na kulia na 'doru ko ku Yesu kine, ku kulia ti Dun kine itro, laga kazu aku teminizo gborolo kugbo ŋo lo kukuna beti lepele, laga aku rumbi kpiye lo lepele kase koŋosini kugbo kase kenisini kilo. Ko aru 'do, druga 'deba tumata kasi Kristo kugele kiŋazi alifu gele.

⁵Dutulu laga atatuwa lo koloki kilo aku ru 'do ti inga kiŋazi laga alifu gele kilo aku lenga. Ina de a nyiye naga a kayona.

⁶Koŋo na'buna ina a na ntulu laga lo gbo'da ku piri i nyiye naga a kayona kilo, ko a lokiye itro. Tuwa naga a togi murena ani gbo'da ku teriŋi ku ntulu laga be kilo de kilo kini, 'bo ko igbo'da a ka'i'ila ti Dun ku ti Kristo, ko i'deba tumatana kasi lepe kiŋazi alifu gele.

- ⁷Kugbo kinjazi laga alifu gele kilo laga alenga, Satani ilalake kanye drodrora yu.
- ⁸Lepe ilulupundro i 'bo'boliza na zuro laga i goto injmani ti ka kilo, se laga a Goga seku Magoga, i tunundra na ko i moro. Kenesi kasiko kine gbo be kuzo naga suburi i kuti yu kine.
- ⁹Ko druga woro i tuwala na ka i longa na piri naga nago na ntutu ti Dun kilona gbiri, ku kezi naga na nyanyarana. 'Bo kima druga 'duu niyu i 'diko yu i tonoga na ko.
- ¹⁰Kasosoyini lo kulia laga kazu lo 'bo'boliza ko ilo druga gupazi i suburi lo kima laga ku barutilo kata yu, i piri na gbo'dini gborolo seku kakeyoni lo to'burelo nu. Ko isasanya yu de tupara ku tukaze paratra paratra.
- ¹¹Na druga medra si'de naga a druma nakpena, ku lepe lo gbi'diki kinilo. Kana seku 'dikona druga wo ku lepe i koŋoni kaŋo, 'bo piri ne'de aku reki kaŋo.
- ¹²Na druga medra ntutulu laga atatuwa kilo, drumala kilo ku kiloŋadroo kilo, ti ko kulu alira i si'de ŋanina i koŋo yu, 'bo bukulo druga ŋaŋayi. Buku ne'dena druga ŋayi, naga a buku na runa. Dutulu laga atatuwa kilo druga ŋeraki kulia beti naga awuroki i bukulo kata yu ina, be na konesi kasiko kine.
- ¹³Suburilo druga tolupundro ntutulu laga atatuwa laga kanye kata yu kilo. Tuwana seku Piri na ntutulu laga atatuwa kilona druga tolupundro ntutulu laga atatuwa kase kata yu kilo. Ko druga ŋeraki kulia be na konesi kasiko kine.
- ¹⁴I bo ŋanina Tuwana seku Piri na ntutulu laga atatuwa kilona druga gupazi i suburi lo kimalo kata yu. Suburi lo kimalo a tuwa naga a togi murena.
- ¹⁵Kugbo kari ti le'de ntutu kine naga aku rie ti awuro i buku na runa kata yu, druga ntutu ŋanilo gupazi i suburi lo kimalo kata yu.

Kulia Na Kpeki 21

- ¹Na druga medra 'diko naludu ku ka naludu. Ti 'diko naga a kayona ku ka naga a kayona arosodru azo, 'bo suburilo gbo'di 'bayi.
- ²Na druga medra kezi naga a nakiyena, Yerusalema naga a naluduna ti nu ikiyundra kani i 'diko yu niyu ku Dun yu, naga akukuna beti naga ma 'diyena zupeni ku lale lonyelonina.
- ³Na druga yinga roro laga gboŋa lo kuu niyu i si'dena yu, lo kulia adi, "Mete tinade piri naga ma Dun sakanina ina gbo ku ntutulu kilo kugele. Lepe isasaka kasi ko kugele, 'bo ko igbogbo'da a zuru lo lepelo, Dun lepe igbogbo'da kasi ko kugele.
- ⁴Lepe iseseza ŋolita kine giri kasiko i konyeni kaŋo, 'bo tuwana igbo'da 'bayi, luŋulio, ku gbiye, ku miye aka gbo'da 'doni, igbonaga kulia ti 'bero kine arosodru azona."

⁵Lepe laga lo gbi'diki i si'dena kinilo druga kulia adi, "Metete, na ilo kondra kuliata kine giri a naluduko." Lepe druga kulia adi, "Wure de, igbonaga kine kuliata na tayi kine de a naga mngba a 'dirina."

⁶Lepe druga takindra na adi, "Akona azo! Na laga a Alifa seku Gmega, laga a suluwe seku a 'dutelo. Na ititindra ntulu laga ku kure na pio kilo pio naga 'ba gbore na niyu i kidi lo pio ti ru kinelo kata yu.

⁷Dutu laga lo tigalo irumbi kine kulia de, na igbo'da a Dun lo lepe, lepe igbo'da a njiro lio.

⁸'Bo ntulu laga lo kukuze kilo, ku laga 'ba rugo kilo, ku laga lo kondra no laga lo nmwa a loro kilo, karemo kilo ku laga ku konye lopi kilo, ka'dema kilo, ku laga lo teminizo muloko laga a 'busa 'busa kilo, ku laga a 'bureniko kilo giri, piri nasikona igbogbo'da i suburi laga lo kokobu ku kima laga ku barutilo kata yu, ina de a tuwa naga a togi murena."

⁹Malaikata gele i dridriji na malaika laga burio laga ku drikerito burio naga atozore ku dreliesi burio naga a 'dute kine ilo, druga pondra i takindra na na adi, "Pondri, ki na ku kpeki do 'Diye naga a noka na Tore lo Kebilitolona."

¹⁰Lepe druga zonga na ti na amoka ku Yuka Nakiyena i mere laga a druma a lozolo ki yu, druga kpekindra na kezi nakiye naga Yerusalema naga na kiyundra kani i 'diko yu niyu ku Dun yu,

¹¹naga na momo'yu ku mo'yu na Dun ina. Lepe a nakiye nakiye be njurupi naga ku gbore naga ki de kine, be yasipi laga a lokiye be marayalo.

¹²Lepe gbo ku goro na mari naga a druma nazo ku ketimito mere gele konye mure. Malaika mere gele konye mure kulu i ketimito nani kine i kutuzi yu, 'bo kari ti ketimito naga mere gele konye mure ti Isiraelli kilo kine awuroki i ketimito ti kezi kine kini.

¹³I go lo lupundro na kolona lu ketimito musala kata, i go lo lolowe lu, ketimito musala, i go lo yeki lu, ketimito musala, i go lo 'doro na kolona lu, ketimito musala.

¹⁴Goro na mari na kezina gbo ku mukoto mere gele konye mure. 'Bo kari naga mere gele konye mure ti lososonyo mere gele konye mure ti Tore lo Kebilitolo kilo kine awuroki kasiko kini.

¹⁵Malaikata laga lo kulia ku na ilo gbo ku 'bakuzuti na moroni kapazi naga na kukuna ku drumo ina, ma lepe ku modyi kezina ku ketimito ti lepe kine ku goro na mari na lepena itro.

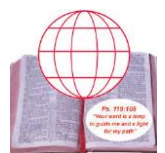
¹⁶Goto inmani ti kezi nanina kilo ko zozo. Tolozona gbo beti tuwalana. Lepe druga modyu kezina ku 'bakuzuti nanyena, rumbi derengi lepe a kilometazi alifu mure ku kamazi inmani, 'bo tolozona ku tuwalana ku tolozo naga kina giri zozo.

- ¹⁷Lepe druga modyu goro na mari na lepena itro, lepe a mitazi meria bukiye, beti naga ma n̄utulu modyinina, 'bo malaikatalo nyelo modyu.
- ¹⁸Goro n̄anina a'duko ku n̄oropo na luju a yasipi kine, 'bo kezini akukuna ku drumo naga a nakiye na gbo'da beti maraya kine.
- ¹⁹Mukoto ti goro na mari na kezina kine azupu ku n̄oropo naga ku gbore naga ki de kine giri. Muko naga a kayona a yasipi, naga a togi murena a safira, naga a togi musalana a kalekidona, naga a togi in̄manina a emiralidona,
- ²⁰naga a togi mukanana a saradonukisi, naga a togi bukiyena a saridio, naga a togi buriona a kurusolito, naga a togi budrona a berulo, naga a togi bujana a topaze, naga a togi mere gelena a kurusoparaso, naga a togi mere gele koyita gelena a yakinto, naga a togi mere gele konye murena a ametusito.
- ²¹Ketimito naga mere gele konye mure kine a kilia mere gele konye mure, ketimito gele gele kine akukuna ku kilia gele gele. Goru laga i kezi kata yulo akukuna ku drumo naga a nakiye naga na momo'yu leri leri beti maraya.
- ²²'Bo na aku medra kadi na Dun kezi kata yu, igbonaga kadi na Dun ina nye naga a Mata Dun Kabuloni lepe, ku tore lo Kebilitolo ina.
- ²³Kezi n̄anina ani miyundro kolona kuwa yapalo ti mo'ini kanye kini, igbonaga mo'yu na Dun ina nye naga a parara na lepena, 'bo kima na lepena nye naga a Tore lo Kebilitolo ina.
- ²⁴Zuro kilo iwoworo ku parara na lepena, 'bo mataki ti ka kilo itolubo todruma nasena katani.
- ²⁵Ketimito ti lepe kine ani kinu parana, 'bo mudena aka gbo'da yudeni.
- ²⁶Todrumana ku teminizo na zuro kilo itolupo kata yu.
- ²⁷'Bo n̄o giri laga 'ba kekeli kilo aka luboni, ku n̄utulu laga lo kondra kulia naga an̄mwa a naro ku ti to'bure kilo, n̄o kilo n̄utulu laga kari kasiko kine awuroki i buku na ru na Tore lo Kebilitolo kilo se lo ilubo 'du.

Kulia Na Kpeki 22

- ¹Malaikatalo druga kpekindra na kare lo pio ti ru naga na momo'yu beti maraya, naga na wonu n̄iyu i si'de na Dun ku na Tore lo Kebilitolo yu,
- ²naga na wonu i kide na goru lo kezina kine. I goto laga mure ti karelo kilo kedini lo ru ilo kata. Kedini n̄anilo troru konye luja mere gele konye mure i kiŋa gele kata yu mu yapazi. Koropo ti kedini n̄ani kine a na toruweni zuro kilo.
- ³Do laga a lomo kilo giri igbo'da 'bayi, 'bo si'de na Dun ku na Tore lo Kebilitolo ina nyena igbo'da kezi kata yu, 'bo upi ti lepe kilo iteteminizo lepe.
- ⁴Ko imemedra konye ti lepe kilo, 'bo kari ti lepe kine igbo'da kasiko i koŋoto yu.

⁵Mudena aka gbo'da 'doni. Ko ani miyundro parara na kima ku na kolo. igbonaga Mata laga Dun ilo lo igbo'da a parara nasikona, 'bo ko i'de'deba tumatana paratra paratra.

⁶Malaikatalo druga takindra na adi, "Kine kuliata na tayi kine de a naga mngba a 'diri. Mata laga a Dun lo yukala ti kakeyo kilolo asunyundro malaikata lonyelo i kpekindra na upi kanye kilo kulia naga na ikondra 'beri wule kine.

⁷'Bo mete, na ipondra wule." Kojo na'buna ina i ntu lo kondra be na kuliata naga na keyo i ina buku de katani kinelo.

⁸Na laga Yoane a ntu laga lo yinga kine kuliata de, laga lo medra ko itrolo. Kuwe yingani, kuwe medrani, na druga mereke ka, ku malaikata lo kpekindra na kine kuliata de kinelo i mukuzini i teminizo na lepe.

⁹'Bo lepe druga takindra na adi, "Ku kokonu de. Na a upiye 'do kasi ta kugele ku lujaseri kolu laga a kakeyo kilo, ku ntulu laga lo kondra be na kuliata ti ina buku de kilo. Teminine Dun."

¹⁰Lepe druga takindra na adi, "Ku tete'depe kuliata naga na keyo i ina buku de kata kine kafo, igbonaga lujalo gbo'di nyogonana.

¹¹Ti kakonani lo kulia naro ilo kondri kulia naro kanye kine 'duu, ti ntu laga a mundrilo gbo'di a mundri 'duu, ti ntu laga mngbalo kondri kulia naga mngba kine 'duu, ti ntu laga a lokiyelo gbo'di a lokiye 'duu."

¹²"Mete, na ipondra wule i zowundra na rope liolo, ma na ku ropakindri ntulu giri be naga ma ko kondrini ina.

¹³Na laga a Alifa seku Omega, laga a kayolo seku lo bolo, laga a suluwe seku a 'dutelo."

¹⁴Kojo na'buna ina i ntulu laga lo lalazu bongola kase kine, ma ko ku gbo'da ku teriji na nyeini konye ti kedini lo ru kilo, ma ko ku lubo kezi kata yu i ketimito nani kine.

¹⁵Kafo yu 'diozi kata, ku ka'dema, ku ntulu laga ku konye lopi kilo, ku karemo, ku ntulu laga lo teminizo muloko laga a 'busa 'busa kilo, ku ntulu giri laga lo nyadru to'bure i kondra na lepe itro kilo.

¹⁶"Na laga Yesu asonyodru malaikata liolo konu yu, ma lepe ku 'dutukindro tomoresi ti karuko kilo bo na kine kulia de. Na laga a kukurita ku a nyumuti lo Dawidi ilo, a lelego laga lo momo'yulo."

¹⁷Yuka Nakiyena seku 'Diyena se na kulia adi, "Pondri!" Ti kayinani kuliadi adi, "Pondri!" Dutu laga ku kure na pio ilo ti pondri. Dutu laga lo nyadrulo ti lepe mozuni pio ti ru kine 'ba gbore.

18Na laga Yoane lo takindra ɲutulu giri lo yinga kuliata naga na keyo i ina buku de katani kilo kulia ɲani kine. Kugbo le'de ɲutu laga a'yalakindra ku'de kuliata kasiko kini, Dun i'yalakindra lepe dreliesei naga awuroki i ina buku de katani kine.

19Kugbo le'de ɲutu laga a'dutundro ku'de kuliata kaɲo i dridriɲi na kuliata ti buku na ina keyo na kulia de kine, Dun i'do'dotoro ɲo lo iɲaru lepe laga i kedini lo ru ku i kezi nakiye nago kulia ɲani kine ma wurokini i ina buku de katani kinena katani i lo kaɲo.

20Ka'dotoni lo bo na kine kulia de ilo kulia adi, “A 'diri na ipondra wule!” Amena. Pondri po Mata Yesu!

21'Busa na'bu na Mata Yesuna ti gbo'dini ku ɲutu ti Dun kilo giri.

Esclarecimento

Trata-se de iniciativa particular, com os seguintes objetivos: (i) colaborar para divulgação dos diversos textos bíblicos disponíveis, e, (ii) facilitar o acesso a esses textos, inclusive por meio de download.

Todo esforço em tornar a Palavra de Deus acessível a todos, em quaisquer localidades e falantes das mais diversas línguas, precisa ser um objetivo de todos os que são guiados pelo Espírito Santo. Ele inspirou o profeta Jeremias a dizer “não ensinará jamais cada um ao seu próximo, nem cada um ao seu irmão, dizendo: Conhece ao SENHOR, porque todos me conhecerão, desde o menor até ao maior deles, diz o SENHOR” (Jer. 31:34).

Jesus, também, falou assim: “e será pregado este evangelho do reino por todo o mundo, para testemunho a todas as nações” (Mat. 24:14).

Muitas organizações foram constituídas com o propósito de fazer a Bíblia disponível nas diversas línguas. Não é uma tarefa simples. Anos de trabalho, dedicação e entrega são necessários para esta tão extraordinária missão.

O texto deste trabalho está disponível na internet, em páginas eletrônicas de organizações que produzem ou divulgam bíblias, sem acréscimos de notas ou comentários. Assim, reconhecendo e respeitando os direitos que possuem sobre seus trabalhos, incumbe a todos os que amam a Palavra de Deus, o esforço em contribuir para amplificar sua divulgação.

Se possível, faça download do texto, para que sejamos, também, guardiões da Bíblia, e, com isso, preservando-a para as futuras gerações.

Divulga a Palavra de Deus, ela mostra o Caminho e permite a todos, que se conheça Sua vontade, em todos os lugares e épocas.

Marcel da Glória Pereira
2021, Vitória/ES - Brasil